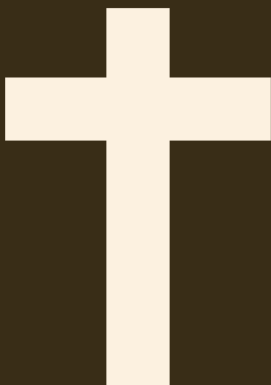

Nova Bible Kralicka

The New Testament, Nova Bible Kralicka translation, in the
Czech language of the Czech Republic

Nova Bible Kralicka

The New Testament, Nova Bible Kralicka translation, in the Czech language of the Czech Republic

Copyright © 1998 Sdruzeni pro Novou Bibli kralickou

Language: Češka (Czech)

Translation by: A. Flek a P. Hoffman

Czech NKB

Czech Nova karlica Bible (NBK) Nova Bible Kralicka - Novy Zakon naseho Pana a Spasitele Jezise Krista Z rekeho textu se stalym ohledem na kralicke zneni prelozili A. Flek a P. Hoffman Copyright Sdruzeni pro Novou Bibli kralickou.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 30 Nov 2021

fcf15f7f-ee4c-5d99-8a8f-7e7c83323eaa

Contents

Matouš	1
Marek	24
Lukáš	39
Jan	64
Skutky apoštolské	82
Římanům	106
1.list Korintským	116
2.list Korintským	126
Galatským	133
Efezským	137
Filipským	141
Koloským	144
1.list Tesalonickým	147
2.list Tesalonickým	150
1.list Timoteovi	152
2.list Timoteovi	155
Titovi	157
Filemonovi	159
Židům	160
List Jakubův	168
1.list Petrův	171
2.list Petrův	174
1.list Janův	176
2.list Janův	179
3.list Janův	180
List Judův	181
Zjevení Janovo	182

Matouš

¹ Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova: ² Abraham zplodil Izáka, Izák zplodil Jákoba, Jákob zplodil Judu a jeho bratry. ³ Judas pak zplodil Fáresa a Záru z Támary a Fáres zplodil Ezroma. Ezrom zplodil Arama. ⁴ Aram pak zplodil Amínadaba a Amínadab zplodil Názona. Názon zplodil Salmona. ⁵ Salmon zplodil Boáze z Rachab a Boáz zplodil Obéda z Rút. Obéd pak zplodil Isaje. ⁶ Isaj zplodil krále Davida a král David zplodil Šalomouna z manželky Uriášovy. ⁷ Šalomoun zplodil Roboáma, Roboám zplodil Abiáš, Abiáš zplodil Azu, ⁸ Aza zplodil Jozafata, Jozafat zplodil Jorama, Joram zplodil Ozíáše. ⁹ Ozíáš pak zplodil Joatama a Joatam zplodil Achaza. Achaz zplodil Ezechiáše. ¹⁰ Ezechiáš pak zplodil Manasese a Manases zplodil Amona. Amon pak zplodil Joziáš. ¹¹ Joziáš pak zplodil Jekoniáše a jeho bratry za babylónského zajetí. ¹² Po zavlčení do Babylónu pak Jekoniáš zplodil Salatiela a Salatiel zplodil Zorobábela. ¹³ Zorobábel zplodil Abiuda a Abiud zplodil Eliakima, Eliakim pak zplodil Azora. ¹⁴ Azor potom zplodil Sádocha, Sádoch zplodil Achima a Achim zplodil Eliuda. ¹⁵ Eliud zplodil Eleazara, Eleazar zplodil Mátana, Mátan zplodil Jákoba. ¹⁶ Jákob pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš zvaný Kristus. ¹⁷ A tak [bylo] celkem čtrnáct pokolení od Abrahama až do Davida, čtrnáct pokolení od Davida až do babylónského zajetí a čtrnáct pokolení od babylónského zajetí až do Krista. ¹⁸ Narození Ježíše Krista se událo takto: Když byla jeho matka Marie zasnoubena Josefovi, ještě než se sešli, ukázalo se, že je těhotná z Ducha Svatého. ¹⁹ Ale její muž Josef byl spravedlivý a protože ji nechtěl vystavit potupě, rozhodl se propustit ji potají. ²⁰ Když pak o těch věcech přemýšlel, hle, Pánův anděl se mu ukázal ve snu a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se vzít si Marii za svou manželku, neboť to, co je v ní počato, je z Ducha Svatého. ²¹ Porodí pak syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on zachrání svůj lid od jejich hříchů." ²² Toto všechno se stalo, aby se naplnilo to, co Pán promluvil skrze proroka, který řekl: ²³ "Hle, panna bude těhotná a porodí syna a dají mu jméno Emmanuel," které se překládá: Bůh s námi. ²⁴ Když se pak Josef probudil ze spánku, udělal, co mu přikázal Pánův anděl a přijal [Marii] za svou manželku. ²⁵ Ale nepoznal ji až do té doby, než porodila svého prvorozeného syna; a dal mu jméno Ježíš.

2

¹ Když se pak Ježíš narodil v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, do Jeruzaléma přišli mágové od východu ² a říkali: "Kde je ten narozený židovský král? Viděli jsme totiž na východě jeho hvězdu a přišli jsme, abychom se mu poklonili." ³ To když uslyšel král Herodes, velmi se rozrušil a celý Jeruzalém s ním. ⁴ Svolal tedy všechny velekněze a učitele lidu a tážal se jich, kde se má Kristus narodit. ⁵ Oni mu řekli: "V judském Betlémě. Neboť tak je napsáno skrze proroka: ⁶ 'Ale ty, Betléme v zemi judské, nikoli nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde Panovník, který bude pást můj lid, Izrael.' " ⁷ Tehdy Herodes tajně povolal mágy a vyptával se jich na čas, kdy se jim ta hvězda ukazovala. ⁸ A když je posílal do Betléma, řekl: "Jděte a pečlivě vyhledejte to dítě, a jakmile ho naleznete, oznamte mi to, abych i já mohl přijít a poklonit se mu." ⁹ Když tedy vyslechli krále, odjeli. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, je předcházela, až se zastavila nad [místem,] kde bylo to dítě. ¹⁰ Když tu hvězdu uviděli, zaradovali se nesmírnou radostí. ¹¹ Vešli tedy do domu, našli dítě s Marií, jeho matkou, a padli a klaněli se mu. Potom otevřeli své poklady a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. ¹² A když dostali ve snu od Boha pokyn, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se do své země jinou cestou. ¹³ Když pak odjeli, hle, Josefovi se ve snu ukázal Pánův anděl a řekl: "Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti nepovím; neboť Herodes se chystá to dítě hledat, aby ho zabil." ¹⁴ A tak v noci vstal, vzal dítě i jeho matku a odešel do Egypta ¹⁵ a zůstal tam až do Herodovy smrti, aby se naplnilo to, co Pán promluvil skrze proroka: "Z Egypta jsem povolal svého Syna." ¹⁶ Když pak Herodes poznal, že byl od mágů oklamán, nesmírně se rozhněval a dal povraždit všechny děti mužského pohlaví v Betlémě a v celém okolí od dvouletých níže, podle času, na který se vyptal mágů. ¹⁷ Tehdy se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Jeremiáše: ¹⁸ "Hlas byl slyšet v Ráma, nařikání, pláč a mnohé úpění, Ráchel plačící nad svými dětmi; a nenechala

se utěšit, protože jich už není.”¹⁹ Když pak Herodes zemřel, hle, Pánův anděl se ve snu ukázal Josefovi v Egyptě²⁰ a řekl: “Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, neboť ti, kdo usilovali o život dítěte, jsou již mrtví.”²¹ Josef tedy vstal, vzal dítě i jeho matku a přišel do izraelské země.²² Když však uslyšel, že v Judsku kraluje místo svého otce Heroda Archelaus, bál se tam jít. A když byl od Boha ve snu varován, obrátil se do galilejského kraje.²³ Když [tam] přišel, bydlel ve městě zvaném Nazaret, aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroky – že bude nazván Nazaretský.

3

¹ V těch dnech přišel Jan Křtitel a kázal v judské poušti.² Říkal: “Čiňte pokání, protože nebeské království se přiblížilo!”³ To je ten, o kterém mluvil prorok Izaiáš, když říkal: “Hlas volajícího na poušti: Připravte Pánovu cestu! Napřímujte jeho stezky!”⁴ Ten Jan měl oděv z velbloudí srsti, kolem boků měl kožený pás a jeho pokrmem byly kobylinky a lesní med.⁵ Vycházel k němu tehdy celý Jeruzalém, celé Judsko i celý jordánský kraj.⁶ A když vyznávali své hříchy, křtil je v Jordánu.⁷ Když však uviděl mnohé z farizeů a saduceů, jak jdou k jeho křtu, řekl jim: “Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, jak utéci před přicházejícím hněvem?”⁸ Proto začněte nést ovoce odpovídající vašemu pokání.⁹ A nemyslete, že si můžete říkat: Abrahama máme za otce. Říkám vám totiž, že Bůh je schopen Abrahamovi vzbudit syny z tohoto kamení.¹⁰ Sekera je již přiložena ke koření stromů. Každý strom, který nenese dobré ovoce, tedy bude vyřazen a vhozen do ohně.¹¹ Jistě, já vás křtím vodou k pokání, ale ten, který přichází po mně, je silnější než já. [já] nejsem hoden [ani] nosit jeho obuv. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm.¹² Jeho věječka [je již] v jeho ruce a on vyčistí svůj mlat. Svou pšenici shromáždí do obilnice, ale plevy bude pálit neuhasitelným ohněm.”¹³ Tehdy přišel Ježíš z Galilie za Janem k Jordánu, aby se od něj nechal pokřtít.¹⁴ Ale Jan mu v tom velmi bránil. Říkal: “Já potřebuji být pokřtěn od tebe a ty přicházíš za mnou?”¹⁵ Ježíš mu však odpověděl: “Dopusť to teď, protože takto máme naplnit veškerou spravedlnost.” A tak ho nechal.¹⁶ A když byl Ježíš pokřtěn, vystoupil ihned z vody, a hle, otevřela se mu nebesa a spatřil Božího Ducha, jak sestupuje [z nebe] jako holubice a přichází na něj.¹⁷ A hle, hlas z nebe řekl: “Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem nalezl zalíbení.”

4

¹ Tehdy byl Ježíš veden Duchem na poušť, aby byl pokoušen od ďábla.² A poté, co se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, vyhladověl.³ Tehdy k němu přistoupil Pokušitel a řekl: “Jsi-li Boží Syn, řekni, ať se z tohoto kamení stanou chleby.”⁴ Ale on odpověděl: “Je napsáno: ‘Nejen chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.’”⁵ Pak ho ďábel vzal do svatého města, postavil ho na vrcholek chrámu⁶ a řekl mu: “Jsi-li Boží Syn, vrhni se dolů! Vždyť je napsáno: ‘Svým andělům přikáže o tobě a ponesou tě na rukou, abys snad nenarazil nohou na kámen.’”⁷ Ježíš mu řekl: “Opět je napsáno: ‘Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.’”⁸ Ďábel ho zase vzal na velmi vysokou horu a ukázal mu všechna království světa a jejich slávu⁹ a řekl mu: “Toto všechno ti dám, když padneš [na zem] a pokloníš se mi.”¹⁰ Tehdy mu Ježíš řekl: “Odejdi, Satane! Vždyť je napsáno: ‘Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému budeš sloužit.’”¹¹ Tehdy ho ďábel opustil a hle, přistoupili andělé a sloužili mu.¹² Když Ježíš uslyšel, že Jan byl uvězněn, vrátil se do Galileje.¹³ Opustil Nazaret a přišel bydlet do Kafarnaum u moře, v krajinách Zabulón a Neftalí,¹⁴ aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše:¹⁵ “Země Zabulón a země Neftalí, při cestě k moři, za Jordánem, Galilea [pohanských] národů: ¹⁶ lid, který bydlel v temnotě, uviděl veliké světlo a těm, kteří seděli v krajině a stínu smrti, světlo se zaskvělo.”¹⁷ Od té doby začal Ježíš kázat. Říkal: “Čiňte pokání, protože nebeské království se přiblížilo.”¹⁸ Když se pak Ježíš procházel podél galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona zvaného Petr a Ondřeje, jeho bratra, jak házejí sít do moře (protože to byli rybáři),¹⁹ a řekl jim: “Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí!”²⁰ A oni hned opustili síť a šli za ním.²¹ Když pak odtud poodešel, uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť, a povolal [i] je.²² A oni hned opustili loď i svého otce a šli za ním.²³ Ježíš pak procházel celou Galileu, vyučoval v jejich synagogách, kázal

evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každý neduh v lidu. ²⁴ Zpráva o něm se roznesla [i] po celé Sýrii, a [tak] k němu přiváděli všechny nemocné, sužované různými neduhy a bolestmi, posedlé, náměščníky a ochrnuté a on je uzdravil. ²⁵ A šly za ním veliké zástupy z Galileje a z Dekapole, i z Jeruzaléma, z Judska a ze Zajordánska.

5

¹ Když pak [Ježíš] uviděl zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. ² Tehdy otevřel ústa a začal je vyučovat. Říkal: ³ “Blaze chudým v duchu, neboť jim patří nebeské království. ⁴ Blaze plačícím, neboť oni budou potěšeni. ⁵ Blaze mírným, neboť oni přijmou zemi za své dědictví. ⁶ Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. ⁷ Blaze milosrdným, neboť jim se dostane milosrdenství. ⁸ Blaze čistým v srdci, neboť oni uvidí Boha. ⁹ Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni Božími syny. ¹⁰ Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. ¹¹ Blaze vám, když vám budou zlořečit a pronásledovat vás a lživě proti vám mluvit všechno zlé kvůli mně. ¹² Radujte se a jásejte, protože vaše odplata v nebesích je veliká. Takto totiž pronásledovali proroky, kteří byli před vámi.” ¹³ “Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí svou chuť, čím bude osolena? Není už dobrá k ničemu, jen se vyhodí ven a lidé ji pošlapou. ¹⁴ Vy jste světlo světa. Město ležící na hoře nemůže být skryto. ¹⁵ Také nerozsvěcují lampu, aby ji postavili pod nádobu, ale na stojan a [tehdy] osvětluje všechny, kdo jsou v domě. ¹⁶ Tak nechte své světlo zářit před lidmi, ať vidí vaše dobré skutky a vzdají slávu vašemu Otci, který je v nebesích.” ¹⁷ “Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem [je] zrušit, ale naplnit. ¹⁸ Amen, říkám vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani nejmenší písmenko, ani jediná čárka ze Zákona, než se všechny [ty] věci stanou. ¹⁹ Proto, kdokoli by zrušil jedno z těchto nejmenších přikázání a tak by učil lidi, bude v nebeském království nazýván nejmenším. Ale kdokoli by [je] plnil a učil, ten bude v nebeském království nazýván velikým. ²⁰ Říkám vám totiž, že pokud vaše spravedlnost nebude omnoho převyšovat [spravedlnost] zákoníků a farizeů, nikdy nevstoupíte do nebeského království.” ²¹ “Slyšeli jste, že předkům bylo řečeno: ‘Nezabiješ,’ a kdokoli by zabil, bude vydán soudu. ²² Já vám však říkám, že každý, kdo se bezdůvodně zlobí na svého bratra, bude vydán soudu. Kdokoli by řekl svému bratru: ‘Rákal’ bude vydán veleradě, a kdokoli by řekl: ‘Bláznel’ bude vydán pekelnému ohni. ²³ A proto, když bys obětoval na oltáři svůj dar a tam si vzpomněl, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴ nech svůj dar tam před oltářem a jdi a nejprve se smiř se svým bratrem a potom přijď a obětuj svůj dar. ²⁵ Dohodni se se svým odpůrcem rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj odpůrce nevydal soudci a soudce zřizenci a byl bys vsazen do vězení. ²⁶ Amen, říkám ti: Rozhodně odtamtud nevyjdeš, dokud nevrátíš poslední haléř.” ²⁷ “Slyšeli jste, že předkům bylo řečeno: ‘Nezcizoložíš.’ ²⁸ Já vám však říkám, že každý, kdo by se chtivě podíval na ženu, už s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹ Pokud tě tedy svádí tvé pravé oko, vyloupni je a zahod’ od sebe. Je přece pro tebe prospěšnější, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby bylo celé tvé tělo uvrženo do pekla. ³⁰ A pokud tě svádí tvá pravá ruka, usekni ji a zahod’ od sebe. Je přece pro tebe prospěšnější, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. ³¹ Také bylo řečeno: ‘Kdokoli by propustil svou manželku, ať jí dá potvrzení o rozvodu.’ ³² Já vám ale říkám, že každý, kdo propouští svou manželku (kromě případu smilstva), přivádí ji k cizoložství a každý, kdo by si [tu] propuštěnou vzal, cizoloží.” ³³ “Slyšeli jste také, že předkům bylo řečeno: ‘Nebudeš křivě přísahat’ a ‘Splníš své přísahy Pánu.’ ³⁴ Já vám však říkám, abyste vůbec nepřísahali, ani při nebi, protože [to] je Boží trůn, ³⁵ ani při zemi, protože [to] je podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože [to] je město toho velikého Krále. ³⁶ Nepřísahaej ani na svou hlavu, protože nemůžeš jediný vlas udělat bílým nebo černým. ³⁷ Ať je tedy vaše slovo ‘Ano’ ano a ‘Ne’ ne. Co [je] nad to, je od zlého.” ³⁸ “Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Okolo oko a zub za zub.’ ³⁹ Já vám však říkám, abyste neodporovali zlému [člověku], ale kdokoli tě udeří do pravé tváře, nastav mu i druhou. ⁴⁰ A jestli se s tebou někdo chce soudit a vzít ti košili, nech mu i plášť. ⁴¹ A když tě někdo bude nutit [jít] jednu míli, jdi s ním dvě. ⁴² Tomu, kdo tě prosí, dávej a od toho, kdo si od tebe chce vypůjčit, se neodvracej.” ⁴³ “Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Budeš milovat svého bližního a nenávidět

svého nepřítele.' ⁴⁴ Já vám však říkám: Milujte své nepřátele! Žehnejte těm, kdo vás proklínají, konejte dobro těm, kdo vás nenávidí, a modlete se za ty, kdo vás pomlouvají a pronásledují, ⁴⁵ abyste byli synové svého Otce, který je v nebesích. Vždyť on dává svému slunci vycházet na dobré lidi i na zlé a posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶ Když totiž milujete [jen ty], kdo milují vás, jakou máte odplatu? Nedělají snad i celníci totéž? ⁴⁷ A když zdravíte jen své bratry, co mimořádného děláte? Nedělají to snad i celníci? ⁴⁸ Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš Otec, který je v nebesích."

6

¹ "Dávejte si pozor, abyste nedělali své milosrdné skutky před lidmi proto, aby vás viděli. Jinak totiž nemáte odplatu u svého Otce, který je v nebesích. ² Proto když prokazuješ milosrdenství [chudým], nevytrubuj před sebou, jako to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby se nechali chválit od lidí. Amen, říkám vám, že [už] mají svou odplatu. ³ Ale když ty prokazuješ milosrdenství, ať tvá levice neví, co dělá pravice, ⁴ aby tvé milosrdenství bylo vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, ti odplatí zjevně." ⁵ "A když se modlíš, nebuď jako pokrytci. Ti totiž při modlitbě rádi postávají v synagogách a na nárožích ulic, aby se ukazovali lidem. Amen, říkám vám, že [už] mají svou odplatu. ⁶ Ale ty, když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, a když zavřeš dveře, modli se ke svému Otci, který je vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, ti odplatí zjevně. ⁷ Když se tedy modlíte, neříkejte prázdná slova jako pohané. [Ti] si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. ⁸ Nebuďte jim tedy podobní, protože váš Otec ví, co potřebujete, [ještě] předtím, než ho poprosíte. ⁹ Proto se modlete takto: Otče náš, který jsi v nebesích, ať se posvěti tvé jméno! ¹⁰ Ať přijde tvé království! Ať se stane tvoje vůle jako v nebi, [tak] i na zemi. ¹¹ Dej nám dnes náš každodenní chléb, ¹² a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. ¹³ A neuveď nás do pokušení, ale vysvoboď nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva navěky. Amen. ¹⁴ Odpusťte-li totiž lidem jejich prohřešky, odpusť váš nebeský Otec i vám. ¹⁵ Ale jestliže lidem neodpustíte jejich prohřešky, [pak] ani váš Otec neodpustí vaše prohřešky [vám]." ¹⁶ "A když se postíte, nebuďte zasmušilí jako pokrytci, kteří hyzdí své tváře, aby ukázali lidem, že se postí. Amen, říkám vám, že [už] mají svou odplatu. ¹⁷ Ale ty, když se postíš, pomaž si hlavu [olejem a] umy si tvář, ¹⁸ aby tvůj půst nebyl zjevný lidem, ale tvému Otci, který je vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, ti odplatí zjevně." ¹⁹ "Nehromadte si poklady na zemi, kde [je] ničí mol a rez a kde zloději vykopávají a kradou, ²⁰ ale hromadte si poklady v nebi, kde [je] mol a rez neníčí a zloději nevykopávají ani nekradou. ²¹ Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. ²² Lampou těla je oko. Pokud je tedy tvé oko prosté, celé tvé tělo bude jasné. ²³ Ale pokud je tvé oko zlé, celé tvé tělo bude temné. Je-li tedy světlo v tobě tmou, jak velká [bude] tma?! ²⁴ Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď totiž bude jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se bude [toho] jednoho držet a tím druhým pohrdnout. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu." ²⁵ "Proto vám říkám: Nemějte starost o svůj život, co byste jedli a co pili, ani o své tělo, co byste si oblékali. Není snad život víc než pokrm a tělo [víc] než oděv? ²⁶ Pohledte na ptáky na nebi. Nesejí, nesklízejí ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Nejste snad vy mnohem dražší? ²⁷ Kdo z vás může [pečlivým] staráním přidat ke své výšce jediný loket? ²⁸ Proč si tedy děláte starosti s oblečením? Pomyslete na polní lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ²⁹ ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vši své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. ³⁰ Jestliže tedy Bůh takto obléká polní travu, která dnes je a zítra bude hozena do pece, [neoblékne] snad mnohem spíš vás, [vy] malověrní? ³¹ Nemějte tedy starosti. Neříkejte: 'Co budeme jíst?' nebo 'Co budeme pít?' anebo 'Co si obléčeme?' ³² Všechny tyto věci totiž vyhledávají pohané, ale váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. ³³ Hleďte nejprve Boží království a jeho spravedlnost a toto vše vám bude přidáno. ³⁴ Nemějte tedy starost o zítřek, neboť zítřek se bude starat o své věci. Den má dost svého trápení."

7

¹ "Nesudte, abyste nebyli souzeni. ² Jakým soudem totiž soudíte, [takovým] budete souzeni, a jakou mírou měříte, [takovou] vám bude zase odměřeno. ³ Proč tedy vidíš třísku v oku svého bratra, ale trámu ve svém oku si nevšímáš? ⁴ A jak můžeš říci svému bratru: 'Nech [mě], ať ti vytáhnu z oka třísku,' a hle, ve tvém oku je trám! ⁵ Pokrytče,

vytáhni nejdříve trám ze svého oka a tehdy prohlédneš, abys vytáhl třísku z oka svého bratra. ⁶ Nedávejte svaté věci psům a neházejte své perly před svině, aby je snad svýma nohama nepošlapaly, neotočily se a neroztrhaly vás.“ ⁷ “Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. ⁸ Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ⁹ Kdo z vás je [takový] člověk, že podá svému synu kámen, když ho poprosí o chléb? ¹⁰ A když poprosí o rybu, dá mu snad hada? ¹¹ Jestliže tedy vy, kteří jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím více váš Otec, který je v nebesích, dá dobré věci těm, kdo ho prosí?” ¹² “A proto všechno, co chcete, aby lidé dělali vám, stejně i vy dělejte jim, neboť v tom spočívá Zákon i Proroci. ¹³ Vcházejte těsnou branou. Prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby, a mnoho je těch, kdo vcházejí skrze ni, ¹⁴ neboť těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji nalézají.“ ¹⁵ “Dávejte si pozor na falešné proroky, kteří k vám přicházejí v ovčím rouše, ale uvnitř jsou to draví vlci. ¹⁶ Poznáte je podle jejich ovoce. Sklízají se snad hrozny z trní a fíky z bodláčí? ¹⁷ Tak tedy každý dobrý strom nese dobré ovoce a špatný strom nese zlé ovoce. ¹⁸ Dobrý strom nemůže nést zlé ovoce a špatný strom [nemůže] nést dobré ovoce. ¹⁹ Každý strom, který nenese dobré ovoce, bývá vyřazen a vhozen do ohně. ²⁰ A proto je poznáte podle jejich ovoce. ²¹ Ne každý, kdo mi říká ‘Pane, Pane’, vejde do nebeského království, ale ten, kdo koná vůli mého Otce, který je v nebesích. ²² Mnozí mi v ten den řeknou: ‘Pane, Pane, copak jsme ve tvém jménu neprorokovali? Nevymítali jsme ve tvém jménu demony a nedělali jsme ve tvém jménu mnoho zázraků?’ ²³ A tehdy jim vyznám: ‘Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mě, [vy,] kdo konáte nepravost!’” ²⁴ “Kdokoli tedy slyší tato má slova a plní je, bude podobný moudrému muži, který postavil svůj dům na skále. ²⁵ Pak padl déšť a přišly záplavy a vály větry a udeřily na ten dům, ale nespadl, protože byl založen na skále. ²⁶ Ale každý, kdo slyší tato má slova a neplní je, bude podobný bláznivému muži, který postavil svůj dům na písku. ²⁷ Pak padl déšť a přišly záplavy a vály větry a udeřily na ten dům a spadl a jeho pád byl veliký.“ ²⁸ Když Ježíš dokončil tuto řeč, stalo se, že zástupy žasly nad jeho učením, ²⁹ protože je vyučoval jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci.

8

¹ Když pak sestupoval z hory, šly za ním veliké zástupy. ² A hle, přišel malomocný a klaněl se mu se slovy: “Pane, kdybys [jen] chtěl, můžes mě očistit.” ³ Ježíš vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: “Chci, buď očištěn!” A jeho malomocenství bylo ihned očištěno. ⁴ Tehdy mu Ježíš řekl: “Dej pozor, abys [to] nikomu neříkal. Jdi ale, ukaž se knězi a obětuj [Bohu] ten dar, který přikázal Mojžíš, na svědectví pro ně.” ⁵ A když Ježíš vcházel do Kafarnaum, přistoupil k němu [římský] setník a prosil ho: ⁶ “Pane, můj služebník leží doma raněn mrtvicí a strašně trpí.” ⁷ Ježíš mu řekl: “Pojď a uzdravím ho.” ⁸ Setník však odpověděl: “Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale jen řekni slovo a můj služebník bude uzdraven. ⁹ Vždyť i já jsem člověk pod mocí a mám pod sebou vojáky. Tomuto řeknu ‘Jdi’ a [on] jde a jinému ‘Přijď’ a [on] přijde; svému otroku [řeknu] ‘Udělej tohle’ a udělá [to].” ¹⁰ Když to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kdo šli za ním: “Amen, říkám vám, [že] ani v Izraeli jsem tak velikou víru nenašel. ¹¹ Říkám vám, že mnozí přijdou od východu i [od] západu a budou stolat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v nebeském království. ¹² Ale synové království budou vyvrženi do té venkovní tmy. Tam bude pláč a skřípění zubů.” ¹³ Tomu setníkovi pak Ježíš řekl: “Jdi, ať se ti stane, jak jsi uvěřil.” A jeho služebník byl v tu chvíli uzdraven. ¹⁴ Když pak Ježíš přišel do Petrova domu, uviděl jeho tchyni, jak leží a má horečku. ¹⁵ Dotkl se tedy její ruky, horečka ji opustila a ona vstala a začala je obsluhovat. ¹⁶ Když potom nastal večer, přivedli k němu mnoho [lidí] posedlých demony a on ty duchy vymítal slovem a uzdravil všechny nemocné, ¹⁷ aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: “On sňal naše slabosti a odnesl naše nemoci.” ¹⁸ Když pak Ježíš kolem sebe uviděl veliké zástupy, přikázal [učedníkům], aby se přeplavili na druhou stranu. ¹⁹ Tehdy [k němu] přistoupil jeden zákoník a řekl mu: “Mistře, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.” ²⁰ Ježíš mu tedy řekl: “Lišky mají doupata a nebesští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by složil hlavu.” ²¹ Tehdy mu řekl jiný z jeho učedníků: “Pane, dovol mi nejdřív odejít a pochovat svého otce.” ²² Ježíš mu však řekl: “Pojď za mnou a nech mrtvé, ať pochovávají své

mrtvé.”²³ Potom vstoupil na loď a jeho učedníci ho následovali.²⁴ Na moři pak náhle nastala velká bouře, takže vlny přikrývaly loď. On však spal.²⁵ Přistoupili tedy a vzbudili ho se slovy: “Pane, zachraň nás, [vždyť] hyneme!”²⁶ [Ježíš] jim ale řekl: “Proč se bojíte, malověrní?” Tehdy vstal a napomenul vítr i moře a nastal naprostý klid.²⁷ A ti muži žasli a říkali: “Co je tohle za člověka, že ho poslouchá i vítr a moře?”²⁸ Když se pak přeplavil na druhou stranu do kraje Gergezenců, setkali se s ním dva [lidé] posedlí démony, kteří vyšli z hrobů a byli velmi nebezpeční, takže nikdo nemohl chodit tou cestou.²⁹ A hle, křičeli: “Co je ti do nás, Ježíši, Boží Synu? Přišel jsi sem, abys nás předčasně trýznil?”³⁰ Daleko od nich se páslo veliké stádo vepřů³¹ a ti démoni ho prosili: “Jestliže nás vymítáš, dovol nám odejít do toho stáda vepřů.”³² On jim tedy řekl: “Jděte!” A oni vyšli, vstoupili do toho stáda vepřů, a hle, celé stádo se rozběhlo ze srázu dolů do moře a zahynulo ve vodách.³³ Ti, kdo [je] pásli, pak utekli, a když přišli do města, všechno vyprávěli - totiž to o těch posedlých.³⁴ A hle, celé město vyšlo Ježíši naproti, a jakmile ho uviděli, žádali ho, aby odešel z jejich kraje.

9

¹ Vstoupil tedy na loď, přeplavil se a přišel do svého města. ² A hle, přinesli mu ochrnutého [člověka] ležícího na lůžku. Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl ochrnutému: “Buď dobré mysli, synu, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.”³ A hle, někteří ze zákoníků si řekli: “Ten [člověk] se rouhá!”⁴ A když Ježíš viděl jejich myšlení, řekl: “Proč si v srdcích myslíte zlé věci? ⁵ Vždyť co je snadnější? Říci: Jsou ti odpuštěny hříchy, anebo říci: Vstaň a chod? ⁶ Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy” - tehdy pověděl ochrnutému - “Vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.”⁷ A on vstal a odešel domů.⁸ Když [to] tedy uviděly zástupy, užasly a vzdaly slávu Bohu, který dal takovou moc lidem.⁹ Když potom šel Ježíš odtud, uviděl člověka jménem Matouš, jak sedí na celnici, a řekl mu: “Pojď za mnou.” A on vstal a šel za ním.¹⁰ Když pak Ježíš seděl za stolem v [jeho] domě, hle, stalo se, že přišlo mnoho celníků a hříšníků a stolovali s Ježíšem a jeho učedníky.¹¹ Když to uviděli farizeové, řekli jeho učedníkům: “Proč váš mistr jí s celníky a hříšníky?”¹² Ježíš to však uslyšel a řekl jim: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.¹³ Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci, a ne oběť.’ Nepřišel jsem totiž volat spravedlivé, ale hříšné k pokání.”¹⁴ Potom k němu přišli učedníci Jana [Křtitele a] ptali se: “Jak to, že my a farizeové se postíme často, ale tvoji učedníci se nepostí?”¹⁵ Ježíš jim řekl: “Mohou ženichovi přátelé truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou dny, kdy od nich bude ženich vzat, a tehdy se budou postit.¹⁶ Nikdo přece nepřisívá záplatu z nové látky na starý plášť, neboť ta záplata odtrhne [i kus] roucha a díra je [ještě] horší.¹⁷ Také se nelije nové víno do starých nádob. Jinak se nádoby roztrhnou, víno se vylije a nádoby se zničí. Nové víno se přece lije do nových nádob a [tak] se obojí zachová.”¹⁸ Zatímco k nim mluvil tyto věci, náhle k němu přistoupil představený [synagogy a] klaněl se mu se slovy: “Moje dcera právě zemřela. Ale pojď, vlož na ni ruku a bude žít!”¹⁹ Ježíš tedy vstal a šel za ním a jeho učedníci [také].²⁰ A náhle se zezadu přiblížila žena, která dvanáct let trpěla krvácením, a dotkla se cípu jeho roucha.²¹ (Řekla si totiž: “Jestli se jenom dotknu jeho roucha, budu uzdravena.”)²² Ježíš se otočil, a když ji uviděl, řekl: “Buď dobré mysli, dcero. Tvá víra tě uzdravila.” A od té chvíle byla uzdravena.²³ Když pak Ježíš přišel do domu představeného [synagogy], uviděl hudebníky a hluchý zástup kvílících²⁴ a řekl jim: “Odejďte, protože ta dívka neumřela, ale spí.” A oni se mu vysmívali.²⁵ Když byl ale zástup vyveden, [Ježíš] vstoupil dovnitř a vzal ji za ruku a ta dívka vstala.²⁶ A zpráva o tom se roznesla po celé té zemi.²⁷ Když odtud Ježíš odcházel, šli za ním dva slepci, kteří volali a říkali: “Smiluj se nad námi, synu Davidův!”²⁸ Když pak přišel domů, ti slepci k němu přistoupili a Ježíš jim řekl: “Věříte, že jsem schopen to udělat?” Oni řekli: “Ano, Pane.”²⁹ Tehdy se dotkl jejich očí a řekl: “Staň se vám podle vaší víry.”³⁰ A jejich oči se otevřely. Ježíš je pak přísně napomenul a řekl jim: “Dejte pozor, ať se to nikdo nedozví.”³¹ Ale oni vyšli a roznesli zprávu o něm po celé té zemi.³² A když odcházeli, náhle k němu přivedli němého člověka posedlého démonem.³³ Když pak byl ten démon vyhnán, němý začal mluvit. [Lidé] v zástupu tedy užasli a říkali: “[Nic] takového nebylo nikdy vídáno v Izraeli!”³⁴ Farizeové však říkali: “Vymítá démony skrze knížete démonů.”³⁵ Ježíš tedy obcházel všechna města a vesnice, vyučoval v jejich synagogách, kázal evangelium

království a uzdravoval každou nemoc a každý neduh mezi lidmi. ³⁶ A když viděl zástupy, byl pohnut soucitem k nim, protože byli zesláblí a rozptýlení jako ovce nemající pastýře. ³⁷ Tehdy řekl svým učedníkům: “Žeň [je] jistě veliká, ale dělníků málo. ³⁸ Proto prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na svou žeň.”

10

¹ Potom svolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vymítali a aby uzdravovali každou nemoc a každý neduh. ² Jména dvanácti apoštolů jsou pak tato: Nejprve Šimon zvaný Petr a jeho bratr Ondřej, [potom] Jakub Zebedeův a jeho bratr Jan, ³ Filip a Bartoloměj, Tomáš a celník Matouš, Jakub Alfeův a Lebeus přijmením Tadeáš ⁴ Šimon Kananita a Jidáš Iškariotský, ten, který ho také zradil. ⁵ Těchto dvanáct Ježíš vyslal a přikázal jim: “Nechoďte na cestu pohanů a nevstupujte do města Samaritánů, ⁶ ale raději jděte ke ztraceným ovcím z Izraelova domu. ⁷ Jděte a kažte: Nebeské království se přiblížilo! ⁸ Nemocné uzdravujte, malomocné očišťujte, mrtvé křiste, démony vymítejte. Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte. ⁹ Neberte si zlato, stříbro, ani peníze do opasků, ¹⁰ ani mošnu na cestu, ani dvě košile, ani obuv, ani hůl, protože dělník je hoden svého pokrmu. ¹¹ A když vejдете do kteréhokoli města nebo vesnice, zeptejte se tam, kdo je [toho] hoden, a u něj zůstaňte, dokud neodejdete. ¹² Když pak přicházíte do domácnosti, pozdravte ji. ¹³ A bude-li [toho] ten dům hoden, ať váš pokoj přijde na něj. Pokud však nebude hoden, ať se váš pokoj navrátí k vám. ¹⁴ A kdokoli vás nepřijme a nebude poslouchat vaše slova, vyjděte z toho domu nebo města a vyklepťte [jeho] prach ze svých nohou. ¹⁵ Amen, říkám vám, že v soudný den bude sodomské a gomorské zemi lehčeji než tomu městu.” ¹⁶ “Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky, proto buďte chytří jako hadi a bezelstní jako holubice. ¹⁷ Dejte si však pozor na lidi, protože vás budou vydávat soudům a bičovat vás ve svých shromážděních. ¹⁸ Budete kvůli mně vedeni i před vládců a krále, na svědectví pro ně a pro národy. ¹⁹ Ale když vás [jim] vydají, nestarejte se, jak a co byste řekli, neboť to, co máte říci, vám bude dáno v tu chvíli. ²⁰ Nejste [to] totiž vy, kdo mluví, ale Duch vašeho Otce, který mluví ve vás. ²¹ Bratr pak vydá bratra na smrt, i otec syna a děti povstanou proti rodičům a zabijí je. ²² A všichni vás budou kvůli mému jménu nenávidět, ale kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen. ²³ Kdyby vás tedy v tom městě pronásledovali, utečte do jiného. Amen, říkám vám totiž, že neprojdete izraelská města, než přijde Syn člověka. ²⁴ Není učedník nad mistra ani služebník nad svého pána. ²⁵ Pro učedníka je dost [na tom], když bude jako jeho mistr a služebník jako jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Belzeblem, čím spíše jeho domácí?” ²⁶ “Proto se jich nebojte, neboť není nic skrytého, co nebude zjeveno, ani [nic] tajného, co nebude poznáno. ²⁷ Co vám říkám ve tmě, mluve na světle, a co slyšíte [šeptat] do ucha, kažte na střechách. ²⁸ A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou, ale raději se bojte Toho, který může duši i tělo zahubit v pekle. ²⁹ Copak se neprodávají dva vrabci za haléř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez [vědomí] vašeho Otce. ³⁰ Vám jsou ale spočítány i všechny vlasy na hlavě! ³¹ Proto se nebojte. Jste dražší než mnoho vrabců.” ³² Kdokoli mne tedy vyzná před lidmi, toho i já vyznám před svým Otcem, který je v nebesích. ³³ Kdo by mne ale před lidmi zapřel, toho i já zapřu před svým Otcem, který je v nebesích. ³⁴ Nemyslete si, že jsem přišel na zem přinést pokoj. Nepřišel jsem přinést pokoj, ale meč. ³⁵ Přišel jsem, abych rozdělil člověka proti jeho otci, dceru proti její matce a nevěstu proti její tchýni. ³⁶ A nepřítel člověka [budou] ti z jeho vlastní rodiny. ³⁷ Kdo má rád otce nebo matku více nežli mne, není mě hoden, a kdo má rád syna nebo dceru více nežli mne, není mě hoden. ³⁸ A kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mne, není mě hoden. ³⁹ Kdo nalezne svou duši, ten ji ztratí, a kdo ztratí svou duši kvůli mně, ten ji nalezne.” ⁴⁰ “Kdo vás přijímá, [ten] přijímá mne, a kdo přijímá mne, přijímá Toho, který mě poslal. ⁴¹ Kdo přijímá proroka jako proroka, dostane odplatu proroka, a kdo přijímá spravedlivého jako spravedlivého, dostane odplatu spravedlivého. ⁴² A kdokoli by dal jednomu z těchto malíčků k pití jen pohár studené [vody], protože je to [můj] učedník, říkám vám jistě, že rozhodně neztratí svou odplatu.”

11

¹ Když Ježíš přestal dávat svým učedníkům tato přikázání, stalo se, že odtud vyšel, aby

učil a kázal v jejich městech. ² Když pak Jan ve vězení uslyšel o Kristových skutcích, poslal dva ze svých učedníků, ³ aby se ho zeptal: "Jsi ty Ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?" ⁴ Ježíš jim odpověděl: "Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: ⁵ Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví jsou křiveni a chudým se káže evangelium. ⁶ A blaze tomu, kdo se nade mnou nepohoršuje." ⁷ A když ti [muži] odešli, Ježíš začal zástupům říkat o Janovi: "Co jste si přišli do pouště prohlédnout? Třtinu klátící se větrem? ⁸ Na co jste se tedy vyšli podívat? Na člověka oblečeného hebkým rouchem? Pohleďte, ti, kdo se oblékají hebkým rouchem, jsou v královských domech. ⁹ Co jste tedy vyšli vidět? Proroka? Ano, říkám vám, a více než proroka. ¹⁰ Toto je ten, o kterém je napsáno: 'Hle, já před tvou tvář posílám svého posla, který připraví tvou cestu před tebou.' ¹¹ Amen, říkám vám, že mezi těmi, kdo se narodili z žen, nepovstal větší než Jan Křtitel, ale kdo je nejmenší v nebeském království, je větší než on. ¹² Ode dnů Jana Křtitele až dosud nebeské království snáší násilí a násilníci ho uchvacují. ¹³ Neboť všichni Proroci i Zákon až po Jana [o tom] prorokovali. ¹⁴ A jste-li [to] ochotni přijmout, on je ten Eliáš, který měl přijít. ¹⁵ Kdo má uši k slyšení, ať slyší. ¹⁶ Ke komu ale přirovnám toto pokolení? Je podobné dětem, které sedí na tržišti a volají na druhé: ¹⁷ 'Pískali jsme vám a netančili jste; [žalostně] jsme naříkali a neplakali jste!' ¹⁸ Jan totiž přišel, nejedl a nepil a [oni] říkají: 'Má démona!' ¹⁹ Přišel Syn člověka, jí a pije a říkají: 'Hle, žrout a pijan vína, přítel celníků a hříšníků!' Ale moudrost je ospravedlněna svými dětmi." ²⁰ Tehdy začal vyčítat městům, ve kterých se stalo nejvíce jeho zázraků, že nečinila pokání: ²¹ "Běda tobě, Korozaim, běda tobě, Betsaido! Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí u vás, staly v Týru a Sidonu, dávno by v pytlčině a v popelu činili pokání. ²² A tak vám říkám: Týru a Sidonu bude v soudný den lehčeji než vám. ²³ A ty, Kafarnaum, které jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla budeš svrženo. Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí v tobě, staly v Sodomě, zůstala by [stát] až dodnes. ²⁴ A tak vám říkám, že sodomské zemi bude v soudný den lehčeji než tobě." ²⁵ Tehdy Ježíš odpověděl: "Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům. ²⁶ Jistě, Otče, neboť tak se ti zalíbilo. ²⁷ Všechno je mi dáno od mého Otce a nikdo nezná Syna, jediné Otce a ani Otce nikdo nezná, jediné Syn a ten, komu by [ho] Syn chtěl zjevit. ²⁸ Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtěžkáni, a já vám dám odpočinout. ²⁹ Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný v srdci; a najdete odpočinek pro své duše. ³⁰ Vždyť mé jho je příjemné a mé břemeno lehké."

12

¹ Tou dobou procházel Ježíš v sobotu obilím a jeho učedníci začali vytrhávat klasy a jíst, protože měli hlad. ² Když to však viděli farizeové, řekli mu: "Podívej se, tvoji učedníci dělají, co se v sobotu dělat nesmí!" ³ On jim řekl: "Copak jste nečetli, co udělal David, když on i ti, kdo byli s ním, měli hlad? ⁴ Jak vešel do Božího domu a jedl [posvátné] chleby předložené, které nesměl jíst on, ani ti, kdo byli s ním, ale pouze samotní kněží? ⁵ A nečetli jste v Zákoně ani [to], že kněží v sobotu [svou práci] v chrámu znesvěcují sobotu a jsou nevinní? ⁶ A říkám vám, že zde je někdo větší nežli chrám. ⁷ Kdybyste ale věděli, co znamená: 'Milosrdenství chci, a ne oběť,' neodsuzovali byste nevinné. ⁸ Syn člověka je totiž Pánem i nad sobotou." ⁹ Když pak odtud odešel, přišel do jejich synagogy. ¹⁰ A hle, byl [tu] člověk, který měl uschlou ruku. Ptali se ho tedy, zda se smí v sobotu uzdravovat, aby ho mohli obžalovat. ¹¹ On jim však řekl: "Je snad mezi vámi [takový] člověk, že kdyby měl jednu ovci a ta by mu v sobotu spadla do jámy, nevzal by ji a nevytáhl? ¹² O co je pak dražší člověk než ovce? Proto se v sobotu smí konat dobro." ¹³ Tehdy řekl tomu člověku: "Natáhni tu ruku." A on ji natáhl a byla znovu zdravá jako ta druhá. ¹⁴ Farizeové však odešli a radili se proti němu, jak by ho zničili. ¹⁵ Ježíš [to] ale věděl a odešel odtud. Šly za ním veliké zástupy [lidí a] on je všechny uzdravil. ¹⁶ Přísně je napomínal, aby ho neuváděli ve známost, ¹⁷ a tak se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: ¹⁸ "Hle, můj služebník, kterého jsem vyvolil, můj milovaný, v němž má duše našla zalíbení. Na něj položím svého Ducha, [on] oznámí spravedlnost národům. ¹⁹ Nebude se hádat ani křičet, na ulicích nikdo neuslyší jeho hlas. ²⁰ Nalomenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhasí, dokud nedovede spravedlnost k vítězství. ²¹ A na jeho jméno budou spoléhat národy." ²² Potom byl k

němu přiveden slepý a němý člověk posedlý démonem a on ho uzdravil, takže ten slepý a němý mluvil a viděl. ²³ A všechny ty zástupy žasly a říkaly: “Není snad tohle ten Syn Davidův?” ²⁴ Ale když to uslyšeli farizeové, řekli: “Ten člověk nevymítá demony jinak než skrze Belzebula, knížete démonů.” ²⁵ Ježíš ale znal jejich myšlenky a řekl jim: “Každé království rozdělené [samostatně] proti sobě zpusťne a žádné město nebo dům rozdělený proti sobě neobstojí. ²⁶ Vymítá-li Satan Satana, je rozdělen sám proti sobě. Jak tedy jeho království obstojí? ²⁷ A pokud já vymítám demony Belzeblem, kým [je] vymítají vaši synové? Oni proto budou vašimi soudci. ²⁸ Vymítám-li však demony Božím Duchem, jistě k vám přišlo Boží království. ²⁹ Jak také může někdo vejít do silákova domu a uloupit jeho majetek, pokud toho siláka nejříve nespoutá? Teprve tehdy vylopí jeho dům. ³⁰ Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptýluje. ³¹ Proto vám říkám: Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu lidem odpuštěno nebude. ³² Kdokoli by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu to odpuštěno, ale kdokoli by mluvil proti Duchu Svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku, ani v budoucím. ³³ Buďtežto udělejte strom dobrým a jeho ovoce [bude] dobré, anebo udělejte strom špatným a jeho ovoce [bude] špatné. Strom se přece pozná po ovoci. ³⁴ Plemeno zmijí! Jak byste mohli mluvit dobré věci, když jste zlí? Vždyť ústa mluví z hojnosti srdce. ³⁵ Dobrý člověk vynáší z dobrého pokladu svého srdce to dobré a zlý člověk vynáší ze zlého pokladu zlé. ³⁶ Ale říkám vám, že z každého prázdného slova, které lidé řeknou, budou skládat účty v soudný den. ³⁷ Svými [vlastními] slovy totiž budeš ospravedlněn a svými [vlastními] slovy budeš odsouzen.” ³⁸ Tehdy mu někteří ze zákoníků a farizeů odpověděli: “Mistře, chceme od tebe vidět [nějaké] znamení.” ³⁹ On jim ale odpověděl: “Zlé a cizoložné pokolení vyhledává znamení, ale [žádné] znamení mu nebude dáno, kromě znamení proroka Jonáše. ⁴⁰ Neboť tak, jako byl Jonáš tři dny a tři noci v břiše velryby, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. ⁴¹ Muži z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť po Jonášově kázání činili pokání, a hle, zde [je] více než Jonáš. ⁴² Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť přijela z kraje světa, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a hle, zde [je] více než Šalomoun.” ⁴³ “Když pak nečistý duch vyjde z člověka, chodí po suchých místech a hledá odpočinek, ale nenachází. ⁴⁴ Tehdy řekne: ‘Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.’ A když přijde, nalezne [ho] prázdný, vymetený a ozdobený. ⁴⁵ Tehdy jde a přibere k sobě sedm jiných duchů, horších než [je] sám. Pak vejdou [dovnitř] a bydlí tam a poslední věci toho člověka jsou horší než první. Tak tomu bude i s tímto zlým pokolením.” ⁴⁶ A zatímco ještě mluvil k zástupům, hle, jeho matka a bratři stáli venku, neboť s ním chtěli promluvit. ⁴⁷ Někdo mu řekl: “Pohleď, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou mluvit.” ⁴⁸ On však tomu, kdo mu to řekl, odpověděl: “Kdo je má matka? A kdo jsou moji bratři?” ⁴⁹ Ukázal rukou na své učedníky a řekl: “Pohleď, [toto je] má matka a moji bratři. ⁵⁰ Kdokoli totiž koná vůli mého nebeského Otce, ten je můj bratr a sestra a matka.”

13

¹ Ten den Ježíš vyšel z domu a posadil se u moře. ² Tehdy se k němu sešly [tak] veliké zástupy, že nastoupil na loď a posadil se; a celý ten zástup stál na břehu. ³ Mluvil k nim v podobenstvích o mnoha věcech. Řekl: “Hle, vyšel rozséváč, aby rozsíval. ⁴ A jak rozsíval, některá [semena] padla podél cesty a přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵ Jiná padla na skalnatá místa, kde neměla mnoho země, a ihned vzešla, protože neměla hloubku země. ⁶ Když pak vyšlo slunce, byla spálena, a protože neměla kořen, uschla. ⁷ Jiná zase padla do trní, a když trní vyrostlo, udusilo je. ⁸ Jiná však padla do dobré země a vydala úrodu, některé stonásobnou, jiné šedesátinásobnou a jiné třicetinásobnou. ⁹ Kdo má uši k slyšení, ať slyší.” ¹⁰ Tehdy k němu přistoupili učedníci a řekli mu: “Proč k nim mluvíš v podobenstvích?” ¹¹ On jim odpověděl: “Protože vám je dáno poznat tajemství nebeského království, ale jim to dáno není. ¹² Tomu, kdo má, totiž bude dáno a bude mít hojnost, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. ¹³ Proto k nim mluví v podobenstvích, že vidí, ale nevidí a slyší, ale neslyší ani nerozumějí. ¹⁴ Ale naplňuje se na nich proroctví Izaiáše, který řekl: ‘Sluchem uslyšíte, ale nijak nepochopíte, a zrakem uvidíte, ale nijak neprohlédnete. ¹⁵ Neboť srdce tohoto lidu ztuhllo a svými ušima ztěžka slyšeli. Svě

oči [pevně] zavřeli, aby snad očima neviděli, ušima neuslyšeli a srdcem nepochopili a neobrátili se, abych je neuzdravil.' ¹⁶ Ale blaze vašim očím, že vidí, a vašim uším, že slyší. ¹⁷ Amen, říkám vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili spatřit, co [vy] vidíte, ale neviděli a slyšet, co slyšíte, ale neslyšeli." ¹⁸ "Vy tedy slyšíte [význam] podobenství o rozséváči: ¹⁹ Ke každému, kdo slyší slovo o království a nerozumí, přichází ten zlý a uchvacuje to, co je zaseto do jeho srdce. To je ten osetý podél cesty. ²⁰ A kdo je oset na skalnaté zemi, je ten, který slyší slovo a hned je s radostí přijímá, ²¹ ale nemá v sobě kořen a je nestálý, a když přichází soužení nebo pronásledování kvůli slovu, hned se pohoršuje. ²² Kdo je oset do trní, je ten, který slyší slovo, ale starosti tohoto světa a oklamání bohatstvím to slovo dusí, a [tak] se stává neplodným. ²³ A kdo je oset na dobré půdě, je ten, který slyší slovo a rozumí a který opravdu přináší úrodu: někdo stonásobnou, jiný šedesátinásobnou a jiný třicetinásobnou." ²⁴ [Pak] jim předložil jiné podobenství. Řekl: "Nebeské království je podobné člověku rozsívajícímu na svém poli dobré semeno. ²⁵ Ale zatímco lidé spali, přišel jeho nepřítel, nasel mezi pšenici koukol a odešel. ²⁶ Když pak vzešla stébla a přinesla úrodu, tehdy se ukázal i koukol. ²⁷ Služebníci toho hospodáře tedy přišli a řekli mu: 'Pane, nenasel jsi na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal ten koukol?' ²⁸ On jim řekl: 'To udělal nepřítel.' Služebníci mu řekli: 'Chceš tedy, abychom šli a vytrhali ho?' ²⁹ Ale on řekl: 'Nikoli, protože byste při trhání koukolu mohli vytrhnout i pšenici. ³⁰ Nechte obojí růst spolu až do žně. V čas žně řeknu žencům: Vytrhejte nejdříve koukol a svažte do snopků ke spálení, ale pšenici shromážděte do mé obilnice.'" ³¹ [Pak] jim předložil jiné podobenství. Řekl: "Nebeské království je podobné zrnu hořčice, které člověk vzal a zasel na svém poli. ³² To [zrno] je opravdu nejmenší ze všech semen, ale když vyroste, je větší než jiné rostliny a stane se stromem, takže nebeští ptáci přiletí a uhnízdí se v jeho větvích." ³³ Řekl jim [ještě] jiné podobenství: "Nebeské království je podobné kvasu, který žena vzala a zadělala ve třech měřicích mouky, až všechno zkvasilo." ³⁴ Toto všechno Ježíš říkal zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. ³⁵ A tak se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: "Otevřu sva ústa v podobenstvích, budu vyprávět věci skryté od založení světa." ³⁶ Tehdy Ježíš propustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a řekli: "Vysvětlí nám to podobenství o koukolu na poli." ³⁷ Odpověděl jim: "Rozséváč dobrého semene je Syn člověka ³⁸ a pole je tento svět, dobré semeno jsou synové království, ale koukol jsou synové toho zlého. ³⁹ Nepřítel, který je rozsívá, je ďábel, sklizeň je konec tohoto světa a ženci jsou andělé. ⁴⁰ Jako se tedy sbírá koukol a spaluje se ohněm, tak [to] bude při konci tohoto světa. ⁴¹ Syn člověka pošle své anděly a ti vyberou z jeho království všechno pohoršující i ty, kdo konají nepravost, ⁴² a vrhnou je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípění zubů. ⁴³ Tehdy se spravedliví v království svého Otce rozzáří jako slunce. Kdo má uši k slyšení, ať slyší." ⁴⁴ "Nebeské království je také podobné pokladu ukrytému v poli, který když člověk našel, skryl [ho] a kvůli radosti [z] něj jde, prodává všechno, co má, a kupuje to pole." ⁴⁵ "Nebeské království je také podobné kupci hledajícímu krásné perly, ⁴⁶ který když našel jednu velmi vzácnou perlu, šel a prodal všechno, co měl, a koupil ji." ⁴⁷ "Nebeské království je také podobné vlečné síti hosené do moře, nabírající ze všech druhů [ryb], ⁴⁸ kterou, když byla naplněna, vytáhli [rybáři] na břeh, sedli si a shromáždili to, co bylo dobré, do nádob, ale špatné vyhodili pryč. ⁴⁹ Totéž se bude dít při konci tohoto světa. Vyjdou andělé a oddělí zlé zprostřed spravedlivých ⁵⁰ a vrhnou je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípění zubů." ⁵¹ Tehdy se jich Ježíš zeptal: "Pochopili jste všechny tyto věci?" A oni mu řekli: "Ano, Pane." ⁵² Řekl jim tedy: "Proto je každý učitel vyučený o nebeském království podobný hospodáři, který vynáší ze svého pokladu nové i staré věci." ⁵³ A stalo se, [že] když Ježíš dokončil tato podobenství, šel odtud. ⁵⁴ Přišel do svého domovského města a učil je v jejich synagoze tak, že žasli a říkali: "Odkud má tenhle takovou moudrost a zázračné schopnosti? ⁵⁵ Není to snad syn toho tesaře? Nejmenuje se jeho matka Marie a jeho bratři Jakub, Jozes, Šimon a Juda? ⁵⁶ A nejsou snad všechny jeho sestry u nás? Odkud tedy má tenhle všechny tyto věci?" ⁵⁷ A [tak] se nad ním pohoršovali. Ježíš jim tedy řekl: "Prorok není beze cti, jedině ve své vlasti a ve svém domě." ⁵⁸ A kvůli jejich nevěře tam neudělal mnoho zázraků.

14

¹ V tu dobu uslyšel zprávu o Ježíši [i] tetrarcha Herodes ² a řekl svým služebníkům: “To je Jan Křtitel. Byl vzkříšen z mrtvých, a proto se skrze něj dějí zázraky.” ³ Herodes totiž Jana zatkł, spoutal a dal do vězení kvůli Herodiádě, manželce svého bratra Filipa, ⁴ protože mu Jan říkal: “Není ti dovoleno, abys ji měl!” ⁵ A ačkoli ho chtěl zabít, bál se zástupu, protože ho měli za proroka. ⁶ Když pak nastal den oslavy Herodových narozenin, zatančila dcera Herodiady uprostřed [hodovníků] a zalíbila se Herodovi. ⁷ Proto jí s přísahou slíbil, že [jí] dá, o cokoli požádá. ⁸ A ona, předem navedena svou matkou, řekla: “Dej mi sem na [tu] mísu hlavu Jana Křtitele.” ⁹ Král se tedy zarmoutil, ale kvůli přísaze a [kvůli] těm, kdo s ním stolovali, poručil, aby [jí] byla dána. ¹⁰ Poslal tedy [kata, aby] Jana stal ve vězení. ¹¹ Jeho hlava pak byla přinesena na mísu a dána té dívce a [ta] ji odnesla matce. ¹² Pak přišli jeho učedníci, vzali tělo a pochovali [ho]. Potom šli a pověděli to Ježíši. ¹³ Když to Ježíš uslyšel, o samotě se odtud lodí odplavil na pusté místo. Zástupy to však uslyšely a vypravily se za ním pěšky z měst. ¹⁴ Když Ježíš vystoupil, uviděl veliký zástup [lidí]; byl naplněn soucitem k nim a uzdravil jejich nemocné. ¹⁵ Když pak nastal večer, přišli k němu jeho učedníci se slovy: “Tohle místo je pusté a je už pokročilá hodina. Propuštěj ty zástupy, ať odejdou do vesnic a nakoupí si jídlo.” ¹⁶ Ježíš jim ale řekl: “Nemusejí odcházet. Vy jim dejte najíst.” ¹⁷ Řekli mu: “Nic tu nemáme - jen pět chlebů a dvě ryby.” ¹⁸ On však řekl: “Přineste mi je sem.” ¹⁹ Tehdy přikázal, aby se zástup posadil na trávě. Vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzlhl k nebi, požehnal a nalámал ty chleby a dal učedníkům a učedníci zástupům. ²⁰ A tak se všichni najedli a byli nasyceni. Potom sebrali nalámané kousky, které zbyly: dvanáct plných košů. ²¹ A těch, kteří jedli, bylo kolem pěti tisíc mužů, kromě žen a dětí. ²² Potom Ježíš hned své učedníky přinutil, aby nastoupili na loď a jeli napřed na druhou stranu, než rozpustí zástupy. ²³ Když pak propustil zástupy, vystoupil o samotě na horu, aby se modlil. A když přišel večer, byl tam sám. ²⁴ Ale loď už byla uprostřed moře, zmítána vlnami, protože byl protivítr. ²⁵ Při čtvrté noční hlídce pak k nim Ježíš šel pěšky po moři. ²⁶ Když ho učedníci uviděli, jak kráčí po moři, vyděsili se a říkali: “[To] je přízrak!” A křičeli strachy. ²⁷ Ale Ježíš na ně ihned promluvil a řekl jim: “Vzmužte se, [to] jsem já! Nebojte se.” ²⁸ Petr mu odpověděl: “Pane, jestli jsi [to] ty, přikaž mi, ať k tobě přijdu po vodě.” ²⁹ On řekl: “Pojd!” A Petr vystoupil z lodi a krácel po vodě, aby přišel k Ježíši. ³⁰ Když ale viděl, [jak] silný [je] vítr, dostal strach a začal se topit. Tehdy vykřikl: “Pane, zachraň mě!” ³¹ Ježíš ihned vztáhl ruku, chytil ho a řekl: “Proč jsi pochyboval, malověrný?” ³² A jakmile vstoupili na loď, vítr se utišil. ³³ Ti, kdo byli na lodi, pak přistoupili a klaněli se mu se slovy: “Ty jsi opravdu Boží Syn!” ³⁴ A když se přeplavili, přijeli do genezaretské země. ³⁵ Tamější muži ho poznali a rozeslali [posly] po celém okolí. Přinesli k němu všechny nemocné ³⁶ a [ti] ho prosili, aby se směli aspoň dotknout cípu jeho roucha. A kdokoli se ho dotkl, byl úplně uzdraven.

15

¹ Tehdy k Ježíši přicházeli zákoníci a farizeové z Jeruzaléma a říkali: ² “Proč tvoji učedníci přestupují tradici starších? Vždyť si neumývají ruce, když mají jíst chleba!” ³ On jim však odpověděl: “A proč vy přestupujete Boží přikázání kvůli své tradici? ⁴ Vždyť Bůh přikázal: ‘Cti otce i matku’ a ‘Kdokoli by zlořečil otci nebo matce, ať propadne smrti.’ ⁵ Vy ale říkáte, že kdokoli by řekl otci nebo matce: ‘To, čím bych ti měl vypomoci, je dar [Bohu],’ ⁶ už nemusí nijak uctít svého otce nebo matku. A tak jste zrušili Boží přikázání kvůli své tradici. ⁷ Pokrytci, Izaiáš o vás dobře prorokoval, když říkal: ⁸ ‘Tento lid se ke mně přibližuje svými ústy a ctí mne svými rty, ⁹ avšak jejich srdce je ode mne daleko. Nadarmo mne ale uctívají, když učí učení a přikázání lidí.’ ¹⁰ Pak svolal zástup a řekl jim: “Slyšte a rozumějte. ¹¹ Člověka nešpiní to, co vchází do úst, ale co vychází z úst, to člověka špiní.” ¹² Tehdy k němu přistoupili učedníci a řekli mu: “Víš to, že se farizeové urazili, když slyšeli tu řeč?” ¹³ On odpověděl: “Každá sazenice, kterou nesázal můj nebeský Otec, bude vykořeněna. ¹⁴ Opusťte je. Jsou to slepí vůdcové slepců. Povede-li slepý slepého, oba padnou do jámy.” ¹⁵ Petr mu odpověděl: “Vysvětlí nám to podobenství.” ¹⁶ Ježíš ale řekl: “Vy jste ještě tak nechápaví? ¹⁷ Nerozumíte, že všechno, co vchází do úst, jde do břicha a [pak] se vypouští do stoky? ¹⁸ Co ale z úst vychází, jde ze srdce, a to špiní

člověka. ¹⁹ Ze srdce totiž vycházejí zlé myšlenky, vraždy, cizoložství, smilnění, krádeže, falešná svědectví, urážky. ²⁰ Tyto věci špiní člověka. Ale jíst neumytýma rukama, to člověka nešpiní." ²¹ Ježíš pak odtud odešel a odebral se do kraju Týru a Sidonu. ²² A hle, z těch míst vyšla kananejská žena a křičela: "Pane, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Má dcera je hrozně posedlá ďáblem." ²³ On jí však neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci tedy přistoupili a prosili ho: "Pošli ji pryč, vždyť za námi [pořád] křičí." ²⁴ Ale on odpověděl: "Nebyl jsem poslán jinam než ke ztraceným ovčím z Izraelova domu." ²⁵ Ona však přišla a klaněla se mu. Řekla: "Pane, pomoz mi." ²⁶ Ale on odpověděl: "Není správné vzít chléb dětem a hodit [ho] štěňatům." ²⁷ A ona řekla: "Ano, Pane, ale právě štěňata jedí drobtý, které padají ze stolu jejich pánů." ²⁸ Tehdy jí Ježíš odpověděl: "Ženo, tvoje víra [je] veliká. Ať se ti stane, jak toužíš." A od té chvíle byla její dcera uzdravená. ²⁹ Když pak odtud Ježíš odešel, přišel ke Galilejskému moři, vystoupil na horu a posadil se tam. ³⁰ Tehdy k němu přišly veliké zástupy [lidí], kteří měli s sebou chromé, slepé, hluché, zmrzačené a mnohé jiné. Skládali je k Ježíšovým nohám a on je uzdravoval, ³¹ takže zástupy užasly, když viděly, jak němí mluví, zmrzačení jsou zdraví, chromí chodí a slepí vidí; a vzdaly slávu Bohu Izraele. ³² Potom Ježíš svolal své učedníky a řekl: "Je mi líto toho zástupu. Vždyť zůstávají se mnou už tři dny a nemají co jíst. Nechci je poslat pryč hladové, aby se snad cestou nevychřepali." ³³ Jeho učedníci mu řekli: "Kde na této poušti najdeme tolik chleba, abychom nasýtili takový zástup?" ³⁴ Ježíš jim tedy řekl: "Kolik máte chlebů?" A oni řekli: "Sedm a pár malých rybek." ³⁵ Ježíš tedy přikázal zástupům, aby se posadily na zem. ³⁶ Potom vzal těch sedm chlebů a ty ryby, vzdal díky, nalámal a dával svým učedníkům a učedníci zástupům. ³⁷ A tak se všichni najedli a byli nasyceni. Potom posbírali nalámané kousky, které zbyly: sedm plných košů. ³⁸ Těch, kteří jedli, pak bylo čtyři tisíce mužů, kromě žen a dětí. ³⁹ A když propustil zástupy, vstoupil na loď a přijel do kraje Magdala.

16

¹ Tehdy ho přišli pokoušet farizeové a saduceové. Prosili ho, aby jim ukázal znamení z nebe. ² On jim odpověděl: "Když je večer, říkáte: '[Bude] hezky, protože nebe je červené.' ³ Ale za svítání [říkáte]: 'Dnes [bude] ošklivo, protože je červené zatažené nebe.' Pokrytci! Umíte rozeznat vzhled nebe, ale znamení tohoto času [rozeznat] neumíte? ⁴ Zlé a cizoložné pokolení vyhledává znamení, ale žádné znamení mu nebude dáno, kromě znamení proroka Jonáše." Tehdy je nechal a odešel. ⁵ A když se jeho učedníci přeplavili na druhou stranu, [zjistili, že] zapomněli vzít chléb. ⁶ Ježíš jim tehdy řekl: "Dávejte pozor a varujte se kvasu farizeů a saduceů." ⁷ Oni se pak mezi sebou dohadovali a říkali: "Nevzali jsme žádný chléb." ⁸ Ježíš to ale věděl a řekl jim: "Proč se spolu dohadujete, vy malověrní, že jste nevzali chléb? ⁹ Copak ještě nechápete ani si nevzpomínáte na těch pět chlebů pro pět tisíc [mužů, a] kolik jste nasbírali košů? ¹⁰ Ani na těch sedm chlebů pro ty čtyři tisíce, a kolik jste nasbírali košů? ¹¹ Jak to, [že] nerozumíte, že jsem nemluvil o chlebech, když jsem říkal: Varujte se farizejského a saducejského kvasu?" ¹² Tehdy pochopili, že jim neřekl, aby se vyvarovali chlebového kvasu, ale farizejského a saducejského učení. ¹³ Když pak Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: "Za koho mne, Syna člověka, mají lidé?" ¹⁴ A oni řekli: "Někteří za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků." ¹⁵ On jim řekl: "A za koho mne máte vy?" ¹⁶ Šimon Petr mu odpověděl: "Ty jsi Kristus, ten Syn živého Boha!" ¹⁷ Ježíš mu tedy řekl: "Blaze tobě, Šimone, synu Jonášův, protože [toto] ti nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec, který je v nebesích. ¹⁸ A já ti říkám, že ty jsi Petr a na té skále postavím svou církev a brány pekla ji nepřemohou. ¹⁹ Dám ti klíče nebeského království, a cokoli svážeš na zemi, bude už svázáno v nebi, a cokoli rozvážeš na zemi, bude už rozvázáno v nebi." ²⁰ Tehdy své učedníky přísně napomenul, aby nikomu neříkali, že On, Ježíš, je Kristus. ²¹ Od té doby začal Ježíš oznamovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho vytrpět od starších, od velekněží a od zákoníků, být zabit a třetího dne vstát [z mrtvých]. ²² Tehdy ho Petr vzal stranou a začal ho kárat slovy: "[Bůh] tě chraň, Pane, to se ti nikdy nestane!" ²³ On se ale odvrátil a řekl Petrovi: "Jdi za mnou, Satane, svádíš mě, protože nemyslíš na Boží věci, ale na lidské!" ²⁴ Potom Ježíš řekl svým učedníkům: "Chce-li někdo přijít za mnou, ať se zřekne sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě. ²⁵ Kdokoli by si totiž chtěl zachránit duši, ztratí ji, ale kdokoli by ztratil svou duši pro

mě, ten ji nalezne. ²⁶ Vždyť co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, ale uškodil své duši? A co dá člověk na oplátku za svou duši? ²⁷ Neboť Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy každému odplatí podle jeho skutků. ²⁸ Amen, říkám vám, že někteří z těch, kdo tu stojí, rozhodně nezakusí smrt, dokud nespasí Syna člověka přicházejícího z království.”

17

¹ Po šesti dnech pak Ježíš vzal k sobě Petra, Jakuba a jeho bratra Jana, vyvedl je o samotě na vysokou horu ² a proměnil se před nimi. Jeho tvář zazářila jako slunce a jeho šaty zbělely jako světlo. ³ A hle, uviděli Mojžíše a Eliáše, jak s ním mluví. ⁴ Petr pak Ježíši odpověděl: “Pane, to je dobře, že jsme zde. Jestli chceš, udělejme tu tři stánky – jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.” ⁵ Ale když ještě mluvil, náhle je zastínil zářící oblak. A hle, hlas z toho oblaku řekl: “Toto je můj milovaný Syn, ve kterém jsem našel zalíbení. Toho poslouchejte.” ⁶ To když učedníci uslyšeli, padli na tváře a velice se báli. ⁷ A Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: “Vstaňte a nebojte se.” ⁸ A když pozvedli oči, neviděli nikoho jiného než samotného Ježíše. ⁹ Když pak sestupovali z hory, Ježíš jim přikázal: “Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.” ¹⁰ Učedníci se ho zeptali: “Proč tedy zákoníci říkají, že nejdříve musí přijít Eliáš?” ¹¹ Ježíš jim ale odpověděl: “Jistě, nejdříve přijde Eliáš a všechno napraví. ¹² Já vám však říkám, že Eliáš už přišel, ale oni ho nepoznali a udělali s ním, co chtěli. Tak také bude od nich trpět Syn člověka.” ¹³ Tehdy učedníci pochopili, že jim to řekl o Janu Křtiteli. ¹⁴ A když přišli k zástupu, přistoupil k němu [jeden] člověk, padl před ním na kolena a řekl: ¹⁵ “Pane, smiluj se nad mým synem. Je to náměsíčník a těžce [tím] trpí, protože často padá do ohně a častokrát do vody. ¹⁶ Přivedl jsem ho ke tvým učedníkům, ale nemohli ho uzdravit.” ¹⁷ Ale Ježíš na to odpověděl: “nevěřící a zvrácené pokolení, jak dlouho budu s vámi? Jak dlouho vás budu snášet? Přiveďte mi ho sem.” ¹⁸ Ježíš pak tomu démonovi pohrozil a on vyšel a chlapec byl v tu chvíli uzdraven. ¹⁹ Potom k Ježíši přistoupili učedníci a v soukromí se ho zeptali: “Proč jsme ho my nemohli vyhnat?” ²⁰ Ježíš jim řekl: “Kvůli své nevěře. Amen, říkám vám, když budete mít víru jako hořčičné zrnko, řeknete této hoře: ‘Přejdi odsud tam,’ a ona přejde a nic pro vás nebude nemožné. ²¹ Ale tento druh [démonů] nevychází jinak než skrze modlitbu a půst.” ²² A když chodili po Galileji, Ježíš jim řekl: “Syn člověka bude vydán do lidských rukou. ²³ Zabijí ho, ale on bude třetího dne vzkříšen.” A [oni] se nesmírně zarmoutili. ²⁴ Když pak přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběrčí chrámového poplatku a řekli: “Váš mistr neplatí poplatek?” ²⁵ A [on] řekl: “Platí.” A když šel domů, Ježíš ho předešel a řekl: “Co myslíš, Šimone, od koho vybíráš pozemští králové daně a poplatky? Od svých synů nebo od cizích?” ²⁶ A když Petr odpověděl: “Od cizích,” Ježíš mu řekl: “Synové jsou tedy svobodní! ²⁷ Ale abychom je neurazili, jdi k moři, hoď udič a první vylovenou rybu vezmi, a když jí otevřeš ústa, najdeš tam peníz. Ten vezmi a dej jim [ho] za mě i za sebe.”

18

¹ V tu dobu přišli k Ježíši učedníci a říkali: “Kdo je tedy v nebeském království největší?” ² Ježíš k sobě zavolal malé dítě, postavil je uprostřed nich ³ a řekl: “Amen, říkám vám, [že] jestli se neobráteíte a nebudete jako malé děti, vůbec do nebeského království nevejdete. ⁴ A proto kdokoli se poníží a bude jako toto malé dítě, ten je v nebeském království největší. ⁵ A kdokoli by takové dítě přijal v mém jménu, přijímá mne.” ⁶ “Kdokoli by ale svedl jednoho z těchto maličkých, kteří věří ve mne, bylo by pro něj lepší, kdyby mu na krk pověsili. Veliký mlýnský kámen a utopili ho v mořské hlubině. ⁷ Běda světu kvůli pohoršením! Pohoršení sice musejí přicházet, ale běda člověku, skrze kterého pohoršení přichází. ⁸ Svádí-li tě tedy tvá ruka nebo noha, usekni ji a zahod’ od sebe. Je pro tebe lepší, abys chromý nebo zmrzačený vstoupil do života, než mít obě ruce nebo obě nohy a být uvržen do věčného ohně. ⁹ A jestliže tě svádí tvé oko, vyloupni je a zahod’ od sebe. Je pro tebe lepší vejít do [věčného] života jednooký, než mít obě oči a být uvržen do pekelného ohně. ¹⁰ Dejte si pozor, abyste nepohrdali žádným z těchto maličkých. Říkám vám totiž, že jejich andělé v nebesích neustále hledí na tvář mého nebeského Otce.” ¹¹ “Neboť Syn člověka přišel, aby spasil to, co zahynulo. ¹² Co

myslíte, kdyby nějaký člověk měl sto ovcí a jedna z nich by zabloudila, nenechá těch devadesát devět na horách a nepůjde hledat tu bloudící? ¹³ A když se stane, že ji najde, říkám vám jistě, že se z ní raduje více než z těch devadesáti devítí, které nezabloudily. ¹⁴ Právě tak není vůle vašeho Otce v nebesích, aby zahynul jediný z těchto malíčkých.” ¹⁵ “Kdyby tvůj bratr proti tobě zhrěšil, jdi a napomeň ho mezi čtyřma očima. Jestliže tě poslechne, získal jsi svého bratra. ¹⁶ Pokud tě neposlechne, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva [bratry,] aby každé slovo obstálo v ústech dvou nebo tří svědků. ¹⁷ Nechce-li však poslechnout [ani] je, řekni [to] církvi. A pokud odmítne poslechnout i církev, ať je tedy pro tebe [cizí] jako pohan a celník. ¹⁸ Amen, říkám vám, že cokoli svážete na zemi, bude už svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude už rozvázáno v nebi. ¹⁹ Říkám vám také, že pokud se dva z vás na zemi shodnou ohledně čehokoli, za co by prosili, stane se jim [to] od mého nebeského Otce. ²⁰ Neboť kdekoli se shromáždí dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.” ²¹ Tehdy k němu přistoupil Petr a řekl: “Pane, kolikrát proti mně může můj bratr zhrěšit a já mu mám odpustit? Až sedmkrát?” ²² Ježíš mu odpověděl: “Neříkám ti, že až sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát. ²³ Nebeské království je totiž podobné králi, který chtěl se svými služebníky vyrovnat účty. ²⁴ A když začal počítat, byl přiveden jeden, který mu dlužil deset tisíc hřiven. ²⁵ Když pak neměl čím zaplatit, poručil jeho pán, aby ho prodali i se ženou, s dětmi a se vším, co měl, a [tím] aby se zaplatil [dluh]. ²⁶ Ten služebník tedy padl a začal se mu klanět se slovy: ‘Pane, měj se mnou trpělivost a všechno ti zaplatím!’ ²⁷ Ten pán se tedy nad ním slitoval, propustil ho a dluh mu odpustil. ²⁸ Když ale ten služebník odešel, našel jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu dlužil sto denárů, chytil ho a začal ho škrtit se slovy: ‘Zaplať mi, co dlužíš!’ ²⁹ Ten spoluslužebník tedy padl k jeho nohám a prosil ho: ‘Měj se mnou trpělivost a všechno ti zaplatím!’ ³⁰ Ale on nechtěl. Odešel a dal ho do vězení, dokud by nezaplatil, co dluží. ³¹ Když pak jeho spoluslužebníci viděli, co se stalo, velice se zarmoutili; šli ke svému pánu a pověděli mu všechno, co se stalo. ³² Tehdy ho jeho pán zavolaal a řekl mu: ‘[Ty] zlý služebníku! Odpustil jsem ti celý ten dluh, protože jsi mě prosil. ³³ Neměl ses i ty slitovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se slitoval já nad tebou?’ ³⁴ A [tehdy] se jeho pán rozhněval a dal ho katům, dokud nezaplatí všechno, co mu dlužil. ³⁵ Totéž udělá i můj nebeský Otec vám, pokud každý ze srdce neodpustíte svému bratru jejich prohřešky.”

19

¹ Když Ježíš domluvil tato slova, stalo se, že odešel z Galileje a přišel do judského kraje za Jordánem. ² Šly za ním veliké zástupy a on je tam uzdravil. ³ Tehdy k němu přišli farizeové a pokoušeli ho slovy: “Smí člověk propustit svou manželku z jakéhokoli důvodu?” ⁴ On jim odpověděl: “Cožpak jste nečetli, že Stvořitel je od počátku ‘učinil muže a ženu’ ⁵ a řekl: ‘Proto člověk opustí otce i matku a přilne ke své manželce a ti dva budou jedno tělo’? ⁶ A tak už nejsou dva, ale jedno tělo. Co tedy Bůh spojil, ať člověk nerozděluje.” ⁷ Oni mu ale řekli: “Proč tedy Mojžíš přikázal dát potvrzení o rozvodu a [tak] propustit [ženu?” ⁸ Odpověděl jim: “Mojžíš vám dovolil propouštět vaše manželky kvůli tvrdosti vašeho srdce, ale od počátku to tak nebylo. ⁹ Proto vám říkám, že kdokoli by propustil svou manželku [z jiného důvodu] než kvůli smilstvu a vzal si jinou, cizoloží, a kdo si bere propuštěnou, cizoloží.” ¹⁰ Jeho učedníci mu řekli: “Jestliže má člověk s manželkou takovou při, není dobré se ženit.” ¹¹ Řekl jim tedy: “Ne všichni přijímají toto slovo, ale [jen] ti, kterým je [to] dáno. ¹² Neboť jsou panicové, kteří se tak narodili z lůna matky, a jsou panicové, které udělali panici lidé, a jsou panicové, kteří se sami stali panici pro nebeské království. Kdo [to] může přijmout, ať [to] přijme.” ¹³ Tehdy k němu přinesli malé děti, aby na ně pokládal ruce a modlil se, ale učedníci je přísně napomínali. ¹⁴ Ježíš ale řekl: “Nechte děti a nebraňte jim přicházet ke mně, protože takovým patří nebeské království.” ¹⁵ A tak na ně pokládal ruce a [potom] odtud odešel. ¹⁶ A hle, přišel k němu jeden [muž a] řekl mu: “Dobrý mistře, co dobrého mám udělat, abych měl věčný život?” ¹⁷ On mu však řekl: “Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jen jediný – Bůh. Chceš-li ale vstoupit do života, dodržuj přikázání.” ¹⁸ Zeptal se ho: “Která?” Ježíš řekl: “‘Nezabiješ, nezcizoložíš, nebudeš krást, nevydáš falešné svědectví’, ¹⁹ ‘cti svého otce i matku’ a ‘budeš milovat svého bližního jako sám sebe.’” ²⁰ Ten mladík mu

řekl: “To všechno jsem dodržoval odmalička. Co [mi] ještě schází?” ²¹ Ježíš mu řekl: “Pokud chceš být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek, dej [ho] chudým a budeš mít poklad v nebi. A pojď, následuj mě.” ²² Když ale mladík uslyšel tu řeč, smutně odešel. Měl totiž mnoho majetku. ²³ Ježíš tedy řekl svým učedníkům: “Amen, říkám vám, že pro boháče je nesnadné vstoupit do nebeského království. ²⁴ A říkám vám znovu: Je snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč vešel do Božího království.” ²⁵ A když to jeho učedníci uslyšeli, nesmírně [nad tím] žasli a říkali: “Kdo tedy může být spasen?” ²⁶ Ježíš však na ně pohlédl a řekl: “U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno.” ²⁷ Tehdy mu Petr odpověděl: “Pohled, my jsme všechno opustili a šli jsme za tebou. Co tedy bude s námi?” ²⁸ Ježíš jim řekl: “Amen, říkám vám, kdo jste mě následovali, že při znovuzrození [světa], až se Syn člověka posadí na trůnu své slávy, budete i vy sedět na dvanácti trůnech a budete soudit dvanáct pokolení Izraele. ²⁹ A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo ženu nebo děti nebo pole kvůli mému jménu, vezme stokrát více a přijme věčný život za své dědictví. ³⁰ Mnozí první však budou poslední a poslední první.”

20

¹ “Nebeské království je totiž podobné hospodáři, který vyšel za svítání, aby najal dělníky na svou vinici. ² Domluvil se s dělníky na denáru za den a poslal je na svou vinici. ³ A když okolo třetí [denní] hodiny vyšel ven, uviděl jiné, jak stojí na tržišti a zahálují. ⁴ Řekl jim tedy: ‘Jděte i vy na tu vinici a dám vám, co bude spravedlivé.’ ⁵ A oni šli. Potom znovu vyšel ven kolem šesté a deváté hodiny a udělal totéž. ⁶ Když potom vyšel kolem jedenácté hodiny, našel jiné, jak stojí a zahálují. Řekl jim: ‘Proč tu stojíte a celý den zahálíte?’ ⁷ Oni mu řekli: ‘Protože nás nikdo nenajal.’ Řekl jim tedy: ‘Jděte i vy na tu vinici a dostanete, co bude spravedlivé.’ ⁸ Když pak nastal večer, řekl pán vinice svému správci: ‘Zavolej dělníky a zaplať jim mzdu, počínaje od posledních až po první.’ ⁹ A když přišli ti, [kdo byli najati] kolem jedenácté hodiny, dostali každý po [jednom] denáru. ¹⁰ Když pak přišli ti první, mysleli si, že dostanou víc, ale i oni dostali každý [jeden] denár. ¹¹ A když ho dostali, začali reptat proti hospodáři. ¹² Říkali: ‘Tihle poslední pracovali jednu hodinu a tys je postavil naroveně nám, kteří jsme nesli břemeno [celého] dne a horko.’ ¹³ On však jednomu z nich odpověděl: ‘Příteli, já ti nekřivdím. Copak ses se mnou nedomluvil na denáru? ¹⁴ Vezmi si, co je tvoje, a běž, já ale chci dát tomuto poslednímu stejně jako tobě. ¹⁵ Copak si nesmím na mém dělat, co chci? Anebo máš závistivé oko, protože jsem dobrý?’ ¹⁶ Takto budou poslední první a první poslední. Je totiž mnoho povolanych, ale málo vyvolených.” ¹⁷ A když Ježíš putoval vzhůru do Jeruzaléma, vzal si na cestě svých dvanáct učedníků stranou a řekl jim: ¹⁸ “Hle, jdeme do Jeruzaléma a [tam] bude Syn člověka vydán velekněžím a zákoníkům a [ti] ho odsoudí k smrti. ¹⁹ Vydají ho pohanům, aby se [mu] vysmívali, zbičovali [ho] a ukřižovali, ale třetího dne bude vzkříšen.” ²⁰ Tehdy k němu přišla matka Zebedeových synů se svými syny, klaněla se mu a o něco ho prosila. ²¹ Řekl jí tedy: “Co chceš?” Ona řekla: “Řekni, ať tito dva moji synové mohou sedět ve tvém království jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.” ²² Ježíš jí ale odpověděl: “Vy nevíte o co prosíte. Můžete pít kalich, který já mám pít, a být pokřtěni křtem, kterým se já křtím?” Řekli mu: “Můžeme.” ²³ [On] jim řekl: “Můj kalich budete opravdu pít a křtem, kterým se já křtím, budete pokřtěni, avšak dát [vám] sedět po mé pravici a po mé levici, to není má věc, ale [patří] těm, pro které [to] připravil můj Otec.” ²⁴ A když to uslyšelo [ostatních] deset, rozhořčili se na ty dva bratry. ²⁵ Ježíš je ale zavolal k sobě a řekl: “Víte, že vládcové národů nad nimi panují a velikáni nad nimi užívají moc. ²⁶ Tak to ale mezi vámi nebude. Kdokoli by mezi vámi chtěl být veliký, ať je vašim služebníkem. ²⁷ A kdokoli by mezi vámi chtěl být první, ať je vašim otrokem. ²⁸ Právě tak Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.” ²⁹ Když pak vycházeli z Jericha, šel za ním veliký zástup. ³⁰ A hle, dva slepci sedící u cesty uslyšeli, že tudy jde Ježíš a vykřikli: “Pane, Synu Davidův, smiluj se nad námi!” ³¹ Zástup je přísně napomínal, aby mlčeli, ale oni křičeli [tím] více: “Pane, Synu Davidův, smiluj se nad námi!” ³² Ježíš se tedy zastavil, zavolal je a řekl: “Co chcete, abych pro vás udělal?” ³³ Oni mu řekli: “Pane, ať se otevrou naše oči.” ³⁴ Ježíš se tedy, naplněn soucitem, dotkl jejich očí a oni ihned prohlédli a šli za ním.

21

¹ Když se pak přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfagé k Olivetské hoře, tehdy Ježíš poslal dva učedníky ² a řekl jim: "Jděte do té vesnice naproti vám a hned [tam] najdete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte [je] a přiveďte ke mně." ³ A kdyby vám někdo něco řekl, odpovězte: 'Pán je potřebuje' a on je propustí." ⁴ To všechno se stalo, aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: ⁵ "Povězte dceři Sionu: Pohled, tvůj král přichází k tobě mírný, sedící na oslici, totiž na oslátku, mláděti [té] podrobené jhu." ⁶ Učedníci tedy šli a udělali, jak jim Ježíš přikázal. ⁷ Přivedli oslici i oslátko, položili na ně své pláště a posadili [ho] na ně. ⁸ Veliký zástup pak rozprostíral své pláště na cestě a jiní sekali větve ze stromů a stlali [je] na cestu. ⁹ A zástupy, které šly zepředu i zezadu, volaly: "Hosana, Synu Davidův! Požehnaný, který přichází v Pánově jménu! Hosana na výsostech!" ¹⁰ Když pak vjel do Jeruzaléma, celé město se otřáso a řeklo: "Kdo to je?" ¹¹ A zástupy říkaly: "To je Ježíš, ten prorok z galilejského Nazaretu." ¹² Ježíš pak vešel do Božího chrámu a vyhnal všechny, kdo v chrámu prodávali a kupovali, a zpěvřel stoly směnárníků i sedačky prodavačů holubic. ¹³ Řekl jim: "Je napsáno: 'Můj dům bude nazván domem modlitby,' ale vy jste z něj udělali 'doupě lupičů!'" ¹⁴ Tehdy k němu v chrámu přišli slepí a chromí a [on] je uzdravil. ¹⁵ Když ale velekněží a zákoníci uviděli divy, které dělal, a děti, jak křičí v chrámu a říkají: "Hosana, Synu Davidův!" rozhořčili se ¹⁶ a řekli mu: "Slyšíš, co říkají?" Ježíš jim řekl: "Ovšem. Copak jste nikdy nečetli: 'Z úst nemluvnátek a kojenců sis připravil chválu?'" ¹⁷ Potom je opustil a odešel ven z města do Betanie a tam přenocoval. ¹⁸ Když se potom za svítání vracel do města, dostal hlad. ¹⁹ A když uviděl u cesty jeden fíkovník, šel k němu, ale nenašel na něm nic než listí. Řekl mu tedy: "Ať se z tebe navěky už neurodí ovoce!" A ten fíkovník hned uschl. ²⁰ Když to viděli učedníci, podivili se a řekli: "Jak to, [že] ten fíkovník tak rychle uschl?" ²¹ Ježíš jim tedy odpověděl: "Amen, říkám vám, pokud budete mít víru a nebudete pochybovat, nejenže budete [moci] tohle udělat fíkovníku, ale i kdybyste řekli této hoře: 'Zvedni se a vrhni se do moře!' stane se to. ²² A všechno, o cokoli byste prosili v modlitbě, dostanete, když budete věřit." ²³ Když pak přišel do chrámu, přistoupili k němu velekněží a starší lidu, když vyučoval, a řekli mu: "Jakou mocí děláš tyto věci? A kdo ti tu moc dal?" ²⁴ Ježíš jim odpověděl: "Já se vás také zeptám na jednu věc, a když mi ji řeknete, já vám také řeknu, jakou mocí dělám tyto věci. ²⁵ Odkud byl Janův křest? Z nebe, nebo z lidí?" Začali se tedy mezi sebou dohadovat. Říkali si: "Kdybychom řekli, [že] z nebe, řekne nám: 'Proč jste mu tedy neuvěřili?'" ²⁶ Když řekneme, [že] z lidí..., bojíme se zástupu, protože všichni mají Jana za proroka." ²⁷ A [tak] Ježíši odpověděli: "Nevíme." A on jim řekl: "Ani já vám [tedy] neřeknu, jakou mocí dělám tyto věci." ²⁸ "Ale co myslíte? [Jeden] člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl: 'Synu, jdi dnes pracovat na mou vinici.' ²⁹ On odpověděl: 'Nechci,' ale pak si to rozmyslel a šel. ³⁰ Potom přistoupil k druhému a řekl [mu] totéž. Ten odpověděl: 'Já půjdu, pane,' ale nešel. ³¹ Který z těch dvou naplnil otcovu vůli?" Řekli: "Ten první." Ježíš jim [tedy] řekl: "Amen, říkám vám, že celníci a nevěstky jdou do Božího království před vámi. ³² Jan k vám totiž přišel cestou spravedlnosti a vy jste mu neuvěřili, ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy jste [to] viděli, ale ani potom jste si nerozmysleli, že mu uvěříte." ³³ "Poslouchejte jiné podobenství: Byl jeden hospodář, který vysadil vinici, oběhnal ji plotem, vykopal v ní lis a postavil věž. Pak ji pronajal vinařům a odešel na cestu. ³⁴ Když se pak přiblížil čas vinobraní, poslal k vinařům své služebníky, aby převzali její úrodu. ³⁵ Vinaři však vzali jeho služebníky, jednoho zbili, jiného zabili a dalšího ukamenovali. ³⁶ Poslal [tedy] znovu jiné služebníky, více než předtím, a těm udělali totéž. ³⁷ Nakonec k nim poslal svého syna. Řekl si: 'Mého syna budou mít ve vážnosti.' ³⁸ Když ale vinaři toho syna uviděli, řekli si: 'Tohle je dědic, pojďme, zabijme ho a zmocníme se jeho dědictví.' ³⁹ Potom ho chytili, vyhodili z vinice ven a zabili. ⁴⁰ Co tedy udělá pán vinice těm vinařům, až přijde?" ⁴¹ Oni mu řekli: "Ty zlosynové zle zahubíš a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odevzdávat ovoce v čas jeho [sklizně]. ⁴² Ježíš jim řekl: "Nikdy jste nečetli v Písmech? 'Kámen, který stavitelé zavrhl, se stal hlavním [kamenem] klenby. Stalo se to od Pána a je to v našich očích div.' ⁴³ Proto vám říkám, že vám bude Boží království vzato a bude dáno lidu přinášejícímu jeho ovoce. ⁴⁴ A kdo by padl na ten kámen, bude roztržěn, a na koho by padl, toho rozdrtí na prach." ⁴⁵ Když velekněží a farizeové slyšeli ta jeho podobenství, pochopili,

že mluvil o nich, ⁴⁶ a chtěli ho zatknout, ale zalekli se zástupů, protože [lidé] ho měli za proroka.

22

¹ Ježíš k nim pak znovu mluvil v podobenstvích a řekl: ² “Nebeské království je podobné králi, který svému synu vystrojil svatbu. ³ Poslal své služebníky, aby svolali na svatbu ty, kdo byli pozváni, ale oni nechtěli přijít. ⁴ Poslal tedy znovu jiné služebníky a řekl jim: ‘Povězte pozvaným: Hle, připravil jsem [pro vás] svou hostinu. Moji býci a můj vykrmený dobytek jsou zabiti a všechno je připraveno; pojdte na svatbu!’ ⁵ Oni však na to nedbali a odešli jeden na svůj statek a jiný za svým obchodem. ⁶ Ostatní se pak chopili jeho služebníků, potupili [je] a zabili. ⁷ Když to král uslyšel, rozhněval se, poslal svá vojska a ty vrahy zahubil a jejich město spálil. ⁸ Tehdy řekl svým služebníkům: ‘Svatba je sice připravena, ale ti, kdo byli pozváni, nebyli hodni. ⁹ Proto jděte na nároží, a kohokoli najdete, zvěte na svatbu. ¹⁰ A ti služebníci vyšli na ulice a shromáždili všechny, které našli - zlé i dobré, a tak se svatební místnost naplnila hodovnými. ¹¹ Tehdy vešel král, aby se podíval na hosty, a uviděl tam člověka, který nebyl oblečen do svatebního roucha. ¹² Řekl mu: ‘Příteli, jak jsi sem vešel bez svatebního roucha?’ A on oněměl. ¹³ Král tedy řekl služebníkům: ‘Svažte mu nohy a ruce, vezměte ho a uvrhněte do té zevnější tmy! Tam bude pláč a skřípění zubů.’ ¹⁴ Je totiž mnoho povolanych, ale málo vyvolených.” ¹⁵ Tehdy farizeové odešli a radili se, jak by ho mohli chytit za slovo. ¹⁶ Pak k němu poslali své učedníky s herodiány a [ti] řekli: “Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a pravdivě učíš Boží cestě a na nikoho nedbáš, neboť se neohlížíš na to, kdo je kdo. ¹⁷ Proto nám řekni, co si myslíš: Je správné dávat císaři daň nebo ne?” ¹⁸ Ježíš ale znal jejich zlomyslnost a řekl jim: “Proč mě pokoušíte, pokrytci? ¹⁹ Ukažte mi peníz daně.” Přinesli mu tedy denár. ²⁰ Řekl jim: “Čí je tento obraz a nápis?” ²¹ Odpověděli: “Císařův.” Tehdy jim řekl: “Dejte tedy to, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.” ²² A když [to] uslyšeli, podivili se. Potom ho opustili a odešli. ²³ V ten den k němu přišli saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a zeptali se ho: ²⁴ “Mistře, Mojžíš řekl, že když někdo zemře bez dětí, aby si jeho bratr právem švagrovství vzal jeho ženu a zplodil svému bratru potomka. ²⁵ U nás bylo sedm bratrů. První se oženil a zemřel, a protože neměl potomky, zanechal svou ženu svému bratru. ²⁶ Totéž [se stalo] i s druhým a třetím [bratrem], až po sedmého. ²⁷ Poslední ze všech pak zemřela i ta žena. ²⁸ Kterému z těch sedmi tedy bude manželkou při vzkříšení? Měli ji přece všichni!” ²⁹ Ježíš jim však odpověděl: “Bloudíte, protože neznáte Písma ani Boží moc. ³⁰ Vždyť při vzkříšení se [lidé] nežení ani nev dávají, ale jsou jako Boží andělé v nebi. ³¹ Ale ohledně zmrtvýchvstání - copak jste nečetli, co vám Bůh řekl slovy: ³² ‘Já jsem Bůh Abrahama, Bůh Izáka a Bůh Jákoba?’ Bůh není Bohem mrtvých, ale živých!” ³³ A když to uslyšely zástupy, žasly nad jeho učením. ³⁴ Když pak farizeové uslyšeli, že [Ježíš] umlčel saduceje, sešli se spolu. ³⁵ Potom se jeden z nich, učený v Zákoně, zeptal, aby ho vyzkoušel: ³⁶ “Mistře, které je největší přikázání v Zákoně?” ³⁷ Ježíš mu řekl: “‘Budeš milovat Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.’ ³⁸ To je první a největší přikázání. ³⁹ Druhé je mu podobné: ‘Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.’ ⁴⁰ Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.” ⁴¹ A když už se farizeové sešli, Ježíš se jich zeptal: ⁴² “Co si myslíte o Kristu? Čí je to syn?” Řekli mu: “Davidův.” ⁴³ On jim řekl: “Jak ho tedy může David v Duchu nazývat Pánem? Vždyť říká: ⁴⁴ ‘Pán řekl mému Pánu: Sed po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ⁴⁵ Když ho tedy David nazývá Pánem, jak to může být jeho syn?” ⁴⁶ A nikdo mu nemohl odpovědět [ani] slovo. Od toho dne se ho už nikdo neodvážil [na nic] zeptat.

23

¹ Tehdy Ježíš mluvil k zástupům a svým učedníkům. ² Řekl: “Na Mojžíšově místě se posadili zákoníci a farizeové. ³ Proto plňte a zachovávejte všechno, cokoli vám řeknou, abyste zachovávali, ale nejednejte podle jejich skutků, protože [oni] mluví, ale nejednají. ⁴ Svazují těžká a neúnosná břemena a nakládají je lidem na ramena, sami však s nimi nechtějí ani pohnout prstem. ⁵ A všechny své skutky dělají, aby je viděli lidé. Roziřují své modlitební řemínky a prodlužují si tránsné na pláštích. ⁶ Mají rádi čestná místa

na večerích a přední sedadla ve shromážděních, ⁷ zdravení na tržištích, a když je lidé nazývají: 'Rabbi, Rabbi.' ⁸ Vy si ale nenechte říkat 'Rabbi', protože máte jednoho Učitele, Krista, a vy všichni jste bratři. ⁹ A nikoho si na zemi nenazývejte 'Otcem', protože máte jednoho Otce, který je v nebi. ¹⁰ Také si nenechte říkat 'Vůdcové', protože máte jednoho Vůdce, Krista. ¹¹ Ale kdo je z vás největší, ten bude vašim služebníkem. ¹² Kdo bude sám sebe povyšovat, ten bude ponížen, a kdo se sám poníží, ten bude povýšen." ¹³ "Ale běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že zavíráte nebeské království před lidmi. Sami tam totiž nevcházíte a těm, kteří vcházejí, vejít nedovolujete. ¹⁴ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že vyjídáte domy vdov a předstíráte dlouhé modlitby. Proto dostanete těžší rozsudek. ¹⁵ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že obcházejíte moře i souš, abyste obrátili jednoho [člověka] na víru, a když se [tak] stane, uděláte z něho syna pekla dvakrát více, než jste sami. ¹⁶ Běda vám, slepí vůdcové, kteří říkáte: 'Kdyby někdo přísahal při chrámu, to nic neznamená, ale kdo by přísahal při chrámovém zlatu, ten je zavázán.' ¹⁷ Blázní a slepci! Co je větší - zlatu nebo chrám, který to zlatu posvěcuje? ¹⁸ [Říkáte] také: 'Kdyby někdo přísahal při oltáři, to nic neznamená, ale kdo by přísahal při daru [ležícím] na něm, ten je zavázán.' ¹⁹ Blázní a slepci! Co je větší - dar nebo oltář, který ten dar posvěcuje? ²⁰ A proto ten, kdo přísahá při oltáři, přísahá při něm i při všem, co na něm leží. ²¹ Ten, kdo přísahá při chrámu, přísahá při něm i při Tom, kdo v něm přebývá, ²² a ten, kdo přísahá při nebi, přísahá při Božím trůnu i při Tom, který na něm sedí. ²³ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že dáváte desátky z máty, z kopru a z kmínu, ale opustili jste závažnější věci ze Zákona - právo, milosrdenství a víru. Tyto věci jste měli dělat a tamty neopouštět. ²⁴ Slepí vůdcové, cedíte komára, ale velblouda polykáte. ²⁵ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že zvenčí čistíte kalich a mísu, ale [ty] jsou zevnitř plné zlodějství a neřesti. ²⁶ Farizeji, [ty] slepče, vyčisti nejdříve vnitřek kalicha a mísy, aby mohly být čisté i zvenčí. ²⁷ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, protože se podobáte obilným hrobům, které zvenčí vypadají opravdu krásně, ale uvnitř jsou plné mrtvých kostí a veškeré nečistoty. ²⁸ Tak se i vy zvenčí zdáte lidem opravdu spravedliví, ale uvnitř jste plní pokrytectví a nepravosti. ²⁹ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že stavíte hroby prorokům, ozdobujete náhrobky spravedlivých ³⁰ a říkáte: 'Kdybychom žili za dnů našich otců, neúčastnili bychom se s nimi [prolévání] krve proroků.' ³¹ Tím svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo vraždili proroky. ³² Naplňte tedy míru svých otců! ³³ Vy hadi, plemeno zmijí, jak byste unikli odsouzení [do] pekla? ³⁴ Pohleďte, já k vám proto posílám proroky, mudrce a učitele Písma, a vy [některé] z nich zabijete a ukřižujete, a [některé] z nich budete bičovat ve svých shromážděních a budete [je] pronásledovat od města k městu, ³⁵ aby na vás přišla všechna spravedlivá krev prolévána na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše, syna Barachiáše, kterého jste zabili mezi svatyní a oltářem. ³⁶ Amen, říkám vám, že všechny tyto věci přijdou na toto pokolení." ³⁷ "Jerusaléme, Jerusaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako slepice shromažďuje svá kuřata pod křídla, ale nechtěli jste. ³⁸ Hle, váš dům se vám zanechává pustý. ³⁹ Říkám vám totiž, že od této chvíle mě neuvídíte, dokud neřeknete: 'Požehnaný, který přichází v Pánově jménu!'"

24

¹ A když Ježíš vyšel z chrámu a odcházel [pryč], tu [k němu] přistoupili jeho učedníci, aby mu ukázali chrámové stavby. ² Ježíš jim však řekl: "Vidíte všechny tyto věci? Říkám vám jistě, [že] tu nebude ponechán kámen na kameni: [všechno] bude zbořeno." ³ Když se pak posadil na Olivetské hoře, přistoupili k němu učedníci soukromě se slovy: "Řekni nám, kdy to bude a jaké [bude] znamení tvého příchodu a konce tohoto světa?" ⁴ Ježíš jim odpověděl: "Dejte pozor, aby vás nikdo nesvedl. ⁵ Mnozí totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: 'Já jsem Kristus' a svedou mnohé. ⁶ Budete pak slyšet války a zprávy o válkách. Hleďte, abyste se nestrachovali, protože se to všechno musí stát. Ale to ještě nebude konec. ⁷ Povstane totiž národ proti národu a království proti království a budou hlady, mory a zemětřesení na [různých] místech. ⁸ Ale to všechno [jsou] počátky porodních bolestí. ⁹ Tehdy vás vydají souzení a budou vás zabíjet a budete nenáviděni všemi národy kvůli mému jménu. ¹⁰ Tehdy se mnozí pohorší a budou se

vzájemně zrazovat a nenávidět jedni druhé ¹¹ a povstane mnoho falešných proroků a svedou mnohé. ¹² A protože se rozmnoží nepravost, láska mnohých vychladne. ¹³ Kdo však vytrvá až do konce, ten bude spasen. ¹⁴ A toto evangelium království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům a tehdy přijde konec." ¹⁵ "Proto, když uvidíte 'ohavnost zpuštění', o níž mluvil prorok Daniel, jak stojí na svatém místě (kdo čte, rozuměj), ¹⁶ tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají na hory. ¹⁷ Kdo [bude] na střřeše, ať nesestupuje, aby si ze svého domu něco vzal. ¹⁸ A kdo na poli, ať se nevrací zpátky, aby si vzal svůj plášť. ¹⁹ Ale běda [bude] v těch dnech těhotným a těm, které kojí. ²⁰ Proto se modlete, aby váš útek nenastal v zimě nebo v sobotní den. ²¹ Protože tehdy bude veliké soužení, jaké do této doby nebylo od počátku světa, a už ani nikdy nebude. ²² A kdyby ty dny nebyly zkráceny, nezachránil by se žádný člověk. Kvůli vyvoleným však ty dny budou zkráceny." ²³ "Kdyby vám v té době někdo řekl: 'Hle, Kristus [je] zde!' anebo: 'Tady [je]!', nevěřte. ²⁴ Povstanou totiž falešní kristové a falešní proroci a budou dělat veliké divy a zázraky, takže by svedli (kdyby [to] bylo možné) i vyvolené. ²⁵ Hle, řekl jsem vám [to] předem. ²⁶ Řeknou-li vám tedy: 'Pohleďte, je na poušti!' nevycházejte; [anebo]: 'Hle, [je] na tajných místech,' nevěřte. ²⁷ Neboť jako blesk vychází od východu a září až na západ, takový bude i příchod Syna člověka. ²⁸ Kdekoliv totiž bude tělo, tam se shromáždí orli. ²⁹ A hned po soužení těch dnů se zatmí slunce a měsíc nevydá své světlo. Hvězdy budou padat z nebe a nebeské mocnosti budou otřeseny. ³⁰ Potom se na nebi objeví znamení Syna člověka a tehdy budou všechny národy země kvílet a spatří Syna člověka, jak přichází na nebeských oblacích s mocí a velikou slávou. ³¹ A on pošle své anděly s hlasitou polnicí a [ti] shromáždí jeho vyvolené od čtyř větrů, od jednoho konce nebe až po druhý." ³² "Naučte se tedy od fíkovníku tomuto podobnosti: Když již jeho větve změkne a vyrazí listí, poznáváte, že léto je blízko. ³³ Tak i vy, až uvidíte toto všechno, vězte, že je blízko, [že už je] ve dveřích. ³⁴ Amen, říkám vám, že toto pokolení rozhodně nepomine, než se toto všechno stane. ³⁵ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou." ³⁶ "O tom dni a hodině však nikdo neví - ani nebesští andělé - pouze sám můj Otec. ³⁷ Ale jak [bylo] za dnů Noéma, tak bude i při příchodu Syna člověka. ³⁸ Neboť [stejně] jako v těch dnech před potopou jedli a pili, ženili se a vdávaly se až do toho dne, kdy Noé vešel do archy, ³⁹ a [nic] nepoznali až do chvíle, kdy přišla potopa a všechny smetla, tak to bude i při příchodu Syna člověka. ⁴⁰ Tehdy budou dva na poli; jeden bude vzat a druhý zanechán. ⁴¹ Dvě budou mlít mlýnským kamenem, jedna bude vzata a druhá zanechána. ⁴² Proto bděte, neboť nevíte, ve kterou hodinu přijde váš Pán. ⁴³ Vězte však, že kdyby hospodář věděl, ve kterou noční dobu přijde zloděj, bděl by a nenechal by [ho] prokopat se do jeho domu. ⁴⁴ Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, o které netušíte." ⁴⁵ "Kdo je tedy ten věrný a moudrý služebník, kterého jeho pán ustanovil nad svým služebnictvem, aby jim dával pokrm v patřičný čas? ⁴⁶ Blaze tomu služebníku, kterého jeho pán při příchodu zastihne, že tak jedná. ⁴⁷ Amen, říkám vám, že ho ustanoví nad vším svým majetkem. ⁴⁸ Kdyby si však ten zlý služebník v srdci řekl: 'Můj pán mešká [se svým] příchodem,' ⁴⁹ a začal by bít své spoluslužebníky a jíst a pít s opilci, ⁵⁰ [tehdy] přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou nezná, ⁵¹ a oddělí ho a určí mu díl s pokrytci. Tam bude pláč a skřípění zubů."

25

¹ "Tehdy bude nebeské království podobné deseti pannám, které vzaly své lampy a vyšly naproti ženichovi. ² Pět z nich bylo rozumných a pět pošetilých. ³ Když ty pošetilé braly své lampy, nevzaly si s sebou olej. ⁴ Ty rozumné si však se svými lampami vzaly [také] olej v nádobkách. ⁵ Když pak ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usínat. ⁶ A o půlnoci nastal křik: 'Hle, ženich přichází! Vyděte mu vstříc!' ⁷ Všechny panny tedy vstaly a připravily si své lampy. ⁸ Pošetilé pak řekly těm rozumným: 'Dejte nám ze svého oleje, protože naše lampy hasnou.' ⁹ Ty rozumné jim ale odpověděly: 'Nebude ho dost pro nás i pro vás. Raději jděte k prodávacům a kupte si.' ¹⁰ A když odešly kupovat [olej], přišel ženich a ty, které byly připravené, s ním vešly na svatbu. A dveře byly zavřeny. ¹¹ Potom ale přišly také ty zbývající panny a říkaly: 'Pane, pane, otevři nám!' ¹² Ale on jim odpověděl: 'Amen, říkám vám, [že] vás neznám.' ¹³ Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu, ve kterou přijde Syn člověka." ¹⁴ "[Je to] totiž

jako když člověk při odchodu na cestu zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek. ¹⁵ Jednomu dal pět hřiven, jinému dvě a jinému jednu, každému podle jeho schopností, a odešel na cestu. ¹⁶ Ten, který dostal pět hřiven, ihned šel, nechal je vydělávat a získal jiných pět hřiven. ¹⁷ Stejně tak i ten, který [dostal] dvě, získal jiné dvě. ¹⁸ Ale ten, který dostal jednu, odešel, zakopal [ji] v zemi a [tak] skryl peníze svého pána. ¹⁹ Potom po dlouhé době pán těch služebníků přišel a počítal s nimi účty. ²⁰ Když přistoupil ten, který dostal pět hřiven, přinesl pět dalších hřiven a řekl: 'Pane, dal jsi mi pět hřiven a podívej se, získal jsem pět dalších.' ²¹ Jeho pán mu tedy řekl: 'Výborně, [můj] dobrý a věrný služebníku. Byl jsi věrný nad málem, [proto] tě ustanovím nad mnohým. Vejdí do radosti svého pána.' ²² Potom přistoupil ten, který dostal dvě hřivny a řekl: 'Pane, dal jsi mi dvě hřivny a podívej se, získal jsem další dvě.' ²³ Jeho pán mu řekl: 'Výborně, [můj] dobrý a věrný služebníku. Byl jsi věrný nad málem, ustanovím tě nad mnohým. Vejdí do radosti svého pána.' ²⁴ Potom přistoupil i ten, který dostal jednu hřivnu a řekl: 'Pane, věděl jsem, že jsi přísný člověk, že sklízíš, kde jsi nezasel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal.' ²⁵ A tak jsem odešel a skryl tvou hřivnu v zemi, protože jsem se bál. Pohled', [zde] máš, co je tvoje.' ²⁶ Jeho pán mu však odpověděl: '[Ty] zlý a líný služebníku! Věděl jsi, že sklízím, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal!' ²⁷ Měl jsi tedy dát mé peníze směnárníkům a já bych, až přijdu, vzal, co mi patří [i] s úrokem. ²⁸ Vezměte mu tedy tu hřivnu a dejte ji tomu, kdo má deset hřiven. ²⁹ Každému, kdo má, totiž bude dáno a bude mít hojnost, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. ³⁰ A toho neužitečného služebníka vyhodte do té zevnější tmy. Tam bude pláč a skřípění zubů.' ³¹ "Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni svatí andělé, tehdy se posadí na trůnu své slávy. ³² Všechny národy budou shromážděny před ním a on je oddělí jedno od druhých, tak jako pastýř odděluje ovce od kozlů. ³³ Ovce postaví po své pravici, ale kozly po levici. ³⁴ Potom král řekne těm po své pravici: 'Pojďte vy, kdo jste požehnaní od mého Otce, přijměte za své dědictví to království, které je pro vás připraveno od založení světa. ³⁵ Neboť jsem hladověl a [vy] jste mi dali najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít, byl jsem cizincem a přijali jste mě. ³⁶ [Byl jsem] nahý a oblékli jste mě, byl jsem nemocný a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou.' ³⁷ Tehdy mu ti spravedliví odpoví: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového a nakrmili [tě], anebo žíznivého a dali jsme [ti] napít? ³⁸ Kdy jsme tě viděli jako cizince a přijali [tě], anebo nahého a oblékli [tě]? ³⁹ Kdy jsme tě viděli nemocného anebo v žaláři a přišli jsme k tobě?' ⁴⁰ A král jim odpoví: 'Amen, říkám vám, [že] cokoli jste udělali nejmenšímu z těchto mých bratrů, to jste udělali mně.' ⁴¹ Potom řekne také těm po levici: 'Jděte ode mě, vy prokletí, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly, ⁴² protože jsem hladověl a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň a nedali jste mi napít. ⁴³ Byl jsem cizincem a nepřijali jste mě, nahý a neoblékli jste mě, [byl jsem] nemocný a ve vězení a [vy] jste mě nenavštívili.' ⁴⁴ Tehdy mu odpoví i oni a řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého nebo jako cizince nebo nahého nebo nemocného nebo ve vězení a neposloužili jsme ti?' ⁴⁵ Tehdy jim odpoví: 'Amen, říkám vám, [že] cokoli jste neudělali nejmenšímu z těchto, to jste neudělali mně!' ⁴⁶ A [tak] titi půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života."

26

¹ A stalo se, že když Ježíš dokončil všechna tato slova, řekl svým učedníkům: ² "Víte, že za dva dny bude Veliká noc a Syn člověka bude zrazen, aby byl ukřižován." ³ Tehdy se na dvoře nejvyššího kněze jménem Kaifáš sešli velekněží, zákoníci a starší lidu ⁴ a radili se spolu, jak by se Ježíše lstí zmocnili a zabili [ho]. ⁵ Říkali ale: "Ne ve svátek, aby mezi lidem nenastalo pozdvižení." ⁶ Když pak byl Ježíš v Betanii, v domě Šimona Malomocného, ⁷ přistoupila k němu žena s alabastrovou nádobkou velmi drahé masti a vylila ji na jeho hlavu, když byl za stolem. ⁸ Když to však uviděli jeho učedníci, rozhořčili se a říkali: "K čemu [je] tato ztráta? ⁹ Vždyť se to mohlo drazé prodat a rozdat chudým!" ¹⁰ Ježíš [to] však poznal a řekl jim: "Proč tu ženu trápíte? Vždyť pro mě udělala dobrý skutek. ¹¹ Chudé přece máte u sebe vždycky, ale mne vždycky mít nebudete. ¹² Když totiž tato [žena] vylila tu mast na mé tělo, udělala [to] pro můj pohřeb. ¹³ Amen, říkám vám, [že] kdekoli se na celém světě bude kázat toto evangelium, bude se mluvit také o tom, co udělala ona, na její památku." ¹⁴ Tehdy jeden ze dvanácti, jménem Jidáš Iškariotský,

šel k velekněžímu¹⁵ a řekl jim: “Co jste mi ochotni dát, když vám ho zradím?” A oni mu odpočítali třicet stříbrných.¹⁶ Od té chvíle tedy hledal příležitost, aby ho zradil.¹⁷ Prvního dne [svátku] nekvašených chlebů pak k Ježíši přistoupili učedníci a řekli mu: “Kde chceš, abychom ti připravili k jídlu beránka?”¹⁸ A on jim řekl: “Jděte k jednomu člověku ve městě a řekněte mu: ‘Mistr vzkazuje: Můj čas je blízko. U tebe budu se svými učedníky slavit Hod beránka.’”¹⁹ Učedníci tedy udělali, jak jim Ježíš uložil, a připravili beránka.²⁰ Když pak nastal večer, byl za stolem s dvanácti.²¹ A když jedli, řekl: “Amen, říkám vám, že jeden z vás mě zradí.”²² Oni tedy v nesmírném zármutku začali jeden po druhém říkat: “Snad [to] nejsem já, Pane?”²³ Ale on jim odpověděl: “Zradí mě ten, kdo se mnou namáčí ruku do mísy.”²⁴ Syn člověka jde vskutku tak, jak je o něm napsáno, ale běda člověku, jímž je Syn člověka zrazován. Pro toho člověka by bylo lepší, kdyby se [vůbec] nenarodil.”²⁵ Nato řekl Jidáš, který ho zrazoval: “Snad [to] nejsem já, Rabbi?” A on mu odpověděl: “Tys [to] řekl.”²⁶ A když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlomil a dal [ho] učedníkům se slovy: “Vezměte, jezte, to je mé tělo.”²⁷ Potom vzal kalich, vzdal díky a podal jim [ho] se slovy: “Pijte z něho všichni,²⁸ neboť to je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů.”²⁹ A říkám vám, že od této chvíle už nebudu pít z tohoto plodu vinného kmene až do toho dne, kdy ho s vámi budu pít nový v království svého Otce.”³⁰ A když zazpívali žalm, vyšli na Olivetskou horu.³¹ Tehdy jim Ježíš řekl: “Vy všichni ode mne této noci odpadnete. Je přece napsáno: ‘Budu bít pastýře a ovce stáda se rozprchnou.’”³² Ale až vstanu [z mrtvých], předejdu vás do Galileje.”³³ Petr mu však odpověděl: “I kdyby od tebe všichni odpadli, já neodpadnu nikdy!”³⁴ Ježíš mu řekl: “Amen, říkám ti, že [ještě] dnes v noci, dříve než se ozve kohout, mě třikrát zapřeš.”³⁵ [Ale] Petr mu řekl: “I kdybych měl s tebou zemřít, nikdy tě nezapřu!” Podobně mluvili i všichni [ostatní] učedníci.³⁶ Tehdy Ježíš přišel s učedníky na místo zvané Getsemane a řekl jim: “Posaďte se tu, zatímco se odejdu tamhle modlit.”³⁷ Vzal s sebou Petra a oba Zebedeovy syny a [tu] se začal rmoutit a mít velkou úzkost.³⁸ Tehdy jim řekl: “Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte tu a bděte se mnou.”³⁹ Pak poodešel kousek dál, padl na tvář a modlil se: “Otče můj, jestli je [to] možné, ať mě ten kalich mine! Avšak ne jak chci já, ale jak ty.”⁴⁰ Potom přišel k učedníkům a nalezl je, jak spí. Řekl tedy Petrovi: “To jste se mnou nemohli bdít jedinou hodinu? Bděte a modlete se, abyste nevešli do pokušení. Duch je sice připraven, ale tělo [je] slabé.”⁴² Potom odešel podruhé a modlil se: “Otče můj, jestliže mě tento kalich nemůže minout, ale musím ho vypít, ať se stane tvá vůle.”⁴³ A když přišel, znovu je nalezl, jak spí, protože jim ztěžkly oči.⁴⁴ Tehdy je nechal, znovu odešel a potřetí se modlil stejná slova.⁴⁵ Potom přišel ke svým učedníkům a řekl jim: “[Vy] ještě spíte a odpočíváte? Pohlédte, přiblížila se ta hodina a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků.⁴⁶ Vstávejte, pojdme! Hle, můj zrádce už je blízko.”⁴⁷ A když ještě mluvil, náhle přišel Jidáš, jeden ze dvanácti, a s ním veliký zástup s meči a holemi, [poslaný] od velekněží a starších z lidu.⁴⁸ Ten, který ho zrazoval, si s nimi domluvil znamení: “Je to ten, kterého políbím. Toho se chopte.”⁴⁹ Ihned tedy přistoupil k Ježíši a řekl: “Buď zdrav, Rabbi,” a políbil ho.⁵⁰ Ježíš mu však řekl: “Příteli, proč jsi přišel?” Tehdy přistoupili, vztáhli na Ježíše ruce a chopili se ho.⁵¹ Jeden z těch, kdo byli s Ježíšem, však náhle mávl rukou, vytasil svůj meč, zasáhl služebníka nejvyššího kněze a usekl mu ucho.⁵² Tehdy mu Ježíš řekl: “Vrať svůj meč na jeho místo, protože všichni, kteří berou meč, mečem zahynou.⁵³ Myslíš si snad, že nemohu požádat svého Otce? [On] by mi hned dal více než dvanáct legií andělů.⁵⁴ Jak by se pak ale naplnila Písma [svědčící], že to musí takhle být?”⁵⁵ V tu chvíli řekl Ježíš zástupům: “Vypravili jste se jako na zločince, s meči a holemi, abyste mě zatklí? Každý den jsem s vámi sedával v chrámu a vyučoval a nezatklí jste mě.⁵⁶ Ale toto všechno se stalo, aby se naplnila prorocká Písma.” Tehdy ho všichni učedníci opustili a utekli.⁵⁷ Ti, kdo Ježíše zatklí, ho tedy odvedli k nejvyššímu knězi Kaifášovi, kde se shromáždili zákoníci a starší.⁵⁸ Petr ho ale zpovzdálí následoval až na dvůr nejvyššího kněze. Potom vešel dovnitř a sedl si mezi sluhy, aby viděl konec.⁵⁹ Velekněží a starší s celou veleradou pak proti Ježíši hledali falešné svědectví, aby ho mohli vydat na smrt,⁶⁰ ale [žádné] nenašli. I když předstupovali mnozí falešní svědkové, nenašli nic. Nakonec ale přistoupili dva falešní svědkové⁶¹ a řekli: “Tento [muž] řekl: ‘Mohu zbořit Boží chrám a za tři dny ho postavit.’”⁶² Tehdy povstal nejvyšší kněz a řekl mu: “Nic neodpovídáš? Co proti tobě svědčí tito [muži]?”⁶³ Ale Ježíš mlčel. Nejvyšší

kněz mu tedy řekl: “Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zda jsi Kristus, ten Boží Syn!” ⁶⁴ Ježíš mu odpověděl: “Tys [to] řekl. Ale říkám vám, od této chvíle uvidíte Syna člověka sedět po pravici Moci a přicházet na nebeských oblacích.” ⁶⁵ Tehdy nejvyšší kněz roztrhl svá roucha se slovy: “Rouhal se! K čemu ješť potřebujeme svědky? Hle, právě jste slyšeli jeho rouhání!” ⁶⁶ Co si [o tom] myslíte?” A oni odpověděli: “Je hoden smrti.” ⁶⁷ Potom mu plivali do obličeje a bili ho pěstmi a jiní ho tloukli holemi ⁶⁸ a říkali: “Prorokuj nám, Kriste, kdo tě udeřil?” ⁶⁹ Petr ale seděl venku na dvoře. Jedna služebná k němu přistoupila a řekla: “Ty jsi byl také s tím Ježíšem z Galileje.” ⁷⁰ Ale on [to] přede všemi zapřel. Řekl: “Nevím, o čem mluvíš!” ⁷¹ A vyšel k bráně. Uviděla ho však jiná a řekla těm, kdo tam byli: “Tenhle byl také s [tím] Ježíšem z Nazaretu.” ⁷² A on [ho] znovu zapřel s přísahou: “Toho člověka neznám!” ⁷³ Po malé chvíli přistoupili kolemstojící a řekli Petrovi: “Jistěže jsi také [jeden] z nich. I tvé nářečí tě prozrazuje!” ⁷⁴ Tehdy se začal proklínat a přísahat: “Toho člověka neznám!” A vtom zakokrhál kohout ⁷⁵ a Petr si vzpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: “Dříve než se ozve kohout, třikrát mě zapřeš.” A vyšel ven a hořce se rozplakal.

27

¹ A když přišlo ráno, usnuli se všichni velekněží a starší lidu proti Ježíši, že ho vydají na smrt. ² Svázali ho tedy, odvedli ho k vladaři, Pontskému Pilátovi, a vydali mu ho. ³ Když tehdy Jidáš, jeho zrádce, uviděl, že [Ježíš] byl odsouzen, litoval [toho] a vrátil těch třicet stříbrných velekněžím a starším. ⁴ Řekl [jim]: “Zhřešil jsem! Zradil jsem nevinnou krev!” Oni však odpověděli: “Co je nám do toho? Hleď si [toho] sám!” ⁵ Zahodil tedy ty stříbrné v chrámu a šel pryč. A když odešel, oběsil se. ⁶ Velekněží pak vzali ty stříbrné a řekli: “Nelze je dát do pokladny, protože je [to] mzda za krev.” ⁷ A když se poradili, koupili za ně hrnčířovo pole k pohřbívání cizinců. ⁸ Proto se to pole až dodnes nazývá Pole krve. ⁹ Tehdy se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: “Vzali třicet stříbrných, cenu za toho ceněného, kterého [takto] ocenili synové Izraele, ¹⁰ a dali je za hrnčířovo pole, jak mi uložil Pán.” ¹¹ Ježíš pak stanul před vladářem. Vladar se ho zeptal: “Ty jsi ten židovský král?” Ale Ježíš mu odpověděl: “Ty [to] říkáš.” ¹² A když ho velekněží a starší obviňovali, nic neodpovídal. ¹³ Pilát mu tedy řekl: “Neslyšíš, jaké věci to proti tobě svědčí?” ¹⁴ [On] mu ale neodpověděl ani na jediné slovo, takže se vladar velmi divil. ¹⁵ Vladar pak měl ve zvyku propouštět lidu ve svátek jednoho vězně, kterého chtěli. ¹⁶ A tehdy měli významného vězně jménem Barabáš. ¹⁷ Když se tedy [lidé] sešli, Pilát jim řekl: “Koho chcete, abych vám propustil? Barabáše nebo Ježíše zvaného Kristus?” ¹⁸ Věděl totiž, že ho vydali ze závisti. ¹⁹ A když seděl na soudné stolici, poslala k němu jeho žena vzkaz: “Neměj nic s tímto spravedlivým, neboť jsem dnes kvůli němu ve snu mnoho vytrpěla.” ²⁰ Velekněží a starší ale navedli zástupy, aby si vyžádali Barabáše a Ježíše aby dali zahubit. ²¹ Vladar jim tedy odpověděl: “Kterého z těch dvou chcete, abych vám propustil?” A oni řekli: “Barabáše!” ²² Pilát jim řekl: “Co tedy mám udělat s Ježíšem zvaným Kristus?” A všichni řekli: “Ať je ukřižován!” ²³ Vladar však řekl: “A co zlého udělal?” Ale oni křičeli [ještě] víc: “Ať je ukřižován!” ²⁴ A když Pilát viděl, že nic nezmůže, ale [že] je čím dál větší pozdvižení, vzal vodu a před zástupem si umyl ruce se slovy: “Nejsem vinen krví tohoto spravedlivého. Hleďte si [toho] sami.” ²⁵ A všechen lid odpověděl: “Jeho krev na nás a na naše děti!” ²⁶ Tehdy jim propustil Barabáše, ale Ježíše [nechal] zbičovat a vydal [ho] k ukřižování. ²⁷ Tehdy vzali vladarovi vojáci Ježíše do paláce a shromáždili k němu celou posádku. ²⁸ Svlékli ho a oblékli mu rudý plášť, ²⁹ a když upletli korunu z trní, nasadili mu ji na hlavu a do pravé ruky mu dali hůl. Pak před ním klekali a posmívali se mu. Říkali: “Buď zdráv, židovský králi!” ³⁰ Plivali na něj a vzali tu hůl a bili ho do hlavy. ³¹ Když se mu [dost] naposmívali, svlékli z něho ten plášť a oblékli mu jeho šaty. Potom ho odvedli, aby byl ukřižován. ³² A když vyšli, našli člověka z Kyrény, jménem Šimona. Toho přinutili, aby vzal jeho kříž. ³³ A tak přišli na místo zvané Golgota, což znamená Místo lebky. ³⁴ Dali mu napít octa smíšeného se žlučí. A když [jej] okusil, nechtěl pít. ³⁵ A když ho ukřižovali, rozdělili si jeho šaty házením losu, aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka: “Rozdělili si mé šaty mezi sebou a o mé roucho házeli los.” ³⁶ Pak seděli a hlídali ho tam. ³⁷ A nad jeho hlavu dali nápis jeho viny: “TOTO JE JEŽÍŠ, ŽIDOVSKÝ KRÁL”. ³⁸ Tehdy byli spolu s ním ukřižováni dva zločinci,

jeden po pravici a druhý po levici. ³⁹ Kolemjdoucí mu spílali, pokyvovali hlavami ⁴⁰ a říkali: “Ty, který boříš chrám a za tři dny ho stavíš, zachraň sám sebe! Jestli jsi Boží Syn, sestup z kříže!” ⁴¹ Tak podobně se posmívali i velekněží se zákoníky a staršími a říkali: ⁴² “Jině spasil, [ale] sám sebe spasit nemůže! Jestli je král Izraele, ať teď sestoupí z kříže a uvěříme v něj!” ⁴³ Spolélhal na Boha, tak ať ho teď vysvobodí, jestli o něj stojí! Říkal přece: ‘Jsem Boží Syn!’” ⁴⁴ A tak podobně ho hanobili i zločinci, kteří byli ukřižováni s ním. ⁴⁵ Od šesté hodiny pak nastala po celé zemi tma až do deváté hodiny. ⁴⁶ Kolem deváté hodiny pak Ježíš hlasitě vykřikl: “Eli, Eli, lama sabachtani?” to je: “Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?” ⁴⁷ A když to uslyšeli někteří z kolemstojících, říkali: “Ten [člověk] volá Eliáš!” ⁴⁸ Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, a když ji naplnil octem, dal ji na větev a dával mu napít. ⁴⁹ Ale ostatní říkali: “Nech [ho], uvidíme, jestli přijde Eliáš, aby ho zachránil!” ⁵⁰ Ježíš pak opět hlasitě vykřikl a vypustil ducha. ⁵¹ A hle, chrámová opona se roztrhla na dva [kusy] odshora až dolů a země se otřásla a skály popraskaly. ⁵² Otevřely se hroby a vstala mnohá těla zesnulých svatých, ⁵³ kteří po jeho vzkříšení vyšli z hrobů, přišli do svatého města a ukázali se mnoha [lidem]. ⁵⁴ Když pak setník a ti, kdo s ním hlídali Ježíše, uviděli zemětřesení a to, co se dělo, velmi se vyděsili a říkali: “To byl opravdu Boží Syn!” ⁵⁵ Bylo tam také mnoho žen přihlížejících zpozvzdálí, které doprovázely Ježíše z Galileje a sloužily mu. ⁵⁶ Byla mezi nimi Marie Magdaléna a Marie, matka Jakuba a Jozese, a matka Zebedeových synů. ⁵⁷ A když nastal večer, přišel bohatý člověk z Arimatie, jménem Josef, který byl také Ježíšův učedník. ⁵⁸ Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Tehdy Pilát nařídil, aby tělo bylo vydáno. ⁵⁹ Josef vzal tělo, zavinul ho do čistého plátna ⁶⁰ a pochoval ho do svého nového hrobu, který si vytesal ve skále. Potom přiválil ke dveřím hrobu velký kámen a odešel. ⁶¹ A byla tam Marie Magdaléna a druhá Marie, sedící naproti hrobu. ⁶² Nazítří, po [dni] připravování, se pak velekněží a farizeové sešli k Pilátovi ⁶³ a řekli [mu]: “Pane, vzpomněli jsme si, že když ten bludař ještě žil, řekl: ‘Po třech dnech vstanu.’” ⁶⁴ Proto naříd, ať je hrob hlídán až do třetího dne, aby snad nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu: ‘Byl vzkříšen z mrtvých!’ Tak bude poslední blud horší než ten první!” ⁶⁵ Pilát jim řekl: “Máte stráž, jděte a hlídejte, jak umíte.” ⁶⁶ A tak šli, a když zapečetili kámen, obsadili hrob strážnými.

28

¹ Když pak končila sobota a svítalo na první [den] týdne, přišla Marie Magdaléna a ta druhá Marie, aby se podívaly na hrob. ² A hle, nastalo veliké zemětřesení, neboť Pánův anděl sestoupil z nebe, a když přišel, odvalil kámen ode dveří a posadil se na něm. ³ Jeho obličej byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. ⁴ A strážní se strachem z něj roztrásli a zůstali jako mrtví. ⁵ Anděl pak odpověděl ženám: “Vy se nebojte. Vždyť vím, že hledáte ukřižovaného Ježíše. ⁶ Není tu, neboť vstal, jak předpověděl. Pojdte, pohleďte na místo, kde ležel Pán. ⁷ Jděte rychle a řekněte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. A hle, předchází vás do Galileje. Tam ho spatříte. Hled’te, řekl jsem vám [to].” ⁸ A [tak] rychle odešly od hrobu s bázní a s velikou radostí a běžely, aby [to] oznámily jeho učedníkům. ⁹ A když to šly oznámit jeho učedníkům, vtom se s nimi setkal Ježíš a pozdravil je. Přistoupily tedy, objaly jeho nohy a poklonily se mu. ¹⁰ Tehdy jim Ježíš řekl: “Nebojte se, jděte a oznamte mým bratrům, ať jdou do Galileje a tam mě spatří.” ¹¹ A když ty [ženy] odcházely, hle, někteří ze stráže šli do města a oznámili velekněžím všechno, co se stalo. ¹² A když se shromáždili se staršími, poradili se a dali vojákům mnoho peněz ¹³ a řekli: “Mluvte [takhle]: ‘V noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, když jsme spali.’” ¹⁴ A kdyby o tom uslyšel vladař, my noi přesvědčíme a zbavíme vás starostí.” ¹⁵ Oni tedy vzali peníze a dělali, jak byli naučeni. A tato řeč je mezi Židy rozhlášena až do dnešního dne. ¹⁶ Jedenáct učedníků pak šlo do Galileje, na tu horu, kterou jim Ježíš určil. ¹⁷ A když ho spatřili, poklonili se mu; ale někteří pochybovali. ¹⁸ Ježíš přistoupil, promluvil k nim a řekl: “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. ¹⁹ Proto jděte, dělejte učedníky ze všech národů; křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Všechny ²⁰ a uče je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa. Amen.

Marek

¹ Počátek evangelia Ježíše Krista, Božího Syna. ² Jak je napsáno v Prorocích: "Hle, já před tvou tvář posílám svého posla, který připraví tvou cestu před tebou." ³ "Hlas volajícího na poušti: Připravte Pánovu cestu! Napřimujte jeho stezky!" ⁴ [Tak] přišel Jan, křtil na poušti a kázal křest pokání na odpuštění hříchů. ⁵ Vycházela k němu celá judská země i všichni Jeruzalémští, a když vyznávali své hříchy, křtil je v řece Jordán. ⁶ Jan byl oblečen velbloudí srstí a koženým pasem kolem boků a jedl kobylinky a lesní med. ⁷ Kázal a říkal: "Po mně přichází ten, který je silnější než já! [Já] nejsem hoden [ani] sehnout se a rozvázat řemínek jeho obuvi. ⁸ Jistě, já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem Svatým." ⁹ V těch dnech se pak stalo, [že] přišel Ježíš z galilejského Nazaretu a byl od Jana pokřtěn v Jordánu. ¹⁰ A hned když vystupoval z vody, uviděl protržená nebesa a Ducha sestupujícího na něj jako holubice. ¹¹ A z nebe zazněl hlas: "Ty jsi ten můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení." ¹² A hned ho Duch vypudil na poušť. ¹³ Byl na poušti čtyřicet dní a pokoušel ho Satan. Byl [tam] s divokou zvěří a sloužili mu andělé. ¹⁴ A když byl Jan uvězněn, Ježíš přišel do Galileje a kázal evangelium Božího království. ¹⁵ Říkal: "Čas se naplnil a Boží království se přiblížilo. Čiňte pokání a věrte evangeliu!" ¹⁶ A když procházel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a Ondřeje, jeho bratra, jak házejí síť do moře (protože [to] byli rybáři). ¹⁷ Ježíš jim řekl: "Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí!" ¹⁸ A hned opustili své sítě a šli za ním. ¹⁹ Když pak kousek poodešel, uviděl Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují sítě. ²⁰ A hned je povolal. Oni pak nechali svého otce Zebedea na lodi s nádeníky a odešli za ním. ²¹ Potom přišli do Kafarnaum a [on] hned v sobotu vešel do synagogy a učil. ²² A [tam] žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci. ²³ V jejich synagoze byl právě člověk v [moci] nečistého ducha. Vykřikl: ²⁴ "Ach, co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, kdo jsi - ten Svatý Boží!" ²⁵ Ježíš mu pohrozil a řekl: "Zmlkni a vyjdi z něj!" ²⁶ A ten nečistý duch jím zalomcoval, hlasitě vykřikl a vyšel z něho. ²⁷ A všichni byli tak ohromeni, že se [začali] ptát jeden druhého: "Co tohle je? Co [je] to za nové učení? Vždyť rozkazuje s mocí i těm nečistým duchům a poslouchají ho!" ²⁸ A zpráva o něm se hned roznesla po celém galilejském kraji. ²⁹ A hned když vyšli ze synagogy, přišli domů k Šimonovi a Ondřejovi [spolu] s Jakubem a Janem. ³⁰ Šimonova tchyně [tam] ležela v horečce, a [tak] mu o ní hned pověděli. ³¹ Přistoupil tedy, vzal ji za ruku a zvedl ji. Horečka ji hned opustila a ona je začala obsluhovat. ³² Když potom nastal večer a zapadlo slunce, přinesli k němu všichni nemocní i ty, kteří byli posedlí démony. ³³ Celé město se seběhlo ke dveřím ³⁴ a on uzdravil množství [lidí] trápených různými neduhy a vyhnal množství démonů. A nedovoloval démonům mluvit, protože ho znali. ³⁵ Ráno pak vstal dlouho před rozedněním a vyšel [ven]. Odešel na opuštěné místo a tam se modlil. ³⁶ Ale Šimon a ti, kdo byli s ním, se za ním pustili. ³⁷ A když ho našli, řekli mu: "Všichni tě hledají." ³⁸ A on jim řekl: "Pojďme dál, do okolních městeček, abych kázal i tam. Vždyť proto jsem přišel." ³⁹ Kázal tedy v jejich synagogách po celé Galileji a vymítal démony. ⁴⁰ Tehdy k němu přišel malomocný. Padl před ním na kolena a prosil ho: "Kdybys [jen] chtěl, můžes mě očistit!" ⁴¹ Ježíš pak naplněn soucitem vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: "Chci, buď očistěn!" ⁴² A jakmile to [Ježíš] řekl, hned od něj malomocenství odstoupilo a byl očistěn. ⁴³ A hned ho poslal pryč s přísným varováním: ⁴⁴ "Dej pozor, abys nikomu nic neříkal. Jdi ale, ukaž se knězi a obětuj za své očistění to, co přikázal Mojžíš, na svědectví pro ně." ⁴⁵ Ale on vyšel a začal hodně mluvit a rozhlášovat tu věc tak, že Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. A [lidé] k němu přicházeli odevšad.

2

¹ A po [několika] dnech opět přišel do Kafarnaum a proslechlo se, že je doma. ² A hned se shromáždilo [takové] množství, že se už nemohli vejít ani ke dveřím. A mluvil jim slovo. ³ Tehdy k němu přišli s ochrnutým, kterého nesli čtyři [muži]. ⁴ A když ho k němu nemohli kvůli zástupu přinést, odkryli střechu [nad místem], kde byl, a když [ji]

probořili, spustili dolů lůžko, na kterém ležel ten ochrnutý. ⁵ Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl tomu ochrnutému: “Synu, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.” ⁶ Byli tu ale někteří ze zákoníků. Seděli tam a v srdcích uvažovali: ⁷ “Proč mluví tak rouhavě? Kdo kromě samotného Boha může odpustit hříchy?” ⁸ Ježíš však ve svém duchu hned poznal, že takto sami pro sebe uvažují, a řekl jim: “Proč ve svých srdcích takto uvažujete? ⁹ Co je snadnější? Říci ochrnutému: Tvé hříchy jsou odpuštěny, anebo říci: Vstaň, vezmi své lůžko a chod?” ¹⁰ Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy” - [tehdy] pověděl ochrnutému - ¹¹ “říkám ti, vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.” ¹² A on hned vstal, přede všemi vzal své lůžko a odešel, takže všichni žasli a oslavovali Boha se slovy: “[Nic] takového jsme nikdy neviděli.” ¹³ [Ježíš] pak znovu vyšel k moři. Všechn zástup přicházel k němu a on je vyučoval. ¹⁴ Cestou uviděl Léviho, Alfeova [syna], jak sedí na celnici, a řekl mu: “Pojď za mnou.” A on vstal a šel za ním. ¹⁵ Když pak byl Ježíš za stolem v jeho domě, stalo se, že i mnozí celníci a hříšníci stolovali s Ježíšem a s jeho učedníky. Bylo jich totiž mnoho, [kteří] šli za ním. ¹⁶ Když však zákoníci a farizeové uviděli, že jí s celníky a hříšníky, říkali jeho učedníkům: “Jak to, že jí a pije s celníky a hříšníky?” ¹⁷ Když to Ježíš uslyšel, řekl jim: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšné k pokání.” ¹⁸ Janovi učedníci a farizeové se postili. [Někteří] přišli a řekli mu: “Proč se učedníci Jana a farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?” ¹⁹ Ježíš jim odpověděl: “Mohou se ženichovi přátelé postit, dokud je ženich s nimi? Dokud mají ženicha u sebe, nemohou se postit. ²⁰ Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat, a tehdy, v těch dnech, se budou postit. ²¹ Nikdo nepřišívá záplatu z nové látky ke starému pláští; jinak utrhne ta nová záplata [i] od starého a díra je [ještě] horší. ²² Nikdo také nelije nové víno do starých nádob; jinak to nové víno roztáhne nádoby, víno se vylije a nádoby se zničí. Nové víno se přece lije do nových nádob.” ²³ Stalo se pak, že v sobotu procházel obilím a jeho učedníci začali cestou vytrhávat klasy. ²⁴ Farizeové mu tedy řekli: “Pohleď, proč dělají, co se v sobotu nesmí?” ²⁵ Řekl jim: “Copak jste nikdy nečetli, co udělal David, když měl nouzi a hlad, on i ti, kdo byli s ním? ²⁶ Jak vešel do Božího domu za nejvyššího kněze Abiatar a jedl [posvátné] chleby předložené, které nikdo kromě kněží nesmí jíst, a dal i těm, kdo byli s ním?” ²⁷ A řekl jim: “Sobota byla učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. ²⁸ Proto je Syn člověka Pánem i nad sobotou.”

3

¹ Pak opět vešel do synagogy a byl tu člověk, který měl uschlou ruku. ² A sledovali ho, zda ho uzdraví v sobotu, aby ho mohli obžalovat. ³ [On] řekl tomu člověku, který měl uschlou ruku: “Postav se doprostřed.” ⁴ A řekl jim: “Smí se v sobotu konat dobro, nebo zlo? Zachránit život nebo [ho] zničit?” Ale oni mlčeli. ⁵ A když se po nich s hněvem rozhlédl, zarmoucen nad tvrdostí jejich srdce, řekl tomu člověku: “Natáhni tu ruku.” A [on ji] natáhl a byla znovu zdravá jako ta druhá. ⁶ Farizeové pak hned odešli a radili se proti němu s herodiány, jak by ho zahubili. ⁷ Ježíš však odešel se svými učedníky k moři a šla za ním velká spousta [lidí] z Galileje a z Judska ⁸ i z Jeruzaléma a z Idumeje, ze Zajordánska a z okolí Týru a Sidonu. Když slyšeli, jaké věci dělal, přišla [jich] k němu velká spousta. ⁹ Proto řekl svým učedníkům, aby pro něj měli stále připravenou loďku kvůli zástupu, aby ho neumačkali. ¹⁰ Uzdravil [jich] totiž tolik, že všichni, kdo měli [nějaká] trápení, se na něj vrhali, aby se ho dotkli. ¹¹ A nečistí duchové, jakmile ho uviděli, padali před ním a křičeli: “Ty jsi ten Boží Syn!” ¹² Ale on jim velmi hrozil, aby ho neuváděli ve známost. ¹³ Potom vystoupil na horu, povolal k sobě ty, které sám chtěl, a [ti] přišli k němu. ¹⁴ Ustanovil [jich] dvanáct, aby byli s ním a aby je poslal kázat ¹⁵ a aby měli moc uzdravovat nemoci a vymítat démony: ¹⁶ Šimona (kterému dal jméno Petr), ¹⁷ Jakuba Zebedeova a Jakubova bratra Jana (kterým dal jméno Boanerges, to jest “Synové hromu”) ¹⁸ a Ondřeje, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Tadeáše, Šimona Kananitu ¹⁹ a Jidáše Iškariotského, který ho také zradil. A šli [s ním] do domu. ²⁰ A znovu se sešel [takový] zástup, že se nemohli ani najíst chleba. ²¹ A když se to dozvěděli jeho příbuzní, vyšli, aby [si] ho vzali, protože [lidé] říkali, že se pomínul. ²² Zákoníci, kteří přišli z Jeruzaléma, pak říkali, že má Belzebula a že vymítá demony skrze knížete démonů. ²³ A [tak] je zavolal a mluvil k nim v podobenstvích: “Jak může Satan vymítat

Satana? ²⁴ Pokud se království rozdělí samo proti sobě, nemůže to království obstát. ²⁵ Také když se dům rozdělí sám proti sobě, nemůže ten dům obstát. ²⁶ Jestliže tedy Satan povstal sám proti sobě a je rozdělen, nemůže obstát, ale je s ním konec. ²⁷ Nikdo však nemůže přijít do domu siláka a uloupit jeho majetek, pokud toho siláka nejdříve nespoutá. Teprve tehdy vyloupí jeho dům.” ²⁸ “Amen, říkám vám, že všechny hříchy budou lidským synům odpuštěny, i rouhání, jakkoli by se rouhali. ²⁹ Ale kdokoli by se rouhal proti Duchu Svatému, tomu nebude odpuštěno na věky, ale propadl věčnému odsouzení.” ³⁰ Říkali totiž [o něm]: “Má nečistého ducha.” ³¹ Tehdy přišli jeho bratři a matka. Zůstali venku a vzkázali mu, že ho volají. ³² A kolem něj seděl zástup [lidí]. Řekli mu: “Podívej se, tvá matka a tvoji bratři [jsou] venku a hledají tě.” ³³ On jim však odpověděl: “Kdo je má matka a moji bratři?” ³⁴ Rozhlédl se po těch, kdo seděli okolo něj, a řekl: “Pohledte, [to je] má matka a moji bratři. ³⁵ Kdokoli totiž koná Boží vůli, ten je můj bratr a sestra a matka.”

4

¹ Tehdy začal znovu vyučovat u moře. Shromáždil se k němu [tak] obrovský zástup, že nastoupil do lodi na moři a posadil se; a celý ten zástup byl na zemi u moře. ² Učil je v podobenstvích mnoha věcem a ve svém vyučování jim řekl: ³ “Slyšte: Hle, vyšel rozséváč, aby rozsíval. ⁴ A při tom rozsívání se stalo, že některé [semeno] padlo podél cesty a přiletěli nebeští ptáci a sezobali je. ⁵ Jiné padlo na skalnaté místo, kde nemělo mnoho země, a ihned vzešlo, protože nemělo hloubku země. ⁶ Když pak vyšlo slunce, spálilo je; a protože nemělo kořen, uschlo. ⁷ Jiné zase padlo do trní, a když trní vyrostlo, udusilo je a nevydalo úrodu. ⁸ Jiné však padlo do dobré země a vydalo vzhůru vystupující a rostoucí úrodu. Některé přineslo třicetnásobek, jiné šedesátinásobek a jiné stonásobek.” ⁹ Tehdy jim řekl: “Kdo má uši k slyšení, ať slyší.” ¹⁰ A jakmile byl o samotě, ptali se ho ti, kdo byli s ním spolu s dvanácti, na to podobenství. ¹¹ Řekl jim tedy: “Vám je dáno poznat tajemství Božího království, ale těm, kdo jsou mimo [něj], se to všechno děje v podobenstvích, ¹² aby ‘Hledíce hleděli, ale neviděli a slyšíce slyšeli, ale nerozuměli, aby se snad neobrátili a nebyly jim odpuštěny hříchy.’” ¹³ Tehdy jim řekl: “Vy to podobenství nechápete? Jak tedy porozumíte všem podobenstvím? ¹⁴ Ten rozséváč rozsívá slovo. ¹⁵ A ti podél cesty, kde se rozsívá slovo, jsou tito: Jakmile uslyší, ihned přichází Satan a bere to slovo, které bylo zaseto do jejich srdcí. ¹⁶ A podobně ti, kteří jsou osíváni na skalnaté půdě, jsou tito: Jakmile to slovo uslyší, hned ho s radostí přijímají, ¹⁷ ale nemají v sobě kořen a jsou nestálí. Když potom kvůli tomu slovu nastane soužení nebo pronásledování, hned se pohoršují. ¹⁸ A další jsou ti, kteří jsou osíváni do trní: To jsou ti, kteří slyší slovo, ¹⁹ ale [pak] přicházejí starosti tohoto světa, oklamání bohatstvím a chtivost po dalších věcech a dusí to slovo, takže se stává neplodným. ²⁰ A toto jsou ti, kteří jsou oseti na dobré půdě: Slyší slovo, přijímají [je] a přinášejí úrodu - jedno třicetnásobnou, jiné šedesátinásobnou a jiné stonásobnou.” ²¹ Dále jim řekl: “Přichází snad světlo proto, aby bylo postaveno pod nádobu nebo pod postel? Nemá být postaveno na stojan? ²² Není totiž nic skrytého, co by nemělo být zjeveno, ani [nic] tak utajeného, aby to nevyšlo najevo. ²³ Má-li někdo uši k slyšení, ať slyší!” ²⁴ Řekl jim také: “Dávejte pozor na to, co posloucháte. Jakou mírou měříte, [takovou] vám bude odměřeno a vám poslouchajícím bude přidáno. ²⁵ Tomu, kdo má, totiž bude dáno, a tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má.” ²⁶ Potom řekl: “Boží království působí tak, jako když člověk hodí zrna na zem ²⁷ a spí a vstává ve dne i v noci a to zrna klíčí a roste, a on neví jak. ²⁸ Země totiž plodí úrodu sama - nejdříve stéblo, potom klas a potom zralé obilí v klasu. ²⁹ A když úroda dozraje, ihned přiloží srp, protože nastala sklizeň.” ³⁰ Řekl také: “K čemu přirovnáme Boží království? Jakým podobenstvím ho představíme? ³¹ [Je] jako zrnko hořčice, které když je zaseto do země, je nejmenší ze všech semen na zemi. ³² Když je však zaseto, roste, až je větší než všechny byliny a vypouští veliké větve, takže i nebeští ptáci mohou hnízdit v jeho stínu.” ³³ A mluvil jim slovo v mnoha takových podobenstvích, tak jak byli schopni rozumět. ³⁴ Nemluvil k nim jinak než v podobenstvích, ale svým učedníkům všechno v soukromí vysvětloval. ³⁵ Toho dne, když už nastal večer, jim řekl: “Přeplavme se na druhou stranu.” ³⁶ Nechali tedy zástup [na břehu a] vzali ho, jak byl, na loďce. A byl s ním i jiné loďky. ³⁷ Tehdy nastala veliká větrná bouře a vlny se valily na loď, takže

se loď již naplňovala. ³⁸ On ale spal na polštáři na lodní zádi, a [tak] ho vzbudili a řekli mu: “Mistře, ty nedbáš [na to], že hyneme?” ³⁹ Když se tedy probudil, napomenul vítr a řekl moři: “Zmlkni, utiš se!” A vítr se utišil a nastal naprostý klid. ⁴⁰ Tehdy jim řekl: “Proč se tak bojíte? Jaktó, [že] nemáte víru?” ⁴¹ A oni dostali veliký strach a říkali jeden druhému: “Kdo to tedy je, že ho poslouchá i vítr a moře?”

5

¹ Tehdy se přelavili přes moře do kraje Gadarenců. ² A jakmile vystoupil z lodi, ihned se s ním setkal člověk z hrobů v [moci] nečistého ducha. ³ Ten bydlel v hrobech a nikdo ho už nemohl ani svázat řetězem. ⁴ Býval totiž často spoután okovy a řetězy, ale on ty řetězy [vždy] roztrhal a okovy rozlámá a nikdo ho nemohl zkrátit. ⁵ Vždycky, ve dne i v noci, byl na horách a v hrobkách, křičel a tloukl se kamením. ⁶ Když pak z dálky uviděl Ježíše, přiběhl a poklonil se mu ⁷ a hlasitě vykřikl: “Co je ti do mě, Ježíši, Synu Nejvyššího Boha? Pro Boha tě zapřísahám, abys mě netrýznil!” ⁸ [Ježíš] mu totiž řekl: “Vyjdi z toho člověka, [ty] nečistý duchu!” ⁹ A tážal se ho: “Jak se jmenuješ?” On mu řekl: “Mé jméno je Legie, protože je nás mnoho,” ¹⁰ a velice ho prosil, aby je nevyháněl z toho kraje. ¹¹ U hory se tam [právě] páslo veliké stádo vepřů ¹² a všichni ti démoni ho prosili: “Pusť nás do těch vepřů, ať vejdemo do nich!” ¹³ Ježíš jim [to] hned povolil a ti nečistí duchové vyšli a vstoupili do těch vepřů. Stádo se pak rozběhlo ze srázu dolů do moře (bylo [jich] asi dva tisíce) a v moři se utopilo. ¹⁴ Ti, kdo ty vepře pásli, pak utekli a rozhlásili [to] ve městě i na venkově. [Lidé] tedy vyšli, aby viděli, co se to stalo. ¹⁵ Přišli k Ježíši a viděli toho, který býval posedlý a měl Legii, jak [tam] sedí oblečen a při zdravém rozumu, a dostali strach. ¹⁶ Ti, kteří to viděli, jim pak vylíčili, jak to bylo s tím posedlým a s těmi vepři, ¹⁷ a [oni] ho začali prosit, aby odešel z jejich kraje. ¹⁸ Když pak nastupoval na loď, žádal ho ten, který býval posedlý demony, aby s ním mohl zůstat. ¹⁹ Ježíš mu to ale nedovolil a řekl mu: “Jdi domů ke svým a oznam jim, jak veliké věci pro tebe udělal Pán a jak se nad tebou slitoval.” ²⁰ On tedy odešel a začal v Dekapoli kázat, co všechno pro něj Ježíš udělal. A všichni se divili. ²¹ Když se pak Ježíš zase přelavil lodí na druhou stranu, sešel se k němu veliký zástup [lidí]. A byl u moře. ²² Vtom k němu přišel jeden z představených synagogy, jménem Jairus, a když ho uviděl, padl k jeho nohám ²³ a velmi ho prosil: “Moje dcera umírá. Pojď, vlož na ni ruce, aby byla uzdravena, a bude žít.” ²⁴ A tak s ním odešel a veliký zástup šel za ním a tlačili se na něj. ²⁵ A [byla tam] jedna žena, která měla krvácení [už] dvanáct let. ²⁶ Mnoho vytrpěla od mnoha lékařů, utratila všechno, co měla, ale nic [jí] neprosnělo a bylo jí ještě hůř. ²⁷ Když [však] uslyšela o Ježíši, přišla [k němu] davem zezadu a dotkla se jeho roucha. ²⁸ Řekla totiž: “Jestli se dotknu aspoň jeho roucha, budu uzdravena.” ²⁹ A její krvácení ihned přestalo a poznala na těle, že byla z toho trápení uzdravena. ³⁰ A Ježíš v sobě ihned poznal, že z něho vyšla moc. Otočil se v davu a řekl: “Kdo se dotkl mého roucha?” ³¹ Jeho učedníci mu řekli: “Vidíš, že se na tebe tlačí dav, a říkáš: ‘Kdo se mě dotkl?’ ” ³² Ale on se rozhlížel, aby uviděl tu, která to udělala. ³³ A když ta žena poznala, co se s ní stalo, přišla s bázní a rozehvěním, padla před ním [na zem a] řekla mu celou pravdu. ³⁴ On jí však řekl: “Dcero, tvá víra tě uzdravila. Jdi v pokoji a buď uzdravena ze svého trápení.” ³⁵ A když ještě mluvil, přišli [lidé] z domu představeného synagogy se slovy: “Tvá dcera umřela. Proč ještě obtěžuješ mistra?” ³⁶ Jakmile však Ježíš uslyšel, co říkali, řekl představenému synagogy: “Neboj se, jenom věř.” ³⁷ A nikomu nedovolil, aby ho doprovázel, kromě Petra a Jakuba a Jana, Jakubova bratra. ³⁸ Když pak přišel k domu představeného synagogy a uviděl veliké pozdvižení a plačící a hlasitě naříkající, ³⁹ vstoupil [dovnitř a] řekl jim: “Proč děláte pozdvižení a pláčete? To dítě neumřelo, ale spí.” ⁴⁰ A tak se mu vysmívali, ale on všechny vyhnal, vzal otce a matku dítěte i ty, kteří byli s ním, a vešel [do místnosti], kde leželo dítě. ⁴¹ Vzal dívku za ruku a řekl jí: “Talita kumi,” což se překládá: “Děvčátko, říkám ti, vstaň.” ⁴² A ta dívka hned vstala a začala se procházet; bylo jí totiž dvanáct let. A zmocnil se jich veliký úžas. ⁴³ On jim však jasně přikázal, aby se o tom nikdo nedozvěděl. A řekl [jim], ať jí dají najíst.

6

¹ Potom odtud odešel a přišel do svého domovského města a jeho učedníci šli s ním.

² Když nastala sobota, začal učit v synagoze; a mnozí, kteří [ho] slyšeli, žasli a říkali:

“Odkud to má? A co [to] dostal za moudrost? A [jak to], [že] se skrze jeho ruce dějí takové zázraky? ³ Není to snad ten tesař, syn Marie a bratr Jakuba, Jozese, Judy a Šimona? A nejsou snad jeho sestry tady s námi?” A [tak] se nad ním pohoršovali. ⁴ Ježíš jim tedy řekl: “Prorok není beze cti; jediná ve své vlasti, mezi svými příbuznými a ve svém domě.” ⁵ A nemohl tam udělat žádný zázrak, jen na několik nemocných vložil ruce a uzdravil je. ⁶ Podivil se tedy nad jejich nevěrou a začal obcházet okolní městečka a učit. ⁷ Potom k sobě svolal dvanáct [učedníků a] začal je vysílat po dvou. Dal jim moc nad nečistými duchy ⁸ a přikázal jim, aby si na cestu nebrali nic kromě hole: ani možnu, ani chléb, ani peníze do opasku, ⁹ ale aby měli obuté sandále a neoblékali si dvě košile. ¹⁰ Řekl jim také: “Kamkoli vejдете do domu, tam zůstaňte, dokud odtamtud nevyjdete. ¹¹ A kdekoli by vás nepřijali a neposlouchali by vás, vyjďte odtamtud a vyklepte prach ze svých nohou na svědectví proti nim. Amen, říkám vám, že Sodomě a Gomoře bude v soudný den lehčeji než tomu městu.” ¹² A tak vyšli a kázali, aby [lidé] činili pokání. ¹³ Vymítali mnoho démonů a mnoho nemocných mazali olejem a uzdravovali. ¹⁴ Tehdy [o něm] uslyšel [i] král Herodes (protože jeho jméno se stalo známým) a řekl: “Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto se skrze něj dějí zázraky!” ¹⁵ Jiní však říkali: “Je [to] Eliáš” a jiní říkali: “Je [to] prorok jako jeden z těch [dávných] proroků.” ¹⁶ Když [to] však uslyšel Herodes, řekl: “To je [ten] Jan, kterého jsem sťal. Byl vzkříšen z mrtvých!” ¹⁷ Herodes totiž sám poslal, zatkł Jana a spoutal ho ve vězení kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, protože se s ní oženil. ¹⁸ Jan totiž Herodovi říkal: “Není ti dovoleno mít manželku svého bratra!” ¹⁹ Herodias to tedy měla proti němu a chtěla ho zabít, ale nemohla. ²⁰ Herodes se totiž Jana bál, neboť věděl, že je to spravedlivý a svatý člověk, a [tak] ho chránil. Když ho slyšel, mnoho věcí [i] dělal a poslouchal ho rád. ²¹ Příhodný den však přišel, když Herodes na oslavu svých narozenin uspořádal hostinu pro své velmože a velitele a pro přední muže Galileje. ²² Když přišla dcera té Herodiady a zatančila, zalíbila se Herodovi i jeho spolumužníkům a král té dívky řekl: “Pros mne, o cokoli chceš, a dám ti [to].” ²³ A přísahal jí: “O cokoli bys mne poprosila, [to] ti dám, až do polovice svého království.” ²⁴ Odešla tedy a řekla své matce: “O co mám poprosit?” A ona řekla: “O hlavu Jana Křtitele.” ²⁵ Hned tedy se spěchem přišla ke králi a prosila ho: “Chci, abys mi ihned dal na míse hlavu Jana Křtitele.” ²⁶ A král se velmi zarmoutil, [ale] kvůli svým přísahám a spolumužníkům ji nechtěl odmítnout. ²⁷ A tak ten král hned poslal kata a přikázal, aby přinesl Janovu hlavu. A ten odešel, sťal ho ve vězení ²⁸ a přinesl jeho hlavu na míse. Dal ji té dívce a ta dívka ji dala své matce. ²⁹ Když to potom uslyšeli jeho učedníci, přišli, vzali jeho tělo a pochovali je do hrobu. ³⁰ Potom se apoštolové sešli k Ježíši a oznámili mu všechno, co dělali i co učili. ³¹ Tehdy jim řekl: “Pojďte [jeden] vy sami stranou na opuštěné místo a trochu si odpočňte.” Těch, kdo [k nim] přicházeli a [zase] odcházeli, bylo totiž tolik, že neměli ani chvilku na jídlo. ³² Odpluli tedy o samotě lodí na pusté místo. ³³ Ale když odcházeli, mnozí je uviděli a poznali. Seběhli se tam ze všech měst pěšky, přešli je a sešli se k němu. ³⁴ Když pak Ježíš vystoupil, uviděl veliký zástup [lidí a] byl naplněn soucitem k nim, protože byli jako ovce, které nemají pastýře. Tehdy je začal učit mnoha věcem. ³⁵ A když už se připozdilo, přišli k němu jeho učedníci a řekli: “Tohle místo je pusté a už je moc hodin. ³⁶ Propusť je, ať odejdou do okolních statků a vesnic a nakoupí si chléb, protože nemají co jíst.” ³⁷ On jim ale odpověděl: “Vy jim dejte najíst.” Řekli mu: “Máme jít a nakoupit chléb za dvě stě denárů a dát jim najíst?” ³⁸ On jim řekl: “Kolik máte chlebů? Jděte a podívejte se.” Když [to] zjistili, řekli: “Pět, a dvě ryby.” ³⁹ Tehdy jim přikázal, aby všechny posadili po skupinách na zelené trávě. ⁴⁰ Rozložili se tedy v řadách po stu a po padesáti [lidech]. ⁴¹ Potom vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzlédl k nebi, požehnal a nalámal ty chleby a dával svým učedníkům, aby jim [je] předkládali. A ty dvě ryby rozdělil všem. ⁴² A tak se všichni najedli a byli nasyceni. ⁴³ Potom sebrali dvanáct košů plných kousků [chleba a] ryb. ⁴⁴ A těch, kteří ty chleby jedli, bylo kolem pěti tisíc mužů. ⁴⁵ Potom hned své učedníky přinutil, aby nastoupili na loď a jeli napřed na druhou stranu k Betsaidě, než on rozpustí zástup. ⁴⁶ A když se s nimi rozloučil, odešel na horu, aby se modlil. ⁴⁷ Když pak nastal večer, byla loď uprostřed moře a on sám na zemi. ⁴⁸ A uviděl je, jak se úmorně plaví, protože [jeli] proti větru. Při čtvrté noční hlídce pak k nim přicházel pěšky po moři a chtěl je minout, ⁴⁹ ale oni, když ho uviděli, jak kráčí po moři, mysleli, že je [to] přízrak, a vykřikli [strachy]. ⁵⁰ Všichni ho totiž uviděli a vyděsili

se. Ale on s nimi hned promluvil a řekl jim: "Vzmužte se, [to] jsem já! Nebojte se." ⁵¹ A nastoupil k nim do lodi a vítr se utišil. A oni ještě daleko víc sami v sobě zaslí a divili se. ⁵² Nepochopili totiž [nic] ohledně těch chlebů, protože jejich srdce bylo ztvrdlé. ⁵³ A když se přemalavili, přijeli do genezaretské země a přistáli. ⁵⁴ A jakmile vystoupili z lodi, [lidé] ho hned poznali ⁵⁵ a oběhli celý ten kraj a začali na nosítkách přinášet nemocné [tam], kde slyšeli, že je. ⁵⁶ A kamkoli přišel, do vesnic, do měst nebo na venkov, [lidé] pokládali nemocné na tržišťích a prosili ho, aby se mohli dotknout aspoň cípu jeho roucha. A kdokoli se ho dotkl, byl uzdraven.

7

¹ Potom se k němu sešli farizeové a někteří ze zákoníků, kteří přišli z Jeruzaléma. ² A když uviděli některé jeho učedníky jíst chleby nečistýma (to jest neumytýma) rukama, rozzlobili se. ³ Farizeové a všichni Židé totiž nejedí, aniž by si obřadně umyli ruce, a tak dodržují tradici starších. ⁴ [Když přijdou] z trhu, nejedí, dokud se neocistí. A je ještě mnoho jiných věcí, které přijali a dodržují, [jako] očišťování pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek. ⁵ Farizeové a zákoníci se ho potom zeptali: "Proč tvoji učedníci nežíjí podle tradice starších a jedí chléb nečistýma rukama?" ⁶ Ale on jim odpověděl: "Izaiáš o vás pokrytých prorokoval dobře, jak je napsáno: 'Tento lid mne ctí svými rty, avšak jejich srdce je ode mne daleko. ⁷ Nadarmo mne ale uctívají, když učí učení a přikázání lidí.' ⁸ Opustili jste totiž Boží přikázání a dodržujete lidskou tradici, očišťování džbánů a pohárů. A takových podobných věcí děláte mnoho." ⁹ A řekl jim: "Zavrhujete Boží přikázání čistě, abyste zachovali svou tradici. ¹⁰ Vždyť Mojžíš řekl: 'Cti svého otce a svou matku' a 'Kdokoli by zlořečil otcí nebo matce, ať propadne smrti.' ¹¹ Vy ale říkáte, že kdyby člověk řekl svému otcí nebo matce: 'To, čím bych ti měl vypomoci, [je] korban' (to jest dar [Bohu]), ¹² tak už ho nenecháte nic udělat pro jeho otce nebo matku. ¹³ Rušíte Boží slovo svou tradicí, kterou jste ustanovili. A takových podobných věcí děláte mnoho." ¹⁴ Potom svolal všechen zástup a řekl jim: "Slyšte mne všichni a rozumějte. ¹⁵ Nic, co zvenčí vchází do člověka, ho nemůže pošpinit. Člověka ale špiní to, co vychází z něj! ¹⁶ Má-li kdo uši k slyšení, ať slyší." ¹⁷ Když pak odešel od zástupu do domu, jeho učedníci se ho vyptávali na to podobenství. ¹⁸ A [on] jim řekl: "Vy jste také tak nechápaví? Copak nerozumíte, že cokoli vchází do člověka zvenčí, ho nemůže pošpinit, ¹⁹ protože to nevchází do jeho srdce, ale do břicha a vychází [to] do stoky?" Tak očistil všechny pokrmy. ²⁰ Potom řekl: "Co z člověka vychází, to člověka špiní. ²¹ Z nitra lidského srdce totiž vycházejí zlé myšlenky, cizoložství, smilnění, vraždy, ²² krádeže, lakomství, ničemnost, lest, nestydatost, závistivé oko, urážky, pýcha, bláznivost. ²³ Všechny tyto zlé věci vycházejí z nitra a pošpiníují člověka." ²⁴ Potom vstal a odešel odtud do končin Týru a Sidonu. Vešel do domu a nechtěl, aby se [to] někdo dozvěděl, ale nemohl se utajit. ²⁵ Doslechla se o něm totiž žena, jejíž dcerka měla nečistého ducha. Přišla a padla mu k nohám ²⁶ (ta žena byla Řekyně, rodem Syrofeničanka) a prosila ho, aby z její dcery vyhnal démona. ²⁷ Ale Ježíš jí řekl: "Nech nejprve nasytit děti, protože není správné vzít chléb dětem a hodit [ho] štěňatům." ²⁸ Ona mu však odpověděla: "Ano, Pane, ale ta štěňata jedí pod stolem z drobtů od dětí." ²⁹ Řekl jí tedy: "Protože [jsi řekla] tato slova, jdi domů. Ten démon z tvé dcery vyšel." ³⁰ A když přišla domů, zjistila, že dívka leží na lůžku a že démon odešel. ³¹ Tehdy Ježíš znovu vyšel z kraje Tyrských a Sidonských a prostředkem území Dekapole přišel ke Galilejskému moři. ³² Tehdy k němu přivedli hluchoněmého a prosili ho, aby na něj vložil ruku. ³³ On si ho vzal stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, plivl a dotkl se jeho jazyka. ³⁴ Potom vzhledl k nebi, vzdychl a řekl mu: "Efata!" což znamená: "Otevři se!" ³⁵ A jeho uši se ihned otevřely a pouto jeho jazyka se rozvázalo a začal mluvit správně. ³⁶ [Ježíš] jim přikázal, aby [to] nikomu neříkali, ale čím více jim přikazoval, tím více [to] rozhlašovali. ³⁷ A [lidé] byli nesmírně ohromeni. Říkali: "Všechno udělal dobře! Dokonce [i] hluchým dává sluch a němým řeč!"

8

¹ V těch dnech [tam] bylo velmi veliké množství lidí, a když už neměli nic k jídlu, Ježíš svolal své učedníky a řekl jim: ² "Je mi líto toho zástupu. Vždyť zůstávají se mnou už

tři dny a nemají co jíst. ³ Pokud je propustím hladové, cestou se vyčerpají; a někteří z nich přišli zdaleka.” ⁴ Jeho učedníci mu odpověděli: “Jak bude někdo moci zde na poušti nasytit tyto [lidi] chlebem?” ⁵ Zeptal se jich tedy: “Kolik máte chleběů?” A oni řekli: “Sedm.” ⁶ Přikázal tedy zástupu, aby se posadili na zem. Potom vzal těch sedm chleběů, vzdal díky, nalámal a dával svým učedníkům, aby [je] předkládali, a oni [je] předložili zástupu. ⁷ Měli také trochu rybiček. [Ježíš] je požehnal a řekl, ať předkládají i je. ⁸ A tak se najedli a byli nasyceni a nasbírali sedm košů nalámaných kousků, které zbyly. ⁹ Těch, kteří jedli, pak bylo okolo čtyř tisíc. [Ježíš] je potom propustil, ¹⁰ ihned nastoupil se svými učedníky na loď a přijel do dalmanutského kraje. ¹¹ Tehdy přišli farizeové a začali se s ním hádat a pokoušeli ho tím, že od něho chtěli znamení z nebe. ¹² [Ježíš] si v duchu hluboce povzdychl a řekl: “Proč toto pokolení vyhledává znamení? Amen, říkám vám, že tomuto pokolení [žádné] znamení dáno nebude!” ¹³ A když je opustil, nastoupil zase do lodi a odplul na druhou stranu. ¹⁴ Zapomněli však vzít chléb a neměli s sebou na lodi [víc] než jeden bochník. ¹⁵ Tehdy jim přikazoval: “Dávejte pozor a varujte se kvasu farizeů a kvasu Heroda.” ¹⁶ Dohadovali se tedy mezi sebou a říkali: “Nemáme [žádný] chléb.” ¹⁷ Ježíš [to] ale věděl a řekl jim: “Proč se dohadujete, že nemáte chléb? Ještě nechápete a nerozumíte? Ještě máte ztvrdlé srdce? ¹⁸ Máte oči, a nevidíte? Máte uši, a neslyšíte? [Už] si nevzpomínáte? ¹⁹ Když jsem nalámal pět chleběů mezi pět tisíc [mužů], kolik plných košů nalámaných kousků jste nasbírali?” Řekli mu: “Dvanáct.” ²⁰ “A co těch sedm chleběů mezi čtyři tisíce? Kolik plných košů nalámaných kousků jste sebrali?” A oni řekli: “Sedm.” ²¹ Řekl jim: “Jak to, že [ještě] nerozumíte?” ²² Potom přišli do Betsaidy a [tam] k němu přivedli slepce a prosili ho, aby se ho dotkl. ²³ Chytil tedy toho slepce za ruku a vyvedl ho ven za vesnici. Plívl mu na oči, vložil na něj ruce a ptal se ho: “Vidíš něco?” ²⁴ A [on] vzhlédl a řekl: “Rozeznávám lidi, neboť vidím [něco] jako chodící stromy.” ²⁵ Potom mu znovu vložil ruce na oči a nechal ho vzhlédnout. Tehdy byl uzdraven, takže viděl všechno jasně [i] na dálku. ²⁶ Poslal ho tedy domů se slovy: “Nechod' do té vesnice ani [to] nikomu z té vesnice neříkej.” ²⁷ Tehdy Ježíš a jeho učedníci vyšli do vesnic [kolem] Cesareje Filipovy. Po cestě se svých učedníků ptal: “Za koho mne mají lidé?” ²⁸ Oni odpověděli: “[Někteří] za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní za jednoho z proroků.” ²⁹ Tehdy se jich zeptal: “A za koho mne máte vy?” Petr odpověděl a řekl mu: “Ty jsi Kristus!” ³⁰ A on je přísně napomenul, aby [to] o něm nikomu neříkali. ³¹ Tehdy je začal učit, že Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, velekněžími i zákoníky, být zabit a po třech dnech vstát [z] mrtvých. ³² Ta slova mluvil otevřeně, a [proto] ho Petr vzal stranou a začal ho kárat. ³³ Ježíš se ale obrátil, podíval se na své učedníky a pokáral Petra slovy: “Jdi za mnou, Satane! Nemyslíš na Boží věci, ale na lidské.” ³⁴ Potom svolal zástup se svými učedníky a řekl jim: “Chce-li někdo jít za mnou, ať se zřekne sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mne. ³⁵ Kdokoli by si totiž chtěl zachránit duši, ztratí ji, ale kdokoli ztratí svou duši pro mne a pro evangelium, ten ji zachrání. ³⁶ Vždyť co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, ale uškodil své duši? ³⁷ A co dá člověk na oplátku za svou duši? ³⁸ Kdo by se totiž v tomto cizoložném a hříšném pokolení styděl za mne a za má slova, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde ve slávě svého Otce se svatými anděly.”

9

¹ A řekl jim: “Amen, říkám vám, že někteří z těch, kdo tu stojí, rozhodně nezakusí smrt, dokud nespatri, jak Boží království přišlo v moci.” ² Po šesti dnech pak Ježíš vzal k sobě Petra, Jakuba a Jana, vyvedl je samotné stranou na vysokou horu a proměnil se před nimi. ³ Jeho šaty se rozzářily a úplně zbělely jako sníh, tak jak by [je žádný] bělič na zemi nemohl vybělit. ⁴ A uviděli Eliáše a Mojžíše, jak mluví s Ježíšem. ⁵ Petr pak Ježíši odpověděl: “Rabbi, to je dobře, že jsme zde. Udělejme tedy tři stánky - jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.” ⁶ Nevěděl totiž, co by řekl, protože byli [velmi] vyděšení. ⁷ Tehdy se objevil oblak a zastínil je a z toho oblaku zazněl hlas, který řekl: “Toto je můj milovaný Syn. Toho poslouchajte.” ⁸ A náhle, když se rozhlédli, neviděli už nikoho jiného než samotného Ježíše s nimi. ⁹ Když pak sestupovali z hory, přikázal jim, aby nikomu nevyprávěli, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. ¹⁰ Nechali si tedy tu věc pro sebe a dohadovali se, co to je ‘vstát z mrtvých’. ¹¹ Potom se ho ptali: “Proč

zákoníci říkají, že nejdříve musí přijít Eliáš?”¹² Ale on jim odpověděl: “Jistě, nejdříve přijde Eliáš a všechno napraví. A co je napsáno o Synu člověka? Že musí mnoho vytrpět a být pohrdán.”¹³ Ale říkám vám, že Eliáš také přišel a oni mu udělali, co chtěli, tak jak je to o něm napsáno.”¹⁴ Když potom přišel k učedníkům, uviděl, [že je] kolem nich veliký zástup a že se s nimi hádají zákoníci.¹⁵ A jakmile ho všichni [v] zástupu spatřili, byli velmi překvapeni a běželi k němu a zdravili ho.¹⁶ Zeptal se tedy zákoníků: “Proč se s nimi hádáte?”¹⁷ A jeden ze zástupu mu odpověděl: “Mistře, přivedl jsem k tobě svého syna, který má němého ducha.”¹⁸ Kdekoli se ho zmocní, trhá jím a [on] pění a skřípe zuby a vyčerpá se. Řekl jsem tedy tvým učedníkům, aby ho vyhnali, ale nemohli!”¹⁹ On mu ale odpověděl: “nevěřící pokolení, jak dlouho budu s vámi? Jak dlouho vás budu snášet? Přivedte ho ke mně.”²⁰ Přivedli ho tedy k němu, a jakmile ho uviděl, hned jím ten duch začal [tak] zmítat, že upadl, válel se po zemi a pěníl.²¹ [Ježíš] se pak zeptal jeho otce: “Jak je to dlouho, co se mu tohle stává?” A on řekl: “Od dětství.”²² A často s ním házel i do ohně a do vody, aby ho zahubil. Ale můžeš-li něco [udělat], slituj se nad námi a pomoz nám!”²³ Ježíš mu však řekl: “Můžeš-li tomu věřit. Pro věřícího [je] možné všechno.”²⁴ A otec toho chlapce ihned se slzami vykřikl: “Pane, [já] věřím! Pomoz mé nevěře!”²⁵ Když ale Ježíš uviděl, že se sbíhá zástup, pohrozil tomu nečistému duchu a řekl mu: “[Ty] němý a hluchý duchu, já ti prikazuji: vyjdi z něho a víckrát do něj nevcházej!”²⁶ A [tak] s křikem a velikým zmítáním vyšel. A [chlapec] byl jako mrtvý, takže mnozí říkali, že zemřel.²⁷ Ježíš ho ale vzal za ruku, zvedl ho a [on] vstal.²⁸ A když vešel do domu, učedníci se ho v soukromí ptali: “Proč jsme ho my nemohli vyhnat?”²⁹ Řekl jim tedy: “Tento druh [démonů] nemůže nijak vyjít, jediné skrze modlitbu a půst.”³⁰ Když pak odtamtud odešli, procházeli Galileji, ale [on] nechtěl, aby [o tom] někdo věděl.³¹ Učil totiž své učedníky a říkal jim: “Syn člověka bude vydán do lidských rukou a zabijí ho. A až bude zabit, třetího dne vstane [z mrtvých].”³² Oni však to slovo nechápali a báli se ho zeptat.³³ Potom přišel do Kafarnaum, a když byl v domě, ptal se jich: “O čem jste [to] po cestě mezi sebou rozmlouvali?”³⁴ Ale oni mlčeli, protože se po cestě mezi sebou dohadovali, kdo [z nich] je větší.³⁵ Posadil se tedy, zavolal těch dvanáct a řekl jim: “Jestli někdo chce být první, bude poslední ze všech a služebník všech.”³⁶ Tehdy vzal dítě a postavil je uprostřed nich. Potom je vzal do náručí a řekl jim: “Kdokoli by přijal jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne, a kdokoli by přijal mne, nepřijímá mne, ale Toho, který mě poslal.”³⁸ Jan mu tedy odpověděl: “Mistře, viděli jsme někoho, kdo nechodí s námi, jak ve tvém jménu vymítá demony a bránili jsme mu, protože nechodí s námi.”³⁹ Ale Ježíš řekl: “Nebráňte mu. Vždyť není nikdo, kdo by udělal zázrak v mém jménu a mohl o mně snadno mluvit zle.”⁴⁰ Vždyť kdo není proti nám, je s námi.⁴¹ Kdokoli by vám totiž dal k pití pohár vody v mém jménu, protože jste Kristovi, říkám vám jistě, že rozhodně neztratí svou odplatu.”⁴² “Kdokoli by ale svedl jednoho z těchto maličkých, kteří věří ve mne, bylo by pro něj mnohem lepší, kdyby mu na krk pověsili mlýnský kámen a hodili ho do moře.”⁴³ Kdyby tě sváděla tvá ruka, usekni ji. Je pro tebe lepší vejít zmrzačený do života, než mít obě ruce a jít do pekla, do toho neuhasitelného ohně,⁴⁴ kde ‘jejich červ neumírá a oheň nehasne’.⁴⁵ A kdyby tě sváděla tvá noha, usekni ji. Je pro tebe lepší vejít chromý do života, než mít obě nohy a být uvržen do pekla, do toho neuhasitelného ohně,⁴⁶ kde ‘jejich červ neumírá a oheň nehasne’.⁴⁷ A kdyby tě svádělo tvé oko, zahod’ je. Je pro tebe lepší vejít jednooký do Božího království, než mít obě oči a být uvržen do pekelného ohně,⁴⁸ kde ‘jejich červ neumírá a oheň nehasne’.⁴⁹ Neboť každý bude solen ohněm a každá oběť bude solena solí.⁵⁰ Sůl [je] dobrá. Když ale sůl přestane být slaná, čím ji osolíte? Mějte v sobě sůl a žijte spolu v pokoji.”

10

¹ Potom vstal, [odešel] odtud a krajinou za Jordánem přišel do judského kraje. [Tam] se k němu znovu sešly zástupy a on je podle svého zvyku opět učil.² Tehdy k němu přišli farizeové a pokoušeli ho otázkou: “Smí muž propustit manželku?”³ On jim však odpověděl: “Co vám přikázal Mojžíš?”⁴ Oni řekli: “Mojžíš [nám] dovolil napsat potvrzení o rozvodu a [tak ji] propustit.”⁵ Ježíš jim tedy odpověděl: “To přikázání vám napsal kvůli tvrdosti vašeho srdce.”⁶ Ale od počátku stvoření je Bůh ‘učinil muže a ženu’.⁷ Proto člověk opustí svého otce i matku a přilne ke své manželce.⁸ A ti dva budou jedno

tělo,‘ takže už nejsou dva, ale jedno tělo. ⁹ Co tedy Bůh spojil, ať člověk nerozděluje.” ¹⁰ [Když] potom [byli] v domě, učedníci se ho na tu věc vyptávali znovu. ¹¹ Řekl jim tedy: “Kdokoli by propustil svou manželku a vzal si jinou, cizoloží proti ní. ¹² A jestliže by žena propustila svého muže a vdala se za jiného, cizoloží.” ¹³ Tehdy k němu přinášeli malé děti, aby se jich dotkl, ale učedníci přísně napomínali ty, kteří [je] přinášeli. ¹⁴ Když [to] ale uviděl Ježíš, rozhořčil se a řekl jim: “Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, protože takovým patří Boží království. ¹⁵ Amen, říkám vám, že kdokoli nepřijme Boží království jako dítě, nikdy do něho nevejde.” ¹⁶ Tehdy je bral do náručí, pokládal na ně ruce a žehnal jim. ¹⁷ Když potom vycházel na cestu, přiběhl jeden [muž,] poklekl před ním a ptal se ho: “Dobrý mistře, co mám udělat, abych se stal dědicem věčného života?” ¹⁸ Ježíš mu však řekl: “Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo [není] dobrý, jen jediný – Bůh. ¹⁹ Příkázání znáš: ‘Abys nezczoložil, nezabil, neukradl, nevydal falešné svědectví, nepodvedl; cti svého otce i matku.’” ²⁰ On mu odpověděl: “Mistře, to všechno jsem dodržoval odmalíčka.” ²¹ A když se na něho Ježíš podíval, zamiloval si ho a řekl mu: “Jedno ti schází – jdi, prodej všechno, co máš, a dej chudým a budeš mít poklad v nebi. A pojď, vezmi kříž a následuj mne.” ²² Ale on se z těch slov zarmoutil a smutně odešel. Měl totiž mnoho majetku. ²³ A když se Ježíš rozhlédl, řekl svým učedníkům: “Jak nesnadno vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!” ²⁴ Učedníci však nad těmi jeho slovy užasli. Ježíš jim tedy znovu odpověděl: “Synové, jak těžké je pro ty, kdo spoléhají na bohatství, vejít do Božího království. ²⁵ Je snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč vešel do Božího království.” ²⁶ Oni si tedy mezi sebou v nesmírném úžasu řekli: “Kdo tedy může být spasen?” ²⁷ Ježíš se na ně podíval a řekl: “U lidí [je to] nemožné, ale ne u Boha, protože u Boha je možné všechno.” ²⁸ Petr mu tedy začal říkat: “Pohled, my jsme všechno opustili a šli jsme za tebou.” ²⁹ Ježíš odpověděl: “Amen, říkám vám, [že] není nikdo, kdo by opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo ženu nebo děti nebo pole kvůli mně a kvůli evangeliu ³⁰ a nepřijal by nyní v tomto čase stokrát tolik domů a bratrů a sester a matek a dětí a polí s pronásledováním a v nadcházejícím věku věčný život. ³¹ Mnozí první však budou poslední a poslední první.” ³² Tehdy byli na cestě vzhůru do Jeruzaléma a Ježíš šel napřed. Byli ohromeni, a jak šli za ním, báli se. Vzal tedy těch dvanáct znovu [k sobě a] začal jim říkat, co se mu má stát: ³³ “Hle, jdeme do Jeruzaléma a [tam] bude Syn člověka vydán velekněžím a zákoníkům. Odsoudí ho k smrti, vydají ho pohanům, ³⁴ budou se mu vysmívat, zbičují ho, poplívou ho a zabijí, ale třetího dne vstane [z mrtvých].” ³⁵ Tehdy k němu přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan se slovy: “Mistře, chceme, abys pro nás udělal, o cokoli tě poprosíme.” ³⁶ Řekl jim tedy: “Co chcete, abych pro vás udělal?” ³⁷ Oni mu řekli: “Dej nám, abychom mohli sedět ve tvé slávě jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.” ³⁸ Ale Ježíš jim řekl: “Vy nevíte, o co prosíte. Můžete pít kalich, který já piji, a být pokřtěni křtem, kterým se já křtím?” ³⁹ Oni mu řekli: “Můžeme.” Ježíš jim však řekl: “Budete pít kalich, který já piji, a budete pokřtěni křtem, kterým se já křtím; ⁴⁰ avšak dát [vám] sedět po mé pravici nebo levici, to není má věc, ale [patří] těm, pro které [to] připraveno.” ⁴¹ A když to uslyšelo [ostatních] deset, začali se na Jakuba a Jana hněvat. ⁴² Ježíš je však zavolal k sobě a řekl jim: “Víte, že ti, kterým se líbí vládnout nad národy, nad nimi panují a jejich velikáni nad nimi užívají moc. ⁴³ Tak to ale mezi vámi nebude. Kdokoli by mezi vámi chtěl být veliký, bude vaším služebníkem, ⁴⁴ a kdokoli by mezi vámi chtěl být první, bude otrokem všech. ⁴⁵ Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.” ⁴⁶ Potom přišli do Jericha. A když se svými učedníky a s velikým zástupem [lidí] vycházel z Jericha, seděl u cesty slepý Bartimeus, Timeův syn, a žebral. ⁴⁷ Když uslyšel, že je [to] Ježíš Nazaretský, začal křičet a říkat: “Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!” ⁴⁸ Mnozí ho přísně napomínali, aby mlčel, ale on křičel ještě více: “Synu Davidův, smiluj se nade mnou!” ⁴⁹ Ježíš se tedy zastavil a řekl, ať ho zavolají. A když toho slepce volali, říkali mu: “Buď dobré mysli! Vstávej, volá tě!” ⁵⁰ Odhodil tedy svůj plášť, vstal a přišel k Ježíši. ⁵¹ Ježíš mu odpověděl: “Co chceš, abych pro tebe udělal?” Ten slepec mu řekl: “Rabboni, ať vidím!” ⁵² Tehdy mu Ježíš řekl: “Jdi, tvá víra tě uzdravila.” A on ihned prohlédl a následoval Ježíše na cestě.

11

¹ Když se pak přiblížili k Jeruzalému - k Betfagé a Betanii u Olivetské hory, poslal dva ze svých učedníků ² a řekl jim: "Jděte do té vesnice naproti vám, a hned jak do ní vejdete, najdete přivázané oslátko, na kterém [ještě] nikdo z lidí neseděl. Odvažte ho a přiveďte. ³ A kdyby vám někdo řekl: 'Co to děláte?' řekněte: 'Pán ho potřebuje,' a hned ho zase pošle sem." ⁴ A tak odešli a našli oslátko přivázané venku u dveří [domu] na nároží a odvážali ho. ⁵ Tehdy jim někteří z kolem stojících řekli: "Co děláte, [že] odvážete to oslátko?" ⁶ Oni jim však řekli, jak jim přikázal Ježíš, a tak je nechali. ⁷ Potom to oslátko přivedli k Ježíši, hodili na ně své pláště a on si na ně sedl. ⁸ Mnozí rozprostřeli své pláště na cestě a jiní sekali ratolesti ze stromů a stlali [je] na cestu. ⁹ A ti, kteří šli napřed, i ti, kdo šli za [ním], volali: "Hosana! Požehnaný, který přichází v Pánově jménu! ¹⁰ Požehnané [je] království našeho otce Davida, přicházející v Pánově jménu! Hosana na výstětech!" ¹¹ [Tak] tedy Ježíš vstoupil do Jeruzaléma i do chrámu. Když si všechno prohlédl, byl už večer, a [tak] vyšel se dvanácti do Betanie. ¹² Když potom druhého dne vycházeli z Betanie, dostal [Ježíš] hlad. ¹³ A když zdálky uviděl fíkovník, jak má listy, šel k němu, zda by snad na něm něco nenalezl. A když přišel, nenašel na něm nic než listy, protože nebyl čas fíků. ¹⁴ Ježíš mu tedy řekl: "Ať z tebe navěky už nikdo nejí ovoce!" A jeho učedníci [to] slyšeli. ¹⁵ A [tak] přišli do Jeruzaléma. Když pak Ježíš vešel do chrámu, začal vyháňet ty, kdo v chrámu prodávali i kupovali, a zpěvcerel stoly směnárníků i sedačky prodavačů holubic. ¹⁶ A nikomu nedovoloval [ani] přenášet zboží skrze chrám. ¹⁷ Vyučoval [je a] říkal jim: "Není snad napsáno, že 'Můj dům bude nazván domem modlitby pro všechny národy'? Vy jste z něj ale udělali 'doupě lupičů!'" ¹⁸ Když [to] však uslyšeli zákoníci a velekněží, hledali [způsob,] jak by ho zahubili, protože se ho báli. Všechnen zástup totiž žasl nad jeho učením. ¹⁹ A když nastal večer, vyšel ven z města. ²⁰ Když potom šli za svítání kolem toho fíkovníku, uviděli, že uschl od kořenů. ²¹ Petr se tedy rozpomněl a řekl mu: "Mistře, podívej se, ten fíkovník, který jsi prokrel, uschl!" ²² Ježíš jim odpověděl: "Mějte Boží věru. ²³ Amen, říkám vám, že kdokoli by řekl této hoře: 'Zvedni se a vrhni se do moře,' a nepochyboval by ve svém srdci, ale věřil by, že se děje to, co říká, bude mít, cokoliv řekl. ²⁴ Proto vám říkám: Věřte, že všechno, o co při modlitbě prosíte, jste dostali a budete [to] mít. ²⁵ A když se postavíte k modlitbě, odpouštějte, pokud máte něco proti někomu, aby i váš Otec v nebesích odpustil vaše prohřešky vám. ²⁶ Jestliže však vy neodpouštíte, ani váš Otec, který je v nebesích, neodpustí vaše prohřešky [vám]." ²⁷ Potom znovu přišli do Jeruzaléma, a když se procházel v chrámu, přistoupili k němu velekněží, zákoníci a starší [lidu]. ²⁸ Řekli mu: "Jakou mocí děláš tyto věci? A kdo ti tu moc dal, že je děláš?" ²⁹ Ježíš jim však odpověděl: "Já se vás také zeptám na jednu věc. Odpovězte mi a [potom] vám řeknu, jakou mocí dělám tyto věci. ³⁰ Byl Janův křest z nebe, nebo z lidí? Odpovězte mi." ³¹ Uvažovali tedy mezi sebou a říkali: "Kdybychom řekli, [že] z nebe, řekne [nám]: 'Proč jste mu tedy neuvěřili?' ³² Když ale řekneme, [že] z lidí..." (báli se totiž lidu, protože všichni měli zato, že Jan byl opravdový prorok). ³³ Odpověděli tedy Ježíši a řekli: "Nevíme." Ježíš jim odpověděl: "Ani já vám [tedy] neřeknu, jakou mocí dělám tyto věci."

12

¹ Tehdy k nim začal mluvit v podoběnstvích: "[Jeden] člověk vysadil vinici, obehnal [ji] plotem, vykopal [v ní] lis a postavil věž. Potom ji pronajal vinařům a odešel na cestu. ² A když byl čas [vinobraní], poslal k těm vinařům služebníka, aby od vinařů převzal [díl] z úrody vinice. ³ Oni ho však vzali, zbili a poslali pryč s prázdnou. ⁴ A tak k nim znovu poslal jiného služebníka. Toho kamenovali, poranili na hlavě a poslali pryč zohaveného. ⁵ Poslal tedy opět jiného. A toho zabili a mnoho jiných [také]. Některé bili a jiné zabíjeli. ⁶ Měl ale ještě jediného syna, svého milovaného, a [tak] k nim nakonec poslal jeho se slovy: 'Mého syna budou mít ve vážnosti.' ⁷ Ale ti vinaři řekli jedni druhým: 'Tohle je dědic, pojďte, zabijme ho a dědictví bude naše.' ⁸ A [tak] ho vzali, zabili a vyhodili z vinice ven. ⁹ Co tedy udělá pán té vinice? Přijde a zahubí ty vinaře a vinici dá jiným. ¹⁰ Nečetli jste snad Písmo? 'Kámen, který stavitelé zavrhl, se stal hlavním [kamenem] klenby. ¹¹ Stalo se to od Pána a je to v našich očích div.'" ¹² Chtěli ho tedy zatknout, ale zalekli se zástupu. Poznali totiž, že to podoběnství řekl o nich. A [tak] ho nechali a odešli. ¹³ Potom

k němu poslali některé z farizeů a herodiánů, aby ho chytili za slovo. ¹⁴ Přišli tedy a řekli mu: “Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a na nikoho nedbáš, neboť se neohlížíš na to, kdo je kdo, ale pravdivě učíš Boží cestě. Je správné dávat císaři daň nebo ne? Máme dávat nebo nedávat?” ¹⁵ On ale znal jejich pokrytectví a řekl jim: “Proč mě pokoušíte? Přineste mi peníz, ať se podívám.” ¹⁶ A [když ho] přinesli, řekl jim: “Čí je tento obraz a nápis?” Řekli mu: “Císařův.” ¹⁷ Ježíš jim tedy odpověděl: “Dejte to, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.” A nad tím se podivili. ¹⁸ Potom k němu přišli saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a ptali se ho: ¹⁹ “Mistře, Mojžíš nám napsal, že kdyby něčí bratr zemřel a zanechal [po sobě] manželku, ale neměl by děti, ať si jeho ženu vezme jeho bratr a vzbudí svému bratru potomka. ²⁰ Bylo tedy sedm bratrů. První se oženil a zemřel a nezanechal potomka. ²¹ A když si ji vzal druhý, také zemřel a nezanechal potomka. A stejně tak třetí. ²² A [tak] ji mělo [všech] sedm, ale nezanechali potomka. Poslední ze všech [pak] zemřela i ta žena. ²³ Až tedy při vzkříšení vstanou [z mrtvých], kterého z nich bude manželkou? Vždyť ji mělo za manželku [všech] sedm!” ²⁴ Ježíš jim však odpověděl: “Nebloudíte snad proto, že neznáte Písma ani Boží moc? ²⁵ Vždyť až [lidé] vstanou z mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat, ale budou jako andělé v nebi. ²⁶ Ale o mrtvých, že vstávají - copak jste nečetli v Mojžíšově knize, jak k němu Bůh promluvil z keře? Řekl [mu]: ‘Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.’ ²⁷ [On] není Bohem mrtvých, ale Bohem živých! Proto jste ve velikém bludu.” ²⁸ A když jeden ze zákoníků uslyšel, jak se spolu hádají, a poznal, že jim dobře odpověděl, přistoupil a zeptal se ho: “Které přikázání je ze všech nejpřednější?” ²⁹ Ježíš mu odpověděl: “Nejpřednější ze všech [je] přikázání: ‘Slyš, Izraeli: Pán, náš Bůh, je jeden Pán. ³⁰ Proto budeš milovat Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a ze vši své síly.’ To [je] první přikázání. ³¹ A druhé, podobné, [je] toto: ‘Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.’ Žádné přikázání není větší než tato [dvě].” ³² A ten zákoník mu řekl: “Mistře, to jsi opravdu řekl dobře, neboť Bůh je jeden a kromě něj není [žádný] jiný. ³³ A milovat ho celým srdcem, celým rozumem, celou duší a ze vši síly a milovat svého bližního jako sám sebe, to je nade všechny zápal a oběti.” ³⁴ A když Ježíš uviděl, že [mu] odpověděl rozumně, řekl mu: “Nejsi daleko od Božího království.” A nikdo se ho už neodvažoval [na nic] zeptat. ³⁵ Když potom Ježíš vyučoval v chrámu, odpověděl: “Jak [mohou] zákoníci říkat, že Kristus je Davidův syn? ³⁶ Vždyť sám David řekl v Duchu Svatém: ‘Pán řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ³⁷ Když ho tedy sám David nazývá Pánem, jak může být [Kristus] jeho syn?” A veliký zástup ho rád poslouchal. ³⁸ Ve svém vyučování jim tedy říkal: “Varujte se zákoníků, kteří se chtějí procházet ve [slavnostních] pláštích a být zdraveni na tržištích, ³⁹ [sedět] na předních sedadlech ve shromážděních a na čestných místech při večeřích, ⁴⁰ kteří vyjíždají domy vdov a předstírají dlouhé modlitby. Ti dostanou těžší rozsudek.” ⁴¹ Potom se posadil naproti pokladnici a díval se, jak do ní lidé házejí peníze. A mnoho bohatých [tam] házelo hodně. ⁴² Když pak přišla jedna chudá vdova, hodila [tam] dva haléřky (což je [jeden] čtvrták). ⁴³ Tehdy svolal své učedníky a řekl jim: “Amen, říkám vám, že tato chudá vdova dala více než všichni, kdo házeli [peníze] do pokladnice. ⁴⁴ Všichni totiž dávali ze svého nadbytku, ale tato [žena] dala ze svého nedostatku všechno, co měla, celé své živobytí.”

13

¹ Když potom vycházel z chrámu, řekl mu jeden z jeho učedníků: “Mistře, pohled, jaké kameny a jaké stavby!” ² Ježíš mu odpověděl: “Vidíš tyto veliké stavby? Nebude [tu] ponechán kámen na kameni: [všechno] bude zbořeno.” ³ Když se pak posadil na Olivetské hoře naproti chrámu, ptali se ho soukromě Petr, Jakub, Jan a Ondřej: ⁴ “Řekni nám, kdy to bude a jaké [bude] znamení [času], kdy se toto všechno naplní?” ⁵ Tehdy jim Ježíš začal odpovídat: “Dejte pozor, aby vás nikdo nesvedl. ⁶ Mnozí totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‘Já jsem [Kristus,]’ a svedou mnohé. ⁷ Když pak uslyšíte války a zprávy o válkách, nestrachujte se, protože se [to] musí stát. Ale to ještě nebude konec. ⁸ Povstane totiž národ proti národu a království proti království. Na [různých] místech budou zemětřesení a budou hladomory a nepokoje. Toto [jsou] počátky porodních bolestí. ⁹ Ale vy na sebe dávejte pozor. Budou vás totiž vydávat

soudům a shromážděním; budete biti a stanete kvůli mně před vládci a králi, na svědectví pro ně. ¹⁰ Ale nejdříve musí být všem národům kázáno evangelium. ¹¹ A když vás budou odvádět a dávat [do vězení], nedělejte si předem starosti a nerozmýšlejte si, co byste řekli, ale mluvte to, co vám bude dáno v tu chvíli. Nejste [to] totiž listy, kdo mluví, ale Duch Svátý. ¹² Tehdy vydá bratr bratra na smrt, i otec [svého] syna, a děti povstanou proti rodičům a zabijí je. ¹³ A všichni vás budou nenávidět kvůli mému jménu. Ale kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen." ¹⁴ "Ale když uvidíte 'ohavnost zpusťování', o níž mluvil prorok Daniel, jak stojí, kde [stát] nemá (kdo čte, rozuměj), tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají do hor. ¹⁵ Kdo [bude] na střeše, ať nesestupuje do svého domu, ani nevchází, aby si ze svého domu něco vzal. ¹⁶ A kdo na poli, ať se nevrací zpátky, aby si vzal svůj plášť. ¹⁷ Ale běda [bude] v těch dnech těhotným a těm, které kojí. ¹⁸ Proto se modlete, aby váš útěk nenastal v zimě. ¹⁹ Protože ty dny budou [dny] soužení, jaké do této doby nebylo od počátku stvoření, které Bůh stvořil, a [jaké] už nikdy nebude. ²⁰ A kdyby Pán ty dny nezkrátil, nezachránil by se žádný člověk. Kvůli vyvoleným, které vyvolil, však [Pán] ty dny zkrátí." ²¹ "Kdyby vám v té době někdo řekl: 'Hle, Kristus [je] zde!' anebo 'Pohleďte, tam [je]!', nevěřte. ²² Povstanou totiž falešní křtisté a falešní proroci a budou dělat divy a zázraky, aby sváděli (kdyby [to] bylo možné) dokonce i vyvolené. ²³ Ale vy dávejte pozor. Hle, všechno jsem vám řekl předem. ²⁴ V těch dnech po tom soužení se pak zatmí slunce a měsíc nevydá své světlo. ²⁵ Hvězdy budou padat z nebe a mocnosti, které jsou v nebesích, budou otřeseny. ²⁶ A tehdy spatří Syna člověka, jak přichází v oblacích s velikou mocí a slávou. ²⁷ A tehdy pošle své anděly a shromáždí své vyvolené od čtyř větrů, od nejzazšího konce země po nejzazší konec nebe." ²⁸ "Naučte se tedy od fíkovníků tomuto podobství: Když již jeho větev změkne a vyráží listy, poznáváte, že léto je blízko. ²⁹ Tak i vy, až uvidíte, jak se dějí tyto věci, vězte, že je blízko, [že už je] ve dveřích. ³⁰ Amen, říkám vám, že toto pokolení rozhodně nepomine, než se toto všechno stane. ³¹ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou. ³² O tom dni a hodině však nikdo neví - ani andělé v nebi ani Syn, jenom Otec. ³³ Dávejte pozor, buďte bdělí a modlete se, vždyť nevíte, kdy nastane ten čas. ³⁴ [Je to] jako když člověk odešel na cestu: opustil svůj dům a svěřil správu svým služebníkům. Každému [určil] jeho práci a vrátnému přikázal, aby bděl. ³⁵ Proto bděte, neboť nevíte, kdy přijde pán domu - zda večer nebo o půlnoci nebo za kuropění nebo za svítání. ³⁶ Aby vás snad, když znenadání přijde, nenalezl spící. ³⁷ A co říkám vám, říkám všem: Bděte."

14

¹ Za dva dny byla Veliká noc a [svátek] nekvašených chlebů a velekněží se zákoníky hledali [způsob], jak by se ho lstí zmocnili a zabili [ho]. ² Říkali ale: "Ne ve svátek, aby snad nebylo pozdvižení lidu." ³ Když pak byl v Betanii a stoloval v domě Šimona Malomocného, přišla žena s alabastrovou nádobkou velmi drahé masti z pravého nardu. A když tu nádobku rozbila a vylila na jeho hlavu, ⁴ hněvali se někteří mezi sebou a říkali: "K čemu je ta ztráta této masti? ⁵ Vždyť se to mohlo prodat za více než tři sta denárů a dát chudým!" A hubovali ji. ⁶ Ale Ježíš řekl: "Nechte ji. Proč ji trápíte? Udělala pro mě dobrý skutek. ⁷ Chudé přece máte u sebe vždycky, a kdykoli chcete, můžete pro ně konat dobro, ale mne vždycky mít nebudete. ⁸ Tato [žena] udělala, co mohla. Předem pomazala mé tělo k pohřbu. ⁹ Amen, říkám vám, [že] kdekoli se na celém světě bude kázat toto evangelium, bude se mluvit také o tom, co udělala ona, na její památku." ¹⁰ Tehdy jeden ze dvanácti, Jidáš Iškariotský, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil. ¹¹ Když to uslyšeli, zaradovali se a slíbili, že mu dají peníze. Začal tedy hledat příležitost, jak by ho zradil. ¹² Prvního dne [svátku] nekvašených chlebů, když býval obětován velikonoční beránek, mu jeho učedníci řekli: "Kam chceš, abychom šli a připravili ti k jídlu beránka?" ¹³ Tehdy poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: "Jděte do města a potká vás člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním. ¹⁴ A [tam], kam vejde, řekněte hospodáři: 'Mistr říká: Kde je místnost, v níž bych se svými učedníky pojeď beránka?' ¹⁵ On vám ukáže velikou horní místnost, prostřenou a připravenou. Tam nám připravte [večeři]." ¹⁶ Učedníci tedy odešli, a když přišli do města, našli [všechno] tak, jak jim řekl, a připravili beránka. ¹⁷ Když pak nastal večer, přišel [Ježíš] se dvanácti. ¹⁸ A když byli za stolem a jedli, Ježíš řekl: "Amen, říkám vám, že jeden z vás, kdo jí se mnou, mě zradí." ¹⁹ Začali se tedy

rmoutit a jeden po druhém mu říkali: “Snad ne já?” A jiný: “Snad ne já?” ²⁰ Ale on jim odpověděl: “[Je to] jeden ze dvanácti, ten, který se mnou namáčí [ruku] do mýsy. ²¹ Syn člověka jde vskutku tak, jak je o něm napsáno, ale běda člověku, jímž je Syn člověka zrazován. Pro toho člověka by bylo lepší, kdyby se [vůbec] nenarodil.” ²² A když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlomil a dal jim [ho] se slovy: “Vezměte, jezte, to je mé tělo.” ²³ Potom vzal kalich, vzdal díky a podal jim [ho]. A pili z něho všichni. ²⁴ Tehdy jim řekl: “Toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé. ²⁵ Amen, říkám vám, že už nebudu pít z plodu vinného kmene až do toho dne, kdy ho budu pít nový v Božím království.” ²⁶ A když zazpívali žalm, vyšli na Olivetskou horu. ²⁷ Tehdy jim Ježíš řekl: “Všichni ode mne této noci odpadnete. Je přece napsáno: ‘Budu být pastýře a ovce se rozprchnou.’ ²⁸ Ale až vstanu [z mrtvých], předejdu vás do Galileje.” ²⁹ Tehdy mu Petr řekl: “I kdyby všichni odpadli, já nikdy!” ³⁰ Ježíš mu řekl: “Amen, říkám ti, že [ještě] dnes v noci, dříve než se dvakrát ozve kohout, mě třikrát zapřeš.” ³¹ Ale on tvrdil mnohem více: “I kdybych měl s tebou zemřít, nikdy tě nezapřu!” A podobně mluvili i všichni [ostatní]. ³² Tehdy přišli na místo zvané Getsemane. Tehdy řekl svým učedníkům: “Posaďte se tu, než se pomodlím.” ³³ Vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a [tu] se začal děsit a mít velkou úzkost. ³⁴ Tehdy jim řekl: “Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte tu a bděte.” ³⁵ Pak poodešel kousek dál, padl na zem a modlil se, aby, jestli je [to] možné, od něj ta hodina odešla. ³⁶ Tehdy řekl: “Abba, Otče, pro tebe je možné všechno. Odejmi ode mě tento kalich! Avšak ne, co já chci, ale co [chceš] ty.” ³⁷ Potom přišel a nalezl je, jak spí. Řekl tedy Petrovi: “Šimone, [ty] spíš? Nemohl jsi bdít jedinou hodinu? ³⁸ Bděte a modlete se, abyste nevešli do pokušení. Duch je sice připraven, ale tělo [je] slabé.” ³⁹ Potom opět odešel a modlil se týmiž slovy. ⁴⁰ A když se vrátil, znovu je nalezl, jak spí, protože jim ztěžkly oči. Nevěděli tedy, co by mu odpověděli. ⁴¹ A když přišel potřetí, řekl jim: “[Vy] ještě spíte a odpočíváte? Dost [už]! Pohlďte, přišla ta hodina a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. ⁴² Vstávejte, pojďme! Hle, můj zrádce už je blízko.” ⁴³ A když ještě mluvil, náhle přišel Jidáš, jeden ze dvanácti, a s ním veliký zástup s meči a holemi, [poslaný] od velekněží, zákoníků a starších. ⁴⁴ A jeho zrádce s nimi měl smluvené znamení. Řekl: “Je to ten, kterého políbím. Chopte se ho a veďte [ho] opatrně.” ⁴⁵ A když přišel, ihned přistoupil k němu a řekl: “Rabbi, Rabbi,” a políbil ho. ⁴⁶ Tehdy na něj vztáhli ruce a chopili se ho. ⁴⁷ Jeden z těch, kdo stáli kolem [něj], však vytasil meč, zasáhl otroka nejvyššího kněze a usekl mu ucho. ⁴⁸ Tehdy jim Ježíš odpověděl a řekl: “Vypravili jste se jako na zločince, s meči a holemi, abyste mě zatklí? ⁴⁹ Každý den jsem byl s vámi, vyučoval jsem v chrámu a nezatklí jste mě. Ale ať se naplní Písmal!” ⁵⁰ Tehdy ho všichni opustili a utekli. ⁵¹ Ale jeden mladík šel za ním oblečen do lněného plátna na nahém [těle]. A když ho mládenci chytily, ⁵² nechal tam to plátno a utekl nahý. ⁵³ Ježíše pak odvedli k nejvyššímu knězi, u něhož se sešli všichni velekněží i starší a zákoníci. ⁵⁴ Petr ho ale zpovzdálí následoval až dovnitř, na dvůr nejvyššího kněze a [tam] si sedl mezi sluhy a ohřívál se u ohně. ⁵⁵ Velekněží s celou veleradou pak proti Ježíši hledali svědectví, aby ho vydali na smrt, ale [žádné] nenalezali. ⁵⁶ Mnozí totiž proti němu křivě svědčili, ale jejich svědectví se neshodovala. ⁵⁷ Potom někteří povstali a křivě proti němu svědčili: ⁵⁸ “My jsme ho slyšeli, jak řekl: ‘Já zbořím tento chrám udělaný rukama a za tři dny postavím jiný, neudělaný rukama.’” ⁵⁹ Ale ani tak se jejich svědectví neshodovala. ⁶⁰ Tehdy povstal uprostřed nejvyšší kněz a zeptal se Ježíše: “Nic neodpovídáš? Co proti tobě svědčí tento [muž]?” ⁶¹ Ale on mlčel a nic neodpověděl. Nejvyšší kněz se ho [tedy] ptal znovu a řekl mu: “Jsi ty Kristus, ten Syn Požehnaného?” ⁶² Ježíš řekl: “Já jsem. A [vy] uvidíte Syna člověka sedět po pravici Moci a přicházet s nebeskými oblaky.” ⁶³ Tehdy nejvyšší kněz roztrhl své roucho a řekl: “K čemu ještě potřebujeme svědky? ⁶⁴ Slyšeli jste rouhání! Co si [o tom] myslíte?” A všichni ho odsoudili, že je hoden smrti. ⁶⁵ A někteří po něm začali plivat a zahalovat mu tvář a bít ho pěstmi a říkat mu: “Prorokuj!” A sluhové ho tloukli holemi. ⁶⁶ A zatímco byl Petr dole na dvoře, přišla [tam] jedna ze služek nejvyššího kněze, ⁶⁷ a když si všimla Petra, jak se ohřívá, podívala se na něj a řekla: “Ty jsi byl také s tím Ježíšem z Nazaretu.” ⁶⁸ Ale on [to] zapřel. Řekl: “Nevím, ani nerozumím, o čem mluvíš!” A vyšel ven před dvůr. A [tehdy] zakokrhal kohout. ⁶⁹ Potom ho ta služebná uviděla znovu a začala říkat těm, kdo stáli kolem: “Tohle je [jeden] z nich!” ⁷⁰ On [to] však znovu zapíral. Po malé chvíli říkali

zase ti kolemstojící Petrovi: “Jistěže jsi [jeden] z nich, vždyť jsi Galilejec. I tvé nářečí [to] dokazuje!” ⁷¹ On se ale začal proklínat a přísahat: “Toho člověka, o kterém mluvíte, neznám!” ⁷² A vtom zakokrhal kohout podruhé a Petr si vzpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: “Dříve než se dvakrát ozve kohout, třikrát mě zapřeš.” A když na to pomyslel, rozplakal se.

15

¹ A hned za svítání, když se velekněží poradili se staršími a se zákoníky i s celou veleradou, svázali Ježíše, odvedli ho a vydali Pilátovi. ² Pilát se ho zeptal: “Ty jsi ten židovský král?” Ale on mu odpověděl: “Ty [to] říkáš.” ³ Potom ho velekněží začali obviňovat z mnoha věcí, ale on nic neodpovídal. ⁴ Pilát se ho tedy znovu zeptal: “Nic neodpovídáš? Pohled, z kolika věcí tě obviňují.” ⁵ Ježíš ale stejně nic neodpověděl, takže se Pilát divil. ⁶ Byl však zvyklý propouštět jim ve svátek jednoho vězně, z kterého prosili. ⁷ Tehdy byl společně s [jinými] vzbouřenci, kteří při vzpouře spáchali vraždu, uvězněn jeden jménem Barabáš. ⁸ Zástup se tedy dal do křiku a začal prosit [Piláta] o to, co jim dělal vždycky. ⁹ Pilát jim ale odpověděl: “Chcete, abych vám propustil židovského krále?” ¹⁰ (Poznával totiž, že [mu] ho velekněží vydali ze závisti.) ¹¹ Velekněží však vyburcovali zástup, [ať žádá,] aby jim raději propustil Barabáše. ¹² Pilát jim tedy znovu odpověděl a řekl: “Co tedy chcete, abych udělal s tím, kterého nazýváte králem Židů?” ¹³ A oni znovu zakřičeli: “Ukřižuj ho!” ¹⁴ Pilát jim řekl: “A co udělal zlého?” Ale oni křičeli [ještě] víc: “Ukřižuj ho!” ¹⁵ A Pilát, který chtěl vyhovět davu, jim propustil Barabáše, ale Ježíše [nechal] zbičovat a vydal [ho] k ukřižování. ¹⁶ Tehdy ho vojáci odvedli dovnitř na nádvoří [paláce] zvaného Pretorium a svolali celou posádku. ¹⁷ Oblékli mu purpurový [plášť a] nasadili mu korunu upletenou z trní. ¹⁸ Pak ho začali zdravit: “Bud’ zdrav, židovský králi!” ¹⁹ Bili ho holí do hlavy, plivali na něj, klekali před ním a klaněli se mu. ²⁰ Když se mu [dost] naposmívali, svlékli z něho ten plášť a oblékli mu jeho šaty. Potom ho vyvedli, aby ho ukřižovali. ²¹ A přinutili nějakého kolemjdoucího, Šimona Kyrénského (otce Alexandra a Rufa), který šel z pole, aby vzal jeho kříž. ²² Vedli ho na místo [zvané] Golgota, což v překladu znamená Místo lebky. ²³ Dávali mu pít víno s myrhou, ale on [to] nepřijal. ²⁴ A jak ho křižovali, dělili si jeho šaty a házeli o ně los, kdo si co vezme. ²⁵ Když ho ukřižovali, byla třetí hodina [dne]. ²⁶ A nad [ním] byl napsán nápis jeho viny: “ŽIDOVSKÝ KRÁL.” ²⁷ Spolu s ním ukřižovali dva zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. ²⁸ Tak se naplnilo Písmo, které říká: “Byl započten mezi zločince.” ²⁹ Kolemjdoucí mu spílali, pokyvovali hlavami a říkali: “Aha! Ty, který boříš chrám a za tři dny ho stavíš, ³⁰ zachraň sám sebe a sestup z kříže!” ³¹ Podobně se posmívali i velekněží se zákoníky a říkali jeden druhému: “Jině spasil, [ale] sám se spasit nemůže!” ³² Ať ten Kristus, ten král Izraele, teď sestoupí z kříže, abychom [to] uviděli a uvěřili.” A hanobili ho i ti, kdo byli ukřižováni s ním. ³³ A když přišla šestá hodina, nastala po celé zemi tma až do deváté hodiny. ³⁴ A o deváté hodině Ježíš hlasitě vykřikl: “Eloi, Eloi, lama sabachtani?” což v překladu znamená: “Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?” ³⁵ A když to uslyšeli někteří z kolemstojících, říkali: “Podívejte, volá Eliáš!” ³⁶ Jeden [z nich] tedy odběhl, naplnil houbu octem, dal [ji] na větev a dával mu napít se slovy: “Nechte ho; uvidíme, jestli přijde Eliáš, aby ho dal dolů!” ³⁷ Ale Ježíš hlasitě vykřikl a vydechl [naposled]. ³⁸ A chrámová opona se roztrhla na dva [kusy] odshora až dolů. ³⁹ A když setník, který stál naproti němu, uviděl, jak vykřikl a [naposled] vydechl, řekl: “Ten člověk byl opravdu Boží Syn!” ⁴⁰ Byly tam také ženy, které přihlížely zpozzdálí; mezi nimi i Marie Magdaléna a Marie, matka Jozese a Jakuba Menšího, a Salome. ⁴¹ Ty ho následovaly a sloužily mu, když byl [ještě] v Galileji, a [s nimi] mnoho jiných, které s ním přišly do Jeruzaléma. ⁴² A protože už nastal večer a byl [den] připravování (to jest den před sobotou), ⁴³ přišel Josef z Arimatie, ctihodný člen rady, jenž sám také očekával Boží království, osmělil se a vešel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. ⁴⁴ Pilát se ale podivil, že [Ježíš] už zemřel. Zavolal tedy setníka a zeptal se ho, je-li [to] dlouho, co zemřel. ⁴⁵ A když se [to] od setníka dozvěděl, daroval tělo Josefovi. ⁴⁶ Ten nakoupil plátno, a když ho snal [z kříže], ovinul [ho] tím plátnem a pochoval ho do hrobu, který byl vytesán ve skále. Ke dveřím hrobu pak přivalil kámen. ⁴⁷ Ale Marie Magdaléna a Marie Jozesova se dívaly, kam byl pochován.

16

¹ Když pak skončila sobota, nakoupily Marie Magdaléna, Marie Jakubova a Salome vonné [masti], aby mohly jít pomazat Ježíše. ² Za svítání prvního [dne] týdne tedy přišly k hrobu, jakmile vyšlo slunce. ³ Ale říkaly si: “Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobu?” ⁴ (A když vzhledly, spatřily, že kámen je odvalen.) Byl totiž velmi veliký. ⁵ A když vešly do hrobu, uviděly napravo sedět mladíka oblečeného bílým rouchem a vylekaly se. ⁶ On jim však řekl: “Nelekejte se. Hledáte ukřižovaného Ježíše z Nazaretu. Vstal, není tu. Pohleďte [na] místo, kam ho položili. ⁷ Jděte ale a řekněte jeho učedníkům, i Petrovi, že jde před vámi do Galileje. Tam ho spatříte, jak vám řekl. ⁸ A [tak] rychle vyšly [ven] a utekly od hrobu, neboť na ně přišel strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály. ⁹ A když Ježíš vstal [z mrtvých] ráno v neděli, ukázal se nejdříve Marii Magdaléně, [té], ze které vyhnal sedm démonů. ¹⁰ Ta šla a oznámila [to] těm, kdo bývali s ním a nyní truchlili a plakali. ¹¹ A ti, když slyšeli, že žije a [že] ho viděla, neuvěřili. ¹² Potom se jiným způsobem ukázal dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. ¹³ A ti šli a oznámili [to] ostatním. Ani těm neuvěřili. ¹⁴ Nakonec se ukázal jedenácti, když [spolu] seděli, a vyčítal [jim] jejich nevěru a tvrdost srdce, protože nevěřili těm, kdo ho viděli vzkříšeného. ¹⁵ Potom jim řekl: “Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. ¹⁶ Kdo uvěří a pokřtí se, bude spasen, ale kdo neuvěří, bude odsouzen. ¹⁷ Ty, kdo uvěří, pak budou provázet tato znamení: v mém jménu budou vymítat demony, budou mluvit v nových jazycích, ¹⁸ budou brát hady, a kdyby vypili něco jedovatého, nijak jim to neublíží; budou vkládat ruce na nemocné a bude jim dobře.” ¹⁹ Když k nim tedy Pán domluvil, byl vzat vzhůru do nebe a posadil se po Boží pravici. ²⁰ A oni vyšli a kázali všude a Pán [jim] pomáhal a potvrdzoval slovo znameními, která [je] doprovázela. Amen.

Lukáš

¹ Poněvadž se mnozí pokusili po pořádku sepsat vyprávění o těch věcech, ve kterých my máme plnou jistotu ² (neboť nám [je] předali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky toho Slova), ³ zdálo se i mně [dobře], abych ti o tom po pořádku napsal, vznešený Teofile, [neboť] jsem to všechno od začátku pečlivě vyhledal, ⁴ abys poznal hodnověrnost těch věcí, jimž jsi byl naučen. ⁵ Za dnů judského krále Heroda byl jeden kněz, jménem Zachariáš, z Abiášovy [kněžské] třídy, a jeho manželka [byla] z dcer Áronových a jmenovala se Alžběta. ⁶ Oba byli v Božích očích spravedliví a chodili bezúhonně ve všech Pánových prikázáních a ustanoveních. ⁷ Neměli však dítě, protože Alžběta byla neplodná a oba už byli v pokročilém věku. ⁸ A když konal kněžskou službu před Bohem podle pořadí své třídy, stalo se, ⁹ že na něj podle zvyku kněžského úřadu padl los, aby vešel do Pánova chrámu a obětoval kadidlo. ¹⁰ Venku pak stálo veliké množství lidí modlících se v hodině zapálení kadidla. ¹¹ Tehdy se mu ukázal Pánův anděl stojící vpravo od kadidlového oltáře. ¹² Když [ho] Zachariáš spatřil, zděsil se a padl na něj strach. ¹³ Anděl mu však řekl: "Neboj se, Zachariáši, neboť tvá prosba byla vyslyšena a Alžběta, tvá manželka, ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. ¹⁴ [Z toho] se budeš radovat a veselit a z jeho narození budou mít radost mnozí. ¹⁵ Neboť bude veliký v Pánových očích a nebude pít víno ani opojný nápoj a bude naplněn Duchem Svatým už z lůna své matky. ¹⁶ A mnohé ze synů Izraele obrátí k Pánu, jejich Bohu. ¹⁷ On půjde před jeho tváří v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a nepovolné k moudrosti spravedlivých, aby přichystal Pánu připravený lid." ¹⁸ Zachariáš tedy řekl andělu: "Podle čeho to poznám? Vždyť jsem stařec a [také] má manželka je v pokročilém věku." ¹⁹ Anděl mu odpověděl: "Já jsem Gabriel, ten, který stojí před Boží tváří, a byl jsem poslán, abych k tobě promluvil a oznámil ti tyto radostné zprávy. ²⁰ A hle, budeš němý a nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se tyto věci stanou, protože jsi neuvěřil mým slovům, která se ve svém čase naplní." ²¹ A lidé [venku] čekali na Zachariáše a divili se, že se tak zdržuje v chrámu. ²² Když pak vyšel, nemohl k nim promluvit. A [tak] poznali, že v chrámu spatřil vidění, neboť se s nimi dorozumíval posunky a zůstával němý. ²³ Stalo se pak, že po naplnění dnů své služby odešel do svého domu. ²⁴ Jeho manželka Alžběta po těch dnech počala a tajila se [s tím] pět měsíců se slovy: ²⁵ "Takto se ke mně zachoval Pán ve dnech, kdy na [mě] pohlédl a zbavil mě pohany mezi lidmi." ²⁶ V šestém měsíci pak byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města jménem Nazaret ²⁷ k panně zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova. A jméno té panny [bylo] Marie. ²⁸ A když k ní přišel, řekl: "Zdravím tě, milosti obdařená, Pán s tebou! [Jsi] požehnaná mezi ženami!" ²⁹ Ale když ho spatřila, byla z jeho slov rozrušena a přemýšlela, co to bylo za pozdrav. ³⁰ Anděl jí tedy řekl: "Neboj se, Marie, vždyť jsi u Boha nalezla milost. ³¹ Hle, počneš v lůnu a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. ³² Ten bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího a Pán, [náš] Bůh, mu dá trůn jeho otce Davida. ³³ Bude navěky kralovat nad domem Jakobovým a jeho království nebude [mít] konce. ³⁴ Marie však řekla andělu: "Jak se to stane, když [dosud] nepoznávám muže?" ³⁵ Anděl jí odpověděl: "Sestoupí na tebe Duch Svatý a zastíní tě moc Nejvyššího; proto také to svaté, co se z tebe narodí, bude nazýváno Syn Boží. ³⁶ A pohled, tvá příbuzná Alžběta, o které říkali, že je neplodná, ta také počala syna, [i] ve svém staří - a je v šestém měsíci, ³⁷ neboť u Boha nebude nemožné žádné slovo." ³⁸ Tehdy Marie řekla: "Pohled, [jsem] služebnice Pána. Ať se mi stane podle tvého slova!" A anděl od ní odešel. ³⁹ V těch dnech pak Marie vstala a spěšně odešla do hor, do města Judova. ⁴⁰ Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. ⁴¹ A jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, stalo se, že děťátko v jejím lůnu poskočilo a Alžběta byla naplněna Duchem Svatým. ⁴² Tehdy hlasitě zvolala: "Požehnaná [jsi] mezi ženami a požehnaný plod tvého lůna! ⁴³ Ale proč je mi [dáno], že matka mého Pána přišla ke mně? ⁴⁴ Vždyť jakmile vešel zvuk tvého pozdravu do mých uší, poskočilo děťátko v mém lůnu radostí. ⁴⁵ A blaze té, která uvěřila, neboť se naplní to, co jí bylo řečeno od Pána." ⁴⁶ Tehdy Marie řekla: "Má duše velebí Pána ⁴⁷ a můj duch jásá v Bohu, mém Spasiteli, ⁴⁸ neboť pohlédl na ponížení své služebnice. Hle, od nynějška mne budou blahoslovit

všechna pokolení, ⁴⁹ neboť mi učinil veliké věci Ten, [který je] mocný, jehož jméno [je] svaté ⁵⁰ a jehož milosrdenství k těm, kteří se ho bojí, [trvá] od pokolení do pokolení. ⁵¹ Svou paži dokázal moc, rozptýlil pyšné v myšlení jejich srdce. ⁵² Mocné svrhl z trůnů a ponížene povýšil. ⁵³ Hladové nasýtil dobrými [věcmi] a bohaté propustil s prázdnou. ⁵⁴ Ujal se Izraele, svého služebníka; pamatoval na milosrdenství ⁵⁵ - jak mluvil k našim otcům - vůči Abrahamovi a jeho semeni [až] navěky." ⁵⁶ Marie s ní pak zůstala asi tři měsíce a vrátila se do svého domu. ⁵⁷ Alžbětě se tehdy naplnil čas k porodu a porodila syna. ⁵⁸ A když její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Pán prokázal své veliké milosrdenství, radovali se [spolu] s ní. ⁵⁹ Osmého dne se pak stalo, [že] přišli to dítě obřezat a dávali mu jméno podle jeho otce, Zachariáš. ⁶⁰ Jeho matka [jim] však odpověděla: "Ne, bude se jmenovat Jan." ⁶¹ Řekli jí: "Vždyť ve tvém rodu se tak nikdo nejmenuje!" ⁶² Ptali se tedy posunky jeho otce, jak by ho chtěl pojmenovat. ⁶³ On požádal o tabulku a napsal slova: "Jmenuje se Jan." Všichni se podivili. ⁶⁴ A jeho ústa se ihned otevřela a jeho jazyk [se rozvázal a] dobrořečil Bohu. ⁶⁵ Tehdy na všechny jejich sousedy přišla bázeň a po celých judských horách se rozmlouvalo o všech těchto věcech. ⁶⁶ Všichni, kteří [o tom] slyšeli, [to] ukládali ve svém srdci se slovy: "Co to bude za dítě?" A Pánova ruka byla s ním. ⁶⁷ Jeho otec Zachariáš pak byl naplněn Duchem Svatým a prorokoval [těmito] slovy: ⁶⁸ "Požehnaný Pán, Bůh Izraele, neboť [nás] navštívil a svému lidu způsobil vykoupění. ⁶⁹ Vyzdvihl nám roh spasení v domě Davida, svého služebníka, ⁷⁰ jak mluvil skrze ústa svých svatých proroků, kteří [byli] od věků, ⁷¹ o vysvobození od našich nepřátel a z ruky všech, kteří nás nenávidí, ⁷² aby prokázal milosrdenství našim otcům a vzpomenu na svou svatou smlouvu - ⁷³ na přísahu, kterou přísahal Abrahamovi, našemu otci - že nám dá, ⁷⁴ abychom vysvobození z ruky svých nepřátel beze strachu sloužili jemu ⁷⁵ ve svatosti a spravedlnosti před jeho tváří po všechny dny svého života. ⁷⁶ A ty, dítě, budeš nazváno prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánovou tváří připravit jeho cesty, ⁷⁷ dát jeho lidu poznat spasení v odpuštění jejich hříchů ⁷⁸ skrze niterné milosrdenství našeho Boha, v němž nás navštívil [jako] svítání z výšin, ⁷⁹ aby se ukázal sedícím v temnotách a stínu smrti, aby přivedl naše nohy na cestu pokoje." ⁸⁰ Dítě pak rostlo a sílilo v duchu a bylo na pustinách až do dne, kdy se ukázalo Izraeli.

2

¹ V těch dnech se pak stalo, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl sepsán celý obydlený svět. ² (Toto byl první soupis za syrského vladaře Quirinia.) ³ A tak všichni šli, aby byli zapsáni, každý do svého města. ⁴ I Josef z Galileje se tedy vydal z města Nazaret do Judska, do města Davidova zvaného Betlém (protože byl z domu a rodu Davidova), ⁵ aby byl zapsán s Marií, svou zasnoubenou manželkou, která byla těhotná. ⁶ A když tam byli, stalo se, že se naplnily dny, aby porodila. ⁷ A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plenek a položila ho do jeslí, protože pro ně nebylo místo v hospodě. ⁸ A v tom kraji byli pastýři, kteří přebývali na poli a drželi noční hlídky nad svým stádem. ⁹ Náhle se mezi ně postavil Pánův anděl; ozářila je Pánova sláva a přišla na ně veliká bázeň. ¹⁰ A ten anděl jim řekl: "Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. ¹¹ Neboť se vám dnes narodil Spasitel ve městě Davidově, totiž Kristus, Pán. ¹² A toto vám [bude za] znamení: naleznete dětátko zavínuté do plenek, ležící v jeslích." ¹³ A hned se s andělem objevilo množství nebeského vojska, jež chválilo Boha a říkalo: ¹⁴ "Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, [Boží] zalíbení v lidech." ¹⁵ A stalo se, že když od nich ti andělé odešli do nebe, řekli pastýři jedni druhým: "Pojďme tedy do Betléma a pohledme na tu věc, která se stala, [jak] nám ji Pán oznámil." ¹⁶ Přišli tedy se spěchem a našli Marii a Josefa i to dětátko ležící v jeslích. ¹⁷ A když [ho] uviděli, začali rozlašovat, co jim bylo o tom dítěti řečeno. ¹⁸ A všichni, kteří [to] slyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři říkali. ¹⁹ Marie pak všechna ta slova uchovávala a zvažovala ve svém srdci. ²⁰ A ti pastýři při návratu oslavovali a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli tak, jak jim bylo řečeno. ²¹ Když se pak naplnilo osm dní pro obřezání dítěte, dali mu jméno Ježíš, jak ho pojmenoval anděl předtím, než bylo počato v lůnu. ²² A když se naplnily dny jejího očišťování podle Mojžíšova zákona, přinesli ho do Jeruzaléma, aby [ho] postavili před Pánem ²³ (jak je napsáno v Pánově zákoně: "Každý chlapec otvírající lůno bude zasvěcen Pánu") ²⁴ a aby dali oběť, jak je

to řečeno v Pánově zákoně: “Dvě hrdličky nebo dvě holoubata.” ²⁵ A hle, v Jeruzalémě byl člověk jménem Simeon. Ten člověk [byl] spravedlivý a zbožný, očekával potěšení Izraele a Duch Svatý byl na něm. ²⁶ Jemu bylo od Ducha Svatého sděleno, že spatří smrt dříve, než uvidí Pánova Krista. ²⁷ Ten přišel [veden] Duchem do chrámu. A když rodiče přinesli to dítě, Ježíše, aby s ním naložili podle zvyklosti Zákona, ²⁸ tehdy ho vzal do náručí, dobrořečil Bohu a řekl: ²⁹ “Nyní, Hospodine, propouštíš svého služebníka v pokoji podle svého slova. ³⁰ Neboť mé oči spatřily tvé spasení, ³¹ které jsi připravil před tváří všech lidí ³² - světlo ke zjevení národům a slávu tvého lidu Izraele.” ³³ A jeho otec a matka se divili těm věcem, které o něm byly řečeny. ³⁴ Simeon jim požehnal a řekl Marii, jeho matce: “Hle, tento je určen k pádu a pozdvižení mnohých v Izraeli a za znamení, kterému bude odpíráno ³⁵ (a i tvou vlastní duši pronikne meč), aby bylo zjeveno myšlení mnoha srdcí.” ³⁶ Byla [tam] také prorokyně Anna, dcera Fanuelova z pokolení Ašer. Ta byla ve velmi pokročilém věku a s mužem žila od svého panenství [jen] sedm let. ³⁷ Byla vdova a [bylo jí] okolo osmdesáti čtyř let. Ta nevycházela z chrámu a dnem i nocí sloužila [Bohu] posty a modlitbami. ³⁸ Ta přišla ve stejnou chvíli a vzdávala Pánu chválu a říkala o něm všem, kdo v Jeruzalémě očekávali vykoupení. ³⁹ A když vykonali všechno podle Pánova zákona, vrátili se do Galileje, do svého města Nazaretu. ⁴⁰ Dítě pak rostlo a sílilo v duchu, naplňováno moudrostí a Boží milost byla na něm. ⁴¹ Jeho rodiče chodívali každý rok do Jeruzaléma na svátek Veliké noci. ⁴² Také když mu bylo dvanáct let, šli podle toho svátečního zvyku vzhůru do Jeruzaléma. ⁴³ A když se naplnily dny [toho svátku], a už se vraceli, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě a Josef ani jeho matka [o tom] nevěděli. ⁴⁴ V domnění, že je v karavaně, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými. ⁴⁵ Když ho však nenalezli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. ⁴⁶ Po třech dnech se pak stalo, že ho našli v chrámu, jak sedí uprostřed učitelů, naslouchá jim a dotazuje se jich. ⁴⁷ A všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho rozumností a odpověďmi. ⁴⁸ Když ho [rodiče] spatřili, ulekli se a jeho matka mu řekla: “Synu, proč jsi nám to udělal? Pohleď, tvůj otec a já jsme tě s bolestí hledali.” ⁴⁹ A on jim řekl: “Proč jste mě hledali? Copak jste nevěděli, že musím být v tom, co je mého Otce?” ⁵⁰ Oni však slova, která jim říkal, nepochopili. ⁵¹ A tak šel s nimi, přišel do Nazaretu a byl jim poddán. Jeho matka pak uchovávala všechna ta slova ve svém srdci. ⁵² A Ježíš prospíval moudrostí, věkem a milostí u Boha i u lidí.

3

¹ Patnáctého roku vlády císaře Tiberia, když byl Pontský Pilát vladařem v Judsku a Herodes byl tetrarchou Galileje, jeho bratr Filip tetrarchou Itureje a Trachonitské země a Lyzaniáš tetrarchou Abilény, ² za nejvyššího kněze Annáše a Kaifáše, se na poušti stalo Boží slovo k Janovi, synu Zachariášovu. ³ [Ten] šel do celého kraje kolem Jordánu a kázal křest pokání na odpuštění hříchů, ⁴ jak je napsáno v knize slov proroka Izaiáše, který řekl: “Hlas volajícího na poušti: Připravte Pánovu cestu! Napřímujte jeho stezky!” ⁵ Každé údolí bude vyplněno a každá hora a pahorek budou sníženy; křivé věci budou přímé a hrbolaté cesty hladké. ⁶ A veškeré tělo spatří spasení Boží.” ⁷ Proto říkal zástupům, které k němu vycházely, aby je křtil: “Plemeno zmijí! Kdo vám ukázal, jak utéci před přicházejícím hněvem? ⁸ Neste tedy ovoce odpovídající vašemu pokání a nezačínajte si říkat: ‘Abrahama máme za otce.’” Říkám vám totiž, že Bůh je schopen Abrahamovi vzbudit syny z tohoto kamení. ⁹ Sekera je již přiložena ke koření stromů, a tak každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a vhozen do ohně.” ¹⁰ Zástupy se ho ptaly: “Co tedy máme dělat?” ¹¹ Odpověděl jim: “Kdo má dvě košile, ať dá tomu, kdo nemá [nic], a ten, kdo má jídlo, ať udělá totéž.” ¹² Přišli pak také celníci, aby byli pokřtěni a řekli mu: “Mistře, co máme dělat?” ¹³ A on jim řekl: “Nevybírejte nic víc než to, co je vám nařízeno.” ¹⁴ Ptali se ho také vojáci. Říkali: “A co máme dělat my?” Řekl jim tedy: “Nikoho nevydírejte ani nepodvádějte a buďte spokojeni se svým žoldem.” ¹⁵ A zatímco lid očekával a všichni si v srdci o Janovi mysleli, [že] by snad on mohl být Kristus, ¹⁶ Jan všem odpověděl: “Jistě, já vás křtím vodou, ale přichází ten, [který je] silnější než já. Jemu nejsem hoden [ani] rozvázat řemínek jeho obuvi. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm. ¹⁷ Jeho věječka [je již] v jeho ruce a on vyčistí svůj mlat. Pšenici shromáždí do své obilnice, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.” ¹⁸ A tak i mnoha jinými [slovy] napomínal lid a kázal evangelium. ¹⁹ Ale tetrarcha Herodes, když byl od něho kárán

ohledně Herodiady, manželky svého bratra Filipa, a ohledně všech zlých věcí, které Herodes udělal, ²⁰ přidal ke všemu také to, že vsadil Jana do vězení. ²¹ A když se křtil všechen lid, stalo se, že byl pokřtěn i Ježíš; a když se modlil, otevřelo se nebe ²² a Duch Svatý na něj sestoupil v tělesné podobě jako holubice a z nebe zazněl hlas, který řekl: "Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě jsem našel zalíbení." ²³ Ježíš sám začínal asi ve třiceti letech a byl, jak se domnívali, syn Josefův, který byl [syn] Heliho, ²⁴ který byl Matata, který byl Léviho, který byl Melchiho, který byl Jannaje, který byl Josefa, ²⁵ který byl Matatiáše, který byl Amose, který byl Nahuma, který byl Esliho, který byl Naggaje, ²⁶ který byl Mahata, který byl Matatiáše, který byl Semeje, který byl Josefa, který byl Judy, ²⁷ který byl Johana, který byl Resy, který byl Zorobábel, který byl Salatiela, který byl Neriho, ²⁸ který byl Melchiho, který byl Addiho, který byl Kosama, který byl Elmódama, který byl Era, ²⁹ který byl Joseho, který byl Eliezera, který byl Jórima, který byl Matata, který byl Léviho, ³⁰ který byl Šimeóna, který byl Judy, který byl Josefa, který byl Jónama, který byl Eliakima, ³¹ který byl Meleje, který byl Ménama, který byl Mataty, který byl Nátana, který byl Davida, ³² který byl Isaje, který byl Obéda, který byl Boáze, který byl Salmona, který byl Názona, ³³ který byl Amínadaba, který byl Arama, který byl Ezroma, který byl Fáresa, který byl Judy, který byl Jáko, ³⁴ který byl Izáka, který byl Abrahama, který byl Táreho, který byl Náchora, ³⁵ který byl Sárucha, který byl Ragaua, který byl Fáleka, který byl Hebera, který byl Sály, ³⁶ který byl Kainana, který byl Arfaxada, který byl Sema, který byl Noéma, který byl Lámecha, ³⁷ který byl Matuzaléma, který byl Enocha, který byl Járeda, který byl Mahalalela, který byl Kainana, ³⁸ který byl Enose, který byl Seta, který byl Adama, který byl Boží.

4

¹ Ježíš se pak vrátil od Jordánu plný Ducha Svatého a byl Duchem puzen na poušť. ² Čtyřicet dní byl pokoušen ďáblem a v těch dnech nic nejedl, ale poté, co [ty dny] skončily, vyhladověl. ³ Tehdy mu ďábel řekl: "Jsi-li Boží Syn, řekni tomuto kameni, ať se stane chlebem." ⁴ A Ježíš mu odpověděl: "Je napsáno: 'Nejen chlebem bude člověk živ, ale každým Božím slovem.'" ⁵ Potom ho ďábel vyvedl na vysokou horu a ukázal mu v jednom okamžiku všechna království světa. ⁶ Ďábel mu řekl: "Dám ti všechnu tuto moc a slávu těchto [království], neboť byla předána mně a já ji dávám, komu chci. ⁷ Pokloníš-li se tedy přede mnou, bude všechno tvoje." ⁸ Ježíš mu však odpověděl: "Odejdi ode mě, Satane! Vždyť je napsáno: 'Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému budeš sloužit.'" ⁹ Tehdy ho přivedl do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: "Jsi-li Boží Syn, vrhni se odsud dolů. ¹⁰ Vždyť je napsáno: 'Svým andělům přikáže o tobě, aby tě ochránili, ¹¹ a ponesou tě na rukou, abys snad nenarazil nohou na kámen.'" ¹² Ježíš mu odpověděl: "Je řečeno: 'Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.'" ¹³ A když ďábel vykonal všechno pokušení, odešel od něho až do [určeného] času. ¹⁴ Ježíš se pak vrátil v moci Ducha do Galileje a zpráva o něm se roznesla po celém okolí. ¹⁵ A on učil v jejich synagogách a byl všemi chválen. ¹⁶ A [tak] přišel do Nazaretu, kde byl vychován, a podle svého zvyku vstoupil v sobotní den do synagogy a povstal, aby četl. ¹⁷ Byla mu tedy podána kniha proroka Izaiáše, a když knihu otevřel, našel místo, kde bylo napsáno: ¹⁸ "Duch Pánův [je] nadé mnou, protože mne pomazal kázat evangelium chudým. Poslal mne uzdravit [lidi] zdrcené v srdci, kázat propuštění zajatým a prohlédnutí slepým, propustit zdeptané na svobodu ¹⁹ a kázat Pánovo milostivé léto." ²⁰ Potom knihu zavřel, vrátil ji služebníku a posadil se. Oči všech v synagoze byly upřeny na něj. ²¹ Tehdy k nim začal mluvit: "Dnes se toto Písmo naplnilo ve vašich uších." ²² Všichni mu tedy přisvědčovali a divili se slovům milosti vycházejícím z jeho úst a říkali: "Není to snad Josefův syn?" ²³ Tehdy jim řekl: "Jistě mi řeknete toto podobenství: 'Lékaři, uzdrav se sám! To, co jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnaum, udělej i zde, ve své vlasti.'" ²⁴ Potom řekl: "Amen, říkám vám, že žádný prorok není ve své vlasti vítáný. ²⁵ A řeknu vám po pravdě, že za Eliášových dnů, když bylo nebe zavřené po tři roky a šest měsíců a když byl veliký hlad po celé zemi, bylo mnoho vdov v Izraeli, ²⁶ avšak Eliáš nebyl poslán k žádné z nich - jenom k jedné vdově do sidonské Sarepty. ²⁷ A za proroka Elizea bylo mnoho malomocných v Izraeli, avšak žádný z nich nebyl očistěn - jen syrský Námán." ²⁸ A když to slyšeli, byli všichni v synagoze naplněni hněvem. ²⁹ Povstali, vyhnali ho ven z města a

dovedli ho až na okraj hory, na níž bylo jejich město postaveno, aby ho shodili dolů. ³⁰ On ale prošel jejich středem a šel dál. ³¹ Tehdy sestoupil do galilejského města Kafarnaum a v sobotu je učil. ³² A [tam] žasli nad jeho učením, protože jeho slovo mělo moc. ³³ V té synagoze byl člověk, který měl ducha nečistého démona, a [ten] hlasitě vykřikl: ³⁴ "Ach, co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, kdo jsi - ten Svátý Boží!" ³⁵ Ježíš mu pohrozil a řekl: "Zmlkni a vyjdi z něj!" A ten démon ho vrhl doprostřed, vyšel z něho a vůbec mu neublížil. ³⁶ Na všechny tedy přišel úžas a začali spolu rozmlouvat. Říkali: "Co [je] to za slovo, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům a [oni] vycházejí?" ³⁷ A zpráva o něm se šířila po každém místě v okolí. ³⁸ Potom vstal, [odešel] ze synagogy a vešel do Šimonova domu. Šimonova tchyně byla sužována vysokou horečkou, a [tak] ho za ni poprosili. ³⁹ Postavil se tedy nad ni, pohrozil té horečce a [ta] ji opustila. A ona ihned vstala a začala je obsluhovat. ⁴⁰ Při západu slunce pak všichni, kteří měli nemocné různými neduhy, je k němu přiváděli a on na každého z nich vkládal ruce a uzdravoval je. ⁴¹ Z mnohých také vycházeli démoni, kteří křičeli a říkali: "Ty jsi Kristus, ten Boží Syn!" On jim však hrozil a nedovoľoval jim mluvit, neboť věděli, že on je Kristus. ⁴² Když pak nastal den, Ježíš se odtud vydal na pusté místo. Zástupy ho hledaly, a [když] přišly k němu, zadržovaly ho, aby od nich neodcházel. ⁴³ Ale on jim řekl: "Musím ohlašovat Boží království také jiným městům; neboť k tomu jsem poslán." ⁴⁴ Kázal tedy v galilejských synagogách.

5

¹ Když se pak na něj tlačil zástup [lidí], aby slyšeli Boží slovo, a on stál u Genezaretského jezera, stalo se, ² že uviděl u [břehu] jezera stát dvě lodi, z nichž vystoupili rybáři a prali síť. ³ Nastoupil tedy do jedné z těch lodí, která byla Šimonova, a poprosil ho, aby maličko poodjel od břehu. Potom se posadil a učil zástupy z lodi. ⁴ A když přestal mluvit, řekl Šimonovi: "Jeď na hlubinu a spusťte své síť k lovu." ⁵ Šimon mu však odpověděl: "Mistře, pracovali jsme celou noc a nic jsme nechytily. Ale na tvé slovo síť spustím." ⁶ A když to udělali, nabrali [tak] veliké množství ryb, že se jejich síť začala trhat. ⁷ Dali tedy znamení svým druhům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a pomohli jim. A když přišli, naplnili obě lodi tak, že se ponořovaly. ⁸ A když to Šimon Petr uviděl, padl k Ježíšovým kolenům a řekl: "Odejdi ode mě, Pane, vždyť jsem hříšný člověk!" ⁹ Jeho i všech, kdo byli s ním, se totiž zmocnil úžas nad tím úlovkem ryb, které chytily; ¹⁰ stejně tak i Jakuba a Jana, Zebedeových synů, kteří byli Šimonovými společníky. Ježíš však Šimonovi řekl: "Neboj se. Od nynějška budeš lovit lidi." ¹¹ A když přivezli lodi ke břehu, všechno opustili a šli za ním. ¹² Když pak byl v jednom městě, hle, stalo se, [že tam byl] muž plný malomocenství. Když uviděl Ježíše, padl na tvář a poprosil ho: "Pane, kdybys [jen] chtěl, můžeš mě očistit." ¹³ [Ježíš] vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: "Chci, buď očistěn!" a malomocenství od něj ihned odešlo. ¹⁴ Prikázal mu pak, aby [to] nikomu neříkal: "Jdi ale, ukaž se knězi a obětuj za své očistění, jak přikázal Mojžíš, na svědectví pro ně." ¹⁵ Řeč o něm se však šířila [stále] více a [lidé] se scházeli ve velikých zástupech, aby [ho] slyšeli a byli od něj uzdravováni ze svých nemocí. ¹⁶ On pak odcházel do pustin a modlil se. ¹⁷ A jednoho dne se stalo, že učil a seděli [tam] farizeové a učitelé Zákona, kteří se sešli ze všech galilejských i judských vesnic i [z] Jeruzaléma, a Pánova moc byla [přítomna] k jejich uzdravení. ¹⁸ A hle, muži nesli na lůžku ochrnutého člověka a snažili se ho přinést dovnitř a položit před něj. ¹⁹ A když kvůli zástupu nenašli, kudy by ho [tam] vnesli, vylezli na střechu a [otvorem] mezi taškami ho spustili [i] s lůžkem doprostřed před Ježíše, ²⁰ který když uviděl jejich víru, mu řekl: "Človče, tvé hříchy ti jsou odpuštěny." ²¹ Zákoníci a farizeové však začali uvažovat a říkali si: "Kdo to je, že mluví [tak] rouhavě? Kdo kromě samotného Boha může odpustit hříchy?" ²² Ježíš však poznal jejich myšlenky a odpověděl jim: "Proč ve svých srdcích [takto] uvažujete? ²³ Co je snadnější? Říci: Tvé hříchy ti jsou odpuštěny, anebo říci: Vstaň a chod'?" ²⁴ Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy" - [tehdy] pověděl ochrnutému - "říkám ti, vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů." ²⁵ A on hned před nimi vstal, vzal to, na čem ležel, odešel domů a [cestou] oslavoval Boha. ²⁶ Všech se tedy zmocnil úžas a oslavovali Boha. Byli naplnění bázní a říkali: "Dnes jsme viděli nepochopitelné věci!" ²⁷ Potom vyšel a spatřil celníka jménem Lévi, jak sedí na celnici. Řekl mu: "Pojď za mnou." ²⁸ A [on] všechno

opustil, vstal a šel za ním. ²⁹ Lévi mu pak ve svém domě udělal velikou hostinu a byl [tam] veliký zástup celníků i jiných, kdo s nimi stolovali. ³⁰ Ale jejich zákoníci a farizeové reptali a říkali jeho učedníkům: “Proč jíte a pijete s celníky a hříšníky?” ³¹ Ježíš jim však odpověděl: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. ³² Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšné k pokání.” ³³ A oni mu řekli: “Proč se Janovi učedníci často postí a modlí, podobně i [učedníci] farizeů, ale tvoji jedí a pijí?” ³⁴ On jim tedy řekl: “Můžete snad nutit ženichovy přátele, aby se postili, dokud je ženich s nimi? ³⁵ Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat, a tehdy, v těch dnech, se budou postit.” ³⁶ Řekl jim pak také [toto] podobenství: “Nikdo nepřišívá záplatu z nového pláště na starý; jinak by totiž trhal ten nový a ke starému se záplata z nového nehodí. ³⁷ Nikdo také nelije nové víno do starých nádob; jinak totiž nové víno roztrhne ty nádoby a samo vyteče a nádoby se zničí. ³⁸ Nové víno se přece má lít do nových nádob a [tak] se obojí zachová. ³⁹ A nikdo, kdo pil staré, nechce hned nové, neboť říká: ‘Staré je lepší.’”

6

¹ Druhou sobotu se pak stalo, že procházel obilím a jeho učedníci trhali klasy, rukama [je] mnuli a jedli. ² Tehdy jim někteří z farizeů řekli: “Proč děláte, co se v sobotu dělat nesmí?” ³ Ježíš jim odpověděl: “Copak jste nečetli, co udělal David, když on i ti, kdo byli s ním, měli hlad? ⁴ Jak vešel do Božího domu a vzal [posvátné] chleby předložené, které nesmí jíst [nikdo] kromě samotných kněží, a jedl a dal i těm, kdo byli s ním?” ⁵ Řekl jim tedy: “Syn člověka je Pánem i nad sobotou.” ⁶ V jinou sobotu se pak stalo, že vešel do synagogy a učil. A byl tu člověk, jehož pravá ruka byla uschlá. ⁷ Zákoníci a farizeové ho tedy sledovali, zda bude v sobotu uzdravovat, aby na něj našli [nějakou] žalobu. ⁸ On ale znal jejich myšlenky, a tak řekl tomu člověku s uschlou rukou: “Vstaň a postav se doprostřed.” A on vstal a postavil se [tam]. ⁹ Tehdy jim Ježíš řekl: “Zeptám se vás na [jednu] věc: Smí se v sobotu konat dobro, nebo zlo? Zachránit život, nebo [ho] zničit?” ¹⁰ A když se po nich po všech rozhlédl, řekl tomu člověku: “Natáhni tu ruku.” A on to udělal a byla znovu zdravá jako ta druhá. ¹¹ Oni však byli naplněni zuřivostí a začali se spolu domlouvat, co by Ježíši udělali. ¹² V těch dnech se stalo, že vystoupil na horu, aby se modlil, a strávil celou noc v modlitbě k Bohu. ¹³ Když pak nastal den, zavolal své učedníky, vyvolil z nich dvanáct a nazval je apoštoly: ¹⁴ Šimona (kterému dal také jméno Petr) a jeho bratra Ondřeje, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje, ¹⁵ Matouše a Tomáše, Jakuba Alfeova a Šimona, zvaného Zélótes, ¹⁶ Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se [potom] stal zrádcem. ¹⁷ A když s nimi sestoupil, stanul na rovině, [kde byl] zástup jeho učedníků a veliké množství lidí z celého Judska i z Jeruzaléma a z přímořského Týru a Sidonu. Ti přišli, aby ho slyšeli a aby byli uzdraveni ze svých neduhů, ¹⁸ i ti, kteří byli trápeni nečistými duchy. A byli uzdravováni. ¹⁹ A všechen zástup se ho snažil dotknout, neboť z něj vycházela moc a uzdravovala všechny. ²⁰ Tehdy pozvedl oči na své učedníky a řekl: “Blaze [vám] chudým, neboť vám patří Boží království. ²¹ Blaze [vám], kteří teď hladovíte, neboť budete nasyceni. Blaze [vám], kteří teď pláčete, neboť se budete smát. ²² Blaze vám, když vás budou lidé nenávidět a když vás vyobcují a potupí a vaše jméno zavrhnou jako zlé kvůli Synu člověka. ²³ Radujte a veselte se v ten den, neboť hle, vaše odplata v nebi [je] veliká. Totéž přece dělali jejich otcové prorokům. ²⁴ Ale běda vám bohatým, neboť vy [už] máte své potěšení. ²⁵ Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete hladovět. Běda vám, kteří se teď smějete, neboť budete truchlit a plakat. ²⁶ Běda vám, kdyby o vás dobře mluvili všichni lidé. Totéž přece dělali jejich otcové falešným prorokům.” ²⁷ “Ale vám, kteří slyšíte, říkám: Milujte své nepřátele! Konejte dobro těm, kdo vás nenávidí, ²⁸ žehnejte těm, kdo vás proklínají, a modlete se za ty, kdo vás pomlouvají. ²⁹ Tomu, kdo tě bije do tváře, nastav také druhou a tomu, kdo ti bere plášť, nebraň [vzít] i košili. ³⁰ Každému, kdo tě prosí, dávej a od toho, kdo si bere tvé věci, [je] nevyžaduj zpět. ³¹ A jak chcete, aby se lidé chovali k vám, stejně tak se chovejte i vy k nim. ³² Když totiž milujete ty, kdo milují vás, jaká je [to] zásluha? Vždyť i hříšníci milují ty, kteří milují je. ³³ A kdybyste se chovali dobře k těm, kteří se chovají dobře k vám, jaká je [to] zásluha? Vždyť i hříšníci dělají totéž. ³⁴ A kdybyste půjčovali [těm], od kterých máte naději [to] zase dostat, jaká je [to] zásluha? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby totéž zase dostali. ³⁵ [Vy] však milujte své nepřátele a

konejte dobro; půjčujte a neočekávejte nic nazpět. Tehdy bude vaše odplata veliká a budete synové Nejvyššího, neboť on je laskavý [i] k nevďečným a zlým. ³⁶ Buďte tedy milosrdní, jako je milosrdný i váš Otec.” ³⁷ “Nesudte a nebudete souzeni. Neodsuzujte a nebudete odsouzeni. Odpouštějte a bude vám odpuštěno. ³⁸ Dávejte a bude vám dáno. Míru dobrou, natlačenou, natřesenou a přetékající dají do vašeho klína. Jakou mírou totiž měříte, [takovou] vám bude zase odměřeno.” ³⁹ Potom jim řekl [toto] podobenství: “Může snad slepý vést slepého? Nespadnou [pak] oba do jámy? ⁴⁰ Není učedník nad svého mistra, ale každý, kdo je dokonale vyučen, bude jako jeho mistr. ⁴¹ Proč tedy vidíš třísku v oku svého bratra, ale trámu ve vlastním oku si nevšímáš? ⁴² A jak můžeš říci svému bratru: ‘Bratře, nech [mě], ať ti vytáhnou z oka třísku,’ když sám nevidíš trám ve svém oku? Pokrytče, vytáhni nejdříve trám ze svého oka a tehdy prohlédneš, abys vytáhl třísku, která je v oku tvého bratra.” ⁴³ Není totiž dobrý strom, který nese špatné ovoce, ani špatný strom, který nese dobré ovoce. ⁴⁴ Každý strom se přece pozná po svém vlastním ovoci: z trní se nesbírají fíky a z bodlácí se nesklízí hrozny. ⁴⁵ Dobrý člověk vynáší z dobrého pokladu svého srdce to dobré a zlý člověk vynáší ze zlého pokladu svého srdce to zlé. Jeho ústa totiž mluví z hojnosti srdce.” ⁴⁶ “Proč mi však říkáte: ‘Pane, Pane,’ a neděláte, co říkám? ⁴⁷ Ukážu vám, komu je podobný každý, kdo přichází ke mně, slyší mé slovo a plní je: ⁴⁸ Je podobný člověku, který stavěl [svůj] dům tak, že kopal hluboko a položil základy na skále. Když pak přišla povodeň, přivilila se na ten dům řeka, ale nemohla jím otřást, neboť byl založen na skále. ⁴⁹ Ale ten, kdo [je] slyšel a nenaplnil, je podobný člověku, který postavil dům na zemi bez základů. Přivilila se na něj řeka a hned spadl a pád toho domu byl veliký.”

7

¹ Když pak dokončil všechna tato slova k naslouchajícímu lidu, vešel do Kafarnaum. ² A jeden setník měl na smrt nemocného služebníka, kterého si [velmi] cenil. ³ Když tedy uslyšel o Ježíši, poslal k němu židovské starší a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho služebníka. ⁴ Přišli tedy k Ježíši a snažně ho prosili slovy: “Je hoden, abys to pro něj udělal. ⁵ Vždyť miluje náš národ, i synagogu nám postavil.” ⁶ Ježíš tedy šel s nimi. A když už byl nedaleko od domu, poslal k němu ten setník přátele, aby mu řekli: “Pane, neobtěžuj se, neboť nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu. ⁷ Proto jsem se ani nepokládal za hodného, abych k tobě přišel. Ale řekni slovo a můj služebník bude uzdraven. ⁸ Vždyť i já jsem člověk postavený pod moc a mám pod sebou vojáky. Tomuto řeknu ‘Jdi’ a [on] jde a jinému ‘Přijď’ a [on] přijde; svému otroku [řeknu] ‘Udělej tohle’ a udělá [to].” ⁹ Když to Ježíš uslyšel, podivil se nad ním, obrátil se a řekl zástupu, který šel za ním: “Říkám vám, [že] ani v Izraeli jsem tak velikou víru nenašel.” ¹⁰ A když se ti, kdo byli posláni, vrátili domů, našli toho služebníka, který byl nemocný, zdravého. ¹¹ Potom se stalo, že šel do města jménem Naim; a šlo s ním mnoho jeho učedníků a veliký zástup [lidí]. ¹² A když se přiblížil k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého; byl to jediný syn své matky, a ta byla vdova. A byl s ní veliký zástup [lidí] z města. ¹³ Když ji Pán spatřil, byl pohnut soucitem k ní a řekl jí: “Neplač.” ¹⁴ Přistoupil a dotkl se mára a ti, kdo [je] nesli, se zastavili. Tehdy řekl: “Mladíku, říkám ti, vstaň!” ¹⁵ A ten mrtvý se posadil a začal mluvit. [Ježíš] ho tedy předal jeho matce ¹⁶ a všech se zmocnila bázeň a oslavovali Boha se slovy: “Povstal mezi námi veliký prorok” a “Bůh navštívil svůj lid.” ¹⁷ A tato zpráva o něm vyšla do celého Judska a do celého okolí. ¹⁸ Tehdy Janovi oznámili jeho učedníci o všech těchto věcech. Jan tedy zavolal kteréśi dva ze svých učedníků ¹⁹ a poslal je k Ježíši se slovy: “Jsi ty Ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” ²⁰ Když tedy k němu ti muži přišli, řekli: “Jan Křtitel nás k tobě poslal se slovy: Jsi ty Ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” ²¹ (A právě v tu chvíli uzdravil mnoho [lidí] od neduhů a trápení a zlých duchů a mnoha slepým daroval zrak.) ²² Ježíš jim tedy odpověděl: “Jděte a oznamte Janovi, co jste viděli a slyšeli: slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví jsou křšteni a chudým se káže evangelium. ²³ A blaze tomu, kdo se nade mnou nepohoršuje.” ²⁴ Když pak Janovi poslové odešli, začal zástupům říkat o Janovi: “Co jste si přišli do pouště prohlédnout? Trtínu klátící se větrem? ²⁵ Na co jste se tedy vyšli podívat? Na člověka oblečeného hebkým rouchem? Pohlédte, ti, kteří jsou v slavném rouchu a žijí v rozkoši, jsou v královských domech. ²⁶ Co jste tedy vyšli vidět? Proroka?

Ano, říkám vám, a více než proroka. ²⁷ Toto je ten, o kterém je napsáno: 'Hle, já před tvou tvář posílám svého posla, který připraví tvou cestu před tebou.' ²⁸ Říkám vám totiž, že mezi těmi, kdo se narodili z žen, není větší prorok než Jan Křtitel, ale kdo je nejmenší v Božím království, je větší než on." ²⁹ A všechnen lid, který to slyšel, i celníci, uznali Boží spravedlnost, když se nechali pokřtít Janovým křtem. ³⁰ Ale farizeové a zákoníci odmítli Boží vůli pro sebe, když se od něj pokřtít nenechali. ³¹ A Pán řekl: "Ke komu tedy přirovnám lidi tohoto pokolení a čemu se podobají? ³² Jsou podobní dětem, které sedí na tržišti a volají jedny na druhé: 'Pískali jsme vám a netančili jste; [žalostně] jsme naříkali a neplakali jste!' ³³ Jan Křtitel totiž přišel, nejedl chléb a nepil víno a [vy] říkáte: 'Má démon!' ³⁴ Přišel Syn člověka, jí a pije a [vy] říkáte: 'Hle, žrout a pijan vína, přítel celníků a hříšníků!' ³⁵ Ale moudrost je ospravedlněna všemi svými dětmi." ³⁶ Jeden z farizeů ho pak prosil, aby s ním pojedl. Vešel tedy do domu toho farizea a stoloval [s ním]. ³⁷ A hle, když se [jedna] žena, hříšnice z toho města, dozvěděla, že [Ježíš] stoluje v domě toho farizea, přinesla alabastrovou nádobku [s] mastí. ³⁸ A stojíc s pláčem zezadu u jeho nohou, začala mu skrápět nohy slzami a vlasy své hlavy [je] utírala a líbala mu nohy a mazala [je] mastí. ³⁹ Když [to] ale spatřil ten farizeus, který ho pozval, řekl si: "Kdyby tohle byl prorok, věděl by, co [je to] za ženu, která se ho dotýká, a jaká [je], protože je hříšnice." ⁴⁰ Ježíš mu odpověděl: "Šimone, musím ti něco povědět." A on řekl: "Pověz, mistře." ⁴¹ "Jistý věřitel měl dva dlužníky. Jeden dlužil pět set denárů a druhý padesát. ⁴² A když neměli čím zaplatit, oběma odpustil. Pověz tedy, který z nich ho bude více milovat?" ⁴³ Šimon odpověděl: "Mám za to, že ten, kterému více odpustil." On mu řekl: "Správně jsi usoudil." ⁴⁴ Obrátil se k té ženě a řekl Šimonovi: "Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do tvého domu; ty jsi mi nepodal vodu na nohy, ale ona skrápěla mé nohy slzami a vlasy své hlavy je utířela. ⁴⁵ Nepolíbil jsi mne, ale ona od [chvil]y, kdy jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy. ⁴⁶ Nepomazal jsi mi hlavu olejem, ale ona pomazala mastí mé nohy. ⁴⁷ Proto ti říkám: Je jí odpuštěno hodně hříchů, neboť hodně milovala. Komu se ale odpuští málo, [ten] miluje málo." ⁴⁸ A řekl jí: "Tvé hříchy jsou odpuštěny." ⁴⁹ Tehdy si ti, kdo s [ním] stolovali, začali mezi sebou říkat: "Kdo to je, že i hříchy odpouští?" ⁵⁰ On však té ženě řekl: "Tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji."

8

¹ Potom se stalo, že procházel jednotlivá města a vesnice. Kázal a ohlašoval Boží království a dvanáct [apoštolů] s ním; ² také některé ženy, které byly uzdraveny od zlých duchů a nemocí: Marie zvaná Magdaléna, z níž vyšlo sedm démonů, ³ Johana, manželka Herodova úředníka Chuzy, a Zuzana a mnoho jiných, které mu sloužily ze svého majetku. ⁴ Když se pak začal scházet veliký zástup a [lidé] se k němu hrnuli z města za městem, promluvil [k nim] v podobenství: ⁵ "Vyšel rozséváč, aby rozsíval své zrno. A jak rozsíval, jedno padlo podél cesty a bylo pošlapáno a nebeští ptáci je sezobali. ⁶ Jiné padlo na skálu, a když vzešlo, uschlo, protože nemělo vláhu. ⁷ Jiné zase padlo mezi trní a to trní vyrostlo s ním a udušilo je. ⁸ Jiné však padlo do dobré země, a když vzešlo, přineslo stonásobnou úrodu." Když to řekl, volal: "Kdo má uši k slyšení, ať slyší!" ⁹ Jeho učedníci se ho tedy ptali: "Co je to za podobenství?" ¹⁰ On řekl: "Vám je dáno poznat tajemství Božího království, ale ostatním [jen] v podobenstvích, aby 'hledíce neviděli a slyšíce nerozuměli'." ¹¹ "To podobenství tedy znamená: Zrno je Boží slovo ¹² a ti podél cesty jsou ti, kteří slyší, [ale] potom přichází ďábel a bere to slovo z jejich srdce, aby neuvěřili a nebyli spaseni. ¹³ Ti na skále [jsou] ti, kteří když slyší slovo, s radostí [je] přijímají, ale nemají kořeny. Ti věří na čas, ale v době pokušení odpadají. ¹⁴ To, které padlo mezi trní, jsou pak ti, kteří slyšeli, ale jak jdou za starostmi a bohatstvím a rozkošemi tohoto života, bývají udušeni a nepřinášejí užitek. ¹⁵ Ale to v dobré zemi jsou ti, kteří když slyší slovo, udržují je v ušlechtilém a dobrém srdci a vytrvale přinášejí užitek." ¹⁶ "Nikdo, když rozsvítí lampu, nepřikrývá ji nádobou a nestaví ji pod postel, ale staví [ji] na stojan, aby ti, kteří vcházejí, viděli světlo. ¹⁷ Není totiž [nic] tajného, co nebude zjeveno, ani [nic] skrytého, co nebude poznáno a nevyjde najevo. ¹⁸ Proto dávejte pozor [na to], jak posloucháte. Tomu, kdo má, totiž bude dáno, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co si myslí, že má." ¹⁹ Tehdy za ním přišla jeho matka a bratři, ale kvůli zástupu se k němu nemohli dostat. ²⁰ Oznáмили mu tedy: "Tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí tě

vidět.”²¹ On jim však odpověděl: “Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší Boží slovo a plní je.”²² Jednoho z těch dnů se pak stalo, [že] nastoupil se svými učedníky na loď a řekl jim: “Přeplavme se přes jezero.” A [tak] vypluli.²³ A když se plavili, usnul. Tehdy se na jezero snesla větrná bouře a [lod] se naplňovala, takže byli v nebezpečí.²⁴ Přistoupili tedy a vzbudili ho se slovy: “Mistře, mistře, hyneme!” On však vstal, napomenul vítr a vzedmutí vod, a [tak] přestaly a nastal klid.²⁵ Tehdy jim řekl: “Kde je vaše víra?” A [oni] se strachem a úžasem říkali jeden druhému: “Kdo to tedy je, že přikazuje i větru a vodám a poslouchají ho?”²⁶ Tehdy se přeplavili do kraje Gaďarenců, který je naproti Galileji.²⁷ A když vystoupil na zem, setkal se s ním jeden muž z toho města, který měl už dlouhou dobu démony. Nenosil [žádné] šaty ani nebydlel v domě, ale v hrobkách.²⁸ Když pak spatřil Ježíše, vykřikl, padl před ním a hlasitě zvolal: “Co je ti do mě, Ježíši, Synu Nejvyššího Boha? Prosím tě, abys mě netrýznil!”²⁹ ([Ježíš] totiž přikazoval tomu nečistému duchu, aby z toho člověka vyšel. Mnohokrát se ho totiž zmocňoval, takže [musel] být spoutáván řetězy a hlídán v kovech, ale [on] ta pouta trhal a býval démonem hnán na poušť.)³⁰ Ježíš se ho tedy zeptal: “Jak se jmenuješ?” a on řekl: “Legie,” neboť do něj vstoupilo mnoho démonů.³¹ A [ti] ho prosili, aby jim nepřikazoval odejít do propasti.³² Tehdy tam bylo veliké stádo vepřů pasoucích se na hoře, a [tak] ho prosili, aby jim dovolil vejít do nich. A on jim [to] dovolil.³³ Démoni tedy vyšli z toho člověka a vstoupili do vepřů a to stádo se rozběhlo ze srázu do jezera a utopilo se.³⁴ Když pak ti, kdo [je] pásli, uviděli, co se stalo, utekli a cestou [to] vyprávěli ve městě i na venkově.³⁵ [Lidé] tedy vyšli, aby viděli, co se stalo. Když přišli k Ježíši a našli toho člověka, ze kterého vyšli démoni, jak sedí u Ježíšových nohou oblečen a při zdravém rozumu, dostali strach.³⁶ Ti, kteří to viděli, jim pak vyprávěli, jak byl ten, který měl démony, zachráněn.³⁷ Všichni ti lidé z gadarenského kraje ho tedy prosili, aby od nich odešel, neboť byli sevřeni velkým strachem. Nastoupil tedy do lodi a vrátil se [zpět].³⁸ Ten muž, ze kterého vyšli démoni, ho ale prosil, aby [mohl] být s ním. Ježíš ho však propustil se slovy: “Vrať se domů a vypravuj, jak veliké věci pro tebe udělal Bůh.” On tedy odešel a rozhlašoval po celém městě, jak veliké věci pro něj Ježíš udělal.⁴⁰ Když se pak Ježíš vrátil, stalo se, že ho přivítal zástup [lidí], neboť ho všichni očekávali.⁴¹ A vtom přišel muž jménem Jairus a ten byl představený synagogy. Padl Ježíši k nohám a prosil ho, aby vešel do jeho domu,⁴² neboť měl jedinou dceru, asi dvanáctiletou, a ta umírala. A tak šel a tiskly ho davy.⁴³ A [jedna] žena, která už dvanáct let trpěla krvácením a vynaložila všechno své živobytí na lékaře a žádný ji nemohl uzdravit,⁴⁴ přistoupila zezadu, dotkla se cípu jeho roucha a její krvácení ihned přestalo.⁴⁵ Ježíš tedy řekl: “Kdo se mě dotkl?” A když [to] všichni popírali, řekl Petr a ti, kdo byli s ním: “Mistře, davy se na tebe tisknou a tlačí a [ty] říkáš: ‘Kdo se mě dotkl?’”⁴⁶ Ježíš ale řekl: “Někdo se mě dotkl, neboť jsem poznal, že se mě vyšla moc.”⁴⁷ A když ta žena poznala, že se neutajila, s rozechvěním přistoupila, padla před ním [na zem a] přede všemi lidmi mu pověděla, proč se ho dotkla a jak byla hned uzdravena.⁴⁸ A on jí řekl: “Buď dobré mysli, dcero, tvá víra tě uzdravila. Jdi v pokoji.”⁴⁹ A když ještě mluvil, přišel někdo z [domu] představeného synagogy se slovy: “Tvá dcera umřela. Neobtěžuj mistra.”⁵⁰ Když [to] však Ježíš uslyšel, odpověděl mu: “Neboj se, jenom věř a bude zachráněna.”⁵¹ Když pak vešel do toho domu, nenechal se sebou vejít nikoho kromě Petra, Jakuba a Jana a otce a matky té dívky.⁵² Všichni nad ní plakali a kvíleli, ale on řekl: “Neplačte. Neumřela, ale spí.”⁵³ A [tak] se mu vysmívali, neboť věděli, že umřela.⁵⁴ Ale on všechny vyhnal, vzal ji za ruku a zvolal: “Dívkenko, vstaň!”⁵⁵ Tehdy se její duch navrátil a [ona] hned vstala. Nařídil tedy, ať jí dají najíst.⁵⁶ A její rodiče užasli. On jim však přikázal, aby nikomu neříkali, co se stalo.

9

¹ Tehdy svolal svých dvanáct učedníků, dal jim sílu a moc nad všemi démony, a aby uzdravovali nemoci, ² a poslal je, aby kázali Boží království a uzdravovali nemocné. ³ Řekl jim také: “Nic si na tu cestu neberte: ani hůl, ani mošnu, ani chléb, ani stříbro, ani nemívejte po dvou košilích. ⁴ Do kteréhokoli domu vejдете, tam zůstaňte a odtud vycházejte. ⁵ A kdekoli by vás nepřijali, vyjděte z toho města a setřeste i prach ze svých nohou na svědectví proti nim.” ⁶ A tak vyšli a chodili po [okolních] vesnicích. Kázali evangelium a všude uzdravovali. ⁷ Tehdy o všech věcech, které se skrze něj dály, uslyšel

tetrarcha Herodes a byl bezradný, protože někteří říkali, že Jan vstal z mrtvých,⁸ někteří zase, že se zjevil Eliáš, a jiní, že vstal jeden z dávných proroků.⁹ Herodes tedy řekl: "Jana jsem sťal. Ale kdo je tento, o kterém slyším takové věci?" A toužil ho vidět.¹⁰ Potom se apoštolové vrátili a vyprávěli mu, co všechno udělali. Tehdy je vzal s sebou a odešel do ústraní na pusté místo u města zvaného Betsaida.¹¹ Ale když se [to] zástupy dozvěděly, šly za ním. A on je přijal a mluvil k nim o Božím království a ty, kdo potřebovali uzdravení, uzdravoval.¹² Den se však začal chýlit [k večeru]. Dvanáct [učedníků] tedy přistoupilo a řekli mu: "Propusť ten zástup, ať se rozejdou do okolních vesnic a statků, přenocují [tam] a najdou si stravu, protože zde jsme na pustém místě."¹³ On jim však řekl: "Vy jim dejte najíst." Ale oni řekli: "Nemáme víc než pět chlebů a dvě ryby. Ledaže bychom snad šli a nakoupili jídlo pro všechny tento lid."¹⁴ (Bylo [tam] totiž kolem pěti tisíc mužů.) Řekl tedy svým učedníkům: "Posaďte je ve skupinách po padesáti."¹⁵ A tak to udělali a všechny posadili.¹⁶ Tehdy vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhledl k nebi, požehnal je, nalámal a dával svým učedníkům, aby je předkládali zástupu.¹⁷ A tak se všichni najedli a byli nasyceni. Potom se sebralo dvanáct košů nalámaných kousků, které jim zbyly.¹⁸ Když se pak o samotě modlil a učedníci byli s ním, stalo se, že se jich zeptal: "Za koho mne mají zástupy?"¹⁹ Oni odpověděli: "[Někteří] za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní [říkají], že vstal jeden z dávných proroků."²⁰ Ale on jim řekl: "A za koho mne máte vy?" A Petr mu odpověděl: "Za Božího Krista!"²¹ On je tedy přísně napomenul, aby to nikomu neříkali,²² a řekl: "Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, velekněžími i zákoníky, být zabit a třetího dne vstát [z] mrtvých."²³ Potom [jim] všem říkal: "Chce-li někdo přijít za mnou, ať se zřekne sám sebe a bere svůj kříž každý den a následuje mne."²⁴ Kdokoli by si totiž chtěl zachránit duši, ztratí ji, ale kdokoli by ztratil svou duši pro mne, ten ji zachrání.²⁵ Vždyť co je platno člověku, kdyby získal celý svět, ale sám sebe ztratil nebo sám sobě uškodil? ²⁶ Kdokoli by se totiž styděl za mne a za má slova, za toho se bude stydět Syn člověka, až přijde ve své slávě a [ve slávě] Otce a svatých andělů.²⁷ Ale říkám vám po pravdě: Jsou někteří z těch, kdo tu stojí, kteří rozhodně nezakusí smrt, dokud nespatří Boží království."²⁸ Asi osm dní po těchto slovech se stalo, [že] k sobě vzal Petra, Jakuba a Jana a vystoupil na horu, aby se modlil.²⁹ A když se modlil, změnil se vzhled jeho tváře a jeho oděv zbledl a rozzářil se.³⁰ A hle, mluvili s ním dva muži. Byli to Mojžíš a Eliáš,³¹ kteří se ukázali ve slávě a mluvili o jeho odchodu, který se měl naplnit v Jeruzalémě.³² Ale Petr a ti, kteří byli s ním, byli obtěžkáni spánkem. Když se však probudili, uviděli jeho slávu a ty dva muže, jak stojí s ním.³³ A když se od něho vzdalovali, stalo se, [že] Petr řekl Ježíši: "Mistře, to je dobře, že jsme zde. Udělejme tedy tři stánky - jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi!" [Ale] nevěděl, co říká.³⁴ A zatímco to říkal, objevil se oblak a zastínil je. A když vcházeli do toho oblaku, dostali strach.³⁵ Z toho oblaku pak vyšel hlas, který řekl: "Toto je můj milovaný Syn. Toho poslouchejte."³⁶ A když ten hlas zazněl, zůstal [tam] jenom Ježíš. A oni mlčeli a v těch dnech nikomu neoznámili nic [z toho], co viděli.³⁷ Když pak druhý den sestoupili z hory, stalo se, [že] se s ním setkal veliký zástup.³⁸ A hle, [jeden] muž ze zástupu zvolal: "Mistře, prosím tě, pohlédni na mého syna. Vždyť je [to] můj jediný!"³⁹ A hle, napadá ho duch a náhle křičí. Zmítá jím, takže sliní, a když ho trápí, těžko od něj odchází.⁴⁰ Poprosil jsem tedy tvé učedníky, aby toho [ducha] vyhnali, ale nemohli!"⁴¹ Ježíš však odpověděl: "nevěřící a zvrácené pokolení, jak dlouho budu s vámi a budu vás snášet? Přiveď svého syna sem."⁴² A jak přicházel, ten démon ho porazil a začal [jím] zmítat. Ježíš tomu nečistému duchu pohrozil, uzdravil chlapce a vrátil ho jeho otci.⁴³ Všichni tedy žasli nad Boží velkolepostí. Když se ale všichni divili všemu, co Ježíš udělal, řekl svým učedníkům:⁴⁴ "Vy uložte tato slova do svých uší, neboť Syn člověka bude vydán do lidských rukou."⁴⁵ Oni však to slovo nechápali a bylo před nimi skryto, aby mu neporozuměli. A báli se ho na to slovo zeptat.⁴⁶ Tehdy mezi nimi vyvstala otázka, kdo z nich je největší.⁴⁷ Když ale Ježíš viděl myšlení jejich srdce, vzal dítě, postavil je vedle sebe⁴⁸ a řekl jim: "Kdokoli by přijal toto dítě v mém jménu, přijímá mne, a kdokoli by přijal mne, přijímá Toho, který mě poslal. Neboť kdo je mezi vámi všemi nejmenší, ten bude veliký."⁴⁹ Jan tedy odpověděl: "Mistře, viděli jsme někoho, jak ve tvém jménu vymítá demony, a bránilí jsme mu, protože nechodí s námi."⁵⁰ Ale Ježíš mu řekl: "Nebráňte [mu]. Vždyť kdo není proti nám, je s námi."⁵¹ Když se pak naplňovaly dny, aby byl vzat vzhůru, stalo se, [že]

upřel svou tvář k cestě do Jeruzaléma. ⁵² Poslal tedy před sebou posly a [ti] šli a vstoupili do samaršské vesnice, aby pro něj [vše] připravili. ⁵³ Ale [tam] ho nepřijali, protože jeho tvář byla [obrácena] k cestě do Jeruzaléma. ⁵⁴ Když [to] tedy viděli jeho učedníci Jakub a Jan, řekli: “Pane, chceš, ať řekneme ohni, aby sestoupil z nebe a pohltl je, jako [to] udělal i Eliáš?” ⁵⁵ Ale on se obrátil a pokáral je slovy: “Vy nevíte, jakého jste ducha. ⁵⁶ Neboť Syn člověka nepřišel lidské duše zahubit, ale spasit.” Šli tedy do jiné vesnice. ⁵⁷ A když šli, stalo se, že mu někdo na cestě řekl: “Pane, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.” ⁵⁸ Ježíš mu tedy řekl: “Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by složil hlavu.” ⁵⁹ Tehdy řekl jinému: “Pojď za mnou.” Ale on řekl: “Pane, dovol mi nejdříve odejít a pochovat svého otce.” ⁶⁰ Ježíš mu však řekl: “Nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé, ale ty jdi a kaž Boží království!” ⁶¹ A ještě jiný [mu] řekl: “Půjdu za tebou, Pane, ale nejdříve mi dovol, ať se rozloučím s těmi, kdo jsou v mém domě.” ⁶² Ale Ježíš mu řekl: “Nikdo, kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpátky, není způsobilý pro Boží království.”

10

¹ Potom Pán určil i jiných sedmdesát a poslal je před svou tváří po dvou do každého města i místa, kam měl sám přijít. ² Řekl jim tedy: “Žeň [je] jistě veliká, ale dělníků málo. Proto prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na svou zeň. ³ Jděte. Hle, já vás posílám jako berany mezi vlny. ⁴ Nenoste měšec, ani mošnu, ani obuv a s nikým se po cestě nezdравte. ⁵ Do kterékoli domácnosti vejdete, nejdříve řekněte: ‘Pokoj tomuto domu.’ ⁶ A bude-li tam syn pokoje, váš pokoj spočine na něm; a pokud ne, navrátí se k vám. ⁷ V tom domě zůstávejte a jezte a pijte, co mají, neboť dělník je hoden své mzdy. Nepřecházejte z domu do domu. ⁸ Když pak vejdete do kteréhokoli města a přijmou vás, jezte, co vám nabídnou. ⁹ A uzdravujte v tom [městě] nemocné a říkejte jim: ‘Boží království se přiblížilo k vám.’ ¹⁰ Jestliže ale přijdete do nějakého města a nepřijmou vás, vyjděte na jeho ulice a řekněte: ¹¹ ‘I ten prach z vašeho města, který na nás ulpěl, vytrásáme [na] vás. Avšak to vezte, že se k vám přiblížilo Boží království.’ ¹² A říkám vám, že v onen den bude lehčeji Sodomě než tomu městu.” ¹³ “Běda tobě, Korozaim, běda tobě, Betsaido! Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí u vás, staly v Týru a Sidonu, dávno by seděli v pytlovině a popelu a činili pokání. ¹⁴ Týru a Sidonu však bude na soudu lehčeji než vám. ¹⁵ A ty, Kafarnaum, které jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla budeš svrženo. ¹⁶ Kdo slyší vás, slyší mne, a kdo vás odmítá, odmítá mne. Kdo pak odmítá mne, odmítá Toho, který mě poslal.” ¹⁷ Potom se s radostí vrátilo těch sedmdesát a říkali: “Pane, i démoni se nám poddávají ve tvém jménu!” ¹⁸ Tehdy jim řekl: “Viděl jsem Satana spadnout z nebe jako blesk. ¹⁹ Hle, dávám vám moc šlapat na hady a štíry i na veškerou sílu nepřitele a vůbec nic vám neublíží. ²⁰ Neradujte se však z toho, že se vám poddávají duchové, ale spíše se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.” ²¹ V tu chvíli se Ježíš rozveselil v Duchu a řekl: “Chválim tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům. Jistě, Otče, neboť tak se ti zalíbilo. ²² Všechno je mi dáno od mého Otce a nikdo neví, kdo je Syn, jedině Otec, a kdo je Otec, jedině Syn a ten, komu by [ho] Syn chtěl zjevit.” ²³ A když se obrátil k učedníkům, řekl jim samotným: “Blaze očím, které vidí, co [vy] vidíte. ²⁴ Říkám vám totiž, že mnozí proroci a králové chtěli spatřit, co vy vidíte, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte, ale neslyšeli.” ²⁵ A hle, jeden učený v Zákoně vylákal a zkoušel ho slovy: “Mistře, co mám udělat, abych se stal dědicem věčného života?” ²⁶ On mu řekl: “Co je napsáno v Zákoně? Jak tam čteš?” ²⁷ A on odpověděl: “Budeš milovat Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, ze vši své síly a celou svou myslí a svého bližního jako sám sebe.” ²⁸ Ježíš mu tedy řekl: “Správně jsi odpověděl. Dělej to a budeš žít.” ²⁹ Ale on se chtěl sám ospravedlnit, a [tak] řekl Ježíši: “A kdo je můj bližní?” ³⁰ Ježíš [mu] odpověděl: “Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl mezi lupiče. Ti ho oloupili a zranili, potom odešli a nechali [ho] polomrtvého. ³¹ A náhodou šel tou cestou jeden kněz, a když ho spatřil, přešel [kolem] po protější straně. ³² Podobně i levíta, když přišel na to místo a spatřil [ho], přešel po protější straně. ³³ Přišel k němu ale [také] jeden Samaritán, který [tudy] cestoval, a když ho spatřil, byl pohnut soucitem. ³⁴ Přistoupil, obvázal jeho rány a nalil [na něj] olej a víno. Pak ho položil na své zvíře, dovezl ho do hostince a postaral se o něj. ³⁵ Když pak druhý den odcházel, vytáhl dva denáry, dal [je] hostinskému a řekl mu: ‘Postarej se o něj, a cokoli bys vynaložil navíc, [to] ti zaplatím,

až se vrátím.' ³⁶ Kdo z těch tří se ti tedy zdá být bližním toho, který upadl mezi lupiče?" ³⁷ A on řekl: "Ten, který mu prokázal milosrdenství." Ježíš mu tedy řekl: "Jdi a jednej tak i ty." ³⁸ A když šli, stalo se, že vešel do jedné vesnice a jistá žena jménem Marta ho přijala do svého domu. ³⁹ Ta měla sestru jménem Marie, která si sedla u Ježíšových nohou a poslouchala jeho slova. ⁴⁰ Ale Marta byla zaneprázdněna množstvím služby. Ta přistoupila a řekla: "Pane, tebe nezajímá, že mě má sestra nechala sloužit samotnou? Proto jí řekni, ať mi pomůže." ⁴¹ Ježíš jí tedy odpověděl: "Martó, Marto, staráš se a trápíš se mnoha věcmi. ⁴² [Jen] jedno je však potřeba. A Marie si vybrala dobrou část, která jí nebude odňata."

11

¹ A stalo se, že se na jednom místě modlil, a když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: "Pane, nauč nás modlit se, tak jako Jan vyučoval své učedníky." ² Řekl jim tedy: "Když se modlíte, říkejte: Otče náš, který jsi v nebesích, ať se posvětí tvé jméno! Ať přijde tvé království! Ať se stane tvoje vůle jako v nebi, [tak] i na zemi. ³ Náš denní chléb nám dávej každý den. ⁴ A odpusť nám naše hříchy; neboť i my odpouštíme každému, kdo se proviniuje proti nám. A neuveď nás do pokušení, ale vysvobod' nás od zlého." ⁵ Tehdy jim řekl: "Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: 'Příteli, půjče mi tři chleby, ⁶ protože ke mně přišel z cesty můj přítel a nemám, co bych mu nabídl.' ⁷ A on mu zevnitř odpoví: 'Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřené a mé děti jsou se mnou v posteli. Nemohu vstát a dát ti [to].' ⁸ Říkám vám: i kdyby nevstal a nedal mu [to], protože je jeho přítel, kvůli jeho neodbytnosti se přece zvedne a dá mu, cokoli potřebuje." ⁹ "A tak vám říkám: Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. ¹⁰ Neboť každý, kdo prosí, dostává a kdo hledá, nalézá a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ¹¹ Který z vás, otců, podá svému synu kámen, když ho prosí o chléb? A nebo o rybu - podá mu snad místo ryby hada? ¹² A nebo když poprosí o vejce, podá mu snad štíra? ¹³ Jestliže tedy vy, kteří jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím více [vás] nebeský Otec dá Ducha Svatého těm, kdo ho prosí?" ¹⁴ A [Ježíš] vymítal démona a ten byl němý. Když pak démon vyšel, stalo se, že ten němý promluvil. A zástupy se divily. ¹⁵ Někteří z nich ale řekli: "Vymítá demony skrze Belzebula, knížete démonů." ¹⁶ Jiní ho zase pokoušeli [tím], [že] od něj chtěli znamení z nebe. ¹⁷ On ale znal jejich myšlenky a řekl jim: "Každé království rozdělené [samo] proti sobě pustne a dům [rozdělený] proti domu padá. ¹⁸ Je-li tedy i Satan rozdělen [sám] proti sobě, jak jeho království obstojí? Říkáte přece, že vymítám demony skrze Belzebula. ¹⁹ A pokud já vymítám demony Belzebulem, kým [je] vymítají vaši synové? Oni proto budou vašimi soudci. ²⁰ Vymítám-li však demony Božím prstem, jistě k vám přišlo Boží království. ²¹ Když silný ozbrojenec hlídá svůj palác, jeho majetek je v klidu. ²² Ale když na [něj] přijde [někdo] silnější než on a přemůže ho, vezme mu všechnu výzbroj, na kterou spoléhal, a jeho kořisti rozdělí. ²³ Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje." ²⁴ "Když nečistý duch vyjde z člověka, chodí po suchých místech a hledá odpočinek. A když [ho] nenajde, říká: 'Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.' ²⁵ A když přijde, nalezne [ho] vymetený a ozdobený. ²⁶ Tehdy jde a přibere sedm jiných duchů, horších, než [je] sám. Pak vejdou [dovnitř] a bydlí tam a poslední věci toho člověka jsou horší než první." ²⁷ A když to říkal, stalo se, že jedna žena ze zástupu pozdvihla hlas a řekla mu: "Blaze lůnu, které tě nosilo, a prsům, které jsi sál!" ²⁸ Ale on řekl: "Spíše blaze těm, kdo slyší Boží slovo a dodržují je." ²⁹ A když se [k němu] scházely zástupy, začal říkat: "Toto pokolení je zlé. Vyhledává znamení, ale [žádné] znamení mu nebude dáno, kromě znamení proroka Jonáše. ³⁰ Neboť jako se Jonáš stal znamením pro Ninivské, tak bude i Syn člověka [znaméním] pro toto pokolení. ³¹ Královna jihu povstane na soudu s muži tohoto pokolení a odsoudí je, neboť přijela z kraje světa, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a hle, zde [je] více než Šalomoun. ³² Muži [z] Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť po Jonášově kázání činili pokání, a hle, zde [je] více než Jonáš." ³³ "Nikdo, když rozsvítí lampu, nestaví [ji] do skryše ani pod nádobu, ale na stojan, aby ti, kdo vcházejí, viděli světlo. ³⁴ Lampou těla je oko. Pokud je tedy tvé oko prosté, je jasné i celé tvé tělo. Jakmile je však zlé, [je] i tvé tělo temné. ³⁵ Dej tedy pozor, aby světlo, které je v tobě, nebylo tmou. ³⁶ Když pak

[bude] celé tvé tělo jasné a nebude mít žádnou temnou část, bude celé [tak] jasné, jako když tě lampa ozařuje svým jasnem.”³⁷ A když mluvil, prosil ho jeden farizeus, aby u něho poobědval. Vešel tedy a posadil se [za stůl].³⁸ A když [to] ten farizeus uviděl, podivil se, že se před obědem nejdříve neumyl.³⁹ Pán mu tedy řekl: “Vy farizeové teď čistíte pohár a mísu zvenčí, ale vaše nitro je plné zlodějství a ničemnosti.”⁴⁰ Blázní! Zdali Ten, který stvořil vnějšek, nestvořil také vnitřek? ⁴¹ Raději tedy dávejte jako milosrdný dar to, co [máte] uvnitř, a hle, všechno vám bude čisté. ⁴² Ale běda vám farizeům, že odevzdáváte desátky z máty a z routy a z každé byliny, ale pomíjíte právo a Boží lásku. Tyto věci [jste] měli dělat a tamty neopomíjet. ⁴³ Běda vám farizeům, neboť milujete čestná sedadla na shromážděních a zdravení na tržištích. ⁴⁴ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, neboť jste jako nezřetelné hroby - lidé po nich chodí, ani [to] nevědí.”⁴⁵ Jeden z učeníků v Zákoně mu tedy odpověděl: “Mistře, když takhle mluvíš, haníš i nás.”⁴⁶ Ale on řekl: “I vám učeníků v Zákoně běda, neboť zatěžujete lidi neúnosnými břemeny a sami se těch břemen nedotýkáte ani jedním prstem. ⁴⁷ Běda vám, protože stavíte hroby proroků, které vaši otcové zabili, ⁴⁸ a tak dosvědčujete a schvalujete skutky svých otců. Oni je totiž zabili a vy jim stavíte hroby. ⁴⁹ Proto také Boží moudrost řekla: ‘Pošlu k nim proroky a apoštoly a z těch [některé] zabijí a [jiné] budou pronásledovat,’⁵⁰ aby od tohoto pokolení byla vyžádána krev všech proroků prolitá od založení světa, ⁵¹ od Ábelovy krve až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a chrámem. Ano, říkám vám, [že] bude vyžádána od tohoto pokolení. ⁵² Běda vám učeníků v Zákoně, neboť jste vzali klíč poznání! Sami jste nevešli a těm, kdo vcházel, jste zabránili.”⁵³ A když jim to řekl, začali na něj zákoníci a farizeové prudce dotírat a nutili ho mluvit o mnoha věcech. ⁵⁴ Dělali mu nástrahy a snažili se ho chytit za slovo, aby ho mohli obžalovat.

12

¹ A když se mezitím sešly desetitisíce lidí, takže šlapali jedni po druhých, začal [Ježíš] říkat svým učedníkům: “Především se varujte kvasu farizeů, což je pokrytectví. ² Není totiž nic skrytého, co nebude zjeveno, ani [nic] tajného, co nebude poznáno. ³ To, co jste říkali ve tmě, tedy bude slyšet na světle, a co jste ve [svých] pokojích šeptali do ucha, se bude říkat ze střech.” ⁴ “Ale vám, svým přátelům, říkám: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo a potom nemají, co by udělali víc. ⁵ Ukáží vám však, koho se máte bát: Bojte se Toho, který když zabije, má moc uvrhnout do pekla. Ano, říkám vám, Toho se bojte. ⁶ Neprodává se snad pět vrabců za dva haléře? A jediný z nich není před Bohem zapomenut. ⁷ Vám jsou však spočítány i všechny vlasy na hlavě! Proto se nebojte. Jste dražší než mnoho vrabců.” ⁸ “Říkám vám tedy: Kdokoli mne vyzná před lidmi, toho i Syn člověka vyzná před Božími anděly. ⁹ Kdo mne ale před lidmi zapře, bude zapřen před Božími anděly. ¹⁰ A každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno, ale tomu, kdo by se rouhal Duchu Svatému, odpuštěno nebude. ¹¹ Když vás pak povedou do shromáždění a před vrchností a vlády, nestarejte se, co a jak máte odpovídat a co říkat, ¹² protože Duch Svatý vás v tu chvíli naučí, co máte říci.” ¹³ Někdo ze zástupu mu řekl: “Mistře, řekni mému bratru, ať se se mnou rozdělí o dědictví!” ¹⁴ On mu však řekl: “Člověče, kdo mě nad vámi ustanovil soudcem nebo děličem?” ¹⁵ Řekl jim tedy: “Dejte pozor a varujte se lakomství; neboť život člověka nespočívá v hojnosti jeho majetku.” ¹⁶ Tehdy jim řekl podobenství: “Pole jednoho bohatého člověka přineslo hojnou úrodu. ¹⁷ Přemýšlel tedy a říkal si: ‘Co budu dělat? Vždyť nemám, kam bych shromáždil svou úrodu!’ ¹⁸ Potom řekl: ‘Udělám toto: Zbořím své stodoly a postavím větší a tam shromáždím všechnu svou úrodu i své zboží. ¹⁹ A své duši řeknu: Duše, máš mnoho zboží uloženého na mnoho let. Odpočívej, jez, pij, vesel se!’ ²⁰ Ale Bůh mu řekl: ‘Blázne, tuto noc od tebe vyžádají tvou duši a čím bude to, co jsi připravil?’ ²¹ Tak [je to s každým], kdo si hromadí poklady a není bohatý v Bohu.” ²² Tehdy řekl svým učedníkům: “Proto vám říkám, nemějte starost o svůj život, co byste jedli, ani o tělo, co byste si oblékali. ²³ Život je víc než pokrm a tělo [víc] než oděv. ²⁴ Pohledte na havrany, že nesejí ani nesklízejí a nemají spíže ani stodoly, ale Bůh je živí. Čím větší cenu máte vy než ptáci! ²⁵ Kdo z vás může [pečlivým] staráním přidat ke své výšce jediný loket? ²⁶ Když tedy nezmůžete ani [to] nejmenší, proč se staráte o to ostatní? ²⁷ Pohledte na lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vši své slávy

nebyl oblečen jako jedna z nich. ²⁸ Jestliže tedy Bůh takto obléká trávu, která je dnes na louce a zítra bude hozena do pece, čím spíše vás, vy malověrní?! ²⁹ Nehleďte tedy, co byste jedli nebo co byste pili, ani se [tím] nezneklidňujte. ³⁰ Všechny tyto věci totiž vyhledávají národy tohoto světa, ale váš Otec ví, že je potřebujete. ³¹ Hleďteje raději Boží království a všechny tyto věci vám budou přidány. ³² Neboj se, maličké stádo, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království. ³³ Prodávějte svůj majetek a dávejte milosrdné dary. Udělejte si měšce, které nestárnou, nehynoucí poklad v nebi, kam zloděj nepřichází a [kde] mol není. ³⁴ Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. ³⁵ “Vaše bedra ať jsou přepásaná a [vaše] lampy ať hoří. ³⁶ A vy buďte jako lidé očekávající svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu otevřeli hned, jakmile přijde a zatluče. ³⁷ Blaze těm služebníkům, které pán při [svém] příchodu zastihne bdící. Amen, říkám vám, že se přepásá, posadí je [za stůl,] přistoupí a bude jim sloužit. ³⁸ A přijde-li během druhé nebo třetí hlídky a zastihne [je] tak, blaze těm služebníkům. ³⁹ Vězte však, že kdyby hospodář věděl, ve kterou hodinu má přijít zloděj, bděl by a nedovolil by [mu] prokopat se do jeho domu. ⁴⁰ Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, o které netušíte.” ⁴¹ Tehdy mu Petr řekl: “Pane, říkáš to podobenství [jenom] nám, nebo také všem?” ⁴² A Pán řekl: “Kdo je tedy ten věrný a moudrý správce, kterého pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby [jim] v patřičný čas dával vyměřený pokrm? ⁴³ Blaze tomu služebníkovi, kterého jeho pán při příchodu zastihne, že tak jedná. ⁴⁴ V pravdě vám říkám, že ho ustanoví nad vším svým majetkem. ⁴⁵ Kdyby si však ten služebník v srdci řekl: ‘Můj pán mešká [se svým] příchodem’ a začal by bít služebníky a služebné a jíst, pít a opíjet se, ⁴⁶ [tehdy] přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou nezná, a oddělí ho a určí mu díl s nevěrnými. ⁴⁷ A ten služebník, který znal vůli svého pána, ale nepřipravil [se] a nejednal podle jeho vůle, bude hodně bit. ⁴⁸ Ale ten, který [ji] neznal a udělal trestuhodné věci, bude bit méně. Vždyť komukoli je hodně dáno, od toho bude hodně vyžádáno; a komu svěřili hodně, od toho vyžádají více.” ⁴⁹ “Přišel jsem na zem pustit oheň a co si přeji, [než] aby už hořel?! ⁵⁰ Mám se ale křtít křtem a jak je mi úzko, dokud se nevykoná! ⁵¹ Myslíte si, že jsem přišel přinést na zem pokoj? Říkám vám, ne [pokoj], ale rozdělení. ⁵² Neboť od nynějška jich bude pět rozděleno v jednom domě: tři proti dvěma a dva proti třem. ⁵³ Otec bude rozdělen proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchýně proti své snaze a snacha proti své tchýni.” ⁵⁴ Zástupům také řekl: “Když spatříte oblak, jak vychází od západu, hned říkáte: ‘Přichází liják,’ a je [to] tak. ⁵⁵ Když pak vane jižní vítr, říkáte: ‘Bude horko,’ a bývá. ⁵⁶ Pokrytci! Umíte rozpoznat vzhled země i nebe; jak to, že tedy nepoznáváte tento čas?” ⁵⁷ “A proč ani sami od sebe nerozsuzujete, co [je] spravedlivé? ⁵⁸ Když tedy jdeš se svým odpůrcem k vrchnosti, snaž se s ním cestou vypořádat. Jinak tě potáhne k soudci a soudce tě vydá biřici a biřic tě vsadí do vězení. ⁵⁹ Říkám ti: Rozhodně odtamtud nevyjdeš, dokud nevrátíš i ten poslední haléř.”

13

¹ V tu dobu byli přítomni někteří, kteří mu vyprávěli o Galilejcích, jejichž krev Pilát smísl s jejich oběťmi. ² Ježíš jim tedy odpověděl: “Myslíte si, že tito Galilejci byli větší hříšníci než všichni [ostatní] Galilejci, že se jim to stalo? ³ Říkám vám, [že] ne. A nebudete-li činit pokání, zahynete podobně všichni. ⁴ Anebo těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je - myslíte si, že byli větší viníci než všichni lidé bydlící v Jeruzalémě? ⁵ Říkám vám, [že] ne. A nebudete-li činit pokání, zahynete podobně všichni.” ⁶ Vyprávěl tedy toto podobenství: “Jeden [člověk] měl na své vinici zasazený fíkový strom. Přišel pak na něm hledat ovoce, ale nenašel. ⁷ Řekl tedy vinaři: ‘Hle, tři roky přicházím a hledám na tomto fíkovníku ovoce, ale nenalézám. Poraz ho. Proč má kazit i tu zem?’ ⁸ Ale on mu odpověděl: ‘Pane, nech ho ještě tento rok, až ho okopám a pohnojím, ⁹ ponese-li snad ovoce. A pokud ne, porazíš ho potom.’” ¹⁰ V sobotu pak učil v jedné synagoze. ¹¹ A hle, byla [tam] žena, která měla osmnáct let ducha nemoci a byla sehnutá a nijak se nemohla narovnat. ¹² Když ji Ježíš spatřil, zavolal [ji] k [sobě a] řekl jí: “Ženo, jsi zproštěna své nemoci.” ¹³ Vložil na ni ruce a [ona] se hned narovнала a oslavovala Boha. ¹⁴ Představený synagogy však [na to] odpověděl s hněvem, protože Ježíš uzdravoval v sobotní den, a řekl zástupu: “Je šest dní, ve kterých se má pracovat.

V nich tedy přicházejte a nechte se uzdravovat, a ne v den soboty!”¹⁵ Ale Pán mu odpověděl: “Pokrytče! Neodvazuje každý z vás v sobotu svého vola nebo osla od žlabu a nevodí [ho] napájet?”¹⁶ A tato [žena], dcera Abrahamova, kterou Satan [držel] svázanou - hle, [už] osmnáct let - neměla být rozvázána z toho pouta v sobotní den?”¹⁷ Když to řekl, všichni jeho protivníci byli zahanbeni, ale všechen zástup se radoval ze všech těch slavných [skutků], které dělal.¹⁸ Tehdy řekl: “Čemu je podobné Boží království a k čemu ho přirovnám?”¹⁹ Je podobné zrnku hořčice, které člověk vzal a hodil do své zahrady; a [ono] vyrostlo a stalo se velikým stromem a nebeští ptáci se uhnízдили v jeho větvích.”²⁰ A znovu řekl: “K čemu přirovnám Boží království?”²¹ Je podobné kvasu, který žena vzala a zadělala ve třech měřicích mouky, až všechno zkvasilo.”²² A tak procházel města a vesnice a učil, konaje cestu do Jeruzaléma.²³ Někdo mu řekl: “Pane, [je] málo těch, kteří budou spaseni?” On jim však řekl: “Snažte se vejít těsnou branou, neboť vám říkám, [že] mnozí se budou pokoušet vejít, ale nebudou moci.”²⁵ Když hospodář vstane a zavře dveře, tehdy začnete stát venku, tlouci na dveře a říkat: ‘Pane, Pane, otevři nám,’ a [on] vám odpoví: ‘Neznám vás, [nevím,] odkud jste.’”²⁶ Tehdy začnete říkat: ‘Jedli jsme a pili před tebou a učil jsi na našich ulicích!’²⁷ A [on] řekne: ‘Říkám vám, [že] vás neznám a [nevím,] odkud jste. Odejděte ode mne, všichni, kdo konáte nepravost!’²⁸ Bude tam pláč a skřípění zubů, až spatříte Abrahama, Izáka a Jákoba a všechny proroky v Božím království, ale [sami] sebe vyhnane ven.”²⁹ A přijdou od východu i [od] západu a od severu i [od] jihu a budou stolovat v Božím království.³⁰ A hle, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední.”³¹ V ten den přistoupili někteří farizeové a říkali mu: “Odejdí a běž odsud, protože Herodes tě chce zabít.”³² Řekl jim tedy: “Jděte a řekněte té lišce: Hle, vymítám démony a uzdravuji dnes i zítra a třetího [dne] dokonám.”³³ Dnes, zítra i pozítří však musím být na cestě; protože není možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalém.”³⁴ “Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako slepice [shromažďuje] svá kuřata pod křídla, ale nechtěli jste.”³⁵ Hle, váš dům se vám zanechává pustý. Ale říkám vám jistě, že mě už neuvidíte, dokud nepřijde [čas], kdy řeknete: ‘Požehnaný, který přichází v Pánově jménu!’”

14

¹ Stalo se pak, [že] v sobotu vešel do domu jednoho [z] předních farizeů, aby jedl chléb, a oni ho sledovali.² A náhle byl před ním nějaký vodnatelný člověk.³ Ježíš tedy těm učení v Zákoně a farizeům odpověděl: “Smí se v sobotu uzdravovat?”⁴ Ale oni mlčeli. A tak ho vzal, uzdravil a propustil.⁵ Potom jim odpověděl: “Kdo z vás v sobotní den ihned nevytáhne [svého] osla nebo vola, když mu spadne do studny?”⁶ A nemohli mu na to odpovědět.⁷ Když pak pozoroval, jak si vybírají přední místa, pověděl pozvaným podobenství. Řekl jim: “Kdybys byl někým pozván na svatbu, nesedej si na přední místo, aby [tam] snad nebyl pozván [někdo] váženější než ty.”⁹ Ten, který pozval tebe i jeho, by pak přišel a řekl ti: ‘Uvolni mu místo.’ A tehdy bys s hanbou zaujal poslední místo.¹⁰ Když jsi tedy pozván, jdi a posaď se na posledním místě, aby ten, který tě pozval, přišel a řekl ti: ‘Příteli, pojď výš.’ Tehdy budeš mít před svými spoluhodovníky chválu.”¹¹ Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.”¹² Tehdy řekl také tomu, který ho pozval: “Když pořádáš oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani své příbuzné ani bohaté sousedy, aby snad zase oni nepozvali tebe a měl bys odplatu.”¹³ Ale když pořádáš hostinu, zvi chudé, chromé, zmrzačené a slepé¹⁴ a budeš požehnaný. Nemají totiž, [čím] by ti odplatili, ale bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých.”¹⁵ Když to uslyšel jeden ze spoluhodovníků, řekl mu: “Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v Božím království.”¹⁶ On mu však řekl: “Jeden člověk vystrojil velikou večeři a pozval mnoho [hostů].¹⁷ V čas večeře pak poslal svého služebníka, aby řekl pozvaným: ‘Pojďte, neboť všechno už je připraveno.’¹⁸ Všichni se ale jednomyslně začali vymlouvat. První mu řekl: ‘Koupil jsem pole a musím se na ně jít podívat. Prosím tě, omluv mne.’¹⁹ Druhý řekl: ‘Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, omluv mne.’²⁰ A jiný řekl: ‘Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.’²¹ Když se pak ten služebník vrátil, oznámil ty věci svému pánu. Tehdy se hospodář rozhněval a řekl svému služebníkovi: ‘Vyjdi rychle do ulic a uliček města a přiveď sem chudé, chromé, zmrzačené

a slepé.' ²² A služebník řekl: 'Pane, stalo se, jak jsi přikázal, a ještě je místo.' ²³ Pán tedy řekl služebníkovi: 'Vyjdi na cesty a [mezi] ploty a přinut' [lidi] přijít, ať se můj dům naplní. ²⁴ Říkám vám totiž, že nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mou večeři.' " ²⁵ Šly s ním veliké zástupy a [on] se obrátil a řekl jim: ²⁶ "Jde-li někdo ke mně a nemá v nenávisti svého otce i matku i ženu i děti i bratry i sestry a dokonce i svou vlastní duši, nemůže být mým učedníkem. ²⁷ A kdokoli nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem. ²⁸ Neboť kdo z vás, když chce postavit věž, si nejdříve nesedne a nespočítá náklad, má-li [na] to, aby [ji] dokončil? ²⁹ Aby snad, když by položil základ a nemohl [stavbu] dokončit, nezačali se mu posmívat všichni, kteří by [to] viděli, ³⁰ se slovy: 'Tento člověk začal stavět a nemohl [to] dokončit.' ³¹ Anebo - který král si cestou do boje proti jinému králi nejdříve nesedne, [aby] se poradil, může-li se s deseti tisíci utkat s tím, který proti němu táhne s dvaceti tisíci? ³² Jinak totiž k němu pošle poselstvo, když bude ještě daleko, a bude se ptát na podmínky míru. ³³ Tak tedy žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem. ³⁴ Sůl [je] dobrá. Jestliže však sůl ztratí svou chuť, čím bude osolena? ³⁵ Nehodí se do země ani do hnoje; vyhazují ji ven. Kdo má uši k slyšení, ať slyší."

15

¹ Všichni celníci i hříšníci tedy přicházeli blíž k němu, aby ho slyšeli. ² Farizeové a zákoníci však reptali a říkali: "Tento přijímá hříšníky a jí s nimi!" ³ Pověděl jim tedy toto podobenství. Řekl: ⁴ "Kdo z vás, má-li sto ovcí a ztratil by jednu z nich, nezanedchá těch devadesát devět na poušti a nejde za tou ztracenou, dokud ji nenajde? ⁵ A když [ji] najde, s radostí [ji] vezme na ramena, ⁶ a až přijde domů, volá přátele a sousedy a řekne jim: 'Radujte se se mnou, neboť jsem našel svou ovci, která byla ztracená.' ⁷ Říkám vám, že tak bude v nebi [větší] radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují." ⁸ "A která žena, když má deset mincí a jednu minci ztratí, nerozsvítí lampu, nevymetá dům a pečlivě nehledá, dokud [ji] nenajde? ⁹ A když [ji] najde, volá přítelkyně a sousedky se slovy: 'Radujte se se mnou, neboť jsem našla minci, kterou jsem ztratila.' ¹⁰ Říkám vám, [že] tak je radost před Božími anděly nad jedním hříšníkem, který činí pokání." ¹¹ Tehdy řekl: "Jeden člověk měl dva syny, ¹² z nichž mladší řekl otci: 'Otče, dej mi díl majetku, který [mi] patří.' A tak jim rozdělil [své] jmění. ¹³ Když pak ten mladší syn po nemnoha dnech všechno shromáždil, odešel do daleké země a tam svůj majetek promrhal prostopášným životem. ¹⁴ Když všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on začal trpět nouzí. ¹⁵ Šel tedy a přichytil se jednoho občana té země a [ten] ho poslal na svá pole, aby pásł vepře. ¹⁶ Tehdy toužil nasytit své břicho lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu nedával [ani to]. ¹⁷ Když však přišel k sobě, řekl: 'Kolik nádeníků mého otce má hojnost chleba, a já umírám hladu! ¹⁸ Vstanu, půjdu ke svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou! ¹⁹ Nejsem už hoden být nazýván tvým synem. Udělej mě jedním ze svých nádeníků.' ²⁰ A tak vstal a šel ke svému otci. A když byl ještě velmi daleko, jeho otec ho spatřil a pohnut soucitem přiběhl, padl mu kolem krku a polbil ho. ²¹ Ale syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou a nejsem už hoden být nazýván tvým synem.' ²² Otec však řekl svým služebníkům: 'Přineste to první roucho a oblečte ho a dejte mu prsten na ruku a obuv na nohy. ²³ A přiveďte to tučné tele a zabijte [ho]. Jezme a veselme se, ²⁴ neboť tento můj syn byl mrtev, a ožil; byl ztracen, a je nalezen.' A začali se veselit. ²⁵ Jeho starší syn však byl na poli, a když přicházel a přiblížil se k domu, uslyšel hudbu a tanec. ²⁶ Zavolal tedy jednoho ze služebníků a ptal se, co to má být. ²⁷ A ten mu řekl: 'Tvůj bratr přišel a tvůj otec zabil tučné tele, že ho dostal zpět zdravého.' ²⁸ Ale [on] se rozhněval a nechtěl jít dovnitř. Jeho otec tedy vyšel a prosil ho. ²⁹ On však otci odpověděl: 'Pohled, tolik let ti sloužím a nikdy jsem nepřestoupil [jediný] tvůj příkaz, ale nikdy jsi mi nedal [ani] kůzle, abych se povесelil se svými přáteli. ³⁰ Ale když přišel tento tvůj syn, který prožral tvé jmění s nevěstkami, zabil jsi mu tučné tele!' ³¹ A on mu řekl: 'Synu, ty jsi vždycky se mnou a všechny mé věci jsou tvé. ³² Ale veselil se a radovat bylo potřeba, neboť tento tvůj bratr byl mrtev a ožil; byl ztracen a je nalezen.' "

16

¹ Svým učedníkům pak řekl: “Byl jeden bohatý člověk, který měl správce; a ten byl před ním obviněn, že mrhá jeho majetkem. ² Zavolal ho tedy a řekl mu: ‘Co to o tobě slyším? Slož účty ze svého správcovství, neboť už nemůžeš být správcem.’ ³ Správce si tedy řekl: ‘Co budu dělat, když mi můj pán bere správcovství? Kopat nemohu, žebrat se stydím. ⁴ Vím, co udělám – aby mě [lidé], až budu zbaven správcovství, přijali do svých domů!’ ⁵ Zavolal tedy každého jednotlivého dlužníka svého pána a prvnímu řekl: ‘Kolik dlužíš mému pánu?’ ⁶ A on řekl: ‘Sto sudů oleje.’ Řekl mu tedy: ‘Vezmi svůj úpis, rychle si sedni a napiš padesát.’ ⁷ Potom řekl druhému: ‘A kolik dlužíš ty?’ A on řekl: ‘Sto měr pšenice.’ Řekl mu tedy: ‘Vezmi svůj úpis a napiš osmdesát.’ ⁸ A ten pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal rozumně. Synové tohoto světa jsou totiž ve svém pokolení rozumnější než synové světla. ⁹ A já vám říkám: Udělejte si přátele nepravým mamonem, aby vás, až skonáte, přijali do věčných příbytků. ¹⁰ Kdo [je] věrný v nejmenším, je věrný i ve velkém. A kdo [je] nepoctivý v nejmenším, je nepoctivý i ve velkém. ¹¹ Když jste tedy nebyli věrní v nepoctivém mamonu, kdo vám svěří pravé [bohatství]? ¹² A když jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá to, co [je] vaše? ¹³ Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Buď totiž bude jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se [toho] jednoho bude držet a tím druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.” ¹⁴ Ale to všechno slyšeli i farizeové, kteří byli milovníci peněz, a vysmívali se mu. ¹⁵ Řekl jim tedy: “Vy ze sebe před lidmi děláte spravedlivé, ale Bůh zná vaše srdce. Neboť co [je] u lidí vznešené, je v Božích očích ohavnost. ¹⁶ Zákon a Proroci až do Jana; od té doby se káže Boží království a každý se do něj násilně tlačí. ¹⁷ Snadněji však pomine nebe i země, než aby padla jediná čárka ze Zákona. ¹⁸ Každý, kdo propustí svou manželku a bere si jinou, cizoloží, a kdo si bere tu, kterou muž propustil, cizoloží.” ¹⁹ “Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do purpuru a kmentu a každého dne se skvěle veselil. ²⁰ A byl jeden žebrák, jménem Lazar, který ležel u jeho vrat plný vředů ²¹ a toužil být nasycen drobtý, které padaly ze stolu toho boháče. Dokonce i psi přicházeli a lízali mu vředy. ²² Stalo se pak, že ten žebrák zemřel a andělé ho odnesli do Abrahamova náručí. A boháč zemřel také a byl pohřben. ²³ Potom v pekle pozvedl své oči, když byl v mukách, a spatřil zdálky Abrahama a Lazara v jeho náruči. ²⁴ Tehdy ten [boháč] zvolal: ‘Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať smočí konec svého prstu ve vodě a ochladí můj jazyk, protože trpím v tomto plameni!’ ²⁵ Abraham však řekl: ‘Synu, vzpomeň si, že ty sis ve svém životě vzal své dobré a podobně Lazar zlé. On je tedy teď potěšován, ale ty jsi trápen. ²⁶ A kromě toho všeho je mezi námi a vámi ustanovena veliká propast, aby ti, kdo chtějí překročit odsud k vám nebo se dostat odtamtud k nám, nemohli.’ ²⁷ A [on] řekl: ‘Prosím tě tedy, otče, abys ho poslal do domu mého otce, ²⁸ neboť mám pět bratrů. Ať jim svědčí, aby i oni nepřišli do tohoto místa muk!’ ²⁹ Abraham mu řekl: ‘Mají Mojžíše a Proroky. Ať poslechnou je.’ ³⁰ A on řekl: ‘Ne, otče Abrahamo; ale kdyby k nim šel někdo z mrtvých, budou činit pokání.’ ³¹ On mu ale řekl: ‘Když neposlouchají Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.’”

17

¹ Tehdy řekl učedníkům: “Není možné, aby pohoršení nepřišla, ale běda [tomu], skrze koho přicházejí. ² Bylo by pro něj lepší, kdyby mu na krk pověsili mlýnský kámen a hodili ho do moře, než aby svedl jednoho z těchto maličkých. ³ Dávejte na sebe pozor. Kdyby však proti tobě zhřešil tvůj bratr, pokářej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. ⁴ A kdyby proti tobě zhřešil sedmkrát za den a sedmkrát za den by se k tobě obrátil se slovy: ‘Je mi to líto,’ odpustíš mu.” ⁵ Tehdy řekli apoštolové Pánu: “Přidej nám víry.” ⁶ Ale Pán řekl: “Kdybyste měli víru jako hořčičné zrno, řekli byste této moruši: ‘Vykořeň se a přesaď se do moře!’ a poslechla by vás.” ⁷ “A kdo z vás, kdo má služebníka, který oře nebo pase, řekne mu, hned když se vrátí z pole: ‘Poď a posad’ se za stůl? ⁸ Neřekne mu snad spíše: ‘Připrav mi večeři, přepásej se a obsluhuj mě, dokud se nenajím a nenapiji, a potom budeš jíst a pít ty?’ ⁹ Děkuje snad tomu služebníku, že udělal to, co mu bylo nařízeno? Nezdá se mi. ¹⁰ Tak i vy, když uděláte všechno, co je vám nařízeno, říkejte: ‘Jsme neužiteční služebníci. Udělali jsme, co jsme byli povinni udělat.’” ¹¹ Stalo se pak, že cestou do Jeruzaléma procházel Samařím a Galilejí. ¹² A když vcházel do jedné

vesnice, setkali se s ním deset malomocných mužů. Ti zůstali stát opodál, ¹³ pozdvihli hlas a řekli: "Ježíši, mistře, smiluj se nad námi!" ¹⁴ A když [je] spatřil, řekl jim: "Jděte a ukažte se kněžím." A když šli, stalo se, [že] byli očistěni. ¹⁵ Když pak jeden z nich uviděl, že je uzdraven, vrátil se a hlasitě oslavoval Boha. ¹⁶ Padl na tvář k jeho nohám a děkoval mu. A byl to Samaritán. ¹⁷ Ježíš pak odpověděl: "Nebylo jich očistěno deset? Kde [je] tedy těch devět?" ¹⁸ Nenašel se [z nich nikdo], aby se vrátil a dal Bohu slávu, jedině tento cizinec?" ¹⁹ A řekl mu: "Vstaň a jdi. Tvá víra tě uzdravila." ²⁰ Když se ho pak farizeové zeptali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim a řekl: "Boží království nepříjde viditelně. ²¹ Neřeknou: 'Hle, [je] zde' anebo 'Hle, [je] tam.' Pohlédte přece, Boží království je mezi vámi." ²² Učedníkům pak řekl: "Přijdou dny, kdy zatoužíte uvidět jeden ze dnů Syna člověka, ale neuvidíte. ²³ Tehdy vám řeknou: 'Hle, [je] zde' anebo 'Hle, [je] tam.' Neodcházejte ani [je] nenásledujte, ²⁴ neboť jako blesk, který se zablýskne z jedné [krajiny] pod nebem, září až do druhé [krajiny] pod nebem, tak bude i Syn člověka ve svém dni. ²⁵ Nejdříve ale musí mnoho vytrpět a být tímto pokolením zavržen. ²⁶ A jak bylo za dnů Noéma, tak bude i za dnů Syna člověka: ²⁷ Jedli, pili, ženili se a vdávaly se až do toho dne, kdy Noé vešel do archy; a přišla potopa a všechny zahubila. ²⁸ Také podobně, jako bylo za dnů Lot: Jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli, stavěli; ²⁹ ale toho dne, kdy Lot vyšel ze Sodomy, přšel z nebe oheň se sírou a všechny zahubil. ³⁰ Právě tak bude v ten den, kdy se zjeví Syn člověka. ³¹ Kdo bude v ten den na střeše a jeho věci v domě, ať nesestupuje, aby je pobral, a podobně, kdo na poli, ať se nevrací zpět. ³² Pamatujte na Lotovu ženu. ³³ Kdokoli by si chtěl zachránit duši, [ten] ji ztratí, a kdokoli by ji ztratil, [ten] ji obzívá. ³⁴ Říkám vám: v tu noc budou dva na jednom loži; jeden bude vzat a druhý zanechán. ³⁵ Dvě budou spolu mlít; jedna bude vzata a druhá zanechána. ³⁶ Dva budou na poli; jeden bude vzat a druhý zanechán." ³⁷ Odpověděli mu: "Kde, Pane?" Ale on jim řekl: "Kde [bude] tělo, tam se shromáždí orli."

18

¹ Vyprávěl jim také podobnoství, jak [je] potřeba stále se modlit a nepolevovat. ² Řekl: "V jednom městě byl jeden soudce, který se nebál Boha a člověka si nevážil. ³ A v tom městě byla vdova. [Ta] k němu chodila a říkala: 'Zjednej mi právo proti mému odpůrci.' ⁴ [On] ale dlouho nechtěl. Potom si však řekl: 'Nebojím se sice Boha, a člověka si nevážím, ⁵ ale proto, že mi tato vdova nedává pokoj, zjednám jí právo, aby [snad] nakonec nepřišla a neztloukla mě.' " ⁶ Pán tedy řekl: "Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! ⁷ A Bůh snad nezjedná právo svým vyvoleným, kteří k němu volají dnem i nocí? A bude jim otálet [pomoci]? ⁸ Říkám vám, že jim zjedná právo rychle. Ale až Syn člověka přijde, nalezne na zemi víru?" ⁹ Některým, kteří spolehali na sebe, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, pak řekl i toto podobnoství: ¹⁰ "Dva lidé vstupovali do chrámu, aby se modlili; jeden [byl] farizeus a druhý celník. ¹¹ Farizeus se postavil a takto se sám pro sebe modlil: 'Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, rváči, nespravedliví, cizoložníci, nebo i jako tento celník. ¹² Postím se dvakrát do týdne, desátky dávám ze všeho, co vlastním...' ¹³ Celník však stál opodál a nechtěl ani oči k nebi pozvednout, ale bil se do prsou se slovy: 'Bože, buď milostivý ke mně hříšnému!' ¹⁴ Říkám vám, [že] tento [muž] odešel do svého domu ospravedlněn spíše než tamten. Každý, kdo se povyšuje, totiž bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen." ¹⁵ Přinášeli tedy k němu i novorozence, aby se jich dotýkal. Když [to] však uviděli učedníci, přísně je napomínali. ¹⁶ Ježíš je ale zavolal a řekl: "Nechte děti přicházet ke mně a nebráňte jim, neboť takovým patří Boží království. ¹⁷ Amen, říkám vám, [že] kdokoli nepřijme Boží království jako dítě, nikdy do něho nevejde." ¹⁸ Tehdy se ho jeden přední [muž] zeptal: "Dobrý mistře, co mám udělat, abych se stal dědicem věčného života?" ¹⁹ Ale Ježíš mu řekl: "Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jen jediný - Bůh. ²⁰ Prikázání znáš: abys nezcioložil, nezabil, neukradl, nevydal falešné svědectví; cti svého otce i svou matku." ²¹ A on řekl: "To všechno jsem dodržoval odmalička." ²² Když to pak Ježíš uslyšel, řekl mu: "Chybí ti ještě jedno. Všechno, co máš, prodej a rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi. A pojď, následuj mne." ²³ Ale on, když to uslyšel, velice se zarmoutil. Byl totiž nesmírně bohatý. ²⁴ Když tedy Ježíš uviděl, jak se velice zarmoutil, řekl: "Jak nesnadno vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství! ²⁵ Je totiž snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč

vešel do Božího království.”²⁶ A ti, kdo [to] slyšeli, řekli: “Kdo tedy může být spasen?”²⁷ On však řekl: “Co [je] u lidí nemožné, je možné u Boha.”²⁸ Petr tedy řekl: “Pohled, my jsme všechno opustili a šli jsme za tebou.”²⁹ A on jim řekl: “Amen, říkám vám, [že] není nikdo, kdo opustil dům nebo rodiče nebo bratry nebo ženu nebo děti kvůli Božímu království,³⁰ aby nepřijal v tomto čase mnohem více a v nadcházejícím věku věčný život.”³¹ Tehdy vzal k sobě těch dvanáct a řekl jim: “Hle, jdeme vzhůru do Jeruzaléma a [tam] se Synu člověka naplní všechno, co je napsáno skrze proroky.³² Neboť bude vydán pohanům a bude zesměšněn, pohaněn a poplíván.³³ Zbičují ho a zabijí, ale třetího dne vstane [z mrtvých].”³⁴ Oni však nic z toho nepochopili. To slovo bylo před nimi skryto a nerozuměli, co bylo řečeno.³⁵ Když se pak blížil k Jerichu, stalo se, [že] jeden slepec seděl u cesty a žebrał.³⁶ Když uslyšel procházející zástup, ptal se, co se to děje.³⁷ Oznamovali mu tedy, že tudy jde Ježíš Nazaretský.³⁸ A [on] zvolal: “Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!”³⁹ Ti, kdo šli před [Ježíšem], ho tedy napomínali, ať mlčí, ale on křičel ještě více: “Synu Davidův, smiluj se nade mnou!”⁴⁰ Ježíš se tedy zastavil a přikázal, ať ho k němu přivedou. A když se přiblížil, zeptal se ho: “Co chceš, abych pro tebe udělal?” On tedy řekl: “Pane, ať vidím!”⁴² Tehdy mu Ježíš řekl: “Prohlédni. Tvá víra tě uzdravila.”⁴³ A on ihned prohlédl a šel za ním a oslavoval Boha. A všechen lid, když [to] uviděl, vzdal chválu Bohu.

19

¹ Potom vešel do Jericha a procházel [jím].² A hle, [byl tam] muž jménem Zacheus. Ten byl vrchním celníkem a byl bohatý³ a toužil uvidět, kdo je Ježíš, ale nemohl kvůli zástupu, protože byl malé postavy.⁴ A [tak] běžel napřed a vylezl na planý fíkovník, aby ho uviděl, neboť tudy měl procházet.⁵ Když pak Ježíš přišel k tomu místu, vzhledl, spatřil ho a řekl mu: “Zachee, pospěš si a pojď dolů, neboť dnes musím zůstat ve tvém domě.”⁶ A [tak] rychle slezl a radostně ho přijal.⁷ A všichni, kdo [to] viděli, reptali a říkali: “Vešel jako host k hříšníkovi!”⁸ Zacheus se pak postavil a řekl Pánu: “Pohled, polovinu svého majetku dávám chudým, Pane, a jestliže jsem někoho v něčem podvedl, vracím [to] čtyřnásobně.”⁹ Tehdy mu Ježíš řekl: “Dnes do tohoto domu přišlo spasení, protože i on je syn Abrahamův.”¹⁰ Syn člověka přece přišel, aby hledal a spasil to, co zahynulo.”¹¹ A když to poslouchali, řekl [jim] další podobnost, protože byl blízko Jeruzaléma a oni si mysleli, že Boží království se má zjevit hned.¹² Řekl tedy: “Jeden urozený člověk odešel do daleké země, aby se ujal království a [zase] se vrátil.¹³ [Předtím] ale zavolal svých deset služebníků, dal jim deset hřiven a řekl jim: ‘Podnikejte, dokud nepřijdu.’¹⁴ Jeho poddaní ho ale nenáviděli a poslali za ním poselstvo se slovy: ‘Nechceme, aby tento nad námi kraloval!’¹⁵ Když se pak ujal království, vrátil se; a stalo se, [že] si nechal zavolat ty služebníky, kterým dal peníze, aby zjistil, kolik kdo vydělal.¹⁶ Přišel tedy první a řekl: ‘Pane, tvá hřivna vynesla deset hřiven.’¹⁷ On mu odpověděl: ‘Výborně, [můj] dobrý služebník. Protože jsi byl věrný v nejmenším, měj moc nad deseti městy.’¹⁸ Potom přišel druhý a řekl: ‘Pane, tvá hřivna vydělala pět hřiven.’¹⁹ A tomu řekl: ‘Také ty buď nad pěti městy.’²⁰ Potom přišel jiný a řekl: ‘Pohled, Pane, tvá hřivna, kterou jsem měl uloženou v sátku.²¹ Báł jsem se tě totiž, neboť jsi přísný člověk. Vybíráš, co jsi neuložil, a sklízíš, co jsi nezasel.’²² A tomu řekl: ‘Soudím tě z tvých [vlastních] úst, zlý služebník. Věděl jsi, že jsem přísný člověk, [že] vybírám, co jsem neuložil, a sklízím, co jsem nezasel.²³ Proč jsi tedy nedal mé peníze na stůl [směnárníkům], abych si je, až přijdu, vybral [i] s úroky?’²⁴ Tehdy řekl těm, kdo tam stáli: ‘Vezměte mu tu hřivnu a dejte [ji] tomu, který má deset hřiven.’²⁵ A oni mu řekli: ‘Pane, má deset hřiven.’²⁶ Říkám vám totiž, že každému, kdo má, bude dáno, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má.²⁷ Ty mé nepřátele, kteří nechtěli, abych nad nimi kraloval, pak přiveďte sem a pobijte přede mnou.’”²⁸ A když to pověděl, šel napřed cestou vzhůru k Jeruzalému.²⁹ Když se pak přiblížil k Betfagé a k Betanii u hory zvané Olivetská, stalo se, [že] poslal dva ze svých učedníků³⁰ se slovy: ‘Jděte do té vesnice naproti [vám]. Až do ní budete vcházet, najdete přivázané oslátko, na kterém ještě nikdo z lidí neseděl. Odvažte ho a přiveďte.’³¹ A kdyby se vás někdo ptal, proč [ho] odvažujete, odpovíte mu takto: ‘Pán ho potřebuje.’”³² Když tedy ti, kteří byli posláni, odešli, našli [vše] tak, jak jim řekl.³³ Když pak to oslátko odvažovali, řekli jim jeho páni: “Proč odvažujete to oslátko?”³⁴ Oni tedy

řekli: “Pán ho potřebuje” ³⁵ A přivedli ho k Ježíši. Přehodili přes oslátko své pláště a Ježíše posadili na [ně]. ³⁶ A jak jel, prostírali své pláště na cestu. ³⁷ Když se pak už blížil k tomu místu, kde se schází z Olivetské hory, začalo celé množství učedníků hlasitě a radostně chválit Boha za všechny zázraky, které spatřili. ³⁸ Říkali: “Požehnaný král, který přichází v Pánově jménu! Pokoj na nebi a sláva na výsostech!” ³⁹ Někteří z farizeů ze zástupu mu tedy řekli: “Mistře, napomeň své učedníky!” ⁴⁰ On jim však odpověděl: “Říkám vám, kdyby tito měli mlčet, křičelo by kamení!” ⁴¹ Když se pak přiblížil a spatřil město, rozplakal se nad ním. ⁴² Řekl: “[...]” kdybys i ty poznalo aspoň v tento svůj den, co [by] ti [přineslo] pokoj! Teď je [to ale] před tvýma očima skryto. ⁴³ Přijdou na tebe dny, [kdy] tě tví nepřátelé obklíčí valem a oblehnou tě. Sevrou tě ze všech stran ⁴⁴ a srovnají tě se zemí, i tvé syny v tobě; a nenechají v tobě kámen na kameni, protože jsi nepoznalo čas svého navštívení.” ⁴⁵ Když potom vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo v něm prodávali a kupovali ⁴⁶ a říkal jim: “Je napsáno: ‘Můj dům je domem modlitby,’ ale vy jste z něj udělali ‘doupě lupičů!’” ⁴⁷ A každý den učil v chrámu. Velekněží, zákoníci a přední [muži] z lidu pak hledali, jak ho zahubit, ⁴⁸ ale nenacházeli [nic], co by mohli udělat. Všechn lid mu totiž visel [na rtech a] naslouchal.

20

¹ Jednoho z těch dnů, když učil lid v chrámu a kázal evangelium, se pak stalo, že přišli velekněží a zákoníci se staršími ² a řekli mu: “Pověz nám, jakou mocí děláš tyto věci? A kdo ti tu moc dal?” ³ On jim však odpověděl: “Já se vás také zeptám na jednu věc. Povězte mi: ⁴ Byl Janův křest z nebe, nebo z lidí?” ⁵ Rozvažovali tedy [o tom] mezi sebou a říkali: “Kdybychom řekli, [že] z nebe, řekne [nám]: ‘Proč jste mu tedy neuvěřili?’” ⁶ Ale když řekneme, [že] z lidí, všechen lid nás ukamenuje, protože jsou přesvědčeni, že Jan je prorok.” ⁷ A [tak] odpověděli, že nevědí, odkud [byl]. ⁸ A Ježíš jim řekl: “Ani já vám [tedy] neřeknu, jakou moc dělám tyto věci.” ⁹ Tehdy začal lidu vyprávět toto podobenství: “Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval. ¹⁰ V příslušný čas pak poslal k těm vinařům služebníka, aby mu dali [díl] z úrody vinice. Ti vinaři ho však zbili a poslali pryč s prázdnou. ¹¹ Poslal tedy ještě jiného služebníka. Ale oni zbili a zohavili i toho a poslali [ho] pryč s prázdnou. ¹² Poslal tedy třetího, ale oni i toho zranili a vyhnali ven. ¹³ Tehdy pán té vinice řekl: ‘Co udělám? Pošlu svého milovaného syna. Snad když uvidí jeho, budou [ho] mít ve vážnosti.’” ¹⁴ Když ho ale vinaři uviděli, domlouvali se mezi sebou a říkali: ‘Tohle je dědic. Pojďme, zabijme ho, aby to dědictví bylo naše.’” ¹⁵ Pak ho vyhodili z vinice ven a zabili. Co jim tedy udělá pán té vinice? ¹⁶ Přejde a zahubí ty vinaře a vinici dá jiným.” A když [to] uslyšeli, řekli: “To snad ne!” ¹⁷ On na ně ale pohlédl a řekl: “Co tedy znamená to, co je napsáno: ‘Kámen, který stavitelé zavrhl, se stal hlavním [kamenem] klenby?’” ¹⁸ Každý, kdo padne na ten kámen, bude roztrfštěn, a na koho by padl, toho rozdrtí na prach.” ¹⁹ Velekněží a zákoníci se ho v tu chvíli chtěli zmocnit, ale zalekli se lidu. Poznali totiž, že to podobenství řekl o nich. ²⁰ Sledovali [ho] tedy a poslali špehy, kteří se vydávali za spravedlivé, aby ho chytili za slovo a potom vydali vrchnosti a moci vladaře. ²¹ A [ti] se ho zeptali: “Mistře, víme, že správně mluvíš i učíš a nikomu nestraníš, ale pravdivě učíš Boží cestě. ²² Je správné, abychom dávali císaři daň, nebo ne?” ²³ [Ježíš] ale poznal jejich chytřáctví a řekl jim: “Proč mě pokoušíte? ²⁴ Ukažte mi denár. Čí má obraz a nápis?” Odpověděli: “Císařův.” ²⁵ A on jim řekl: “Dejte tedy to, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.” ²⁶ A [tak] ho nemohli před lidmi chytit za slovo a v údivu nad jeho odpovědí zmlkli. ²⁷ Tehdy [k němu] přišli někteří ze saduceů (kteří popírají, že je vzkříšení) a zeptali se ho: ²⁸ “Mistře, Mojžíš nám napsal: ‘Kdyby zemřel něčí bratr, který měl manželku, a zemřel by bezdětný, ať si tu ženu vezme jeho bratr a vzbudí svému bratru potomka.’” ²⁹ Bylo tedy sedm bratrů. První se oženil a zemřel bezdětný. ³⁰ A [tak] si tu ženu vzal druhý a [i] ten zemřel bezdětný. ³¹ Potom si ji vzal třetí a stejně tak i [všech] sedm; nezanechali děti a zemřeli. ³² Poslední ze všech pak zemřela i ta žena. ³³ Kterého z nich tedy bude manželkou při vzkříšení? Vždyť ji mělo za manželku [všech] sedm!” ³⁴ Ježíš jim však odpověděl: “Synové tohoto věku se žení a vdávají. ³⁵ Ale ti, kteří jsou hodni dosáhnout onoho věku a vzkříšení z mrtvých, se nebudou ženit ani vdávat. ³⁶ Nebudou už totiž ani moci zemřít, neboť jsou rovni andělům. A jsou synové Boží, poněvadž jsou synové

vzkříšení. ³⁷ A že mrtví vstávají, ukázal i Mojžíš u toho keře, když Pána nazývá Bohem Abrahama, Bohem Izáka a Bohem Jákoba. ³⁸ Bůh není [Bohem] mrtvých, ale živých, neboť jemu jsou živi všichni.“ ³⁹ Někteří ze zákoníků tedy odpověděli: “Mistře, [to] jsi řekl dobře.” ⁴⁰ A už se ho neodvažovali na nic ptát. ⁴¹ Potom jim řekl: “Jak mohou říkat, že Kristus je Davidův syn? ⁴² Sám David říká v knize Žalmů: ‘Pán řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, ⁴³ dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ⁴⁴ David ho tedy nazývá Pánem. Jak [to] potom může být jeho syn?” ⁴⁵ A když všechen lid naslouchal, řekl svým učedníkům: ⁴⁶ “Varujte se zákoníků, kteří se chtějí procházet ve [slavnostních] pláštích a mají rádi zdravení na tržištích a přední sedadla ve shromážděních a čestná místa při večeřích, ⁴⁷ kteří vyjádají domy vdov a předstírají dlouhé modlitby. Ti dostanou těžší rozsudek.”

21

¹ A když vzhlédl, spatřil bohaté, jak házejí své dary do pokladnice. ² Tehdy spatřil také jednu chudou vdovu, jak tam hází dva haléřky, ³ a řekl: “Vpravdě vám říkám, že tato chudá vdova dala ze všech nejvíce. ⁴ Všichni totiž dávali dary Bohu ze svého nadbytku, ale tato [žena] dala ze svého nedostatku všechno živobytí, které měla.” ⁵ A když někteří říkali o chrámu, jak je ozdoben pěkným kamením a obětními dary, řekl: ⁶ “Přijdou dny, kdy [z] toho, na co se díváte, nebude ponechán kámen na kameni: [všechno] bude zbořeno.” ⁷ Zeptali se ho tedy: “Mistře, kdy to bude? A jaké [bude] znamení [času], kdy se to má stát?” ⁸ On pak řekl: “Dejte pozor, abyste nebyli svedeni. Mnozí totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‘Já jsem [Kristus]’ a ‘Čas se přiblížil.’ Nechoďte tedy za nimi. ⁹ Kdybyste pak uslyšeli o válkách a nepokojích, neděste se; neboť se to musí nejdříve stát, ale konec nebude hned.” ¹⁰ Tehdy jim řekl: “Povstane národ proti národu a království proti království. ¹¹ Na [různých] místech budou veliká zemětřesení, hlady a mory a budou hrůzy a veliká znamení z nebe. ¹² Ale před tím vším na vás vztáhnou ruce a budou [vás] pronásledovat. Budou [vás] vydávat do shromáždění a vězení a kvůli mému jménu vás povedou před krále a vládce. ¹³ Ale [to] se vám obrátí ve svědectví. ¹⁴ Proto uložte ve svých srdcích, abyste si předem nerozmysleli, jak máte odpovídat, ¹⁵ neboť já vám dám ústa i moudrost, proti které nebude moci mluvit ani obstát žádný [z] vašich protivníků. ¹⁶ Budete však zrazováni i od rodičů a bratrů, [od] příbuzných i přátel a [některé] z vás vydají na smrt. ¹⁷ A všichni vás budou kvůli mému jménu nenávidět, ¹⁸ ale ani vlas z vaší hlavy se rozhodně neztratí. ¹⁹ Svou vytrvalostí získajte své duše.” ²⁰ “Když však spatříte Jeruzalém obležený vojskem, tehdy vězte, že se přiblížilo jeho zrušení. ²¹ Tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají do hor a ti uprostřed něj ať vyjdou a ti, kdo jsou na venkově, ať do něho nevházejí. ²² Neboť to budou dny pomsty, aby se naplnilo všechno, co je napsáno. ²³ Ale běda [bude] v těch dnech těhotným a těm, které kojí, protože na zemi bude veliká tíseň a hněv [proti] tomuto lidu. ²⁴ A budou padat ostřím meče a jako zajatci budou odvedeni mezi všechny národy a po Jeruzalému budou šlapat pohané, dokud se časy pohanů nenaplní.” ²⁵ “Tehdy budou znamení na slunci a [na] měsíci a [na] hvězdách a na zemi úzkost národů nevědoucích kam se podět před řvaním moře a vlnobitím. ²⁶ Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přijde na svět, neboť nebeské mocnosti budou otřeseny. ²⁷ A tehdy spatří Syna člověka, jak přichází v oblaku s mocí a velikou slávou. ²⁸ A až se toto začne dít, vzpřimte se a pozvedněte hlavy, protože se blíží vaše vykoupení.” ²⁹ Tehdy jim řekl podobenství: “Pohleďte na fíkovník i na všechny stromy. ³⁰ Když vidíte, jak už pučí, sami poznáváte, že léto už je blízko. ³¹ Tak i vy, až uvidíte, jak se dějí tyto věci, vězte, že Boží království je blízko. ³² Amen, říkám vám, že toto pokolení rozhodně nepomine, než se [toto] všechno stane. ³³ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou.” ³⁴ “Ale dávejte na sebe pozor, aby vaše srdce nebyla obtěžkána hodováním a opilstvím a staráním se o [tento] život a ten den by na vás přišel nečekaně. ³⁵ Neboť přijde jako past na všechny, kdo přebývají na povrchu celé země. ³⁶ Proto bděte a modlete se v každý čas, abyste byli hodni uniknout všemu tomu, co se má dít, a postavit se před Synem člověka.” ³⁷ A [tak] ve dne učival v chrámu, ale v noci vycházel a zůstával na hoře zvané Olivetská. ³⁸ Za úsvitu pak k němu v chrámu přicházel všechen lid, aby ho poslouchal.

22

¹ Blížil se tedy svátek nekvašených chlebů, zvaný Veliká noc. ² Velekněží a zákoníci tedy hledali [způsob], jak by ho zabili, neboť se báli lidu. ³ Tehdy vstoupil Satan do Jidáše příjmením Išariotského, který byl z počtu těch dvanácti. ⁴ [Ten] odešel a smluvil se s velekněžími a s veliteli [chrámové stráže], jak by jim ho zradil. ⁵ Ti se zaradovali a domluvili se [s ním], že mu dají peníze. ⁶ Souhlasil tedy a začal hledat příležitost, aby jim ho zradil [někde] mimo zástup. ⁷ Tehdy přišel den nekvašených chlebů, ve kterém měl být zabit beránek. ⁸ Poslal tedy Petra a Jana se slovy: "Jděte a připravte nám Hod beránka, abychom pojedli." ⁹ A oni mu řekli: "Kde chceš, ať [ho] připravíme?" ¹⁰ Řekl jim tedy: "Hleďte, až vejдете do města, potká vás člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním do domu, do kterého vejde, ¹¹ a řekněte hospodáři toho domu: 'Mistr ti vzkazuje: Kde je místnost, v níž bych se svými učedníky pojedl beránka?' ¹² On vám pak ukáže velikou horní místnost prostřenou [k jídlu]. Tam připravte [večeři]. ¹³ Když tedy odešli, našli [vsechno] tak, jak jim řekl, a připravili beránka. ¹⁴ A když přišla ta chvíle, posadil se za stůl a dvanáct apoštolů s ním. ¹⁵ Tehdy jim řekl: "Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto beránka předtím, než budu trpět; ¹⁶ neboť vám říkám, že už ho nebudu jíst, dokud nedojde naplnění v Božím království." ¹⁷ A když vzal kalich, vzdal díky a řekl: "Vezměte jej a rozdělte mezi sebou; ¹⁸ neboť vám říkám, že už nebudu pít z plodu vinného kmene, dokud nepřijde Boží království." ¹⁹ A když vzal chléb, vzdal díky, rozlomil a dal jim [ho] se slovy: "To je mé tělo, které se dává za vás. To dělejte na mou památku." ²⁰ Tak [vzal] i kalich, když bylo po večeři, a řekl: "Tento kalich [je] ta nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás. ²¹ Ale pohleďte, ruka mého zrádce [je] se mnou na stole. ²² Syn člověka jde vskutku tak, jak je určeno, ale běda člověku, jímž je zrazován." ²³ A oni se začali mezi sebou dohadovat, kdo z nich že je ten, který se to chystá udělat. ²⁴ Tehdy také mezi nimi nastal spor, kdo z nich se zdá být největší. ²⁵ On jim však řekl: "Králové národů nad nimi panují a ti, kdo nad nimi užívají moci, jsou nazýváni dobrodinci. ²⁶ Ale vy [to] tak nedělejte. Naopak, kdo [je] mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo [je] vůdce, jako ten, který slouží. ²⁷ Neboť kdo [je] větší - ten, který sedí, nebo ten, který slouží? Zdali ne ten, který sedí? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží. ²⁸ Vy jste se mnou zůstali v mých zkouškách ²⁹ a já vám odkazuji království, jako [ho] můj Otec odkázal mně, ³⁰ abyste jedli a pili za mým stolem v mém království a seděli na trůnech a soudili dvanáct pokolení Izraele." ³¹ Tehdy Pán řekl: "Šimone, Šimone, hle, Satan si vyžádal, aby vás tříbil jako pšenici. ³² Já jsem ale za tebe prosil, aby tvá víra nepřestala. A ty, až se jednou obrátíš, posiluj své bratry." ³³ A on mu řekl: "Pane, s tebou jsem připraven jít i do vězení, i na smrt!" ³⁴ On však odpověděl: "Říkám ti, Petře, dnes se kohout neozve, dokud třikrát nezapřeš, že mě znáš." ³⁵ Tehdy jim řekl: "Když jsem vás poslal bez měšce, mošny a [bez] obuvi, měli jste snad v něčem nedostatek?" A oni řekli: "V ničem." ³⁶ Řekl jim tedy: "Ale teď, kdo má měšec, ať si [ho] vezme, podobně i mošnu; a kdo nemá, ať prodá svůj plášť a koupí si meč. ³⁷ Říkám vám totiž, že se na mně musí splnit ještě toto Písmo: 'Byl započten mezi zločince.' Neboť to, co je napsáno o mně, se naplňuje." ³⁸ Oni tedy řekli: "Pane, pohleď, zde [jsou] dva meče. "A on jim řekl: "[To] stačí." ³⁹ Když pak vyšel [ven], šel podle [svého] zvyku na Olivetskou horu a šli za ním i jeho učedníci. ⁴⁰ A když přišel na místo, řekl jim: "Modlete se, abyste nevešli do pokušení." ⁴¹ Sám se pak od nich vzdálil asi co by kamenem dohodil, poklekl na kolena a modlil se: ⁴² "Otče, pokud chceš, odejmi ode mne tento kalich; ať se však nestane má vůle, ale tvá!" ⁴³ Tehdy se mu ukázal anděl z nebe a posiloval ho. ⁴⁴ Modlil se tedy ve smrtelném zápase [ještě] horlivěji a jeho pot začal být jako krupěje krve stékající na zem. ⁴⁵ Když potom vstal od modlitby a přišel k učedníkům, nalezl je spící zármutkem. ⁴⁶ Řekl jim: "Jak to, že spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nevešli do pokušení." ⁴⁷ A když ještě mluvil, hle, zástup a jeden ze dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi a přiblížil se k Ježíši, aby ho polbil. ⁴⁸ Ježíš mu však řekl: "Jidáš, polibkem zraňuješ Syna člověka?" ⁴⁹ Když tedy ti okolo něj uviděli, k čemu se schyluje, řekli mu: "Pane, máme se bít mečem?" ⁵⁰ Jeden z nich zasáhl otroka nejvyššího kněze a usekl mu pravé ucho. ⁵¹ Ježíš však odpověděl: "Nechte už toho!" A dotkl se jeho ucha a uzdravil ho. ⁵² Tehdy Ježíš řekl těm velekněžím a velitelům chrámové [stráže] a starším, kteří na něj přišli: "Vypravili jste se jako na zločince, s meči a holemi? ⁵³ Každý den jsem s vámi býval v chrámu a nevztáhli jste na mě ruce. Ale toto je vaše hodina

a vláda temnoty.”⁵⁴ A když ho zajali, vedli [ho a] přivedli do domu nejvyššího kněze. Petr [ho] ale zpovzdálí následoval,⁵⁵ a když uprostřed dvora zapálil ohně a společně se posadili, seděl Petr mezi nimi.⁵⁶ Jedna služebná si ho všimla, jak sedí u ohně, upřeně se na něj podívala a řekla: “Tenhle byl také s ním.”⁵⁷ Ale on ho zapřel. Řekl: “Ženo, [já] ho neznám!”⁵⁸ A když si ho po malé chvilí všiml jiný, řekl: “Ty jsi také [jeden] z nich.” Petr však řekl: “Člověče, nejsem!”⁵⁹ Když potom uplynula asi jedna hodina, začal někdo jiný tvrdit: “Opravdu, tenhle s ním byl také! Vždyť je také Galilejec!”⁶⁰ Petr však řekl: “Člověče, nevím, o čem mluvíš!” A vtom, když ještě mluvil, zakokrhla kohout⁶¹ a Pán se obrátil a pohlédl na Petra. Tehdy se Petr rozpomenul na Pánovo slovo, jak mu řekl: “Dříve než se ozve kohout, třikrát mě zapřeš.”⁶² A Petr vyšel ven a hořce se rozplakal.⁶³ A ti muži, kteří hlídali Ježíše, se mu posmívali a tloukli [ho].⁶⁴ Zahalili ho a bili ho do tváře a ptali se ho: “Prorokuj! Kdo tě udeřil?”⁶⁵ A mluvíli proti němu mnoho jiného a rouhali se.⁶⁶ Jakmile pak nastal den, sešli se starší lidu, velekněží i zákoníci a odvedli ho do své velerady⁶⁷ se slovy: “Jestliže jsi Kristus, řekni nám [to]!” Ale on jim odpověděl: “Kdybych vám [to] řekl, stejně neuvěříte.”⁶⁸ A kdybych se vás zeptal, stejně mi neodpovíte ani [mě] nepropustíte.”⁶⁹ Od nynějška bude Syn člověka sedět po pravici Boží moci.”⁷⁰ Tehdy všichni řekli: “Takže ty jsi Boží Syn?” Ale on jim odpověděl: “Vy [to] říkáte, protože já jsem.”⁷¹ Řekli tedy: “Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme [to] sami slyšeli z jeho úst!”

23

¹ Tehdy jich celé množství povstalo, odvedli ho k Pilátovi² a začali ho obviňovat. Říkali: “Nalezli jsme tohoto [muže], jak rozvrací národ a brání dávat daně císaři a nazývá se Kristem králem.”³ Pilát se ho tedy zeptal: “Ty jsi ten židovský král?” Ale on mu odpověděl: “Ty [to] říkáš.”⁴ Pilát tedy řekl velekněžím a zástupům: “Žádnou vinu na tomto člověku nenacházím.”⁵ Ale oni [tím] více naléhali a říkali: “Bouří lid! Učí po celém Judsku počínaje od Galileje až sem!”⁶ Když tedy Pilát uslyšel o Galileji, zeptal se, zda je ten člověk Galilejec.⁷ A když se dozvěděl, že je z Herodova panství, poslal ho k Herodovi, který v těch dnech byl také v Jeruzalémě.⁸ A když Herodes spatřil Ježíše, velice se zaradoval. Dávno ho totiž toužil vidět, protože o něm hodně slyšel, a doufal, že uvidí nějaký zázrak, který [Ježíš] udělá.⁹ Vyptával se ho tedy mnohými slovy, ale on mu nic neodpověděl.¹⁰ Stáli tam však velekněží a zákoníci a usilovně ho obviňovali.¹¹ A tak jím Herodes se svými vojáky pohrdl, a když se [mu dost] naposmíval, oblékl ho do skvostného roucha a poslal ho zpět k Pilátovi.¹² A toho dne se Pilát a Herodes spřátelili; předtím totiž byli spolu v nepřátelství.¹³ Tehdy Pilát svolal velekněze a přední [muže] i lid¹⁴ a řekl jim: “Přivedli jste mi tohoto člověka jako rozvraceče lidu; a hle, já jsem [ho] před vámi vyslechl a nenašel jsem na tom člověku žádnou vinu [v tom], z čeho ho obviňujete.”¹⁵ Dokonce ani Herodes [ne], neboť jsem vás poslal k němu. Pohlédte, nespáchal nic, za co by si zasloužil smrt!¹⁶ Proto ho napomenou a propustím.”¹⁷ (Ve svátek jim totiž musel propouštět jednoho [vězně].)¹⁸ Ale všichni společně vykřikli: “Odstraň tohoto a propušt' nám Barabáš!”¹⁹ (Ten byl vsazen do vězení za nějakou vzpouru, která vznikla ve městě, a [za] vraždu.)²⁰ Pilát [k nim] tedy znovu promluvil, protože chtěl propustit Ježíše.²¹ Ale oni křičeli: “Ukřižuj, ukřižuj ho!”²² On jim tedy řekl potřeť: “Ale co tento [muž] udělal zlého? Nenašel jsem na něm žádnou smrtelnou vinu. Proto ho napomenou a propustím!”²³ Ale oni naléhali velikým křikem a dožadovali se, aby byl ukřižován. A jejich hlasy i [hlasy] velekněží sílily.²⁴ Pilát tedy rozhodl, aby se stalo [podle] jejich žádosti,²⁵ a propustil jim toho, který byl vsazen do vězení za vzpouru a vraždu, o něhož žádali, ale Ježíše vydal jejich vůli.²⁶ A když ho odváděli, chytily nějakého Šimona Kyrénského, který šel z pole, a naložili mu kříž, aby [ho] nesl za Ježíšem.²⁷ Šlo za ním veliké množství lidu i ženy, které nad ním plakaly a nařikaly.²⁸ Ježíš se k nim obrátil a řekl: “Dcery jeruzalémské, neplačte nade mnou, ale plačte nad sebou a nad svými dětmi. Neboť hle, přicházejí dny, kdy řeknou: ‘Blaze neplodným a lůnům, která nerodila, a prsům, které nekojily!’”³⁰ Tehdy začnou říkat horám: ‘Padněte na nás!’ A kopcům: ‘Přikryjte nás!’³¹ Když se totiž toto děje zelenému stromu, co se stane se suchým?”³² A k popravě s ním byli vedeni ještě dva jiní, zločinci.³³ Když pak přišli na místo zvané Lebka, ukřižovali ho tam, i ty zločince – jednoho po pravici a druhého

po levici. ³⁴ Tehdy Ježíš řekl: "Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co dělají!" A když si dělali jeho šaty, házeli [o ně] los. ³⁵ Lidé [tam] stáli a dívali se; a s nimi se [mu] vysmívali také přední [muži], kteří říkali: "Jině spasil, [tak] ať spásí sám sebe, jestliže je to Kristus, ten Boží Vyvolený!" ³⁶ A vojáci se mu posmívali také. Přistupovali, nabízeli mu ocet ³⁷ a říkali: "Jestli jsi ten židovský král, zachraň sám sebe!" ³⁸ Byl nad ním také nápis, napsaný řeckými, latinskými a hebrejskými písmeny: "TOTO JE ŽIDOVSKÝ KRÁL." ³⁹ A jeden z těch zločinců, kteří viseli [s ním], mu spílal a říkal: "Jestliže jsi Kristus, zachraň sám sebe i nás!" ⁴⁰ Ale ten druhý mu odpověděl a káral ho slovy: "Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi ve stejném odsouzení!" ⁴¹ A my jistě [trpíme] spravedlivě, protože dostáváme, co si za své skutky zasloužíme, ale tehle nic zlého neudělal." ⁴² Tehdy řekl Ježíši: "Pane, vzpomeň si na mě, až přijdeš ve svém království." ⁴³ Ježíš mu odpověděl: "Amen, říkám ti, dnes budeš se mnou v ráji." ⁴⁴ A bylo okolo šesté hodiny. Tehdy nastala po celé zemi tma až do deváté hodiny. ⁴⁵ A slunce se zatmělo a chrámová opona se roztrhla uprostřed. ⁴⁶ Tehdy Ježíš hlasitě vykřikl: "Otče, do tvých rukou svěřuji svého ducha." A když to řekl, vydechl [naposled]. ⁴⁷ Když tedy setník uviděl, co se stalo, vzdal slávu Bohu se slovy: "Tento člověk byl jistě spravedlivý!" ⁴⁸ A všechny zástupy, které se sešly k té podívané, se při pohledu na to, co se stalo, bily do prsou a vracely se zpět. ⁴⁹ Ale všichni jeho známí, i ženy, které ho doprovázely z Galileje, stáli opodál a viděli to. ⁵⁰ A hle, muž jménem Josef, člen rady (dobrý a spravedlivý muž, ⁵¹ který nesouhlasil s radou a jejím činem), z judského města Arimatie, jenž sám také očekával Boží království, ⁵² ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. ⁵³ Sňal je, zavinul do plátna a pochoval ho do vytesané hrobky, ve které ještě nebyl nikdo pochován. ⁵⁴ (A byl den připravování a začínala sobota.) ⁵⁵ Přidaly se také ženy, které s ním přišly z Galileje, a podívaly se na hrob a [na to,] jak bylo pochováno jeho tělo. ⁵⁶ Když se pak vrátily, připravily vonné [látky a] masti, ale v sobotu podle přikázání zachovaly klid.

24

¹ Prvního [dne] týdne pak šly spolu s některými [jinými] brzy ráno k hrobu a nesly vonné [masti], které připravily. ² Nalezly však kámen odvalený od hrobu, ³ a když vešly [dovnitř], nenašly tělo Pána Ježíše. ⁴ A když nad tím byly bezradné, hle, stalo se, že se k nim postavili dva muži v zářícím rouchu. ⁵ Ale když se ulekly a sklonily tváře k zemi, řekl jim: "Proč hledáte živého mezi mrtvými? ⁶ Není tu, ale vstal! Vzpomeňte si, jak k vám mluvil, když byl ještě v Galileji. ⁷ Řekl: 'Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí a být ukřižován a třetího dne vstát [z mrtvých].'" ⁸ Tehdy si vzpomněly na jeho slova, ⁹ a když se vrátily od hrobu, oznámily to všechno těm jedenácti i všem ostatním. ¹⁰ A ty, které to řekly apoštolům, byly Marie Magdaléna a Johana a Marie Jakobova a ostatní, které byly s nimi. ¹¹ Oni ale měli jejich slova za tlachání a nevěřili jim. ¹² Petr však vstal a běžel k hrobu, a když se naklonil [dovnitř], spatřil plátna, ležící sama. Odešel tedy a sám pro sebe se divil, co se stalo. ¹³ A hle, dva z nich šli toho dne do vesnice jménem Emauz, která byla vzdálená šedesát honů od Jeruzaléma, ¹⁴ a hovořili spolu o tom všem, co se přihodilo. ¹⁵ A když [takto] hovořili a uvažovali, stalo se, že sám Ježíš se přiblížil a šel s nimi. ¹⁶ Ale jejich oči byly držené, aby ho nepoznali. ¹⁷ Řekl jim tedy: "Co [je] to za věci, o kterých spolu cestou rozmlouváte a jste smutní?" ¹⁸ Jeden [z nich], jménem Kleofáš, mu odpověděl: "Ty [jsi] jediný cizinec v Jeruzalémě, že ses nedozvěděl o tom, co se tam v těchto dnech stalo?" ¹⁹ A [on] jim řekl: "O čem?" Řekli mu tedy: "O Ježíši Nazaretském, který byl prorok, muž mocný ve skutku i slovu před Bohem i [přede] vším lidem; ²⁰ jak ho velekněží a naši představení vydali k odsouzení na smrt a ukřižovali ho. ²¹ My jsme však doufali, že [to] je on, kdo má vykoupit Izrael. A k tomu všemu je to dnes už třetí den, co se to stalo. ²² Ale i některé z našich žen nás ohromily. Byly ráno u hrobu, ²³ a když nenašly jeho tělo, přišly a říkaly, že měly dokonce vidění andělů, kteří řekli, že žije. ²⁴ Některé z našich tedy šly ke hrobu a našli [všechno] tak, jak řekly ženy, ale jeho neviděli." ²⁵ On jim tedy řekl: "nechápaví a srdcem pomalí věřit všemu tomu, co mluvili proroci! ²⁶ Copak Kristus nemusel vytrpět tyto věci a vejít do své slávy?" ²⁷ A počínaje od Mojžíše a všech proroků vykládal jim ve všech Písmech, co [bylo] o něm. ²⁸ Tehdy se přiblížili k vesnici, do které šli, a on naznačil, že půjde dál. ²⁹ [Oni] však na něj naléhali: "Zůstaň s námi, vždyť se už připozdívá a den se nachýlíl." A tak šel dovnitř, aby s nimi zůstal. ³⁰ A když s nimi

byl za stolem, stalo se, [že] vzal chléb, požehnal, rozlomil [ho] a podával jim. ³¹ Tehdy se jejich oči otevřely a poznali ho, ale on zmizel jejich očím. ³² Tehdy řekli jeden druhému: “Copak v nás naše srdce nehořelo, když k nám mluvil po cestě a otvíral nám Písmo?” ³³ V tu chvíli tedy vstali a vrátili se do Jeruzaléma a našli shromážděných těch jedenáct i ty, kteří byli s nimi, ³⁴ jak říkají: “Pán byl opravdu vzkříšen a ukázal se Šimonovi!” ³⁵ A oni vyprávěli, co [se stalo] na cestě a jak se jim dal poznat při lámání chleba. ³⁶ A když o tom mluvili, postavil se uprostřed nich sám Ježíš a řekl jim: “Pokoj vám.” ³⁷ Ale [oni] se vyděsili a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. ³⁸ Řekl jim tedy: “Proč jste rozrušení? A proč ve vašich srdcích povstávají pochybnosti? ³⁹ Pohled'te na mé ruce a mé nohy, že jsem to já. Dotkněte se mě a podívejte se: duch přece nemá maso a kosti, jako vidíte, [že] já mám.” ⁴⁰ A když to řekl, ukázal jim ruce i nohy. ⁴¹ Když ale ještě pro radost nemohli uvěřit a divili se, řekl jim: “Máte tu něco k jídlu?” ⁴² Podali mu tedy kus pečené ryby a plást medu. ⁴³ A on si vzal a pojedl před nimi. ⁴⁴ Tehdy jim řekl: “Toto [jsou] slova, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi, že se musí naplnit všechno, co je o mně napsáno v Mojžíšově zákoně, [v] Prorocích a [v] Žalmech.” ⁴⁵ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmům, ⁴⁶ a řekl jim: “Tak je [to] napsáno a tak musel Kristus trpět a třetího dne vstát z mrtvých ⁴⁷ a v jeho jménu [musí] být kázáno pokání a odpuštění hříchů všem národům počínaje od Jeruzaléma. ⁴⁸ A vy jste toho svědkové. ⁴⁹ A hle, já na vás pošlu zaslíbení svého Otce. Vy však zůstaňte ve městě Jeruzalémě, dokud nebudete oblečeni mocí shůry.” ⁵⁰ Potom je odvedl ven, až k Betanii. [Tam] zvedl ruce a požehnal jim. ⁵¹ A zatímco jim žehnal, stalo se, [že] se od nich vzdaloval a byl nesen vzhůru do nebe. ⁵² A když se mu poklonili, vrátili se s velikou radostí do Jeruzaléma ⁵³ a byli stále v chrámu, [kde] chválili a oslavovali Boha. Amen.

Jan

¹ Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. ² To bylo na počátku u Boha. ³ Všechny věci povstaly skrze něj a bez něho nepovstalo nic, co je. ⁴ V něm byl život a ten život byl světlo lidí. ⁵ A to světlo svítí ve tmě, ale tma ho nepohltila. ⁶ Byl člověk poslaný od Boha, jehož jméno [bylo] Jan. ⁷ Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom Světle, aby skrze něho všichni uvěřili. ⁸ On nebyl to Světlo, ale [přišel], aby o tom Světle vydal svědectví. ⁹ [Tento] byl to pravé Světlo, které osvětluje každého člověka přicházejícího na svět. ¹⁰ Byl na světě a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. ¹¹ Přišel do svého vlastního a jeho vlastní ho nepřijali. ¹² Ale všem, kdo neviděl; jednorozený Syn, který je v Otcově náručí, ten [ho] vylíčil. ¹³ Ale všem, kteří jsou zrozeni ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. ¹⁴ A to Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi (a viděli jsme jeho slávu, slávu jakou [má] Jednorozený od Otce), plné milosti a pravdy. ¹⁵ Jan o něm vydával svědectví a volal: "Toto je [ten], o němž jsem řekl: Ten, který přichází za mnou, je přede mnou, neboť byl dříve než já." ¹⁶ A my všichni jsme vzali z jeho plnosti, a to milost za milost. ¹⁷ Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, [ale] milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista. ¹⁸ Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v Otcově náručí, ten [ho] vylíčil. ¹⁹ A toto je Janovo svědectví: Když Židé poslali kněze a levity z Jeruzaléma, aby se ho zeptali: "Kdo jsi?" ²⁰ Tehdy [to] vyznal a nezapřel. Vyznal: "Já nejsem Kristus." ²¹ Zeptali se ho: "Kdo tedy? Jsi Eliáš?" A [on] řekl: "Nejsem." "Jsi ten Prorok?" A odpověděl: "Ne." ²² Řekli mu tedy: "Kdo jsi? Ať můžeme dát odpověď těm, kteří nás poslali. Co říkáš sám o sobě?" ²³ [Tehdy] řekl: "Já [jsem] 'hlas volajícího na poušti: Srovnajte Pánovu cestu!' jak řekl prorok Izaiáš." ²⁴ A ti, kteří byli poslání, byli z farizeů. ²⁵ Zeptali se ho tedy a řekli mu: "Proč tedy křtíš, když nejsi Kristus ani Eliáš ani ten Prorok?" ²⁶ Jan jim odpověděl: "Já křtím vodou, ale uprostřed vás stojí [ten], koho vy neznáte. ²⁷ To je ten, který přichází po mně, [ale] je přede mnou. Jemu nejsem hoden [ani] rozvázat řemínek sandálu." ²⁸ Toto se stalo v Betabaře za Jordánem, kde Jan křtil. ²⁹ Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak přichází k němu, a řekl: "Hle, Beránek Boží, který snímá hřích světa! ³⁰ To je [ten], o němž jsem řekl: Po mně přichází muž, který je přede mnou, neboť byl dříve než já. ³¹ A já jsem ho neznal, ale přišel jsem křtít vodou proto, aby byl zjeven Izraeli." ³² Jan tedy vydal svědectví: "Viděl jsem Ducha, jak sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. ³³ Já jsem ho neznal, ale Ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: 'Na koho spatříš sestoupit Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem Svatým.' ³⁴ A já jsem [to] viděl a vydal jsem svědectví, že on je ten Boží Syn." ³⁵ Druhého dne [tam] Jan znovu stál se dvěma ze svých učedníků. ³⁶ Když spatřil Ježíše, jak se prochází, řekl: "Hle, Beránek Boží." ³⁷ A ti dva učedníci ho slyšeli, když [to] říkal, a odešli za Ježíšem. ³⁸ A když se Ježíš obrátil a spatřil je, jak jdou za [ním], řekl jim: ³⁹ "Co hledáte?" A oni mu řekli: "Rabbi" (což se překládá: Mistré), "kde bydlíš?" ⁴⁰ Řekl jim: "Pojďte a podívejte se." Šli tedy a viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho. (A bylo okolo desáté hodiny.) ⁴¹ Jeden z těch dvou, kteří [to] od Jana slyšeli a následovali ho, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. ⁴² Ten první nalezl svého bratra Šimona a řekl mu: "Našli jsme Mesiáše!" (což je v překladu Kristus). ⁴³ A přivedl ho k Ježíši. Když na něj Ježíš pohlédl, řekl: "Ty jsi Šimon, syn Jonášův. Budeš se jmenovat Kéfas" (což se překládá Petr). ⁴⁴ Druhého dne se Ježíš chtěl vydat do Galileje. Nalezl Filipa a řekl mu: "Pojď za mnou." ⁴⁵ Filip pak byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. ⁴⁶ Filip našel Natanaele a řekl mu: "Našli jsme [toho], o kterém psal Mojžíš v Zákoně a proroci - Ježíše, syna Josefova z Nazaretu!" ⁴⁷ Natanael mu však řekl: "Může být z Nazaretu něco dobrého?" Filip mu řekl: "Pojď a podívej se." ⁴⁸ Když Ježíš uviděl Natanaele, jak jde k němu, řekl o něm: "Hle, opravdový Izraelita, v němž není [žádná] lest!" ⁴⁹ Natanael mu řekl: "Odkud mne znáš?" Ježíš mu odpověděl: "Viděl jsem tě dříve, než tě Filip zavola, když jsi byl pod fíkovníkem." ⁵⁰ Natanael mu odpověděl: "Rabbi, ty jsi Boží Syn, ty jsi král Izraele!" ⁵¹ Ježíš mu odpověděl: "Věříš proto, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkovníkem? Uvidíš větší věci než tyto." [(John 1:52) A řekl mu: "Amen, amen, říkám vám: Od nynějška uvidíte otevřené nebe a Boží anděly, jak vystupují a sestupují na Syna člověka."]

2

¹ Třetího dne pak byla svatba v Káně Galilejské a byla tam Ježíšova matka. ² Na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. ³ A když došlo víno, řekla Ježíšova matka: "Nemají víno." ⁴ Ježíš jí řekl: "Ženo, co [mám] já s tebou? Moje hodina ještě nepřišla." ⁵ Jeho matka řekla služebníkům: "Udělejte, cokoli by vám řekl." ⁶ A stálo tam šest kamenných nádob na vodu k židovskému očišťování, každá o obsahu dvou nebo tří měr. ⁷ Ježíš jim řekl: "Naplňte ty nádoby vodou." Naplnili je tedy až po okraj. ⁸ Potom jim řekl: "Teď nalijte a doneste vrchnímu správci svatby." A donesli. ⁹ Jakmile vrchní správce svatby okusil tu vodu, z níž se stalo víno (a nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří tu vodu nalávali, věděli), zavolal ten vrchní správce ženicha ¹⁰ a řekl mu: "Každý člověk podává nejdříve dobré víno, a když jsou [hosté] opilí, tehdy to horší. Ty jsi zachoval dobré víno až doteď." ¹¹ Tím udělal Ježíš v Káně Galilejské počátek zázraků a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. ¹² Potom sestoupil do Kafarnaum, on, jeho matka, jeho bratři i jeho učedníci; a zůstali tam několik dní. ¹³ Tehdy byla blízko židovská Veliká noc. Ježíš tedy přišel do Jeruzaléma ¹⁴ a v chrámu nalezl prodavače volů, ovcí a holubic a směnárny sedící [za stoly]. ¹⁵ Udělal si tedy bič z provázků a všechny z chrámu vyhnal, i ovce a voly, a směnárnickým rozsypal peníze a zpřevracel [jim] stoly. ¹⁶ A těm, kteří prodávali holubice, řekl: "Odnesťte to odsud! Nedělejte dům mého Otce domem kupectví!" ¹⁷ Tehdy si jeho učedníci vzpomněli, že je napsáno: "Horlivost [pro] tvůj dům mne pohltila." ¹⁸ Židé tedy odpověděli a řekli mu: "Jaké nám ukážeš znamení, když děláš tyto věci?" ¹⁹ Ježíš jim odpověděl: "Zbořte tento chrám a ve třech dnech ho postavím." ²⁰ A Židé řekli: "Čtyřicet šest let se stavěl tento chrám a ty ho postavíš za tři dny?" ²¹ On však mluvil o chrámu svého těla. ²² Proto když vstal z mrtvých, jeho učedníci si vzpomněli, že jim to říkal. A uvěřili Písmu a slovu, které Ježíš řekl. ²³ A když byl na Velikou noc v Jeruzalémě, mnozí během toho svátku uvěřili v jeho jméno, když viděli zázraky, které dělal. ²⁴ Ale Ježíš se jim nesvěřoval, protože on znal všechny. ²⁵ A nepotřeboval, aby někdo vydával o člověku svědectví, neboť on věděl, co je v člověku.

3

¹ Mezi farizeji pak byl člověk jménem Nikodém, židovský hodnostář. ² Ten přišel k Ježíši v noci a řekl mu: "Rabbi, víme, že jsi přišel [jako] učitel od Boha, neboť nikdo nemůže dělat znamení, která děláš ty, není-li Bůh s ním." ³ Ježíš mu odpověděl a řekl: "Amen, amen, říkám ti: Jestliže se někdo nenarodí znovu, nemůže spatřit Boží království." ⁴ Nikodém mu řekl: "Jak se může člověk narodit, když je starý? Může snad vejít podruhé do lůna své matky a narodit se?" ⁵ Ježíš odpověděl: "Amen, amen, říkám ti: Jestliže se někdo nenarodí z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. ⁶ Co se narodilo z těla, je tělo, a co se narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nevíš, že jsem ti řekl: Musíte se znovu narodit. ⁸ Vítr vane, kam chce a slyšíš jeho hlas, ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je [to s] každým, kdo se narodil z Ducha." ⁹ Nikodém mu odpověděl a řekl: "Jak se ty věci mohou stát?" ¹⁰ Ježíš mu odpověděl: "Ty jsi učitel Izraele a nevíš to? ¹¹ Amen, amen, říkám ti, že mluvíme [o tom], co známe, a svědčíme [o tom], co jsme viděli, ale naše svědectví nepřijímáte. ¹² Jestliže nevěříte, když jsem vám říkal pozemské věci, jak uvěříte, budu-li vám říkat nebeské?" ¹³ "Nikdo nevystoupil do nebe, jen ten, kdo sestoupil z nebe, Syn člověka, který je v nebi. ¹⁴ A jako Mojžíš vyzdvihl hada na poušti, tak musí být vyzdvihnut Syn člověka, ¹⁵ aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl věčný život. ¹⁶ Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozenného Syna, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl věčný život. ¹⁷ Bůh totiž neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. ¹⁸ Kdo v něj věří, není souzen, ale kdo nevěří, je již odsouzen; neboť neuvěřil ve jméno jednorozenného Božího Syna. ¹⁹ A toto je ten soud, že světlo přišlo na svět, ale lidé si více oblíbili tmu nežli světlo, protože jejich skutky byly zlé. ²⁰ Každý, kdo koná zlo, totiž nenávidí světlo a nepřichází ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. ²¹ Ale kdo koná pravdu, přichází ke světlu, aby jeho skutky byly zjeveny, že jsou vykonány v Bohu." ²² Potom Ježíš přišel se svými učedníky do judské země a tam s nimi pobýval a křtil. ²³ Jan pak také křtil v Ainonu, blízko Sálimu, neboť tam bylo mnoho vody. A [lidé] přicházeli a byli křtěni. ²⁴ (Jan totiž ještě nebyl vsazen do žaláře.) ²⁵ Tehdy mezi [některými] z Janových učedníků a Židy

vyvstala otázka o očišťování. ²⁶ Přišli tedy k Janovi a řekli mu: “Rabbi, ten, který byl s tebou za Jordánem, o kterém jsi ty vydal svědectví, pohleď, on křtí a všichni přicházejí k němu!” ²⁷ Jan odpověděl: “Člověk nemůže přijmout nic, není-li mu [to] dáno z nebe. ²⁸ Vy sami jste mi svědky, že jsem řekl: Já nejsem Kristus, ale jsem poslán před ním. ²⁹ Kdo má nevěstu, je ženich, ale přítel ženicha, který stojí a slyší ho, se z ženichova hlasu velmi raduje. Tato má radost se tedy naplnila. ³⁰ On musí růst a já se menšit. ³¹ Kdo přichází shůry, je nade všechny; kdo je ze země, je pozemský a mluví pozemské [věci]. Ten, který přišel z nebe, je nade všechny. ³² Svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale jeho svědectví nikdo nepřijímá. ³³ Kdo přijímá jeho svědectví, zpečetil [to], že Bůh je pravdomluvný. ³⁴ [Ten], kterého Bůh poslal, mluví Boží slova, neboť Bůh dává Ducha bez omezení. ³⁵ Otec miluje Syna a všechno dal do jeho rukou. ³⁶ Kdo věří v Syna, má věčný život; kdo ale Synu nevěří, nespátří život a zůstává na něm Boží hněv.”

4

¹ A když se Pán dověděl, že farizeové slyšeli: Ježíš získává a křtí více učedníků než Jan ² (ačkoli Ježíš sám nekřtíl, ale jeho učedníci), ³ opustil Judsko a odešel znovu do Galileje. ⁴ Musel však projít Samařím. ⁵ Přišel tedy k samařskému městu zvanému Sichar, blízko pozemku, který dal Jákob svému synu Josefovi. ⁶ Tam byla Jákobova studna. Ježíš se tedy, unaven cestou, posadil u té studny. Bylo okolo šesté hodiny. ⁷ [Tehdy] přišla žena ze Samaří, aby načerpala vodu. Ježíš jí řekl: “Dej mi napít.” ⁸ Jeho učedníci totiž odešli do města, aby nakoupili jídlo. ⁹ Ta samařská žena mu tedy řekla: “Jak to, [že] ty, který jsi Žid, žádáš nápoj ode mne, když jsem Samaritánka?” (Židé se totiž se Samaritány nestýkají.) ¹⁰ Ježíš jí odpověděl: “Kdybys znala ten Boží dar, a kdo je ten, který ti říká: ‘Dej mi napít,’ prosila bys ty jeho a dal by ti žívou vodu.” ¹¹ Žena mu řekla: “Pane, nemáš ani, čím bys čerpal a studna je hluboká. Odkud tedy máš tu žívou vodu?” ¹² Jsi snad větší než náš otec Jákob, který nám tu studnu dal a sám z ní pil, i jeho synové a jeho dobytek?” ¹³ Ježíš jí odpověděl a řekl: “Každý, kdo pije tuto vodu, bude znovu žít. ¹⁴ Kdo by se však napil té vody, kterou mu dám já, nebude žít navěky, ale ta voda, kterou mu dám, se v něm stane pramenem vody tryskající k věčnému životu.” ¹⁵ Ta žena mu řekla: “Pane, dej mi tu vodu, abych [už] nežíznila a nechodila sem čerpat.” ¹⁶ Ježíš jí řekl: “Jdi, zavolej svého muže a přijď sem.” ¹⁷ Žena odpověděla: “Nemám muže.” Ježíš jí řekl: “Dobře jsi řekla: ‘Nemám muže,’ protože jsi měla pět mužů a [ten], kterého máš teď, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.” ¹⁸ Žena mu řekla: “Pane, vidím, že jsi prorok. ¹⁹ Naši otcové uctívali [Boha] na této hoře a vy říkáte, že místo, kde se musí uctívat, je v Jeruzalémě.” ²¹ Ježíš jí řekl: “Ženo, věř mi, že přichází hodina, kdy nebudete uctívat Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. ²² Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, protože spasení je z Židů. ²³ Ale přichází hodina a již je [zde], kdy praví uctívači budou uctívat Otce v duchu a pravdě. Takové totiž Otec hledá, aby ho uctívali. ²⁴ Bůh [je] Duch a ti, kdo ho uctívají, [ho] musí uctívat v duchu a v pravdě.” ²⁵ Žena mu řekla: “Vím, že přijde Mesiáš” (který je nazýván Kristus). “Ten až přijde, oznámí nám všechno.” ²⁶ Ježíš jí řekl: “[To] jsem já, který s tebou mluvím.” ²⁷ A vtom přišli jeho učedníci a divili se, že mluví se ženou, avšak žádný neřekl: “Co [jí] chceš?” anebo: “Proč s ní mluvíš?” ²⁸ Ta žena tedy nechala svůj džbán a odešla do města a řekla lidem: ²⁹ “Pojďte, podívejte se na člověka, který mi řekl všechno, co jsem udělala. Není to snad Kristus?” ³⁰ Vyšli tedy z města a šli k němu. ³¹ Mezitím ho však učedníci prosili: “Rabbi, najeze se!” ³² ale on jim řekl: “Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte.” ³³ Učedníci si tedy mezi sebou říkali: “Přinesl mu snad někdo jídlo?” ³⁴ Ježíš jim řekl: “Můj pokrm je, abych konal vůli Toho, který mě poslal, a dokončil jeho dílo. ³⁵ Neříkáte snad, že jsou ještě čtyři měsíce a [potom] přijde sklizeň? Hle, říkám vám: Pozvedněte své oči a hleďte na krajiny, že se již bělají ke žni. ³⁶ Ten, kdo sklízí, bere odplatu a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se i ten, kdo rozsívá, radoval spolu s tím, kdo sklízí. ³⁷ V tom je totiž pravdivé to slovo, že ‘jeden rozsívá a jiný sklízí’. ³⁸ Já jsem vás poslal sklízet [to], na čem jste vy nepracovali. Pracovali jiní a vy jste vstoupili do jejich práce.” ³⁹ A mnozí ze Samaritánů z toho města v něho uvěřili kvůli slovu té ženy, která svědčila: “Řekl mi všechno, co jsem udělala.” ⁴⁰ Když k němu tedy ti Samaritáni přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. Zůstal tam tedy dva dny ⁴¹ a kvůli jeho slovu [jich] uvěřilo mnohem více. ⁴² Té ženě pak řekli: “Už nevěříme [jen] kvůli tvé řeči; neboť jsme

sami slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa, Kristus.”⁴³ Po dvou dnech pak odtud odešel a vydal se do Galileje.⁴⁴ Sám Ježíš [měl] totiž vydat svědectví, že prorok není ve své vlasti v účtě.⁴⁵ Když tedy přišel do Galileje, Galilejci, kteří viděli všechno, co dělal ve svátek v Jeruzalémě, ho přijali, neboť i oni přišli na ten svátek.⁴⁶ Přišel tedy znovu do Kány Galilejské, kde udělal z vody víno. A [tam] byl jeden královský [úředník], jehož syn byl nemocný v Kafarnaum.⁴⁷ Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, šel k němu a prosil ho, aby sestoupil a uzdravil jeho syna, neboť začínal umírat.⁴⁸ Ježíš mu tedy řekl: “Neuvidíte-li znamení a zázraky, nikdy neuvěříte.”⁴⁹ Královský [úředník] mu řekl: “Pane, pojď, než mé dítě umře!”⁵⁰ Ježíš mu řekl: “Jdi, tvůj syn žije.” A ten člověk uvěřil slovu, které mu Ježíš řekl, a šel.⁵¹ A když už byl na cestě, setkali se s ním jeho služebníci a oznamovali [mu]: “Tvůj syn žije!”⁵² Vyptal se jich tedy na dobu, od které mu bylo lépe, a tak mu řekli: “Včera o sedmé hodině ho opustila horečka.”⁵³ Otec tedy poznal, že [to bylo] v tu chvíli, ve kterou mu Ježíš řekl: “Tvůj syn žije.” A tak uvěřil on i celý jeho dům.⁵⁴ Toto [je] zase druhý zázrak, [který] Ježíš udělal, když přišel z Judska do Galileje.

5

¹ Potom byl židovský svátek a Ježíš přišel do Jeruzaléma. ² A v Jeruzalémě je u Ovčí [brány] rybník hebrejsky zvaný Bethesda, který má pět podlouhů. ³ Tam leželo veliké množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých očekávajících pohnutí vody. ⁴ Občas totiž sestupoval do rybníka anděl a víril vodu a ten, kdo po tom zvíření vody do [ní] vstoupil první, býval uzdraven, ať měl jakoukoli nemoc. ⁵ A byl tam jeden člověk, který byl nemocen třicet osm let. ⁶ Když ho Ježíš uviděl ležet a poznal, že je už dlouho [nemocen], řekl mu: “Chceš být uzdraven?” ⁷ Ten nemocný mu odpověděl: “Pane, nemám člověka, který by mě snesl do rybníka, když se zvíří voda. Když přichází, sestupuje přede mnou jiný.” ⁸ Ježíš mu řekl: “Vstaň, vezmi své lůžko a chod.” ⁹ A ten člověk byl hned uzdraven, vzal své lůžko a chodil. Ten den však byla sobota. ¹⁰ Židé tedy tomu uzdravenému říkali: “Je sobota, není ti dovoleno nosit lůžko!” ¹¹ On jim však odpověděl: “Ten, který mě uzdravil, mi řekl: ‘Vezmi své lůžko a chod.’” ¹² Zeptali se ho tedy: “Kdo je ten člověk, který ti řekl: ‘Vezmi své lůžko a chod’?” ¹³ Ale ten uzdravený nevěděl, kdo [to] je, protože Ježíš pooděšel od zástupu, který byl na tom místě. ¹⁴ Potom ho Ježíš našel v chrámu a řekl mu: “Pohleď, jsi uzdraven; už nehřeš, aby se ti nepříhodovalo něco horšího.” ¹⁵ Ten člověk odešel a oznámil Židům, že ten, kdo ho uzdravil, je Ježíš. ¹⁶ A tak Židé začali Ježíše pronásledovat a chtěli ho zabít, protože to dělal v sobotu. ¹⁷ Ježíš jim ale odpověděl: “Můj Otec až doposud pracuje; i já pracuji.” ¹⁸ Židé ho tedy kvůli tomu chtěli zabít [ještě] více, neboť nejenom rušil sobotu, ale také nazýval Boha svým vlastním Otcem a [tak] se dělal rovným Bohu. ¹⁹ Ježíš jim tedy odpověděl a řekl: “Amen, amen, říkám vám: Syn nemůže sám od sebe dělat nic, jedině [to], co vidí dělat Otce. Neboť cokoli dělá on, to podobně dělá i Syn. ²⁰ Otec totiž má rád Syna a ukazuje mu všechno, co sám dělá; a ukáže mu větší skutky než tyto, abyste se vy divili. ²¹ Neboť jako Otec křísí mrtvé a obživuje, tak i Syn obživuje ty, které chce. ²² Otec totiž nikoho nesoudí, ale všechen soud dal Synu, ²³ aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí [ani] Otce, který ho poslal.” ²⁴ “Amen, amen, říkám vám: Kdo slyší mé slovo a věří Tomu, který mě poslal, má věčný život a nepřejde na soud, ale již přešel ze smrti do života. ²⁵ Amen, amen, říkám vám: Přichází hodina a již je [zde], kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna a ti, kteří uslyší, budou žít. ²⁶ Neboť jako má Otec život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, ²⁷ a dal mu také moc, aby konal soud, protože je Syn člověka. ²⁸ Nedivte se tomu; vždyť přichází hodina, kdy všichni, kteří [jsou] v hrobech, uslyší jeho hlas ²⁹ a vzejdou - ti, kdo konali dobro, [budou] vzkříšeni k životu, ale ti, kdo konali zlo, [budou] vzkříšeni k soudu. ³⁰ Já nemohu dělat nic sám od sebe. Jak slyším, [tak] soudím a můj soud je spravedlivý, protože nehledám svou vůli, ale vůli Toho, který mě poslal, Otcovu.” ³¹ Svědčím-li já sám o sobě, mé svědectví není pravé. ³² Je [někdo] jiný, kdo o mně svědčí, a vím, že svědectví, které o mně vydává, je pravdivé. ³³ Vy jste poslali k Janovi a [on] vydal svědectví pravdě. ³⁴ Já ovšem svědectví od člověka nepřijímám, ale toto říkám [proto], abyste byli spaseni. ³⁵ On byl hořící a zářící lampou, vy jste se však chtěli v jeho světle poradovat [jen] na čas. ³⁶ Já mám ale větší svědectví než Janovo: skutky, které mi

dal Otec, abych je vykonal. Samotné skutky, které dělám, svědčí o mně, že mě poslal Otec.
³⁷ A sám Otec, který mě poslal, o mně vydal svědectví. [Vy] jste nikdy neslyšeli jeho hlas ani neviděli jeho tvář. ³⁸ A jeho slovo ve vás nezůstává, neboť nevěříte tomu, koho on poslal. ³⁹ Zkoumáte Písma, neboť se domníváte, že v nich máte věčný život, a ona svědčí o mně. ⁴⁰ Ale nechcete ke mně přijít, abyste měli život. ⁴¹ Chválu od lidí nepřijímám, ⁴² ale poznal jsem, že vy v sobě nemáte Boží lásku. ⁴³ Já jsem přišel ve jménu svého Otce a nepřijímáte mě. Kdyby jiný přišel ve svém vlastním jménu, toho přijmete. ⁴⁴ Jak [byste] vy mohli uvěřit? Přijímáte chválu jedni od druhých a tu chválu, která je od samotného Boha, nehledáte. ⁴⁵ Nemyslete si, že já vás budu žalovat před Otcem. Ten, kdo [na] vás žaluje, je Mojžíš, v něhož vy doufáte. ⁴⁶ Kdybyste totiž věřili Mojžíšovi, věřili byste [i] mně; neboť on psal o mně. ⁴⁷ Když ale nevěříte jeho spisům, jak uvěříte mým slovům?”

6

¹ Potom Ježíš odešel za Galilejské (to [jest] Tiberiadské) moře. ² A šel za ním veliký zástup, protože viděli jeho zázraky, které dělal na nemocných. ³ Ježíš tedy vystoupil na horu a tam seděl se svými učedníky. ⁴ A byl blízko židovský svátek Veliké noci. ⁵ Ježíš tedy pozvedl oči, a když uviděl, že k němu jde veliký zástup, řekl Filipovi: “Kde nakoupíme chleby, aby se tito najedli?” ⁶ (Ale to řekl, aby ho vyzkoušel, neboť sám věděl, co má udělat.) ⁷ Filip mu odpověděl: “Chléb za dvě stě denárů jim nepostačí, aby každý z nich dostal [aspoň] maličko.” ⁸ Jeden z jeho učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra, mu řekl: ⁹ “Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby. Ale co to je pro tolik [lidí]?” ¹⁰ Ježíš však řekl: “Zařídte, ať se lidé posadí.” A na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy v počtu asi pěti tisíc mužů. ¹¹ Ježíš tedy vzal ty chleby, a když vzdal díky, rozdával učedníkům a učedníci sedícím; podobně také z těch ryb [rozdal, kolik [jen] chtěli. ¹² A když byli nasyceni, řekl svým učedníkům: “Seberte nalámané kousky, které zbyly, ať se nic neztratí.” ¹³ Sebrali [je] tedy a naplnili dvanáct košů kousky, které zbyly z těch pěti ječných chlebů po těch, kteří jedli. ¹⁴ Když tedy lidé uviděli ten zázrak, který Ježíš udělal, říkali: “Toto je opravdu ten Prorok, který [měl] přijít na svět!” ¹⁵ Když tedy Ježíš poznal, že se chystají přijít a vzít ho, aby ho udělali králem, odešel jen sám zpátky na horu. ¹⁶ Když pak nastal večer, sestoupili jeho učedníci k moři, ¹⁷ nastoupili na loď a plavili se přes moře do Kafarnaum. A byla už tma, ale Ježíš k nim nepřišel. ¹⁸ Tehdy se moře začalo zvedat vanutím velikého větru. ¹⁹ A když odppluli asi pětadvacet nebo třicet honů, spatřili Ježíše, jak kráčí po moři a blíží se k lodi, a vystrašili se. ²⁰ Ale on jim řekl: “[To] jsem já, nebojte se!” ²¹ Tehdy ho ochotně vzali na loď a loď se hned ocitla u země, k níž pluli. ²² Druhého dne uviděl zástup, který zůstal za mořem, že tam nebyla jiná loďka než ta jedna, na kterou nastoupili jeho učedníci, a že Ježíš nevešel se svými učedníky na loď, ale jeho učedníci odppluli sami. ²³ (Od Tiberiady však připluly jiné loďky blízko k tomu místu, kde jedli chléb, když Pán vzdal díky.) ²⁴ Když tedy zástup spatřil, že tam není Ježíš ani jeho učedníci, nastoupili i oni do lodí a přijeli do Kafarnaum, [kde] hledali Ježíše. ²⁵ A když ho za mořem našli, řekli mu: “Rabbi, kdy jsi sem přišel?” ²⁶ Ježíš jim odpověděl: “Amen, amen, říkám vám: Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale že jste jedli z těch chlebů a byli jste nasyceni. ²⁷ Pracujte ne pro pokrm, který hyne, ale pro ten pokrm, který zůstává k věčnému životu, který vám dá Syn člověka. Na něho totiž položil Bůh Otec svou pečeti.” ²⁸ Řekli mu tedy: “Co máme dělat, abychom konali Boží skutky?” ²⁹ Ježíš jim odpověděl: “Toto je ten Boží skutek - abyste věřili v toho, kterého on poslal.” ³⁰ Řekli mu tedy: “Jaké však uděláš znamení, abychom [je] viděli a uvěřili ti? Co děláš?” ³¹ Naši otcové jedli manu na poušti, jak je napsáno: ‘Dal jim jíst chléb z nebe.’” ³² Ježíš jim tedy řekl: “Amen, amen, říkám vám: Ne Mojžíš vám dal chléb z nebe, ale můj Otec vám dává ten pravý chléb z nebe. ³³ Neboť Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.” ³⁴ Řekli mu tedy: “Pane, dávej nám ten chléb vždycky.” ³⁵ Ježíš jim však řekl: “Já jsem ten chléb života. Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. ³⁶ Ale řekl jsem vám, že jste mě i viděli, a nevěříte. ³⁷ Všechno, co mi dává Otec, přijde ke mně; a toho, kdo ke mně přichází, jistě nevyženu ven. ³⁸ Sestoupil jsem totiž z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli Toho, který mě poslal. ³⁹ A toto je vůle Otce, který mě poslal - abych nic [z] toho, co mi dal, neztratil, ale vzkřísil to v poslední den. ⁴⁰ Neboť toto je vůle Toho, který mě poslal - aby každý, kdo

vidí Syna a věří v něho, měl věčný život. A já ho vzkrísím v poslední den.”⁴¹ Židé na něho tedy reptali, že řekl: “Já jsem ten chléb, který sestoupil z nebe,”⁴² a říkali: “Není snad tedy Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe? Jak tedy [může] říkat: ‘Sestoupil jsem z nebe’?”⁴³ Ježíš jim tedy odpověděl a řekl: “Nereptejte mezi sebou.⁴⁴ Nikdo nemůže přijít ke mně, jediné když ho přitáhne můj Otec, který mě poslal; a já ho vzkrísím v poslední den.”⁴⁵ V Prorocích je napsáno: ‘A budou všichni vyučeni od Boha.’ Proto každý, kdo slyšel od Otce a naučil se, přichází ke mně.⁴⁶ Ne že by někdo viděl Otce, jediné ten, který je od Boha, ten viděl Otce.⁴⁷ Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, má věčný život.⁴⁸ Já jsem ten chléb života.⁴⁹ Vaši otcové jedli na poušti manu, a zemřeli.⁵⁰ Toto je ten chléb sestupující z nebe, aby nikdo, kdo z něho jí, nezemřel.⁵¹ Já jsem ten živý chléb, který sestoupil z nebe. Bude-li někdo jíst ten chléb, bude žít na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, které dám za život světa.”⁵² Židé se tedy hádali mezi sebou a říkali: “Jak nám tenhle může dát jíst své tělo?”⁵³ Ježíš jim řekl: “Amen, amen, říkám vám: Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nemáte v sobě život.”⁵⁴ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má věčný život a já ho vzkrísím v poslední den.⁵⁵ Neboť mé tělo je opravdu pokrm a má krev je opravdu nápoj.⁵⁶ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.⁵⁷ Jako mě poslal ten živý Otec a já žiji skrze Otce, tak ten, kdo jí mne, bude žít skrze mne.⁵⁸ Toto je ten chléb, který sestoupil z nebe. Ne jako vaši otcové jedli manu, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít na věky.”⁵⁹ Toto řekl v synagoze, když učil v Kafarnaum.⁶⁰ Když [to] tedy slyšeli mnozí z jeho učedníků, řekli: “To je tvrdá řeč. Kdo ji může poslouchat?”⁶¹ Když ale Ježíš v sobě poznal, že jeho učedníci na to reptají, řekl jim: “To vás pohoršuje? ⁶² A [co] kdybyste viděli Syna člověka, jak vystupuje [tam], kde byl dříve? ⁶³ Duch je ten, kdo obživuje; tělo není nic platno. Slova, která vám mluvím já, jsou Duch a jsou život. ⁶⁴ Někteří z vás ale nevěří.” Ježíš totiž věděl od počátku, kdo byli nevěřící a kdo je ten, který ho zradí.⁶⁵ Řekl tedy: “Proto jsem vám řekl, že ke mně nikdo nemůže přijít, jediné když je mu [to] dáno od mého Otce.”⁶⁶ Kvůli tomu odešli mnozí z jeho učedníků zpět a už s ním nechodili.⁶⁷ Ježíš tedy řekl těm dvanácti: “Chcete snad odejít i vy?”⁶⁸ A Šimon Petr mu odpověděl: “Pane, ke komu půjdeme? [Ty] máš slova věčného života. ⁶⁹ A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, ten Syn živého Boha.”⁷⁰ Ježíš jim odpověděl: “Nevyvolil jsem vás dvanáct? A jeden z vás je ďábel.”⁷¹ A [to] řekl o Jidášu, [synu] Šimona Iškariotského. Ten ho měl zradit, ačkoli byl jedním z dvanácti.

7

¹ Potom Ježíš chodil po Galileji; nechtěl totiž chodit po Judsku, protože ho Židé chtěli zabít.² A byla blízko židovská Slavnost stánků.³ Jeho bratři mu tedy řekli: “Vyjdi odsud a jdi do Judska, ať i tvoji učedníci vidí skutky, které děláš.”⁴ Nikdo, kdo chce být známý, přece nedělá nic v skrytu. Když [tedy] děláš takové věci, zjev se světu!”⁵ Ani jeho bratři v něho totiž nevěřili.⁶ Ježíš jim tedy řekl: “Můj čas ještě nepřišel, ale váš čas je vždycky příhodný.⁷ Váš svět nemůže nenávidět, ale mě nenávidí, protože o něm vydávám svědectví, že jeho skutky jsou zlé.⁸ Vy jděte na ten svátek. Já na ten svátek ještě nejdu, protože můj čas se ještě nenaplnil.”⁹ To jim řekl a zůstal v Galileji.¹⁰ A když jeho bratři odešli, tehdy šel i on na ten svátek, ne zjevně, ale jakoby potají.¹¹ Židé ho pak na tom svátku hledali a říkali: “Kde je?”¹² A v zástupu bylo o něm mnoho řečí; někteří říkali, že je dobrý, a jiní říkali: “Není! Jen svádí zástup!”¹³ Kvůli strachu před Židy však o něm nikdo nemluvil otevřeně.¹⁴ Asi v polovině svátku pak Ježíš vstoupil do chrámu a učil.¹⁵ A Židé se divili a říkali: “Jak to, [že] tenhle zná Písma, když se neučil?”¹⁶ Ježíš jim odpověděl a řekl: “Mé učení není mé, ale Toho, který mě poslal.¹⁷ Bude-li někdo chtít konat jeho vůli, pozná, je-li to učení z Boha, nebo zda mluvím sám od sebe.¹⁸ Kdo mluví sám od sebe, hledá svou vlastní slávu; ale kdo hledá slávu Toho, který ho poslal, ten je pravdomluvný a není v něm [žádná] nepravost.¹⁹ Nedal vám Mojžíš Zákon? A nikdo z vás Zákon neplní. Proč mě chcete zabít?”²⁰ Zástup odpověděl a řekl: “Máš démona! Kdo tě chce zabít?”²¹ Ježíš jim odpověděl: “Jeden skutek jsem udělal a všichni se divíte.²² Mojžíš vám přece vydal obřízku (ne že by byla od Mojžíše, ale od otců) a v sobotu obřezáváte člověka.²³ Jestliže člověk přijímá obřízku v sobotu, aby nebyl porušen Mojžíšův Zákon, [proč] se na mě hněvate, že jsem v sobotu uzdravil celého člověka?²⁴ Nesuďte podle osoby, ale suďte spravedlivým soudem.”²⁵ Někteří z Jeruzalémských

tedy říkali: “Není snad tohle ten, kterého chtějí zabít?” ²⁶ A hle, mluví svobodně a nic mu neříkají. Copak [už] hodnostáři opravdu poznali, že toto je skutečně Kristus? ²⁷ Ale o tomto víme, odkud je, až však přijde Kristus, nikdo nebude vědět, odkud je.” ²⁸ Když pak Ježíš vyučoval v chrámu, zvolal: “Znáte mě a také víte, odkud jsem. A nepřišel jsem sám od sebe, ale Ten, který mě poslal, je pravdomluvný a vy ho neznáte.” ²⁹ Já ho ale znám, neboť jsem od něho a on mě poslal.” ³⁰ Snažili se ho tedy zajmout, ale nikdo na něj nevztáhl ruku, neboť ještě nepřišla jeho hodina. ³¹ Mnozí ze zástupu však v něho uvěřili a říkali: “Až přijde Kristus, udělá snad více znamení, než udělal tento?” ³² Farizeové [však] uslyšeli zástup, jak o něm vede takové řeči, a tak farizeové a velekněží poslali služebníky, aby ho zatklí. ³³ Ježíš jim tedy řekl: “Ještě kratičkový čas jsem s vámi; potom odejdu k Tomu, který mě poslal. ³⁴ Budete mě hledat, ale nenajdete; a [tam,] kde já budu, vy nemůžete přijít.” ³⁵ Židé si tedy mezi sebou řekli: “Kam se chystá jít, že ho nenajdeme? Chce snad jít do řecké diaspory a učit Řeky? ³⁶ Co je to [za] slovo, které řekl: ‘Budete mě hledat, ale nenajdete; a [tam,] kde jsem já, vy nemůžete přijít?’” ³⁷ Ve veliký poslední den toho svátku pak Ježíš stál a volal: “Žízní-li kdo, pojd’ ke mně a pij! ³⁸ Kdo věří ve mne, z jeho nitra potečou řeky živé vody, jak praví Písmo.” ³⁹ A to řekl o Duchu, kterého měli přijmout věřící v něho; neboť Duch Svatý ještě nebyl [dán], protože Ježíš ještě nebyl oslaven. ⁴⁰ Když tedy mnozí ze zástupu uslyšeli tu řeč, říkali: “Toto je opravdu ten Prorok.” ⁴¹ Někteří říkali: “Toto je Kristus!” Ale jiní říkali: “Přijde snad Kristus z Galileje? ⁴² Neříká snad Písmo, že Kristus přijde ze semene Davidova a z Betléma, městečka, kde bydlel David?” ⁴³ A tak kvůli němu nastala v zástupu roztržka. ⁴⁴ Někteří z nich ho pak chtěli zajmout, ale nikdo na něj nevztáhl ruku. ⁴⁵ Ti služebníci tedy přišli k farizeům a velekněžím, kteří jim řekli: “Proč jste ho nepřivedli?” ⁴⁶ Služebníci odpověděli: “[Žádný] člověk nikdy nemluvil tak jako tento člověk!” ⁴⁷ A farizeové jim odpověděli: “Copak jste i vy svedeni? ⁴⁸ Uvěřil v něj snad někdo z hodnostářů nebo z farizeů? ⁴⁹ Jedině ten dav, který nezná Zákon. Jsou zlořečení!” ⁵⁰ A jeden z nich, Nikodém, který k němu přišel v noci, jim řekl: ⁵¹ “Soudí snad náš Zákon člověka, aniž by ho nejdříve vyslyšel a zjistil, co dělá?” ⁵² Odpověděli a řekli mu: “Jsi snad i ty z Galileje? Zkoumej a viz, že z Galileje [žádný] prorok nepovstal!” ⁵³ A tak šel každý do svého domu.

8

¹ Ježíš pak odešel na Olivetskou horu. ² Za úsvitu potom přišel znovu do chrámu a všecken lid se scházel k němu. Posadil se tedy a učil je. ³ Zákoníci a farizeové pak k němu přivedli ženu přistiženou při cizoložství, a když ji postavili doprostřed, ⁴ řekli mu: “Mistře, tato žena byla přistižena při činu, když cizoložila. ⁵ Mojžíš nám v Zákoně přikázal takové kamenovat. Co tedy říkáš ty?” ⁶ A tou řečí ho pokoušeli, aby ho mohli obžalovat. Ježíš se však sklonil a psal prstem po zemi. ⁷ Když se ho však nepřestávali dotazovat, zvedl se a řekl jim: “Kdo z vás [je] bez hříchu, ať po ní první hodí kamenem.” ⁸ Potom se opět sklonil a psal po zemi. ⁹ A když [to] uslyšeli, byli obviněni ve svých svědomích a jeden po druhém odcházeli počínaje od starších až po poslední. Ježíš tedy zůstal sám s tou ženou stojící uprostřed. ¹⁰ Když se pak Ježíš zvedl a neviděl nikoho než tu ženu, řekl jí: “Ženo, kde jsou tvoji žalobci? Nikdo tě neodsoudil?” ¹¹ Ona řekla: “Nikdo, Pane.” Ježíš jí tedy řekl: “Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehrěš.” ¹² Ježíš k nim tedy znovu mluvil. Řekl: “Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude už chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.” ¹³ Farizeové mu však řekli: “Ty svědčíš sám o sobě, tvé svědectví není pravé.” ¹⁴ Ježíš jim odpověděl: “Ačkoli svědčím sám o sobě, mé svědectví je pravé, neboť vím, odkud jsem přišel a kam jdu. Vy však nevíte, odkud přicházím, ani kam jdu. ¹⁵ Vy soudíte podle těla, já nesoudím nikoho. ¹⁶ A i kdybyste soudil, můj soud je pravdivý, neboť nejsem sám, ale [jsem] já a Otec, který mě poslal. ¹⁷ A ve vašem Zákoně je napsáno, že svědectví dvou lidí je pravé. ¹⁸ Já svědčím sám o sobě a Otec, který mě poslal, svědčí o mně.” ¹⁹ Říkali mu tedy: “Kde je ten tvůj otec?” Ježíš odpověděl: “Neznáte mne ani mého Otce. Kdybyste znali mě, znali byste i mého Otce.” ²⁰ Tato slova Ježíš mluvil u pokladnice, když učil v chrámu, a nikdo ho nezajal, neboť jeho hodina ještě nepřišla. ²¹ Ježíš jim tedy znovu řekl: “Já odcházím a budete mě hledat a zemřete ve svém hříchu. Kam já jdu, vy nemůžete přijít.” ²² Židé tedy říkali: “Copak se sám zabije, že říká: ‘Kam já jdu, vy nemůžete přijít?’” ²³ Řekl jim tedy: “Vy jste zdola,

já jsem shora. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. ²⁴ Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Jestliže totiž nebudete věřit, že já jsem, zemřete ve svých hříších.” ²⁵ Řekli mu tedy: “Kdo jsi?” A Ježíš jim řekl: “To, co vám říkám [od] začátku. ²⁶ Mnoho mám o vás mluvit a soudit, ale Ten, který mě poslal, je pravdomluvný; a já mluvím na světě to, co jsem slyšel od něho.” ²⁷ [Ale] neporozuměli, že jim říkal o Otci. ²⁸ Proto jim Ježíš řekl: “Až vyzdvihneme Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem. A sám od sebe nedělám nic, ale jak mě naučil můj Otec, tak mluvím. ²⁹ A Ten, který mě poslal, je se mnou. Otec mě nenechal samotného, protože vždycky dělám, co se mu líbí.” ³⁰ A když mluvil tyto věci, mnozí v něho uvěřili. ³¹ Ježíš tedy řekl těm Židům, kteří mu uvěřili: “Jestliže zůstanete v mém slově, jste opravdu mými učedníky. ³² A poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí.” ³³ Odpověděli mu [tedy]: “Jsme símě Abrahamovo a nikdy jsme nikomu neotročili. Jak [můžeš] říkat: ‘Budete svobodní?’” ³⁴ Ježíš jim odpověděl: “Amen, amen, říkám vám, že každý, kdo dělá hřích, je otrokem hříchu. ³⁵ A otrok nezůstává v domě navěky, syn zůstává navěky. ³⁶ Jestliže vás tedy Syn vysvobodí, budete opravdu svobodní.” ³⁷ “Vím, že jste Abrahamovo símě, ale chcete mě zabít, neboť mé slovo ve vás nemá místo. ³⁸ Já mluvím [o tom], co jsem viděl u svého Otce; vy pak také děláte, co jste viděli u svého otce.” ³⁹ Odpověděli mu: “Náš otec je Abraham.” Ježíš jim řekl: “Kdybyste byli děti Abrahama, dělali byste Abrahamovy skutky. ⁴⁰ Ale teď mě chcete zabít - člověka, který vám pověděl pravdu, kterou slyšel od Boha. To Abraham nedělal. ⁴¹ Vy děláte skutky svého otce.” Řekli mu tedy: “My nejsme zplomeni ze smilstva; máme jednoho Otce, Boha!” ⁴² Ježíš jim tedy řekl: “Kdyby byl Bůh vašim Otcem, milovali byste mě, protože jsem vyšel z Boha a [od něj] přicházím. Nepřišel jsem totiž sám od sebe, ale on mě poslal. ⁴³ Proč nechápete mou řeč? Protože nemůžete slyšet mé slovo. ⁴⁴ Vy jste z otce ďábla a chcete plnit touhy svého otce. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví ze svého vlastního, neboť je lhář a otec lži. ⁴⁵ Ale protože já říkám pravdu, nevěříte mi. ⁴⁶ Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? A když říkám pravdu, proč mi nevěříte? ⁴⁷ Kdo je z Boha, slyší Boží slova. Vy neslyšíte proto, že nejste z Boha.” ⁴⁸ Židé tedy odpověděli a řekli mu: “Neříkáme snad správně, že jsi Samaritán a máš démona?” ⁴⁹ Ježíš odpověděl: “Já nemám démona, ale ctím svého Otce a vy mnou pohrdáte. ⁵⁰ Já však nehledám svou chválu; je [někdo], kdo hledá a soudí. ⁵¹ Amen, amen, říkám vám: Zachová-li někdo mé slovo, navěky nespátí smrt.” ⁵² Židé mu tedy řekli: “Teď jsme poznali, že máš démona! Abraham zemřel, i proroci, a ty říkáš: ‘Zachová-li někdo mé slovo, navěky nezakusí smrt.’” ⁵³ Jsi snad větší než náš otec Abraham, který zemřel? I proroci zemřeli! Koho ze sebe děláš?” ⁵⁴ Ježíš odpověděl: “Chválím-li sám sebe, má chvála není nic. Ten, který mě chválí, je můj Otec, o němž říkáte, že je váš Bůh. ⁵⁵ Ale nepoznali jste ho; já ho však znám. A kdybych řekl, že ho neznám, byl bych podobný vám, lhář. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám. ⁵⁶ Abraham, se těšil, aby viděl můj den; uviděl [ho] a zaradoval se.” ⁵⁷ Židé mu tedy řekli: “Ještě ti není padesát let a viděl jsi Abrahama?” ⁵⁸ Ježíš jim řekl: “Amen, amen, říkám vám: Dříve než byl Abraham, já jsem.” ⁵⁹ Vzali tedy kamení, aby po něm házeli. Ježíš se však skryl, a když prošel jejich středem, vyšel z chrámu; a tak odešel.

9

¹ Když pak šel kolem, spatřil člověka slepého od narození. ² Jeho učedníci se ho tedy zeptali: “Rabbi, kdo zhřešil - on, nebo jeho rodiče - že se narodil slepý?” ³ Ježíš odpověděl: “Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají na něm být zjeveny Boží skutky. ⁴ Já musím dělat skutky Toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. ⁵ Dokud jsem na světě, jsem světlo světa.” ⁶ Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto a tím blátem pomazal oči toho slepce. ⁷ Potom mu řekl: “Jdi, umyj se v rybníku Siloe” (což se překládá Poslaný). Odešel tedy a umyl se; a když přišel, viděl. ⁸ Sousedé a ti, kdo ho dříve vídali slepého, tedy řekli: “Není to snad ten, který [tu] sedával a žebrával?” ⁹ Někteří říkali, že je [to] on, a jiní, že je mu podobný. [Ale] on říkal: “Jsem [to] já!” ¹⁰ Říkali mu tedy: “Jak se otevřely tvé oči?” ¹¹ On odpověděl a řekl: “Člověk jménem Ježíš udělal bláto a pomazal mé oči a řekl mi: ‘Jdi k rybníku Siloe a umyj se.’ Když jsem tedy odešel a umyl se, prohlédl jsem.” ¹² Řekli mu tedy: “Kde je ten [člověk]?” Řekl: “Nevím.” ¹³ A [tak] přivedli toho, který byl dříve slepý, k farizeům. ¹⁴ Bylo [to] však

[v] sobotu, když Ježíš udělal bláto a otevřel jeho oči. ¹⁵ Farizeové se ho tedy znovu ptali, jak prohlédl, a on jim řekl: "Položil na mé oči bláto, umyl jsem se a vidím." ¹⁶ Někteří z farizeů tedy říkali: "Ten člověk není od Boha, protože nedodrжуje sobotu." Jiní říkali: "Jak může taková znamenání dělat hříšný člověk?" A byla mezi nimi roztržka. ¹⁷ Tomu slepému znovu řekli: "Co o něm říkáš ty, když otevřel tvé oči?" A on řekl: "Že je prorok." ¹⁸ Židé tedy o něm neuvěřili, že býval slepý a prohlédl, dokud si nezavolali rodiče toho, který prohlédl, ¹⁹ a zeptali se jich: "Je toto váš syn, o kterém říkáte, že se narodil slepý? Jak to, [že] tedy nyní vidí?" ²⁰ Jeho rodiče jim odpověděli: "Víme, že toto je náš syn a že se narodil slepý. ²¹ Ale jak to, [že] teď vidí, nevíme. A kdo otevřel jeho oči, nevíme. Ptejte se jeho, má [na to] léta, bude mluvit sám za sebe." ²² Jeho rodiče to řekli, protože se báli Židů. Židé se totiž už dohodli, že kdokoli by ho vyznal jako Krista, bude vyobcován ze synagogy. ²³ Proto jeho rodiče řekli: "Má [na to] léta, zeptejte se jeho." ²⁴ A tak toho člověka, který býval slepý, zavolali podruhé a řekli mu: "Vzdej slávu Bohu! My víme, že ten člověk je hříšník." ²⁵ On jim tedy odpověděl: "Zda je hříšník, nevím. Vím jedno - že jsem byl slepý a teď vidím." ²⁶ Tehdy mu znovu řekli: "Co ti udělal? Jak otevřel tvé oči?" ²⁷ Odpověděl jim: "Už jsem vám [to] řekl, neslyšeli jste? Co zase chcete slyšet? Chcete snad i vy být jeho učedníky?" ²⁸ Spírali mu tedy a řekli: "Ty jsi jeho učedník, ale my jsme Mojžíšovi učedníci! ²⁹ My víme, že k Mojžíši mluvil Bůh, ale o tomto nevíme, odkud je." ³⁰ Ten člověk jim odpověděl: "To je právě divné, že nevíte, odkud je, a [přitom] otevřel mé oči. ³¹ Víme přece, že Bůh hříšníky neslyší; ale kdo by Boha ctil a konal jeho vůli, toho slyší. ³² Od věků nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči [člověka], který se narodil slepý. ³³ Kdyby ten [člověk] nebyl od Boha, nemohl by nic udělat." ³⁴ Odpověděli mu: "Ty ses narodil celý v hříších a [chceš] nás poučovat?" A vyhnali ho ven. ³⁵ Když [pak] Ježíš uslyšel, že ho vyhnali ven, našel ho a řekl mu: "Věříš v Božího Syna?" ³⁶ On odpověděl: "A kdo [to] je, Pane, abych v něho mohl věřit?" ³⁷ Ježíš mu tedy řekl: "Už jsi ho i viděl. Je to ten, který s tebou mluví." ³⁸ A on řekl: "Věřím, Pane." A poklonil se mu. ³⁹ Tehdy Ježíš řekl: "Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kteří nevidí, viděli a ti, kteří vidí, [aby] oslepli." ⁴⁰ A uslyšeli to [někteří] z farizeů, kteří byli s ním, a řekli mu: "Jsme snad i my slepí?" ⁴¹ Ježíš jim řekl: "Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích; teď ale říkáte: 'Vidíme,' a proto váš hřích zůstává."

10

¹ "Amen, amen, říkám vám: Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale vstupuje jinudy, ten je zloděj a lupič, ² ale kdo vchází dveřmi, je pastýř ovcí. ³ Tomu vrátný otvírá a ovce slyší jeho hlas; [on] pak své ovce volá jménem a vyvádí je. ⁴ A když své ovce vypustí, jde před nimi a ovce jdou za ním, neboť znají jeho hlas. ⁵ Cizího však nikdy následovat nebudou, ale utečou od něho, neboť neznají hlas cizích." ⁶ Ježíš jim řekl toto přirovnání, ale oni nepochopili, co jeho vyprávění znamená. ⁷ Ježíš jim tedy znovu řekl: "Amen, amen, říkám vám: já jsem dveře ovcí. ⁸ Všichni, kolik jich přišlo přede mnou, jsou zloději a lupiči, ale ovce je neposlechly. ⁹ Já jsem dveře. Kdokoli vejde skrze mne, bude spasen a bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. ¹⁰ Zloděj přichází, jen aby kradl a zabíjel a ničil; já jsem přišel, aby měly život a měly [ho] hojně. ¹¹ Já jsem ten dobrý pastýř. Dobrý pastýř pokládá za ovce svůj život. ¹² Ale nádeník a ten, kdo není pastýř, jemuž ty ovce nepatří, když vidí přicházet vlka, opouští ovce a utíká; a vlk chytá ovce a rozhání je. ¹³ Nádeník tedy utíká, protože je nádeník a nezáleží mu na ovcích. ¹⁴ Já jsem ten dobrý pastýř a znám své [ovce a] mé [ovce] znají mne, ¹⁵ jako mě zná Otec a já znám Otce; a za ty ovce pokládám svůj život. ¹⁶ Mám [však] i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést a uslyší můj hlas. Tehdy bude jedno stádo a jeden pastýř. ¹⁷ Proto mě Otec miluje, že já pokládám svůj život, abych ho zase přijal. ¹⁸ Nikdo mi ho nebere, ale já ho pokládám sám od sebe. Mám moc ho položit a mám moc ho zase přijmout. To přikázání jsem přijal od svého Otce." ¹⁹ Mezi Židy tedy znovu nastala kvůli těm slovům roztržka. ²⁰ A mnozí z nich říkali: "Má démona a blázní! Co ho posloucháte?" ²¹ Jiní říkali: "Toto nejsou slova [člověka], který má démona. Může snad démon otvírat oči slepým?" ²² V Jeruzalémě pak byl [svátek] Zasvěcení [chrámu a] bylo [to v] zimě. ²³ A Ježíš se procházel v chrámu, v Šalomounově sloupoví. ²⁴ Židé ho tedy obstoupili a říkali mu: "Jak dlouho budeš držet naši duši [v] nejistotě? Jestliže jsi Kristus, řekni nám [to]

jasně.”²⁵ Ježíš jim odpověděl: “Řekl jsem vám [to] a nevěříte. Skutky, které dělám ve jménu svého Otce, ty o mně vydávají svědectví.”²⁶ Vy ale nevěříte, protože nejste z mých ovcí, jak jsem vám řekl.”²⁷ Mé ovce slyší můj hlas a já je znám a následují mě.”²⁸ A já jim dávám věčný život a nezahynou navěky a nikdo je nevytrhne z mé ruky.”²⁹ Můj Otec, který mi [je] dal, je větší na dě všechny a nikdo [je] nemůže vytrhnout z ruky mého Otce.”³⁰ Já a Otec jsme jedno.”³¹ Židé tedy znovu vzali kamení, aby ho ukamenovali.”³² Ježíš jim odpověděl: “Ukázal jsem vám mnoho dobrých skutků od svého Otce. Za který z těch skutků mě kamenujete?”³³ Židé mu odpověděli: “Nekamenujeme tě za dobrý skutek, ale za rouhání, totiž že ty, člověk, ze sebe děláš Boha!”³⁴ Ježíš jim odpověděl: “Není ve vašem Zákoně napsáno: ‘Já jsem řekl: Jste bohové?’”³⁵ Jestliže nazval bohy ty, k nimž přišlo Boží slovo (a Písmo nemůže být zrušeno),³⁶ [proč mně,] kterého Otec posvětil a poslal na svět, říkáte: ‘Rouháš se,’ když jsem řekl: ‘Jsem Boží Syn?’”³⁷ Nedělám-li skutky svého Otce, nevěřte mi.”³⁸ Pokud [je] však dělám, i kdybyste nevěřili mně, věřte těm skutkům, abyste poznali a uvěřili, že Otec je ve mně a já v něm.”³⁹ Chtěli ho tedy opět zajmout, ale unikl z jejich rukou.”⁴⁰ Tehdy znovu odešel za Jordán, na místo, kde dříve křtil Jan, a zůstal tam.”⁴¹ Mnozí k němu přicházeli a říkali: “Jan jistě neudělal žádný zázrak, ale všechno, co Jan řekl o tomto, bylo pravdivé.”⁴² A mnozí tam v něho uvěřili.

11

¹ Někdy Lazar z Betanie, městečka Marie a její sestry Marty, pak byl nemocný.”² A [to] byla [ta] Marie, která pomazala Pána mastí a jeho nohy vytřela svými vlasy; její bratr Lazar byl nemocný.”³ Ty sestry tedy poslaly k němu se slovy: “Pane, hle, [ten], kterého máš rád, je nemocný.”⁴ Když [to] pak Ježíš uslyšel, řekl: “Ta nemoc není k smrti, ale pro Boží slávu, aby skrze ni byl oslaven Boží Syn.”⁵ A Ježíš miloval Martu i její sestru i Lazara.”⁶ Když tedy uslyšel, že [Lazar] je nemocný, zůstal ještě dva dny na místě, kde byl.”⁷ Potom řekl svým učedníkům: “Pojďme znovu do Judska.”⁸ Učedníci mu řekli: “Rabbi, Židé tě teď chtějí ukamenovat a [ty] tam jdeš znovu?”⁹ Ježíš odpověděl: “Nemá snad den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtá, neboť vidí světlo tohoto světa.”¹⁰ Kdo ale chodí v noci, klopýtá, neboť v něm není světlo.”¹¹ To pověděl a potom jim řekl: “Lazar, náš přítel, usnul, ale jdu, abych ho probudil.”¹² Jeho učedníci řekli: “Pane, jestliže usnul, bude zdrav!”¹³ Ježíš [to] však řekl o jeho smrti, ale oni se domnívali, že mluví o odpočinku ve spánku.”¹⁴ Tehdy jim Ježíš řekl jasně: “Lazar zemřel.”¹⁵ A raduji se kvůli vám, že jsem tam nebyl, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu.”¹⁶ Tomáš zvaný Didymus tedy řekl spoluúčedníkům: “Pojďme i my, abychom zemřeli s ním.”¹⁷ Když tedy Ježíš přišel, našel ho již čtyři dny pochovaného v hrobě.”¹⁸ Betanie pak byla blízko Jeruzaléma, asi patnáct honů.”¹⁹ A mnozí z Židů přišli k Martě a Marii, aby je utěšili [ve smutku] nad jejich bratrem.”²⁰ Jakmile tedy Marta uslyšela, že přichází Ježíš, vyšla mu naproti, ale Marie seděla doma.”²¹ Marta tedy řekla Ježíši: “Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel.”²² Ale i teď vím, že o cokoli bys Boha požádal, [to] ti Bůh dá.”²³ Ježíš jí řekl: “Tvůj bratr vstane.”²⁴ Marta mu řekla: “Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.”²⁵ Ježíš jí řekl: “Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít.”²⁶ A každý, kdo žije a věří ve mne, jistě nezemře navěky. Věříš tomu?”²⁷ Řekla mu: “Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Kristus, Boží Syn, který má přijít na svět.”²⁸ A když to pověděla, odešla a tajně zavolala Marii, svou sestru, se slovy: “Mistr je tu a volá tě.”²⁹ A ona, jakmile [to] uslyšela, rychle vstala a šla k němu.”³⁰ Ježíš však ještě nepřišel do městečka, ale byl na tom místě, kam mu vyšla naproti Marta.”³¹ Když tedy Židé, kteří byli s Marií v domě a utěšovali ji, uviděli, že rychle vstala a šla ven, šli za ní se slovy: “Jde ke hrobu, aby tam plakala.”³² Jakmile tedy Marie přišla [tam], kde byl Ježíš, a spatřila ho, padla k jeho nohám a řekla mu: “Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel.”³³ Když tedy Ježíš spatřil, jak pláče a jak pláčou Židé, kteří přišli s ní, v duchu zasténal a zarmoutil se.”³⁴ Potom řekl: “Kam jste ho položili?” Řekli mu: “Pane, pojď a podívej se.”³⁵ Ježíš se rozplakal.”³⁶ Židé tedy řekli: “Hleďte, jak ho měl rád!”³⁷ Někteří z nich však řekli: “Nemohl snad ten, kdo otevřel oči slepého, způsobit také, aby tento [člověk] nezemřel?”³⁸ Ježíš tedy znovu sám v sobě zasténal a přišel ke hrobu. Byla [to] jeskyně a na ní ležel kámen.”³⁹ Ježíš řekl: “Odvalte ten kámen.” Marta, sestra toho mrtvého, mu řekla: “Pane, už zapáchá, vždyť je [v hrobě] čtvrtý den!”⁴⁰ Ježíš jí řekl: “Neřekl jsem ti, že budeš-li

věřit, uvidíš Boží slávu?" ⁴¹ Zvedli tedy kámen [z místa], kde byl ten mrtvý pochován. Ježíš pozvedl oči vzhůru a řekl: "Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. ⁴² Já vím, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem [to] kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že jsi mě poslal." ⁴³ A když to řekl, zavolal mocným hlasem: "Lazare, pojď ven!" ⁴⁴ A ten, který zemřel, vyšel [ven]. Měl ruce i nohy svázané plátny a jeho tvář byla ovinuta rouškou. Ježíš jim řekl: "Rozvažte ho a nechte [ho] odejít." ⁴⁵ Tehdy mnozí z těch Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš udělal, uvěřili v něho. ⁴⁶ Někteří z nich však odešli k farizeům a řekli jim, co Ježíš udělal. ⁴⁷ Velekněží a farizeové tedy shromáždili veleradu a říkali: "Co uděláme? Vždyť tento člověk dělá mnoho zázraků! ⁴⁸ Jestli ho tak necháme, všichni v něho uvěří a přijdou Římané a vezmou [nám] naše místo i národ!" ⁴⁹ Avšak jeden z nich, Kaifáš, který byl toho roku nejvyšším knězem, jim řekl: "Vy nic nevíte! ⁵⁰ Ani nepomyslíte, že je pro nás prospěšné, aby jeden člověk zemřel za lid a ne [aby] celý tento národ zahynul." ⁵¹ To však neřekl sám od sebe, ale protože byl toho roku nejvyšším knězem, prorokoval, že Ježíš má zemřít za tento národ. ⁵² A nejen za tento národ, ale také aby shromáždil rozptýlené Boží děti v jedno. ⁵³ Od toho dne tedy byli dohodnuti, že ho zabijí. ⁵⁴ Ježíš proto už nechodil mezi Židy veřejně, ale odešel odtud do kraje blízko pouště, do města jménem Efraim, a tam pobýval se svými učedníky. ⁵⁵ A byla blízko židovská Veliká noc. Mnozí z toho kraje tedy před Velikou nocí putovali vzhůru do Jeruzaléma, aby se očistili. ⁵⁶ Hledali tedy Ježíše; a když stáli v chrámu, povídali si mezi sebou: "Co myslíte? Že by nepřišel na svátek?" ⁵⁷ Velekněží i farizeové však vydali nařízení, že pokud by se někdo dozvěděl, kde je, má [to] oznámit, aby ho mohli zajmout.

12

¹ Ježíš tedy přišel šest dní před Velikou nocí do Betanie, kde byl Lazar, ten, který zemřel a kterého vzkřísil z mrtvých. ² Tam mu připravili večeri a Marta [je] obsluhovala a Lazar byl jedním z těch, kdo s ním stolovali. ³ Marie tehdy vzala libru velmi drahé masti z pravého nardu, pomazala Ježíšovy nohy a vytřela je svými vlasy. A dům byl naplněn vůní té masti. ⁴ Jeden z jeho učedníků, Jidáš, [syn] Šimona Iškariotského, který ho měl zradit, tedy řekl: ⁵ "Proč se tato mast neprodala za tři sta denárů a nedalo se chudým?" ⁶ To však řekl ne [proto], že měl starost o chudé, ale že byl zloděj a měl [na starosti] pokladnu a to, co se [do ní] dávalo, bral. ⁷ Ježíš tedy řekl: "Nech ji, zachovala to pro den mého pohřbu. ⁸ Chudé přece máte u sebe vždycky, ale mne vždycky mít nebudete." ⁹ Tehdy se veliké množství Židů dozvědělo, že je tam, a přišli - nejen kvůli Ježíši, ale také aby viděli Lazara, kterého vzkřísil z mrtvých. ¹⁰ A [tak] se velekněží rozhodli zabít i Lazara, ¹¹ neboť mnozí z Židů kvůli němu odcházeli a uvěřili v Ježíše. ¹² Když nazítrá veliký zástup [lidí], kteří přišli na svátek, uslyšel, že Ježíš přichází do Jeruzaléma, ¹³ vzali palmové větve a vyšli mu naproti s voláním: "Hosana! Požehnaný, který přichází v Pánově jménu, král Izraele!" ¹⁴ A když Ježíš nalezl oslátko, vsedl na ně, jak je napsáno: ¹⁵ "Neboj se, dcero Sionu, hle, tvůj král přichází, sedě na hříbátku oslice." ¹⁶ Jeho učedníci tomu však nejprve neporozuměli; ale když byl Ježíš oslaven, tehdy si vzpomněli, že to o něm je napsáno a [že] mu to učinili. ¹⁷ Zástup, který byl s ním, pak vydával svědectví, že zavolal Lazara z hrobu a vzkřísil ho z mrtvých. ¹⁸ Proto mu také vyšel naproti zástup [lidí], neboť slyšeli, že udělal ten zázrak. ¹⁹ Farizeové si tedy mezi sebou řekli: "Vidíte, že nic nezmůžete? Hleďte, svět odešel za ním!" ²⁰ A někteří z těch, kteří se přišli o tom svátku modlit, byli Řekové. ²¹ Ti tedy přistoupili k Filipovi, který byl z galilejské Betsaidy, a prosili ho: "Pane, chtěli bychom vidět Ježíše." ²² Filip přišel a řekl Ondřejovi a Ondřej s Filipem [to] zase řekli Ježíši. ²³ Ježíš jim tedy odpověděl: "Přišla hodina, aby Syn člověka byl oslaven. ²⁴ Amen, amen, říkám vám: Pokud zrno pšenice nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Ale pokud zemře, přinese mnoho úrody. ²⁵ Kdo má rád svou duši, [ten] ji ztratí, a kdo nenávidí svou duši v tomto světě, uchrání ji k věčnému životu. ²⁶ Slouží-li mi někdo, ať mě následuje; a tam, kde jsem já, bude i můj služebník. A bude—li mi někdo sloužit, Otec ho poctí." ²⁷ "Má duše je teď zarmoucená a co mám říci? 'Otče, vysvobod' mě z této hodiny'? Ale proto jsem přišel, k této hodině. ²⁸ Otče, oslav své jméno!" Tehdy se z nebe ozval hlas: "Oslavil jsem a ještě oslavím." ²⁹ A zástup, který [tam] stál a slyšel [to], řekl: "Zahřmělo." Jiní říkali: "Mluvil k němu anděl." ³⁰ Ježíš [na to] odpověděl: "Ten hlas nepřišel kvůli mně, ale kvůli vám. ³¹ Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce

tohoto světa vyvržen ven. ³² A já, když budu vyzdvížen od země, potáhnu všechny k sobě.” ³³ (A to řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít.) ³⁴ Zástup mu odpověděl: “My jsme slyšeli ze Zákona, že Kristus zůstává na věky; jak to, [že] tedy říkáš, že Syn člověka musí být vyzdvížen? Kdo je ten Syn člověka?” ³⁵ Ježíš jim tedy řekl: “Ještě na krátký čas je světlo s vámi. Chodte, dokud máte světlo, ať vás nezachvátí tma. Kdo totiž chodí ve tmě, neví, kam jde. ³⁶ Dokud máte světlo, věrte ve světlo, abyste byli syny světla.” Když to Ježíš pověděl, odešel a skryl se před nimi. ³⁷ A ačkoli před nimi udělal tolik zázraků, [přece] v něho neuvěřili, ³⁸ aby se naplnilo slovo, které řekl prorok Izaiáš: “Pane, kdo uvěřil našemu kázání? A komu je zjevena Pánova paže?” ³⁹ Proto nemohli věřit, neboť Izaiáš ještě řekl: ⁴⁰ “Oslepil jejich oči a zatvrdil jejich srdce, aby očima neviděli a srdcem nepochopili a neobrátili se, abych je neuzdravil.” ⁴¹ To řekl Izaiáš, když spatřil jeho slávu a mluvil o něm. ⁴² Přesto však v něho uvěřili i mnozí z hodnostářů, ale kvůli farizeům [ho] nevyznávali, aby nebyli vyobcováni ze synagogy. ⁴³ Milovali totiž lidskou chválu více než chválu Boží. ⁴⁴ Tehdy Ježíš zvolal: “Kdo věří ve mne, věří ne ve mne, ale v Toho, který mě poslal, ⁴⁵ a kdo mě vidí, vidí Toho, který mě poslal. ⁴⁶ Já, světlo, jsem přišel na svět, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. ⁴⁷ A jestliže někdo slyší má slova a nevěří, já ho nesoudím; nepřišel jsem totiž, abych soudil svět, ale abych svět spasil. ⁴⁸ Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, [ten] má, kdo by ho soudil. Slovo, které jsem mluvil, to ho bude soudit v poslední den. ⁴⁹ Nemluvil jsem totiž sám od sebe, ale Otec, který mě poslal, on mi dal přikázání, co mám říkat a co mluvit. ⁵⁰ A vím, že jeho přikázání je věčný život. Proto, co mluvím, mluvím tak, jak mi řekl Otec.”

13

¹ Před svátkem Veliké noci pak Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby odešel z tohoto světa k Otci. Miloval své, kteří byli na světě, a miloval je až do konce. ² (A když večereli, ďábel již vložil do srdce Jidáše, [syna] Šimona Iškariotského, aby ho zradil.) ³ Ježíš, vědom si [toho], že mu Otec dal všechno do rukou a že vyšel od Boha a jde k Bohu, ⁴ vstal od večere, odložil plášť, vzal zástěru a přepásal se. ⁵ Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a vytírat [je] zástěrou, kterou byl přepásán. ⁶ Přišel tedy k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: “Pane, ty mi [chceš] mýt nohy?” ⁷ Ježíš mu odpověděl: “Ty teď nechápeš, co dělám, ale potom porozumíš.” ⁸ Petr mu řekl: “Nikdy nebuduš mýt mé nohy!” Ježíš mu odpověděl: “Jestliže tě neumyji, nemáš se mnou podíl.” ⁹ Šimon Petr mu řekl: “Pane, nejen mé nohy, ale i ruce a hlavu!” ¹⁰ Ježíš mu řekl: “Kdo je vykoupán, potřebuje umýt jen nohy, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.” ¹¹ (Věděl totiž o svém zrádci; proto řekl: “Ne všichni jste čistí.”) ¹² Když jim tedy umyl nohy, vzal si plášť, posadil se opět [za stůl a] řekl jim: “Rozumíte, co jsem vám udělal? ¹³ Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem a říkáte [to] dobře, neboť [jím] jsem. ¹⁴ Jestliže jsem tedy já, Pán a Mistr, umyl nohy vám, i vy máte mýt nohy jeden druhému. ¹⁵ Dal jsem vám totiž příklad, abyste se i vy chovali, jako jsem se já zachoval k vám. ¹⁶ Amen, amen, říkám vám: Služebník není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. ¹⁷ Víte-li tyto věci, jste požehnání, budete-li je dělat.” ¹⁸ “Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil; ale ať se naplní Písmo: ‘Ten, který jí se mnou chléb, zvedl svou patu proti mně.’” ¹⁹ Říká vám [to] již teď, dříve než se [to] stane, abyste až se [to] stane, uvěřili, že já jsem. ²⁰ Amen, amen, říkám vám: Kdo přijímá toho, koho [já] pošlu, přijímá mne; a kdo přijímá mne, přijímá Toho, který mě poslal.” ²¹ Když to Ježíš řekl, v duchu se zarmoutil a vydal svědectví: “Amen, amen, říkám vám, že jeden z vás mě zradí.” ²² Učedníci se tedy ohlíželi jeden po druhém, bezradní [nad tím], o kom mluví. ²³ Jeden z Ježíšových učedníků, ten, kterého Ježíš miloval, pak ležel [u stolu] v Ježíšově náručí. ²⁴ Tomu tedy dal Šimon Petr znamení, aby se zeptal, kdo je [ten], o němž mluví. ²⁵ A on spočinul na Ježíšových prsou a řekl mu: “Pane, kdo [to] je?” ²⁶ Ježíš odpověděl: “Je [to] ten, komu podám namočené sousto.” A když namočil sousto, podal [je] Jidášovi, [synu] Šimona Iškariotského. ²⁷ A tehdy, po tom soustu, do něho vstoupil Satan. Ježíš mu tedy řekl: “Co děláš, udělej rychle.” ²⁸ Nikdo ze stolujících však neporozuměl, proč mu [to] řekl. ²⁹ Někteří se totiž domnívali (poněvadž Jidáš měl [na starosti] pokladnu), že mu Ježíš řekl: “Nakup, co potřebujeme na svátek,” nebo aby dal něco chudým. ³⁰ [Jidáš] tedy vzal to sousto a hned vyšel [ven]. A byla noc. ³¹ A když odešel, Ježíš řekl: “Teď je Syn člověka

oslaven a Bůh je oslaven v něm. ³² A poněvadž je Bůh oslaven v něm, oslaví ho i Bůh sám v sobě a oslaví ho hned. ³³ Synáčkové, ještě krátký [čas] jsem s vámi. Budete mě hledat, ale jako jsem řekl Židům: 'Kam já jdu, vy nemůžete přijít,' [to] teď říkám i vám.' ³⁴ "Dávám vám nové přikázání, abyste se navzájem milovali; jako jsem [já] miloval vás, abyste i vy milovali jeden druhého. ³⁵ Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, když budete mít lásku jedni k druhým." ³⁶ Šimon Petr mu řekl: "Pane, kam jdeš?" Ježíš mu odpověděl: "[Tam,] kam jdu, teď nemůžeš jít za mnou, ale půjdeš za mnou potom." ³⁷ Petr mu řekl: "Pane, proč za tebou nemohu jít teď? Svůj život za tebe položím!" ³⁸ Ježíš mu odpověděl: "Svůj život za mě položíš? Amen, amen, říkám ti: Kohout se neozve, dokud mě třikrát nezapřeš."

14

¹ "Ať se vaše srdce nermoutí. Věříte v Boha, věřte i ve mne. ² V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby [to tak] nebylo, pověděl bych vám. ³ Jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli [tam], kde jsem já. ⁴ A kam já jdu, víte, i cestu znáte." ⁵ Tomáš mu řekl: "Pane, nevíme, kam jdeš. A jak můžeme znát cestu?" ⁶ Ježíš mu řekl: "Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. ⁷ Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce; a od nynějška ho znáte a viděli jste ho." ⁸ Filip mu řekl: "Pane, ukaž nám Otce a [to] nám stačí." ⁹ Ježíš mu řekl: "Tak dlouhý čas jsem s vámi a nepoznal jsi mě, Filipe? Kdo viděl mne, viděl Otce; jak to, [že] tedy říkáš: 'Ukaž nám Otce'?" ¹⁰ Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám od sebe, ale Otec, který ve mně přebývá, on dělá ty skutky. ¹¹ Věřte mi, že já [jsem] v Otci a Otec ve mně; alespoň kvůli těm samotným skutkům mi věřte." ¹² "Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, skutky, které dělám já, bude dělat i on; a bude dělat větší [skutky] než tyto, neboť já jdu ke svému Otci. ¹³ A o cokoli byste poprosili v mém jménu, to udělám, aby byl Otec oslaven v Synu. ¹⁴ Budete-li o něco prosit v mém jménu, já [to] udělám." ¹⁵ "Milujete-li mě, zachovávejte má přikázání. ¹⁶ A já budu prosit Otce a dá vám jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky, ¹⁷ toho Ducha pravdy, jehož svět nemůže přijmout, neboť ho nevidí ani ho nezná. Vy ho však znáte, protože přebývá u vás a bude ve vás. ¹⁸ Nenechám vás jako sirotky, přijdu k vám. ¹⁹ Ještě krátký [čas] a svět mě už neuvidí, ale vy mě uvidíte. Protože já žiji, i vy budete žít." ²⁰ "V ten den poznáte, že já [jsem] ve svém Otci a vy ve mně a já ve vás. ²¹ Kdo má moje přikázání a zachovává je, to je ten, který mě miluje. A kdo mě miluje, bude milován mým Otcem a já ho budu milovat a zjevím mu sám sebe." ²² Judas (ne ten Iškariotský) mu řekl: "Pane, jak to, že chceš zjevit sám sebe nám, a ne světu?" ²³ Ježíš mu odpověděl a řekl: "Jestliže mě někdo miluje, bude zachovávat mé slovo; a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a zřídíme [si] u něj příbytek. ²⁴ Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova; a slovo, které slyšíte, není mé, ale Toho, který mě poslal, Otcovo." ²⁵ Tyto věci jsem [k] vám mluvil, [dokud] jsem přebýval u vás. ²⁶ Avšak Utěšitel, ten Duch Svátý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. ²⁷ Zanechávám vám pokoj, svůj pokoj vám dávám; já vám dávám, ne jako dává svět. Ať se vaše srdce nermoutí ani nestrachuje. ²⁸ Slyšeli jste, že jsem vám řekl: 'Odcházím a [zase] k vám přijdu.' Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jsem řekl: 'Jdu k Otci,' neboť můj Otec je větší než já. ²⁹ A řekl jsem vám [to] teď, předtím než se [to] stane, abyste až se [to] stane, uvěřili. ³⁰ Už s vámi nebudu mnoho mluvit, protože přichází vládce tohoto světa. Nemá na mně nic, ³¹ ale [přichází], aby svět poznal, že miluji Otce a [že] jedním, jak mi Otec přikázal. Vstaňte, pojďme odsud."

15

¹ "Já jsem ten pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. ² Každou ratolest, která ve mně nenese ovoce, odřezává a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla více ovoce. ³ Vy jste již čistí kvůli slovu, které jsem k vám mluvil. ⁴ Zůstaňte ve mně a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, pokud nezůstane ve kmeni, tak ani vy, pokud nezůstanete ve mně. ⁵ Já jsem vinný kmen [a] vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce; neboť beze mne nemůžete dělat nic. ⁶ Jestliže někdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest a uschne; a budou sebrány a hozeny

na oheň a shoří. ⁷ Jestliže zůstanete ve mně a má slova zůstanou ve vás, prostě, o cokoli chcete, a stane se vám [to]. ⁸ V tom bývá oslaven můj Otec, když nesete mnoho ovoce; a budete moji učedníci.” ⁹ “Jako Otec miloval mne, tak jsem i já miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. ¹⁰ Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachoval přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. ¹¹ Toto jsem vám pověděl, aby má radost zůstala ve vás a [aby] vaše radost byla úplná. ¹² Toto je mé přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás. ¹³ Nikdo nemá větší lásku než tu, aby položil svůj život za své přátele. ¹⁴ Vy jste moji přátelé, děláte-li, co vám prikazuji. ¹⁵ Nebudu vás už nazývat služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Vás jsem ale nazval přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. ¹⁶ Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a postavil jsem vás, abyste šli a přinesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; aby vám Otec dal, o cokoli byste ho poprosili v mém jménu. ¹⁷ Toto vám prikazuji, abyste se navzájem milovali.” ¹⁸ “Jestliže vás svět nenávidí, vězte, že mne měl v nenávisti dříve než vás. ¹⁹ Kdybyste byli ze světa, svět by měl rád, co [je] jeho; že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. ²⁰ Pamatujte na slova, která jsem vám řekl: ‘Služebník není větší než jeho pán.’ Jestliže pronásledovali mě, budou pronásledovat i vás; jestliže zachovali mé slovo, zachovají i vaše. ²¹ To všechno vám ale udělají pro mé jméno, neboť neznají Toho, který mě poslal. ²² Kdybych nepřišel a nemluvil k nim, neměli by hřích, ale teď pro svůj hřích nemají výmluvu. ²³ Kdo nenávidí mne, nenávidí i mého Otce. ²⁴ Kdybych mezi nimi nedělal skutky, které neudělal nikdo jiný, neměli by hřích; teď ale viděli a nenáviděli - jak mne, tak mého Otce. ²⁵ Ale [to se děje,] aby se naplnilo to slovo, které je napsané v jejich Zákoně: ‘Nenávidí mě bez příčiny.’” ²⁶ “Až však přijde ten Utěšitel, kterého vám já pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází z Otce, ten bude o mně vydávat svědectví. ²⁷ A vy také vydávejte svědectví, protože jste se mnou od počátku.

16

¹ Toto jsem vám pověděl, abyste se nenechali svést. ² Vyobcují vás ze shromáždění, ano, přichází hodina, kdy každý, kdo vás bude zabíjet, se bude domnívat, že [tím] koná službu Bohu. ³ A to vám udělají, protože nepoznali Otce ani mne. ⁴ Ale pověděl jsem vám to, abyste si, až ta hodina přijde, vzpomněli, že jsem vám to řekl. Toto jsem vám od začátku neříkal, protože jsem byl s vámi.” ⁵ “Teď však odcházím k Tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: ‘Kam jdeš?’ ⁶ Ale protože jsem vám pověděl tyto věci, naplnil vaše srdce zármutek. ⁷ Já vám však říkám pravdu: Je pro vás užitečné, abych odešel. Jestliže totiž neodejdu, nepříjde k vám Utěšitel; jestliže však odejdu, pošlu ho k vám. ⁸ A on, až přijde, bude světu podávat důkaz o hříchu, o spravedlnosti a o soudu. ⁹ O hříchu, že nevěří ve mne, ¹⁰ o spravedlnosti, že jdu k Otci a už mě neuvidíte, ¹¹ a o soudu, že vládce tohoto světa je již odsouzen. ¹² Ještě vám mám mnoho [co] říci, ale teď [to] nemůžete unést. ¹³ Až však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy. Nebude totiž mluvit sám od sebe, ale cokoli uslyší, [to] bude mluvit; bude vám oznamovat i věci, které mají přijít. ¹⁴ On mě oslaví, neboť vezme z mého a bude [to] oznamovat vám. ¹⁵ Všechno, co má Otec, je mé. Proto jsem řekl, že vezme z mého a bude [to] oznamovat vám.” ¹⁶ “Zakrátko mě už neuvidíte a znovu zakrátko mě uvidíte; protože odcházím k Otci.” ¹⁷ [Některí] z jeho učedníků si tedy mezi sebou řekli: “Co znamená to, co nám říká: ‘Zakrátko mě už neuvidíte a znovu zakrátko mě uvidíte’ a: ‘Já odcházím k Otci?’” ¹⁸ Říkali tedy: “Co to znamená, že říká: ‘Zakrátko’? Nevíme, o čem mluví.” ¹⁹ Ježíš pak poznal, že se ho chtěli zeptat, a řekl jim: “Dohadujete se mezi sebou o tom, že jsem řekl: ‘Zakrátko mě již neuvidíte a znovu zakrátko mě uvidíte’? ²⁰ Amen, amen, říkám vám, že vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; budete se rmoutit, ale váš zármutek se obrátí v radost. ²¹ Když žena rodí, má bolest, protože přišla její hodina; když ale porodí dítě, už nevzpomíná na soužení pro radost, že se na svět narodil člověk. ²² Proto i vy teď máte bolest, ale uvidím vás znovu a vaše srdce se bude radovat a vaši radost vám nikdo nevezme. ²³ A v ten den se mě nebudete ptát na nic. Amen, amen, říkám vám, že o cokoli byste poprosili Otce v mém jménu, [to] vám dá. ²⁴ Až dosud jste v mém jménu o nic neprosili. Prostě a přijmete [to], aby vaše radost byla úplná.” ²⁵ “Toto jsem vám pověděl v přirovnáních, ale přichází hodina, kdy k vám už nebudu mluvit v přirovnáních, ale

budu k vám o Otci mluvit otevřeně. ²⁶ V ten den budete prosit v mém jménu a neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás. ²⁷ Sám Otec vás totiž má rád, protože jste měli rádi mě a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. ²⁸ Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; [teď] zase opouštím svět a jdu k Otci.” ²⁹ Jeho učedníci mu řekli: “Hle, teď mluvíš otevřeně a neříkáš žádné přirovnání. ³⁰ Teď víme, že víš všechno a nepotřebuješ, aby se tě někdo vyptával. Kvůli tomu věříme, že jsi vyšel od Boha.” ³¹ Ježíš jim odpověděl: “Teď věříte? ³² Hle, přichází hodina a již přišla, kdy se rozprchnete každý ke svému a mě necháte samotného. Ale nejsem sám, protože Otec je se mnou. ³³ Tyto věci jsem vám pověděl, abyste ve mně měli pokoj. Na světě budete mít soužení, ale buďte stateční: já jsem přemohl svět.”

17

¹ Když to Ježíš pověděl, pozvedl oči k nebi a řekl: “Otče, přišla ta hodina; oslav svého Syna, aby i tvůj Syn oslavil tebe, ² poněvadž jsi mi dal moc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mi dal, dal věčný život. ³ A toto je ten věčný život, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a [toho], kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴ Já jsem tě oslavil na zemi; dílo, které jsi mi svěřil, jsem vykonal. ⁵ A teď oslav ty mne, Otče, sám u sebe tou slávou, kterou jsem měl u tebe předtím, než byl svět.” ⁶ “Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a dal jsi je mně; a tvé slovo zachovali. ⁷ A teď poznali, že všechny věci, které jsi mi dal, jsou od tebe. ⁸ Neboť slova, která jsi mi dal, jsem dal jim; a oni [je] přijali a opravdu poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. ⁹ Já prosím za ně; neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji. ¹⁰ A všechny mé věci jsou tvé a tvé jsou mé a jsem v nich oslaven. ¹¹ [Já] už nejsem na světě, ale oni jsou na světě a já jdu k tobě. Svatý Otče, zachovej je ve svém jménu, jež jsi mi dal, aby byli jedno jako my. ¹² Dokud jsem s nimi byl na světě, zachovával jsem je ve tvém jménu. Chránil jsem ty, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, kromě syna zatracení, aby se naplnilo Písmo. ¹³ Teď ale jdu k tobě a toto mluvím na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti. ¹⁴ Já jsem jim dal tvé slovo a svět je nenáviděl, protože nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa. ¹⁵ Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od toho zlého. ¹⁶ Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁷ Posvěť je svou pravdou; tvé slovo je pravda. ¹⁸ Jako jsi poslal na svět mne, tak jsem i já poslal na svět je. ¹⁹ A já posvěcuji sám sebe za ně, aby i oni byli posvěceni pravdou.” ²⁰ “Neprosím však jen za tyto, ale i za ty, kteří ve mne uvěří skrze jejich slovo, ²¹ aby všichni byli jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli jedno v nás, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal. ²² A já jsem jim dal slávu, kterou jsi dal mně, aby byli jedno, jako my jsme jedno. ²³ Já v nich a ty ve mně, aby byli dokonání v jedno a aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a [že] jsi je miloval, jako jsi miloval mě. ²⁴ Otče, chci, aby i ti, které jsi mi dal, byli se mnou [tam], kde jsem já, aby hleděli na mou slávu, kterou jsi mi dal; neboť jsi mne miloval před založením světa. ²⁵ Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a [i] tito poznali, že jsi mě poslal. ²⁶ A oznámil jsem jim tvé jméno a [ještě] oznámím, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a já v nich.”

18

¹ Když to Ježíš řekl, vyšel se svými učedníky přes potok Kedron, kde byla zahrada, do které vešel on i jeho učedníci. ² To místo však znal i Jidáš, jeho zrádce, protože se tam Ježíš často scházel se svými učedníky. ³ Jidáš tedy vzal oddíl [vojáků] a služebníky od velekněží a farizeů a přišel tam s lucernami a s pochodněmi a se zbraněmi. ⁴ Ježíš, který věděl všechno, co na něj mělo přijít, tedy vyšel a řekl jim: “Koho hledáte?” ⁵ Odpověděli mu: “Ježíše Nazaretského.” Ježíš jim řekl: “Já jsem [to].” A stál [tam] s nimi i Jidáš, jeho zrádce. ⁶ A jak jim řekl: “Já jsem,” ustoupili nazpět a padli na zem. ⁷ Zeptal se jich tedy znovu: “Koho hledáte?” A oni řekli: “Ježíše Nazaretského.” ⁸ Ježíš odpověděl: “Řekl jsem vám, že [to] jsem já. Jestliže tedy hledáte mě, nechte tyto, ať odejdou.” ⁹ (Abys se naplnilo slovo, které řekl: “Z těch, které jsi mi dal, jsem neztratil nikoho.”) ¹⁰ Tehdy Šimon Petr, který měl meč, ho vytasil, zasáhl služebníka nejvyššího kněze a usekl mu pravé ucho. Ten služebník se jmenoval Malchus. ¹¹ Ježíš tedy řekl Petrovi: “Schovej svůj meč do pochvy. Nemám snad pít kalich, který mi dal Otec?” ¹² A tak oddíl s velitelem a s židovskými služebníky zajali Ježíše a svázali ho. ¹³ A přivedli ho nejdříve k Annášovi; byl totiž tchánem Kaifáše, který byl toho roku nejvyšším knězem. ¹⁴ (A Kaifáš byl ten, který

Židům poradil, že je užitečné, aby jeden člověk zemřel za lid.)¹⁵ Petr a [ještě] jiný učedník ale šli za Ježíšem. Ten učedník byl známý nejvyššího kněze, a [tak] vešel s Ježíšem do veleknězova dvora.¹⁶ Ale Petr stál venku u dveří. Ten druhý učedník, který byl známý nejvyššího kněze, tedy vyšel, promluvil s vrátnou a uvedl Petra [dovnitř].¹⁷ Ta služebná u brány však Petrovi řekla: "Nejsi snad i ty z učedníků toho člověka?" On řekl: "Nejsem."¹⁸ A protože bylo chladno, stáli [tam] otroci a služebníci, kteří rozdělali oheň, a ohřívali se. A Petr [tam] byl s nimi; stál a ohříval se.¹⁹ Nejvyšší kněz se tedy Ježíše zeptal na jeho učedníky a na jeho učení.²⁰ Ježíš mu odpověděl. "Já jsem mluvil ke světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagogách nebo v chrámu, kde se Židé vždycky scházejí, a nic jsem nemluvil tajně."²¹ Proč se ptáš mě? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem k nim mluvil. Hle, ti vědí, co jsem říkal."²² A když to řekl, jeden ze služebníků, který tam stál, udeřil Ježíše holí se slovy: "Takhle odpovídáš nejvyššímu knězi?"²³ Ježíš mu odpověděl: "Jestliže jsem mluvil zle, vydej svědectví o zlém, jestliže však dobře, proč mě biješ?"²⁴ Annáš ho tedy poslal svázaného k nejvyššímu knězi Kaifášovi.²⁵ Ale Šimon Petr stál a ohříval se. Řekli mu tedy: "Nejsi snad i ty z jeho učedníků? On [ho však] zapřel a řekl: "Nejsem."²⁶ Jeden ze služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, kterému Petr usekl ucho, řekl: "Copak jsem tě s ním neviděl v té zahradě?"²⁷ Petr [ho] tedy znovu zapřel. A vtom zakokrhál kohout.²⁸ A tak Ježíše vedli od Kaifáše do [vladařova] paláce; a bylo jitro. Sami však do paláce nevešli, aby se neposkvrnili, aby totiž mohli jíst beránka.²⁹ Pilát k nim tedy vyšel a řekl: "Jaké obvinění vznášáte proti tomuto člověku?"³⁰ Odpověděli mu: "Kdyby to nebyl zločinec, nevydali bychom ti ho."³¹ Pilát jim tedy řekl: "Vezměte si ho vy a suďte ho podle svého zákona." Židé mu tedy řekli: "My nemáme dovoleno nikoho zabít."³² (Aby se naplnilo Ježíšovo slovo, které řekl, když naznačoval, jakou smrtí má zemřít.)³³ Pilát tedy znovu vešel do paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: "Ty jsi ten židovský král?"³⁴ Ježíš mu odpověděl: "Říkáš to sám od sebe, nebo ti [to] o mně řekli jiní?"³⁵ Pilát odpověděl: "Jsem snad já Žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Co jsi udělal?"³⁶ Ježíš odpověděl: "Mé království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům. Teď ale mé království není odsud."³⁷ Pilát mu tedy řekl: "Takže jsi král?" Ježíš odpověděl: "Ty říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas."³⁸ Pilát mu řekl: "Co je pravda?" A když to řekl, vyšel znovu k Židům a řekl jim: "Já na něm žádnou vinu nenalézám."³⁹ Je u vás zvykem, abych vám na Velikou noc propustil jednoho [vězně]. Chcete tedy, abych vám propustil toho židovského krále?"⁴⁰ A všichni znovu vykřikli: "Ne jeho, ale Barabáš!" A ten Barabáš byl zločinec.

19

¹ Tehdy Pilát vzal Ježíše a [nechal ho] zbičovat.² Vojáci upletli korunu z trní a nasadili mu [ji] na hlavu. Potom mu oblékli purpurový plášť³ a říkali: "Buď zdrav, židovský králi!" A tloukli ho holemi.⁴ Pilát tedy znovu vyšel ven a řekl jim: "Hle, vyvedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm nenacházím žádnou vinu."⁵ Ježíš tedy vyšel ven. Měl na sobě trnovou korunu a purpurový plášť. [Pilát] jim řekl: "Hleďte, člověci!"⁶ A jakmile ho velekněží a [jejich] služebníci uviděli, vykřikli: "Ukřižuj [ho], ukřižuj!" Pilát jim řekl: "Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm [žádnou] vinu nenalézám."⁷ Židé mu odpověděli: "My máme zákon a podle našeho zákona musí zemřít, protože se dělal Božím Synem."⁸ A když Pilát uslyšel ta slova, bál se [ještě] více.⁹ Vešel tedy znovu do paláce a řekl Ježíši: "Odkud jsi?" Ale Ježíš mu nedal odpověď.¹⁰ Pilát mu tedy řekl: "Nemluvíš se mnou? Nevíš snad, že mám moc tě ukřižovat a mám moc tě propustit?"¹¹ Ježíš odpověděl: "Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti [to] nebylo dáno shůry. Proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích."¹² Od té [chvilky] ho Pilát usiloval propustit. Ale Židé křičeli: "Jestli ho propustíš, nejsi císařův přítel! Každý, kdo se dělá králem, staví se proti císaři!"¹³ Když tedy Pilát uslyšel ta slova, vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudné stoličce, na místě zvaném Kamenná dlažba, hebrejsky Gabbatha¹⁴ (a byl [den] připravování [před] Velikou nocí, okolo šesté hodiny) a řekl Židům: "Hle, váš král."¹⁵ Oni však vykřikli: "Pryč [s ním], pryč! Ukřižuj ho!" Pilát jim řekl: "Mám ukřižovat vašeho krále?" Velekněží odpověděli: "Nemáme krále, jen císaře!"¹⁶ A tak jim ho vydal k ukřižování. Vzali tedy Ježíše a odvedli [ho].¹⁷ Nesl svůj kříž a vyšel na místo

jménem Lebka, hebrejsky nazývané Golgota. ¹⁸ Tam ho ukřižovali a s ním dva jiné z obou stran a Ježíše uprostřed. ¹⁹ Pilát však také napsal nápis a dal [ho] na kříž. Bylo [tam] napsáno: "JEŽÍŠ NAZARETSKÝ, ŽIDOVSKÝ KRÁL." ²⁰ A ten nápis četli mnozí z Židů, neboť to místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města. A bylo [to] napsáno hebrejsky, řecky a latinsky. ²¹ Židovští velekněží tedy řekli Pilátovi: "Nepiš 'Židovský král', ale 'on řekl: Jsem židovský král.'" ²² Pilát odpověděl: "Napsal jsem, co jsem napsal." ²³ Když potom vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a udělali [z nich] čtyři díly, každému vojákovi díl. [Vzali mu] i košili a ta košile byla nesešíváná, odshora utkaná vcelku. ²⁴ Řekli si tedy mezi sebou: "Netrhme ji, ale losujeme o ni, čím bude," aby se naplnilo Písmo, které říká: "Rozdělili si mé šaty mezi sebou a o mé roucho házeli los." A tak to ti vojáci udělali. ²⁵ U Ježíšova kříže však stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdaléna. ²⁶ Když tedy Ježíš spatřil matku a učedníka, kterého miloval, jak [tam] stojí, řekl své matce: "Ženo, hle, tvůj syn." ²⁷ Potom řekl tomu učedníkovi: "Hle, tvá matka." A od té chvíle ji ten učedník přijal k sobě. ²⁸ Když potom Ježíš věděl, že je již všechno dokonáno, řekl, aby se naplnilo Písmo: "Žízním." ²⁹ A stála [tam] nádoba plná octa. Naplnili tedy houbu octem, dali [ji] na [větev] yzopu a podali k jeho ústům. ³⁰ A když Ježíš okusil ten ocet, řekl: "Je dokonáno!" Sklonil hlavu a odevzdal ducha [Otcí]. ³¹ A protože byl [den] připravování, požádali Židé Piláta, aby [odsouzeným] byly zlámány nohy a byli sňati, aby těla nezůstala na kříži do soboty (tu sobotu byl totiž velký den). ³² A tak přišli vojáci a zlámali nohy prvnímu i druhému, který byl ukřižován s ním. ³³ Když ale přišli k Ježíši a uviděli, [že] je již mrtev, nelámali mu nohy, ³⁴ ale jeden z vojáků probodl jeho bok kopím a hned vyšla krev a voda. ³⁵ A ten, který [to] viděl, vydal svědectví a jeho svědectví je pravdivé. On ví, že říká pravdu, abyste vy uvěřili. ³⁶ Neboť toto se stalo, aby se naplnilo Písmo: "Jeho kost nebude zlomena." ³⁷ A opět jiné Písmo říká: "Pohlédnou na toho, kterého probodli." ³⁸ Potom tedy Josef z Arimatie (který byl Ježíšův učedník, ale tajný, kvůli strachu před Židy) poprosil Piláta, aby mohl sejmut Ježíšovo tělo. Pilát svolil, a tak přišel a sňal Ježíšovo tělo. ³⁹ A přišel i Nikodém (který předtím přišel k Ježíši v noci) a nesl směs myrhy a aloe, okolo sta liber. ⁴⁰ Vzali tedy Ježíšovo tělo a zavinuli ho do pláten s těmi vonnými věcmi, jak je u Židů zvykem pochovávat. ⁴¹ A na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nový hrob, v němž ještě nebyl nikdo pochován. ⁴² Tam tedy Ježíše pochovali kvůli židovskému [dni] připravování, protože ten hrob byl blízko.

20

¹ Prvního [dne] týdne pak šla Marie Magdaléna za svítání k hrobu, když byla ještě tma, a spatřila kámen odvalený od hrobu. ² Běžela tedy a přišla k Šimonu Petrovi a k druhému učedníkovi, kterého měl Ježíš rád, a řekla jim: "Pána vzali z hrobu a nevíme, kam ho položili!" ³ Petr tedy vyšel, i ten druhý učedník a šli k hrobu. ⁴ A běželi oba spolu, ale ten druhý učedník Petra předběhl a přišel k hrobu první. ⁵ A když se naklonil [dovnitř], spatřil ležící plátna, ale nevešel [tam]. ⁶ Tehdy přišel Šimon Petr, který šel za ním, vešel do hrobu a spatřil položená plátna ⁷ a roušku, která byla na jeho hlavě, položenou ne s plátny, ale zvlášť svinutou na jednom místě. ⁸ Potom tedy vešel i ten druhý učedník, který přišel k hrobu první, a uviděl a uvěřil. ⁹ (Ještě totiž nepochopili Písmo, že [Kristus] musí vstát z mrtvých.) ¹⁰ A tak ti učedníci zase odešli k sobě [domů]. ¹¹ Ale Marie stála venku u hrobu a plakala. A jak plakala, naklonila se do hrobu ¹² a uviděla dva sedící anděly v bílém [rouchu], jednoho u hlavy a druhého u nohou, [tam], kde leželo Ježíšovo tělo. ¹³ Ti jí řekli: "Ženo, proč pláčeš?" Řekla jim: "Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili." ¹⁴ A když to řekla, obrátila se zpátky a spatřila Ježíše, jak [tam] stojí, ale nevěděla, že je to Ježíš. ¹⁵ Ježíš jí řekl: "Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?" Ona mu v domněn, že je [to] zahradník, řekla: "Pane, jestli jsi ho odnesl ty, řekni mi, kam jsi ho položil, a já si ho vezmu." ¹⁶ Ježíš jí řekl: "Mariel" Ona se obrátila a řekla mu: "Rabboni!" (což znamená Učiteli). ¹⁷ Ježíš jí řekl: "Nedotýkej se mne, neboť jsem ještě nevystoupil ke svému Otci. Ale jdi k mým bratrům a řekni jim: 'Vystupuji ke svému Otci a k vašemu Otci, ke svému Bohu a k vašemu Bohu.'" ¹⁸ Marie Magdaléna [pak] přišla a oznámila učedníkům, že viděla Pána a [že] jí řekl tyto věci. ¹⁹ A když byl večer téhož dne, toho prvního [dne] týdne, a [tam], kde se učedníci shromažďili, byly zavřené dveře kvůli

strachu před Židy, přišel Ježíš, postavil se doprostřed a řekl jim: “Pokoj vám.”²⁰ A když to řekl, ukázal jim své ruce i bok. A když učedníci uviděli Pána, zaradovali se.²¹ Ježíš jim tedy znovu řekl: “Pokoj vám. Jako mě poslal Otec, i já posílám vás.”²² A když to pověděl, dechl a řekl jim: “Přijměte Ducha Svatého.²³ Komukoli odpustíte hříchy, těm jsou odpuštěny; komukoli [je] zadržíte, [těm] jsou zadrženy.”²⁴ Tomáš zvaný Didymus, jeden z dvanácti, však nebyl s nimi, když Ježíš přišel.²⁵ Ostatní učedníci mu říkali: “Viděli jsme Pána!” ale on jim řekl: “Dokud neuvidím stopu hřebů v jeho rukou a nestrčím svůj prst na místo hřebů a [dokud] nevložím svou ruku do jeho boku, nikdy neuvěřím.”²⁶ A po osmi dnech byli jeho učedníci znovu uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel (a dveře byly zavřené) a postavil se doprostřed a řekl: “Pokoj vám.”²⁷ Potom řekl Tomášovi: “Dej svůj prst sem a pohleď [na] mé ruce, vztáhni svou ruku a vlož [ji] do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.”²⁸ A Tomáš odpověděl slovy: “Můj Pán a můj Bůh!”²⁹ Ježíš mu řekl: “Tomáši, uvěřil jsi, protože jsi mě viděl. Blaze těm, kteří neviděli, a uvěřili.”³⁰ Ježíš ovšem před svými učedníky udělal i mnoho jiných zázraků, které nejsou zapsány v této knize.³¹ Ale tyto jsou zapsány, abyste uvěřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste, když budete věřit, měli život v jeho jménu.

21

¹ Potom se Ježíš znovu ukázal učedníkům u Tiberiadského moře. A ukázal se takto:
² Šimon Petr, Tomáš zvaný Didymus, Natanael, který byl z Kány Galilejské, [synové] Zebedeovi a další dva z jeho učedníků byli spolu.³ Šimon Petr jim řekl: “Jdu lovit ryby.” Řekli mu: “My s tebou půjdeme také.” Šli [tedy] a hned nastoupili na loď. A té noci nic nechytily.⁴ Když pak nastalo jítro, Ježíš stál na břehu. Učedníci ale nevěděli, že je [to] Ježíš.⁵ Ježíš jim tedy řekl: “Děti, nemáte něco k jídlu?” Odpověděli mu: “Nemáme.”⁶ On jim však řekl: “Hodte síť napravo od lodi a najdete.” Hodili tedy a už ji nemohli vytáhnout pro množství ryb.⁷ Ten učedník, kterého Ježíš miloval, tedy řekl Petrovi: “[To] je Pán!” A když Šimon Petr uslyšel, že je [to] Pán, přepásal se pláštěm (protože byl sblečený) a vrhl se do moře.⁸ Ostatní učedníci pak připluli na lodi (neboť byli nedaleko od země, jen asi dvě stě loket) a táhli tu síť s rybami.⁹ A když vystoupili na zem, viděli rozdělaný oheň a na něm rybu a chléb.¹⁰ Ježíš jim řekl: “Přineste něco ryb, které jste teď chytily.”¹¹ Šimon Petr [tedy] vystoupil [na loď] a vytáhl na zem síť plnou velkých ryb: [bylo jich] sto padesát tři. A i když jich bylo tak mnoho, síť se neroztrhla.¹² Ježíš jim řekl: “Poďte, posnídejte.” Nikdo z učedníků se ho však neodvažoval zeptat: “Kdo jsi?” protože věděli, že je [to] Pán.¹³ Ježíš tedy přistoupil, vzal ten chléb a dával jim a podobně [i] rybu.¹⁴ To se Ježíš už potřetí ukázal svým učedníkům poté, co vstal z mrtvých.¹⁵ A když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: “Šimone Jonášův, miluješ mě více než tito?” [On] mu řekl: “Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.” Řekl mu: “Krm mé beránky.”¹⁶ Zeptal se ho znovu, podruhé: “Šimone Jonášův, miluješ mě?” Řekl mu: “Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.” Řekl mu: “Pas mé ovce.”¹⁷ Zeptal se ho potřetí: “Šimone Jonášův, máš mě rád?” Tehdy se Petr zarmoutil, protože se ho potřetí zeptal: “Máš mě rád?” a odpověděl mu: “Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě mám rád.” Ježíš mu řekl: “Krm mé ovce.¹⁸ Amen, amen, říkám ti: Když jsi byl mladší, opásával ses a chodíval jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš své ruce a opáše tě jiný a povede tě, kam nechceš.”¹⁹ To řekl, aby [mu] naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A když to pověděl, řekl mu: “Následuj mě.”²⁰ Petr se obrátil, uviděl toho učedníka, kterého Ježíš miloval, jak jde za [ním] (a [to byl] ten, který při večeři spočinul na jeho prsou a řekl: “Pane, kdo je ten, který tě zrazuje?”).²¹ Když ho Petr uviděl, řekl Ježíši: “Pane, a co tento?”²² Ježíš mu řekl. “Kdybych chtěl, aby [tu] zůstal, dokud nepřijdu, co [s tím máš] ty? Ty mě následuj.”²³ A tak se mezi bratry roznesla řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš mu však neřekl, že nezemře, ale: “Kdybych chtěl, aby [tu] zůstal, dokud nepřijdu, co [s tím máš] ty?”²⁴ To je ten učedník, který vydává svědectví o těchto věcech a zapsal je; a víme, že jeho svědectví je pravdivé.²⁵ Je ovšem i mnoho jiných věcí, které Ježíš udělal, které kdyby měly být vypsány každá zvlášť, mám za to, že by ani celý svět nemohl pojmuty ty knihy, které by byly napsány. Amen.

Skutky apoštolské

¹ První zprávu jsem zajisté sepsal, ó Teofile, o všech věcech, které Ježíš začal dělat i učít ² až do dne, kdy byl vzat vzhůru, když skrze Ducha Svatého dal přikázání apoštolům, které vyvolil. ³ Těm také po svém utrpení mnoha jistými důkazy prokázal, že je živý, když se jim po čtyřicet dní ukazoval a mluvil o Božím království. ⁴ A když [je] shromáždil, přikázal jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma, ale aby očekávali Otcovo zaslíbení, “které jste,” [jak řekl,] “slyšeli ode mne; ⁵ neboť Jan zajisté křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem Svatým po těchto nemnoha dnech.” ⁶ Když se tedy spolu sešli, zeptali se ho: “Pane, obnovíš pro Izrael království v tomto čase?” ⁷ [On] jim však řekl: “Není vaše věc znát časy nebo doby, které Otec uložil ve své moci; ⁸ ale přijmete moc Ducha Svatého přicházejícího na vás a budete mi svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku i [v] Samaří a až do posledních [končin] země.” ⁹ A když to pověděl, byl před jejich zraky vyzdvižen [vzhůru a] oblak jim ho vzal z očí. ¹⁰ Když se pak [za ním] upřeně dívali, jak odchází do nebe, hle, postavili se k nim dva muži v bílém rouchu, ¹¹ kteří [jim] řekli: “Muži galilejští, co stojíte a hledíte do nebe? Tento Ježíš, který byl od vás vzat vzhůru do nebe, přijde [stejným] způsobem, jak jste ho viděli odcházet do nebe.” ¹² Tehdy se vrátili do Jeruzaléma od hory zvané Olivetská, která je blízko Jeruzaléma - ve vzdálenosti [jedné] sobotní cesty. ¹³ A když vešli, vystoupili do horní místnosti [domu], kde pobývali: Petr, Jakub, Jan a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův a Šimon Zélótes a Juda Jakubův. ¹⁴ Ti všichni zůstávali jednomyslně v modlitbě a prosbě se ženami, i [s] Marií, Ježíšovou matkou, a s jeho bratry. ¹⁵ V těch dnech pak povstal uprostřed učedníků Petr (počet lidí byl dohromady asi sto dvacet) a řekl: ¹⁶ “Bratři, muselo se naplnit to Písmo, které Davidovými ústy předpověděl Duch Svatý o Jidáší, který se stal vůdcem těch, kdo zajali Ježíše. ¹⁷ Neboť byl započítán mezi nás a obdržel podíl na této službě.” ¹⁸ (Ten tedy získal za odměnu [své] nepravosti pole, ale když spadl střemhlav, roztrhl se v půli a všechny jeho vnitřnosti vyhrzely. ¹⁹ A [to] vešlo ve známost všem obyvatelům Jeruzaléma, takže to pole bylo v jejich vlastním jazyce pojmenováno Aekldama, to jest Pole krve.” ²⁰ “V knize Žalmů je přece napsáno: ‘Jeho příbytek ať zpusťne a ať není, kdo by v něm bydlel’ a: ‘Jeho úřad ať zaujme jiný.’” ²¹ Proto musí jeden z těch mužů, kteří s námi chodili po celý čas, kdy Pán Ježíš přebýval mezi námi, ²² počínaje Janovým křtem až do toho dne, kdy byl od nás vzat vzhůru, být s námi svědkem jeho vzkříšení.” ²³ Postavili tedy dva: Josefa zvaného Barsabáš (který měl přijmení Justus) a Matěje. ²⁴ A když se pomodlili, řekli: “Ty, Pane, který znáš všechna srdce, ukaž, kterého jsi vyvolal z těchto dvou, ²⁵ aby obdržel podíl na této službě a apoštolství, od něhož Jidáš odstoupil, aby odešel na své místo.” ²⁶ Dali jim tedy losy a los padl na Matěje. A [tak] byl připočten k jedenácti apoštolům.

2

¹ Když pak přišel den Letnic, byli všichni jednomyslně spolu. ² A náhle nastal zvuk z nebe, jako valícího se prudkého větru, a naplnil celý dům, kde seděli. ³ Tehdy se jim ukázaly jakoby rozdělené jazyky ohně a posadily se na každém z nich. ⁴ A všichni byli naplnění Duchem Svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. ⁵ V Jeruzalémě tehdy přebývali Židé, zbožní muži z každého národa pod nebem. ⁶ A když nastal ten zvuk, sešlo se množství [lidí] a byli zmateni, protože je každý slyšel, jak mluví [jeho] vlastním jazykem. ⁷ Všichni tedy žasli a v údivu říkali jedni druhým: “Hleďte, copak nejsou ti všichni, kteří [tu] mluví, Galilejci?” ⁸ Jak to, [že] tedy každý slyšíme svůj vlastní jazyk, ve kterém jsme se narodili? ⁹ Parthové, Médové, Elamité a obyvatelé Mezopotámie, Judska i Kappadokie, Pontu a Asie, ¹⁰ Frygie i Pamfylie, Egypta i krajů Libye vedle Kyrény a příchozí z Říma, Židé i proselyté, ¹¹ Kréťané i Arabové - slyšíme je mluvit našimi jazyky o velikých Božích věcech!” ¹² A tak všichni žasli a bezradně říkali jeden druhému: “Co má tohle znamenat?” ¹³ Jiní se ale posmívali a říkali: “Jsou opilí novým vínem!” ¹⁴ Petr však [spolu] s jedenácti povstal, pozvedl svůj hlas a promluvil: “Muži z Judska i všichni, kteří přebýváte v Jeruzalémě, toto ať je vám známo a vyslechněte má slova: ¹⁵ Jistěže tito nejsou opilí, jak se domníváte. Vždyť je [teprve] třetí denní hodina!

¹⁶ Ale toto je to, co bylo předpověděno ústy proroka Joele: ¹⁷ 'A stane se v posledních dnech, praví Bůh, [že] vylejí ze svého Ducha na veškeré tělo a vaši synové i vaše dcery budou prorokovat; vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny. ¹⁸ V těch dnech zajistě vylejí ze svého Ducha na své služebníky i na své služebnice a budou prorokovat. ¹⁹ A ukáží zázraky nahoře na nebi a znamení dole na zemi, krev a oheň a oblaka dýmu. ²⁰ Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev, dříve než přijde ten veliký a zjevný Pánův den. ²¹ A stane se, [že] každý, kdo bude vzývat jméno Pána, bude spasen.' "

²² "Izraelité, slyšte tato slova: Ježíše Nazaretského, toho muže, kterého mezi vámi Bůh prokázal divy, zázraky a znameními, které skrze něho Bůh dělal uprostřed vás, jak sami víte, ²³ toho jste, vydaného z Božího uloženého rozhodnutí a předzvěděním, vzali a zabili ukřižováním skrze ruce bezbožníků. ²⁴ Bůh ho [ale] vzkřísil a zprostil bolestí smrti, protože nebylo možné, aby ho držela ve své moci. ²⁵ David přece o něm říká: 'Viděl jsem Pána vždycky před sebou, neboť je mi po pravici, abych nezakolísal. ²⁶ Proto se mé srdce rozveselilo a můj jazyk zájásal, nadto i mé tělo spočine v naději. ²⁷ Neboť nenecháš mou duši v pekle a svému Svatému nedáš spatřit porušení. ²⁸ Oznámil jsi mi cesty života a svou tvář mě naplníš potěšením.' ²⁹ Bratři, mohu vám směle říci o patriarchovi Davidovi, že zemřel a byl pochován a jeho hrob je u nás až do dnešního dne. ³⁰ A poněvadž byl prorok a věděl, že se mu Bůh zavázal přísahou, [že] z plodu jeho beder pozdvihne Krista podle těla a posadí [ho] na jeho trůn, ³¹ viděl [to] předem a mluvil o Kristově vzkříšení, že jeho duše 'nebyla zanechána v pekle' a jeho tělo 'nespatřilo porušení'. ³² Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni jsme toho svědky. ³³ Když byl tedy Boží pravici vyvýšen, přijal od Otce zaslíbení Ducha Svatého a vyhlásil, co nyní vidíte a slyšíte. ³⁴ David přece nevystoupil do nebe, ale sám říká: 'Pán řekl mémú Pánu: Sed' po mé pravici, ³⁵ dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.' ³⁶ Ať tedy ví s jistotou všechen dům Izraele, že Bůh ho učinil Pánem a Kristem - toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali." ³⁷ A když [to] slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: "Co máme dělat, bratři?"

³⁸ Petr jim tedy řekl: "Čiňte pokání a ať se každý z vás pokřtí ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a přijmete dar Ducha Svatého. ³⁹ To zaslíbení totiž [platí] vám i vašim dětem i všem, kdo [jsou] daleko, kohokoli povolá Pán, náš Bůh." ⁴⁰ Dosvědčoval [to] ještě mnoha jinými slovy a vyzýval [je]: "Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!"

⁴¹ Ti, kteří ochotně přijali jeho slova, tedy byli pokřtěni. V ten den se připojilo okolo tří tisíc duší ⁴² a zůstávali v apoštolském učení a ve společenství, v lámání chleba a v modlitbách. ⁴³ Na každou duši tedy přišla bázeň a skrze apoštoly se dělo mnoho zázraků a znamení. ⁴⁴ Všichni věřící pak byli pospolu a měli všechno společné. ⁴⁵ Prodáváli pozemky a majetky a rozdělovali je všem, jak kdo potřeboval. ⁴⁶ Každý den také zůstávali jednomyslně v chrámu a po domech lámali chléb a přijímali pokrm s radostí a prostotou srdce; ⁴⁷ chválili Boha a měli milost u všeho lidu. A Pán denně přidával církvi ty, kteří byli spaseni.

3

¹ Petr a Jan potom vstupovali v hodinu modlitby (to [jest o] deváté) do chrámu. ² A byl [tam] nesen jeden muž, chromý od lůna své matky, kterého každý den pokládali u chrámové brány zvané Krásná, aby ty, kdo vcházel do chrámu, prosil o almužnu. ³ Ten uviděl Petra a Jana, jak se chystají vejít do chrámu, a prosil [je] o almužnu. ⁴ Petr však na něj s Janem upřel zrak a řekl: "Podívej se na nás." ⁵ Pozoroval je tedy s očekáváním, že od nich něco přijme. ⁶ Ale Petr řekl: "Stříbro a zlato nemám, ale co mám, to ti dám. Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!" ⁷ Uchopil ho za pravou ruku a zvedl [ho]; a [tehdy] se jeho nohy a klouby ihned zpevnily. ⁸ A když vyskočil, stál a chodil a vešel s nimi do chrámu, [kde] se procházel, poskakoval a chválil Boha. ⁹ Všechnen lid ho tedy viděl, jak chodí a chválí Boha, ¹⁰ a poznali, že je to ten, který kvůli almužně sedával u chrámové Krásné brány, a byli naplněni děsem a úžasem nad tím, co se mu přihodilo. ¹¹ A když se ten uzdravený chromý držel Petra a Jana, seběhl se k nim všechen vyděšený lid do sloupoví zvaného Šalomounovo. ¹² Když [to] tedy Petr uviděl, promluvil k lidu: "Proč se tomu dívíte, Izraelité? A proč se na nás [tak] upřeně díváte, jako bychom svou vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že tento [člověk] chodí? ¹³ Bůh Abrahama, Izáka a Jáкова, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého jste vy vydali

a jehož jste se zřekli před Pilátem, když se rozhodl, [že] ho propustí.¹⁴ Zřekli jste se toho Svatého a Spravedlivého a vyžádali jste si, aby vám byl vydán vrah.¹⁵ Zabili jste Původce života, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých; a my jsme toho svědky.¹⁶ Skrze víru v jeho jméno dalo jeho jméno sílu tomuto [muži,] kterého vidíte a znáte. Ano, víra, která [je] skrze něho, mu dala toto plné zdraví před [očima] vás všech.¹⁷ Teď však vím, bratři, že jste [to] udělali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové.¹⁸ Bůh však takto naplnil, co předpověděl ústy všech svých proroků: [že] Kristus bude trpět.¹⁹ Proto číňte pokání a obraťte se, aby vaše hříchy byly smazány a přišly časy osvěžení od Pánovy tváře²⁰ a aby poslal toho, který vám byl předem kázán, Ježíše Krista,²¹ kterého musí nebe držet až do časů nápravy všech věcí, o nichž Bůh mluvil od věků ústy všech svých svatých proroků.²² Mojžíš přece řekl otcům: 'Pán, váš Bůh, vám vzbudí z vašich bratrů Proroka jako mne; toho budete poslouchat ve všem, cokoli vám řekne.'²³ A stane se, že každá duše, která by toho Proroka neuposlechla, bude vyhlazena z lidu.'²⁴ Ano, také všichni proroci, kteří mluvili od Samuele a po něm, předpovídali tyto dny.²⁵ Vy jste synové proroků a smlouvy, kterou Bůh uzavřel s našimi otcí, když řekl Abrahamovi: 'Ve tvém semeni budou požehnána všechna pokolení země.'²⁶ Vám jako prvním vzbudil Bůh svého služebníka Ježíše a poslal ho žehnat vám, aby každého odvrátil od jeho nepravostí."

4

¹ A když [ještě] mluvili k lidu, přišli na ně kněží s velitelem chrámové [stráže] a saduceji,² protože těžce nesli, že učí lid a kážou vzkříšení z mrtvých skrze Ježíše.³ Chopili se jich tedy a dali [je] až do druhého dne do vězení, protože už byl večer.⁴ Mnozí z těch, kdo uslyšeli Slovo, však uvěřili. A počet mužů dosáhl asi pěti tisíc.⁵ Druhého dne se pak stalo, že se v Jeruzalémě sešli židovští hodnostáři, starší a zákoníci,⁶ nejvyšší kněz Annáš i Kaifáš, Jan, Alexandr a všichni, kdo byli z velekněžského rodu.⁷ A když je postavili doprostřed, vyptávali se: "Jakou mocí a v jakém jménu jste to udělali?"⁸ Tehdy jim Petr, naplněn Duchem Svatým, řekl: "Vůdcové lidu a starší Izraele: ⁹ Poněvadž jsme dnes vyslýcháni pro dobrý skutek při nemocném člověku, kterým byl uzdraven,¹⁰ ať je známo vám všem i všemu lidu Izraele, že ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, jehož Bůh vzkřísil z mrtvých, skrze toho stojí před vámi tento [člověk] zdravý.¹¹ To je ten 'kámen, zavržený vámi staviteli, který se stal hlavním [kamenem] klenby'.¹² A v nikom jiném není spasení, protože lidem není dáno jiné jméno pod nebem, v němž bychom měli být spaseni."¹³ Když tedy viděli Petrovu a Janovu smělost a shledali, že jsou [to] neučení a prostí lidé, divili se a poznali na nich, že byli s Ježíšem.¹⁴ A když viděli toho člověka, který byl uzdraven, jak stojí s nimi, neměli, co by proti [nim] řekli.¹⁵ Poručili jim tedy, aby odešli z velerady ven, a radili se spolu.¹⁶ Říkali: "Co s těmi lidmi uděláme? Všem přebývajícím v Jeruzalémě [je] přece známo, že se skrze ně stal zjevný zázrak, a [my to] nemůžeme popřít.¹⁷ Aby se [to] ale mezi lidmi více nešířilo, důrazně jim pohrozme, aby v tom jménu už k žádnému člověku nemluvili."¹⁸ Zavolali je tedy a přikázali jim, aby [už] vůbec nemluvili ani neučili v Ježíšově jménu.¹⁹ Petr a Jan jim však odpověděli: "Posuďte, zda je v Božích očích spravedlivé, abychom vás poslouchali více než Boha.²⁰ My totiž nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli."²¹ A když nenalézali nic, za co by je potrestali, znovu [jim] pohrozili a kvůli lidu je propustili; všichni totiž oslavovali Boha za to, co se stalo.²² A tomu člověku, na kterém se stal ten zázrak uzdravení, bylo přes čtyřicet let.²³ Když tedy byli propuštěni, přišli ke svým a vyprávěli, co jim řekli velekněží a starší.²⁴ A když [to bratři] uslyšeli, pozvedli jednomyslně hlas k Bohu a řekli: "Hospodine, ty [jsi] Bůh, který stvořil nebe i zemi, moře i všechno, co je v nich,²⁵ který jsi ústy Davida, svého služebníka, řekl: 'Proč se rozzuřily národy a lidé vymýšleli marnosti?'²⁶ Králové země povstali a vládci se spolu shromáždili proti Pánu a proti jeho Pomazanému."²⁷ A opravdu se proti tvému svatému služebníku Ježíši, kterého jsi pomazal, sešli Herodes a Pontský Pilát s pohany a lidem Izraele,²⁸ aby udělali to, co tvá ruka a tvá vůle předurčila, aby se stalo.²⁹ Nyní, Pane, pohled' na jejich výhrůžky a dej svým služebníkům mluvit tvé slovo se vší smělostí,³⁰ když budeš vztahovat svou ruku k uzdravování a k činění znamení a zázraků skrze jméno svého svatého služebníka Ježíše."³¹ A když se modlili, zatřásko se to místo, na kterém byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem Svatým a mluvili Boží slovo se smělostí.³² To množství věřících

pak mělo [jedno] srdce a jednu duši. Nikdo ani nenazýval nic z toho, co měl, svým vlastním, ale měli všechny věci společné. ³³ Apoštolové vydávali velikou mocí svědectví o vzkříšení Pána Ježíše a veliká milost byla na nich všech. ³⁴ Nikdo mezi nimi neměl nouzi, protože všichni, kdo vlastnili pole nebo domy, [je] prodávali a peníze, za které je prodali, přinášeli ³⁵ a pokládali k nohám apoštolů. [To] pak bylo rozdělováno každému podle toho, jak kdo potřeboval. ³⁶ A Jozes, který měl od apoštolů jméno Barnabáš (což v překladu znamená Syn potěšení), levíta rodem z Kypru, ³⁷ prodal své pole, přinesl peníze a položil je k nohám apoštolů.

5

¹ Jeden muž jménem Ananiáš však se svou manželkou Zafírou prodal pozemek ² a s vědomím své manželky z těch peněz listivě ubral. Potom přinesl určitou část a položil [ji] k nohám apoštolů. ³ Petr však řekl: “Ananiáši, proč Satan naplnil tvé srdce, abys lhal Duchu Svatému a listivě ubral z peněz za to pole? ⁴ Copak nebylo tvé, když zůstávalo [neprodané]? A když bylo prodáno, bylo ve tvé moci. Proč ses tedy ve svém srdci rozhodl k takovému činu? Nezalhal jsi lidem, ale Bohu!” ⁵ Když pak Ananiáš uslyšel ta slova, padl a vypustil duši. A na všechny, kteří to slyšeli, přišla veliká bázeň. ⁶ Mládenci tedy vstali, zabalili ho, vynesli ven a pochovali. ⁷ A stalo se, že po uplynutí asi tří hodin přišla i jeho žena, která nevěděla, co se stalo. ⁸ Petr jí tedy řekl: “Pověz mi, zda jste to pole prodali za tolik?” A ona řekla: “Ano, za tolik.” ⁹ Petr jí však řekl: “Proč jste se smluvili, abyste pokoušeli Pánova Ducha? Hle, nohy těch, kteří pochovali tvého muže, [jsou] přede dveřmi, a vynesou [i] tebe!” ¹⁰ A ihned padla k jeho nohám a vypustila duši. A když mladíci vešli, našli ji mrtvou. Vynesli [ji] tedy a pochovali vedle jejího muže. ¹¹ Na celou církev i na všechny, kdo to slyšeli, pak přišla veliká bázeň. ¹² Skrze ruce apoštolů se tedy dělo mezi lidem mnoho znamení a zázraků a všichni byvali jednomyslně [spolu] v Šalomounově sloupoví. ¹³ Nikdo jiný se k nim však neodvažoval připojit, ale lid si jich velice vážil. ¹⁴ K Pánu se pak přidávalo [stále] více věřících, množství mužů i žen, ¹⁵ takže i na ulice vynášeli nemocné a pokládali [je] na lůžka a nosítka, aby když [tudy] půjde Petr, alespoň jeho stín padl na některého z nich. ¹⁶ Do Jeruzaléma se také scházelo množství [lidí] z okolních měst, kteří přinášeli nemocné a trápené nečistými duchy a ti všichni byli uzdravováni. ¹⁷ Tehdy povstal nejvyšší kněz a všichni, kdo byli s ním (což je ta sekta saduceů), naplnění závistí, ¹⁸ a chopili se apoštolů a vsadili je do veřejné věznice. ¹⁹ Ale Pánův anděl v noci otevřel dveře vězení, vyvedl je [ven] a řekl: ²⁰ “Jděte, postavte se v chrámu a mluvte lidu všechna slova tohoto života.” ²¹ Když [to] tedy uslyšeli, vešli za úsvitu do chrámu a učili. Když pak přišel nejvyšší kněz i ti, kdo byli s ním, svolali velelady (to jest celé staršovstvo synů Izraele) a poslali do vězení, aby je přivedli. ²² Když ale služebníci přišli, nenašli je ve vězení. Vrátili se [tedy] a oznámili: ²³ “Vězení jsme sice našli bezpečně zavřené, také strážné stojící venku přede dveřmi, ale když jsme otevřeli, nikoho jsme uvnitř nenašli.” ²⁴ A když ta slova nejvyšší kněz s velitelem chrámové [stráže] a velekněžími uslyšel, byli bezradní nad tím, co se to mohlo stát. ²⁵ Tehdy někdo přišel a oznámil jim: “Hle, muži, které jste vsadili do vězení, stojí v chrámu a učí lid!” ²⁶ Tehdy velitel se služebníky odešel a přivedl je bez násilí; báli se totiž, aby je lid neukamenoval. ²⁷ A když je přivedli a postavili ve velehradě, zeptal se jich nejvyšší kněz: ²⁸ “Copak jsme vám přísně nepřikázali, abyste v tom jménu neučili? A hle, naplnili jste Jeruzalém svým učením a chcete krev toho člověka uvést na nás!” ²⁹ Petr a apoštolové však odpověděli: “Je třeba více poslouchat Boha než lidi. ³⁰ Bůh vašich otců vzkřísil Ježíše, kterého jste vy pověsili na dřevo a zabili. ³¹ Jeho Bůh vyvýšil svou pravici jako Vůdce a Spasitele, aby dal Izraeli pokání a odpuštění hříchů. ³² A my jsme svědky těchto věcí, a také Duch Svatý, kterého dal Bůh těm, kdo ho poslouchají.” ³³ Když [to] tedy uslyšeli, rozzuřili se a začali se radit, [jak] by je zabili. ³⁴ Tehdy vstal ve velehradě jeden farizeus jménem Gamaliel, učitel Zákona ctěný vším lidem, a poručil, aby byli apoštolové na chvíli vyvedeni ven. ³⁵ Potom jim řekl: “Izraelité, dejte si pozor [na to], co chcete udělat s těmito lidmi. ³⁶ Vždyť před těmito dny povstal Teudas; říkal o sobě, [že] je někým, a připojilo se k němu množství okolo čtyř set mužů. Ten byl zabit a všichni, kdo ho poslouchali, byli rozptýleni a obráceni vniveč. ³⁷ Po něm povstal za dnů soupisu Juda Galilejský a strhl za sebou mnoho lidí. [Ale] i ten zahynul a všichni, kdo ho

poslouchali, byli rozptýleni. ³⁸ Proto vám nyní říkám: Odstupte od těchto lidí a nechte je. Jestliže je totiž tento úmysl nebo toto dílo z lidí, rozpadne se. ³⁹ Je-li však z Boha, nebudete to moci zrušit. Abyste snad nakonec nebyli shledáni [jako] Boží nepřátelé!” ⁴⁰ A tak ho poslechli. Zavolali apoštoly, zmrskali [je], prikázali [jim], aby nemluvili v Ježíšově jménu a propustili je. ⁴¹ Oni tedy šli z té velerady s radostí, že byli hodni trpět potupu pro jeho jméno. ⁴² A nepřestávali každého dne v chrámu i po domech učit a kázat Ježíše Krista.

6

¹ V těch dnech, když se rozmnožoval [počet] učedníků, pak nastalo reptání helénistů proti Hebrejům, že jejich vdovy jsou při každodenní službě zanedbávány. ² Dvanáct [apoštolů] tedy svolalo shromáždění učedníků a řeklo: “Nesluší se, abychom my opustili Boží slovo a sloužili u stolů. ³ Proto ze sebe, bratři, vyberte sedm mužů [dobré] pověsti, plných Ducha Svatého a moudrosti, kterým svěříme tu práci. ⁴ My se však budeme pilně věnovat modlitbě a službě slova.” ⁵ Ta řeč se tedy zalíbila celému shromáždění a vybrali Štěpána, muže plného víry a Ducha Svatého, a Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parména a Mikuláše, proselytu z Antiochie. ⁶ Ty postavili před apoštoly, kteří na ně po modlitbě vložili ruce. ⁷ A Boží slovo rostlo a počet učedníků v Jeruzalémě se mocně rozrůstal. Také veliké množství kněží poslouchalo víru. ⁸ Štěpán, plný víry a moci, pak dělal mezi lidem veliké divy a zázraky. ⁹ Tehdy povstali někteří z takzvané Synagogy Libertinů (Kyrénských, Alexandrijských a těch z Kilikie a Asie) a hádali se se Štěpánem. ¹⁰ Nemohli ale obstát proti moudrosti a Duchu, ve kterém mluvil. ¹¹ Podstrčili tedy muže, kteří řekli: “Slyšeli jsme ho mluvit rouhavé řeči proti Mojžíši a [proti] Bohu!” ¹² A [tak] rozbouřili lid i starší a zákoníky a přišli, chopili se ho a odvedli [ho] do velerady. ¹³ [Tam] postavili falešné svědky, kteří řekli: “Tento člověk nepřestává mluvit rouhavé řeči proti tomuto místu a Zákonu. ¹⁴ Slyšeli jsme ho totiž, jak říká, že ten Ježíš Nazaretský zničí toto místo a změní způsobu, které nám vydal Mojžíš!” ¹⁵ A když se na něj všichni, kdo seděli ve veleradě, upřeně podívali, viděli jeho tvář jako tvář anděla.

7

¹ Tehdy nejvyšší kněz řekl: “Je to tak?” ² A on řekl: “Bratři a otcové, slyšte: Bůh slávy se ukázal našemu otci Abrahamovi, když byl v Mezopotámii, předtím než se usadil v Cháranu, ³ a řekl mu: ‘Vyjdi ze své země a ze svého příbuzenstva a pojď do země, kterou ti ukážu.’ ⁴ Tehdy vyšel ze země Chaldeců a usadil se v Cháranu. A když jeho otec zemřel, přestěhoval ho [Bůh] odtud do této země, ve které teď bydlíte. ⁵ A nedal mu v ní dědictví ani [jako] šlápotu nohy, ale slíbil jí dát do vlastnictví jemu i jeho semeni po něm, když [ještě] neměl syna. ⁶ Bůh tedy mluvil takto: ‘Tvoji potomci budou žít jako přistěhovalci v cizí zemi. Budou podrobeni do otroctví a bude se [s nimi] zle nakládat po čtyři sta let. ⁷ Ale ten národ, kterému budou otročit, budu já soudit,’ řekl Bůh, ‘a potom vyjdou a budou mi sloužit na tomto místě.’ ⁸ A vydal jim smlouvu obřízky. [Abraham] tedy zplodil Izáka a osmého dne ho obřezal, Izák potom Jákoba a Jákob dvanáct patriarchů.” ⁹ “Patriarchové pak žárlili na Josefa a prodali [ho] do Egypta, ale Bůh byl s ním. ¹⁰ Vysvobodil ho ze všech jeho soužení a dal mu milost a moudrost před faraonem, egyptským králem, a [ten] ho ustanovil správcem nad Egyptem i nad celým svým domem. ¹¹ Potom přišel na celou egyptskou i kananejskou zem hlad a veliké soužení a naši otcové nenalezali potravu. ¹² Když pak Jákob uslyšel, že v Egyptě je obilí, poslal [tam] naše otce poprvé; ¹³ a podruhé se Josef dal svým bratrům poznat a [tak] byl farao seznámen s Josefovým rodem. ¹⁴ Josef tedy poslal a zavolal [k sobě] svého otce Jákoba i celé své příbuzenstvo v [počtu] sedmdesáti pěti duší. ¹⁵ [Tak] tedy Jákob sestoupil do Egypta a zemřel on i naši otcové. ¹⁶ Potom byli přeneseni do Sichemu a pochováni v hrobě, který Abraham koupil za cenu stříbra od Emorových synů v Sichemu.” ¹⁷ “Jak se však přibližoval čas zaslíbení, o kterém Bůh přísahal Abrahamovi, lid v Egyptě rostl a množil se, ¹⁸ než povstal jiný král, který neznal Josefa. ¹⁹ Ten nakládal s naším rodem lstivě a trápil naše otce, takže [museli] odkládat své novorozence, aby nezůstávali naživu. ²⁰ V tom čase se narodil Mojžíš a byl velice krásný. Ten byl chován tři měsíce v domě svého otce, ²¹ a když byl odložen, vzala si ho faraonova dcera a vychovala si ho jako syna. ²² Mojžíš pak byl vyučen vši moudrosti Egypťanů a byl mocný ve slovech i skutcích. ²³ A když

mu bylo čtyřicet let, přišlo mu na srdce, aby navštívil své bratry, syny Izraele. ²⁴ A když uviděl jednoho, jak trpí bezpráví, zastal se ho, pomstil toho trápeného a Egypťana zabil. ²⁵ Domníval se totiž, že jeho bratři porozumí, že jim Bůh skrze jeho ruku dává vysvobození, ale oni nerozuměli. ²⁶ Ukázal se jim tedy [i] druhého dne, když měli potyčku a snažil se je usmířit slovy: 'Muži, jste bratři! Proč ubližujete jeden druhému?' ²⁷ Ten, který ubližoval bližnímu, ho však odstrčil se slovy: 'Kdo tě nad námi ustanovil vůdcem a soudcem?' ²⁸ Chceš mě snad zabít, jako jsi včera zabil toho Egypťana?' ²⁹ Mojžíš tedy kvůli tomu slovu utekl a bydlel jako přistěhovalec v midjánské zemi, kde zplodil dva syny. ³⁰ Když se pak naplnilo čtyřicet let, ukázal se mu na poušti u hory Sinaj Pánův anděl v plameni hořícího keře. ³¹ Když to Mojžíš uviděl, podivil se tomu vidění. A když přistupoval, aby se lépe podíval, zazněl k němu Pánův hlas: ³² 'Já [jsem] Bůh tvých otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.' Mojžíš se tedy roztrásl a neodvažoval se podívat. ³³ Tehdy mu Pán řekl: 'Zuj obuv ze svých nohou, protože místo na němž stojíš, je svatá půda. ³⁴ Viděl jsem zřetelně trápení svého lidu, který [je] v Egyptě; uslyšel jsem jejich sténání a sestoupil jsem, abych je vysvobodil. Proto nyní pojď, pošlu tě do Egypta.' ³⁵ Toho Mojžíše, kterého zavrhl se slovy: 'Kdo tě ustanovil vůdcem a soudcem?', toho Bůh prostřednictvím anděla poslal jako vůdce a vysvoboditele, když se mu ukázal v keři. ³⁶ Ten je vyvedl a dělal divy a zázraky v egyptské zemi, na Rudém moři i na poušti po čtyřicet let.' ³⁷ 'To je ten Mojžíš, který řekl synům Izraele: 'Pán, váš Bůh, vám vzbudí z vašich bratrů Proroka jako mne; toho budete poslouchat.' ³⁸ To je ten, který ve shromáždění na poušti stál mezi andělem, jenž k němu mluvil na hoře Sinaj, a našimi otcí. Ten přijal živá slova, aby [je] dal nám. ³⁹ Toho naši otcové nechťeli poslouchat, ale odmítli [ho.] Ve svých srdcích se obrátili do Egypta ⁴⁰ a řekli Áronovi: 'Udělej nám bohy, kteří půjdou před námi, protože nevíme, co se stalo s tím Mojžíšem, který nás vyvedl z egyptské země.' ⁴¹ V těch dnech pak udělali tele a přinesli té modle oběť a veselili se z díla svých rukou. ⁴² Bůh se tedy odvrátil a vydal je, aby sloužili nebeskému zástupu, jak je napsáno v knize Proroků: 'Obětovali jste snad mně [své] oběti a dary čtyřicet let na poušti, dome Izraelský? ⁴³ Vztyčili jste stánek Molocha a hvězdu svého boha Remfana, obrazy, které jste si udělali, abyste se jim klaněli! Proto vás přestěhuji za Babylon.''' ⁴⁴ 'Naši otcové měli na poušti stánek svědectví, jak nařídil Ten, který řekl Mojžíšovi, aby ho udělal podle vzoru, který viděl. ⁴⁵ Ten také naši otcové převzali a vnesli s Jozuem do panství pohanů, které Bůh vyhnal před tváří našich otců. [Tak to bylo] až do dnů Davida, ⁴⁶ který v Božích očích našel milost a prosil, aby [mohl] najít stánek Bohu Jákobovu. ⁴⁷ Ale dům mu postavil [až] Šalomoun. ⁴⁸ Nejvyšší však nebydlí v chrámech udělaných rukama, jak říká prorok: ⁴⁹ 'Nebe je mi trůnem a země podnoží mých nohou. Jaký dům mi postavíte, praví Pán, a jaké bude místo mého spočinutí?' ⁵⁰ Neučinila snad má ruka toto všechno?''' ⁵¹ 'Tvrdšíjší a neobřezaného srdce i uší, vy stále [jen] vzdorujete Duchu Svatému - jak vaši otcové, [tak] i vy! ⁵² Kterého z proroků vaši otcové nepronásledovali? A zabili ty, kteří předpověděli příchod Spravedlivého, jehož jste se vy teď stali zrádci a vrahy. ⁵³ Vy jste přijali Zákon skrze působení andělů a nezachovali jste [ho]!'' ⁵⁴ A když to slyšeli, zuřili ve svých srdcích a skřípali na něj zuby. ⁵⁵ [On] však, plný Ducha Svatého, upřel zrak do nebe, spatřil Boží slávu a Ježíše, stojícího po Boží pravici, ⁵⁶ a řekl: 'Hle, vidím otevřená nebesa a Syna člověka stojícího po Boží pravici!' ⁵⁷ Tehdy hlasitě vykřikl, zacpali si uši a jednomyslně se na něj vrhli. ⁵⁸ Potom ho vyhnali ven z města a kamenovali [ho.] Svědkové tehdy odložili své pláště u nohou mladíka jménem Saul ⁵⁹ a kamenovali Štěpána, který vzýval [Boha] a říkal: "Pane Ježíši, přijmi mého ducha." ⁶⁰ Potom klesl na kolena a hlasitě zvolal: "Pane, nepočítej jim tento hřích!" A když to řekl, zesnul.

8

¹ A Saul jeho zabití schvaloval. V té době přišlo na církev v Jeruzalémě veliké pronásledování a všichni kromě apoštolů se rozprchli po judských a samařských krajích.

² A zbožní muži pochovali Štěpána a velice nad ním naříkali. ³ Saul však pustošil církev. Vcházel do domů, odvlékal muže i ženy a dával [je] do vězení. ⁴ Ti, kteří se rozprchli, tedy šli a kázali Slovo. ⁵ Filip pak vešel do města Samaří a kázal tam Krista. ⁶ A zástupy jednomyslně poslouchaly to, co Filip říkal, protože slyšely a viděly zázraky, které dělal.

⁷ Nečistí duchové totiž vycházeli s velikým křikem ze mnohých, kteří je měli, a mnozí ochrnutí a chromí byli uzdraveni. ⁸ A v tom městě nastala veliká radost. ⁹ Jeden muž jménem Šimon však v tom městě předtím provozoval magii a ohromoval samaršský lid, neboť říkal, [že] je někým velikým. ¹⁰ Všichni, od nejmenšího až po největšího, ho poslouchali a říkali: "Tento je [jistě] ta veliká Boží moc!" ¹¹ Poslouchali ho však proto, že je dlouhou dobu ohromoval svou magií. ¹² Když pak uvěřili Filipovi kázajícímu o Božím království a o jménu Ježíše Krista, dávali se muži i ženy pokřtít. ¹³ Tehdy uvěřil i sám Šimon, a když byl pokřtěn, držel se Filipa. A když viděl, jak se dějí veliká znamení a zázraky, žasl. ¹⁴ Když pak apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že Samarij přijalo Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. ¹⁵ Ti přišli a modlili se za ně, aby přijali Ducha Svatého. ¹⁶ (Na nikoho z nich totiž ještě nesestoupil, ale byli pouze pokřtěni ve jméno Pána Ježíše.) ¹⁷ Tehdy na ně vkládali ruce a [oni] přijímali Ducha Svatého. ¹⁸ A když Šimon spatřil, že se Duch Svatý dává skrze vkládání rukou apoštolů, přinesl jim peníze ¹⁹ se slovy: "Dejte i mě tu moc, aby každý, na koho vložím ruce, přijal Ducha Svatého!" ²⁰ Petr mu však řekl: "Tvé peníze ať jdou s tebou do záhuby, protože ses domníval, že Boží dar lze získat za peníze! ²¹ Nemáš podíl ani účast na této věci, protože tvé srdce není před Bohem upřímné. ²² Proto čiň pokání z této své špatnosti a pros Boha - snad ti ten úmysl tvého srdce bude odpuštěn. ²³ Vidím tě totiž ve žluči hořkosti a v poutu nepravosti." ²⁴ Šimon tedy odpověděl: "Vy se za mě modlete k Pánu, aby na mě nepřišlo nic [z toho], co jste říkali!" ²⁵ Když tedy vydali svědectví a domluvili Pánovo slovo, vraceli se do Jeruzaléma a v mnoha samaršských vesnicích kázali evangelium. ²⁶ Potom mluvil Pánův anděl k Filipovi: "Vstaň a jdi k jihu na cestu, která vede z Jeruzaléma dolů do Gázy. Je to pustina." ²⁷ Vstal tedy a šel. A hle, muž z Etiopie, mocný komorník Kandaké, etiopské královny, který spravoval všechny její poklady a který se přijel do Jeruzaléma poklonit [Bohu], ²⁸ se [právě] vracel. Seděl na svém voze a četl proroka Izaiáše. ²⁹ Duch tedy řekl Filipovi: "Jdi blíž a připoj se k tomu vozu." ³⁰ A když Filip přiběhl, uslyšel ho, jak čte proroka Izaiáše, a řekl: "Rozumíš snad tomu, co čteš?" ³¹ A on řekl: "Jak bych mohl? Jedině, kdyby mě někdo vedl." A prosil Filipa, aby nastoupil a posadil se k němu. ³² A to místo v Písmu, které četl, bylo: "Byl veden jako ovce na porážku a jako [je] beránek němý před tím, kdo ho stříhá, tak neotevřel svá ústa. ³³ Ve svém ponížení byl zbaven soudu a kdo vylíčí jeho rod? Vždyť jeho život je vzat ze země." ³⁴ Komorník tedy řekl Filipovi: "Prosím tě, o kom to prorok mluví? O sobě nebo o někom jiném?" ³⁵ Filip tedy otevřel ústa a počínaje tímto [místem] Písma mu začal kázat Ježíše. ³⁶ A jak jeli, přijeli cestou k jakési vodě a ten komorník řekl: "Pohled, voda. Co mi brání, abych byl pokřtěn?" ³⁷ Filip tedy řekl: "Jestliže věříš z celého srdce, je to možné." A [on] odpověděl: "Věřím, že Ježíš Kristus je Boží Syn!" ³⁸ Poručil, aby vůz zastavil, a oba sestoupili do té vody, Filip i komorník, a pokřtil ho. ³⁹ Když pak vystoupili z vody, Pánův Duch uchvátil Filipa a komorník ho už nespáčil; jel tedy svou cestou a radoval se. ⁴⁰ Filip pak byl nalezen v Azotu. Procházel všechna města a kázal [jim] evangelium, až přišel do Cesareje.

9

¹ Saul však ještě [stále] dychtil po výhrůžkách a po vraždění Pánových učedníků. Přišel k nejvyššímu knězi ² a vyžádal si od něho dopisy pro synagogy v Damašku, aby když [tam] najde nějaké muže nebo ženy té cesty, mohl je přivést svázané do Jeruzaléma. ³ Když pak byl na cestě a přibližoval se k Damašku, stalo se, že ho náhle obklopilo světlo z nebe. ⁴ A když padl na zem, uslyšel hlas, jak mu říká: "Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?" ⁵ Řekl tedy: "Kdo jsi, Pane?" A Pán řekl: "Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Je pro tebe těžké vzpírat se proti bodcům." ⁶ Řekl tedy s rozechvěním a bázní: "Pane, co chceš, abych dělal?" A Pán mu [odpověděl]: "Vstaň, vejdi do města a [tam] ti bude řečeno, co máš dělat." ⁷ A ti muži, kteří šli s ním, stáli oněmělí, protože slyšeli ten hlas, ale nikoho neviděli. ⁸ Saul pak vstal ze země a když otevřel oči, nic neviděl. Vzali ho tedy za ruce a dovedli do Damašku. ⁹ A [tam] byl tři dny bez zraku a nejedl ani nepil. ¹⁰ V Damašku pak byl jeden učedník, jménem Ananiáš, a Pán mu ve vidění řekl: "Ananiáší!" A on řekl: "Zde jsem, Pane." ¹¹ Pán mu řekl: "Vstaň, jdi do ulice, které se říká Prímá, a vyhledej v Judově domě Saula zvaného Tarský. Neboť hle, modlí se ¹² a ve vidění viděl muže jménem Ananiáš, jak jde k [němu] a vkládá na něj ruku, aby prohlédl." ¹³ Ananiáš

však odpověděl: “Pane, slyšel jsem o tom muži od mnoha [lidí], kolik zlého napáchal tvým svatým v Jeruzalémě! ¹⁴ A zde má od velekněží zmocnění, aby svázal všechny, kdo využívají tvé jméno.” ¹⁵ Ale Pán mu řekl: “Jdi, protože on je má vyvolená nádoba, aby přinášel mé jméno pohanům, králům i synům Izraele. ¹⁶ Ukážu mu totiž, kolik musí vytrpět pro mé jméno.” ¹⁷ Ananiáš tedy odešel, a když vešel do toho domu, vložil na něj ruce a řekl: “Saul, bratře, Pán Ježíš, který se ti ukázal na cestě, po níž jsi šel, mě poslal, abys prohlédl a byl naplněn Duchem Svatým.” ¹⁸ A hned jako by mu z očí spadly šupiny a náhle prohlédl. Potom vstal a byl pokřtěn, ¹⁹ a když přijal pokrm, posilnil se. Saul pak zůstal s učedníky, kteří byli v Damašku, několik dní. ²⁰ A hned v synagogách kázal, že [Ježíš] Kristus je Boží Syn. ²¹ Všichni, kteří [ho] slyšeli, tedy žasli a říkali: “Copak toto není ten, který v Jeruzalémě vyhlazoval ty, kdo zývali toto jméno a sem přišel proto, aby je odvedl svázané k velekněžím?” ²² Saul však [stále] více rostl v síle a pobuřoval Židy, kteří bydleli v Damašku, když dokazoval, že tento [Ježíš] je Kristus. ²³ A když uběhlo mnoho dní, rozhodli se Židé společně, že ho zabijí. ²⁴ Saul se však o jejich úkladech dozvěděl. Ve dne i v noci hlídali brány, aby ho mohli zabít, ²⁵ ale učedníci ho v noci vzali a spustili [ho] v koši přes hradbu. ²⁶ Když tedy Saul přišel do Jeruzaléma, pokoušel se připojit k učedníkům, ale všichni se ho báli, protože nevěřili, že je učedník. ²⁷ Barnabáš se ho však ujal. Přivedl ho k apoštolům a vyprávěl jim, jak [Saul] uviděl na cestě Pána, a že s ním mluvil, a jak v Damašku směle mluvil v Ježíšově jménu. ²⁸ A tak s nimi pobýval v Jeruzalémě ²⁹ a směle mluvil ve jménu Pána Ježíše. Rozmlouval a hádal se s helénisty, a tak se ho pokoušeli zabít. ³⁰ Bratři se [to] však dozvěděli, odvedli ho do Cesareje a poslali ho do Tarsu. ³¹ A tak církev po celém Judsku, Galileji i Samaří měly klid a budovaly se; chodily v Pánově bázni a rozmnožovaly se potěšením Ducha Svatého. ³² A když Petr procházel všechny [církev], stalo se, že přišel také ke svatým, kteří bydleli v Lyddě. ³³ Tam nalezl jednoho člověka, jménem Eneáš, který byl ochrnutý a ležel na lůžku [už] osm let. ³⁴ Petr mu tedy řekl: “Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje. Vstaň a ustel si!” A tak hned vstal ³⁵ a viděli ho všichni, kdo bydleli v Lyddě a Sárónu, a obrátili se k Pánu. ³⁶ V Joppe pak byla jedna učednice, jménem Tabita (což se v překladu řekne Dorkas), která byla plná dobrých skutků a dávání almužen. ³⁷ A v těch dnech se stalo, že onemocněla a zemřela. Omyli ji [tedy] a položili do horní místnosti. ³⁸ A protože Lydda je blízko Joppe, učedníci uslyšeli, že je tam Petr, a poslali k němu dva muže s prosbou, aby k nim neváhal přijít. ³⁹ Petr tedy vstal a šel s nimi. A když přišel, zavedli [ho] do horní místnosti a [tam] ho s pláčem obstoupily všechny vdovy a ukazovaly košile a pláště, které [jim] Dorkas dělala, dokud byla s nimi. ⁴⁰ Petr však poslal všechny ven, poklekl a modlil se. Potom se obrátil k tomu tělu a řekl: “Tabito, vstaň!” A ona otevřela oči, a když uviděla Petra, posadila se. ⁴¹ Podal jí tedy ruku a zvedl ji. Potom zavolał svaté a vdovy a ukázal [jim] ji živou. ⁴² A [to] se rozneslo po celém Joppe a mnozí uvěřili v Pána. ⁴³ Stalo se tedy, že [Petr] zůstal v Joppe po mnoho dní u nějakého Šimona koželuha.

10

¹ V Cesareji pak byl jeden muž jménem Kornélius, setník praporu zvaného Italský. ² [Byl] zbožný a bohabojný s celým svým domem, dával mnoho almužen lidu a stále se modlil k Bohu. ³ [Ten] asi okolo deváté denní hodiny uviděl zřetelně ve vidění Božího anděla, jak k němu přišel a řekl mu: “Kornéliu!” ⁴ A když na něj upřeně pohlédl, ulekl se a řekl: “Co je, Pane?” A [on] mu řekl: “Tvé modlitby a almužny vystoupily, aby byly připomenuty před Bohem. ⁵ Proto nyní pošli muže do Joppe a nech zavolat Šimona, který má příjmení Petr. ⁶ Ten je hostem u jistého Šimona koželuha, který má dům u moře. On ti poví, co máš dělat.” ⁷ Když pak ten anděl, který k němu mluvil, odešel, zavolał Kornélius dva své služebníky a [jednoho] zbožného vojáka z těch, kteří byli vždycky s ním, ⁸ a když jim všechno vyložil, poslal je do Joppe. ⁹ A druhého dne, když byli na cestě a blížili se k městu, vystoupil Petr okolo šesté hodiny na střechu, aby se modlil. ¹⁰ Tehdy dostal hlad a chtěl pojest. Ale zatímco [mu] připravovali [jídlo], upadl do vytržení. ¹¹ A spatřil otevřené nebe a jakousi nádobu, jak sestupuje k němu jako veliká plachta uvázaná za čtyři cípy a spouští se na zem. ¹² V ní byla veškerá čtyřnohá zvířata země i šelmy, plazi a nebeské ptactvo. ¹³ Tehdy k němu zazněl hlas: “Vstaň, Petře, zabíjej a jež!” ¹⁴ Petr však řekl: “Nikoli, Pane; nikdy jsem přece nejedl nic nečistého nebo poskvrněného.”

¹⁵ Tehdy k němu hlas [promluvil] podruhé: “Co Bůh očistil, ty neměj za nečisté!” ¹⁶ To se stalo třikrát a [potom] byla nádoba znovu vzata do nebe. ¹⁷ A když byl Petr sám o sobě bezradný, co by mohlo znamenat to vidění, které měl, hle, ti muži, které poslal Kornélius, se doptali na Šimonův dům a stáli přede dveřmi. ¹⁸ Zavolali a ptali se, zda je tu hostem Šimon zvaný Petr. ¹⁹ A když Petr přemýšlel o tom vidění, řekl mu Duch: “Hle, tři muži tě hledají. ²⁰ Proto vstaň, sejdi dolů a jdi s nimi bez rozpaků, protože já jsem je poslal.” ²¹ Petr tedy sešel k těm mužům, které k němu poslal Kornélius, a řekl: “Hle, já jsem ten, kterého hledáte. z jakého důvodu jste přišli?” ²² A oni řekli: “Setník Kornélius, spravedlivý a bohabojný muž, který má [dobré] svědectví od celého židovského národa, dostal pokyn od svatého anděla, aby tě nechal zavolat do svého domu a vyslechl tvá slova.” ²³ Pozval je tedy dovnitř a pohostil. A druhého dne Petr vstal a odešel s nimi a někteří bratři z Joppe šli s ním. ²⁴ Druhého dne pak přišli do Cesareje. Kornélius je očekával a svolal své příbuzné a blízké přátele. ²⁵ A když Petr vcházel, stalo se, že mu Kornélius vyšel naproti a padl k [jeho] nohám a klaněl se [mu]. ²⁶ Petr ho však zvedl se slovy: “Vstaň, já sám jsem také člověk!” ²⁷ A jak s ním rozmlouval, vešel [dovnitř] a nalezl mnoho shromážděných. ²⁸ Řekl jim tedy: “Vy víte, že je nemístné, aby se Žid připojil nebo přiblížil k cizozemci, ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nenazýval nečistým nebo poskvrněným. ²⁹ Proto jsem také bez odmouvaní přišel, když jsem byl zavolán. Ptám se tedy: Z jakého důvodu jste pro mě poslali?” ³⁰ A Kornélius řekl: “Před čtyřmi dny jsem se postil až do této hodiny a v devátou hodinu jsem se modlil ve svém domě. A hle, přede mnou se postavil muž v zářícím rouchu ³¹ a řekl: ‘Kornéliu, tvá modlitba byla vyslyšena a tvé almužny byly připomenuty před Bohem. ³² Proto pošli do Joppe a zavolej Šimona zvaného Petr. Ten je hostem v domě Šimona koželuha u moře. On přijde a bude k tobě mluvit.’ ³³ Proto jsem k tobě hned poslal a ty jsi udělal dobře, že jsi přišel. Nyní jsme tedy my všichni přítomni před Boží tváří, abychom vyslechli vše, co ti Bůh přikázal.” ³⁴ Petr tedy otevřel ústa a řekl: “Opravdu shledávám, že Bůh nikomu nestraní, ³⁵ ale v každém národě je mu příjemný [ten], kdo se ho bojí a koná spravedlnost. ³⁶ Slovo, které [Bůh] poslal synům Izraele, když zvěstoval pokoj skrze Ježíše Krista, který je Pánem všeho: ³⁷ Vy víte, co se dělo po celém Judsku, počínaje od Galileje, po křtu, který kázal Jan ³⁸ - jak Bůh pomazal Duchem Svatým a mocí Ježíše z Nazaretu, který chodil, konal dobro a uzdravoval všechny utlačované od ďábla, protože Bůh byl s ním. ³⁹ A my jsme svědkové všeho toho, co dělal v judské zemi a v Jeruzalémě. A toho pověsili na dřevo a zabili, ⁴⁰ ale Bůh ho třetího dne vzkřísil a způsobil, aby byl zjeven; ⁴¹ ne všemu lidu, ale svědkům, které Bůh předem vyvolil - nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchství. ⁴² Přikázal nám, abychom kázali lidu a svědčili, že on je ten Bohem ustanovený Soudce živých i mrtvých. ⁴³ Jemu vydávají svědectví všichni proroci, že skrze jeho jméno přijme odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.” ⁴⁴ A když ještě Petr mluvil ta slova, Duch Svatý sestoupil na všechny, kdo poslouchali Slovo. ⁴⁵ Věřící z obřizky, kteří přišli s Petrem, tedy užasli, že dar Ducha Svatého je vylit i na pohany. ⁴⁶ Slyšeli je totiž, jak mluví jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr odpověděl: ⁴⁷ “Může snad někdo odepřít vodu těmto, kteří přijali Ducha Svatého jako my, aby nebyli pokřtěni?” ⁴⁸ A přikázal, ať jsou pokřtěni v Pánově jménu. Tehdy ho poprosili, aby [s nimi] několik dní zůstal.

11

¹ Apoštolové a bratři, kteří byli v Judsku, pak uslyšeli, že i pohané přijali Boží slovo. ² A když Petr přišel do Jeruzaléma, odporovali mu ti, kteří byli z obřizky: ³ “Vešel jsi k neobřezaným mužům a jedl jsi s nimi!” ⁴ Petr jim [to] tedy začal po pořádku vysvětlovat a řekl: ⁵ “Byl jsem ve městě Joppe a když jsem se modlil, spatřil jsem ve vytržení [ducha] vidění: jakousi nádobu, sestupující jako veliká plachta, spouštěná za čtyři cípy z nebe; a přišla až ke mně. ⁶ Když jsem do ní upřeně pohlédl, rozeznal jsem a spatřil čtvernohá zvířata země i šelmy a plazy a nebeské ptáky. ⁷ Tehdy jsem uslyšel hlas, který mi říkal: ‘Vstaň, Petře, zabíjej a jez!’ ⁸ Řekl jsem však: ‘Nikoli, Pane, vždyť do mých úst nikdy nevstoupilo nic nečistého nebo poskvrněného.’ ⁹ Ten hlas mi však podruhé odpověděl z nebe: ‘Co Bůh očistil, ty neměj za nečisté!’ ¹⁰ To se stalo třikrát a [potom] bylo všechno znovu vytaženo do nebe. ¹¹ A hle, vtom stáli u domu, v němž jsem byl, tři muži, kteří ke

mně byli posláni z Cesareje. ¹² Duch mi tedy řekl, abych šel bez rozpaků s nimi. A šlo se mnou i těchto šest bratrů a vešli jsme do domu toho muže, ¹³ který nám vyprávěl, jak viděl ve svém domě anděla, který se [před ním] postavil a řekl mu: 'Pošli muže do Joppe a nech pozvat Šimona, který má přijmení Petr. ¹⁴ On ti bude mluvit slova, skrze která budeš spasen ty i celý tvůj dům.' ¹⁵ Když jsem tedy začal mluvit, sestoupil na ně Duch Svátý právě tak, jako na nás na počátku. ¹⁶ Tehdy jsem si vzpomněl na Pánovo slovo, jak říkal: 'Jan zajisté křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem Svátým.' ¹⁷ Jestliže jim tedy Bůh dal stejný dar jako nám, když uvěřili v Pána Ježíše Krista, kdo jsem byl já, abych mohl zabránit Bohu?" ¹⁸ Když to tedy uslyšeli, upokojili se a začali slavit Boha se slovy: "Tedy i pohanům dal Bůh pokání k životu!" ¹⁹ Ti, kdo se rozprchli následkem souzení, které nastalo kvůli Štěpánovi, tedy přišli až do Fénicie, [na] Kypr a [do] Antiochie a nemluvíli Slovo nikomu kromě Židů. ²⁰ Někteří z nich však byli muži z Kypru a Kyrény, kteří když přišli do Antiochie, mluvili k helénistům a kázali jim Pána Ježíše. ²¹ Pánova ruka byla s nimi a veliký počet [jich] uvěřil a obrátil se k Pánu. ²² Zpráva o tom se tedy donesla k sluchu církve, která byla v Jeruzalémě a vyslali Barnabáše, aby šel až do Antiochie. ²³ Když [tam] tedy přišel a uviděl tu Boží milost, zaradoval se a všechny povzbuzoval, aby z předsevzetí srdce zůstávali v Pánu. ²⁴ Byl [to] totiž dobrý muž plný Ducha Svatého a víry. A veliký zástup [lidí] se přidal k Pánu. ²⁵ Barnabáš tedy odešel do Tarsu vyhledat Saula, ²⁶ a když ho nalezl, přivedl ho do Antiochie. A stalo se, že se po celý rok scházeli v tom sboru a učili veliký zástup, takže [zde] v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany. ²⁷ V těch dnech pak přišli do Antiochie proroci z Jeruzaléma. ²⁸ Jeden z nich jménem Agabus povstal a oznamoval skrze Ducha, že po celém světě bude veliký hlad. (Ten také nastal za císaře Klaudia.) ²⁹ Učedníci tedy stanovili, [že] každý podle své možnosti pošle pomoc bratrům bydlícím v Judsku. ³⁰ To také udělali a poslali [to] starším po Barnabášovi a Saulovi.

12

¹ V té době se král Herodes dal do toho, aby ubližoval některým z církve. ² Popravil tedy Jakuba, Janova bratra, mečem, ³ a když viděl, že se [to] Židům líbilo, [rozhodl se] zatknout ještě i Petra. (A byly dny nekvašených chlebů.) ⁴ A když ho zajal, dal [ho] do vězení a svěřil šestnácti vojákům, aby ho hlídali, protože ho chtěl po Veliké noci vyvést lidu. ⁵ Petr byl tedy strážěn ve vězení, avšak církev se za něj vroucně modlila k Bohu. ⁶ Noc [předtím], než ho měl Herodes předvést, pak Petr spal mezi dvěma vojáky, spoután dvěma řetězy, a stráže přede dveřmi hlídaly vězení. ⁷ A hle, postavil se [k němu] Pánův anděl a v místnosti zazářilo světlo. Udeřil Petra do boku a vzbudil ho se slovy: "Rychle vstaň!" A řetězy mu spadly z rukou. ⁸ Tehdy mu anděl řekl: "Opásej se a obuj si sandály." A tak to udělal. [Anděl] mu řekl: "Oblekni si plášť a pojď za mnou." ⁹ Vyšel tedy a následoval ho; a nevěděl, že to, co se děje skrze anděla, je opravdové, ale domníval se, že má vidění. ¹⁰ Prošli první i druhou stráží, přišli k železné bráně, která vedla do města, a ta se jim sama od sebe otevřela. Když vyšli [ven], přešli jednu ulici a anděl od něj ihned odešel. ¹¹ Tehdy Petr přišel k sobě a řekl: "Teď opravdu vím, že Pán poslal svého anděla a vytrhl mě z Herodovy ruky a ze všeho, co židovský lid očekával." ¹² Když [to] tedy zvažil, přišel do domu Marie, matky Jana zvaného Marek, kam se jich mnoho sešlo a modlili se. ¹³ Petr zatloukl na dveře brány a přišla otevřít služebná jménem Rodé. ¹⁴ Když poznala Petrův hlas, [samou] radostí neotevřela bránu, ale vběhla [dovnitř] a oznámila, že Petr stojí před branou. ¹⁵ A oni jí řekli: "Blázníš!" Ale ona tvrdila, [že] je to tak. Řekli tedy: "Je [to] jeho anděl." ¹⁶ Petr však nepřestával tlouci. A když otevřeli, spatřili ho a užasli. ¹⁷ Ale [on] jim pokynul rukou, aby mlčeli a vyprávěl jim, jak ho Pán vyvedl z vězení, a řekl: "Povězte to Jakobovi a bratrům." Potom vyšel a odebral se na jiné místo. ¹⁸ Když pak přišel den, nastal mezi vojáky nemalý rozruch [nad tím,] co se stalo s Petrem. ¹⁹ A když ho Herodes hledal a nenašel, vyslechl strážné a poručil [je] odvést. Potom se odebral z Judska do Cesareje a [tam] pobýval. ²⁰ Tehdy se Herodes velice hněval na Nýrské a Sidonské. Přišli tedy jednomyslně k němu a když přesvědčili Blasta, královského komorníka, žádali o smír, protože jejich kraj byl zásobován z královského území. ²¹ Ve stanovený den se tedy Herodes oblečen do královského roucha posadil na soudnou stolicí a pronesl k nim řeč. ²² A lid volal: "[To je] boží hlas, a ne lidský!" ²³ A

ihned ho ranil Pánův anděl, protože nevzdal slávu Bohu: byl rozežrán červy a vypustil duši. ²⁴ A Boží slovo rostlo a rozmáhalo se. ²⁵ Když tedy Barnabáš a Saul vykonali tu službu, vrátili se z Jeruzaléma a vzali s sebou i Jana, který měl příjmení Marek.

13

¹ V církvi, která byla v Antiochii, pak byli někteří proroci a učitelé, jako Barnabáš, Šimon zvaný Černý, Lucius Kyrénský, Manahen, který byl vychován společně s tetrarchou Herodem, a Saul. ² A když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch Svátý: "Oddělte mi Saula a Barnabáše pro dílo, k němuž jsem je povolal." ³ Tehdy na ně po půstu a modlitbě vložili ruce a propustili [je]. ⁴ Oni tedy, vysláni Duchem Svatým, přišli do Seleukie a odtud odpulili na Kypr. ⁵ A když dorazili do Salaminy, kázali Boží slovo v židovských synagogách; a měli [s sebou] i Jana jako pomocníka. ⁶ A když ten ostrov prošli až do Páfu, našli jakéhosi čaroděje, židovského falešného proroka jménem Barjesus. ⁷ Ten byl u místodržitele Sergia Pavla, rozumného muže, který si zavolal Barnabáše a Saula, protože toužil slyšet Boží slovo. ⁸ Ale Elymas, ten čaroděj (tak se totiž překládá jeho jméno), jim odporoval a snažil se odvrátit místodržitele od víry. ⁹ Tehdy byl Saul, [zvaný] také Pavel, naplněn Duchem Svatým, upřeně na něj pohlédl ¹⁰ a řekl: "ďáblův synu, plný vši lsti a vši ničemnosti, nepříteli veškeré spravedlnosti, [copak] nepřestaneš převracet Pánovy přímé cesty?" ¹¹ A hle, Pánova ruka [je] nyní na tobě a budeš slepý a neuvidíš slunce až do uložení času!" A ihned na něj padla mlha a tma a [on] začal chodit kolem a hledat, kdo by [ho] vedl za ruku. ¹² Když tedy místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil a žasl nad Pánovým učením. ¹³ Když pak Pavel a ti, kdo byli s ním, vypluli z Páfu, dorazili do Perge v Pamfylíi. Jan však od nich odešel a vrátil se do Jeruzaléma. ¹⁴ Oni tedy šli z Perge dál a přišli do Antiochie Pisidské. v sobotní den vešli do synagogy a posadili se. ¹⁵ A když bylo po čtení Zákona a Proroků, poslali k nim představení synagogy se slovy: "Bratři, jestliže máte pro lid nějaké slovo povzbuzení, mluvejte." ¹⁶ Pavel tedy vstal, pokynul rukou a řekl: "Izraelité a vy, kdo se bojíte Boha, slyšte: ¹⁷ Bůh tohoto lidu, Izraele, vyvolil naše otce a pozdvihl tento lid, když pobýval v egyptské zemi, a vyvedl je z ní [svou] vztaženou paží. ¹⁸ Po dobu čtyřiceti let snášel jejich způsoby na poušti, ¹⁹ a když vyhladil sedm národů v zemi Kanán, rozděлил jim jejich zem losem. ²⁰ Potom [jim] asi po čtyřiceti sta padesát let dával soudce až do proroka Samuele. ²¹ Tehdy žádal o krále a Bůh jim dal Saula, syna Kísova, muže z pokolení Benjamínova, na čtyřicet let. ²² Potom ho odstranil a pozdvihl jim za krále Davida, kterému také vydal svědectví, když řekl: 'Nalezl jsem Davida, [syna] Isajova, muže podle svého srdce, který naplní všechnu moji vůli.' ²³ Z jeho semene Bůh podle zaslíbení vzbudil Izraeli Spasitele - Ježíše, ²⁴ před jehož příchodem kázal Jan všemu lidu Izraele křest pokání. ²⁵ A když Jan dokončoval [svůj] běh, říkal: 'Já nejsem ten, za kterého mě pokládáte, avšak hle, přichází po mně. Jan nejsem hoden [ani] rozvázat obuv na nohou.' ²⁶ Bratři, synové rodu Abrahamova a kdokoliv se mezi vámi bojí Boha, vám bylo posláno toto slovo spasení. ²⁷ Obyvatelé Jeruzaléma ani jejich vůdcové ho totiž nepoznali a odsoudili a [tak] naplnili hlasy Proroků, kteří se čtou každou sobotu. ²⁸ I když [na něm] nenašli žádnou smrtelnou vinu, žádali Piláta, aby byl usmrcen. ²⁹ A když naplnili všechno, co o něm bylo napsáno, šli [ho] ze dřeva a položili do hrobu. ³⁰ Ale Bůh ho vzkřísil ³¹ a on se po mnoho dní ukazoval těm, kteří s ním přišli z Galileje do Jeruzaléma; ti jsou teď jeho svědky před lidem. ³² A my vám kážeme dobrou zprávu: to zaslíbení, dané našim otcům. ³³ Bůh [je] splnil nám, jejich synům, když vzkřísil Ježíše, jak je také napsáno ve druhém Žalmu: 'Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.' ³⁴ A že ho vzkřísil z mrtvých, aby se už nikdy nevrátil k porušení, řekl takto: 'Dám vám svatá a jistá [požehnání] Davidova.' ³⁵ Proto říká i inde: 'Svému Svatému nedáš spatřit porušení.' ³⁶ David zajisté, když posloužil Boží vůli ve svém pokolení, zesnul a byl připojen ke svým otcům a spatřil porušení. ³⁷ Ten, kterého Bůh vzkřísil, však porušení nespátřil. ³⁸ Proto ať je vám známo, bratři, že skrze něj se vám prohlašuje odpuštění hříchů. ³⁹ A od všeho, od čeho jste nemohli být ospravedlněni Mojžišovým zákonem, je skrze něj ospravedlněn každý, kdo věří. ⁴⁰ Dejte tedy pozor, aby na vás nepřišlo to, co je napsáno v Prorocích: ⁴¹ 'Hleďte, pohrdavci, užasněte a rozplyňte se; neboť já dělám za vašich dnů dílo, dílo, jemuž neuvěříte, ani kdyby vám [o něm] někdo vypravoval.' " ⁴² Když potom vycházeli z té židovské synagogy, prosili pohané,

aby jim ta slova mluvili i příští sobotu. ⁴³ A když bylo shromáždění rozpuštěno, mnozí Židé a zbožní proselyté šli za Pavlem a Barnabášem, kteří k nim mluvili a přesvědčovali je, aby zůstávali v Boží milosti. ⁴⁴ Následující sobotu se pak sešlo téměř celé město, aby slyšeli Boží slovo. ⁴⁵ A když Židé spatřili ty zástupy, byli naplněni závistí a s odporem a rouháním mluvili proti tomu, co říkal Pavel. ⁴⁶ Pavel a Barnabáš však směle řekli: “Vám mělo být Boží slovo mluveno nejdříve, ale poněvadž ho odmítáte a soudíte sami sebe za nehodné věčného života, hle, obracíme se k pohanům!” ⁴⁷ Tak nám [to] totiž přikázal Pán [slovy:] ‘Postavil jsem tě za světlo pohanům, abys byl spasením až do posledních [končin] země.’ ⁴⁸ Když [to] tedy slyšeli pohané, radovali se a oslavovali Pánovo slovo a všichni, kdo byli předurčení k věčnému životu, uvěřili. ⁴⁹ A Pánovo slovo se šířilo po celém tom kraji. ⁵⁰ Židé však poštváli pobožné a ctihodné ženy i přední [muže] města, podnítli pronásledování proti Pavlovi a Barnabášovi a vyhnali je ze svého kraje. ⁵¹ Oni tedy na ně vyklepali prach ze svých nohou a přišli do Ikonie. ⁵² Učedníci pak byli naplňováni radostí a Duchem Svatým.

14

¹ A v Ikonii se také stalo, že vešli do židovské synagogy a mluvili tak, že uvěřilo veliké množství Židů i Řeků. ² Ale ti Židé, kteří neuvěřili, rozezlili duše pohanů a poštváli [je] proti bratrům. ³ [Ti] tam tedy strávili dlouhý čas a směle mluvili v Pánu, který vydával svědectví slovu své milosti a působil, aby se skrze jejich ruce děla znamení a zázraky. ⁴ Obyvatelstvo města se tedy rozdělilo; jedni byli s Židy, ale jiní s apoštoly. ⁵ Když se je však pohané i Židé se svými vůdci pokusili potupit a kamenovat, ⁶ dozvěděli se [to] a utekli do lykaonských měst Lystry a Derbe a jejich okolí. ⁷ A tam kázali evangelium. ⁸ V Lystrě pak sedával jeden muž nemohoucí na nohy, který byl chromý od lůna své matky a nikdy nechodil. ⁹ Ten poslouchal Pavla, jak mluví. A když na něj [Pavel] upřel pohled a viděl, že má víru na uzdravení, ¹⁰ řekl mocným hlasem: “Postav se zpřímá na své nohy!” A [on] vyskočil a chodil. ¹¹ Když tedy zástupy uviděly, co Pavel udělal, pozdvihly svůj hlas a říkaly lykaonsky: “Bohové sestoupili k nám v lidské podobě!” ¹² A říkali Barnabášovi Zeus a Pavlovi Hermes, protože hlavně on mluvil. ¹³ Kněz Diova [chrámu], který byl před jejich městem, tedy přivedl k branám býky s věnci a chtěl se zástupy obětovat. ¹⁴ Když [to] však apoštolové Barnabáš a Pavel uslyšeli, roztrhli svá roucha, vběhli do zástupu a křičeli: ¹⁵ “Muži, co to děláte? I my jsme lidé stejné přirozenosti jako vy a kážeme vám evangelium, abyste se obrátili od těchto marností k živému Bohu, který stvořil nebe a zemi i moře a všechno, co [je] v nich. ¹⁶ Ten v minulých pokoleních nechával všechny pohany, aby chodili po svých cestách, ¹⁷ ačkoliv nenechal sám sebe bez svědectví, protože konal dobro, dával nám z nebe déšť a úrodné časy a nasycoval naše srdce pokrmem a potěšením.” ¹⁸ A těmi slovy sotva upokojili zástupy, aby jim neobětovaly. ¹⁹ A [vtom] přišli z Antiochie a Ikonie Židé, a když přesvědčili zástupy, ukamenovali Pavla. Potom [ho] vytáhli ven z města, protože se domnívali, že zemřel. ²⁰ Když ho však obstoupili učedníci, vstal a vešel do města; a druhého dne odešel s Barnabášem do Derbe. ²¹ Když pak tomu městu kázali evangelium a získali mnoho učedníků, vrátili se do Lystry, Ikonie a Antiochie. ²² Posilovali duše učedníků a vyzývali je, aby zůstávali ve víře, a že musíme vejít do Božího království skrze mnohá soužení. ²³ A když jim v každé církvi vybrali starší, modlili se s postem a svěřili je Pánu, v něhož uvěřili. ²⁴ Potom prošli Pisidii a přišli do Pamfylie. ²⁵ A poté, co mluvili Slovo v Perge, odešli do Attalie ²⁶ a odtud odpluli do Antiochie, odkud byli [předtím] svěřeni Boží milosti k dílu, které vykonali. ²⁷ A když tam přišli, shromáždili církev a vyprávěli, co všechno skrze ně Bůh učinil a že otevřel dveře víry pohanům. ²⁸ A strávili tam s učedníky delší dobu.

15

¹ Potom přišli někteří z Judska a učili bratry: “Nenecháte-li se obřezat podle Mojžíšova způsobu, nemůžete být spaseni.” ² A když s nimi měl Pavel a Barnabáš nemalý spor a hádku, rozhodli, aby Pavel, Barnabáš a někteří další z nich šli s touto otázkou za apoštoly a staršími do Jeruzaléma. ³ Když tedy byli církví vypraveni na cestu, procházeli Fénicií a Samařím a vyprávěli o obrácení pohanů a působili všem bratrům velikou radost. ⁴ A když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a oznámili [jim], co skrze

ně Bůh udělal. ⁵ Povstali však někteří věřící ze sekty farizeů, a říkali, že [pohané] musí být obřezáváni a že se [jim] má přikázat, aby zachovávali Mojžíšův zákon. ⁶ Apoštolové a starší se tedy sešli, aby tu věc zvážili. ⁷ A když došlo k velkému dohadování, vstal Petr a řekl jim: "Bratři, vy víte, že [mě] Bůh mezi námi odedávna vyvolil, aby pohané slyšeli slovo evangelia z mých úst a uvěřili. ⁸ A Bůh, který zná srdce [lidí], jim vydal svědectví, když jim dal Ducha Svatého tak jako nám. ⁹ A neučinil žádný rozdíl mezi námi a jimi, když vírou očistil jejich srdce. ¹⁰ Proč tedy nyní pokoušíte Boha, když vkládáte na šíji učedníků jho, které nemohli unést ani naši otcové ani my? ¹¹ Věříme přece, že jsme spaseni milostí Pána Ježíše Krista tak jako oni." ¹² Celé shromáždění tedy zmlklo a poslouchali Barnabáše a Pavla, kteří vyprávěli, jaká znamení a zázraky dělal Bůh skrze ně mezi pohany. ¹³ A když umlkli, odpověděl Jakub: "Bratři, poslouchejte mě. ¹⁴ Šimon vyprávěl, jak Bůh poprvé pohlédl na pohany, aby [z nich] přijal lid svému jménu. ¹⁵ A s tím se shodují slova proroků, jak je napsáno: ¹⁶ 'Potom se navrátím a znovu postavím stánek Davidův, který padl. Jeho trosky znovu postavím a pozdvihnu jej, ¹⁷ aby zbytek lidí hledal Pána, i všichni pohané, nad nimiž je zvýváno mé jméno, praví Pán, který činí všechny tyto věci.' ¹⁸ Bohu jsou známé od věků všechny jeho skutky. ¹⁹ Proto soudím, abychom nedělali potíže těm, kteří se z pohanů obrací k Bohu, ²⁰ ale abychom jim napsali, ať se zdržují od [věcí] poskvrněných modlami, od smilstva, od [masa] zardoušených [zvířat] a od krve. ²¹ Mojžíš přece má od dávných věků kazatele v každém městě, poněvadž bývá čten každou sobotu v synagogách." ²² Tehdy se apoštolům a starším s celou církví zdálo [dobré], aby do Antiochie poslali s Pavlem a Barnabášem muže, které mezi sebou vybrali, [totiž] Judu zvaného Barsabáš a Sílu, přední muže mezi bratry. ²³ Poslali po nich tento [dopis]: "Apoštolové, starší a bratři zdraví ty, kdo jsou v Antiochii, v Sýrii a v Kilikii, bratry z pohanů. ²⁴ Poněvadž jsme slyšeli, že z nás vyšli někteří, kteří vás zneklidnili [svými] slovy a rozrušili vaše duše, když říkali, že se musíte obřezat a zachovávat Zákon ([což] jsme jim nepřikázali), ²⁵ zdálo se nám, jednomyslně shromážděným, [dobré,] abychom k vám poslali vybrané muže [spolu] s našimi milovanými Barnabášem a Pavlem, ²⁶ lidmi, kteří vydali své životy pro jméno našeho Pána Ježíše Krista. ²⁷ Proto jsme poslali Judu a Sílu a oni [vám] ústně povědí totéž. ²⁸ Duchu Svatému i nám se totiž zdálo [dobré], nevkládat na vás žádné další břemeno kromě těchto nezbytných věcí: ²⁹ abyste se zdržovali od toho, co bylo obětováno modlám, od krve, od [masa] zardoušených [zvířat] a od smilstva. Budete-li se chránit těchto věcí, uděláte dobře. Buďte zdraví." ³⁰ Když tedy byli propuštěni, přišli do Antiochie, shromáždili sbor a předali dopis. ³¹ A když [ho] přečetli, radovali se [bratři] z toho povzbuzení. ³² Juda se Sílou (kteří byli také proroci) tedy mnoha slovy povzbuzovali a posilovali bratry. ³³ A když [tam] strávili [nějaký] čas, bratři je v pokoji propustili k apoštolům. ³⁴ Sílovi se však zdálo [dobré] tam zůstat. ³⁵ Pavel a Barnabáš zůstali v Antiochii také a učili a kázali s mnoha dalšími Pánovo slovo. ³⁶ Po několika dnech pak Pavel řekl Barnabášovi: "Vraťme se nyní a navštívme své bratry ve všech městech, kde jsme kázali Pánovo slovo, a [zjistíme,] jak se mají. ³⁷ Barnabáš tedy chtěl, aby s sebou vzali i Jana zvaného Marek. ³⁸ Pavel ale nepovažoval za správné vzít s sebou toho, který od nich odešel z Pamfylie a nešel s nimi do díla. ³⁹ A vznikl [mezi nimi] tak ostrý spor, že se od sebe rozešli. Barnabáš tedy vzal s sebou Marka a odpul na Kypr, ⁴⁰ Pavel si však vybral Sílu, a když ho bratři světili Boží milostí, odešel. ⁴¹ Procházel Sýrii a Kilikii a posiloval církev.

16

¹ Tehdy přišel do Derbe a Lystry, a hle, byl tu jeden učedník jménem Timoteus, syn jedné věřící Židovky, ale otce [měl] Řeka. ² Jemu vydávali bratři, kteří byli v Lystře a Ikoniu, [dobré] svědectví. ³ Toho si Pavel přál [vzít] s sebou na cesty, a [tak ho] vzal a kvůli Židům, kteří byli v těch místech, ho obřezal. (Všichni totiž věděli, že jeho otec byl Řek.) ⁴ A jak procházeli městy, předávali jim k zachovávaní ta ustanovení, která rozhodli apoštolové a starší v Jeruzalémě. ⁵ A tak se církev upevňovala ve víře a rozhojňovala se v počtu každý den. ⁶ A když prošli Frygii a galatskou zem, Duch Svatý jim zabránil mluvit Slovo v Asii. ⁷ Když přišli k Mysii, pokoušeli se jít do Bitynie, ale Duch je nenechal. ⁸ Minuli tedy Mysii a přišli do Troady. ⁹ Pavlovi se pak v noci ukázalo vidění. Někjaký makedonský muž stál a prosil ho: "Přiď do Makedonie a pomoz nám!" ¹⁰ A jakmile

uviděl to vidění, ihned jsme usilovali [o to], abychom šli do Makedonie, přesvědčení, že nás Pán povolal, abychom jim kázali evangelium. ¹¹ Když jsme tedy vypluli z Troady, vydali jsme se přímým směrem k Samothráké a příštího dne do Neapole. ¹² A odtud do Filip, což je přední město makedonského kraje a [římské] kolonie. V tomto městě jsme tedy zůstali několik dní. ¹³ V sobotní den jsme vyšli ven za město k řece, kde bylo zvykem se modlit; a když jsme se posadili, mluvili jsme ke shromážděným ženám. ¹⁴ Naslouchala také jedna pobožná žena jménem Lydie, obchodnice s purpurem z města Thyatir, a Pán otevřel její srdce, aby věnovala pozornost tomu, co Pavel říkal. ¹⁵ A když byla pokřtěna [ona] i její dům, pronesla [nás]: "Jestliže jste mě uznali za věrnou Pánu, vejďte do mého domu a pobuďte [tu]." A [tak] nás přinutila. ¹⁶ Když jsme se pak šli modlit, stalo se, že se s námi setkala jedna služebná, která měla věsteckého ducha a přinášela svým pánům veliké zisky předpovídáním [budoucnosti]. ¹⁷ Ta chodila za Pavlem a [za] námi a křičela: "Tito lidé jsou služebníci Nejvyššího Boha a ohlašují nám cestu spasení!" ¹⁸ A to dělala po mnoho dní. Když toho však Pavel [už] měl dost, obrátil se a řekl tomu duchu: "Přikazuji ti ve jménu Ježíše Krista, abys z ní vyšel!" A v tu chvíli z ní vyšel. ¹⁹ Když tedy její páni uviděli, že zmizela naděje jejich zisků, chopili se Pavla a Síly a táhli [je] na náměstí k představeným. ²⁰ A když je přivedli před [městské] úředníky, řekli: "Tito lidé bouří naše město! Jsou [to] Židé ²¹ a hlásají zvyky, které nemůžeme přijmout ani zachovávat, poněvadž jsme Římané!" ²² A [tak] proti nim povstal dav a úředníci jim strhali šaty a nařídili, ať jsou biti holemi. ²³ A když jim dali mnoho ran, uvrhli [je] do vězení a žalárníkovi přikázali, aby je bezpečně hlídal. ²⁴ Když tedy dostal takový rozkaz, uvrhl je do nejhlubšího vězení a sevřel jim nohy kládou. ²⁵ Pavel a Síla se však o půlnoci modlili a zpívali chvály Bohu a věžňové jim naslouchali. ²⁶ A náhle nastalo tak velké zemětřesení, že se otřásly základy vězení a hned se otevřely všechny dveře a všem se uvolnila pouta. ²⁷ Žalárník se probudil, a když uviděl dveře vězení otevřené, vytáhl meč a chtěl se zabít v domněn, že věžňové utekli. ²⁸ Pavel však hlasitě vykřikl: "Nedělejte si nic zlého, vždyť jsme všichni zde!" ²⁹ Požádal tedy o světlo, vběhl dovnitř a rozechvěn padl před Pavlem a Sílou. ³⁰ Potom je vyvedl ven a řekl: "Páni, co mám dělat, abych byl spasen?" ³¹ Oni řekli: "Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen ty i tvůj dům." ³² A mluvili Pánovo slovo jemu i všem, kdo byli v jeho domě. ³³ [On] je tedy v tu noční hodinu vzal a omyl [jim] rány. Potom byl ihned pokřtěn on i všichni jeho [domáci]. ³⁴ A když je přivedl do svého domu, prostřel stůl a radoval se, že s celou rodinou uvěřil Bohu. ³⁵ Když pak nastal den, poslali úředníci biřice se slovy: "Propusť ty lidi!" ³⁶ Žalárník tedy oznámil ta slova Pavlovi: "Úředníci vzkázali, abyste byli propuštěni. Proto nyní odejděte a běžte v pokoji." ³⁷ Pavel jim ale řekl: "Zmrskali nás veřejně a bez soudu vsadili do vězení - [nás,] kteří jsme Římané - a teď nás chtějí tajně vyhnat? [To] opravdu ne! Ať přijdou sami a vyvedou nás!" ³⁸ Biřicové tedy ta slova oznámili úředníkům. A když uslyšeli, že to jsou Římané, dostali strach, ³⁹ přišli a prosili je [za odpuštění]. Potom [je] vyvedli a žádali je, aby odešli z města. ⁴⁰ Když tedy vyšli z vězení, přišli k Lydii, a když uviděli bratry, potěšili je a odešli.

17

¹ A když prošli Amfipolis a Apolonii, přišli do Tesaloniky, kde byla židovská synagoga. ² Pavel tedy podle [svého] zvyku vešel k nim a po tři soboty k nim promlouval z Písem. ³ Vysvětloval a předkládal [jim], že Kristus musel trpět a vstát z mrtvých a že "toto je Kristus: Ježíš, kterého vám kážu!" ⁴ Někteří z nich se dali přesvědčit a [tak] se k Pavlovi a Sílovi připojilo veliké množství pobožných Řeků i nemálo předních žen. ⁵ Ale ti Židé, kteří neuvěřili, vzpláli žárlivostí. Přibrali si některé zlé lidi z ulice, a když se shlukli, vzbouřili město a zaútočili na Jásonův dům. Hledali je [totiž], aby je vyvedli před lid. ⁶ Když je však nenašli, táhli Jásona a některé bratry k představeným města a křičeli: "Ti, kteří vzbouřili celý svět, přišli i sem - ⁷ a Jáson je přijal! Ti všichni jednají proti císařským ustanovením, protože nazývají králem [někoho] jiného, [totiž] Ježíše!" ⁸ A tak rozrušili zástup i představené města, kteří to slyšeli. ⁹ Když však dostali od Jásona a ostatních záruku, propustili je. ¹⁰ Bratři tedy hned v noci vyslali Pavla i Sílu do Berie. A když [tam] dorazili, šli do židovské synagogy. ¹¹ Tito [Židé] však byli ušlechtilejší než tesaloničtí. Přijali Slovo se vši dychtivostí a každý den zkoumali Písma, zda jsou ty věci

tak. ¹² Mnozí z nich tedy uvěřili, a také nemálo ctihodných řeckých žen a mužů. ¹³ Když se však Židé z Tesaloniky dozvěděli, že Pavel káže Boží slovo i v Berii, přišli také tam a rozbouřili zástupy. ¹⁴ Tehdy bratři ihned poslali Pavla, aby šel k moři, ale Síla a Timoteus tam zůstali. ¹⁵ A ti, kdo Pavla doprovázeli, ho dovedli až do Athén. A když dostali vzkaz pro Sílu a Timotea, aby co nejrychleji přišli k němu, odešli. ¹⁶ Když pak na ně Pavel čekal v Athénách, rozněcoval se v něm jeho duch, když viděl, [jak] je to město oddané modlám. ¹⁷ Rozmlouval tedy každý den s Židy a pobožnými [lidmi] v synagoze i s těmi, které potkal na tržišti. ¹⁸ Setkávali se s ním také někteří epikurejští a stoíctí filozofové a někteří [z nich] říkali: "Co [nám] chce ten žvanil povídat?" A jiní: "Zdá se být zvěstovatelem cizích božstev." Kázal jim totiž Ježíše a vzkršení [z mrtvých]. ¹⁹ Popadli ho tedy a vyvedli na Areopág se slovy: "Můžeme se dozvědět, co [je] to za nové učení, které hlásáš?" ²⁰ Přinášíš totiž našim uším nějaké podivné věci. Chceme tedy vědět, co to má být." ²¹ Všichni Athénané i cizinci, kteří [tam] pobývali, totiž netrávili čas ničím jiným, než aby říkali nebo poslouchali něco nového. ²² Pavel se tedy postavil uprostřed Areopágu a řekl: "Muži athénští, vidím, že jste v každém ohledu velice nábožní [lidé]. ²³ Když jsem [tu] totiž procházel a pozoroval, co uctíváte, našel jsem také oltář, na kterém je napsáno: 'Neznámému bohu'. Koho tedy uctíváte nevědomě, toho vám já zvěstuji. ²⁴ Bůh, který stvořil svět i všechno, co je v něm, ten, který je Pánem nebe i země, nebydlí v chrámech udělaných rukama. ²⁵ Ani si nedává sloužit lidskýma rukama, jako by něco potřeboval, protože on dává všem život i dech i všechno. ²⁶ A učinil z jedné krve celý lidský rod, aby přebývali na celém povrchu země; vyměřil [jim] uložené časy a hranice jejich přebývání, ²⁷ aby hledali Pána, zda by se ho snad mohli dotknout a nalézt [ho], ačkoli není daleko od žádného z nás. ²⁸ Jím totiž žijeme, hýbeme se a trváme, jak [to] říkli i někteří z vašich básníků: 'Vždyť jsme jeho potomstvo.' ²⁹ Když tedy jsme Boží potomstvo, nesmíme se domnívat, že by božská bytost byla podobná zlatu, stříbru nebo kameni, výtvaru lidské zručností a důvtipu. ³⁰ Bůh ale přehlédl časy této nevědomosti a nyní přikazuje lidem, aby všichni všude činili pokání, ³¹ protože určil den, v němž bude spravedlivě soudit svět skrze muže, kterého [k tomu] ustanovil, [o čemž] podal každému důkaz, když ho vzkrásl z mrtvých." ³² A když uslyšeli o vzkršení z mrtvých, někteří se posmívali, ale jiní řekli: "Poslechneme si o tom od tebe ještě jindy." ³³ Tak Pavel vyšel z jejich středu. ³⁴ Někteří muži se však k němu připojili a uvěřili; mezi nimi i Dionýsius Areopágský, žena jménem Damaris a s nimi [ještě] jiní.

18

¹ Potom Pavel odešel z Athén a přišel do Korintu. ² A [tam] našel jednoho Žida jménem Akvilu, rodem z Pontu, který nedávno přišel se svou manželkou Priscillou z Itálie (protože Klaudius nařídil, aby všichni Židé odešli z Říma), a přidal se k nim. ³ A protože byl stejného řemesla, bydlel a pracoval u nich, neboť jejich řemeslem bylo dělat stany. ⁴ Každou sobotu však promlouval v synagoze a přesvědčoval Židy i Řeky. ⁵ A když Síla a Timoteus přišli z Makedonie, Pavel byl puzen v duchu a dosvědčoval Židům, že Ježíš je Kristus. ⁶ Když [mu] však odporovali a rouhali se, vytřásl [svůj] plášť a řekl jim: "Vaše krev na vaši hlavu, já [jsem od ní] čistý! Od této chvíle půjdu k pohanům." ⁷ A když odtud odešel, vstoupil do domu jistého [muže] jménem Justus, Božích ctitele, jehož dům sousedil se synagogou. ⁸ Také Kristus, představený synagogy, uvěřil Pánu s celým svým domem a mnozí z Korintských, kteří naslouchali, uvěřili a dali se pokřtít. ⁹ Pán tedy řekl v noci Pavlovi skrze vidění: "Neboj se, ale mluv a nemlč; ¹⁰ protože já jsem s tebou a nikdo se tě nedotkne, aby ti ublížil; neboť mám mnoho lidu v tomto městě." ¹¹ A tak tu zůstal půl druhého roku a vyučoval mezi nimi Boží slovo. ¹² Když však byl Gallio místodržitelem Acháje, povstali Židé jednomyslně proti Pavlovi a přivedli ho před soudnou stolicí ¹³ se slovy: "Tento [muž] navádí lidi, aby ctili Boha v rozporu se Zákonem!" ¹⁴ A když měl Pavel otevřít ústa, řekl Gallio Židům: "Židé, kdyby se stala nějaká nepravost nebo bídný zločin, měl bych důvod vás vyslechnout. ¹⁵ Ale když jsou [to] otázky o slovech a jménech a o vašem Zákoně, postarejte se [o to] sami, protože já tyto věci soudit nechci!" ¹⁶ A odehnal je od soudné stolice. ¹⁷ Všichni Řekové se tedy chopili Rostena, představeného synagogy, a bili ho před soudnou stolicí, ale Gallio na to vůbec nedbal. ¹⁸ Pavel [tam] však zůstal ještě mnoho dní. Když se potom rozloučil s bratry, odplul do Sýrie a s ním Priscilla

i Akvila. V Kenchrejích si dal ostrříhat hlavu, protože složil slib,¹⁹ a když dorazil do Efezu, nechal je tam; sám však vešel do synagogy a rozmlouval se Židy.²⁰ A když [ho] prosili, aby u nich zůstal déle, nesvolil,²¹ ale rozloučil se s nimi a řekl: “Já musím nutně strávit tento nadcházející svátek v Jeruzalémě, ale bude-li Bůh chtít, znovu se k vám vrátím.” Tehdy odplul z Efezu.²² A když dorazil do Cesareje, vystoupil, pozdravil církev a odešel do Antiochie.²³ A když [tam] pobyl nějaký čas, odešel a postupně procházel galatský kraj i Frygii a posiloval všechny učedníky.²⁴ Do Efezu pak přišel jeden Žid jménem Apollo, výmluvný muž mocný v Písmech, rodem z Alexandrie.²⁵ Ten byl vyučen Pánově cestě, a jelikož byl vroucího ducha, mluvil a přesně vyučoval o Pánu, ačkoliv znal jenom Janův křest.²⁶ Ten začal směle mluvit v synagoze, a když ho uslyšeli Priscilla s Akvilou, vzali ho k sobě a vysvětlili mu Boží cestu [ještě] přesněji.²⁷ Když potom chtěl jít do Acháje, bratři [ho] povzbudili a napsali učedníkům, aby ho přijali. A když [tam] přišel, velmi pomohl těm, kteří skrze [Boží] milost uvěřili,²⁸ protože mocně překonával Židy, když veřejně dokazoval z Písem, že Ježíš je Kristus.

19

¹ A když byl Apollos v Korintu, stalo se, že Pavel prošel horními kraji a přišel do Efezu. A když [tam] nalezl některé učedníky,² řekl jim: “Přijali jste Ducha Svatého, když jste uvěřili?” Ale oni mu řekli: “Nikdy jsme ani neslyšeli, že je Duch Svatý.”³ Řekl jim: “Jak jste tedy pokřtěni?” A oni řekli: “Janovým křtem.”⁴ Pavel tedy řekl: “Jistě, Jan křtil křtem pokání a říkal lidem, aby uvěřili v toho, který měl přijít po něm, to jest v Krista Ježíše.”⁵ Když to tedy uslyšeli, byli pokřtěni ve jméno Pána Ježíše.⁶ A když na ně Pavel vložil ruce, přišel na ně Duch Svatý a [oni] mluvili jazyky a prorokovali.⁷ A bylo jich celkem okolo dvanácti mužů.⁸ [Pavel] pak vešel do synagogy a směle [tam] mluvil po tři měsíce; rozmlouval [s lidmi a] přesvědčoval [je] o Božím království.⁹ A když se někteří zatvrzovali, byli nepovolní a přede všemi zlořečili té cestě, [Pavel] od nich odstoupil, oddělil učedníky a každý den promlouval ve škole jistého Tyranna.¹⁰ A to se dělo po dva roky, takže všichni obyvatelé Asie, jak Židé, tak Řekové, slyšeli slovo Pána Ježíše.¹¹ Bůh pak dělal skrze Pavlovy ruce mimořádné zázraky,¹² takže [lidé] dokonce přinášeli šátky a zástěry z jeho těla na nemocné a nemoci od nich odstupovaly a zlí duchové z nich vycházeli.¹³ Někteří z potulných židovských zaklínačů se pak pokusili vyzvat jméno Pána Ježíše nad těmi, kdo měli zlé duchy. Říkali: “Zaklínáme vás Ježíšem, kterého káže Pavel!”¹⁴ A to dělalo sedm synů židovského velekněze Skévý.¹⁵ Zlý duch jim však odpověděl: “Ježíše znám a o Pavlovi vím, ale kdo jste vy?”¹⁶ Ten člověk, ve kterém byl zlý duch, se tedy na ně vrhl, přemohl je a zmocnil se jich, takže utekli z toho domu nazí a zranění.¹⁷ A to vešlo ve známost [mezi] všemi Židy i Řeky bydlícími v Efezu. Na všechny padla bázeň a jméno Pána Ježíše bylo velebeno.¹⁸ Mnozí z těch, kteří uvěřili, tedy přicházeli a vyznávali a odhalovali své skutky.¹⁹ Také mnozí z těch, kteří se zabývali magií, snesli [své] knihy a přede všemi [je] pálili. A [když] spočítali jejich cenu, shledali, [že stály] padesát tisíc stříbrných.²⁰ Tak mocně rostlo Pánovo slovo a rozmáhalo se.²¹ A když se staly tyto věci, rozhodl se Pavel v duchu, že projde Makedonií a Acháji a půjde do Jeruzaléma. Řekl: “Až tam pobudu, musím také vidět Řím.”²² Dva z těch, kteří mu pomáhali, Timotea a Erasta, tedy poslal do Makedonie, [ale] sám zůstal [ještě] načas v Asii.²³ Tehdy nastal kvůli té cestě nemalý rozruch.²⁴ Jeden stříbrotepec jménem Demetrius, který dělal stříbrné [napodobeniny] Artemidina chrámu, totiž poskytoval nemalý výdělek řemeslníkům.²⁵ Ty svolal [spolu] s těmi, kteří dělali podobné věci, a řekl: “Muži, víte, že z tohoto řemesla je naše bohatství.²⁶ A vidíte i slyšíte, že nejen v Efezu, ale téměř po celé Asii ten Pavel přesvědčil a odvrátil veliké množství [lidí], protože říká: ‘Ti, kteří jsou udělaní rukama, nejsou bohové!’²⁷ Hrozí tedy nejen, že nastane krach našeho řemesla, ale také, že chrám veliké bohyně Artemis nebude považován za nic a bude poškozena důstojnost té, kterou ctí celá Asie i [celý] svět!”²⁸ A když [to] uslyšeli, byli naplněni hněvem a začali křičet: “Veliká [je] efezská Artemis!”²⁹ Celé město se tedy naplnilo rozruchem a když chytili Makedonce Gaia a Aristarcha, Pavlovy společníky na cestách, hnali se [všichni] společně do divadla.³⁰ (Když však chtěl Pavel jít mezi lid, učedníci ho nenechali.³¹ Dokonce i někteří z předních mužů Asie, kteří byli jeho přáteli, k němu poslali s prosbou, aby se nevydával do divadla.)³² A jedni křičeli to, druhí ono,

protože shromáždění bylo zmatené a mnozí [ani] nevěděli, proč se sešli. ³³ Potom ze zástupu vytáhli Alexandra, kterého Židé postrčili dopředu. Alexandr tedy pokynul rukou a chtěl před lidem pronést obhajobu. ³⁴ Když ale poznali, že je [to] Žid, vydali všichni jeden hlas a křičeli asi dvě hodiny: "Veliká [je] efezská Artemis!" ³⁵ A když [městský] sekretář upokojil zástup, řekl: "Muži efezští, kdo z lidí by nevěděl, že město Efezských je strážcem chrámu veliké bohyně Artemis a [její sochy], která spadla z nebe? ³⁶ A poněvadž jsou tyto věci nepopíratelné, je třeba, abyste zachovali klid a nedělali nic ukvapeného. ³⁷ Přivedli jste totiž tyto muže, [kteří] ani nespáchali svatokrádež, ani se nerouhají vaší bohyni. ³⁸ Jestliže má tedy Demetrius a řemeslníci, kteří jsou s ním, proti někomu žalobu, konají se veřejné soudy a jsou [tu] místodržitelé. [Tam] ať jeden druhého žalují. ³⁹ A pokud žádáte [ještě] něco jiného, bude to vyřešeno v zákonném shromáždění. ⁴⁰⁻⁴¹ Hrozí nám totiž, že budeme kvůli dnešku obviněni ze vzpoury, a není žádný důvod, který bychom mohli udat, proč jsme se tu srotili." A když to řekl, rozpustil shromáždění.

20

¹ Když pak to pozdvižení skončilo, svolal Pavel učedníky, rozloučil se [s nimi] a vydal se na cestu do Makedonie. ² A když prošel ty kraje a povzbudil je mnohými slovy, přišel do Řecka ³ a pobyl [tam] tři měsíce. Poněvadž mu [však] Židé činili úklady, když měl vyplout do Sýrie, rozhodl se, že se vrátí přes Makedonii. ⁴ Až do Asie ho tedy doprovázel Sopater z Berie, z Tesalonických pak Aristarchos a Sekundus, Gaius z Derbe, také Timoteus, a z Asie Tychikus a Trofimus. ⁵ Ti šli napřed a čekali na nás v Troadě. ⁶ My jsme pak po dnech nekušených chlebů vypluli z Filip a během pěti dnů jsme dorazili k nim do Troady, kde jsme strávili sedm dní. ⁷ A když se učedníci prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, protože měl nazítří jít pryč, a protáhl [svou] řeč až do půlnoci. ⁸ V horní místnosti, kde byli shromáždění, bylo hodně svítilen, ⁹ avšak jednoho mladíka jménem Eutychus, sedícího na okně, přemáhal hluboký spánek. A když Pavel mluvil ještě déle, byl spánkem přemožen a spadl z třetího poschodí dolů a zvedli [ho] mrtvého. ¹⁰ Pavel tedy sestoupil dolů, padl na něj, objal [ho] a řekl: "Neznepekujte se, vždyť jeho duše je v něm!" ¹¹ Pak vystoupil nahoru, lámal chléb, pojedl a [ještě] dlouho hovořil, až do rána, a tak odešel. ¹² A toho chlapce přivedli živého a byli velice povzbuzeni. ¹³ My jsme tedy šli napřed na loď a vypluli jsme k Assu, kde jsme k sobě měli vzít Pavla; tak to totiž nařídil, protože chtěl jít sám pěšky. ¹⁴ A když se s námi v Assu setkal, vyzvedli jsme ho a přijeli jsme do Mitylény. ¹⁵ Potom jsme odtud odpluli a druhého dne jsme se dostali naproti [ostrovu] Chios. Následující [den] jsme připluli k Sámu a zůstali jsme v Trogylliu. Nazítří jsme pak dorazili do Milétu. ¹⁶ (Pavel se totiž rozhodl minout Efez, aby se nezdržel v Asii, protože spěchal, aby se pokud možno dostal na den Letnic do Jeruzaléma.) ¹⁷ Z Milétu tedy poslal [zprávu] do Efezu a zavolal k sobě starší církve. ¹⁸ Když k němu přišli, řekl jim: "Vy víte, jak jsem byl s vámi po všechen ten čas od prvního dne, kdy jsem přišel do Asie: ¹⁹ Jak jsem sloužil Pánu se vši pokorou a s mnoha slzami a zkouškami, které na mě přicházely skrze úklady Židů; ²⁰ jak jsem neopomněl nic užitečného, abych vám to neoznámil a neučil vás veřejně i po domech; ²¹ [jak] jsem Židům i Řekům vydával svědectví o pokání k Bohu a o víře v našeho Pána, Ježíše Krista. ²² A hle, já nyní jdu, puze Duchem, do Jeruzaléma a nevím, co se mi v něm má stát, ²³ mimo to, že mi Duch Svatý v každém městě vydává svědectví, že mě čekají pouta a souzení. ²⁴ Ale [já] na to nic nedbám, ani si necením své duše víc, než abych s radostí dokončil svůj běh a službu, kterou jsem přijal od Pána Ježíše: abych vydával svědectví evangeliu Boží milosti. ²⁵ A hle, já nyní vím, že vy všichni, mezi kterými jsem chodil a kázal o Božím království, již nikdy nespátříte mou tvář. ²⁶ Proto vám dnešní den vydávám svědectví, že jsem čistý od krve všech [lidí], ²⁷ protože jsem neopomněl oznámit vám veškerou Boží vůli. ²⁸ Dbejte tedy na sebe i na celé stádo, nad nímž vás Duch Svatý ustanovil biskupy, abyste pásli Boží církve, kterou získal svou vlastní krví. ²⁹ Já totiž vím, že po mém odchodu mezi vás vstoupí draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. ³⁰ I z vás samotných povstanou muži, kteří budou mluvit převrácené věci, aby strhli učedníky za sebou. ³¹ Proto bděte a pamatujte, že jsem po tři roky nepřestával dnem i nocí se slzami napomínat jednoho každého [z vás]. ³² A nyní vás, bratři, svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás vybudovat a dát vám dědictví mezi všemi posvěcenými. ³³ Od nikoho jsem nechťl stříbro, zlato ani

roucho. ³⁴ Však sami víte, že to, co jsem potřeboval já i ti, kdo byli se mnou, obstarávaly tyto ruce. ³⁵ Ve všem jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, podporovat slabé a pamatovat na slova Pána Ježíše, protože on řekl: 'Požehnanější je dávat, než dostávat.' ” ³⁶ A když to řekl, poklekl s nimi všemi a modlil se. ³⁷ A všichni se dali do velkého pláče, padali Pavlovi kolem krku a líbali ho. ³⁸ Nejvíce se rmoutili nad těmi slovy, která řekl - že už nikdy nespatří jeho tvář. A [tak] ho doprovázeli k lodi.

21

¹ Jakmile jsme se tedy s nimi rozloučili, vypluli jsme a přímým směrem jsme přijeli na [ostrov] Kós a druhý den na Rodos a odtud do Patary. ² [Tam] jsme našli loď, která plula do Fénicie, nastoupili jsme [na ni a] vypluli. ³ Když se nám pak [začal] ukazovat Kypr, nechali jsme ho po levé straně. Pluli jsme do Sýrie a přistáli v Týru, protože tam měla loď vyložit náklad. ⁴ A když jsme našli učedníky, zůstali jsme tam sedm dní. Ti říkali Pavlovi skrze Ducha, aby nechodil do Jeruzaléma. ⁵ Po naplnění těch dnů jsme se vydali na cestu a všichni nás vyprovázeli [i] s ženami a dětmi až za město, [kde] jsme na břehu poklekli a modlili se. ⁶ A když jsme se spolu rozloučili, nastoupili jsme na loď a oni se vrátili domů. ⁷ My jsme se pak z Týru vydali na další plavbu a dorazili jsme do Ptolemaid. Pozdravili jsme bratry a zůstali jsme u nich jeden den. ⁸ Nazítří jsme [my], kdo jsme byli s Pavlem, odešli a přišli jsme do Cesareje. Vešli jsme do domu evangelisty Filipa (který byl z oněch sedmi) a zůstali jsme u něho. ⁹ Ten měl čtyři dcery, panny, které prorokovaly. ¹⁰ A když jsme [tam] pobývali [již] mnoho dní, přišel z Judska jeden prorok jménem Agabus. ¹¹ Když k nám přišel, vzal Pavlův pás, svázal si ruce i nohy a řekl: "Toto říká Duch Svatý: Toho muže, kterému patří tento pás, takto svážou Židé v Jeruzalémě a vydají [ho] do rukou pohanů." ¹² A jakmile jsme to uslyšeli, prosili jsme ho my i ti, kdo byli z toho místa, aby nechodil do Jeruzaléma. ¹³ Pavel však odpověděl: "Co děláte? [Proč] pláčete a trápíte mé srdce? Vždyť já jsem připraven nejenom být svázán, ale také v Jeruzalémě umřít pro jméno Pána Ježíše!" ¹⁴ Když se tedy nechtěl dát přesvědčit, přestali jsme se slovy: "Ať se stane Pánova vůle." ¹⁵ Po těch dnech jsme se tedy připravili a vydali se vzhůru do Jeruzaléma. ¹⁶ Šli s námi i učedníci z Cesareje a vedli [nás] k jistému Mnázonovi z Kypru, dávnému učedníkovi, u kterého jsme měli být hosty. ¹⁷ A když jsme přišli do Jeruzaléma, bratři nás radostně přijali. ¹⁸ Druhého dne tedy šel Pavel s námi k Jakobovi a [tam] se sešli všichni starší. ¹⁹ A když je pozdravil, vyprávěl [jim] jedno po druhém všechno, co Bůh skrze jeho službu udělal mezi pohany. ²⁰ Když [to] tedy uslyšeli, oslavovali Pána. Potom mu řekli: "Vidíš bratře, kolik desítek tisíc je Židů, kteří uvěřili, a všichni jsou horliví milovníci Zákona. ²¹ Ale o tobě mají zprávu, že učíš všechny Židy, kteří jsou mezi pohany, aby odstoupili od Mojžíše, a říkáš, že nemají obřezávat syny ani zachovávat zvyky. ²² Co tedy s tím? Určitě se shromáždí zástup, protože uslyší, že jsi přišel. ²³ Udělej tedy to, co ti říkáme: Máme [tu] čtyři muže, kteří na sobě mají slib. ²⁴ Vezmi je [k sobě], nech se s nimi očistit a zaplat za ně náklady, aby si oholili hlavy. Tehdy všichni poznají, že [na tom], co o tobě slyšeli, nic není, ale že i [ty] sám chodíš v řádu a zachováš Zákon. ²⁵ A ohledně těch, kteří uvěřili z pohanů, my jsme [o tom] psali a usoudili jsme, aby nic z toho nedodržovali, jen aby se zdržovali od [masa] obětovaného modlám, od krve, od zardoušeného a od smilstva." ²⁶ Tehdy Pavel vzal ty muže a když se s nimi druhého dne očistil, vešel do chrámu, aby ohlásil, kdy se vyplní dny toho očistění - až bude za každého z nich přinesena oběť. ²⁷ A když se těch sedm dní už mělo vyplnit, spatřili ho v chrámu Židé z Asie. [Ti] vzbouřili všechnen lid a vrhli se na něj ²⁸ s křikem: "Izraelité, pomozte! Toto je ten člověk, který všechny všude učí proti tomuto lidu, Zákonu i místu a k tomu ještě přivedl do chrámu Řeky a poskvrnil toto svaté místo!" ²⁹ (Předtím s ním totiž ve městě viděli Trofima z Efezu a domnívali se, že ho Pavel přivedl do chrámu.) ³⁰ Tak se rozbouřilo celé město. Lidé se seběhli, chopili se Pavla a táhli ho ven z chrámu. A dveře byly ihned zavřeny. ³¹ Když [už] ho však chtěli zabít, došla k veliteli posádky zpráva, že se celý Jeruzalém bouří. ³² Ten ihned vzal vojáky a setníky a přiběhl na ně. A oni, jakmile uviděli velitele a vojáky, přestali Pavla bít. ³³ Tehdy velitel přistoupil, chopil se ho, poručil, ať [ho] sváží dvěma řetězy, a ptal se, kdo [to] je a co udělal. ³⁴ V zástupu však jedni křičeli to a druzí ono. A protože kvůli hluku nemohl zjistit nic jistého, poručil, aby ho odvedli do pevnosti. ³⁵ A když se ocitl na schodech, přihodilo se, že ho kvůli násilí davu

[museli] vojáci nést. ³⁶ Šlo za [ním] totiž množství lidí křičících: “Pryč s ním!” ³⁷ Když pak [už] měl Pavel být přiveden do pevnosti, řekl veliteli: “Mohu ti něco říci?” A on řekl: “[Ty] umíš řecky? ³⁸ Takže ty nejsi ten Egyptan, který před nedávnem vzbouřil a vyvedl na poušť ty čtyři tisíce hrdlořezů? ³⁹ Pavel tedy řekl: “Já jsem Žid z Tarsu v Kilikii, občan ne bezvýznamného města. Proto tě prosím, dovol mi promluvit k lidu.” ⁴⁰ A když [mu to] dovolil, Pavel zůstal na schodech a pokynul rukou lidu. A když nastalo hluboké ticho, promluvil k [ním] hebrejským jazykem:

22

¹ “Bratři a otcové, vyslechněte nyní mou obhajobu před vámi.” ² (A když uslyšeli, že k nim mluví hebrejským jazykem, ztišili se ještě více.) Řekl tedy: ³ “Já jsem zajisté Žid, narozený v kilickém Tarsu, ale vychován [jsem] v tomto městě u nohou Gamalielových. Byl jsem se [vší] přísností vyučen otcovskému zákonu a byl jsem horlivcem pro Boha, jako jste podnes vy všichni. ⁴ Já jsem tu cestu pronásledoval až k smrti. Svazoval jsem muže i ženy a dával [je] do vězení, ⁵ čehož je mi svědkem i nejvyšší kněz a všichni starší. Od nich jsem také přijal dopisy pro bratry a šel jsem do Damašku, abych i ty, kteří byli tam, přivedl svázané do Jeruzaléma k potrestání. ⁶ Ale stalo se mi, že když jsem se okolo poledne blížil na cestě k Damašku, náhle mě obklopilo veliké světlo z nebe. ⁷ Padl jsem na zem a uslyšel jsem hlas, který mi říkal: ‘Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?’ ⁸ Odpověděl jsem: ‘Kdo jsi, Pane?’ A on řekl: ‘Já jsem Ježíš Nazaretský, kterého ty pronásleduješ.’ ⁹ Ti, kdo byli se mnou, sice viděli světlo a dostali strach, ale hlas toho, který ke mně mluvil, neslyšeli. ¹⁰ Řekl jsem tedy: ‘Pane, co mám dělat?’ Pán mi řekl: ‘Vstaň, jdi do Damašku a tam ti bude řečeno všechno, co je ti určeno dělat.’ ¹¹ A jelikož jsem byl od jasu toho světla nevidomý, přišel jsem do Damašku veden za ruku těmi, kdo byli se mnou. ¹² A jistý Ananiáš, muž zbožný podle Zákona, který měl dobré svědectví ode všech Židů, kteří [tam] bydleli, ¹³ přišel ke mně, postavil se a řekl: ‘Bratře Saule, prohlédni!’ A já jsem hned v tu chvíli na něj pohlédl. ¹⁴ On řekl: ‘Bůh našich otců tě vyvolil, abys poznal jeho vůli a spatřil Spravedlivého a uslyšel hlas z jeho úst, ¹⁵ neboť mu budeš přede všemi lidmi svědkem toho, co jsi viděl a slyšel.’ ¹⁶ A nyní – proč otálíš? Vstaň, pokřti se a smyš své hříchy a vzývej Pánovo jméno!’ ¹⁷ Když jsem se pak vrátil do Jeruzaléma a modlil se v chrámu, stalo se, že jsem upadl do vytržení ¹⁸ a viděl jsem ho, jak mi říká: ‘Pospěš si a vyjdi rychle z Jeruzaléma, protože tvé svědectví o mně nepřijmou.’ ¹⁹ Já jsem řekl: ‘Pane, oni vědí, že jsem věřící v tebe dával do vězení a v každé synagoze [je] bil.’ ²⁰ A když prolévali krev Štěpána, tvého svědka, i já jsem tam stál a schvaloval jeho zabití a hlídal jsem pláště těch, kdo ho zabíjeli.’ ²¹ [On] mi však řekl: ‘Jdi, protože tě pošlu daleko k pohanům.’” ²² Poslouchali ho tedy až po toto slovo a [tehdy] pozvedli hlas se slovy: “Pryč s takovým [člověkem] ze země! Nesmí zůstat naživu!” ²³ A když [takto] křičeli a rvali si pláště a házeli prach do vzduchu, ²⁴ poručil velitel, aby ho odvedli do pevnosti a řekl, ať ho vyslyšají bičováním, aby zjistil, z jakého důvodu na něj tolik křičeli. ²⁵ Když ho tedy přivázali řemeny, řekl Pavel setníkovi, který [tam] stál: “Vy smíte bičovat člověka, který je Říman a není odsouzen?” ²⁶ A když [to] ten setník uslyšel, přišel k veliteli a oznámil [mu to]. Řekl: “Dej pozor, co chceš dělat, protože tento člověk je Říman!” ²⁷ Velitel tedy přišel [k Pavlovi a] řekl mu: “Pověz mi, ty jsi Říman?” A on řekl: “Ano.” ²⁸ Velitel mu tedy odpověděl: “Já jsem to občanství získal za veliké peníze!” Pavel však řekl: “Ale já jsem se [tak] už narodil.” ²⁹ Ti, kteří ho měli vyslyšet, tedy od něho ihned odstoupili a i velitel dostal strach, když zjistil, že je [to] Říman a [on] ho nechal spoutat. ³⁰ Nazítří ho tedy [velitel] propustil z pout, protože chtěl s jistotou poznat, z čeho ho Židé obviňují, a nařídil, aby se sešli velekněží i celá jejich velerada. Pak přivedl Pavla a postavil [ho] před nimi.

23

¹ Pavel tedy upřeně pohlédl na veleradu a řekl: “Bratři, já až do tohoto dne žiji před Bohem s naprosto čistým svědomím.” ² Nejvyšší kněz Ananiáš tedy přikázal těm, kdo u něj stáli, aby ho bili přes ústa. ³ Tehdy mu Pavel řekl: “Tebe bude bít Bůh, obílená stěno! Ty [tu] sedíš, abys mě soudil podle Zákona a proti Zákonu mě nařizuješ bít?” ⁴ Ti, kdo tam stáli tedy řekli: “[Ty] spíláš Božímu nejvyššímu knězi?”

⁵ Pavel řekl: "Nevěděl jsem, bratři, že je [to] nejvyšší kněz. Je přece napsáno: 'Vůdci svého lidu nebudeš zlořečit.'" ⁶ Když pak Pavel poznal, že ve veleradě je jedna strana saduceů a druhá farizeů, zvolal: "Bratři, já jsem farizeus, syn farizea; jsem souzen kvůli naději zmrtvýchvstání!" ⁷ A když to řekl, došlo mezi farizeji a saduceji k hádce a shromáždění se rozdělilo. ⁸ Saduceové totiž říkají, že není [žádné] vzkříšení ani anděl nebo duch, ale farizeové to obojí vyznávají. ⁹ Nastal tedy veliký křik a z farizejské strany povstali zákoníci a bojovali [za něj] se slovy: "Nic zlého jsme na tomto člověku nenašli; jestliže tedy k němu mluvil duch nebo anděl, nebojujme proti Bohu!" ¹⁰ A když nastal veliký rozbroj, poručil velitel vojákům (z obavy, aby Pavla nerozhnali), ať sejdou dolů, vytrhnou ho z jejich středu a odvedou do pevnosti. ¹¹ A příští noc se k němu postavil Pán a řekl: "Buď statečný, Pavle; protože tak jako jsi o mně svědčil v Jeruzalémě, musíš svědčit i v Římě." ¹² Když pak nastal den, srotili se někteří z Židů a zapřísáhli se, že nebudou jíst ani pít, dokud nezabijí Pavla. ¹³ A těch, kteří se takto spikli, bylo více než čtyřicet. ¹⁴ Ti přistoupili k velekněžím a starším a řekli: "Zavázali jsme se velikou přísahou, že neokusíme žádný [pokrm], dokud nezabijeme Pavla. ¹⁵ Vy tedy nyní s veleradou dejte vědět veliteli, ať ho zítra přivede k vám, jako byste o něm chtěli zjistit něco přesnějšího. A my jsme připraveni zabít ho předtím, než se [k vám] přiblíží." ¹⁶ O té léčce však uslyšel syn Pavlovy sestry. Přišel [tedy], vešel do pevnosti a pověděl [to] Pavlovi. ¹⁷ Pavel tedy k sobě zavolal jednoho ze setníků a řekl: "Doved' tohoto mladíka k veliteli, protože mu má něco oznámit." ¹⁸ On ho tedy vzal, odvedl k veliteli a řekl: "Vězeň Pavel mě zavolal a poprosil, abych k tobě přivedl tohoto mladíka, že ti má něco říci." ¹⁹ Velitel ho tedy vzal za ruku, pooděšel s ním stranou a ptal se: "Co mi to máš oznámit?" ²⁰ A [on] řekl: "Židé se dohodli, že tě požádají, abys zítra přivedl Pavla do velerady, jako by o něm chtěli zjistit něco přesnějšího. ²¹ Ale ty jim nevěř, protože na něj číhá více než čtyřicet z nich. Ti muži se zapřísáhli, že nebudou jíst ani pít, dokud ho nezabijí. Jsou už připraveni a čekají [jen] na zprávu od tebe!" ²² Velitel tedy toho mladíka propustil a přikázal [mu]: "Nikomu neříkej, že jsi mi to oznámil!" ²³ A když si zavolal určité dva setníky, řekl: "Připravte na třetí noční hodinu dvě stě vojáků k cestě do Cesareje, také sedmdesát jezdců a dvě stě lehkooděnců. ²⁴ A přiveďte zvířata, aby [na ně] Pavla posadili a bezpečně ho dopravili k vladaři Felixovi." ²⁵ Napsal [také] dopis tohoto znění: ²⁶ "Klaudius Lysiáš zdraví vznešeného vladaře Felixe. ²⁷ Tohoto muže Židé zajali a chtěli zabít. Když jsem se [však] dozvěděl, že je Říman, přišel jsem s vojskem a vytrhl [jim] ho. ²⁸ A protože jsem chtěl zjistit, z čeho jej obviňují, přivedl jsem ho do jejich velerady. ²⁹ Tehdy jsem shledal, že jej obviňují kvůli [nějakým] otázkám jejich Zákona, ale že nemá žádnou vinu zasluhující smrt nebo vězení. ³⁰ A když mi bylo oznámeno o úkladech, které tomu muži činili Židé, ihned jsem [ho] poslal k tobě a jeho žalobcům jsem přikázal, aby řekli před tebou, co proti němu mají. Buď zdrav." ³¹ Vojáci tedy vzali Pavla, jak jim bylo nařízeno, a odvedli [ho] v noci do Antipatridy. ³² Nazítří s ním pak nechali jet jezce a vrátili se do pevnosti. ³³ A ti, když přijeli do Cesareje, doručili vladaři dopis a postavili před něj Pavla. ³⁴ Když si tedy vladař [dopis] přečetl, zeptal se, z jaké je provincie, a když zjistil, že z Kilikie, ³⁵ řekl: "Vyslechnu tě, až přijdou také tví žalobci." A nařídil, ať je hlídán v Herodově paláci.

24

¹ Po pěti dnech tedy sestoupil [do Cesareje] nejvyšší kněz Ananiáš se staršími a [s] nějakým řečníkem Tertullem. Ti oznámili vladaři [žalobu] proti Pavlovi. ² A když byl předvolán, začal Tertullus obžalobu. Řekl: "Díky tobě zakoušíme veliký pokoj a tvoji prozřetelností se v tomto národě děje [mnoho] náprav, ³ [což] naprosto a všude přijímáme se vši vděčností, vznešený Felixi. ⁴ Abych tě však déle nezdržoval, prosím, abys nás s vládností [sobě] vlastní krátce vyslyšel. ⁵ Shledali jsme totiž, [že] tento muž [je jako] mor. Rozněcuje nesváry mezi všemi Židy po celém světě a [je] vůdcem té sekty nazaretských. ⁶ Dokonce se pokusil znesvětit chrám! Zajali jsme ho tedy a chtěli jsme [ho] soudit podle našeho Zákona. ⁷ Přišel však velitel Lysiáš, s velikým násilím nám [ho] vzal z rukou ⁸ a přikázal, aby jeho žalobci přišli k tobě. Když [ho] vyslechněš, budeš se od něho moci sám dovědět o tom všem, z čeho jej obviňujeme." ⁹ A [s tím] souhlasili i Židé a tvrdili, že je to tak. ¹⁰ Když mu tedy vladař pokynul, aby mluvil, Pavel odpověděl: "Jelikož

vím, že jsi [již] mnoho let soudcem tohoto národa, budu se hájit s dobrou myslí, ¹¹ protože ti může být známo, že [to] není více než dvanáct dní, co jsem přišel do Jeruzaléma, abych se poklonil [Bohu]. ¹² A nenalezli mě, jak se s někým dohaduji v chrámu nebo působím pozdvížení v zástupu nebo v synagogách nebo ve městě. ¹³ A [to], z čeho mě teď obviňují, ani nemohou prokázat. ¹⁴ Vyznávám však před tebou, že podle té cesty, kterou nazývají sektou, tak sloužím Bohu [našich] otců: věřím všemu, co je napsáno v Zákoně a v Prorocích. ¹⁵ A mám v Bohu naději, kterou chovají i oni sami, že nastane vzkříšení spravedlivých i nespravedlivých. ¹⁶ Proto se sám snažím o to, abych měl vždycky čisté svědomí před Bohem i před lidmi. ¹⁷ Po mnoha letech jsem tedy přišel, abych svému národu přinesl almužny a oběti, ¹⁸ při čemž mě někteří Židé z Asie našli v chrámu očištěného, ne se zástupem ani s pozdvížením. ¹⁹ Ti by měli stát před tebou a žalovat, pokud proti mně něco mají. ²⁰ Anebo ať tito sami řeknou, zda na mně, když jsem stál před veleradou, našli nějakou nepravost, ²¹ kromě toho jednoho výroku, že jsem zvolal, když jsem stál mezi nimi: 'Já jsem dnes vámi souzen kvůli vzkříšení z mrtvých!' " ²² A když to Felix vyslechl, odložil jejich [případ], protože [už] věděl o té cestě něco přesnějšího, a řekl: "Rozsoudím vaši při, až přijede velitel Lysias." ²³ Poručil tedy setníkovi, aby Pavla střežil a ulehčil mu a aby žádnému z jeho přátel nebránil posluhovat mu nebo ho navštěvovat. ²⁴ Když pak po několika dnech Felix přišel se svou manželkou Drusillou (která byla Židovka), poslal pro Pavla a vyslechl si ho ohledně víry v Krista. ²⁵ A když vyprávěl o spravedlnosti a zdrženlivosti a o nadcházejícím soudu, dostal Felix strach a řekl: "Prozatím odejdi; zavolám si tě, až budu mít čas." ²⁶ Zároveň však také doufal, že mu Pavel dá peníze, aby ho propustil. Proto také pro něho častěji posílal a hovořil s ním. ²⁷ Když pak uplynuly dva roky, stal se Felixovým nástupcem Porcius Festus. A protože se Felix chtěl zavděčit Židům, nechal Pavla ve vězení.

25

¹ Když se tedy Festus ujal vlády v provincii, vydal se po třech dnech z Cesareje vzhůru do Jeruzaléma. ² Tehdy mu nejvyšší kněz a přední Židé oznámili [žalobu] proti Pavlovi. Prosili ho ³ a dožadovali se [té] laskavosti, aby ho nechal poslat do Jeruzaléma; chystali totiž léčku, že ho po cestě zabijí. ⁴ Ale Festus odpověděl, že Pavel má být střežen v Cesareji a že on sám se chystá brzy odjet. ⁵ "Proto ti," řekl, "kdo mezi vámi mají moc, ať se vypraví se [mnou,] a je-li na tom muži nějaká špatnost, ať ho žalují." ⁶ Když tedy mezi nimi pobyl přes deset dní, sestoupil do Cesareje. Druhého dne pak usedl na soudnou stolicí a poručil, ať předvedou Pavla. ⁷ A když přišel, obstoupili ho Židé, kteří přišli z Jeruzaléma, a vznášeli proti Pavlovi mnohá a těžká obvinění. Ta [však] nemohli dokázat, ⁸ když se Pavel hájil: "Ani proti židovskému Zákonu ani proti chrámu ani proti císaři jsem se v ničem neprovinil." ⁹ Ale Festus, který se chtěl zavděčit Židům, Pavlovi odpověděl: "Chceš se vydat do Jeruzaléma a tam být ohledně toho přede mnou souzen?" ¹⁰ Pavel tedy řekl: "Stojím před císařskou soudnou stolicí, kde mám být souzen. Židům jsem nijak neublížil, jak sám velmi dobře víš. ¹¹ Jsem-li tedy opravdu v nepravu a spáchal jsem něco zasluhujícího smrt, neodmítám zemřít; jestliže však [na tom,] z čeho mě obviňují, nic není, nikdo mě jim nemůže vydat. Odvolávám se k císaři!" ¹² Tehdy Festus promluvil s radou a odpověděl: "K císaři ses odvolal, k císaři půjdeš!" ¹³ Po několika dnech pak do Cesareje dorazil král Agrippa s Bereniké, aby pozdravili Festa. ¹⁴ A když tam pobyli mnoho dní, vyprávěl Festus králi o Pavlově při. Řekl: "Felix zanechal ve vězení jistého muže. ¹⁵ A když jsem byl v Jeruzalémě, řekli mi o něm velekněží a židovští starší a žádali jeho odsouzení. ¹⁶ Odpověděl jsem jim, že Římané nemají ve zvyku vydávat nějakého člověka na smrt dříve, než by ten obžalovaný měl [své] žalobce tvář v tvář a dostal možnost hájit se proti [jejich] obvinění. ¹⁷ Když se tu tedy sešli, usedl jsem příštího dne beze všech odkladů na soudnou stolicí a poručil, ať toho muže předvedou. ¹⁸ A když povstali [jeho] žalobci, neobvinili [ho] z ničeho takového, jak jsem se já domníval, ¹⁹ ale měli s ním [spor] o nějakých otázkách ohledně toho jejich náboženství a o nějakém mrtvém Ježíši, o kterém Pavel tvrdil, že žije. ²⁰ Já jsem však byl nad těmi otázkami bezradný a říkal jsem [mu], zda by chtěl jít do Jeruzaléma a tam být ohledně nich souzen. ²¹ Ale když se Pavel odvolal, aby byl zachován k soudu Jeho Veličenstva, nařídil jsem, ať ho hlídají, dokud ho nepošlu k císaři." ²² Agrippa tedy Festovi řekl: "Také bych si

toho člověka chtěl poslechnout.” A on řekl: “Uslyšíš ho zítra.” ²³ A druhého dne, když Agrippa a Bereniké přišli s velikou nádhrou a vstoupili s veliteli a význačnými muži města do jednacích síní, byl na Festův rozkaz přiveden Pavel. ²⁴ Tehdy Festus řekl: “Králi Agrippa a všichni muži, kteří jste tu s námi, vidíte tohoto [člověka], o kterém se mnou jak v Jeruzalémě, tak zde jednala celá židovská obec s křikem, že nesmí zůstat naživu. ²⁵ Já jsem však shledal, že nic zasluhujícího smrt nespáchal. Když se ale sám odvolal k Jeho Veličenstvu, rozhodl jsem se ho [k] němu poslat. ²⁶ Nemám [však], co bych [svému] pánu o něm napsal jistého. Proto jsem ho přivedl před vás, a zvláště před tebe, králi Agrippa, abych až [to] bude vyšetřeno, měl co napsat. ²⁷ Zdá se mi totiž nerozumné posílat vězně a neoznámit, z čeho je obviněn.”

26

¹ Potom Agrippa řekl Pavlovi: “Povoluje se ti, abys mluvil sám za sebe.” Pavel tedy pokynul rukou a začal [svou] obhajobu: ² “Králi Agrippa, pokládám se za šťastného, že se dnes mám před tebou zodpovídat ze všech těch věcí, ze kterých mě Židé obviňují, ³ zvláště proto, že jsi znalcem všech zvyků a otázek, které se týkají Židů. Proto tě prosím, vyslyš mě trpělivě: ⁴ [Jaký byl] od mládí můj život, který jsem zpočátku trávil ve svém vlastním národě v Jeruzalémě, věděl jsem jistě všichni Židé. ⁵ [Ti] mě od počátku [dobře] znali (kdyby chtěli vydat svědectví), že jsem žil podle nejprísrnější sekty našeho náboženství jako farizeus. ⁶ A nyní [tu] stojím, vydán soudu kvůli naději toho zaslíbení, které Bůh dal našim otcům. ⁷ Dvanáct našich pokolení ustavičně slouží [Bohu] dnem i nocí v naději, že dojdou k tomu [zaslíbení]. Kvůli této naději mě Židé žalují, králi Agrippa! ⁸ Co je podle vašeho soudu neuvěřitelného [na tom], že Bůh křísí mrtvé? ⁹ Ačkoliv [i] mně samotnému se zdálo, že toho musím mnoho vykonat proti jménu Ježíše Nazaretského. ¹⁰ To jsem také v Jeruzalémě dělal. Poněvadž jsem [k tomu] od velekněží dostal pravomoc, zavřel jsem mnoho svatých do vězení, a když [měli] být popraveni, hlasoval jsem proti nim. ¹¹ Ve všech synagogách jsem je často trestal a nutil k rouhání. Nesmírně jsem na ně zuřil a pronásledoval [je] dokonce až do cizích měst.” ¹² “A v tom, když jsem byl na cestě do Damašku s plnou mocí a pověřením od velekněží, ¹³ spatřil jsem, králi, v poledne na cestě světlo z nebe, jasnější než slunce, které obklopilo mě i ty, kdo šli se mnou. ¹⁴ A když jsme všichni padli na zem, uslyšel jsem hlas, který ke mně mluvil a říkal hebrejským jazykem: ‘Saul, Saul, proč mě pronásleduješ? Je pro tebe těžké vzpírat se proti bodcům.’ ¹⁵ Já jsem řekl: ‘Kdo jsi, Pane?’ A on řekl: ‘Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. ¹⁶ Ale vstaň a stůj na svých nohou; neboť jsem se ti ukázal proto, abych tě učinil služebníkem a svědkem těch věcí, které jsi viděl, i těch, ve kterých se ti budu ukazovat. ¹⁷ Budu tě vysvobozovat od tohoto lidu i [od] pohanů, ke kterým tě nyní posílám, ¹⁸ abys otvíral jejich oči, aby se obrátili od tmy ke světlu a od moci Satana k Bohu, aby skrze víru ve mne přijali odpuštění hříchů a podíl mezi posvěcenými.’” ¹⁹ “Proto jsem, králi Agrippa, nebyl neposlušný tomu nebeskému vidění, ²⁰ ale oznamoval jsem nejprve těm, kdo jsou v Damašku, a [potom] v Jeruzalémě i po celé judské zemi, i pohanům, že mají činit pokání, obrátit se k Bohu a dělat skutky odpovídající pokání. ²¹ Kvůli tomu mě Židé zajali v chrámu a pokoušeli se [mě] zabít. ²² Ale protože jsem až do dnešního dne zakoušel pomoc od Boha, stojím, vydávám svědectví malému i velkému a neříkám nic než to, co pověděli proroci i Mojžíš: ²³ Že Kristus má trpět, že [jako] první vstane z mrtvých a [že] bude zvěstovat světlo tomuto lidu i pohanům.” ²⁴ A když Pavel takto mluvil na svou obranu, Festus vykřikl: “Pavle, [ty] šílíš! Tvá veliká učenost tě přivádí k šílenství!” ²⁵ Ale on řekl: “Nešílím, vznešený Feste, ale pronáším slova pravdy a střízlivosti. ²⁶ Král, před kterým také směle mluvím, o těchto věcech jistě ví. Jsem přesvědčen, že mu nic z toho není neznámo, poněvadž se to nedělo [někde] v ústraní. ²⁷ Věříš, králi Agrippa, prorokům? Vím, že věříš.” ²⁸ Tehdy Agrippa Pavlovi odpověděl: “Téměř jsi mě přesvědčil, abych se stal křesťanem.” ²⁹ Pavel však řekl: “Přál bych si od Boha, abys nejen ty, ale i všichni, kdo mě dnes slyší, byli nejen téměř, ale úplně takoví, jako jsem já, kromě těchto pout!” ³⁰ Když to řekl, král vstal a [s ním] i vladař a Bereniké i ti, kdo s nimi seděli. ³¹ A když odešli, mluvili spolu a říkali: “Tento člověk nedělá nic zasluhujícího smrti nebo vězení!” ³² Agrippa tedy řekl Festovi: “Kdyby se tento člověk neodvolal k císaři, mohl být propuštěn.”

27

¹ Jakmile pak bylo rozhodnuto, že vyplujeme do Itálie, byl Pavel s některými jinými vězni svěřen setníkovi jménem Julius z praporu Jeho Veličenstva. ² Nastoupili jsme tedy na adramyttskou loď, která měla plout podél pobřeží Asie, a vypluli jsme. Byl s námi [také] Aristarchos, Makedonec z Tesaloniky. ³ Druhého [dne] jsme pak přistáli v Sidonu. Julius se choval k Pavlovi přívětivě a dovolil [mu] zajít k přátelům a užít [jejich] péče. ⁴ Když jsme tedy odtud vyrazili, obepluli jsme Kypr, protože větry byly proti [nám]. ⁵ Přepľuli jsme tedy moře podél Kilikie a Pamfyliie a přijeli jsme do lykijského [města] Myry. ⁶ Tam setník našel alexandrijskou loď, která plula do Itálie, a přivedl nás na ni. ⁷ Potom jsme se pomalu plavili po mnoho dní a sotva jsme se dostali naproti Knidu. Protože nám bránil vítr, obepluli jsme Krétu podél Salmóny, ⁸ a když jsme ji s obtížemi minuli, přijeli jsme na jedno místo zvané Pěkné přístavy, blízko něhož bylo město Lasea. ⁹ Když pak uběhlo mnoho času a plavba již byla nebezpečná (protože už minul i Půst), Pavel jim domlouval: ¹⁰ "Muži, vidím, že tato plavba skončí neštěstím a velikou škodou nejen na lodi a nákladu, ale i na našich životech!" ¹¹ Ale setník více důvěřoval kormidelníkovi a majiteli lodi, než tomu, co říkal Pavel. ¹² A protože přístav nebyl vhodný k přezimování, většina radila, aby se odtud vyplulo, zda by nějak nemohli k přezimování dorazit do krétského přístavu Fenix, čelícího jihozápadnímu i severozápadnímu větru. ¹³ A když začal lehce vanout jižní vítr, zdálo se [jim], že se mají držet svého předsevzetí, a [tak] zvedli [kotvy] a pluli těsně podél Kréty. ¹⁴ Zanedlouho však od ní udeřil bouřlivý vítr zvaný Euroklydon, ¹⁵ a když [jim] byla loď uchválena a nemohla tomu větru odolat, nechali jsme se unášet. ¹⁶ Dostali jsme se pak do závětrí jednoho ostrůvku zvaného Klauda, [kde] jsme stěží byli schopni ovládnout člun. ¹⁷ Když ho vytáhli [na palubu], použili pomocných prostředků k podvázání lodi a ve strachu, aby nenarazili na syrtskou mělčinu, spustili plachtu a tak se nechali unášet. ¹⁸ A když námi bouře velice zmítala, začali druhého [dne] vyhazovat náklad. ¹⁹ A třetího [dne] jsme vlastníma rukama vyhodili vybavení lodi. ²⁰ Když se pak po mnoho dní neukazovalo slunce ani hvězdy a doléhala [na nás] nemalá bouře, ztrácela se nakonec všechna naděje, že se zachráníme. ²¹ A když už byli dlouhou dobu bez jídla, tehdy se Pavel postavil uprostřed nich a řekl: "Muži, měli jste mě poslechnout, nevyplouvat z Kréty a usetřit si toto neštěstí a škodu. ²² Nyní vás ale vyzývám, abyste se vzhopili, protože nikdo z vás nepřijde o život, jen loď [bude zničena]. ²³ Této noci totiž ke mně přišel anděl toho Boha, kterému patřím a kterému sloužím, ²⁴ a řekl: 'Neboj se, Pavle, musíš se postavit před císaře; a hle, Bůh ti daroval všechny, kdo se plaví s tebou.' ²⁵ Proto buďte dobré mysli, muži; věřím totiž Bohu, že se [vše] stane tak, jak mi bylo řečeno. ²⁶ Musíme však dorazit k nějakému ostrovu." ²⁷ A když nastala čtrnáctá noc, co jsme byli unášeni napříč Jadránem, začali se kolem půlnoci námořníci domnívat, že se blíží k nějaké zemi. ²⁸ Spustili tedy olovnici a zjistili [hloubku] dvaceti sáhů; a když maličko poodjeli a znovu spustili olovnici, zjistili [hloubku] patnácti sáhů. ²⁹ A protože se báli, abychom nenarazili na útesy, spustili ze zádi čtyři kotvy a přáli si, aby nastal den. ³⁰ Když pak námořníci chtěli utéci z lodi a spustili člun na moře pod záminkou, že chtějí natahovat kotvy [také] z přidi, ³¹ řekl Pavel setníkovi a vojákům: "Jestliže oni nezůstanou na lodi, nebudete se moci zachránit!" ³² Tehdy vojáci usekli lana od člunu a nechali ho uplavat. ³³ A než se začalo rozednívat, vyzýval Pavel všechny, aby pojedli: "Dnes [již] čtrnáctý den čekáte, zůstáváte lační a nic nejíte. ³⁴ Proto vás prosím, abyste pojedli, neboť je to pro vaši záchranu; nikomu z vás totiž nespadne [ani] vlas z hlavy. ³⁵ A když to řekl, vzal chléb, přede všemi vzdal díky Bohu, nalámal a začal jíst. ³⁶ Všichni tedy byli povzbuzeni a pojedli. ³⁷ (Na lodi nás pak bylo celkem dvě stě sedmdesát šest duší.) ³⁸ A když se nasýtily pokrmem, sypali pšenici do loď. ³⁹ Když pak nastal den, nemohli tu zem poznat. Viděli však nějakou zátoku s břehem, na nějž chtěli, bude-li to možné, s lodí najet. ⁴⁰ Zbavili se tedy kotev a nechali [je] v moři. Rozvázali také provazy u kormidel a když vytáhli přední plachtu proti větru, dali se ke břehu. ⁴¹ Když však narazili na místo, [kde se schází] dvě moře, loď najela na mělčinu a příd' pevně uvázla a nemohla se pohnout, ale záď se lámala pod silou vln. ⁴² Vojáci tedy radili, že věžňové mají být zabiti, aby některý neuplavala a neunikl. ⁴³ Ale setník jejich záměru zabránil, protože chtěl zachránit Pavla. Poručil tedy těm, kdo uměli plavat, aby vyskočili první a dostali

se na zem ⁴⁴ a ostatní [za nimi] - někteří na prknech jiní na [věcech] z lodi. A tak se stalo, že se všichni ve zdraví dostali na zem.

28

¹ Když se tedy zachránili, zjistili, že se ten ostrov jmenuje Malta. ² A domorodci nám prokazovali neobyčejnou přívětivost. Zapálili totiž oheň a všechny nás přijali, kvůli dešti, který nastal, a kvůli zimě. ³ Když pak Pavel nasbíral spoustu roští a přikládal na oheň, zakousla se mu do ruky zmije, která unikala před teplem. ⁴ Když domorodci uviděli toho hada viset od jeho ruky, říkali jedni druhým: "Tento člověk je určitě vrah! Ačkoli se zachránil z moře, Spravedlnost mu nedovolila žít." ⁵ On ale setřásl hada do ohně a nic zlého se mu nestalo. ⁶ Oni však očekávali, že otec anebo náhle padne mrtev. A když dlouho čekali a viděli, že se mu nic zlého neděje, změnili názor a říkali, že je [to] bůh. ⁷ V těch místech měl pozemky přední [muž] toho ostrova, jménem Publius. Ten nás přijal a po tři dny [nás] přátelsky hostil. ⁸ Přihodilo se pak, že otec toho Publia ležel sužován horečkou a úplavicí. Pavel k němu přišel, a když se pomodlil, vložil na něj ruce a uzdravil ho. ⁹ A když se to stalo, přicházeli i ostatní [lidé] z toho ostrova, kteří byli nemocní, a byli uzdravováni. ¹⁰ Ti nás také zahrnuli mnoha poctami, a když jsme měli vyplout, naložili [nám], co jsme potřebovali. ¹¹ Po třech měsících jsme tedy vypluli na alexandrijské lodi se znakem Diovyh synů, která na tom ostrově přezimovala. ¹² A když jsme připluli do Syrakus, zůstali jsme [tam] tři dny. ¹³ Odtud jsme se oklikou dostali do Regia. Po jednom dni pak zavál jižní vítr a [my] jsme druhého dne přijeli do Puteol. ¹⁴ Tam jsme našli bratry, kteří žádali, abychom u nich sedm dní zůstali. A tak jsme se vydali k Římu. ¹⁵ Když pak o nás uslyšeli tamější bratři, vyšli nám naproti až k Appiově tržišti a ke Třem krčmám. Když je Pavel uviděl, poděkoval Bohu a nabyl odvahy. ¹⁶ A když jsme přišli do Říma, předal setník vězně veliteli gardy, ale Pavlovi bylo dovoleno, aby bydlel sám s vojákem, který ho hlídal. ¹⁷ Po třech dnech se pak stalo, že Pavel svolal přední z Židů a když se sešli, řekl jim: "Bratři, já jsem neudělal nic proti [našemu] lidu ani proti otcovským zvykům, [ale] byl jsem jako vězeň vydán z Jeruzaléma do rukou Římanů. ¹⁸ Ti mě vyslechli a chtěli propustit, protože na mně nebyla žádná smrtelná vina. ¹⁹ Když se ale Židé stavěli proti [tomu], byl jsem nucen odvolat se k císaři - [avšak] ne proto, abych nějak obviňoval svůj národ. ²⁰ A z toho důvodu jsem vás pozval, abych [vás] viděl a promluvil [s vámi], protože jsem svázán tímto řetězem kvůli naději Izraele." ²¹ Oni mu tedy řekli: "My jsme o tobě nedostali z Judska žádný dopis, ani [nám] nikdo z bratrů nepřišel podat zprávu nebo říci o tobě něco zlého. ²² Považujeme však za správné slyšet od tebe, jak smýšlíš; je nám totiž o té sektě známo, že se všude mluví proti [ní]." ²³ A když mu určili den, sešlo se jich mnoho k němu tam, kde byl ubytován, a [on] jim vykládal a svědčil o Božím království a od rána až do večera je z Mojžíšova zákona a Proroků přesvědčoval o Ježíši. ²⁴ A někteří se tím, co říkal, dali přesvědčit, jiní však nevěřili. ²⁵ Neměli tedy mezi sebou shodu a začali se rozcházet poté, co Pavel řekl to jedno slovo: "Duch Svatý dobře mluvil k našim otcům skrze proroka Izaiáše, ²⁶ když řekl: 'Jdi k tomuto lidu a řekni: Sluchem uslyšíte, ale nijak nepochopíte a zrakem uvidíte, ale nijak neprohlédnete. ²⁷ Neboť srdce tohoto lidu ztuhlne a svými ušima ztěžka slyší. Své oči [pevně] zavře, aby snad očima neuviděli, ušima neuslyšeli a srdcem nepochopili a neobrátili se abych je neuzdravil.'" ²⁸ Ať je vám tedy známo, že toto Boží spasení bylo posláno pohanům, a ti uslyší!" ²⁹ A když to řekl, Židé odešli a měli mezi sebou veliké hádky. ³⁰ Pavel pak zůstal celé dva roky ve vlastním pronájmu a přijímal všechny, kdo k němu přicházeli, ³¹ kázal Boží království a učil o Pánu Ježíši Kristu se vsí smělostí a bez překážek.

Římanům

¹ Pavel, služebník Ježíše Krista povoláný apoštol, oddělený pro Boží evangelium, ² které [Bůh] předem zaslíbil skrze své proroky ve svatých Písmech, ³ ohledně jeho Syna - který podle těla povstal z Davidova semene ⁴ a který byl podle Ducha svatosti mocně označen za Božího Syna skrze vzkříšení z mrtvých - našeho Pána Ježíše Krista, ⁵ skrze něhož jsme přijali [tuto] milost, totiž apoštolství pro jeho jméno, k poslušnosti víry mezi všemi národy, ⁶ mezi nimiž jste i vy, povolání Ježíše Krista, ⁷ všem, kteří jsou v Římě, milovaným Božím, povoláním svatým: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ⁸ Především pak děkuji svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, že vaše víra se rozhláší po celém světě. ⁹ Neboť Bůh, kterému sloužím svým duchem v evangeliu jeho Syna, je mi svědkem, jak se o vás neustále zmiňuji, ¹⁰ když ve svých modlitbách žádám, aby se mi někdy už konečně podařilo přijít z Boží vůle k vám. ¹¹ Neboť vás toužím vidět, abych vám předal nějaký duchovní dar k vašemu posílení, ¹² to jest abych byl spolu s vámi potěšen skrze vaši i moji společnou víru. ¹³ Nechci však bratři, abyste nevěděli, že jsem se mnohokrát rozhodl přijít k vám (ale až dosud jsem měl překážky), abych měl nějaké ovoce i mezi vámi, tak jako i mezi ostatními národy. ¹⁴ Jsem dlužníkem Řeků i cizích národů, jak moudrých, tak nemoudrých, ¹⁵ takže pokud se mne týče, jsem připraven kázat evangelium i vám, kteří [jste] v Římě. ¹⁶ Nestydím se totiž za Kristovo evangelium, neboť je [to] Boží moc ke spasení každého, kdo věří, předně Žida, ale i Řeka. ¹⁷ Neboť v něm je zjevena Boží spravedlnost z víry k víře, jak je napsáno: "Spravedlivý pak bude žít z víry." ¹⁸ Z nebe se zjevuje Boží hněv proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, kteří zadržují pravdu nepravostí. ¹⁹ Vždyť to, co může být o Bohu poznáno, je jim zjevné, Bůh jim [to] přece zjevil. ²⁰ Jeho neviditelné [znaky], totiž ta jeho věčná moc a božství, jsou přece od stvoření světa jasně vidět, když [lidé] přemýšlejí o [jeho] díle, takže nemají výmluvu. ²¹ Protože když poznali Boha, neoslavovali [ho] jako Boha, ani nebyli vděční, ale ve svých myšlenkách propadli marnosti a jejich nerozumné srdce bylo zatemněno. ²² Prohlašují se za moudré, ale stali se blázny. ²³ A zaměnili slávu nepomíjejícího Boha za zpodobení obrazu pomíjejícího člověka, ptáků, zvěře a plazů. ²⁴ A proto je Bůh vydal v žádostech jejich srdce nečistotě, aby navzájem zneuctívali svá těla, ²⁵ ty, kteří zaměnili Boží pravdu za lež a ctili stvoření a sloužili mu raději nežli Stvořiteli, který je požehnaný na věky. Amen. ²⁶ Proto je Bůh vydal hanebným vášním; neboť i jejich ženy zaměnily přirozené obcování za to, které je proti přirozenosti. ²⁷ A podobně i muži opustili přirozené obcování se ženou a ve své touze se rozpálili k sobě navzájem, takže muži páchají nestydatost s muži a sami na sobě dostávají nutnou odplatu za ten svůj blud. ²⁸ A poněvadž neuznali za dobré mít Boha ve známosti, vydal je Bůh zvrácené mysli, aby dělali to, co se nemá. ²⁹ Jsou naplněni veškerou nepravostí, smilstvem, ničemností, lakotou, zlobou, plní závisti, vraždy, svárlivosti, lsti, zlomyslnosti; ³⁰ donašeči, pomlouvači, nenávidící Boha, zpušní, pyšní, vychloubační, kteří vyhledávají zlé věci, neposlouchají rodiče; ³¹ nerozumní, nedodržující smlouvy, bezcitní, nesmiřitelní, nemilosrdní, ³² kteří ačkoli znají Boží spravedlivé ustanovení, že ti, kteří provozují takové věci, zasluhují smrt, nejenže je dělají [také], ale dokonce [to] těm, kteří [je] provozují, schvalují.

2

¹ Proto nemáš výmluvu, ó každý člověče, který soudíš, neboť v čem soudíš jiného, [v tom] odsuzuješ sám sebe, poněvadž [ty,] který soudíš, děláš totéž. ² Víme přece, že Boží soud proti těm, kteří dělají takové věci, je podle pravdy. ³ Domníváš se tedy, ó člověče, který soudíš ty, kteří provozují takové věci, a [přitom] děláš totéž, že ty unikneš Božímu soudu? ⁴ Anebo pohrdáš bohatstvím jeho laskavosti, shovívavosti a trpělivosti? Nevíš, že Boží dobrota tě vede k pokání? ⁵ Ale [ty] podle své tvrdosti a nekajícího srdce sám sobě shromažďuješ hněv ke dni hněvu a zjevení spravedlivého Božího soudu. ⁶ On "odplatí každému podle jeho skutků": ⁷ těm, kteří vytrvalostí v konání dobra hledají slávu, čest a nesmrtelnost, věčným životem; ⁸ těm však, kteří jsou svárliví a neposlušní pravdě, ale

poslouchají nepravost, [odplatí] zuřivostí a hněvem, ⁹ soužením a úzkostí, duši každého člověka, který koná zlo, předně Židu, ale i Řeku. ¹⁰ Avšak sláva, čest a pokoj každému, kdo koná dobro, předně Židu, ale i Řeku. ¹¹ Neboť Bůh nestraní nikomu. ¹² Všichni, kteří hřešili bez Zákona, bez Zákona také zahynou; a všichni, kteří hřešili pod Zákonom, budou Zákonem souzeni. ¹³ (Neboť před Bohem nejsou spravedliví ti, kdo Zákon slyší, ale ospravedlnění budou ti, kdo Zákon plní. ¹⁴ Když totiž pohané, kteří nemají Zákon, dělají z přirozenosti to, co Zákon [přikazuje], takoví, ač nemají Zákon, jsou Zákonem sami sobě. ¹⁵ Takoví prokazují dílo Zákona zapsaného v jejich srdcích, [což] dosvědčuje i jejich svědomí a myšlenky, které se navzájem obviňují anebo obhajují.) ¹⁶ [To se stane] v den, kdy Bůh bude soudit lidská tajemství podle mého evangelia skrze Ježíše Krista. ¹⁷ Hle, ty si říkáš Žid, spoléháš na Zákon a chlubiš se Bohem. ¹⁸ Znáš [jeho] vůli a rozeznáváš, co je správné, neboť jsi vyučován ze Zákona. ¹⁹ Jsi přesvědčen, [že] jsi vůdcem slepých a světlem těch, kteří jsou ve tmě, ²⁰ vychovatelem nemoudrých, učitelem nemluvnat, [někým,] kdo má obraz poznání a pravdy v Zákoně. ²¹ [Proč] tedy ty, který učíš jiného, neučíš sám sebe? Ty, který vyhlašuješ, [že] se nemá krást, kradeš? ²² Ty, který říkáš: "Necizolož!" cizoložíš? Ty, který se štítíš model, se dopouštíš svatokrádeže? ²³ [Ty], který se chlubiš Zákonem, znuctíváš Boha přestupováním Zákona? ²⁴ Neboť "Boží jméno je mezi pohany tupeno kvůli vám", jak je napsáno. ²⁵ Obřízka totiž skutečně prospívá, dodržíš-li Zákon; pokud jsi však přestupníkem Zákona, tvá obřízka se stala neobřízkou. ²⁶ Jestliže tedy neobřezaný [člověk] zachovává ustanovení Zákona, nebude se jeho neobřízka počítat za obřízku? ²⁷ A nebude ten, který [je] podle těla neobřezán, [ale] plní Zákon, soudit tebe, který [i] s literou a obřízkou Zákon přestupuješ? ²⁸ Židem totiž není ten, kdo [je jím] zjevně a obřízka není to, co [je] zjevné na těle; ²⁹ ale Židem [je] ten, kdo [je jím] v nitru a [má] srdce obřezané Duchem, ne literou, jehož chvála není od lidí, ale od Boha.

3

¹ Jakou [má] tedy Žid výhodu? A jaký [je] užitek obřízky? ² Veliký v každém ohledu! Předně ovšem [ten], že [jím] byla svěřena Boží slova. ³ Co totiž [na tom], jestliže někteří neuvěřili? Zruší snad jejich nevěra Boží věrnost? ⁴ V žádném případě! Ať je však Bůh pravdomluvný a každý člověk lhář, jak je napsáno: "Abys byl shledán spravedlivým ve svých slovech a zvítězil, kdyby ses soudil." ⁵ Jestliže však naše nepravost dokazuje Boží spravedlnost, co řekneme? [Je] snad Bůh nespravedlivý, když vylévá svůj hněv? (Mluvíme po lidsku.) ⁶ V žádném případě! Vždyť jak by [potom] Bůh soudil svět? ⁷ Jestliže se totiž mou lží rozhojnila Boží pravda k jeho slávě, proč jsem tedy ještě souzen jako hříšník? ⁸ A [proč] neříci: "Čiňme zlé věci, aby přišly dobré," jak nás pomlouvají a jak někteří tvrdí, že my říkáme? Jejich odsouzení je spravedlivé. ⁹ Co tedy? Máme [nějakou] přednost? Vůbec ne; vždyť jsme již dříve obvinili jak Židy, tak Řeky, že jsou všichni pod hříchem, ¹⁰ jak je napsáno: "Není spravedlivého, [není] ani jednoho. ¹¹ Není, kdo by rozuměl, není, kdo by hledal Boha. ¹² Všichni se odchýlili, společně se stali neužitečnými; není, kdo by konal dobro, není ani jeden." ¹³ "Jejich hrdlo [je] otevřený hrob, svými jazyky podváděli." "Pod jejich rty [je] jed lýtých hadů." ¹⁴ "Jejich ústa jsou plná zlořečení a hořkosti." ¹⁵ "Jejich nohy jsou rychlé k prolítí krve; ¹⁶ zkáza a bída [je] na jejich cestách ¹⁷ a cestu pokoje nepoznali." ¹⁸ "Před jejich očima není Boží bázně." ¹⁹ Víme pak, že cokoli Zákon říká, říká těm, kdo jsou pod Zákonom, aby byla zacpána všechna ústa a aby všechen svět byl vinen před Bohem. ²⁰ Na základě skutků Zákona totiž nebude v jeho očích ospravedlněno žádné tělo; neboť skrze Zákon [přichází] poznání hříchu. ²¹ Nyní je však bez Zákona zjevena Boží spravedlnost, dosvědčovaná Zákonem i Proroky, ²² totiž Boží spravedlnost skrze víru Ježíše Krista ke všem a na všechny, kdo věří. Není totiž rozdíl, ²³ neboť všichni zhřešili a chybí jim Boží sláva. ²⁴ Jsou [však] zadarmo ospravedlňováni jeho milostí, skrze vykoupení, které [je] v Ježíši Kristu, ²⁵ jehož Bůh určil za nástroj smíření skrze víru v jeho krev, aby prokázal svou spravedlnost; [neboť] Bůh ve své shovívavosti prominul předešlé hříchy, ²⁶ aby prokázal svou spravedlnost v nynějším čase, aby byl spravedlivým a ospravedlňujícím toho, kdo [je] z Ježíšovy víry. ²⁷ Kde je tedy ta chloubka? Byla vyloučena. Skrze jaký zákon? [Snad] skutků? Nikoli, ale skrze zákon víry. ²⁸ Máme tedy za to, že člověk je ospravedlňován vírou bez skutků

Zákona. ²⁹ [Je] snad Bůh jenom Židů? Není také pohanů? Ano, [je] i pohanů, ³⁰ poněvadž [je] jeden Bůh, který ospravedlní obřezané z víry a neobřezané skrze víru. ³¹ Rušíme tedy vírou Zákon? V žádném případě! Naopak, Zákon potvrzujeme.

4

¹ Co tedy řekneme? [Čeho] dosáhl Abraham, náš otec podle těla? ² Byl-li totiž Abraham ospravedlněn na základě skutků, má se čím chlubit, ale ne před Bohem! ³ Neboť co říká Písmo? "Abraham uvěřil Bohu a bylo mu [to] počteno za spravedlnost." ⁴ Tomu, kdo koná skutky, se nepočítá odplata podle milosti, ale podle dluhu. ⁵ Avšak tomu, kdo nekoná skutky, ale věří v Toho, který ospravedlňuje bezbožného, se počítá jeho víra za spravedlnost. ⁶ Právě tak i David blahoslaví člověka, kterému Bůh přičítá spravedlnost bez skutků: ⁷ "Blaze [těm], kterým byly odpuštěny nepravosti a jejichž hříchy byly přikryty. ⁸ Blaze muži, kterému Pán už nepočítá hřích." ⁹ [Vztahuje se] tedy toto blahoslavení na obřízku, anebo i na neobřízku? Říkáme přece, že Abrahamovi byla víra počtena za spravedlnost. ¹⁰ Jak [mu] tedy byla počtena? Když byl obřezán, anebo [ještě] neobřezán? Nebylo [to] v obřízce, ale před obřezáním! ¹¹ A znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti [z] víry, kterou [měl už] před obřezáním, aby byl otcem všech, kdo věří v neobřízku, aby i jim byla přičtena spravedlnost, ¹² a otcem obřízky těch, kdo nejsou jen z obřízky, ale kteří také kráčí ve šlépějích víry našeho otce Abrahama, která byla před obřezáním. ¹³ Neboť zaslíbení, že bude dědicem světa, nebylo Abrahamovi a jeho semeni [dáno] skrze Zákon, ale skrze spravedlnost víry. ¹⁴ Jestliže [jsou] totiž dědici ti, kteří jsou ze Zákona, [pak] je zmařena víra a zrušeno zaslíbení. ¹⁵ (Zákon přece působí hněv; neboť kde není Zákon, [není] ani přestoupení.) ¹⁶ [Je] proto z víry, aby [bylo] podle milosti, aby zaslíbení bylo jisté všemu semeni, nejen tomu, které je ze Zákona, ale také tomu, které je z Abrahamovy víry. [Vždyť] on je otcem nás všech ¹⁷ (jak je napsáno: "Ustanovil jsem tě otcem mnohých národů") před Bohem, kterému uvěřil, který obživuje mrtvé a povolává věci, které nejsou, jako by byly. ¹⁸ [Abraham] uvěřil v naději proti [vší] naději, takže se stal otcem mnohých národů podle toho výroku: "Tolik bude tvého semene." ¹⁹ Neochaboval ve víře: nehleděl na své již umrtvené tělo (bylo mu přibližně sto let), ani na mrtvost Sářina lůna; ²⁰ nepochyboval tedy v nevěře o Božím zaslíbení, ale byl posílen vírou, když dal slávu Bohu, ²¹ v plné jistotě, že co [Bůh] zaslíbil, je schopen i vykonat. ²² A proto "mu [to] bylo počteno za spravedlnost". ²³ Že "mu [to] bylo počteno" však není napsáno jen kvůli němu, ²⁴ ale také kvůli nám, kterým [to] má být počteno, [nám,] věřícím v Toho, který vzkřísil z mrtvých našeho Pána Ježíše. ²⁵ On byl vydán pro naše provinění a vzkříšen pro naše ospravedlnění.

5

¹ Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána, Ježíše Krista, ² skrze něhož také máme vírou přístup k této milosti, ve které stojíme a chlubíme se v naději Boží slávy. ³ A nejen [to,] ale chlubíme se i soužením, neboť víme, že soužení působí vytrvalost, ⁴ vytrvalost spolehlivost a spolehlivost naději. ⁵ A naděje nezahanbuje; neboť v našich srdcích je rozlita Boží láska skrze Ducha Svatého, který nám byl dán. ⁶ Kristus totiž, když jsme my ještě byli bezmocní, v určený čas zemřel za bezbožné. ⁷ (Neboť sotva kdo zemře za spravedlivého, ačkoli za dobrého by se snad i někdo zemřít odvážil.) ⁸ Bůh však dokazuje svoji lásku k nám, neboť když jsme ještě byli hříšníci, Kristus zemřel za nás. ⁹ Když jsme [tedy] nyní ospravedlněni jeho krví, budeme potom mnohem spíše skrze něho zachráněni před hněvem. ¹⁰ Neboť jestliže, když jsme [ještě] byli nepřátelé, byli jsme s Bohem smířeni skrze smrt jeho Syna, mnohem spíše, když jsme [již] smířeni, budeme zachráněni jeho životem. ¹¹ A nejen [to,] ale chlubíme se také Bohem skrze našeho Pána, Ježíše Krista, skrze něhož jsme nyní přijali smíření. ¹² A proto, jako skrze jednoho člověka vešel do světa hřích a skrze hřích smrt, tak také smrt přešla na všechny lidi, poněvadž všichni zhřešili - ¹³ (neboť hřích byl na světě už před Zákonem, ale když není Zákon, hřích se nepočítá. ¹⁴ Smrt však kralovala od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo nezhřešili podobným přestoupením jako Adam, který je obrazem toho budoucího. ¹⁵ Není tomu však s obdarováním tak jako s proviněním? Vždyť jestliže proviněním toho jednoho jich mnoho zemřelo, mnohem

spíše se k mnohým rozhojnila Boží milost a dar v milosti toho jednoho člověka, Ježíše Krista! ¹⁶ A není [tomu] s darem tak jako [s tím, co přišlo] skrze [toho] jednoho, který zhřešil? Vždyť soud nad jedním [proviněním vedl] k odsouzení, obdarování pak [vede] z mnoha provinění k ospravedlnění! ¹⁷ Jestliže totiž kvůli provinění jednoho [člověka] kralovala skrze toho jednoho smrt, mnohem spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a daru spravedlnosti, budou kralovat v životě skrze toho jednoho, Ježíše Krista! ¹⁸ Tak tedy, jako skrze jediné provinění [přišlo] na všechny lidi odsouzení, tak také skrze jediný spravedlivý čin [přišlo] na všechny lidi ospravedlnění života. ¹⁹ Neboť jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšnými, tak se také poslušností jednoho mnozí stanou spravedlivými. ²⁰ Zákon však přišel [proto], aby se rozhojnilo provinění; ale kde se rozhojnil hřích, [tam] se ještě více rozhojnila milost, ²¹ aby tak jako skrze smrt zavládl hřích, i milost zavládla skrze spravedlnost k věčnému životu skrze našeho Pána, Ježíše Krista.

6

¹ Co tedy řekneme? Máme zůstat v hříchu, aby se rozhojnila milost? ² V žádném případě! Jak bychom mohli ještě žít v hříchu [my,] kdo jsme mu zemřeli? ³ Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni do Krista Ježíše, jsme pokřtěni do jeho smrti? ⁴ Jsme s ním tedy skrze křest pohřbeni do smrti, abychom tak jako byl Kristus vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, i my mohli začít chodit v novosti života. ⁵ Jestliže jsme s ním tedy srostlí zpodobení jeho smrti, budeme jistě [takoví] i ohledně vzkříšení. ⁶ Víme [přece], že náš starý člověk byl ukřižován s [ním], aby bylo odstraněno tělo hříchu, abychom již dále nesloužili hříchu. ⁷ Neboť kdo zemřel, je ospravedlněn od hříchu. ⁸ Jestliže jsme tedy s Kristem zemřeli, věříme, že s ním také budeme žít. ⁹ Víme [přece], že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nepanuje. ¹⁰ Neboť že zemřel, zemřel hříchu jednou provždy, [ale] že žije, žije Bohu. ¹¹ Tak se i vy považujte za vskutku mrtvé hříchu, ale za živé Bohu v Kristu Ježíši, našem Pánu. ¹² Ať tedy ve vašich smrtelných tělech nevládne hřích, tak abyste ho poslouchali v jeho žádostech. ¹³ Také nevydávajte své údy hříchu za nástroje nepravosti, ale vydejte se Bohu jako [ti], kdo ožili z mrtvých a své údy [vydejte] Bohu za nástroje spravedlnosti. ¹⁴ Neboť hřích nad vámi nebude panovat, protože nejste pod Zákonem, ale pod milostí. ¹⁵ Co tedy? Máme hřešit, když nejsme pod Zákonem, ale pod milostí? V žádném případě! ¹⁶ Nevíte snad, že [když] se někomu vydáváte za služebníky, abyste [ho] poslouchali, [pak] jste služebníky toho, koho posloucháte, ať už hříchu ke smrti, nebo poslušnosti ke spravedlnosti? ¹⁷ Ale díky Bohu, že ačkoli jste byli služebníci hříchu, uposlechli jste ze srdce [ten] způsob učení, do kterého jste byli uvedeni. ¹⁸ Když jste tedy byli osvobozeni od hříchu, byli jste podrobeni do služby spravedlnosti. ¹⁹ Pro slabost vašeho těla [to] říkám po lidsku: Jako jste vydali své údy za služebníky nečistoty a nepravosti k [páchání] nepravosti, tak tedy nyní vydejte své údy za služebníky spravedlnosti k posvěcení. ²⁰ Když jste totiž byli služebníci hříchu, byli jste svobodní od spravedlnosti. ²¹ Jaký jste pak tehdy měli užitek z těch věcí, za které se nyní stydíte? Vždyť jejich výsledkem [je] smrt! ²² Nyní však, když jste osvobozeni od hříchu a podrobeni do služby Bohu, máte svůj užitek [vedoucí] k posvěcení a výsledkem je věčný život. ²³ Neboť odplatou za hřích [je] smrt, ale Božím darem [je] věčný život v našem Pánu, Ježíši Kristu.

7

¹ Nevíte snad, bratři (mluvím přece k těm, kdo znají Zákon), že Zákon panuje nad člověkem [jen] po dobu [jeho] života? ² Neboť vdaná žena je zákonem vázána k živícímu muži, ale kdyby ten muž zemřel, je zproštěna zákona o muži. ³ A proto, oddá-li se jinému muži, zatímco její muž žije, bude nazvána cizoložnicí. Jestliže však její muž zemře, je od toho zákona svobodná, takže není cizoložnicí, když se oddá jinému muži. ⁴ A tak jste i vy, moji bratři, skrze Kristovo tělo umrtvení Zákonu, abyste se oddali jinému - tomu, který byl vzkříšen z mrtvých - abychom mohli nést ovoce Bohu. ⁵ Když jsme totiž byli v těle, vášně hříchů, [probouzené] skrze Zákon, působily v našich údech k plození ovoce smrti. ⁶ Nyní jsme však zproštěni Zákona, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli drženi, abychom sloužili [Bohu] v novosti Ducha a ne ve starobě litery. ⁷ Co tedy řekneme? [Že] Zákon [je] hřích? V žádném případě! Avšak hřích jsem nepoznal [jinak] než skrze

Zákon. Vždyť ani o žádosti bych nevěděl, kdyby Zákon neřikal: "Nebudeš žádostivý!"⁸ Hřích se pak skrze to přikázání chopil příležitosti a způsobil ve mně veškerou žádost. Bez Zákona [je] tedy hřích mrtev.⁹ Já jsem pak kdysi žil bez Zákona, ale když přišlo přikázání, hřích ožil¹⁰ a já jsem zemřel. A ukázalo se, že přikázání, které [mělo být] k životu, [je] mi ke smrti.¹¹ Neboť hřích, který se skrze to přikázání chopil příležitosti, mne oklamal a skrze ně [mne] zabil.¹² Zákon [je] tedy jistě svatý a přikázání [je] svaté, spravedlivé a dobré.¹³ Stalo se mi tedy to dobré smrtí? V žádném případě! Avšak hřích, aby se ukázal hříchem, mi skrze to dobré působí smrt, aby se hřích skrze přikázání stal nadmíru hříšným.¹⁴ Víme přece, že Zákon je duchovní, ale já jsem tělesný, zaprodaný hříchu.¹⁵ Nerozumím totiž [tomu], co dělám; neboť nekonám to, co chci, ale dělám to, co nenávidím.¹⁶ Jestliže tedy dělám to, co nechci, souhlasím se Zákonem, že [je] dobrý.¹⁷ Nyní to pak již nedělám já, ale hřích, který ve mně přebývá.¹⁸ Vím totiž, že ve mně (to jest v mém těle), nepřebývá [nic] dobrého. Neboť chtění mám [u sebe] pohotově, ale vykonání toho dobrého nenacházím.¹⁹ Nekonám totiž dobro, které chci, ale zlo, které nechci, to dělám.²⁰ Jestliže pak dělám to, co nechci, [pak] to již nedělám já, ale hřích, který ve mně přebývá.²¹ Nacházím tedy zákon, že když chci dělat dobro, mám [u sebe] pohotově zlo.²² Podle vnitřního člověka totiž radostně souhlasím s Božím Zákonem,²³ ale ve svých údech vidím jiný zákon, který bojuje proti zákonu mé mysli a činí mě zajatcem zákona hříchu, který je v mých údech.²⁴ Já ubohý člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrtí? ²⁵ Děkuji Bohu - skrze Ježíše Krista, našeho Pána! A tak tedy tentýž já sloužím myslí Zákonu Božímu, ale tělem zákonu hříchu.

8

¹ A proto již [není] žádné odsouzení pro ty, kdo jsou v Kristu Ježíši, kteří nechodí podle těla, ale podle Ducha. ² Neboť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mě osvobodil od zákona hříchu a smrti. ³ Neboť co [bylo] pro Zákon nemožné, protože byl slabý kvůli tělu, [to] Bůh [vykonat], když poslal svého vlastního Syna v podobě těla hříchu a kvůli hříchu. Odsoudil hřích v těle, ⁴ aby byl spravedlivý požadavek Zákona naplněn v nás, kdo nechodíme podle těla, ale podle Ducha. ⁵ Ti, kdo jsou podle těla, totiž myslí na věci těla, ale ti, kdo [jsou] podle Ducha, na věci Ducha. ⁶ Neboť smýšlení těla [je] smrt, ale smýšlení Ducha [je] život a pokoj. ⁷ Smýšlení těla [je] proto v nepřátelství vůči Bohu, neboť není a vlastně ani nemůže být poddáno Božímu zákonu. ⁸ A tak ti, kteří jsou v těle, se Bohu líbit nemohou. ⁹ Vy však nejste v těle, ale v Duchu, pokud ve vás přebývá Duch Boží. Jestliže pak někdo nemá Kristova Ducha, ten není jeho. ¹⁰ Jestliže však [je] Kristus ve vás, [je] sice tělo mrtvé kvůli hříchu, ale duch žije kvůli spravedlnosti. ¹¹ Jestliže tedy Duch Toho, který vzkřísil Ježíše z mrtvých, přebývá ve vás, [pak] Ten, který vzkřísil z mrtvých Krista, obživí i vaše smrtelná těla skrze svého Ducha přebývajícího ve vás. ¹² A tak tedy, bratři, nejsme dlužníci těla, abychom žili podle těla. ¹³ Zijete-li totiž podle těla, zemřete; jestliže však skutky těla umrtvujete Duchem, budete žít. ¹⁴ Neboť všichni, kdo jsou vedeni Božím Duchem, ti jsou Boží synové. ¹⁵ Nepřijali jste přece ducha otroctví, abyste se znovu báli, ale přijali jste Ducha synovství, v němž voláme Abba, Otče! ¹⁶ Sám Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. ¹⁷ A jestliže děti, [pak] i dědicové, totiž dědicové Boží a spolutědicové Kristovi, abychom jestliže s [ním] trpíme, byli s [ním] také oslaveni. ¹⁸ Mám totiž za to, že utrpení nynějšího času nejsou srovnatelná s tou slávou, která se má zjevit na nás. ¹⁹ Neboť stvoření napjatě vyhlíží a očekává zjevení Božích synů ²⁰ (stvoření je totiž poddáno marnosti, ne dobrovolně, ale kvůli tomu, který [je] poddal) ²¹ v naději, že i ono samo bude vysvobozeno z otroctví zkázy do svobody slávy Božích dětí. ²² Víme přece, že všechno stvoření až dosud společně sténá a pracuje k porodu. ²³ A nejen ono, ale i my, kteří máme prvotiny Ducha, i my sami v sobě sténáme, zatímco očekáváme přijetí za syny, [to jest] vykopení svého těla. ²⁴ Byli jsme totiž spaseni nadějí. Avšak naděje, která je zjevná, není naděje. (Vždyť proč by někdo doufal [v to], co vidí?) ²⁵ Doufáme-li však [v to], co nevidíme, [pak to] vytrvale očekáváme. ²⁶ A tak [nám] také Duch pomáhá v našich slabostech. Vždyť [ani] nevíme, [za] co bychom se měli modlit, jak je potřeba, ale sám Duch oroduje za nás nevyсловným sténáním. ²⁷ A ten, který zkoumá srdce, ví, jaké [je] smýšlení Ducha, že podle Boží [vůle] prosí za svaté. ²⁸ Víme pak, že těm, kteří milují Boha, všechny věci napomáhají k dobrému, [totiž] těm, kteří jsou povoláni podle

[jeho] předsevzetí. ²⁹ Neboť ty, které předzvěděl, také předurčil, [aby byli] připodobnění obrazu jeho Syna, aby on byl prvorozený mezi mnoha bratry. ³⁰ [Ty], které předurčil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také oslavil. ³¹ Co k tomu tedy řekneme? Když [je] Bůh s námi, kdo proti nám? ³² Jak by nám Ten, který neušetřil svého vlastního Syna, ale vydal ho za nás [za] všechny, nedaroval s ním také všechny věci? ³³ Kdo obviní Boží vyvolené? [Vždyť] Bůh, ten ospravedlňuje! ³⁴ Kdo [nás] odsoudí? [Vždyť] Kristus, ten zemřel, ale hlavně byl vzkříšen [z mrtvých]; ten je také po Boží pravici a oroduje za nás! ³⁵ Kdo nás oddělí od Kristovy lásky? [Snad] soužení, úzkost nebo pronásledování? [Snad] hlad, nahota, nebezpečí nebo meč? ³⁶ Jak je napsáno: “Pro tebe jsme zabíjeni celý den, počítáni jsme za ovce na porážku.” ³⁷ Ale v tom všem skvěle vítězíme skrze Toho, který si nás zamiloval. ³⁸ Jsem totiž přesvědčen, že smrt ani život, andělé, vrchnosti ani mocnosti, věci přítomné ani budoucí, ³⁹ výšina ani hlubina ani žádné jiné stvoření nás nebude moci oddělit od Boží lásky, která [je] v Kristu Ježíši, našem Pánu.

9

¹ Říkám pravdu v Kristu, nelžu; i mé svědomí dosvědčuje v Duchu Svatém, ² že mám veliký zármutek a neustálou bolest ve svém srdci. ³ Neboť bych si přál být sám zavržen od Krista ve prospěch svých bratrů, svých příbuzných podle těla, ⁴ kteří jsou Izraelité, jimž [patří] synovství, sláva i smlouvy, vydání Zákona, bohoslužba i zaslíbení, ⁵ jejichž [jsou] otcové a z nichž podle těla [pochází] Kristus, který je nade vším, požehnaný Bůh na věky. Amen. ⁶ Avšak ne že by Boží slovo selhalo. Neboť ne všichni, kdo [pocházejí] z Izraele, [jsou] Izrael. ⁷ Také ne proto, že jsou símě Abrahamovo, [jsou] všichni [jeho] dětmi, ale: “Tvé símě bude povoláno v Izákovi.” ⁸ To jest: Božími dětmi nejsou děti těla, ale za símě se počítají děti zaslíbení. ⁹ Neboť toto [je] slovo zaslíbení: “V tento čas přijdu a Sára bude mít syna.” ¹⁰ A nejen [to], ale také když Rebeka počala z jednoho [muže], našeho otce Izáka, [dva syny] ¹¹ (totiž ještě než se narodili a než udělali cokoli dobrého nebo zlého, aby Boží předsevzetí zůstalo podle vyvolení, ne na základě skutků, ale z Toho, který povolává), ¹² bylo jí řečeno: “Starší bude sloužit mladšímu.” ¹³ Jak je napsáno: “Jákoba jsem si zamiloval, ale Ezaua jsem pojal v nenávisť.” ¹⁴ Co tedy řekneme? [Je] snad u Boha nespravedlnost? V žádném případě! ¹⁵ Vždyť Mojžíšovi říká: “Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.” ¹⁶ A tak nezáleží na tom, kdo chce, ani na tom, kdo usiluje, ale na Bohu, který se smilovává. ¹⁷ Faraoнови přece Písmo říká: “Právě proto jsem tě pozdvihl, abych na tobě ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi.” ¹⁸ A tak se tedy smilovává, nad kým chce, a koho chce, zatvrzuje. ¹⁹ Řekneš mi však: “Proč je [tedy] ještě nespokojen? Vždyť kdo se vzepřel jeho vůli?” ²⁰ Ale kdo jsi přece ty, ó člověče, že odmlouváš Bohu? Řekne snad výtvar [svému] tvůrci: “Proč jsi mě udělal takto?” ²¹ Nemá snad hrnčír moc nad hlinou, aby udělal ze stejné hmoty jednu nádobu ke cti a jinou k hanbě? ²² A [co když] Bůh snášel s velikou trpělivostí nádobu hněvu, připravené ke zničení, protože chtěl ukázat hněv a oznámit svou moc? ²³ A [co když] chtěl oznámit bohatství své slávy na nádobách milosrdenství, které předem připravil k slávě, ²⁴ totiž na nás, které povolal nejen ze Židů, ale i z pohanů? ²⁵ Jak také říká skrze Ozeáš: “Ne svůj lid nazvu svým lidem a nemilovanou [nazvu] milovanou. ²⁶ A stane se, [že] na místě, kde jim bylo řečeno: ‘Vy nejste můj lid’, tam budou nazváni ‘Synové živého Boha.’” ²⁷ Izaiáš pak volá nad Izraelem: “[I] kdyby byl počet synů Izraele jako [je] písku v moři, [jen] ostatek bude zachráněn. ²⁸ Neboť [on] naplní [své] slovo ve spravedlnosti, a [to] rychle; neboť Pán vykoná [své] slovo na zemi rychle.” ²⁹ A jak předem řekl Izaiáš: “Kdyby nám Pán zástupů nezanechal semeno, byli bychom jako Sodoma, Gomoré bychom byli podobni!” ³⁰ Co tedy řekneme? Že pohané, kteří spravedlnost nevyhledávali, dosáhli spravedlnosti, totiž spravedlnosti z víry, ³¹ avšak Izrael, který vyhledával spravedlnost Zákona, k zákonu spravedlnosti nedospěl. ³² Proč? Protože [ji] nehledal z víry, ale jako [by byla] na základě skutků Zákona. Narazili na kámen úrazu, ³³ jak je napsáno: “Hle, pokládám na Sionu kámen úrazu a skálu pohoršení a nikdo, kdo v něj věří, nebude zahanben.”

10

¹ Bratři, touha mého srdce a modlitba k Bohu za Izrael je, aby byli spaseni. ² Neboť

jim vydávám svědectví, že mají horlivost pro Boha, ale ne podle [pravého] poznání. ³ Nepoddali se totiž Boží spravedlnosti, protože Boží spravedlnost neznají a snaží se ustanovit svou vlastní spravedlnost. ⁴ Vždyť cílem Zákona [je] Kristus, k ospravedlnění každého věřícího. ⁵ Neboť Mojžíš píše o spravedlnosti, která [je] ze Zákona, [toto]: “Člověk, který dělá tyto věci, bude jimi živ.” ⁶ Spravedlnost z víry však mluví takto: “Neříkej ve svém srdci: ‘Kdo vystoupí do nebe?’ (to jest přivést Krista dolů), ⁷ anebo: ‘Kdo sestoupí do propasti?’ (to jest vyvést Krista z mrtvých).” ⁸ Co tedy říká? “Blízko tebe je slovo; ve tvých ústech a ve tvém srdci.” (To jest to slovo víry, které kážeme): ⁹ Vyznáš-li svými ústy Pána Ježíše a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. ¹⁰ Srdcem se totiž věří ke spravedlnosti a ústy se vyznává ke spasení. ¹¹ Vždyť Písmo říká: “Nikdo, kdo v něj věří, nebude zahanben.” ¹² Nemí totiž rozdílu mezi Židem a Řekem, neboť tentýž Pán všech [je] bohatý ke všem, kdo ho vzývají. ¹³ Neboť “každý, kdo by vzýval jméno Pána, bude spasen.” ¹⁴ Jak ale budou vzývat [Toho,] v něhož neuvěřili? A jak uvěří [v Toho,] o němž neslyšeli? A jak uslyší bez kazatele? ¹⁵ A jak budou kázat, jestliže nebyli poslání? Jak je napsáno: “Jak krásné jsou nohy zvěstujících pokoj, těch, kteří zvěstují dobré věci.” ¹⁶ Ale ne všichni uposlechli evangelium. Vždyť Izaiáš říká: “Pane, kdo uvěřil našemu kázání?” ¹⁷ Víra [je] tedy ze slyšení a slyšení skrze slovo Boží. ¹⁸ Říkám však: Cožpak neslyšeli? Vždyť přece: “Jejich hlas se roznesl po celé zemi a jejich slova do konců světa.” ¹⁹ Pravím však: Cožpak Izrael nepoznal? [Vždyť] první Mojžíš říká: “Vzbudím ve vás žárlivost kvůli [těm, kdo] nejsou národ; kvůli nemoudrému národu vás popudím k hněvu.” ²⁰ Izaiáš pak směle říká: “Dal jsem se najít těm, kteří mě nehledali; nechal jsem se poznat těm, kteří se po mně neptali.” ²¹ Ale o Izraeli říká: “Celý den jsem rozprostíral ruce k lidu neposlušnému a odmílovavému.”

11

¹ Říkám tedy: Zavrhł snad Bůh svůj lid? V žádném případě! Vždyť i já jsem Izraelita, ze semene Abrahamova, [z] pokolení Benjamínova. ² Bůh nezavrhł svůj lid, který předzvěděl. Nevíte snad, co Písmo říká o Eliášovi? Jak jedná s Bohem proti Izraeli a říká: ³ “Pane, tvé proroky zabili a tvé oltáře rozbořili; zůstal jsem jen já, a [i] mně usilují o život!” ⁴ Co mu ale říká Boží odpověď? “Ponechal jsem si sedm tisíc mužů, kteří nesklonili koleno před Bálem.” ⁵ A tak tedy i v nynější době vznikl ostatek, vyvolení podle milosti. ⁶ (A jestliže [podle] milosti, tedy ne na základě skutků, jinak by milost již nebyla milost. Jestliže však na základě skutků, již [to] není milost; jinak již skutek není skutek.) ⁷ Co tedy? Izrael nedosáhl toho, co hledá, ale vyvolení [toho] dosáhli; ostatní pak byli zatvrzení. ⁸ Jak je napsáno: “Bůh jim dal ducha otupělosti, oči, aby neviděli, a uši, aby neslyšeli, až do dnešního dne.” ⁹ A David říká: “Ať se jim jejich stůl stane pastí a nástrahou, pohoršením a odplatou. ¹⁰ [Dej], ať se jejich oči zatmějí, aby neviděli, a jejich záda navždy sehní.” ¹¹ Říkám tedy: Klopýtli snad, aby padli? V žádném případě! Jejich poklesem přece [přišlo] spasení k pohanům, aby [to] v nich vzbudilo žárlivost. ¹² Jestliže pak jejich poklesek [znamená] bohatství pro svět a jejich nedostatek bohatství pro pohany, čím více [bude] jejich plnost? ¹³ Vám pohanům pak říkám: Jelikož jsem vskutku apoštolem pohanů, oslavuji [Boha za] svou službu, ¹⁴ zda bych nějak nemohl vzbudit žárlivost [těch, kdo jsou] mě tělo, a některé z nich zachránit. ¹⁵ Neboť jestliže jejich odmítnutí [znamená] smíření světa, co [teprve jejich] přijetí, ne-li život z mrtvých? ¹⁶ Jsou-li totiž svaté prvotiny, [je svaté] i těsto. A je-li svatý kořen, [jsou svaté] i větve. ¹⁷ Jestliže pak jsou některé větve vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován mezi ně a stal ses spoluúčastníkem kořene a tučnosti olivy, ¹⁸ nechlub se proti těm větvím. Pokud se však vychloubáš, [pamatuj, že] ne ty neseš kořen, ale kořen tebe. ¹⁹ Řekneš tedy: “Ty větve byly vylomeny, abych já byl naroubován.” ²⁰ Dobře; nevěrou byly vylomeny, ty však stojíš vírou. Nebuď namyšlený, ale boj se. ²¹ Jestliže totiž Bůh neušetřil přirozené větve, [věz,] že by neušetřil ani tebe. ²² Pohled tedy [na] Boží laskavost i přísnost: k těm, kteří padli, přísnost, ale k tobě laskavost, budeš-li [ovšem] v té laskavosti zůstat. Jinak budeš vyřazen i ty. ²³ Oni pak také budou naroubováni, pokud nezustanou v nevěře; Bůh je přece schopen naroubovat je znovu. ²⁴ Vždyť jestliže jsi ty byl vyřazen z přirozené plané olivy a proti přirozenosti naroubován do ušlechtilé olivy, čím spíše budou ti, kteří [jsou] přirozenými [větvemi], naroubováni do své vlastní

olivy? ²⁵ Neboť nechci, bratři, abyste neznali toto tajemství (abyste nebyli moudří sami před sebou), že Izraeli nastala částečná zatvrzelost, dokud nevejde plnost pohanů. ²⁶ A tak bude spasen celý Izrael, jak je napsáno: “Ze Sionu přijde Vysvoboditel a odvrátí bezbožnosti od Jákoba. ²⁷ A toto [bude] má smlouva s nimi, když odejmu jejich hříchy.” ²⁸ Ohledně evangelia [jsou] tedy nepřátelé kvůli vám, ale ohledně vyvolení [jsou Boží] milovaní kvůli otcům. ²⁹ [Svých] darů a povolání přece Bůh nelituje! ³⁰ Vždyť tak jako jste vy kdysi byli neposlušní Bohu, ale nyní se vám dostalo milosrdenství pro jejich neposlušnost, ³¹ tak i oni nyní neuposlechli, aby se pro milosrdenství [udělené] vám i jim dostalo milosrdenství. ³² Neboť Bůh zavřel všechny pod neposlušnost, aby se nade všemi smyloval. ³³ Ó, hloubko bohatství Boží moudrosti i vědění! Jak nevzpytatelné [jsou] jeho soudy a jak nevstížitelné jeho cesty! ³⁴ Vždyť “kdo poznal Pánovu mysl? A kdo se stal jeho poradcem?” ³⁵ Anebo “kdo mu [něco] dal předem a bude mu [to] odplaceno?” ³⁶ Neboť z něj a skrze něj a pro něj [jsou] všechny věci. Jemu [bud] sláva na věky! Amen.

12

¹ Proto vás vyzývám, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste vydali svá těla jako živou oběť, svatou a příjemnou Bohu, [skrze] vaši rozumnou službu. ² A nepřizpůsobujte se tomuto světu, ale proměňujte se obnovením své mysli, abyste mohli rozeznat, co [je] dobrá, příjemná a dokonalá Boží vůle. ³ Neboť skrze milost, která mi je dána, říkám každému, kdo je mezi vámi, aby [o sobě] nesmýšlel více než se má, ale aby smýšlel střízlivě [podle toho,] jak Bůh každému udělil míru víry. ⁴ Vždyť tak jako máme v jednom těle mnoho údů, ale všechny údy nemají stejnou práci, ⁵ tak [i my, ačkoli] mnozí, jsme jedno tělo v Kristu a jednotlivě údy jedni druhých. ⁶ Když tedy máme rozdílná obdarování podle milosti, která je nám dána, ať už proroctví, [to konejme] v souladu s vírou; ⁷ nebo službu, ve sloužení; nebo ten, kdo učí, ve vyučování; ⁸ nebo ten, kdo povzbuzuje, v povzbuzování; kdo dává, ve štědrosti; kdo vede, v pilnosti; kdo prokazuje milosrdenství, [čiň to] s ochotou. ⁹ Láska [ať je] bez pokrytectví. Ošklivte si zlé, lněte k dobrému. ¹⁰ Bratrskou láskou srdečně milujte jedni druhé, vzájemně se předcházejte aktivostí, ¹¹ v pilnosti nepolevujte, buďte vroucí duchem, služte Pánu, ¹² v naději se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí, ¹³ v potřebách se dělte se svatými, věnujte se pohostinnosti. ¹⁴ Dobrořečte těm, kdo vás pronásledují, dobrořečte a nezlořečte. ¹⁵ Radujte se s radujícími a plačte s plačícími. ¹⁶ Buďte k sobě navzájem jednomyslní, nesmýšlejte vysoce, ale nechte se vést k poníženým. Nebuďte moudří sami před sebou. ¹⁷ Nikomu neodplácejte zlo zlem. Opatrujte dobré přede všemi lidmi. ¹⁸ Je-li [to] možné, pokud je na vás, mějte se všemi lidmi pokoj. ¹⁹ Nemstěte se sami, milovaní, ale dejte místo hněvu, neboť je napsáno: “Má [je] pomsta, já odplatím, praví Pán.” ²⁰ A tak: “Hladoví-li tvůj nepřítel, nakrm ho; žízní-li, dej mu napít. Neboť když to uděláš, shrneš na jeho hlavu řeřavé uhlí.” ²¹ Nenech se přemáhat zlem, ale přemáhej zlo dobrem.

13

¹ Každá duše ať je poddána nadřazeným vládám. Vždyť není vlády, kromě od Boha; a vlády, které jsou, jsou ustanoveny Bohem. ² Proto kdo se staví proti vládě, postavil se proti Božímu ustanovení; a ti, kteří se postavili proti [němu], přivedou na sebe odsouzení. ³ Vládcové přece nejsou postrachem dobrého jednání, ale zlého. Chceš se tedy nebát vlády? Čiň, co [je] dobré, a budeš mít od ní chválu. ⁴ Vždyť je Božím služebníkem pro tvé dobro. Jestliže však jednáš zle, boj se, neboť ne nadarmo nosíš meč. Je přece Božím služebníkem, mstitelem k [vykonání] hněvu nad tím, kdo páchá zlo. ⁵ Proto musíme být poddáni, nejen kvůli hněvu, ale také kvůli svědomí. ⁶ Vždyť proto také platíte daň, že jsou [to] Boží služebníci a právě tomu se pilně věnují. ⁷ Dávejte tedy každému, co jste povinni: komu daň, [tomu] daň, komu clo, [tomu] clo, komu bázeň, [tomu] bázeň, komu čest, [tomu] čest. ⁸ Nikomu nedlužte nic, než abyste se navzájem milovali; neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil Zákon. ⁹ Vždyť to “Nezcizoložíš, nezabiješ, nebudeš krást, nevydáš falešné svědectví, nebudeš žádostivý” a je-li [ještě] nějaké jiné přikázání, je shrnuto v tomto slově: “Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.” ¹⁰ Láska nepůsobí bližnímu [nic] zlého; plností Zákona [je] tedy láska. ¹¹ Kromě toho znejte dobu, že už [je] čas probudit se ze spánku. Vždyť teď [je] naše spasení blíže, nežli když jsme

uvěřili. ¹² Noc pokročila a přiblížil se den. Odložme tedy skutky tmy a oblečme zbroj světla. ¹³ Chodme počestně jako ve dne, ne v hodování a opilství, ne ve smilstvech a nestydatostech, ne ve svárlivosti a závisti, ¹⁴ ale oblečte se [do] Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo podle [jeho] žádostí.

14

¹ Slabého ve víře přijímejte ne k hádkám o názorech. ² Někdo totiž věří, [že] může jíst všechno; ten, kdo je slabý, však jí [jen] zeleninu. ³ Ten, kdo jí, ať nepohrdá tím, kdo nejí, a kdo nejí, ať nesoudí toho, kdo jí; vždyť Bůh ho přijal! ⁴ Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? Svému vlastnímu pánu stojí nebo padá! Bude však postaven; Bůh je přece schopen ho postavit. ⁵ Někdo totiž uznává jeden den nad jiné, jiný uznává každý den. Každý ať má ve své myslí plnou jistotu. ⁶ Kdo zachovává den, zachovává [ho] Pánu, a kdo ten den nezachovává, nezachovává [ho] Pánu. Kdo jí, jí Pánu, neboť děkuje Bohu, a kdo nejí, nejí Pánu a děkuje Bohu. ⁷ Nikdo z nás přece nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. ⁸ Žijeme-li totiž, žijeme Pánu a umíráme-li, umíráme Pánu. Ať už tedy žijeme nebo umíráme, patříme Pánu. ⁹ Vždyť proto také Kristus zemřel a vstal [z mrtvých a] ožil, aby byl Pánem mrtvých i živých. ¹⁰ Ty pak, proč soudíš svého bratra? Anebo ty, proč pohrdáš svým bratrem? Všichni se přece postavíme před Kristovou soudnou stolicí. ¹¹ Vždyť je napsáno: “Jakože jsem živ, praví Pán, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vzdá chválu Bohu. ¹² A tak každý z nás bude sám za sebe skládat účet Bohu. ¹³ Nesudme již tedy jedni druhé, ale raději posuďte toto: abyste nekladli před bratra kámen úrazu nebo pohoršení. ¹⁴ Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic [není] nečisté samo o sobě; jenže tomu, kdo něco považuje za nečisté, [je to] nečisté. ¹⁵ Jestliže se totiž kvůli pokrmu rmoutí tvůj bratr, již nechodíš podle lásky. Nepřiváděj svým pokrmem k záhubě toho, za koho zemřel Kristus. ¹⁶ Ať tedy vaše dobré není vydáno potupě. ¹⁷ Vždyť Boží království není pokrm a nápoj, ale spravedlnost, pokoj a radost v Duchu Svatém. ¹⁸ Neboť ten, kdo Kristu slouží v těchto věcech, [je] příjemný pro Boha a vážený pro lidi. ¹⁹ Následujme tedy to, co [vede] k pokoji a k vzájemnému budování. ²⁰ Neboť Boží dílo kvůli pokrmu. Jistě, všechno [je] čisté, ale pro člověka, který jí s překážkou, [je to] zlé. ²¹ [Je] dobré nejíst maso ani nepít víno ani [nedělat nic,] na čem se tvůj bratr uráží nebo pohoršuje nebo [čím] slábne. ²² Ty máš víru? Měj [ji] sám pro sebe před Bohem. Blaze tomu, kdo nesoudí sám sebe v tom, co uznává za dobré. ²³ Kdyby ale jedl ten, kdo pochybuje, je odsouzen, protože [to] není z víry. A cokoli není z víry, je hřích.

15

¹ My silní jsme tedy povinni snášet slabosti těch, kdo silní nejsou, a ne se snažit líbit sami sobě. ² Každý z nás ať se snaží líbit bližnímu k [jeho] dobrému, pro vybudování. ³ Vždyť ani Kristus se nesnažil líbit sám sobě, ale jak je napsáno: “Hanění těch, kdo hanobili tebe, padla na mě.” ⁴ Neboť vše, co bylo předem napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom skrze trpělivost a [skrze] potěšení Písem měli naději. ⁵ Ať vám tedy Bůh trpělivosti a potěšení dá být mezi sebou jednomyslnými podle Krista Ježíše, ⁶ abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. ⁷ Proto se navzájem přijímejte, jako i Kristus přijal nás do Boží slávy. ⁸ Říkám totiž, že Ježíš Kristus se pro Boží pravdu stal služebníkem obřizky, aby potvrdil zaslíbení [daná] otcům ⁹ a aby pohané slavili Boha za [jeho] milosrdenství, jak je napsáno: “Proto tě budu chválit mezi národy a tvému jménu budu zpívat žalmy. ¹⁰ A znovu říká: “Veselte se, pohané, s jeho lidem!” ¹¹ A znovu: “Chvalte Pána, všechny národy, a velejte ho, všichni lidé!” ¹² A znovu Izaiáš říká: “Bude kořen Isajův a pohané budou spoléhat na Toho, který povstane, aby vládl národům.” ¹³ Ať vás tedy Bůh naděje naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, abyste se rozhojňovali v naději skrze moc Ducha Svatého. ¹⁴ Také já sám jsem o vás přesvědčen, bratři moji, že i vy jste plní dobroty, naplnění veškerým poznáním a schopni se i navzájem napomínat. ¹⁵ Psal jsem vám však, bratři, poněkud směřuji, jako ten, kdo vás upomíná, skrze milost, kterou mi Bůh dal ¹⁶ k tomu, abych byl služebníkem Ježíše Krista mezi pohany. Konám kněžskou službu Božího evangelia, aby oběť pohanů, posvěcená Duchem Svatým, byla [Bohu] příjemná. ¹⁷ Ohledně Božích věcí tedy mám chloubu v Kristu Ježíši. ¹⁸ Neodvážil bych se totiž mluvit o něčem, co by

skrže mě Kristus nevykonat k [přivedení] pohanů k poslušnosti slovem i skutkem, ¹⁹ v moci divů a zázraků, v moci Božího Ducha, takže jsem od Jeruzaléma a okolo až k Illyrii [všechno] naplnil Kristovým evangeliem. ²⁰ A takto usiluji kázat evangelium [tam], kde Kristus ani nebyl jmenován, abych nestavěl na cizí základ, ²¹ ale jako je napsáno: "[Ti,] kterým nebylo o něm zvěstováno, uvidí; a [ti,] kteří neslyšeli, porozumí." ²² A tím mi bylo mnohokrát zabráněno přijít k vám. ²³ Nyní však, když již v těchto krajích nemám místo, a protože mám po mnoho let velkou touhu přijít k vám, ²⁴ přijdu k vám, jakmile půjdu do Španěl. Doufám totiž, že vás uvidím, až tudy půjdu, a že mě tam vypravíte, až se s vámi napřed trochu potěším. ²⁵ Nyní však jdu do Jeruzaléma posloužit svatým, ²⁶ neboť Makedonským a Achájským se zalíbilo udělat nějakou sbírku pro chudé svaté, kteří jsou v Jeruzalémě. ²⁷ Zalíbilo se jim to totiž a jsou jejich dlužníky. Vždyť jestliže pohané měli účast na jejich duchovních věcech, jsou jim také povinni posloužit tělesnými. ²⁸ Když to tedy vykonám a zajistím jim toto ovoce, vydám se přes vás do Španěl. ²⁹ A vím, že až k vám přijdu, přijdu v plnosti požehnání evangelia Kristova. ³⁰ Prosím vás však, bratři, skrže Pána Ježíše Krista a skrže lásku Ducha, abyste za mě spolu se mnou bojovali ve [svých] modlitbách k Bohu, ³¹ abych byl vysvobozen od nepovolených [lidí] v Judsku a aby tato má služba Jeruzalému byla příjemná svatým, ³² abych k vám z Boží vůle přišel s radostí a odpočinul si mezi vámi. ³³ Bůh pokoje [ať je] s vámi všemi. Amen.

16

¹ Doporučuji vám Fébé, naši sestru, která je služebnicí církve v Kenchrejích, ² abyste ji přijali v Pánu, jak se sluší na svaté, a [abyste] stáli při ní, v jakékoli záležitosti by vás potřebovala, neboť i ona byla zastánkyní mnohých i mě samotného. ³ Pozdravte Priscillu a Akvilu, mé spolupracovníky v Kristu Ježíši, ⁴ kteří pro můj život nasadili vlastní hrdlo a kterým děkuji nejen já, ale také všechny církve z pohanů; ⁵ [pozdravte] i církve v jejich domě. Pozdravte mého milovaného Epeneta, který je prvotinou Acháje v Kristu. ⁶ Pozdravte Marii, která se pro nás mnoho napracovala. ⁷ Pozdravte Andronika a Junia, mé příbuzné a spoluvězně, kteří jsou významní mezi apoštoly, kteří také byli v Kristu přede mnou. ⁸ Pozdravte Amplia, mého milovaného v Pánu. ⁹ Pozdravte Urbana, našeho spolupracovníka v Kristu, a Stachyna, mého milovaného. ¹⁰ Pozdravte Apella, osvědčeného v Kristu. Pozdravte [domácí] Aristobulovy. ¹¹ Pozdravte Herodiona, mého příbuzného. Pozdravte [domácí] Narkisovy, kteří jsou v Pánu. ¹² Pozdravte Tryfénu a Tryfósu, které pracují v Pánu. Pozdravte milovanou Persidu, která se v Pánu velmi napracovala. ¹³ Pozdravte Rufa, vyvoleného v Pánu, a jeho i moji matku. ¹⁴ Pozdravte Asynkrita, Flegonta, Herma, Patróa, Hermu i bratry, kteří jsou s nimi. ¹⁵ Pozdravte Filologa a Julii, Nerea a jeho sestru a Olympa i všechny svaté, kteří jsou s nimi. ¹⁶ Pozdravte se navzájem svatým polibkem. Pozdravují vás Kristovy církve. ¹⁷ Vyzývám vás však, bratři, abyste si dávali pozor na ty, kdo působí roztržky a pohoršení proti učení, které jste poznali, a vyvarujte se jich. ¹⁸ Neboť takoví neslouží našemu Pánu Ježíši Kristu, ale svému břichu a lahodnými řečmi a pochlebováním klamou srdce nevinných. ¹⁹ Vždyť vaše poslušnost dospěla ke všem! Raduji se tedy z vás, ale chci, abyste byli moudří v dobrém, avšak prostoduší ve zlém. ²⁰ Bůh pokoje pak rozdrť Satana pod vašima nohama brzy. Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi. Amen. ²¹ Pozdravuje vás Timoteus, můj spolupracovník, a Lukios, Jáson a Sozipater, moji příbuzní. ²² Pozdravují vás v Pánu já, Tercius, který jsem tento dopis psal. ²³ Pozdravuje vás Gaius, hostitel můj i celé církve. Pozdravuje vás Erastus, městský správce, a bratr Kvartus. ²⁴ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi všemi. Amen. ²⁵ A Tomu, který je schopen vás posílit podle mého evangelia a kázání Ježíše Krista, podle zjevení tajemství, které bylo po věčné časy skryto, ²⁶ ale nyní bylo zjeveno a podle nařízení věčného Boha bylo oznámeno skrže prorocká Písma všem národům k poslušnosti víry - ²⁷ jedinému moudrému Bohu [bůd'] sláva skrže Ježíše Krista na věky. Amen.

1.list Korintským

¹ Pavel, podle Boží vůle povoláný apoštol Ježíše Krista, a bratr Sostenes ² církvi Boží, která je v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povoláným svatým, se všemi, kteří vyzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista na každém místě, jejich i našem: ³ Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ⁴ Vždycky za vás děkuji svému Bohu pro tu Boží milost, která vám byla dána v Kristu Ježíši, ⁵ že jste v něm obohaceni v každém ohledu, každým slovem i veškerým poznáním, ⁶ (poněvadž mezi vámi bylo utvrzeno Kristovo svědectví), ⁷ takže nemáte nedostatek v žádném daru a očekáváte zjevení našeho Pána Ježíše Krista, ⁸ který vás také utvrdí až do konce, [abyste byli] bezúhonní v den našeho Pána Ježíše Krista. ⁹ Věrný [je] Bůh, jímž jste byli povoláni ke společenství jeho Syna Ježíše Krista, našeho Pána! ¹⁰ Prosím vás však, bratři, jménem našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni mluvili stejně a aby mezi vámi nebyly roztržky, ale abyste byli dokonale spojeni v téže mysli a v tomtéž úsudku. ¹¹ Chloini [domácí] mi totiž o vás, moji bratři, oznámili, že jsou mezi vámi sváry. ¹² Mním pak to, že každý z vás říká: "Já jsem Pavlův," "Já zase Apollův," "Já zase Kéřův" a "Já zase Kristův." ¹³ Je Kristus rozdělen? Byl snad za vás ukřižován Pavel? Anebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavla? ¹⁴ Děkuji Bohu, že jsem nikoho z vás nepokřtil, kromě Krispa a Gaia, ¹⁵ aby někdo neřekl, že jsem křtil ve své jméno. ¹⁶ Pokřtil jsem vlastně i Štěpánův dům. Jinak nevím, že bych pokřtil někoho dalšího. ¹⁷ Kristus mě totiž neposlal křtít, ale kázat evangelium, ne v moudrosti řeči, aby snad nebyl zmařen Kristův kříž. ¹⁸ Neboť slovo kříže je těm, kteří hynou, bláznovstvím, ale pro nás, kteří docházíme spasení, je [to] Boží moc. ¹⁹ Je přece napsáno: "Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhu." ²⁰ Kde [je] moudrý? Kde zákoník? Kde [je] myslitel tohoto věku? Neobrátil Bůh moudrost tohoto světa v bláznovství? ²¹ Když totiž v Boží moudrosti svět nepoznal Boha skrze moudrost, zalíbilo se Bohu spasit věřící skrze bláznivost kázání. ²² Židé totiž žádají znamení, Řekové zase hledají moudrost, ²³ ale my kažeme Krista ukřižovaného - pohoršení pro Židy a bláznovství pro Řeky, ²⁴ těm však, kteří jsou povoláni, jak Židům, tak Řekům, Krista - Boží moc a Boží moudrost. ²⁵ Protože Boží bláznivě je moudřejší než lidé a Boží slabé je silnější než lidé. ²⁶ Vidíte přece své povolání, bratři, že nemnozí [jsou] moudří podle těla, nemnozí mocní, nemnozí urození. ²⁷ Ale bláznivě tohoto světa Bůh vyvolil, aby zahanbil moudré. A slabé tohoto světa Bůh vyvolil, aby zahanbil silné. ²⁸ A neurozené tohoto světa a opovržené Bůh vyvolil, ba dokonce to, co není, aby obrátil vníčeť to, co je, ²⁹ aby se před ním nemohlo chlubit žádné tělo. ³⁰ Vy jste však z něho v Kristu Ježíši, který se nám stal Boží moudrostí, spravedlností, posvěcením i vykoupením, ³¹ aby [bylo] tak, jak je napsáno: "Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu."

2

¹ Když jsem k vám tedy, bratři, přišel, nepřišel jsem vám zvěstovat Boží svědectví se vznešeností řeči nebo moudrosti. ² Rozhodl jsem se totiž neznat mezi vámi nic než Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného. ³ A byl jsem u vás ve slabosti a v bázní a ve mnohosti rozzechvění. ⁴ A má řeč a mé kázání nebylo v přesvědčivých řečech lidské moudrosti, ale v dokázání Ducha a moci, ⁵ aby vaše víra nespočívala v lidské moudrosti, ale v Boží moci. ⁶ Moudrost pak mluvíme mezi dokonalými, avšak ne moudrost tohoto věku, ani vládců tohoto věku, kteří hynou. ⁷ Ale mluvíme tajemnou moudrost Boží, tu skrytou [moudrost], kterou Bůh předurčil před věky k naší slávě, ⁸ kterou nikdo z vládců tohoto věku nepoznal, neboť kdyby [ji] poznali, neukřižovali by Pána slávy. ⁹ Ale jak je napsáno: "Co oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na lidské srdce nevstoupilo, to připravil Bůh těm, kteří ho milují." ¹⁰ Nám [to] však Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všechny věci, i Boží hlubokosti. ¹¹ Vždyť kdo z lidí zná nitro člověka, než duch člověka, který je v něm? Tak ani Boží věci nezná nikdo [jiný] než Duch Boží. ¹² My jsme ovšem nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom věděli, co nám bylo od Boha darováno. ¹³ O tom také mluvíme (ne slovy, jímž učí lidská moudrost, ale slovy, jímž vyučuje Duch Svátý), když spojujeme duchovní věci [s] duchovními. ¹⁴ Ale tělesný člověk

nepřijímá věci Božího Ducha, neboť jsou mu bláznovstvím, a nemůže [je] poznat, protože musí být posuzovány duchovně. ¹⁵ Kdo však [je] duchovní, posuzuje všechno, sám pak není posuzován od nikoho. ¹⁶ Neboť: “Kdo poznal Pánovu mysl, aby ho poučil?” A my máme mysl Kristovu!

3

¹ A já jsem k vám, bratři, nemohl mluvit jako k duchovním, ale jako k tělesným, jako k nemluvnatům v Kristu. ² Napájel jsem vás mlékem, ne [hutným] pokrmem, neboť jste [ho] ještě nemohli [snést a] ani dosud nemůžete, ³ neboť jste dosud tělesní. Když [je] totiž mezi vámi závist, svár a různice, nejste snad tělesní a nechodíte podle člověka? ⁴ Když totiž někdo říká: “Já jsem Pavlův” a jiný “Já Apollův,” nejste snad tělesní? ⁵ Kdo je tedy Pavel? A kdo Apollo? Služebníci, skrze něž jste uvěřili, a to každý, jak mu dal Pán. ⁶ Já jsem sázel, Apollo zaléval, ale Bůh působil vzrůst. ⁷ A tak ani ten, kdo sází, není nic, ani ten, kdo zalévá, ale Bůh, který dává vzrůst. ⁸ Ten, kdo sází, a ten, kdo zalévá, jsou pak jedno; každý však dostane svou vlastní odplatu podle své vlastní práce. ⁹ Jsme přece Boží spolupracovníci; [vy] jste Boží pole, Boží stavba. ¹⁰ Podle Boží milosti, jež mi byla dána, jsem jako moudrý stavitel položil základ, jiný pak na [něm] staví. Každý však ať dává pozor, jak na [něm] staví. ¹¹ Neboť nikdo nemůže položit jiný základ vedle toho, který je [již] položen, jenž je Ježíš Kristus. ¹² Staví-li pak někdo na tom základě zlato, stříbro, drahé kamení, dříví, seno, slámu, ¹³ dílo každého vyjde najevo. Ten den [je] totiž ukáže, neboť bude zjeveno ohněm a ten oheň vyzkouší dílo každého, jaké je. ¹⁴ Zůstane-li něčí dílo, které na [něm] postavil, dostane odplatu. ¹⁵ Shoří-li něčí dílo, utrpí škodu; ale sám bude spasen, avšak tak jako skrze oheň. ¹⁶ Cožpak nevíte, že jste Boží chrám a [že] Boží Duch přebývá ve vás? ¹⁷ Jestliže někdo ničí Boží chrám, toho zničí Bůh, neboť Boží chrám je svatý, a to jste vy. ¹⁸ Ať nikdo neklame sám sebe. Zdá-li se někomu z vás, že je na tomto světě moudrý, ať se stane bláznem, aby se mohl stát moudrým. ¹⁹ Moudrost tohoto světa je totiž u Boha bláznovstvím. Je přece napsáno: “On chytá moudré v jejich chytráctví.” ²⁰ A znovu: “Pán zná myšlenky moudrých a [ví], že jsou marné.” ²¹ Ať se proto nikdo nechlubí lidmi; neboť všechno je vaše. ²² Ať už Pavel, Apollo nebo Kéfas, ať už svět, život nebo smrt, ať už přítomné věci nebo budoucí - všechno je vaše. ²³ Vy pak [jste] Kristovi a Kristus Boží.

4

¹ Tak ať o nás člověk smýšlí, jako o Kristových služebnících a správcích Božích tajemství. ² Od správců se ostatně vyžaduje, aby byl každý shledán věrným. ³ Mně pak je [to] to nejmenší, abych byl posuzován vámi anebo lidským soudem; dokonce ani neposuzuji sám sebe. ⁴ Nejsem si totiž o sobě ničeho vědom, ale tím nejsem ospravedlněn, neboť ten, kdo mě posuzuje, je Pán. ⁵ Proto nesuďte nic předčasně, dokud nepřijde Pán, který osvětlí to, co je skryté ve tmě, a zjeví úmysly srdcí. A tehdy bude mít každý chválu od Boha. ⁶ Tyto věci jsem pak, bratři, v podobenství vztáhl na sebe a Apolla kvůli vám, abyste se na nás naučili nesmýšlet nad to, co je napsáno, aby se někdo kvůli jednomu nepýšnil proti druhému. ⁷ Vždyť kdo tě činí zvláštním? A co máš, co jsi nedostal? A když jsi [to] dostal, proč se chlubíš, jako bys [to] nedostal? ⁸ Již jste nasyceni, již jste zbohatli! Bez nás jste začali kralovat! Ale kéž byste začali kralovat [tak,] abychom i my kralovali s vámi. ⁹ Mám totiž zato, že nás poslední apoštoly Bůh vystavil [na odív] jako odsouzence k smrti, protože jsme se tomuto světu, andělům i lidem stali podívanou. ¹⁰ My [jsme] kvůli Kristu blázny, ale vy [jste] v Kristu rozumní; my slabí, ale vy silní; vy slavní, ale my bezectní. ¹¹ Až do této hodiny hladovíme a žízníme, trpíme nahotou, dostáváme rány, jsme bez domova. ¹² S námahou pracujeme vlastníma rukama; když se nám spílá, žehnáme, když jsme pronásledováni, snášíme [to], ¹³ když jsme tupeni, potěšujeme. Až doposud jsme učiněni jakoby smetím tohoto světa, odpadky u všech [lidí]. ¹⁴ Toto nepíši proto, abych vás zahanboval, ale napomínám [vás] jako své milované děti. ¹⁵ Vždyť [i] kdybyste měli deset tisíc pěstounů v Kristu, přesto ne mnoho otců. V Kristu Ježíši jsem vás přece skrze evangelium zplodil já! ¹⁶ Vyzývám vás tedy, následujte můj příklad. ¹⁷ Proto jsem k vám poslal Timotea, který je můj milovaný a věrný syn v Pánu. On vám připomene mé cesty v Kristu, jak učím všude v každé církvi. ¹⁸ Někteří se naduli, jako bych k vám [už] neměl přijít. ¹⁹ Přijdu k vám však brzy, bude-li Pán chtít, a

poznám ne řeč těch nadutých, ale [jejich] moc. ²⁰ Neboť Boží království nespočívá v řeči, ale v moci. ²¹ Co chcete? Abych k vám přišel s holí, anebo s láskou a duchem krotkosti?

5

¹ Vůbec se proslychá, [že je] mezi vámi smilstvo, dokonce takové smilstvo, jaké nemá jméno ani mezi pohany - že někdo má manželku svého otce! ² A vy jste nadutí, než abyste se raději dali do truchlení, aby ten, kdo spáchal takový skutek, byl vyloučen z vašeho středu. ³ Já jsem totiž - jako tělem vzdálený, ale duchem přítomný - již rozhodl o tom, kdo to spáchal, jako bych byl přítomen: ⁴ Ve jménu našeho Pána Ježíše Krista, ⁵ vydejte takového Satanovi k záhubě těla, aby jeho duch byl spasen v den Pána Ježíše. ⁶ Vaše chlubení není dobré. Nevíte snad, že maličko kvasu prokvasí celé těsto? ⁷ Vyčistěte tedy starý kvas, abyste byli novým těstem, poněvadž jste nekvašení. Vždyť přece byl za nás obětován náš velikonoční Beránek, Kristus! ⁸ Proto slavme svátek ne se starým kvasem, ani s kvasem špatnosti a ničemností, ale s nekvašenými [chleby] upřímnosti a pravdy. ⁹ Napsal jsem vám v dopisu, abyste se nesměšovali se smilníky, ¹⁰ ale ne vůbec se smilníky tohoto světa nebo s lakomci, rváči nebo s modláři - vždyť potom byste museli ze světa odejít. ¹¹ Teď vám však píši, abyste se nesměšovali, kdyby nějaký takzvaný bratr byl smilník, lakomec, modlář, utrhač, opilec nebo rváč. S takovým ani nejzte. ¹² Vždyť proč bych já měl soudit ještě ty venku? Nesoudíte snad vy ty, kteří jsou uvnitř? ¹³ Ty venku pak soudí Bůh. A [tak] toho zlého vyloučte ze svého středu.

6

¹ [Jak] se někdo z vás odvažuje, když má při proti druhému, soudit se před nepspravedlivými a ne před svatými? ² Nevíte, že svatí budou soudit svět? A budete-li vy soudit svět, jste snad nehodní soudit ty nejmenší věci? ³ Nevíte, že budeme soudit anděly? Čím spíše [tedy] věci tohoto života? ⁴ Když už tedy máte soud ohledně věcí tohoto života, osazujete [je] těmi, kterými církev pohrdá? ⁵ Říkám [to] k vašemu zahanbení. To mezi vámi není ani jediný moudrý, který by mohl rozsoudit své bratry? ⁶ Ale bratr se soudí s bratrem, a to před nevěřícími! ⁷ Naprostý nedostatek mezi vámi je již [to], že máte jedni s druhými soudy. Proč raději nesnášíte křivdu? Proč raději netrpíte škodu? ⁸ Vy ale křivdíte a škodíte, a to [svým] bratrům! ⁹ Cožpak nevíte, že nepspravedliví nebudou dědici Božího království? Nemylte se! Smilníci ani modláři, cizoložníci, zženštilí ani homosexuálové, ¹⁰ zloději ani lakomci, opilci, utrhači ani rváči nebudou dědici Božího království. ¹¹ A takoví jste někteří byli, ale jste omyti, nadto posvěceni, ano, ospravedlněni jménem Pána Ježíše a Duchem našeho Boha! ¹² Všechno smím, ale ne všechno je prospěšné. Všechno smím, ale já se ničím [z toho] nedám ovládnout. ¹³ Pokrmý [patří] břichu a břicho pokrmům; Bůh pak jedno i druhé obrátí vnůř. Tělo však nepatří smilstvu, ale Pánu a Pán tělu. ¹⁴ Bůh vzkrásl Pána - vzkrásl svou mocí i nás! ¹⁵ Nevíte, že vaše těla jsou Kristovými údy? Vezmu tedy údy Kristovy a učiním [je] údy nevěstky? V žádném případě! ¹⁶ Anebo nevíte, že kdo se spojuje s nevěstkou, je [s ní] jedno tělo? Vždyť [Písmo] říká: "Ti dva budou jedno tělo." ¹⁷ Kdo se však spojuje s Pánem, je [s ním] jeden duch. ¹⁸ Utíkejte před smilstvem! Každý hřích, který člověk udělá, je mimo tělo; kdo však smilní, hřeší proti vlastnímu tělu. ¹⁹ Anebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha Svatého ve vás, kterého máte od Boha, a nejste sami svoji? ²⁰ Byli jste přece koupeni za cenu. Oslavujte tedy Boha svým tělem i svým duchem, což obojí je Boží.

7

¹ Ohledně pak toho, o čem jste mi psali: pro člověka [by bylo] dobré se ženy nedotýkat. ² Avšak vzhledem k smilstvu ať každý má svou manželku a každá [žena] ať má svého manžela. ³ Muž ať prokazuje manželce povinnou náklonnost a podobně také manželka muži. ⁴ Žena nevládne svým tělem, nýbrž její muž; podobně také muž nevládne svým tělem, nýbrž jeho žena. ⁵ Neodpírejte se jeden druhému - jediné snad ze [společné] shody, na čas, abyste se uvolnili pro půst a modlitbu, a potom se zase spolu sejděte, aby vás Satan nepokoušel pro vaši nezdrženlivost. ⁶ Toto však říkám jako svolení, ne jako nařízení. ⁷ Chtěl bych totiž, aby všichni lidé byli jako já; ale každý má svůj vlastní dar od

Boha, jeden tak a druhý jinak. ⁸ Svobodným a vdovám tedy říkám, [že by] pro ně [bylo] dobré, kdyby zůstali jako já. ⁹ Nemohou-li se však zdržet, ať vstoupí do manželství. Je přece lepší vstoupit do manželství, než se pálit. ¹⁰ Manželům pak prikazují ne já, ale Pán: Manželka ať neodchází od muže. ¹¹ Kdyby však přece odešla, ať zůstává nevdaná, anebo ať se smíří s manželem. Také muž ať neopouští [svou] ženu. ¹² Ostatním pak říkám já, nikoli Pán: Má-li nějaký bratr nevěřící manželku a ta je ochotná s ním žít, ať ji neopouští. ¹³ A žena, která má nevěřícího manžela a ten je ochoten s ní žít, ať ho neopouští. ¹⁴ Nevěřící muž je totiž posvěcen svou manželkou a nevěřící žena je posvěcena svým mužem. Jinak by přece vaše děti byly nečisté, ale nyní jsou svaté. ¹⁵ Jestliže však nevěřící [chce] odejít, ať odejde. Bratr ani sestra v takových případech nejsou otroky a Bůh nás povolal k pokoji. ¹⁶ Vždyť jak vš, manželko, zda získáš svého muže? A jak vš, muži, zda získáš svou ženu? ¹⁷ Jen ať každý chodí tak, jak [mu] Pán odměřil, jak každého Bůh povolal. A tak [to] nařizují ve všech církvích. ¹⁸ Byl někdo povolán jako obřezaný? Ať se nečiní neobřezaným. Byl někdo povolán v neobřízce? Ať se nedává obřezat. ¹⁹ Obřízka nic není a neobřízka nic není. [Záleží] přece [na] zachovávaní Božích přikázání. ²⁰ Každý ať zůstává v tom povolání, v němž byl povolán. ²¹ Byl jsi povolán jako otrok? Neměj [s tím] starost. Můžeš-li se však stát svobodným, raději [toho] využij. ²² Neboť kdo byl Pánem povolán jako otrok, je Pánův osvobozený. Podobně také ten, kdo je povolán jako svobodný, je Kristův otrok. ²³ Byli jste koupeni za cenu; nestávejte se otroky lidí! ²⁴ Bratři, ať každý před Bohem zůstává v tom, v čem byl povolán. ²⁵ Ohledně panen sice nemám Pánovo nařízení, dávám však radu jako ten, kterému se od Pána dostalo milosrdenství být věrným. ²⁶ Domnívám se tedy, že je to dobré vzhledem k nynější tísní, [totiž] že je dobré, aby člověk zůstal tak, [jak je]. ²⁷ Jsi přivázán k ženě? Nehledej rozvázání. Jsi od ženy rozvázán? Nehledej ženu. ²⁸ I kdyby ses však oženil, nezhrěšíš, a vdala-li by se panna, nezhrěší. Takoví ovšem budou mít soužení s tělem; já vás však [toho] chci ušetřit. ²⁹ Říkám [vám,] bratři, toto: čas je krátký. Po [jeho] zbytek ať ti, kteří mají ženy, jsou, jako by [je] neměli, ³⁰ ti, kdo pláčou, jako by neplakali, ti, kdo se radují, jako by se neradovali, ti, kdo kupují, jako by [nic] neměli ³¹ a ti, kdo používají tento svět, jako by [ho] nevyužívali. Vždyť podoba tohoto světa pomíjí. ³² Přeji si, abyste byli bez starostí. Kdo není ženatý, stará se o věci Pána, jak by se zalíbil Pánu, ³³ kdo se však oženil, stará se o věci světa, jak by se zalíbil [svě] ženě. ³⁴ Mezi ženou a pannou je [také] rozdíl. Nevdaná [žena] se stará o věci Pána, aby byla svatá tělem i duchem; vdaná se však stará o věci světa, jak by se zalíbila svému muži. ³⁵ Toto pak říkám k vašemu vlastnímu prospěchu - ne abych vám na [krk] hodil smyčku, ale kvůli slušnosti a [proto,] abyste vytrvale sloužili Pánu bez rozptylování. ³⁶ Domnívali se však někdo, že nejedná slušně vůči své panně, jestliže je ve zralém věku a musí to tak být, ať dělá, jak chce: nehřeší. Ať se vezmou. ³⁷ Kdo se ovšem pevně ustanovil v srdci a nemá tíseň, ale má svou vůli ve [svě] moci a rozhodl se v srdci [tak], že svou pannu zachová, učiní dobře. ³⁸ A tak ten, kdo vstupuje do manželství, činí dobře a ten, kdo do manželství nevstupuje, učiní [ještě] lépe. ³⁹ Žena je vázána zákonem, dokud její muž žije. Kdyby však její muž zemřel, je svobodná vzít si koho chce, [ale] pouze v Pánu. ⁴⁰ Podle mého úsudku je však blaženější, kdyby zůstala tak, [jak je]. A mám zato, že i já mám Ducha Božího.

8

¹ Ohledně pak toho, co se obětuje modlám: víme, že všichni máme poznání. ([A] poznání nadýmá, láska však buduje. ² Zdá-li se někomu, že něco ví, ještě nic nepoznal tak, jak by měl znát. ³ Jestliže však někdo miluje Boha, ten je jím poznán.) ⁴ Tedy ohledně pojištění toho, co se obětuje modlám: víme, že modla není ničím na světě a že není žádný jiný Bůh než jeden. ⁵ I když totiž jsou [někteří] takzvaní bohové, ať už na nebi nebo na zemi (jakože je mnoho bohů a mnoho pánů), ⁶ pro nás [je] ale jediný Bůh - Otec, z něhož [je] všechno, i my pro něj; a jediný Pán - Ježíš Kristus, skrze něhož [je] všechno, i my skrze něj. ⁷ Ve všech ale toto poznání není. Někteří totiž až dosud jedí věc obětovanou modle s vědomím o modle a jejich svědomí, [které je] slabé, se poskvřňuje. ⁸ Pokrm nás však Bohu nepřibližuje; neboť budeme-li jíst, nebudeme lepší, a nebudeme-li jíst, nebudeme horší. ⁹ Dejte však pozor, aby se tato vaše svoboda nestala kamenem úrazu pro slabé.

¹⁰ Vždyť kdyby někdo spatřil tebe, který máš poznání, jak sedíš u jídla v chrámu model, nebude snad svědomí toho, kdo je slabý, povzbuzeno k tomu, aby jedl věci obětované modlám? ¹¹ A [tak] kvůli tvému poznání zahyne slabý bratr, pro kterého zemřel Kristus. ¹² Když tedy takto hřešíte proti bratrům a zraňujete jejich slabé svědomí, hřešíte proti Kristu. ¹³ A proto, jestliže pokrm pohoršuje mého bratra, nebudu už nikdy jíst maso, abych nepohoršil svého bratra.

9

¹ Nejsem snad apoštol? Nejsem snad svobodný? neviděl jsem snad našeho Pána Ježíše Krista? Nejste snad vy mé dílo v Pánu? ² Nejsem-li apoštolem pro jiné, pro vás [jím] však přece jsem; vždyť pečeti mého apoštolství jste vy v Pánu. ³ Má obhajoba před těmi, kdo mě posuzují, je tato: ⁴ Nemáme snad právo jíst a pít? ⁵ Nemáme snad právo mít s sebou věřící ženu jako ostatní apoštolové, i Pánovi bratři, i Kéfas? ⁶ Anebo pouze já a Barnabáš nemáme právo přestat pracovat? ⁷ Kdo kdy bojuje na vlastní náklady? Kdo sází vinici a nejí z jejích plodů? A kdo pase stádo a nepije mléko toho stáda? ⁸ Říkám snad tyto věci podle člověka? Neříká to snad i Zákon? ⁹ V Mojžíšově zákoně je přece napsáno: “Mlátícím volu nezavážeš ústa.” Má snad Bůh starost o voly? ¹⁰ Anebo [to] říká spíše kvůli nám? Jistěže [to] bylo napsáno kvůli nám, protože ten, kdo oře, má orat v naději a ten, kdo mlátí, v naději, že bude mít na své naději podíl. ¹¹ Jestliže jsme vám my rozšívali duchovní věci, [je to] snad něco velikého, jestliže budeme sklízet vaše tělesné věci? ¹² Jestliže toho práva na vás požívají druzí, [proč] ne raději my? [My] jsme však tohoto práva nevyužili, ale všechno mlčky snášíme, abychom snad nedali nějakou překážku Kristovu evangeliu. ¹³ Nevíte snad, že ti, kdo pracují se svatými věcmi, jedí ze svých věcí, a ti, kdo slouží při oltáři, mají podíl z oltáře? ¹⁴ A stejně tak Pán nařídil, aby ti, kdo kážou evangelium, z evangelia žili. ¹⁵ Já jsem však nic z toho nevyužil. A toto jsem nenapsal proto, aby se tak stalo při mně, neboť pro mne by bylo lepší, kdybych umřel, než aby někdo zmařil [tuto] mou chloubu. ¹⁶ Kážu-li totiž evangelium, nemám se čím chlubit - vždyť na mne doléhá nutnost a běda mně, kdybych nekázal! ¹⁷ Dělán-li to tedy dobrovolně, mám odplatu; jestliže však ne z vlastní vůle, je mi svěřen úřad. ¹⁸ Co je tedy mou odpladou? Abych když kážu evangelium, předložil Kristovo evangelium zdarma a svého práva v evangeliu nevyužil. ¹⁹ Ačkoli jsem totiž svobodný ode všech, vydal jsem se všem za otroka, abych jich co nejvíce získal. ²⁰ A [tak] jsem pro Židy jako Žid, abych získal Židy; pro ty pod Zákonem [jsem] jako pod Zákonem, abych získal ty pod Zákonem. ²¹ Pro ty bez Zákona, [jsem] jako bez Zákona (i když pro Boha nejsem bez Zákona, ale v Zákoně pro Krista), abych získal ty bez Zákona. ²² Pro slabé jsem jako slabý, abych získal slabé: všem jsem se stal vším, abych jakkoli aspoň některé zachránil. ²³ A toto činím kvůli evangeliu, abych byl jeho spoluúčastníkem. ²⁴ Nevíte snad, že ti, kdo běží závod, běží sice všichni, ale vítěznou odměnu dostává [jen] jeden? Běžte tak, abyste [ji] získali. ²⁵ A každý, kdo závodí, je ve všem zdrženlivý. Oni [to] ovšem [dělají], aby získali pomíjející věnec, my však nepomíjející. ²⁶ Já tedy běžím takto, ne jako v nejistotě; takto bojuji, ne jako bych bušil do větru. ²⁷ Raději své tělo tužím a podrobuji do služby, abych snad, když kážu druhým, nebyl sám vyřazen.

10

¹ Bratři, nechci, abyste nevěděli, že naši otcové byli všichni pod tím oblakem a všichni prošli mořem; ² a všichni byli oblakem a mořem pokřtěni v Mojžíše; ³ a všichni jedli tentýž duchovní pokrm; ⁴ a všichni pili tentýž duchovní nápoj (neboť pili z duchovní skály, která šla za nimi, a ta skála byl Kristus); ⁵ ale ve většině z nich Bůh nenašel zalíbení, neboť byli pobiti na poušti. ⁶ Tyto věci se staly nám pro výstrahu, abychom nedychtili po zlých věcech, jako dychtili oni. ⁷ Nebuďte ani modláři, jako někteří z nich, jak je napsáno: “Lid si sedl, aby jedl a pil, a vstali, aby se bavili.” ⁸ Ani nesmilněme, jako někteří z nich smilnili a padlo jich v jeden den dvacet tři tisíc. ⁹ Ani nepokoušejme Krista, jako někteří z nich pokoušeli a byli zahubeni hady. ¹⁰ Ani nereptejte, jako někteří z nich reptali a byli zahubeni zhoubcem. ¹¹ A toto všechno se jim stalo na výstrahu a bylo [to] zapsáno pro napomenutí nám, ke kterým dospěly konce věků. ¹² Proto ať ten, kdo se domnívá, že stojí, dá pozor, aby nepadl. ¹³ Nezachvátilo vás [jiné] pokušení než lidské. Ale věrný

[je] Bůh, který vás nenechá pokoušet nad vaše možnosti, ale způsobí se zkouškou také východisko, abyste [ji] mohli unést. ¹⁴ A proto, moji milovaní, utíkejte před modlářstvím. ¹⁵ Mluvím jako k rozumným [lidem]; sami posuďte, co říkám. ¹⁶ Kalich požehnání, který zehnáme - není [to] snad společenství Kristovy krve? Chléb, který láme - není [to] snad společenství Kristova těla? ¹⁷ Vždyť jsme, [ač] mnozí, jedním chlebem, jedním tělem, neboť máme všichni podíl na tom jednom chlebu. ¹⁸ Pohleďte na Izrael podle těla: nejsou snad ti, kdo jedí [z] obětí, účastníky oltáře? ¹⁹ Co tedy říkám? Že modla je něco? Anebo, že modlám obětované je něco? ²⁰ [Říkám] spíše, že to, co obětují pohané, obětují démonům a ne Bohu. A [já] nechci, abyste byli účastníky démonů. ²¹ Nemůžete pít Pánův kalich i kalich démonů; nemůžete mít podíl na Pánově stolu i na stolu démonů. ²² Anebo chceme Pána popouzet k žárlivosti? Jsme snad silnější než on? ²³ Všechno smím, ale ne všechno je prospěšné; všechno smím, ale ne všechno buduje. ²⁴ Nikdo ať nehledá svůj [prospěch], ale každý [prospěch] toho druhého. ²⁵ Jezte, cokoli se prodává na masném trhu, a na nic se kvůli svědomí nevyptávejte, ²⁶ neboť "Pánova [je] země i její plnost." ²⁷ Jestliže vás někdo z nevěřících zve a [vy tam] chcete jít, jezte, cokoli vám nabídnou, a na nic se kvůli svědomí nevyptávejte. ²⁸ Kdyby vám však někdo řekl: "Toto je obětované modlám," nejezte kvůli tomu, kdo [vám to] oznámil, a kvůli svědomí. Vždyť "Pánova [je] země i její plnost." ²⁹ Nemluvím ovšem o [tvém] vlastním svědomí, ale [o svědomí] toho druhého. Vždyť proč má být moje svoboda souzena svědomím [někoho] jiného? ³⁰ A jestliže já požívám [pokrm] s děkováním, proč mám být tupen kvůli tomu, za co vzdávám díky? ³¹ Ať už tedy jíte nebo pijete nebo děláte cokoli, dělejte všechno k Boží slávě. ³² Buďte bezúhonní pro Židy, pro Řeky i pro Boží církev, ³³ jako se i já všem snažím líbit v každém ohledu, nehledaje vlastní užitek, ale [užitek] mnohých, aby byli spaseni.

11

¹ Následujte můj příklad, tak jako já [následuji] Kristův. ² Chválím vás, bratři, že ve všem pamatujete na mne a dodržujete ustanovení tak, jak jsem vám [je] vydal. ³ Chci však, abyste věděli, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy muž a hlavou Krista Bůh. ⁴ Každý muž modlí se nebo prorokující s pokrytou hlavou hanobí svou hlavu. ⁵ Také každá žena modlí se nebo prorokující s nezahalenou hlavou hanobí svou hlavu; vždyť je [to] jedno a totéž, jako [kdyby] se oholila. ⁶ Jestliže se totiž žena nezahaluje, ať se také ostříhá. Je-li však pro ženu hanba, aby se ostříhala nebo oholila, ať se zahaluje. ⁷ Muž si ovšem nemá zahalovat hlavu, neboť je obrazem a slávou Boží, žena však je slávou muže. ⁸ Vždyť muž není z ženy, ale žena z muže. ⁹ Muž přece také nebyl stvořen kvůli ženě, ale žena kvůli muži. ¹⁰ Proto má žena mít na hlavě [znamení] moci kvůli andělům. ¹¹ Avšak v Pánu [není] ani žena bez muže, ani muž bez ženy. ¹² Neboť jako [je] žena z muže, tak [je] také muž skrze ženu, a všechny věci [jsou] z Boha. ¹³ Posuďte sami mezi sebou: je vhodné, aby se žena modlila k Bohu nezahalená? ¹⁴ Neučí vás snad ani sama přirozenost, že pro muže je hanba, když má dlouhé vlasy? ¹⁵ Má-li však dlouhé vlasy žena, je [to] pro ni sláva; dlouhé vlasy jsou jí totiž dány místo závoje. ¹⁶ Míní-li však někdo být neústupným, my takový zvyk nemáme a církve Boží také ne. ¹⁷ Když však prikazuji tyto věci, nechválím [to], že se nescházíte k prospěchu, ale ke škodě. ¹⁸ Především slyším, [že] když se scházíte v církvi, jsou mezi vámi roztržky, a zčásti tomu věřím. ¹⁹ Musí totiž mezi vámi být i sekty, aby se ukázali ti, kdo jsou mezi vámi [vskutku] osvědčení. ²⁰ Když se tedy spolu scházíte, není [to] k tomu, abyste jedli Pánovu večeři; ²¹ vždyť každý si při jídle bere nejdříve svou večeři, a tak jeden hladoví a jiný je opilý. ²² Cožpak nemáte domy, abyste [v nich] jedli a pili? Anebo pohrdáte Boží církví a zahanbujete ty, kteří [nic] nemají? Co vám mám říci? Mám vás pochválit? Za toto [vás] nechválím! ²³ Neboť já jsem přijal od Pána to, co jsem vám také předal, že Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, ²⁴ a když vzdal díky, rozlomil [jej a] řekl: "Vezměte, jezte, toto je mé tělo, které se láme za vás. Toto činite na mou památku." ²⁵ Stejně tak i kalich, když povečeřel, se slovy: "Tento kalich je ta nová smlouva v mé krvi. Toto činite, kdykoli byste [jej] pili, na moji památku." ²⁶ Neboť kdykoli byste jedli tento chléb a pili tento kalich, zvěstujete Pánovu smrt, dokud nepřijde. ²⁷ A proto, kdokoli by jedl tento chléb a pil Pánův kalich nehodně, bude vinen tělem a krví Pána. ²⁸ Ať tedy člověk prověří sám sebe a takto ať jí z toho chleba a pije z toho kalichu. ²⁹ Neboť kdo jí a pije nehodně, jí a pije sám sobě odsouzení,

jelikož nerozsuzuje Pánovo tělo. ³⁰ Proto jsou mezi vámi mnozí slabí a nemocní a mnozí usínají. ³¹ Kdybychom se totiž rozsuzovali sami, nebyli bychom souzeni. ³² Když jsme však souzeni, býváme Pánem vychováváni, abychom nebyli odsouzeni se světem. ³³ A tak, moji bratři, když se scházíte k jídlu, čekejte jedni na druhé. ³⁴ A jestliže má někdo hlad, ať jí doma, abyste se nescházeli k odsouzení. Ostatní věci pak zařídím, až přijdu.

12

¹ Nechci pak, bratři, abyste nevěděli o duchovních darech. ² Víte, že jste byli pohané a chodili jste k němým modlám, jak jste bývali vedeni. ³ Proto vám oznamuji, že nikdo, kdo mluví v Duchu Svatém, neřekne "Ježíš [buď] proklet," a nikdo nemůže říci "Ježíš [je] Pán," jedině v Duchu Svatém. ⁴ Jsou rozličné dary, ale tentýž Duch, ⁵ jsou rozličné služby, ale tentýž Pán ⁶ a jsou rozličná působení, ale Bůh, který to všechno ve všech působí, je tentýž. ⁷ A [tak] je každému dáván projev Ducha k užítku: ⁸ jednomu je totiž skrze Ducha dáváno slovo moudrosti, jinému pak slovo poznání podle téhož Ducha, ⁹ dalšímu víra v témž Duchu a jinému dary uzdravování v tomtéž Duchu, ¹⁰ jinému pak činění zázraků, jinému prorocství, jinému rozlišování duchů, jinému [rozličné] druhy jazyků, jinému výklad jazyků. ¹¹ To vše ale působí jeden a tentýž Duch, který každému uděluje zvlášť, tak jak chce. ¹² Vždyť tak jako je tělo jedno a má mnoho údů (ačkoli je totiž všech údů toho jednoho těla mnoho, jsou jedním tělem), tak [je tomu] i s Kristem. ¹³ Všichni jsme totiž byli v jednom Duchu pokřtěni do jednoho těla - ať už Židé nebo Řekové, otroci nebo svobodní - a všichni jsme byli napojeni jedním Duchem. ¹⁴ Tělo přece není jeden úd, ale mnoho. ¹⁵ Kdyby noha řekla: "Protože nejsem ruka, nepatřím do těla," nepatří snad kvůli tomu do těla? ¹⁶ A kdyby ucho řeklo: "Protože nejsem oko, nepatřím do těla," nepatří snad kvůli tomu do těla? ¹⁷ Kdyby celé tělo [bylo] okem, kde [by byl] sluch? Kdyby [bylo] celé sluchem, kde [by byl] čich? ¹⁸ Nyní však Bůh umístil údy v těle, každý jednotlivý z nich tak, jak chtěl. ¹⁹ Kdyby však byli všichni jedním údem, kde [by bylo] tělo? ²⁰ Nyní pak je vskutku mnoho údů, avšak jedno tělo. ²¹ A oko nemůže říci ruce: "Nepotřebuji tě," nebo zase hlava nohám: "Nepotřebuji vás." ²² Naopak! Mnohem spíše jsou potřebné ty údy těla, které se zdají být slabší. ²³ A těm [úđům] těla, které máme za méně ctihodné, těm prokazujeme větší čest. Naše neslušné [údy] dostávají větší slušnost, ²⁴ kterou ovšem naše slušné [údy] nepotřebují. Bůh ale složil tělo [tak, že] dal větší čest tomu, kterému se jí nedostává, ²⁵ aby v těle nebylo rozdělení, ale [aby] údy měly o sebe navzájem stejnou péči. ²⁶ A [tak], jestliže trpí jeden úd, trpí s [ním] všechny údy. Jestliže je jeden úd chválen, všechny údy se radují spolu [s ním]. ²⁷ Vy jste tedy Kristovo tělo a jednotlivě [jeho] údy. ²⁸ A Bůh ustanovil v církvi některé [takto]: za prvé apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, potom zázraky, potom dary uzdravování, [potom] pomoci, vedení, [rozličné] druhy jazyků. ²⁹ [Jsou] snad všichni apoštolové? [Jsou] snad všichni proroci? [Jsou] snad všichni učitelé? [Činí] snad všichni zázraky? ³⁰ Mají snad všichni dary uzdravování? Mluví snad všichni jazyky? Vykládají snad všichni? ³¹ Mějte však horlivou touhu po lepších darech a [já] vám ukážu ještě mnohem vyšší cestu:

13

¹ Kdybych mluvil jazyky lidí i andělů, ale neměl bych lásku, stal jsem se dunícím kovem nebo řinčícím činelem. ² A kdybych měl prorocství a rozuměl všem tajemstvím a veškerému poznání a kdybych měl všechnu víru, takže bych [i] hory přenášel, ale neměl bych lásku, nejsem nic. ³ A kdybych všechn svůj majetek vynaložil na krmení [chudých] a kdybych vydal své tělo ke spálení, ale neměl bych lásku, nic mi [to] neprospěje. ⁴ Láska je trpělivá, je dobrotivá, láska nezávidí, láska se nevychloubá [ani] nenadýmá; ⁵ nechová se nepatříčně, nehledá svůj [prospěch], nedá se vydráždit, nemyslí na [nic] zlého; ⁶ neraduje se z nepravosti, ale raduje se s pravdou; ⁷ všechno snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno vydrží. ⁸ Láska nikdy neselhává. Avšak prorocství, ta zaniknou, jazyky, ty přestanou, poznání, to bude zmařeno. ⁹ Částečně totiž poznáváme a částečně prorokujeme, ¹⁰ ale jakmile přijde to dokonalé, tehdy to, co je částečné, zanikne. ¹¹ Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, uvažoval jsem jako dítě; když jsem se však stal mužem, zanechal jsem dětinských věcí. ¹² Nyní totiž vidíme jako v zrcadle, zastřeně, ale potom tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám

tak, jak jsem byl také [sám] poznán. ¹³ Nyní pak zůstává víra, naděje a láska, tato trojice; ale největší z nich [je] láska.

14

¹ Následujte lásku, mějte horlivou touhu po duchovních [darech], nejvíce však, abyste prorokovali. ² Neboť ten, kdo mluví jazykem, nemluví k lidem, ale k Bohu (nikdo [mu] totiž nerozumí) a duchem mluví tajemství. ³ Avšak ten, kdo prorokuje, mluví k lidem [pro jejich] vybudování, povzbuzení a potěšení. ⁴ Ten, kdo mluví jazykem, buduje sám sebe, avšak ten, kdo prorokuje, buduje církev. ⁵ Chtěl bych, abyste všichni mluvili jazyky, ale [ještě] více, abyste prorokovali. Ten, kdo prorokuje, [je] totiž větší než ten, kdo mluví jazykem, ledaže by [také] vykládal, aby se budovala církev. ⁶ Nyní však, bratři, kdybych k vám přišel a mluvil jazyky, čím vám prospěji, pokud k vám nepromluvím ve zjevení, v poznání, v proroctví nebo v učení? ⁷ Podobně [i] neživé věci vydávající zvuk, jako flétna nebo harfa: kdyby nevydávaly rozdílné zvuky, jak by se poznalo, co se píská nebo hraje? ⁸ A kdyby polnice vydala nejistý zvuk, kdo se bude chystat do boje? ⁹ A tak [je to] i s vámi: pokud jazykem neproneseš srozumitelné slovo, jak se pozná, co se mluví? Vždyť budete mluvit do větru! ¹⁰ Přejde-li na to, na světě je tolik druhů řečí a žádná [není] beze smyslu! ¹¹ Jestliže tedy nebudu znát smysl té řeči, budu tomu, kdo mluví, cizincem a ten, kdo mluví, [bude] cizincem pro mě. ¹² A tak i vy, poněvadž jste horliví milovníci duchovních [darů], snažte se [v tom] rozhojňovat pro vybudování církve. ¹³ Proto ať se ten, kdo mluví jazykem, modlí, aby mohl vykládat. ¹⁴ Modlím-li se totiž jazykem, modlí se můj duch, ale má mysl je bez užitku. ¹⁵ Co tedy? Budu se modlit duchem, budu se však modlit také myslí. Budu zpívat duchem, budu však zpívat také myslí. ¹⁶ Kdybys totiž dobrořečil [jen] v duchu, jak ten, kdo zaujímá místo prostého člověka, řekne "Amen" ke tvému díkyčinění, když neví, co říkáš? ¹⁷ Ty totiž jistě vzdáváš díky správně, ale jiný se [tím] nebuduje. ¹⁸ Děkuji svému Bohu, že mluvím jazyky více než vy všichni; ¹⁹ ve sboru ale raději chci promluvit pět slov svou myslí, abych poučil i druhé, než deset tisíc slov v jazyce. ²⁰ Bratři, nebuďte dětmi ohledně myšlení, ale buďte [jako] nemluvířata ohledně zlého. Ohledně myšlení pak buďte dospělí. ²¹ V Zákoně je napsáno: "Jinými jazyky a cizími rty budu mluvit k tomuto lidu a ani tak mě neposlechnou, praví Pán." ²² Jazyky tedy nejsou znamením pro věřící, ale pro nevěřící; proroctví však není pro nevěřící, ale pro věřící. ²³ Kdyby se tedy sešla celá církev najednou a všichni by mluvili jazyky a přišli by [tam] prostí lidé nebo nevěřící, neřeknou snad, že blázníte? ²⁴ Kdyby ale všichni prorokovali a přišel by někdo nevěřící nebo prostý, bude všemi usvědčován a všemi posuzován. ²⁵ A tak budou zjevena tajemství jeho srdce; potom padne na tvář, pokloní se Bohu a vyzná, že Bůh je opravdu mezi vámi. ²⁶ Co tedy, bratři? Když se scházíte, každý z vás má žalm, má vyučování, má jazyk, má zjevení, má výklad. Ať se [to] všechno děje k budování. ²⁷ Mluví-li někdo jazykem, [ať mluví] dva nebo nejvýše tři, a [to] postupně, a jeden ať vykládá. ²⁸ Kdyby [tam] však nebyl vykladač, ať ve shromáždění mlčí a mluví [jen] pro sebe a pro Boha. ²⁹ Proroci ať mluví dva nebo tři a ostatní ať [to] rozsuzují. ³⁰ A jestliže je [něco] zjeveno jinému, který [tam] sedí, ať ten první mlčí. ³¹ Můžete přece jeden po druhém prorokovat všichni, aby se všichni učili a všichni byli povzbuzováni. ³² Duchové proroků jsou pak poddání prorokům, ³³ neboť Bůh není [Bohem] nepořádku, ale pokoje, jako ve všech sborech svatých. ³⁴ Vaše ženy ať při shromážděních mlčí, neboť se jim nedovoluje mluvit, ale [mají] být poddány, jak říká i Zákon. ³⁵ Chtějí-li se něco dozvědět, ať se ptají svých mužů doma. Je přece hanba, aby ženy při shromáždění mluvily. ³⁶ Vyšlo snad Boží slovo od vás? Dorazilo snad jenom k vám? ³⁷ Domnívá-li se někdo, že je prorok nebo duchovní, ať uznává, že to, co vám píši, jsou Pánova přikázání. ³⁸ Jestliže však někdo neví, ať neví. ³⁹ A proto, bratři, mějte horlivou touhu prorokovat a [nikomu] nebraňte mluvit v jazycích. ⁴⁰ Všechno ať se děje slušně a podle řádu.

15

¹ Připomínám vám, bratři, evangelium, které jsem vám kázal, které jste přijali a v němž stojíte, ² skrze něž také docházíte spasení (pokud se držíte slova, které jsem vám kázal - jinak byste uvěřili nadarmo). ³ Předal jsem vám totiž především to, co jsem také přijal: že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem ⁴ a že byl pohřben a třetího dne

byl vzkříšen podle Písem ⁵ a že se ukázal Kéfovi a potom dvanácti. ⁶ Poté se ukázal více než pěti stům bratrů najednou, z nichž většina dosud žije a někteří zesnuli. ⁷ Pak se ukázal Jakobovi, potom všem apoštolům ⁸ a naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně. ⁹ Já jsem přece nejmenší z apoštolů; [ani] nejsem hoden být apoštolem nazýván, protože jsem pronásledoval Boží církev. ¹⁰ Boží milostí však jsem to, co jsem, a jeho milost ke mně nebyla marná, ale pracoval jsem více než oni všichni; avšak ne já, ale Boží milost, která [je] se mnou. ¹¹ Já i oni tedy takto kážeme a takto jste uvěřili. ¹² Když se tedy o Kristu káže, že je vzkříšen z mrtvých, jak mohou někteří mezi vámi říkat, že není zmrtvýchvstání? ¹³ Jestliže není zmrtvýchvstání, pak není vzkříšen ani Kristus! ¹⁴ A jestliže Kristus není vzkříšen, pak [je] naše kázání marné; marná [je] i vaše víra! ¹⁵ [My] jsme pak navíc shledáni [jako] falešní Boží svědkové, protože jsme vydali o Bohu svědectví, že vzkřísil Krista, jehož nevzkřísil - pokud totiž mrtví nejsou křšteni. ¹⁶ Vždyť jestliže mrtví nejsou křšteni, pak nebyl vzkříšen ani Kristus! ¹⁷ A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, vaše víra je marná - ještě jste ve svých hřších. ¹⁸ Pak tedy i ti, kteří zesnuli v Kristu, zahynuli. ¹⁹ Jestliže pak máme v Kristu naději pouze v tomto životě, jsme nejpolitováníhodnější ze všech lidí. ²⁰ Nyní je však Kristus vzkříšen; stal se prvotinou těch, kdo zesnuli. ²¹ Poněvadž totiž skrze člověka [přišla] smrt, [přišlo] skrze člověka také zmrtvýchvstání. ²² Neboť tak jako v Adamovi všichni umírají, tak také v Kristu budou všichni obživeni. ²³ Každý však ve svém pořadí: [jako] prvotina Kristus, při jeho příchodu pak ti, kteří jsou Kristovi. ²⁴ Potom [bude] konec, až [Kristus] předá království Bohu a Otcí, až zruší každou vládu i každou vrchnost a moc. ²⁵ On totiž musí kralovat, dokud nepoloží všechny nepřátele pod jeho nohy. ²⁶ Poslední nepřítel, [který] bude zničen, [je] smrt. ²⁷ Vždyť "všechno poddal pod jeho nohy." Když však říká, že je [mu] všechno poddáno, je zřejmé, že [je to] kromě Toho, který mu to všechno poddal. ²⁸ A až mu bude všechno poddáno, pak se i sám Syn poddá Tomu, který mu všechno poddal, aby Bůh byl všechno ve všem. ²⁹ Co potom budou dělat ti, kteří se nechávají křtít za mrtvé? Jestliže mrtví vůbec nejsou křšteni, proč se tedy křtí za mrtvé? ³⁰ Proč i my každou hodinu podstupujeme nebezpečí? ³¹ Při chloubě, kterou mám ve vás v Kristu Ježíši, našem Pánu, prohlašuji, že denně umírám. ³² Jestliže jsem v Efezu bojoval se šelmami podle člověka, co mi [to] prospěje, jestliže mrtví nevstávají? "Jezme a pijme, neboť zítra zemřeme!" ³³ Nemylte se: "Špatné vztahy kazí dobré mravy." ³⁴ Opravdově procitněte a nehřešte. Někteří totiž neznají Boha - říkám [to] k vašemu zahanbení. ³⁵ Někdo ale řekne: "Jak budou mrtví vzkříseni? A v jakém přijdou těle?" ³⁶ ["] nemoudrý! To, co ty rozsíváš, nebude obživeno, pokud [to] nezemře. ³⁷ A co rozsíváš? Ne to tělo, které povstane, ale holé zrno - možná [zrno] pšenice nebo nějaké jiné. ³⁸ Bůh mu však dává tělo, jak [sám] chtěl, totiž každému z těch semen jeho vlastní tělo. ³⁹ Každé tělo není stejné, ale jiné [je] tělo lidské, jiné tělo zvířecí, jiné zase rybí a jiné ptačí. ⁴⁰ [Jsou] také těla nebeská a těla pozemská; ale jiná [je] sláva nebeských a jiná pozemských. ⁴¹ Jiná [je] sláva slunce, jiná sláva měsíce a jiná sláva hvězd, neboť hvězda od hvězdy se liší ve slávě. ⁴² A tak [je to] také se zmrtvýchvstáním. Rozsívá se v pomíjivosti, křísí se v nepomíjivosti. ⁴³ Rozsívá se v hanbě, křísí se ve slávě; rozsívá se ve slabosti, křísí se v moci. ⁴⁴ Rozsívá se tělo tělesné, křísí se tělo duchovní. Je tělesné tělo, je i tělo duchovní. ⁴⁵ (Tak je [to] i napsáno: "První člověk, Adam, se stal živou duší." Poslední Adam [se stal] obživujícím duchem.) ⁴⁶ Nejdříve však není to duchovní, ale to tělesné, a potom to duchovní. ⁴⁷ První člověk [byl] ze země, z prachu, druhý člověk [je sám] Pán z nebe. ⁴⁸ Jaký [byl] ten z prachu, takový [jsou] i ti, kdo jsou z prachu; a jaký ten nebeský, takový i nebesští. ⁴⁹ A jako jsme nesli obraz toho, který [byl] z prachu, tak ponese me i obraz toho nebeského. ⁵⁰ Říkám vám, bratři, toto: tělo a krev nemohou být dědici Božího království a pomíjivost nezdedí nepomíjivost. ⁵¹ Hle, říkám vám tajemství: ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni - ⁵² naráz, v okamžiku, za [zvuku] poslední polnice. Neboť zatroubí a mrtví budou vzkříseni [jako] nesmrtelní a my budeme proměněni. ⁵³ Toto pomíjivé totiž musí obléci nepomíjivost a toto smrtelné [musí] obléci nesmrtelnost. ⁵⁴ A když toto pomíjivé oblékne nepomíjivost a toto smrtelné oblékne nesmrtelnost, tehdy se uskuteční to slovo, které bylo napsáno: "Smrt byla pohlcena ve vítězství." ⁵⁵ "Kde [je], [ó] smrti, tvůj osten? Kde [je], [ó] peklo, tvé vítězství?" ⁵⁶ Ostnem smrti [je] pak hřích a mocí hříchu Zákon. ⁵⁷ Ale díky Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista! ⁵⁸ Proto, moji

milovaní bratři, buďte pevní a nepohnutelní, stále se rozhojňujte v Pánově díle a vězte, že vaše práce není v Pánu marná.

16

¹ A ohledně sbírky na svaté, číňte i vy tak, jak jsem nařídil galatským církvím: ² Vždy prvního [dne] v týdnu ať každý z vás sám u sebe uloží, kolik se [mu] podaří nastřádat, aby se sbírky nekonaly [teprve] tehdy, když přijdu. ³ A až přijdu, pošlu s [doporučujícími] listy ty, které schválíte, aby váš dar odnesli do Jeruzaléma. ⁴ Jestliže pak bude vhodné, abych šel i já, půjdou se mnou. ⁵ Až tedy projdu Makedonii, přijdu k vám (procházím totiž Makedonii). ⁶ A u vás snad pobudu, anebo i strávím zimu, abyste mě mohli vypravit na cestu, kamkoli půjdu. ⁷ Nechci vás totiž vidět teď při cestě, neboť doufám, že u vás nějaký čas zůstanu, dovolí-li Pán. ⁸ Až do Letnic však zůstanu v Efezu, ⁹ neboť mi jsou otevřeny veliké a mocné dveře a protivníků [je] mnoho. ¹⁰ Kdyby pak přišel Timoteus, hleďte, aby byl u vás beze strachu, neboť koná Pánovo dílo jako i já. ¹¹ Ať jím tedy nikdo nepohrdá, ale vypravte ho v pokoji, aby mohl přijít ke mně, neboť na něj s bratry čekám. ¹² A ohledně bratra Apolla - velice jsem ho prosil, aby k vám s bratry přišel, ale vůbec [zde] nebyla vůle, aby přišel teď; přijde však, až bude příhodný čas. ¹³ Bděte, stůjte ve víře, počínejte si zmužile, buďte silní. ¹⁴ Všechny vaše věci ať se dějí v lásce. ¹⁵ A prosím vás, bratři - víte, že Štěpánův dům je prvotinou Acháje a [že] se vydali službě svatým - ¹⁶ abyste se i vy poddávali takovým i každému, kdo pomáhá a pracuje. ¹⁷ Raduji se však z příchodu Štěpána, Fortunáta a Achaika, protože doplnili, čeho se [mi] nedostávalo od vás. ¹⁸ Občerstvíli totiž mého i vašeho ducha. Uznávejte tedy takové. ¹⁹ Pozdravují vás sbory v Asii. Velmi vás v Pánu pozdravuje Akvila a Priscilla s církví, která je v jejich domě. ²⁰ Pozdravují vás všichni bratři. Pozdravte se navzájem svatým polibkem. ²¹ Pozdrav mou, Pavlovou rukou. ²² Nemá-li někdo rád Pána Ježíše Krista, ať je proklet. Maranatha! ²³ Milost Pána Ježíše Krista s vámi. ²⁴ Má láska [je] s vámi všemi v Kristu Ježíši. Amen.

2.list Korintským

¹ Pavel, podle Boží vůle apoštol Ježíše Krista, a bratr Timoteus církvi Boží, která je v Korintu, se všemi svatými, kteří jsou v celé Acháji: ² Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ³ Požehnaný Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškerého potěšení, ⁴ který nás potěšuje v každém našem soužení, abychom mohli potěšovat ty, kteří [jsou] v jakémkoli soužení, tím potěšením, kterým jsme sami potěšeni od Boha. ⁵ Jak se totiž při nás rozhojňují Kristova utrpení, tak se skrze Krista rozhojňuje také naše potěšení. ⁶ Ať už tedy jsme souzeni [- je to] pro vaše potěšení a spasení, které se projevuje ve snášení stejných utrpení, která trpíme i my; nebo jsme potěšováni [- je to] pro vaše potěšení a spasení. ⁷ A naše naděje o vás [je] pevná, neboť víme, že jak jste účastníky utrpení, tak i potěšení. ⁸ Bratři, nechceme, abyste nevěděli o našem soužení, které na nás přišlo v Asii - že jsme byli nadmíru přetíženi, nad [naše] síly, takže jsme ztratili i naději na život. ⁹ Měli jsme sami v sobě dokonce rozsudek smrti, abychom nespolehlali sami na sebe, ale na Boha, který křísí mrtvé, ¹⁰ který nás z takové smrti vysvobodil a vysvobozuje, v něhož doufáme, že [nás] i nadále bude vysvobozovat, ¹¹ když nám i vy budete společně pomáhat modlitbou za nás, aby za nás mnoho lidí mohlo děkovat pro dar, který nám [byl dán] kvůli mnohým. ¹² Neboť naše chloubka je tato: svědectví našeho svědomí, že jsme si na světě - a obzvláště u vás - počínali v prostotě a upřímnosti Boží, ne v tělesné moudrosti, ale v Boží milosti. ¹³ Nepíšeme vám přece [nic] jiného, než co čtete a [čemu] také rozumíte. Doufám pak, že budete rozumět až do konce, ¹⁴ jako jste zčásti porozuměli i nám, že jsme vaše chloubka, tak jako i vy naše, v den Pána Ježíše. ¹⁵ V této důvěře jsem k vám dříve zamýšlel přijít, abyste měli druhou milost, ¹⁶ a přes vás jít do Makedonie a z Makedonie zase přijít k vám, a od vás být vypraven do Judska. ¹⁷ Když jsem tedy takto uvažoval, jednal jsem snad lehkomyšlně? Anebo [snad] to, co zamýšlím, zamýšlím podle těla, aby při mně bylo "ano, ano" i "ne, ne"? ¹⁸ Věrný Bůh [ví], že naše řeč k vám nebyla "ano a ne". ¹⁹ Vždyť Boží Syn Ježíš Kristus, kterého jsme mezi vámi kázali - já, Silvanus a Timoteus - nebyl "ano a ne", ale bylo v něm "ano". ²⁰ Neboť všechna Boží zaslíbení [jsou] v něm "ano" a skrze něj "amen", k slávě Bohu skrze nás. ²¹ Ten, kdo nás s vámi utvrzuje v Kristu a pomazal nás, [je] Bůh, ²² který nás také označil a dal do našich srdcí záruku Ducha. ²³ Já pak volám Boha za svědka na svou duši, že jsem ještě nepřišel do Korintu proto, že vás šetřím. ²⁴ Ne že panujeme nad vaší vírou, ale jsme pomocníky vaší radosti; vždyť vírou stojíte.

2

¹ Rozhodl jsem se však pro toto: že k vám znovu nepřijdu se zármutkem. ² Vždyť jestliže vás já zarmoutím, kdo by mě pak [mohl] rozveselit? Jedině ten, kdo je mnou zarmoucen. ³ A toto vám píši, abych až přijdu, neměl zármutek kvůli těm, z nichž bych se měl radovat; jsem o vás všech přesvědčen, že má radost je [radostí] vás všech. ⁴ Píši vám totiž z velkého soužení a úzkosti srdce, s mnoha slzami, ne abyste byli zarmoucení, ale abyste poznali lásku, kterou k vám oplývám. ⁵ Jestliže však někdo zarmoutil, nezarmoutil mne, ale zčásti (abych nepřeháněl) vás všechny. ⁶ Takovému stačí trest, jehož [se mu dostalo] od mnohých, ⁷ takže [mu již] raději naopak odpusťte a potěšte [ho], aby snad nebyl pohlcen přílišným zármutkem. ⁸ Proto vás prosím, potvrďte mu [svou] lásku. ⁹ Psal jsem vám totiž také proto, abych poznal vaši spolehlivost, zda jste ve všem poslušni. ¹⁰ Komu pak [vy] něco odpouštíte, [odpouštím] i já. Vždyť i já, jestliže jsem komu co odpustil, odpustil jsem kvůli vám před Kristovou tváří, ¹¹ abychom nebyli oklamáni Satanem. Jeho úmysly nám přece nejsou neznámé. ¹² Když jsem pak kvůli Kristovu evangeliu přišel do Troady, ačkoli mi v Pánu byly otevřeny dveře, ¹³ neměl jsem ve svém duchu úlevu, protože jsem nenalezl svého bratra Tita, a tak jsem se s nimi rozloučil a vydal se do Makedonie. ¹⁴ Avšak díky Bohu, který nám vždycky dává vítězství v Kristu a na každém místě skrze nás zjevuje vůni svého poznání. ¹⁵ Jsme totiž Bohu Kristovou líbeznou vůní mezi těmi, kteří jsou zachraňováni, i mezi těmi, kteří hynou: ¹⁶ některým jsme ovšem smrtelnou vůní k smrti, jiným pak vůní života k životu. Kdo je však k

tomu způsobilý? ¹⁷ Nejsme totiž jako mnozí, kteří kupčí s Božím slovem, ale jakožto z upřímnosti, jakožto z Boha, mluvíme před Boží tváří o Kristu.

3

¹ Začínáme zase doporučovat sami sebe? Cožpak potřebujeme, jako někteří, doporučující listy k vám nebo od vás? ² Vy jste náš list zapsaný v našich srdcích, [list,] který znají a čtou všichni lidé. ³ Je [přece] zjevné, že jste list Kristův zhotovený naší službou, napsaný ne inkoustem, ale Duchem živého Boha, ne na kamenných deskách, ale na masitých deskách srdce. ⁴ A takovouto důvěru máme skrze Krista k Bohu: ⁵ Ne že jsme sami o sobě způsobilí, abychom si něco mysleli sami o sobě, ale naše způsobilost [je] z Boha, ⁶ který nás také učinil způsobilými služebníky nové smlouvy, ne litery, ale Ducha; neboť litera zabíjí, ale Duch obživuje. ⁷ Jestliže pak služba smrti, literami vyrytá do kamenů, byla slavná, takže synové Izraele nemohli pohledět do Mojžíšovy tváře kvůli slávě jeho obličeje, která byla pomíjějící, ⁸ jak by tím spíše neměla být slavná služba Ducha? ⁹ Jestliže totiž služba odsouzení [měla] slávu, služba spravedlnosti se ve slávě rozhojňuje mnohem více! ¹⁰ Vždyť vzhledem k té nesmírné slávě ani to, co bylo oslaveno, v tomto ohledu oslaveno není. ¹¹ Jestliže totiž to pomíjějící [přišlo] skrze slávu, mnohem spíše [je] ve slávě to, co zůstává. ¹² Jelikož tedy máme takovouto naději, mluvíme tak otevřeně, ¹³ a ne jako Mojžíš, [který] kladl na svou tvář roušku, aby synové Izraele nehleděli k cíli toho, co mělo pominout. ¹⁴ Jejich mysli se však zatvrdily. Až do dnešního dne totiž zůstává při čtení Staré smlouvy tatáž rouška neodkrytá, neboť se odnímá [jen] v Kristu. ¹⁵ Když tedy bývá čten Mojžíš, na jejich srdci leží až do dnešního dne rouška. ¹⁶ Jakmile se však [člověk] obrátí k Pánu, je ta rouška odstraněna. ¹⁷ Ten Pán je Duch, a kde [je] Pánův Duch, tam [je] svoboda. ¹⁸ My všichni se pak s odkrytou tváří zhlížíme v Pánově slávě jako v zrcadle a jsme proměňováni v tentýž obraz, od slávy k slávě, jako od Pánova Ducha.

4

¹ Poněvadž tedy máme tuto službu podle milosrdenství, které jsme přijali, nepolevu-
jeme. ² Zřekli jsme se skrytých hanebností, nechodíme v chytráctví, ani nezacházíme s Božím slovem podvodně, ale zjevováním pravdy se v Božích očích osvědčujeme před každým lidským svědomím. ³ Jestliže je pak naše evangelium zakryté, je zakryté těm, kteří hynou, ⁴ nevěřícím, jimž bůh tohoto světa oslepl mysli, aby jim nezazářilo světlo evangelia o slávě Krista, který je obrazem Božím. ⁵ Neboť nekážeme sami sebe, ale Ježíše Krista [jako] Pána, a sebe [jako] vaše služebníky pro Ježíše. ⁶ Vždyť ten Bůh, který řekl, aby ze tmy zazářilo světlo, ten zazářil v našich srdcích, aby osvitil poznání Boží slávy ve tváři Ježíše Krista. ⁷ Tento poklad však máme v hliněných nádobách, aby nesmírnost té moci byla Boží a ne z nás: ⁸ ze všech stran býváme souzeni, ale ne [zcela] sevřeni; býváme bezradní, ale ne zoufalí; ⁹ býváme pronásledováni, ale ne opuštěni; sráženi, ale ne zničeni. ¹⁰ Stále nosíme na [svém] těle umírání Pána Ježíše, aby byl na našem těle zjeven také Ježíšův život. ¹¹ My, kteří jsme živí, jsme totiž pro Ježíše stále vydáváni na smrt, aby byl také Ježíšův život zjeven na našem smrtelném těle. ¹² A tak tedy v nás působí smrt, ale ve vás život. ¹³ Jelikož však máme stejného ducha víry, podle toho, jak je napsáno: "Uvěřil jsem, a proto jsem mluvil," i my věříme, a proto mluvíme, ¹⁴ neboť víme, že Ten, který vzkřísil Pána Ježíše, vzkřísí skrze Ježíše i nás a postaví [nás] s vámi. ¹⁵ To všechno [se] totiž [děje] pro vás, aby se milost rozmnožená skrze díkůčinění mnohých ještě více rozhojnila k Boží slávě. ¹⁶ Proto nepolevujeme, ale ačkoli ten náš vnější člověk podléhá zkáze, ten vnitřní se den ode dne obnovuje. ¹⁷ Vždyť naše nynější lehké soužení nám působí nesmírně veliké břemeno věčné slávy, ¹⁸ když se nedíváme na to, co je vidět, ale na to, co vidět není; neboť to, co je vidět, [je] dočasné, ale to, co není vidět, [je] věčné.

5

¹ Víme přece, že kdyby byl náš pozemský dům tohoto přebývání zbořen, máme od Boha věčné stavení v nebesích, dům neudělaný rukama. ² Vždyť také v tomto vzdycháme, neboť toužíme být oblečeni svým příbytkem z nebe, ³ jestliže ovšem budeme shledáni oblečenými, ne nahými. ⁴ [My,] kdo jsme v tomto stanu, totiž vzdycháme

tíhou, protože nechceme být svlečení, ale oblečení, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. ⁵ A ten, kdo nás právě k tomuto uzpůsobil, [je] Bůh, který nám také dal záruku Ducha. ⁶ Proto máme stále smělou důvěru a víme, že dokud jsme doma v tomto těle, jsme vzdáleni od Pána. ⁷ Chodíme totiž vírou, ne viděním. ⁸ Máme tedy smělou důvěru a líbí se nám raději být vzdálenými od tohoto těla a být doma u Pána. ⁹ Proto také, ať už zůstáváme doma nebo se vzdalujeme, usilujeme [o to], abychom mu byli příjemní. ¹⁰ My všichni se přece musíme ukázat před Kristovou soudnou stolicí, aby každý dostal [odplatu] za to, co [dělal] v těle, podle toho, co vykonal, ať už [to bylo] dobré nebo zlé. ¹¹ Jelikož tedy známe Pánovu hrůzu, přivádíme lidi k víře. Bohu jsme zjevní a mám naději, že jsme zjevní i vašemu svědomí. ¹² Nedoporučujeme vám přece znovu sami sebe, ale dáváme vám příležitost, abyste se námi chlubili, abyste měli [něco] oproti těm, kteří se chlubí zevnějškem a ne srdcem. ¹³ Jsme-li totiž bez sebe - [je to] pro Boha; jsme-li rozvázní - [je to] pro vás. ¹⁴ Vždyť Kristova láska nás zavazuje. Máme zato, že jestliže jeden zemřel za všechny, pak zemřeli všichni; ¹⁵ a [on] zemřel za všechny, aby ti, kdo žijí, již nežili sami pro sebe, ale pro toho, který za ně zemřel a vstal [z mrtvých]. ¹⁶ My tedy [již] od nynějška nikoho neznáme podle těla. A jestliže jsme i Krista znali podle těla, nyní ho však již [taktó] neznáme. ¹⁷ Proto, jestliže [je] někdo v Kristu, [je] nové stvoření. Staré věci pominuly, hle, vše je nové! ¹⁸ To všechno [je] pak z Boha, který nás se sebou smířil skrze Ježíše Krista a dal nám službu toho smíření, ¹⁹ totiž že Bůh byl v Kristu, když smiřoval svět se sebou, nepočítaje lidem jejich hříchy. A slovo o tom smíření svěřil nám. ²⁰ Proto tedy jako Kristovi velvyslanci prosíme na místě Kristově, jako by skrze nás žádal Bůh: Smiřte se s Bohem. ²¹ Vždyť toho, který nepoznal hřích, učinil hříchem za nás, abychom se my v něm stali Boží spravedlností.

6

¹ [Jako] spolupracovníci [vás] však také napomínáme, abyste nepřijímali Boží milost nadarmo. ² Vždyť [on] říká: “V čas milosti jsem tě vyslyšel a ve dni spasení jsem ti přispěl na pomoc.” Hle, nyní [je] čas milosti, hle, nyní [je] den spasení! ³ V ničem nedáváme žádnou příležitost k pohoršení, aby [naši] službě nebylo co vytknout, ⁴ ale ve všem se osvědčujeme jako Boží služebníci: v mnohé vytrvalosti, v souzeních, v nedostatcích, v úzkostech, ⁵ v ranách, ve vězeních, v nepokojích, v pracích, v bděních, v postech, ⁶ v čistotě, v poznání, v trpělivosti, v laskavosti, v Duchu Svatém, v nepředstírané lásce, ⁷ ve slově pravdy, v Boží moci; skrze výzbroj spravedlnosti napravo i nalevo, ⁸ skrze slávu i pohanu, skrze zlou i dobrou pověst; jako bludaři, a [přitom] pravdomluvní, ⁹ jako neznámí, a [přitom] dobře známí, jako umírající, a hle, žijeme, jako trestaní, a [přitom] nevydávající na smrt, ¹⁰ jako zarmoucení, stále se však radující, jako chudí, avšak obohacující mnohé, jako nic nemající, a [přitom] všechno vlastníci. ¹¹ Naše ústa jsou otevřena k vám, Korintští, naše srdce je rozšířeno. ¹² Nejste omezeni námi, ale jste omezeni svými vlastními city. ¹³ Na oplátku za to [mluvím jako k dětem] se tedy rozšiřte i vy. ¹⁴ Netáhněte jho s nevěřícími. Vždyť jaký [je] spolek spravedlnosti s nepravostí a jaké společenství světa s temnotou? ¹⁵ Jaká [je] shoda Krista s Belíálem a jaký díl [má] věřící s nevěřící? ¹⁶ Jaké [je] spolčení Božího chrámu s modlami? Vy jste přece chrám živého Boha, jak Bůh řekl: “Budu v nich přebývat a procházet se mezi [nimi]. Budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.” ¹⁷ Proto: “Vyjděte z jejich středu a oddělte se, praví Pán, nedotýkejte se nečistého; a já vás přijmu.” ¹⁸ “A budu vašim Otcem a vy mi budete syny a dcerami, praví Pán Všemohoucí.”

7

¹ Když tedy máme tato zaslíbení, milování, očistíme se od každé poskvrny těla i ducha a v Boží bážni konejme posvěcení. ² Přijměte nás. Nikomu jsme neublížili, nikomu neuškodili, nikoho jsme neoklamali. ³ Neříkám [to] k [vašemu] odsouzení; vždyť jsem již řekl, že jste v našich srdcích, abychom byli spolu v životě i ve smrti. ⁴ Veliká [je] má otevřenost k vám, velice se vámi chlubím; jsem naplněn potěšením, přetékám radostí při všem našem soužení. ⁵ Když jsme totiž přišli do Makedonie, nemělo naše tělo žádnou úlevu, ale byli jsme sužováni ze všech stran: zvenčí boje, zevnitř strachy. ⁶ Ale Bůh, ten, který těší ponížené, nás potěšil příchodem Tita, ⁷ a nejen jeho příchodem, ale také

tím potěšením, které měl [on] z vás, když nám vyprávěl o vaší touze, o vašem úpění a o vaší horlivé [lásce] ke mně, takže jsem se zaradoval [ještě] více. ⁸ Pokud jsem vás totiž zarmoutil dopisem, nelituji [toho] (i když jsem litoval). Vidím totiž, že vás ten dopis zarmoutil, třebaže [jen] na čas. ⁹ Nyní se raduji, ne protože jste byli zarmoucení, ale protože jste se zarmoutili k pokání. Zarmoutili jste se totiž podle Boha, takže jste kvůli nám v ničem nepřišli ke škodě. ¹⁰ Zármutek, který je podle Boha, přece působí pokání [vedoucí] ke spasení, jehož nelze litovat. Zármutek světa však působí smrt. ¹¹ Pohleďte přece, jakou ve vás právě to, že jste se zarmoutili podle Boha, způsobilo snahu, ale [i] omluvu, rozhořčení, bázeň, touhu, horlivost a zjednání práva. V každém ohledu jste dokázali, že jste v té věci neviní. ¹² Proto ačkoli jsem vám napsal, nebylo [to] kvůli tomu, kdo spáchal křivdu, ani kvůli tomu, kdo ji utrpěl, ale aby se vám ukázala naše péče o vás před Bohem. ¹³ Proto jsme potěšeni z vašeho potěšení. Ale ještě mnohem více jsme se zaradovali z radosti Titovy, že jeho duch byl vámi všemi obcerstven ¹⁴ a že pokud jsem se mu vámi chlubil, nejsem zahanben, ale jako jsme vám všechno říkali podle pravdy, tak také naše chloubka před Titem byla shledána pravdivou. ¹⁵ A jeho náklonnost k vám je [ještě] mnohem větší, když vzpomíná na poslušnost vás všech, jak jste ho přijali s bázní a rozechvěním. ¹⁶ Proto se raduji, že k vám mohu mít ve všem smělou důvěru.

8

¹ Bratři, oznamujeme vám Boží milost danou sborům v Makedonii, ² že se ve veliké zkoušce soužením jejich veliká radost a jejich hluboká chudoba rozhojnila do bohatství jejich štědrosti. ³ Vydávám jim totiž svědectví, [že dávali] sami od sebe podle [své] možnosti, [ba] i nad možnost. ⁴ S mnoha prosbami nás žádali, abychom přijali tu milost a účast na službě svatým, ⁵ a [to] ne tak, jak jsme se nadáli, ale [oni] nejprve dali sami sebe Pánu a skrze Boží vůli [i] nám. ⁶ Vyzvali jsme tedy Tita, aby tak, jak dříve začal, [nyní] také dovršil u vás i tuto milost. ⁷ Ale jako se rozhojňujete ve všech věcech - [ve] víře, [ve] slově, [v] poznání, [ve] vši pili i ve své lásce k nám, tak buďte hojní také v této milosti. ⁸ Neříkám [to] jako příkaz, ale zkouším upřímnost vaší lásky pilností jiných. ⁹ Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista, že se kvůli vám stal chudým, ačkoli byl bohatý, abyste vy jeho chudobou mohli zbohatnout. ¹⁰ A v tomto [vám] dávám radu, neboť je to užitečné pro vás, kteří jste [to] již před rokem začali nejen dělat, ale i chtít. ¹¹ Nyní tedy vykonejte i ten skutek, aby tak, jak [bylo] pohotové chtění, [bylo] také vykonání [sbírky] z toho, co máte. ¹² Je-li totiž pohotová ochota, [je] vítaná podle toho, co člověk má, ne podle toho, co nemá. ¹³ Nechci přece, aby jiní měli úlevu a vy soužení, ale [aby byla] rovnost. ¹⁴ V tomto nynějším čase váš přebytek [pomůže] jejich nedostatku, aby také jejich přebytek mohl pomoci vašemu nedostatku, aby byla rovnost, ¹⁵ jak je napsáno: "Kdo [nasbíral] hodně, tomu nepřebylo, a kdo málo, neměl nedostatek." ¹⁶ Díky Bohu, že dal do Titova srdce tutéž péči o vás, ¹⁷ takže tu výzvu přijal. Byl však [ještě] pilnější: šel k vám sám od sebe. ¹⁸ Poslali jsme tedy s ním toho bratra, který má v evangeliu chválu po všech církvích, ¹⁹ a nejen [to], ale byl církvemi vybrán za našeho společníka v putování s touto milostí, kterou sloužíme ke slávě samotného Pána a k [ukázání] vaší ochoty. ²⁰ Varujeme se toho, aby nám někdo nevytýkal tu hojnost, kterou zprostředkujeme. ²¹ Opatrujeme totiž dobré nejen před tváří Pána, ale i před lidmi. ²² Poslali jsme tedy s nimi našeho bratra, o kterém jsme se mnohokrát v mnoha věcech přesvědčili, že je pilný. Nyní je však [ještě] mnohem pilnější [díky] velké důvěře k vám. ²³ Pokud [jde] o Tita - [je to] můj společník a pomocník v práci pro vás; pokud [jde] o naše bratry - [jsou] vyslanci církví a sláva Kristova. ²⁴ Proto jim i před [všemi] církvemi ukažte důkaz své lásky a naší chlouby vámi.

9

¹ Je zbytečné, abych vám psal o této službě svatým. ² Znáám přece vaši ochotu, [pro] kterou se vámi chlubím Makedoncům, že Achája je připravena od minulého roku. A ta vaše horlivost podnítila mnohé. ³ Poslal jsem tedy tyto bratry, aby snad naše chloubka vámi nebyla v tomto ohledu zmařena, [ale] abyste, jak jsem řekl, byli připraveni. ⁴ Abychom snad my (neřku-li vy!) nebyli zahanbeni v jistotě této chlouby, když se mnou přišli Makedonci a našli vás nepřipravené. ⁵ Proto jsem považoval za potřebné požádat

tyto bratry, aby k vám šli napřed a připravili toto vaše předem slíbené požehnání, aby bylo takto připraveno jako požehnání a ne jako lakomství. ⁶ [Říkám] však toto: Kdo skoupě roznívá, bude skoupě i sklízet, ale kdo roznívá požehnaně, bude také sklízet požehnaně. ⁷ Každý [ať dává] tak, jak si předsedí v srdci, ne se zármutkem nebo z povinnosti. Vždyť Bůh miluje ochotného dárce. ⁸ Bůh je schopen rozhodnout k vám veškerou milost, abyste vždycky ve všem měli veškerý dostatek a byli hojní ke každému dobrému skutku, ⁹ jak je napsáno: "Rozsypal a dal nuzným, jeho spravedlnost zůstává na věky." ¹⁰ Ať tedy ten, který dává semeno roznívajícímu a chléb za pokrm, opatří a rozmnoží vaši setbu a dá vzrůst plodům vaší spravedlnosti, ¹¹ abyste byli ve všem obohacováni k veškeré štědrosti, která skrze nás působí vděčnost Bohu. ¹² Vždyť zprostředkování této oběti nejen doplňuje to, čeho se nedostává svatým, ale také se rozhojňuje skrze vděčnost mnoha [lidí] Bohu. ¹³ Protože se tato služba osvědčuje, oslavují Boha za vaši jednomyslnou poddanost Kristovu evangeliu a [za vaše] štědré sdílení s nimi a se všemi [lidmi]. ¹⁴ Oni se za vás modlí a touží po vás pro tu nesmírnou Boží milost při vás. ¹⁵ Díky Bohu za jeho nepopsatelný dar!

10

¹ Já sám, Pavel, vás napomínám skrze krotkost a vlídnost Kristovu, [já,] který když jsem přítomen, jsem mezi vámi poníženy, ale když jsem nepřítomen, jsem k vám smělý. ² Prosím [vás] však, abych se nemusel, až budu přítomen, osmělit tou důvěrností, [se] kterou zamýšlím být odvážný proti některým, kteří si myslí, že chodíme podle těla. ³ Ačkoliv totiž chodíme v těle, nebojujeme podle těla. ⁴ Zbraně našeho boje totiž nejsou tělesné, ale [jsou] v Bohu mocné k boření pevností: ⁵ Boříme výmysly a každou povýšenost, která se pozdvihuje proti poznání Boha; uvádíme každou myšlenku do zajetí, aby byla poslušna Krista, ⁶ a jsme připraveni potrestat každou neposlušnost, až se naplní vaše poslušnost. ⁷ Díváte se [jen] na to, co [je] před očima? Je-li někdo o sobě přesvědčen, že je Kristův, ať si sám znovu promyslí to, že jako [je] on Kristův, tak [jsme] Kristovi i my. ⁸ I kdybych se totiž tou naší mocí (kterou nám Pán dal k budování a ne k vašemu boření) chlubil [ještě] více, nebudu zahanben - ⁹ [ale] aby se snad nezdálo, že vás chci zastrašovat dopisy. ¹⁰ Neboť [mé] dopisy [jsou] prý závažné a mocné, ale tělesná přítomnost [je] slabá a řeč nestojí za nic. ¹¹ Ať tedy takový [člověk] pomyslí na to, že jací jsme ve slově skrze dopisy, když jsme vzdáleni, takoví [budeme] i ve skutku, až budeme přítomni. ¹² [My] se totiž neodvažujeme započítat ani se přirovnat k těm, kteří doporučují sami sebe. Oni se měří sami sebou a sami se sebou se srovnávají, ale [ničemu] nerozumí. ¹³ My se však nebudeme chlubit donekonečna, ale podle rozměrů působitě, [totiž] míry, kterou nám Bůh vyměřil, abychom dosáhli také až k vám. ¹⁴ Nerozpínáme se totiž nad [míru] (jako kdybychom k vám nedosahovali), neboť jsme v Kristově evangeliu dospěli až k vám. ¹⁵ Nechlubíme se donekonečna pracemi druhých, ale máme naději, [že] když vaše víra poroste, rozšíříme se velice mezi vámi po [celém] našem působišti, ¹⁶ abychom kázali evangelium [ještě] tam za vámi, abychom se nechlubili v cizím působišti tím, co je [už] hotové. ¹⁷ Ale: "Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu." ¹⁸ Vždyť osvědčený není ten, kdo doporučuje sám sebe, ale [ten,] koho doporučuje Pán.

11

¹ Kéž byste při mně snesli maličko nerozumnosti - ale i [tak] mě snásejte. ² Žárlím na vás Boží žárlivostí, neboť jsem vás zasnoubil jednomu muži, abych [vás] jako neposkrvněnou pannu představil Kristu. ³ Avšak bojím se, aby tak, jako ten had svou vychytralostí oklamal Evu, nebyly [i] vaše mysli svedeny od prostoty, která je v Kristu. ⁴ Když totiž někdo přichází a káže jiného Ježíše, než kterého jsme kázali, anebo [když] dostáváte jiného ducha, než kterého jste dostali, nebo jiné evangelium než to, které jste přijali, snášíte [to] dobře. ⁵ Mám ovšem za to, že nejsem o nic horší než ti veleapoštolové. ⁶ A jsem-li prostý v řeči, rozhodně ne v poznání. Ale ve všem a všemožně jsme k vám byli zjevní. ⁷ Spáchal jsem snad hřích, když jsem se sám ponižoval, abyste vy byli povýšeni, protože jsem vám kázal Boží evangelium zadarmo? ⁸ Jiné církve jsem okrádal, když jsem [od nich] bral žold, abych mohl sloužit vám. ⁹ A když jsem byl u vás a měl jsem

nedostatek, nebyl jsem nikomu na obtíž, neboť to, co se mi nedostávalo, doplnili bratři, kteří přišli z Makedonie. A [tak] jsem se všemožně střežil a budu střežit, abych vás neobtěžoval. ¹⁰ Jakože je pravda Kristova ve mně, tato chlouba mi nebude v achájských krajích zmařena. ¹¹ Proč [to dělá]? Protože vás nemiluji? Bůh [to] ví. ¹² Avšak to, co dělám, budu dělat i [nadále], abych vzal příležitost těm, kteří chtějí [najít] příležitost, aby mohli být v tom, čím se chlubí, shledání podobnými nám. ¹³ Taková [lidé jsou] falešní apoštolové, lstiví dělníci, vydávající se za apoštoly Kristovy. ¹⁴ A není divu, vždyť sám Satan se vydává za anděla světla. ¹⁵ Proto není [nic] zvláštního, jestliže se také jeho služebníci vydávají za služebníky spravedlnosti. Jejich konec bude podle jejich skutků. ¹⁶ Znovu říkám, aby mě nikdo neměl za nemoudrého. Jinak mě přijmete aspoň jako nemoudrého, abych se i já trochu pochlubil. ¹⁷ To, co říkám, neříkám podle Pána, ale jakoby v nerozumu, v této jistotě chloubu. ¹⁸ Když se mnozí chlubí podle těla, pochlubím se i já. ¹⁹ Rádi totiž snášíte nemoudré, i když jste moudří. ²⁰ Vždyť snášíte [i to], když vás někdo zotročuje, když [vás] někdo vyjídá, když někdo bere, když se někdo pozdvihuje, když vás někdo bije do tváře! ²¹ Říkám [to] ke [své] hanbě, jako bychom byli slabí. Avšak v čemkoli si kdo troufá (mluvím nemoudře), troufám si i já. ²² Jsou [to] Hebrejové? Já také! Jsou Izraelité? Já také! Jsou símé Abrahamovo? Já také! ²³ Jsou Kristovi služebníci? (Mluvím jako hlupák:) Já více! Hojněji v pracích, v nesčetných ranách, hojněji ve vězeních, často v nebezpečí smrti. ²⁴ Od Židů jsem pětkrát dostal čtyřicet [ran] bez jedné. ²⁵ Třikrát jsem byl zbit holemi, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem ztroskotal, strávil jsem noc a den v moři. ²⁶ Často na cestách, v nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od [vlastního] národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích ve městě, v nebezpečích na poušti, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry; ²⁷ v námaze a únavě, často v bděních, o hladu a žízni, často v postech, v chladu a nahotě. ²⁸ Kromě těch vnějších věcí [je tu ještě] to, co proti mně povstává každý den: péče o všechny sbory. ²⁹ Kdo slábne, abych [já] neslábl? Kdo se pohoršuje, aby mě [to] nepálilo? ³⁰ Musím-li se chlubit, budu se chlubit svými slabostmi. ³¹ Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, jenž je požehnaný navěky, ví, že nelžu. ³² V Damašku hlídá místodržitel krále Aréty město Damašských, neboť mě chtěl zajmout. ³³ Byl jsem však spušten v koši oknem v hradbě a [tak] jsem unikl z jeho rukou.

12

¹ Jistě pro mě není užitečné, abych se chlubil; přistoupím však k viděním a zjevením [od] Pána: ² Zním člověka v Kristu, který byl před čtrnácti lety vytržen až do třetího nebe - nevím, zda v těle, nevím, zda mimo tělo, Bůh [to] ví. ³ A znám takového člověka (zda [to] bylo) v těle nebo mimo tělo, nevím, Bůh [to] ví, ⁴ který byl vytržen do ráje a uslyšel nepopsatelná slova, která člověku nepřislují mluvit. ⁵ Takovým se tedy budu chlubit, ale sebou samým se chlubit nebudu, jediné [snad] svými slabostmi. ⁶ Kdybych se totiž chtěl pochlubit, nebudu nemoudrý, řeknu pravdu; zdržuji se však, aby si snad někdo o mně nemyslel více, než při mně vidí nebo ode mne slyší. ⁷ A abych se nesmírností těch zjevení nadmíru nepovyšoval, byl mi [jako] trn do těla dán Satanův anděl, aby mě bil, abych se nepovyšoval nadmíru. ⁸ Třikrát jsem kvůli tomu prosil Pána, aby [to] ode mne odešlo, ⁹ ale řekl mi: "Moje milost ti stačí; vždyť má moc se dovršuje ve slabosti." Nejraději se tedy budu chlubit spíše svými slabostmi, aby na mně spočívala Kristova moc. ¹⁰ Proto mám zalíbení ve slabostech, v příkořích, v nedostatcích, pronásledováních a v úzkostech pro Krista. Vždyť když jsem slabý, tehdy jsem silný. ¹¹ Stal jsem se nemoudrým, když se chlubím, [ale] vy jste mě [k tomu] donutili. Já jsem přece měl být chválen vámi - vždyť jsem nebyl o nic horší než ti veleapoštolové, i když nejsem nic. ¹² Znamení apoštola byla mezi vámi vykonána ve vši vytrvalosti, ve znameních, divech i zázracích. ¹³ Vždyť v čem jste byli ukřáceni oproti ostatním církvím kromě [toho], že jsem vám já sám nebyl na obtíž? Odpusťte mi toto bezpráví! ¹⁴ Hle, jsem připraven přijít k vám potřetí a nebudu vám na obtíž. Nehledám totiž to, co je vaše, ale vás. Děti přece nemají strážat pro rodiče, ale rodiče pro děti. ¹⁵ Já tedy milerád zaplatím náklady; i sám sebe vynaložím za vaše duše, i když [čím] více vás miluji, [tím] méně jsem milován. ¹⁶ Ať je to však [jakkoliv], nebyl jsem vám přítěží. [Prý] jsem ale chytrý a dostal jsem vás lstí! ¹⁷ Oklamal jsem vás snad skrze někoho z těch, které jsem k vám poslal? ¹⁸ Požádal jsem Tita a poslal jsem s

ním toho bratra. Oklamal vás snad Titus? Nechodili jsme ve stejném duchu? Nešli jsme stejnými šlépějemi? ¹⁹ Znovu si myslíte, že se před vámi obhajujeme? Mluvíme před Boží tváří v Kristu, a to všechno, milovaní, kvůli vašemu vybudování. ²⁰ Bojím se totiž, abych vás, až přijdu, neshledal jinými, než bych si přál, a [abych] já nebyl vámi shledán jiný než byste si přáli: aby snad nebyly sváry, závidění, hněvání, soupeření, pomluvy, šeptání, nadutosti a nepokoje; ²¹ aby mě snad, až znovu přijdu, můj Bůh mezi vámi neponížil, [takže] bych truchlil nad mnohými, kteří předtím padli do hříchu a nečinili pokání z nečistoty, smilstva a [z] nestydatosti, kterou napáchali.

13

¹ Toto [je] potřetí, [co] k vám přicházím. “V ústech dvou nebo tří svědků obstojí každé slovo.” ² Již jsem [to] řekl a předpovídám [znovu], jako když jsem byl přítomen podruhé, [tak] i nyní, když jsem nepřítomen, píší těm, kteří předtím padli do hříchu, i všem ostatním, že až znovu přijdu, nebudu [nikoho] šetřit. ³ Jelikož hledáte důkaz, že ve mně mluví Kristus (který vůči vám není slabý, ale je ve vás mocný, ⁴ neboť ačkoliv byl ukřižován ze slabosti, žije z Boží moci; vždyť i my jsme v něm slabí, ale budeme s ním žít z Boží moci vůči vám), ⁵ zkoušejte sami sebe, zda jste ve víře, sami sebe prověřujte. Neznáte snad sami sebe, že je ve vás Ježíš Kristus? (Pokud ovšem nejste zavrženi.) ⁶ Doufám, že poznáte, že my nejsme zavrženi. ⁷ Modlím se k Bohu, abyste nedělali nic zlého - ne [proto,] abychom se my ukázali [jako] osvědčení, ale abyste vy dělali to, co je dobré, a my [abychom] byli jako zavržení. ⁸ Nezmůžeme přece nic proti pravdě, ale [jen] pro pravdu. ⁹ Radujeme se, když my jsme slabí, ale vy silní; a modlíme se také za to, abyste [přišli k] dokonalosti. ¹⁰ Tyto věci píší během své nepřítomnosti proto, abych až budu přítomen, nemusel jednat přísně podle té moci, kterou mi Pán dal k budování a ne k boření. ¹¹ Závěrem, bratři, buďte zdraví. Spějte k dokonalosti, povzbuzujte se, mějte jednu mysl, žijte v pokoji a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. ¹² Pozdravte se navzájem svatým polibkem. Pozdravují vás všichni svatí. ¹³ Milost Pána Ježíše Krista, Boží láska a společenství Ducha Svatého s vámi všemi. Amen.

Galatským

¹ Pavel, apoštol ([poslaný] ne od lidí, ani skrze člověka, ale skrze Ježíše Krista a Boha Otce, který ho vzkřísil z mrtvých), ² a všichni bratři, kteří jsou se mnou, církvím v Galacii: ³ Milost vám a pokoj od Boha Otce a [od] našeho Pána Ježíše Krista, ⁴ který dal sám sebe za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce, ⁵ jemuž [bud'] sláva na věky věků. Amen. ⁶ Divím se, že se tak rychle uchylujete od toho, který vás povolal Kristovou milostí, k jinému evangeliu. ⁷ Jiné [evangelium] není, ale jsou někteří, kteří vás zneklidňují a chtějí převrátit evangelium Kristovo. ⁸ Ale i kdybychom vám my anebo anděl z nebe kázali [jiné] evangelium než to, které jsme vám kázali, ať je proklet! ⁹ Jak jsme již řekli, tak [to] nyní říkám znovu: Jestliže vám někdo káže [jiné] evangelium než to, které jste přijali, ať je proklet! ¹⁰ Získávám si teď lidi nebo Boha? Jde mi snad o to líbit se lidem? Kdybych se ještě snažil líbit lidem, nebyl bych Kristův služebník! ¹¹ Oznamuji vám, bratři, že evangelium, které jsem kázal, není podle člověka. ¹² Já jsem ho totiž nepřijal ani se [ho] nenaučil od člověka, ale zjevením Ježíše Krista. ¹³ Slyšeli jste přece o mém někdejším způsobu života v židovství - že jsem nesmírně pronásledoval Boží církev a snažil se ji vyhladit ¹⁴ a že jsem v židovství postupoval nad mnohé vrstevníky ve svém národě, neboť jsem byl horlivějším milovníkem tradic svých otců. ¹⁵ Když se však Bohu, který mě oddělil [již] v lůno mé matky a povolal svou milostí, zalíbilo ¹⁶ zjevit svého Syna ve mně, abych ho kázal mezi pohany, neporadil jsem se hned s tělem a krví, ¹⁷ ani jsem nešel do Jeruzaléma k těm, kteří [byli] apoštoly přede mnou, ale odešel jsem do Arábie a vrátil se znovu do Damašku. ¹⁸ Potom jsem po třech letech přišel do Jeruzaléma, abych poznal Petra, a pobyl jsem u něho patnáct dní. ¹⁹ [Žádného] jiného z apoštolů jsem však neviděl, kromě Jakuba, Pánova bratra. ²⁰ A hle, před Bohem [prohlašuji], že [v] tom, co vám píší, nelžu. ²¹ Potom jsem přišel do krajů Sýrie a Kilikie. ²² V judských církvích, které jsou v Kristu, mě však osobně neznali. ²³ Slyšeli jen, že "ten, který nás kdysi pronásledoval, teď káže víru, kterou se kdysi snažil vyhladit," ²⁴ a oslavovali kvůli mně Boha.

2

¹ Potom jsem po čtrnácti letech znovu přišel do Jeruzaléma s Barnabášem a vzal jsem s sebou i Tita. ² Přišel jsem pak podle zjevení a předložil jsem jim (a zvláště těm věhlasným) evangelium, které kážu mezi pohany, abych snad nyní i předtím neběžel nadarmo. ³ Ale ani Titus, který [byl] se mnou a je Řek, nebyl přinucen dát se obřezat, ⁴ totiž kvůli těm záłudným falešným bratrům, kteří se vloudili, aby vyšpehovali naši svobodu, kterou máme v Kristu Ježíši, a aby nás ztročili. ⁵ Těm jsme ani na chvíli neustoupili a nepoddali se, aby při vás zůstala pravda evangelia. ⁶ A od těch, kteří se zdají něčím být (čímkoli kdy byli, pro mne [to] nic neznamená; Bůh nestrání nikomu), mně tedy ti, kteří se zdají [něčím být], nic nepřidali. ⁷ Právě naopak, když uviděli, že mi bylo svěřeno evangelium pro neobřezané, tak jako Petrovi pro obřezané ⁸ (neboť ten, který působil [skrze] Petra co do apoštolství k obřezaným, působil i [skrze] mne co do pohanů), ⁹ a když Jakub, Kéfas a Jan, kteří jsou považováni za sloupy, poznali milost, která mi byla dána, podali mně a Barnabášovi pravice [na důkaz] společenství, abychom my [šli] k pohanům a oni k obřezaným. ¹⁰ [Chtěli] jen, abychom pamatovali na chudé, což jsem se právě také snažil dělat. ¹¹ Když však Petr přišel do Antiochie, osobně jsem se proti němu postavil, protože byl hoden odsouzení. ¹² Předtím, než přišli někteří od Jakuba, totiž jedl s pohany; když však přišli, stahoval se zpátky a odděloval se, neboť se bál těch z obřízky. ¹³ A spolu s ním začali jednat jako pokrytci i ostatní Židé, takže byl jejich pokrytectvím stržen i Barnabáš. ¹⁴ Když jsem ale spatřil, že nechodí přímě podle pravdy evangelia, řekl jsem Petrovi přede všemi: "Jestliže ty, který jsi Žid, žiješ pohansky a ne židovsky, proč nutíš pohany k židovství?" ¹⁵ My, narození [jako] Židé a ne [jako] hříšníci z pohanů, ¹⁶ i my jsme uvěřili v Ježíše Krista (poněvadž víme, že člověk není ospravedlňován na základě skutků Zákona, ale jediné vírou [v] Ježíše Krista), abychom byli ospravedlněni z Kristovy víry a ne na základě skutků Zákona; neboť na základě skutků Zákona nebude ospravedlněno

žádné tělo. ¹⁷ Jestliže však, zatímco hledáme ospravedlnění v Kristu, jsme i [my] sami shledáni hříšníky, [je] tedy Kristus služebníkem hříchu? V žádném případě! ¹⁸ Stavím-li totiž znovu to, co jsem zbořil, dokazuji, že jsem přestupník. ¹⁹ Já jsem přece skrze Zákon zemřel Zákonu, abych mohl být živý Bohu! ²⁰ Jsem ukřižován s Kristem; žiji tedy již ne já, ale žije ve mně Kristus. A [život], který nyní žiji v těle, žiji ve víře [v] Božího Syna, který si mě zamiloval a vydal sám sebe za mne. ²¹ Neodmítám tu Boží milost. Vždyť jestliže spravedlnost [přichází] skrze Zákon, pak Kristus zemřel nadarmo.

3

¹ Ó, nemoudří Galatští! Kdo vás zmámil, abyste nedůvěřovali pravdě? [Vás,] před jejichž očima byl Ježíš Kristus vylíčen [jako] ukřižovaný mezi vámi! ² Chtěl bych se od vás dozvědět jen toto: Přijali jste Ducha na základě skutků Zákona, anebo na základě slyšení víry? ³ Jste [vsutku] tak nemoudří? Když jste začali Duchem, dokončujete nyní tělem? ⁴ Vytrpěli jste [toho] tolik nadarmo? (Jestliže [to] ovšem [bylo] nadarmo.) ⁵ Ten, který vám uděluje Ducha a působí mezi vámi zázraky, [to] tedy [dělá] na základě skutků Zákona, anebo na základě slyšení víry? ⁶ [Pamatujte,] jak Abraham “uvěřil Bohu a bylo mu [to] počteno za spravedlnost.” ⁷ Vězte tedy, že ti, kteří [jsou] z víry, ti jsou synové Abrahamovi. ⁸ A Písmo, které předvídalo, že Bůh ospravedlní pohany z víry, předpovědělo Abrahamovi: “V tobě budou požehnány všechny národy.” ⁹ A tak ti, kteří [jsou] z víry, docházejí požehnání s věrným Abrahamem. ¹⁰ Všichni, kdo jsou ze skutků Zákona, jsou totiž pod prokletím, neboť je napsáno: “Proklet [je] každý, kdo nezůstává ve všem, co je napsáno v knize Zákona, aby to činil.” ¹¹ [To,] že Zákonem není před Bohem nikdo ospravedlnován, je zřejmé, neboť “Spravedlivý bude žít z víry.” ¹² Zákon však není z víry, ale: “Člověk, který činí tyto věci, bude jimi živ.” ¹³ Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona, když se stal prokletím za nás (neboť je napsáno: “Proklet [je] každý, kdo visí na dřevě”), ¹⁴ aby Abrahamovo požehnání přišlo v Kristu Ježíši na pohany a abychom skrze víru přijali zaslíbení Ducha. ¹⁵ Bratři, mluvím po lidsku: Vždyť ani lidskou smlouvu nikdo neruší ani [k ní] nic nepřidává, když [již] nabyla právoplatnosti. ¹⁶ Abrahamovi a jeho semení pak byla dána zaslíbení. [Písmo] neříká: “a semenům”, jako [by mluvil] o mnohých, ale: “a tvému semení” jako o jednom, jímž je Kristus. ¹⁷ Říkám tedy toto: Smlouvu, předem schválenou Bohem vůči Kristu, nemůže Zákon, který byl zaveden po čtyřech stech třiceti letech, zrušit, aby obrátil zaslíbení vniveč. ¹⁸ Jestliže [je] totiž dědictví ze Zákona, pak již není ze zaslíbení. Abrahama však Bůh obdaroval skrze zaslíbení. ¹⁹ K čemu tedy Zákon? Byl přidán kvůli přestoupením, dokud by nepřišlo to símě, jemuž bylo dáno zaslíbení. Byl ustanoven skrze anděly, rukou prostředníka ²⁰ a prostředník není [prostředníkem] jednoho, Bůh je však jeden. ²¹ [Je] tedy Zákon proti Božím zaslíbením? V žádném případě! Vždyť kdyby byl dán Zákon, který by mohl obživit, pak by opravdu spravedlnost byla ze Zákona. ²² Písmo ale zavřelo všechny pod hříchy, aby zaslíbení z víry Ježíše Krista mohlo být dáno těm, kdo věří. ²³ Než však přišla víra, byli jsme střeženi pod Zákonem, zavřeni k té víře, která měla být zjevena, ²⁴ takže Zákon byl naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry. ²⁵ Ale když přišla víra, nejsme již pod vychovatelem. ²⁶ Skrze víru jste všichni Božími syny v Kristu Ježíši. ²⁷ Všichni, kteří jste pokřtěni do Krista, jste přece oblékli Krista. ²⁸ Není [už] žid ani Řek, není otrok ani svobodný, není muž ani žena, neboť vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. ²⁹ A jestliže [jste] Kristovi, pak jste símě Abrahamovo a dědicové podle zaslíbení.

4

¹ Říkám však, že dokud je dědic nedospělý, ničím se neliší od otroka, ačkoli je pánem všeho, ² ale je pod poručníky a správci až do času určeného otcem. ³ Stejně i my, když jsme byli nedospělí, byli jsme zotročeni pod principy tohoto světa. ⁴ Když však přišla plnost času, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod Zákonem, ⁵ aby vykoupil ty, kteří byli pod Zákonem, abychom přijali [právo] synovství. ⁶ A protože jste synové, Bůh poslal do vašich srdcí Ducha svého Syna, volajícího: “Abba, Otče!” ⁷ A tak už nejsi otrok, ale syn, a když syn, [pak] také Boží dědic skrze Krista. ⁸ Tehdy, když jste neznali Boha, otročili jste těm, kdo přirozeností nejsou bohové. ⁹ Avšak nyní, když jste Boha poznali (spíše jste však byli poznáni Bohem), jak to, [že] se znovu obrácíte k těm

chabým a ubohým principům a chcete jim znovu začít otročit? ¹⁰ Dbáte na dny, měsíce, časy a roky! ¹¹ Bojím se o vás, abych se snad pro vás [tolik] nenapracoval nadarmo. ¹² Bratři, prosím vás, buďte jako já; vždyť i já [jsem] jako vy. Nijak jste mi neublížili. ¹³ Víte, že jsem vám poprvé kázal evangelium ve slabosti těla; ¹⁴ a [vy] jste tou zkouškou na mém těle nepohrdli, ani jste [mě] neodmítli, ale přijali jste mě jako Božího anděla, jako Krista Ježíše. ¹⁵ Jaké tedy bylo vaše štěstí? Vydávám vám svědectví, že kdyby [to bylo] možné, vyloupili byste si oči a dali mi [je]! ¹⁶ Stal jsem se tedy vaším nepřitelem, když vám říkám pravdu? ¹⁷ Horlivě po vás touží, [ale] nedobře; dokonce vás chtějí odloučit, abyste horlili pro ně. ¹⁸ Správné [je] však horlit v dobrém vždycky, a ne jen když jsem u vás. ¹⁹ Synáckové moji, které znovu v bolestech rodím, dokud ve vás nebude zformován Kristus, ²⁰ chtěl bych být nyní u vás a změnit svůj hlas, neboť jsem nad vámi bezradný. ²¹ Povězte mi vy, kteří chcete být pod Zákonem, nenasloucháte snad Zákonu? ²² Je přece napsáno, že Abraham měl dva syny, jednoho ze služby a druhého ze svobodné. ²³ Ale ten ze služby se narodil podle těla, kdežto ten ze svobodné skrze zaslíbení. ²⁴ Je to jinotaj, neboť ty [ženy] jsou dvě smlouvy: jedna z hory Sinaj, rodící [své děti] do otroctví, a to je Hagar. ²⁵ Tato Hagar je hora Sinaj v Arábii a odpovídá nynějšímu Jeruzalému, [neboť] je se svými dětmi v otroctví. ²⁶ Ale ten horní Jeruzalém je svobodný, a ten je matkou nás všech. ²⁷ Je přece napsáno: “Raduj se, neplodná, která nerodíš; propukni v jásot a zvolej, [ty,] která nemáš porodní bolesti; neboť děti opuštěné [je] mnoho, více než té která má muže.” ²⁸ My jsme však, bratři, tak jako Izák, dětmi zaslíbení. ²⁹ Ale jako tehdy ten narozený podle těla pronásledoval toho podle Ducha, tak [je to] i teď. ³⁰ Avšak co říká Písmo? “Vyvrhni služku i jejího syna, neboť syn služby nebude dědicem se synem svobodné.” ³¹ A tak, bratři, nejsme dětmi služby, ale [dětmi] té svobodné.

5

¹ Proto stůjte v té svobodě, [ke] které nás Kristus vysvobodil, a nezaplétejte se znovu do otrockého jha. ² Hle, já Pavel vám říkám, že budete-li se obřezávat, Kristus vám nijak neprospeje. ³ Každému člověku, který se nechává obřezat, pak znovu dosvědčuji, že je povinen dodržovat celý Zákon. ⁴ Zbavili jste se Krista, [vy] všichni, kdo se ospravedlňujete Zákonem; odpadli jste od milosti! ⁵ My přece očekáváme naději spravedlnosti skrze Ducha na základě víry. ⁶ Vždyť v Kristu Ježíši nic nezmůže obřízka ani neobřízka, ale [jen] víra projevující se láskou. ⁷ Běželi jste dobře. Kdo vám zabránil důvěřovat pravdě? ⁸ To přesvědčování není z toho, který vás povolává. ⁹ Maličko kvasu prokvasí celé těsto. ¹⁰ Jsem o vás v Pánu přesvědčen, že nebudete smýšlet jinak; avšak ten, kdo vás znepokojuje, ponese odsouzení, ať už je [to] kdokoli. ¹¹ A jestliže já, bratři, dosud kážu obřízku, proč jsem ještě pronásledován? Pohoršení kříže je tedy obráceno vniveč! ¹² Kéž by se ti, kdo vás znepokojují, rovnou vyřezali! ¹³ Vy jste přece povoláni do svobody, bratři; jenom tu svobodu nemějte za záminku pro tělo, ale v lásce služte jedni druhým. ¹⁴ Vždyť celý Zákon se naplňuje v jednom slově, [totiž] v tomto: “Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.” ¹⁵ Když se však navzájem koušete a požíráte, dejte pozor, abyste se vzájemně nepohltili! ¹⁶ Říkám však: Chod'te Duchem a nevykonáte žádost těla. ¹⁷ Vždyť žádost těla je proti Duchu a [žádost] Ducha proti tělu; ty věci jsou ve vzájemném rozporu, abyste nečinili, co byste chtěli. ¹⁸ Jestliže jste však vedeni Duchem, nejste pod Zákonem. ¹⁹ Skutky těla jsou ovšem zjevné. Jsou to: cizoložství, smilstvo, nečistota, nestydatost, ²⁰ modlářství, čarodějnictví, nepřátelství, sváry, žárlení, hněvání, soupeření, roztržky, sekty, ²¹ závidění, vraždy, opilství, hodování a takové podobné věci. Předpovídám vám, jak jsem už dříve řekl, že ti, kdo takové věci dělají, nebudou dědici Božího království. ²² Ovocem Ducha je pak láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, krotkost, zdrženlivost. ²³ Proti takovým není [žádný] zákon. ²⁴ A ti, kdo jsou Kristovi, ukřižovali [své] tělo s vášněmi a žádostmi. ²⁵ Jsme-li živí Duchem, [pak] také Duchem chodíme. ²⁶ Nedychtěme po marné slávě, nepopouzejme jedni druhé a jedni druhým nezávidíme.

6

¹ Bratři, i kdyby byl člověk zachvácen nějakým prohřeškem, vy duchovní ho napravte v duchu krotkosti a [každý] dávej pozor sám na sebe, abys nebyl pokoušen i ty. ² Neste

břemena jedni druhých a tak naplňte Kristův zákon. ³ Zdá-li se totiž někomu, že je něco, ačkoli není nic, [takový] klame svou vlastní mysl. ⁴ Každý ať posoudí své vlastní dílo a tehdy se bude chlubit jen sám sobě, a ne jinému. ⁵ Každý totiž ponese svůj vlastní náklad. ⁶ Ten, kdo je vyučován ve slově, ať se ve všech dobrých věcech dělí s tím, kdo [ho] vyučuje. ⁷ Nemylte se, Bohu se nelze vysmívat: vždyť cokoli člověk rozseje, to také sklídí. ⁸ Kdo totiž rozsívá svému tělu, bude z těla sklízet zkázu; kdo však rozsívá Duchu, bude z Ducha sklízet věčný život. ⁹ V konání dobrého pak nepolevujeme, neboť v patřičný čas budeme sklízet bez ustání. ¹⁰ A proto, dokud máme čas, dělejme dobře všem, a zvláště členům rodiny víry. ¹¹ Pohléd'te, jak velkými písmeny vám píši svou vlastní rukou. ¹² Ti, kdo chtějí dobře vypadat v těle, vás nutí, abyste se obřezávali, jen [proto], aby nebyli pronásledováni pro Kristův kříž. ¹³ Vždyť ani ti, kdo jsou sami obřezáni, nezachovávají Zákon! Chtějí však, abyste se obřezávali, aby se mohli pochlubit vaším tělem. ¹⁴ Ale já se v žádném případě chlubit nebudu - jediné křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze nějž je svět ukřižován mně a já světu. ¹⁵ Vždyť v Kristu Ježíši nic nezmůže obřízka ani neobřízka, ale [jen] nové stvoření. ¹⁶ A všichni, kdo budou následovat toto pravidlo, na ty [ať přijde] pokoj a milosrdenství, i na Boží Izrael. ¹⁷ Nadále ať mi nikdo nedělá potíže, vždyť já na svém těle nosím vyrytá znamení, [že patřím] Pánu Ježíši. ¹⁸ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vaším duchem, bratři. Amen.

Efezským

¹ Pavel, podle Boží vůle apoštol Ježíše Krista, svatým, kteří jsou v Efezu, a věrným v Kristu Ježíši: ² Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ³ Požehnaný [bud'] Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás požehnal veškerým duchovním požehnáním v nebeských věcech v Kristu, ⁴ poněvadž nás v něm vyvolil před založením světa, abychom před jeho tváří byli svatí a bezúhonní v lásce. ⁵ Podle zalíbení své vůle nás předurčil k přijetí za své syny skrze Ježíše Krista ⁶ ke chvále slávy své milosti, kterou nás pocíl v tom milovaném. ⁷ V něm máme skrze jeho krev vykoupení, [totiž] odpuštění hříchů, podle bohatství jeho milosti, ⁸ kterou k nám rozhojnil ve vši moudrosti a prozíravosti, ⁹ když nám podle svého zalíbení, o němž rozhodl sám v sobě, oznámil tajemství své vůle, ¹⁰ aby ve správné plnosti časů shromáždil pod jednu hlavu v Kristu všechno, co je v nebesích i na zemi - v něm, ¹¹ ve kterém jsme se také stali dědici, když jsme byli předurčeni podle předsevzetí toho, který působí všechno podle rozhodnutí své vůle, ¹² abychom [tu] my, kteří od dřívějška máme naději v Kristu, byli ke chvále jeho slávy. ¹³ V něm jste i vy (když jste vyslechli slovo pravdy, [totiž] evangelium svého spasení, a uvěřili [mu]) byli označeni zaslíbeným Duchem Svatým, ¹⁴ jenž je zárukou našeho dědictví až do vykoupení toho, co [jím] bylo získáno ke chvále jeho slávy. ¹⁵ Proto i já, když jsem uslyšel o vaší věrnosti v Pánu Ježíši a lásce ke všem svatým, ¹⁶ nepřestávám za vás děkovat, když se o vás zmiňuji ve svých modlitbách, ¹⁷ aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení v poznání jeho ¹⁸ a osvěcené oči vaší mysli, abyste věděli, jaká je naděje jeho povolání, jaké [je] bohatství slávy jeho dědictví ve svatých ¹⁹ a jak nesmírná [je] velikost jeho moci k nám věřícím podle působení moci jeho síly, ²⁰ kterou dokázal na Kristu, když ho vzkřísil z mrtvých a posadil po své pravici v nebesích, ²¹ vysoko nad každou vládu, mocnost, moc i panství, i [nad] každé jméno, které je jmenováno nejen v tomto věku, ale i v budoucím. ²² A [tak] poddal všechno pod jeho nohy a dal ho církvi jako hlavu nade vším. ²³ Ona je jeho tělem, [totiž] plností Toho, který naplňuje všechno ve všem.

2

¹ A [vzkřísil] i vás, mrtvé v proviněních a hříších, ² v nichž jste kdysi chodili podle běhu tohoto světa, podle mocného vládce ovzduší, toho ducha, který nyní působí v synech neposlušnosti, ³ mezi nimiž jsme také my všichni kdysi žili v žádostech svého těla, když jsme dělali to, co chtělo tělo a mysl, a byli jsme přirozeností dětmi hněvu tak jako ostatní. ⁴ Ale Bůh, který je bohatý v milosrdenství, pro svou velikou lásku, kterou si nás zamiloval, ⁵ obživil spolu s Kristem i nás, mrtvé v proviněních (-jste spasení milostí!), ⁶ a spolu [s ním] vzkřísil a posadil na nebesích v Kristu Ježíši, ⁷ aby v budoucích dobách ukázal nesmírné bohatství své milosti skrze [svou] laskavost k nám v Kristu Ježíši. ⁸ Neboť jste spasení milostí skrze víru, a to není z vás - [je] to Boží dar, ⁹ ne na základě skutků, aby se nikdo nemohl chlubit. ¹⁰ Jsme přece jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům, které Bůh předem připravil, abychom v nich chodili. ¹¹ Proto pamatujte, že vy, kdysi tělem pohané - které takzvaná obřízka na těle, učiněná rukou, nazývá neobřízkou - ¹² jste byli v té době bez Krista, odcizení od společnosti Izraele, cizí vzhledem k zaslíbeným smlouvám, nemající naděje a bez Boha na světě. ¹³ Ale nyní, v Kristu Ježíši, jste vy, kteří jste kdysi byli dalecí, učinění blízkými skrze Kristovu krev. ¹⁴ Vždyť on je náš pokoj; on, který učinil z obojího jedno a zbořil zeď rozdělení. ¹⁵ Svým tělem zrušil nepřátelství, [totiž] Zákon přikázání [spočívající] v ustanoveních, aby z těch dvou stvořil sám v sobě jednoho nového člověka. [Tak] způsobil pokoj ¹⁶ a v jednom těle to obojí usmířil s Bohem skrze kříž, kterým to nepřátelství zahladil. ¹⁷ A když přišel, vyhlásil pokoj vám, dalekým i blízkým, ¹⁸ neboť skrze něho máme všichni v jednom Duchu přístup k Otci. ¹⁹ Již tedy nejste cizinci a přistěhovalci, ale spoluobčané svatých a členové Boží rodiny. ²⁰ Byli jste postaveni na základ apoštolů a proroků, zatímco úhelným kamenem je sám Ježíš Kristus, ²¹ v němž se celá stavba spojuje a roste ve svatý chrám v Pánu, ²² v němž se i vy společně budujete, abyste [byli] Božím příbytkem v Duchu.

3

¹ Kvůli tomu já Pavel, vězeň Ježíše Krista pro vás pohany - ² pokud jste ovšem slyšeli o správě Boží milosti, jež mi byla udělena pro vás, ³ [totiž] že mi skrze zjevení oznámil tajemství, jak jsem [již] předem krátce napsal. ⁴ Z toho můžete při čtení poznat, že rozumím Kristovu tajemství, ⁵ které za jiných dob nebylo lidským synům oznámeno [tak], jak je nyní skrze Ducha zjeveno jeho svatým apoštolům a prorokům, ⁶ [že] pohané jsou spoludědicové, součásti [této] těla a spoluúčastníci jeho zaslíbení v Kristu skrze evangelium, ⁷ jehož jsem se stal služebníkem podle daru Boží milosti, který mi byl dán působením jeho moci. ⁸ Mně, zdaleka nejmenšímu ze všech svatých, byla dána tato milost, abych mezi pohany kázal Kristovo nevystižitelné bohatství ⁹ a abych všem vysvětlil, jaká [je] účast na tom tajemství (jež bylo od věků ukryto v Bohu, který všechno stvořil skrze Ježíše Krista), ¹⁰ aby nyní byla skrze církev oznámena vládám a mocnostem v nebesích přerozmanitá Boží moudrost, ¹¹ podle věčného předsevzetí, jež učinil v Kristu Ježíši, našem Pánu, ¹² v němž máme smělou důvěru a [možnost] přístupu s jistotou skrze víru v něj. ¹³ Prosím tedy, abyste nepolevovali kvůli mým souzením pro vás, neboť je to vaše sláva. ¹⁴ - Kvůli tomu tedy klekám na kolena před Otcem našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁵ z něhož se nazývá veškerá rodina na nebi i na zemi, ¹⁶ aby vám podle bohatství své slávy dal, abyste skrze jeho Ducha byli posilněni mocí ve vnitřním člověku, ¹⁷ aby Kristus přebýval skrze víru ve vašich srdcích a abyste, zakořenění a založení v lásce, ¹⁸ mohli se všemi svatými postihnout, jaká [je] šířka a délka, výška i hloubka, ¹⁹ a poznat Kristovu lásku, přesahující chápání, abyste byli naplněni do veškeré Boží plnosti. ²⁰ Tomu pak, který je podle moci působící v nás schopen učinit nezměrně více než všechno, co prosíme nebo rozumíme, ²¹ tomu [bud'] sláva v církvi skrze Krista Ježíše ve všech dobách na věky věků. Amen.

4

¹ Já, vězeň v Pánu, vás tedy prosím, abyste chodili, jak se sluší na to povolání, jímž jste byli povoláni, ² s veškerou pokorou a krotkostí, [abyste] se navzájem trpělivě snášeli v lásce ³ a usilovali zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje. ⁴ [Je] jedno tělo a jeden Duch, tak jako jste také povoláni v jedné naději svého povolání; ⁵ jeden Pán, jedna víra, jeden křest, ⁶ jeden Bůh a Otec všech, který je nade všechny a skrze všechny a ve vás všech. ⁷ Každému jednotlivému z nás pak byla dána milost podle míry Kristova obdarování. ⁸ Proto říká: "Když vystoupil do výše, přivedl [s sebou] zajatce a dal dary lidem." ⁹ (A co [jiného] znamená, [že] "vystoupil", než že předtím také sestoupil do nižších končin země? ¹⁰ A ten, který sestoupil, je také ten, který vystoupil vysoko nad všechna nebesa, aby naplnil všechno.) ¹¹ On tedy dal některé jako apoštoly, jiné jako proroky, jiné jako evangelisty, jiné jako pastýře a učitele, ¹² pro dokonalou přípravu svatých k dílu služby, k budování Kristova těla, ¹³ dokud všichni nedospějeme k jednotě víry a poznání Božího Syna, k dokonalému lidství, k míře [postavy] Kristova plného věku, ¹⁴ abychom už nebyli nemluvnata zmítaná a unášená každým větrem učení, lidskou vrtkavostí a vychytralostí k lstivému oklamávání, ¹⁵ ale [abychom] říkali pravdu v lásce a ve všem rostli v toho, který je hlavou, [totiž v] Krista. ¹⁶ Z něj celé tělo, spojené a svázané za přispění každého kloubu, podle činnosti [odpovídající] míře každé jednotlivé části působí růst těla, aby se budovalo v lásce. ¹⁷ Toto tedy říkám a dosvědčuji v Pánu, abyste již nechodili tak, jako chodí ostatní pohané, v marnosti své mysli, ¹⁸ zatemnění v rozumu a odcizení od Božího života kvůli nevědomosti, která je v nich pro zatvrzelost jejich srdce. ¹⁹ Ti otupěli a vydali se nestydatosti, aby chtivě páchali každou nečistotu. ²⁰ Vy jste však Krista takto nepoznali ²¹ - pokud jste ho ovšem uslyšeli a byli o něm vyučeni tak, jak je pravda v Ježíši, ²² [že] vzhledem k dřívějšímu způsobu života máte odložit toho starého člověka, který se kazí podle klamných žádostí. ²³ Obnovujte se pak duchem své mysli ²⁴ a oblékněte toho nového člověka, který byl stvořen podle Boha ve spravedlnosti a svatosti pravdy. ²⁵ Proto odložte lež a mluvme každý se svým bližním pravdu, neboť jsme údy jedni druhých. ²⁶ "Hněvejte se a nehřešte;" ať nad vaším hněvem nezapadá slunce. ²⁷ Nedávejte místo ďáblu. ²⁸ Zloděj ať již nekrade, ale ať raději pracuje a dělá svými rukama, co je dobré, aby měl [z čeho] dávat tomu, kdo má nouzi. ²⁹ Ať z vašich úst nevychází žádné špatné slovo, ale jen to, co [je] dobré k potřebnému vybudování, aby

přineslo posluchačům milost. ³⁰ A nezarmucujte Božího Svatého Ducha, jímž jste byli označeni ke dni vykoupení. ³¹ Veškerá hořkost, hněv, zuřivost, křik i urážky ať jsou od vás odňaty [spolu] s každou špatností. ³² Buďte pak k sobě navzájem laskaví a milosrdní. Odpuštějte jedni druhým, jako i Bůh v Kristu odpustil vám.

5

¹ Jakožto milované děti tedy následujte Boží příklad ² a chodte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a vydal sám sebe za nás jako dar a oběť Bohu na libeznou vůni. ³ Avšak smilstvo, veškerá nečistota a chtivost ať mezi vámi nejsou ani jmenovány, jak se sluší na svaté; ⁴ ani nestoudnost, pošetilé řeči a vtipkování, což je nepatřičné, ale raději důtkčinění. ⁵ Víte přece to, že žádný smilník ani nečistý nebo lakomý člověk (jenž je modlár) nemá dědictví v Kristově a Božím království. ⁶ Ať vás nikdo neklame prázdňnými slovy, neboť kvůli těmto věcem přichází Boží hněv na syny neposlušnosti. ⁷ Nebuďte tedy jejich spoluúčastníky. ⁸ Kdysi jste byli tmou, ale nyní [jste] v Pánu světlem. Chodte jako děti světla, ⁹ neboť ovoce Ducha [spočívá] ve vši dobrotě, spravedlnosti a pravdě. ¹⁰ Rozeznávejte, co je příjemné Pánu, ¹¹ a neúčastněte se neplodných skutků tmy, ale raději [je] usvědčujte. ¹² Vždyť o tom, co oni vskrytu dělají, je hanba i mluvit. ¹³ Ale všechno, co je světlem usvědčováno, je zjevováno; všechno, co je zjevné, je přece světlo. ¹⁴ Proto se říká: “Probud’ se, ty, kdo spíš, vstaň z mrtvých a zazáří ti Kristus!” ¹⁵ Dbejte tedy pečlivě [na to], jak [máte] chodit: ne jako nemoudří, ale jako moudří. ¹⁶ Vykupujte čas, protože dny jsou zlé. ¹⁷ Proto nebuďte nerozumní, ale chápejte, co [je] Pánova vůle. ¹⁸ Neopíjejte se vínem, v němž je prostopášnost, ale buďte naplňováni Duchem. ¹⁹ Mluvte k sobě navzájem v žalmech, chvalozpěvech a duchovních písních; zpívejte a hrajte svým srdcem Pánu. ²⁰ Vždycky za všechno děkujte Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista ²¹ a poddávejte se jedni druhým v Boží bázni. ²² Manželky, poddávejte se svým mužům jako Pánu. ²³ Vždyť muž je hlavou své ženy, jako [je] Kristus hlavou církve; a on je Spasitelem těla. ²⁴ Jako se tedy církev poddává Kristu, tak [ať se] i manželky ve všem [poddávají] svým mužům. ²⁵ Muži, milujte své ženy, jako i Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni, ²⁶ aby ji posvětil, když ji očistil koupelí vody skrze slovo; ²⁷ aby ji postavil před sebou jako slavnou církev, nemající poskvrnu ani vrásku nebo cokoli takového, ale aby byla svatá a bez úhony. ²⁸ Tak jsou i muži povinni milovat své manželky jako svá vlastní těla. Kdo miluje svou manželku, miluje sám sebe. ²⁹ Nikdo nikdy přece neměl své vlastní tělo v nenávisti, ale [každý] je živí a opatruje, tak jako i Pán církev, ³⁰ neboť jsme údý jeho těla, z jeho masa a z jeho kostí. ³¹ “Proto člověk opustí svého otce i matku a přilne ke své manželce a ti dva budou jedno tělo.” ³² Toto je veliké tajemství; já však mluvím o Kristu a o církvi. ³³ Ať však také každý jednotlivý z vás miluje svou manželku jako sám sebe. Žena pak ať má [svého] manžela v úctě.

6

¹ Děti, poslouchejte své rodiče v Pánu, protože je to spravedlivé. ² “Cti svého otce i matku,” to je první přikázání se zaslíbením: ³ “aby ti bylo dobře a abys žil dlouho na zemi.” ⁴ A [vy], otcové, nepoužívejte své děti k hněvu, ale vychovávejte je v Pánově kázni a napominání. ⁵ Služebníci, poslouchejte tělesné pány s bázní a chvěním, v prostotě srdce, jako Krista. ⁶ Neslužte naoko, jako ti, kdo se chtějí zalíbit lidem, ale jako Kristovi služebníci činite Boží vůli z [celé] duše. ⁷ Služte s ochotnou myslí, jako Pánu a ne lidem, ⁸ a vězte, že cokoli každý učinil dobrého, za to dostane [odplatu] od Pána, ať už [byl] otrok nebo svobodný. ⁹ A [vy], pání, jednejte stejně vůči nim. Zanechte výhrůžek a vězte, že i vy máte svého Pána v nebesích, a ten nestrání nikomu. ¹⁰ Závěrem, bratři moji, posilněte se v Pánu a v moci jeho síly. ¹¹ Oblečte si celou Boží zbroj, abyste se mohli postavit proti ďáblovým úkladům. ¹² Vždyť náš boj není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti mocnostem, proti světovládcům temnoty tohoto věku, proti duchovním [silám] zla v nebesích. ¹³ Proto si vezměte celou Boží zbroj, abyste mohli odolat ve zlý den, všechno vykonat a zůstat stát. ¹⁴ Stůjte tedy přepásáni na bedrech pravdou a oblečení pancířem spravedlnosti; ¹⁵ nohy mějte obuté připraveností [kázat] evangelium pokoje. ¹⁶ Nade všechno si [pak] vezměte štít víry, jímž budete moci uhasit všechny ohnivé šípy toho zlého. ¹⁷ Vezměte také přílbu spasení a meč Ducha, jímž je Boží slovo, ¹⁸ a v každý čas se

každou modlitbou a prosbou modlete v Duchu, a právě proto bděte ve vší vytrvalosti a prošení za všechny svaté. ¹⁹ [Modlete se] i za mne, aby mi bylo dáno slovo, když otevřu ústa, abych směle oznamoval tajemství evangelia ²⁰ (jehož jsem velvyslancem v řetězech), abych v něm mluvil [tak] směle, jak mi mluvit náleží. ²¹ A abyste i vy věděli, jak se mi daří a co dělám, všechno vám [to] oznámí Tychikus, milovaný bratr a věrný služebník v Pánu. ²² Posílám ho k vám právě proto, abyste se dozvěděli, jak se nám daří, a aby potěšil vaše srdce. ²³ Pokoj [všem] bratrům a láska s vírou od Boha Otce a [od] Pána Ježíše Krista. ²⁴ [Boží] milost se všemi, kdo milují našeho Pána Ježíše Krista v neporušitelnosti. Amen.

Filipským

¹ Pavel a Timoteus, služebníci Ježíše Krista, všem svatým v Kristu Ježíši, kteří jsou ve Filipech, s biskupy a diakony: ² Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ³ Pokaždé, když si na vás vzpomenu, děkuji svému Bohu ⁴ (neboť za vás všechny při každé své modlitbě stále s radostí prosím) ⁵ za vaši účast na evangeliu od prvního dne až doposud. ⁶ Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, [je také] do dne Ježíše Krista dokončí. ⁷ Je přece správné, abych o vás všech takto smýšlel, protože vás mám v srdci: vy všichni jste spoluúčastníci mé milosti, jak v mém vězení, tak v obraně a potvrzování evangelia. ⁸ Bůh je mi svědkem, jak po vás všech toužím s láskou Ježíše Krista. ⁹ A modlím se za to, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala v poznání a [ve] vši vnímavosti, ¹⁰ tak abyste rozeznávali důležité věci [od nedůležitých], abyste byli upřímní a bezúhonní až do Kristova dne ¹¹ a byli naplněni ovocem spravedlnosti, které [nesete] skrze Ježíše Krista ke slávě a chvále Boží. ¹² Chtěl bych však, bratři, abyste věděli, že to, co mě [potkalo], přispělo spíše k prospěchu evangelia, ¹³ takže celé císařské gardě i všem ostatním je známo, [že] mé vězení [je] pro Krista, ¹⁴ a mnozí bratři v Pánu se spolehli na mé vězení a mají mnohem větší smělост mluvit slovo beze strachu. ¹⁵ Někteří sice kážou Krista ze závisťi a nevraživosti, jiní však z dobré vůle. ¹⁶ Jedni hlásají Krista ze ctižádosti, neupřímně a mají za to, že [mi] k mému vězení přidávají souzení; ¹⁷ druzí však z lásky, neboť vědí, že jsem postaven k obraně evangelia. ¹⁸ [Ale] co na tom! Aspoň se jakýmkoli způsobem, ať už naoko nebo opravdově, káže Kristus. A z toho se raduji a budu radovat i [nadále]. ¹⁹ Vím totiž, že se mi to díky vaší modlitbě a přispění Ducha Ježíše Krista obrátí ve vysvobození, ²⁰ podle mého dychtivého očekávání a naděje, že v ničem nebudu zahanben, ale [že] ve vši smělosti bude jako vždy [tak] i nyní Kristus veleben na mém těle, ať už skrze život nebo skrze smrt. ²¹ Neboť žít - [to je] pro mne Kristus a umřít - [to je] zisk. ²² Jestliže však pro mne život v těle [znamená] plodnou práci, pak nevím, co si vybrat, ²³ neboť mě přitahuje obojí. Mám touhu odejít a být s Kristem, [což je] zdaleka nejlepší; ²⁴ ale zůstat v tomto těle je potřebnější kvůli vám. ²⁵ Na to tedy spoléhám a vím, že [tu ještě] pobudu a spolu s vámi všemi tu zůstanu k vašemu prospěchu a radosti víry, ²⁶ aby se vaše chlubení mnou rozhojnilo v Kristu Ježíši skrze můj opětovný příchod k vám. ²⁷ Jenom veďte život důstojný Kristova evangelia, abych ať už přijdu a uvidím vás, anebo když budu vzdálen, slyšel o vás, že stojíte v jednom duchu, [že] s jednou myslí společně bojujete ve víře evangelia ²⁸ a v ničem se nelekáte protivníků. To je jim jistým znamením zkázy, ale vám záchrany, a to od Boha. ²⁹ Neboť vám bylo pro Krista darováno, abyste v něj nejen věřili, ale také pro něho trpěli, ³⁰ když podstupujete tentýž zápas, který jste při mně viděli a [i] nyní slyšíte, [že je] při mně.

2

¹ Je-li tedy v Kristu nějaké povzbuzení, je-li nějaké potěšení lásky, je-li nějaké společenství Ducha, je-li nějaký soucit a milosrdenství, ² dovršte mou radost: smýšlejte stejně, mějte stejnou lásku, [budte] jedné duše a jedné mysli. ³ Nic [nedělejte] pod vlivem ctižádosti nebo ješitnosti, ale v pokoře pokládejte jedni druhé za přednější než sami sebe. ⁴ Ať si každý nehledí [jen] svého, ale každý také toho, co [je] druhých. ⁵ Nechť je tedy ve vás totéž smýšlení, jaké [bylo] v Kristu Ježíši, ⁶ který ačkoli se nacházel v Božím způsobu [existence], nepovažoval to, že je roven Bohu, za kořist, ⁷ ale zmařil sám sebe, když přijal způsob služebníka a stal se podobným lidem. ⁸ A když se ocitl v lidské podobě, pokořil se a stal se poslušným až k smrti, a to smrti na kříži. ⁹ Proto ho Bůh také povýšil nade [všechno] a dal mu jméno nad každé jméno, ¹⁰ aby ve jménu Ježíše pokleklo každé koleno na nebi, na zemi i pod zemí ¹¹ a každý jazyk [aby] vyznal ke slávě Boha Otce, že Ježíš Kristus [je] Pán. ¹² Proto, moji milovaní, jako jste byli vždycky poslušní, nejen když jsem byl přítomen, ale nyní mnohem více, když jsem nepřítomen, s bázní a chvěním uskutečňujte spasení svých duší. ¹³ Vždyť ten, kdo ve vás podle [své] dobré vůle působí chtění i činění, je Bůh! ¹⁴ Všechno dělejte bez reptání a pochybování, ¹⁵ abyste byli bezúhonní a bezelstní, Boží děti bez vady uprostřed pokřiveného a zvráceného pokolení,

v němž záříte jako světla ve světě. ¹⁶ Pevně se držte slova života, abych se v Kristův den mohl chlubit, že jsem neběžel nadarmo ani se nadarmo nenamáhal. ¹⁷ Jestliže ale [začínám] být obětován pro oběť a službu vaší víře, raduji se a raduji se spolu s vámi všemi. ¹⁸ Stejně se tedy radujte i vy a radujte se spolu se mnou. ¹⁹ Mám naději v Pánu Ježíši, že k vám brzy pošlu Timotea, abych i já byl dobré mysli, když se dozví, jak se vám daří. ²⁰ Nemám totiž nikoho stejně smýšlejícího, kdo by se opravdově staral o vaše [věci], ²¹ neboť všichni hledají svůj vlastní [prospěch] a ne [prospěch] Ježíše Krista. ²² O něm však víte, jak se osvědčil, že jako syn otci sloužil [spolu] se mnou v evangeliu. ²³ Toho tedy doufám pošlu, hned jak uvidím, co se mnou [bude]. ²⁴ Spoléhám však v Pánu [na to], že [k vám] brzy přijdu i sám. ²⁵ Považoval jsem však za nutné poslat k vám Epafrodita, svého bratra, spolupracovníka a spolubojovníka, vašeho vyslance a služebníka k mojí potřebě. ²⁶ Toužil totiž po vás všech a byl znepokojen, protože jste slyšeli, že byl zesláblý. ²⁷ A vskutku byl zesláblý až k smrti, ale Bůh se nad ním smíloval, a nejen nad ním, ale i nade mnou, abych neměl zármutek na zármutek. ²⁸ Posílám ho tedy tím ochotněji, abyste se zaradovali, když ho znovu uvidíte, a já abych byl méně zarmoucen. ²⁹ Přijměte ho tedy v Pánu s veškerou radostí a mějte takové [lidi] v úctě. ³⁰ Vždyť se pro Kristovo dílo přiblížil až k smrti a nasadil život, aby doplnil to, co chybělo ve vaší službě vůči mně.

3

¹ Dále [pak], bratři moji, radujte se v Pánu. Psát vám [znovu] totéž mi jistě není zatěžko a pro vás [je to] bezpečné. ² Dejte si pozor na ty psy, dejte si pozor na ty zlé dělníky, dejte si pozor na tu 'rozřízku'! ³ [Pravá] obřízka jsme přece my, kdo sloužíme Bohu duchem, chlubíme se v Kristu Ježíši a nespolehnáme na tělo. ⁴ Ačkoli právě já bych mohl spoléhat na tělo. Zdá-li se někomu jinému, že může spoléhat na tělo, já více: ⁵ obřezán osmého dne, z rodu Izraelského, [z] pokolení Benjamínova, Hebrej z Hebrejů, co do Zákona farizeus, ⁶ co do horlivosti pronásledovatel církve, co do spravedlnosti Zákona jsem byl bezúhonný. ⁷ Ale cokoli mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. ⁸ A vůbec všechno považuji za ztrátu vzhledem k nadřazenosti poznání Krista Ježíše, mého Pána. Pro něj jsem to všechno ztratil a pokládám [to] za hnůj, abych získal Krista ⁹ a byl shledán v něm, nemaje svou spravedlnost, která [je] ze Zákona, ale tu, která [je] skrze víru Kristovu, tu spravedlnost, která [je] z Boha a [spočívá] ve víře; ¹⁰ abych poznal jeho i moc jeho vzkříšení a účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, ¹¹ abych [tak] snad dospěl ke vzkříšení z mrtvých. ¹² Ne že bych již dosáhl anebo již byl dokonalý, ale ženu se vpřed, abych přece jen uchvátil [to], k čemu jsem byl uchvácen Kristem Ježíšem. ¹³ Bratři, já nemám za to, že bych již uchvátil, ale [činím] jediné: zapomínáje na to, co [je] za [mnou], a vztahuje se k tomu, co [je] přede [mnou], ¹⁴ ženu se k cíli, k vítězně odměně Božího povolání shůry v Kristu Ježíši. ¹⁵ Všichni, kdo [jsme] dospěli, tedy smýšlejme takto; a jestliže v něčem smýšlíte jinak, Bůh vám zjeví i to. ¹⁶ V tom, k čemu jsme došli, pak následujeme stejné pravidlo a smýšlejme stejně. ¹⁷ Bratři, následujte společně můj příklad a všímějte si těch, kdo chodí podle našeho vzoru. ¹⁸ Neboť mnozí, o nichž jsem vám často říkal a nyní vám říkám s pláčem, chodí jako nepřátelé Kristova kříže. ¹⁹ Jejich konec [je] záhuba, jejich bůh břicho a [jejich] sláva v jejich hanebnostech. Ti myslí na pozemské věci. ²⁰ Naše občanství je ovšem v nebesích, odkud také očekáváme Spasitele - Pána Ježíše Krista. ²¹ Ten promění tělo naší poníženosti, aby bylo podobné tělu jeho slávy, podle té moci, kterou je také schopen podmanit si všechno.

4

¹ Proto, moji milovaní a vytoužení bratři, moje radosti a koruno, takto stůjte v Pánu, milovaní. ² Prosím Euodii a prosím Syntychu, aby stejně smýšlely v Pánu. ³ A žádám i tebe, věrný spojenče, pomáhej jim. Ony [přece] spolu se mnou bojovaly v evangeliu, a také s Klementem a s mými ostatními spolupracovníky, jejichž jména [jsou] v knize života. ⁴ Radujte se v Pánu vždycky; znovu říkám: Radujte se! ⁵ Vaše vlídnost ať je známa všem lidem. Pán [je] blízko. ⁶ O nic nemějte starost, ale za všech [okolností] své žádosti skrze modlitbu a prosbu s díkůčiněním oznamujte Bohu. ⁷ A Boží pokoj, který převyšuje všechnen rozum, bude střežit vaše srdce i vaše mysli v Kristu Ježíši. ⁸ Závěrem, bratři, cokoli je pravdivé, cokoli počestné, cokoli spravedlivé, cokoli čisté, cokoli milé,

cokoli má dobrou pověst, je-li nějaká ctnost a nějaká chvála - o tom přemýšlejte. ⁹ Čemu jste se naučili a přijali, [co] jste slyšeli a viděli na mně, to dělejte a Bůh pokoje bude s vámi. ¹⁰ Velice jsem se v Pánu zaradoval, že nyní konečně znovu rozkvetl váš zájem o mne. Mysleli jste na to sice [již dříve], ale neměli jste příležitost. ¹¹ Neříkám [to] kvůli tomu, že [bych měl] nedostatek; já jsem se totiž naučil být za [všech] okolností spokojen. ¹² Umím být pokořen, umím také mít hojnost. Jsem zasvěcen do všeho a každým [způsobem:] být sytý i hladový, mít nadbytek i nedostatek. ¹³ Všechno mohu v Kristu, který mě posiluje. ¹⁴ Udělali jste však dobře, [že] jste se stali spoluúčastníky mého soužení. ¹⁵ Vy, Filipští, přece sami víte, že v počátcích evangelia, když jsem vyšel z Makedonie, se žádný sbor se mnou nepodílel na výdajích a příjmech, jediné vy sami. ¹⁶ I do Tesaloniky jste mi přece více než jednou poslali na [mé] potřeby. ¹⁷ Ne že bych toužil po darech, ale toužím po ovoci, jež se rozhojňuje na váš účet. ¹⁸ Dostal jsem tedy všechno a mám nadbytek; jsem plně zaopatřen, když jsem přijal od Epafrodita to, co jste [poslali] - líbeznou vůni a vzácnou oběť příjemnou Bohu. ¹⁹ Můj Bůh pak podle svého bohatství slavně naplní každou vaši potřebu v Kristu Ježíši. ²⁰ Našemu Bohu a Otci tedy buď sláva na věky věků. Amen. ²¹ Pozdravte všechny svaté v Kristu Ježíši. Pozdravují vás bratři, kteří jsou se mnou. ²² Pozdravují vás všichni svatí, zvláště pak ti, kteří jsou z císařského domu. ²³ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi všemi. Amen.

Koloským

¹ Pavel, podle Boží vůle apoštol Ježíše Krista, a bratr Timoteus ² těm, kteří jsou v Kolosách, svatým a věrným bratrům v Kristu: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ³ Děkuje Bohu a Otci našeho Pána Ježíše Krista a stále se za vás modlíme, ⁴ neboť jsme slyšeli o vaší víře v Kristu Ježíši a o lásce, kterou [máte] ke všem svatým, ⁵ kvůli naději, která je pro vás uložena v nebesích. O té jste [již] dříve slyšeli ve slově pravdy, [v] evangeliu, ⁶ které přišlo k vám tak jako i na celý svět a nese ovoce, jako [je tomu] i u vás od toho dne, kdy jste [je] uslyšeli a poznali Boží milost v pravdě. ⁷ Tak jste se naučili od našeho milovaného spolumužníka Epafra, jenž je vůči vám Kristův věrný služebník, ⁸ který nás také obeznámil s vaší láskou v Duchu. ⁹ Proto se i my, od toho dne, kdy jsme [to] uslyšeli, nepřestáváme za vás modlit a prosit, abyste byli naplněni poznáním jeho vůle ve vši moudrosti a duchovním porozumění, ¹⁰ abyste chodili, jak je důstojné Pána, k [jeho] plnému zalíbení, [abyste] nesli ovoce v každém dobrém skutku, rostli v poznání Boha ¹¹ a byli podle síly jeho slávy posilováni veškerou mocí k veškeré vytrvalosti a trpělivosti s radostí, ¹² [abyste] děkovali Otci, který nás uzpůsobil k účasti na dědictví svatých ve světle. ¹³ On nás vysvobodil z vlády temnoty a přenesl do království svého milovaného Syna, ¹⁴ v němž máme skrze jeho krev vykoupění, [totiž] odpuštění hříchů. ¹⁵ On je obraz neviditelného Boha, prvorozený všeho stvoření. ¹⁶ Jím bylo stvořeno všechno, co je na nebi i na zemi, věci viditelné i neviditelné, jak trůny, tak panství, jak vlády, tak mocnosti - všechno je stvořeno skrze něj a pro něj. ¹⁷ A on je přede vším a jím všechno stojí; ¹⁸ on je hlavou těla církve, on je počátek a prvorozený z mrtvých, aby ve všem držel prvenství. ¹⁹ Vždyť [Otc] se zalíbilo, aby veškerá plnost přebývala v něm ²⁰ a aby jeho prostřednictvím všechno smířil se sebou. Skrze něj způsobil pokoj, [když] krví jeho kříže [usmířil] to, co je na zemi, i to, co je na nebi. ²¹ I vás, kdysi odcizené a nepřátelské v mysli kvůli zlým skutkům, nyní již usmířil ²² svým pozemským tělem skrze smrt, aby vás postavil před svou tvář svatě, neposkvrněné a bezúhonné - ²³ pokud ovšem zůstáváte založení a pevní ve víře a neodchylujete se od naděje evangelia, jež jste slyšeli, jež bylo vyhlášeno všemu stvoření pod nebem a jehož jsem se já Pavel stal služebníkem. ²⁴ Nyní se [tedy] raduji ve svých utrpeních pro vás a svým tělem doplňuji to, co zbývá z Kristových soužení pro jeho tělo, jímž je církev. ²⁵ Jejím jsem se stal služebníkem, vzhledem ke správcovství, jež mi bylo pro vás dáno od Boha, abych naplnil Boží slovo - ²⁶ to tajemství, jež bylo po věky a pokolení skryté, avšak nyní bylo zjeveno jeho svatým, ²⁷ jímž si Bůh přál oznámit, jaké [je] bohatství tohoto slavného tajemství mezi pohany: je to Kristus ve vás, ta naděje slávy. ²⁸ Jeho kážeme, napomínající každého člověka a učíce každého člověka ve vši moudrosti, abychom každého člověka postavili dokonalého v Kristu Ježíši. ²⁹ A [právě] proto pracuji a bojuji podle jeho moci, která ve mně mocně působí.

2

¹ Chtěl bych, abyste věděli, jaký zápas podstupuji za vás a za ty, kteří jsou v Laodikeji, i za všechny, kdo osobně neviděli mou tvář: ² aby jejich srdce spojená v lásce byla potěšena, a [to] k veškerému bohatství plné jistoty porozumění, k poznání tajemství Boha - jak Otce, tak Krista, ³ v němž jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání. ⁴ A toto říkám, aby vás nikdo neklamal přesvědčivými řečmi. ⁵ Ačkoliv jsem totiž tělem vzdálený, v duchu jsem s vámi a raduji se, když vidím váš řád a pevnost vaší víry v Krista. ⁶ Proto, jak jste přijali Krista Ježíše [jako] Pána, [tak] v něm chodte - ⁷ zakořenění a budování v něm a utvrzování ve víře, jak jste byli naučeni, rostouce v ní s důkůčinním. ⁸ Dejte si pozor, aby vás někdo neunesl filozofií a marným klamem založeným na lidské tradici, na principech světa, a ne na Kristu. ⁹ Neboť v něm přebývá veškerá plnost Božství tělesně; ¹⁰ a [tak] jste naplněni v tom, který je hlavou každé vlády a mocnosti. ¹¹ V něm jste také obřezáni obřízkou, jež nebyla učiněna rukama, [ale] svlečením těla hříchů skrze obřezání Kristovo. ¹² Spolu s ním jste pohřbeni křtem, jímž jste také spolu s ním vzkříšeni skrze víru v moc Boha, který ho vzkřísil z mrtvých. ¹³ I vás, mrtvé v hříších a neobřízce

vašeho těla, spolu s ním obživil, když vám odpustil všechny hříchy ¹⁴ a smazal ten soupis ustanovení, jenž byl proti nám a byl nám nepřátelský. Odstranil ho z cesty tím, že ho přibil ke kříži. ¹⁵ A když odzbrojil vlády a mocnosti, vystavil [je] veřejné potupě a skrze něj nad nimi slavil vítězství. ¹⁶ Ať vás tedy nikdo nesoudí kvůli jídlu či pití, nebo kvůli svátku, novoluní či sobotám. ¹⁷ Ty věci jsou stínem toho, co mělo přijít, ale skutečnost [je] v Kristu. ¹⁸ Ať vás nikdo, kdo si libuje ve [falešné] pokoře a v andělském náboženství, nepřipraví o vítěznou odměnu. [Takový] se vydává do věcí, jež neviděl, prázdně se nadýmá svou tělesnou myslí ¹⁹ a nedrží se hlavy, z níž celé tělo podporované a spojené klouby a šlachami roste Božím vzrůstem. ²⁰ Když jste tedy s Kristem zemřeli principům světa, proč se poddáváte [těm] ustanovením, jako byste [ještě] žili ve světě? ²¹ “Nesahej, neokoušej, ani se nedotýkej!” - ²² všechny ty věci se zakládají na příkazech a učeníh lidí a jejich zneužívání vede ke zkáze. ²³ [Svou] strojenou nábožností, [falešnou] pokorou a nešetřením těla sice působí zdáním moudrosti, [ale] nemají žádnou cenu, [jedině] k uspokojení těla.

3

¹ Když jste tedy byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nahoře, kde po Boží pravici sedí Kristus. ² Myslete na to, co je nahoře, ne na to, co je na zemi; ³ neboť jste zemřeli a váš život je s Kristem ukryt v Bohu. ⁴ Až se ukáže Kristus, náš život, tehdy se s ním ve slávě ukážete i vy. ⁵ Umrtvete tedy své pozemské údy - smilstvo, nečistotu, vášně, zlou žádostivost i lakotu (což je modlářství), ⁶ [neboť] kvůli těmto věcem přichází Boží hněv na syny neposlušnosti. ⁷ V těch jste kdysi chodili i vy, když jste v nich žili, ⁸ ale nyní to všechno ze svých úst odložte: zuřivost, hněv, zlobu, urážky [i] nestoudné řeči. ⁹ Nelžte jedni druhým, když jste [již] svlékli starého člověka s jeho skutky ¹⁰ a oblékli toho nového, jenž se obnovuje k [plnému] poznání podle obrazu Toho, který ho stvořil. ¹¹ Tehdy [už] není Řek a Žid, obřízka a neobřízka, cizinec a Skytha, otrok a svobodný, ale všechno a ve všem Kristus. ¹² Oblečte se tedy, jako Boží vyvolení, svatí a milovaní, soucitrať milosrdenstvím, laskavostí, pokorou, krotkostí, trpělivostí. ¹³ Snášejte jedni druhé a vzájemně si odpouštějte, má-li někdo proti někomu stížnost. Tak jako Kristus odpustil vám, [odpouštějte] i vy. ¹⁴ Nad to všechno se však [oblečte] láskou, která je svazkem dokonalosti. ¹⁵ Ve vašich srdcích ať vládne Boží pokoj, k němuž jste také byli povoláni v jednom těle; a buďte vděční. ¹⁶ Ať ve vás bohatě přebývá Kristovo slovo ve vši moudrosti. Vyučujte a napomínejte jedni druhé žalmy, chvalozpěvy a duchovními písněmi; s vděčností zpívejte svým srdcem Pánu. ¹⁷ A všechno, cokoli děláte slovem nebo skutkem, všechno [to činite] ve jménu Pána Ježíše a děkujte skrze něj Bohu a Otcí. ¹⁸ Manželky, poddávejte se svým mužům, jak se sluší v Pánu. ¹⁹ Muži, milujte své manželky a nebuďte k nim hrubí. ²⁰ Děti, poslouchajte ve všem své rodiče, neboť to je příjemné Pánu. ²¹ Otcové, nepoužívejte své děti, aby nebyly sklíčené. ²² Služebníci, poslouchajte ve všem své tělesné pány. neslužte [jen] naoko, jako ti, kdo se chtějí zalíbit lidem, ale v prostotě srdce a s Boží bázni. ²³ Všechno, cokoli děláte, činite [celou] duší, jako Pánu a ne lidem, ²⁴ s vědomím, že od Pána přijmete odplatu dědictví, neboť sloužíte Pánu Kristu. ²⁵ Ten, kdo páchá škodu však dostane [odplatu] za to, co spáchal. A [Bůh] nestraní nikomu.

4

¹ Páni, nakládejte se služebníky spravedlivě a slušně, s vědomím, že i vy máte Pána v nebesích. ² V modlitbě buďte vytrvalí, bděte v ní s důvěrou. ³ Modlete se přitom i za nás, aby nám Bůh otevřel dveře slova k mluvení o Kristově tajemství (pro něž jsem právě ve vězení), ⁴ abych je vyjevoval tak, jak [o něm] mám mluvit. ⁵ Choďte v moudrosti před těmi, kdo jsou venku, a vykupujte čas. ⁶ Vaše řeč ať je vždy příjemná, ochucená solí, abyste věděli, jak máte odpovídat každému člověku. ⁷ Všechno o tom, jak se mi daří, vám oznámí Tychikus, [můj] milovaný bratr, věrný pomocník a spolumužník v Pánu. ⁸ Posílám ho k vám právě proto, aby zjistil, jak se vám daří, a potěšil vaše srdce ⁹ spolu s Onesimem, věrným a milovaným bratrem, který je [tam] od vás. Ti vám oznámí všechno, co se zde [děje]. ¹⁰ Pozdravuje vás můj spoluvězeň Aristarchos a Barnabášův bratranec Marek (o němž jste [již] dostali pokyny: přijde-li k vám, přijměte ho), ¹¹ dále [pak] Jesus zvaný Justus. Ti jsou z obřizky mými jedinými spolupracovníky pro Boží

království; stali se mi útěchou. ¹² Pozdravuje vás Kristův služebník Epafras, který je od vás a který za vás neustále bojuje na modlitbách, abyste stáli dokonalí a plní ve veškeré Boží vůli. ¹³ Vydávám mu svědectví, že pro vás velice horlí, i pro ty, kdo jsou v Laodikeji a v Hierapoli. ¹⁴ Pozdravuje vás milovaný lékař Lukáš a Démas. ¹⁵ Pozdravte bratry v Laodikeji, i Nymfa a církev v jeho domě. ¹⁶ A až bude tento dopis u vás přečten, zařídte, aby byl přečten také v laodikejském sboru a ten z Laodikeje abyste četli také vy. ¹⁷ A Archippovi řekněte: “Hleď, abys naplňoval službu, kterou jsi v Pánu přijal.” ¹⁸ Pozdrav mou, Pavlovou rukou. Pamatujte na mé vězení. Milost s vámi. Amen.

1.list Tesalonickým

¹ Pavel, Silvanus a Timoteus církvi Tesalonických v Bohu Otci a [v] Pánu Ježíši Kristu: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ² Stále za vás všechny děkujeme Bohu a zmiňujeme se o vás ve svých modlitbách; ³ neustále pamatujeme na váš skutek víry, práci lásky a vytrvalost naděje v našem Pánu Ježíši Kristu před tváří našeho Boha a Otce. ⁴ Víme, bratři milovaní Bohem, o vašem vyvolení, ⁵ neboť naše evangelium k vám nepřišlo jen ve slově, ale také v moci, v Duchu Svatém a v naprosté jistotě. Víte přece, jací jsme mezi vámi byli kvůli vám. ⁶ A vy jste následovali náš i Pánův příklad, když jste ve mnohém soužení přijali Slovo s radostí Ducha Svatého, ⁷ takže jste se stali vzorem pro všechny věřící v Makedonii i v Acháji. ⁸ Vždyť nejenže se od vás Pánovo slovo rozeznělo po [celé] Makedonii a Acháji, ale po všech místech se také roznesla vaše víra v Boha, takže [o tom] nepotřebujeme nic říkat. ⁹ [Všichni] totiž o nás sami vyprávějí, jaký byl náš příchod k vám a jak jste se obrátili k Bohu od model, abyste sloužili Bohu živému a pravému ¹⁰ a abyste z nebe očekávali jeho Syna, jehož vzkřísil z mrtvých - Ježíše, našeho Vysvoboditele od nadcházejícího hněvu.

2

¹ Bratři, víte přece sami, že náš příchod k vám nebyl marný. ² Naopak: ačkoli jsme předtím, jak víte, trpěli a snášeli pohanění ve Filipech, osmělili jsme se v našem Bohu, abychom vám uprostřed mnoha zápasů řekli Boží evangelium. ³ Naše výzva přece nepocházela z bludu nebo z nečistoty, ani [nespočívala] ve lsti. ⁴ Naopak: jako jsme byli Bohem uznáni za hodné [toho], aby [nám] svěřil evangelium, tak mluvíme - ne abychom se líbili lidem, ale Bohu, který zkoumá naše srdce. ⁵ Nikdy jsme přece, jak víte, nepoužívali lichotivé řeči ani jsme pod [nějakou] záminkou nebyli chamtiví - Bůh [je] svědek. ⁶ Také jsme nehledali chválu od lidí, ať už od vás nebo od jiných, ačkoli jsme jako Kristovi apoštolové mohli vyžadovat uctivost. ⁷ Byli jsme však mezi vámi laskaví, jako když kojící žena chová své děti. ⁸ Měli jsme k vám takovou náklonnost, že jsme vám s potěšením vydali nejen Boží evangelium, ale i své vlastní duše, neboť jste nám byli drazí. ⁹ Bratři, přece si vzpomínáte na naši námahu a úsilí: pracovali jsme dnem i nocí, abychom nikomu z vás nebyli přítěží, a [tak] jsme vám kázali Boží evangelium. ¹⁰ Vy i Bůh [jste] svědkové, jak svatě, spravedlivě a bezúhonně jsme se k vám věřícím chovali. ¹¹ Jak víte, každého jednotlivého z vás jsme napomínali, utěšovali a zapřísahali jako otec své děti, ¹² abyste chodili, jak je důstojné Boha, který vás volá do svého království a slávy. ¹³ Proto i my neustále děkujeme Bohu, neboť když jste přijali Boží slovo, jež jste slyšeli od nás, přijali jste [je] ne [jako] lidské slovo, ale jako to, čím vskutku je, [totiž] slovo Boží, jež také působí ve vás věřících. ¹⁴ Vy, bratři, jste následovali příklad Božích církví v Kristu Ježíši, které jsou v Judsku, neboť jste od svých krajanů vytrpěli totéž, co oni od Židů, ¹⁵ kteří zabili Pána Ježíše i své vlastní proroky, nás vyhnali, Bohu se nelíbí a [vůči] všem lidem [jsou] nepřátelští. ¹⁶ Brání nám totiž mluvit k pohanům, aby byli spaseni, a tím neustále doplňují [míru] svých hříchů. Přišel však na ně konečný hněv. ¹⁷ Když jsme pak od vás byli nakrátko odloučení ([ačkoli jen] tělem, ne srdcem), tím více jsme se s velikou touhou snažili spatřit vaši tvář. ¹⁸ Chtěli jsme k vám tedy přijít - já Pavel víc než jednou - ale Satan nám zabránil. ¹⁹ Vždyť kdo [je] náš nadějí, radostí a korunou chlouby? Nejsite to snad právě vy před tváří našeho Pána Ježíše Krista při jeho příchodu? ²⁰ Vy jste přece naše sláva a radost!

3

¹ Když jsme to tedy již nemohli déle vydržet, zdálo se nám dobré, abychom zůstali v Athénách sami, ² a poslali jsme Timotea, našeho bratra, Božího služebníka a našeho spolupracovníka v Kristově evangeliu, aby vás upevnil a povzbudil ve vaší víře, ³ aby se nikdo nedával zvíkat těmito souženími. Víte přece sami, že jsme k tomu určeni. ⁴ Vždyť když jsme ještě byli u vás, předpovídali jsme vám, že na nás přichází soužení, což se, jak víte, také stalo. ⁵ Proto také, když jsem [to] již nemohl déle vydržet, poslal jsem [ho], abych se dozvěděl o vaší víře, aby vás snad nepokoušel Pokušitel a naše úsilí nepřišlo

nazmar. ⁶ Nyní však Timoteus přišel od vás [zase] k nám a oznámil nám radostnou zprávu o vaší víře a lásce a [o tom,] že na nás stále vzpomínáte v dobrém a toužíte nás vidět stejně jako my vás. ⁷ Proto jsme z vás, bratři, byli při vši své tísní a soužení povzbuzeni skrze vaši víru. ⁸ Neboť nyní žijeme, jestliže vy stojíte v Pánu! ⁹ Vždyť jakým děkováním za vás se můžeme Bohu odvděčit za všechnu tu radost, kterou z vás máme před naším Bohem, ¹⁰ když se dnem i nocí převelice modlíme, abychom spatřili vaši tvář a doplnili to, co se nedostává vaší víře? ¹¹ Kéž tedy sám náš Bůh a Otec i náš Pán Ježíš Kristus připraví naši cestu k vám. ¹² A vás ať Pán rozmnoží a rozhojní v lásce k sobě navzájem i ke všem [lidem], tak jako i my [milujeme] vás, ¹³ aby [tak] upevnil vaše srdce, bezúhonná ve svatosti před tvářmi Boha, našeho Otce, při příchodu našeho Pána Ježíše Krista se všemi jeho svatými.

4

¹ Dále vás tedy, bratři, prosíme a vyzýváme v Pánu Ježíši, abyste se ještě více rozhojňovali v tom, co jste od nás přijali, totiž jak máte žít a líbit se Bohu. ² Víte přece, jaká přikázání jsme vám dali skrze Pána Ježíše Krista. ³ Neboť toto je Boží vůle: vaše posvěcení, [totiž] abyste se zdržovali od smilstva, ⁴ [aby] každý z vás uměl zacházet se svou nádobou v posvěcení a účt⁵ (ne v žádostivé vášni jako pohané, kteří neznají Boha), ⁶ aby [nikdo] nepřekračoval [meze] a neoklamával v této věci svého bratra, protože Pán [je] toho všeho mstitelem, jak jsme vám také předem řekli a dosvědčili. ⁷ Bůh nás přece nepovolal k nečistotě, ale k posvěcení. ⁸ Kdo tedy [toto] odmítá, neodmítá člověka, ale Boha, který nám také dal svého Svatého Ducha. ⁹ O bratrské lásce vám pak není potřeba [nic] psát - jste přece sami vyučováni Bohem, abyste milovali jedni druhé, ¹⁰ a vskutku tak činíte všem bratrům po celé Makedonii. Vyzýváme vás však, abyste se [v tom ještě] více rozhojňovali, ¹¹ snažili se být pokojní, starali se o své věci a pracovali vlastníma rukama, jak jsme vám přikázali, ¹² abyste před těmi, kdo jsou venku, chodili počestně a neměli žádný nedostatek. ¹³ Nechci pak, bratři, abyste nevěděli o těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti ostatní, kteří nemají naděje. ¹⁴ Věříme-li totiž, že Ježíš zemřel a vstal [z mrtvých], právě tak [věřme, že] i ty, kdo zesnuli v Ježíši, Bůh přivede s ním. ¹⁵ Říkáme vám totiž Pánovým slovem toto: My, kdo zůstaneme živí až do Pánova příchodu, rozhodně nepředjeme ty, kdo zesnuli. ¹⁶ Vždyť až zazní zvolání, hlas archanděla a Boží polnice, sestoupí sám Pán z nebe a mrtví v Kristu vstanou jako první. ¹⁷ Potom my, kdo zůstaneme živí, budeme spolu s nimi v oblacích uchvázeni do vzduchu vstříc Pánu; a tak budeme navždycky s Pánem. ¹⁸ Proto se navzájem potěšujte těmito slovy.

5

¹ O časech a dobách vám pak není potřeba [nic] psát, bratři, ² neboť sami dobře víte, že Pánův den přijde jako zloděj v noci. ³ Až totiž budou říkat: "Pokoj a bezpečnost," tehdy na ně nečekaně přijde zhouba, tak jako bolest na těhotnou ženu, a neuniknou. ⁴ Vy, bratři, však nejste ve tmě, aby vás ten den překvapil jako zloděj. ⁵ Vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani tmě. ⁶ Nespíme tedy jako ostatní, ale bdíme a budme strážliví. ⁷ Vždyť ti, kdo spí, spí v noci a ti, kdo se opíjejí, jsou opilí v noci. ⁸ My, kdo patříme dni, však budme strážliví a oblečení pancířem víry a lásky a přílbou naděje spasení. ⁹ Bůh nás přece neurčil k hněvu, ale [k tomu,] abychom došli spasení skrze našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁰ který za nás zemřel, abychom - ať už bdíme nebo spíme - žili společně s ním. ¹¹ Proto se navzájem povzbuzujte a budujte jeden druhého, jak také činíte. ¹² Prosíme vás, bratři, abyste se znali k těm, kdo mezi vámi pracují, vedou vás v Pánu a napomínají vás, ¹³ a abyste si jich v lásce nesmírně vážili kvůli jejich práci. Mějte mezi sebou pokoj. ¹⁴ Vyzýváme vás tedy, bratři, napomínejte neukázněné, těšete malomyslné, podpiřte slabé a se všemi mějte trpělivost. ¹⁵ Hleďte, aby někdo někomu neodplácel zlo zlem, ale vždycky následujte to, co je dobré - jak pro vás, tak pro všechny [lidi]. ¹⁶ Vždycky se radujte. ¹⁷ Neustále se modlete. ¹⁸ Za všech [okolností] buďte vděční, neboť toto je Boží vůle v Kristu Ježíši pro vás. ¹⁹ Ducha neuhašujte. ²⁰ Proroctvími nepohrdejte. ²¹ Všechno prověřujte; co je dobré, [toho] se držte. ²² Varujte se zla v každé podobě. ²³ Sám Bůh pokoje ať vás tedy plně posvětí a zachová celého vašeho ducha, duši i tělo bez úhony k příchodu našeho Pána Ježíše Krista. ²⁴ Ten, který vás volá, je

věrný a on [to] učiní. ²⁵ Bratři, modlete se za nás. ²⁶ Pozdravte všechny bratry svatým polibkem. ²⁷ Zapřísahám vás v Pánu, aby tento dopis byl čten všem svatým bratrům. ²⁸ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi. Amen.

2.list Tesalonickým

¹ Pavel, Silvanus a Timoteus církvi Tesalonických v Bohu, našem Otci, a [v] Pánu Ježíši Kristu: ² Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ³ Musíme za vás, bratři, stále děkovat Bohu, jak se sluší, protože vaše víra velice roste a vzájemná láska vás všech se rozhojňuje, ⁴ takže se vámi v Božích církvích sami chlubíme - [totiž] vaši vytrvalost a věrnost ve všech vašich pronásledováních a souzeních, která snášíte. ⁵ [Ta jsou] znamením Božího spravedlivého soudu, abyste byli uznáni za hodné Božího království, pro něž také trpíte. ⁶ U Boha je totiž spravedlivé, aby těm, kdo vás sužují, bylo odplaceno souzením ⁷ a vám, kdo jste sužováni, odpočinutím s námi, až se zjeví Pán Ježíš z nebe se svými mocnými anděly ⁸ a v ohnivém plameni uvede pomstu na ty, kdo neznají Boha a nejsou poslušni evangelia našeho Pána Ježíše Krista. ⁹ Ti ponesou trest věčné záhuby, [odloučení] od Pánovy tváře a od slávy jeho moci, ¹⁰ v ten den, kdy přijde, aby byl oslaven ve svých svatých a ukázal se jako podivuhodný ve všech věřících - neboť jste uvěřili našemu svědectví mezi vámi. ¹¹ Proto se také za vás stále modlíme, aby vás náš Bůh uznal za hodné [tohoto] povolání a mocně naplnil každý dobrotivý záměr i [každý] skutek víry, ¹² aby tak jméno našeho Pána Ježíše Krista bylo oslaveno ve vás a vy v něm podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista.

2

¹ Ohledně příchodu našeho Pána Ježíše Krista a našeho shromáždění k němu vás tedy prosíme, bratři, ² abyste se nenechali snadno vyvést z míry ani lekat, ať už duchem, slovem nebo dopisem (údajně od nás), jako by již nastal Kristův den. ³ Nenechte se od nikoho žádným způsobem oklamat. [Ten den] totiž nenastane, dokud napřed nepřijde odpadnutí a nebude zjeven ten člověk hříchu, ten syn zatracení, ⁴ který se staví na odpor a povyšuje se nade všechno, čemu se říká Bůh a co se uctívá, takže se posadí v Božím chrámu jako Bůh a bude se vydávat za Boha. ⁵ Nevzpomínáte si, že jsem vám to říkal, když jsem ještě byl u vás? ⁶ a víte, co [ho] nyní zadržuje - proto, aby byl zjeven [až] ve svůj čas. ⁷ Tajemství této bezbožnosti již přece působí; jen [čeká], dokud nebude odstraněn z cesty ten, kdo [ji] dosud zadržuje. ⁸ A tehdy se zjeví ten bezbožník, kterého Pán pohltí dechem svých úst a zničí jasně svého příchodu. ⁹ Příchod [toho bezbožníka] odpovídá Satanovu působení s [jeho] veškerou mocí, znameními a lživými zázraky ¹⁰ a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kdo hynou, protože nepřijali lásku k pravdě, aby mohli být spaseni. ¹¹ A proto na ně Bůh pošle [mocné] působení bludu, aby uvěřili lži ¹² a aby všichni, kdo neuvěřili pravdě, ale našli zálibu v nepravosti, byli odsouzeni. ¹³ My však musíme stále děkovat Bohu za vás, bratři milovaní Pánem, protože vás Bůh od počátku vyvolil ke spasení skrze posvěcení Duchem a víru v pravdu. ¹⁴ K tomuto [spasení] vás povolal naším evangeliem, abyste došli slávy našeho Pána Ježíše Krista. ¹⁵ A proto, bratři, stůjte a držte se ustanovení, jimž jste se naučili jak skrze slovo, tak [i] skrze náš dopis. ¹⁶ Sám náš Pán Ježíš Kristus a náš Bůh a Otec, který si nás zamiloval a z milosti [nám] dal věčné potěšení a dobrou naději, ¹⁷ ať potěší vaše srdce a posilní vás v každém dobrém slovu i skutku.

3

¹ Závěrem, bratři, modlete se za nás, aby se Pánovo slovo rychle šířilo a bylo oslavováno tak jako u vás ² a abychom byli vysvobozeni od neslušných a zlých lidí; neboť ne všichni mají víru. ³ Pán je však věrný: on vás posílí a ochrání od zlého. ⁴ Jsme o vás v Pánu přesvědčeni, že děláte a také budete dělat to, co vám přikazujeme. ⁵ Kéž tedy Pán vede vaše srdce k Boží lásce a ke Kristově vytrvalosti. ⁶ Přikazujeme vám tedy, bratři, ve jménu našeho Pána Ježíše Krista, abyste se vyhýbali každému bratru, který se chová neukázně a ne podle ustanovení, které přijal od nás. ⁷ Sami přece víte, jak je potřeba následovat náš příklad, protože jsme u vás nebyli neukázněni, ⁸ ani jsme nejedli ničí chléb zadarmo. Naopak: dnem i nocí jsme s námahou a úsilím pracovali, abychom nikomu z vás nebyli přítěží. ⁹ Ne že bychom [na to] neměli právo, ale chtěli jsme se vám dát za příklad k následování. ¹⁰ Když jsme [ještě] byli u vás, přikazovali jsme vám

přece toto: Nechce-li někdo pracovat, ať také nejí! ¹¹ Slyšíme totiž, [že] se někteří mezi vámi chovají neukázněně: vůbec nepracují, ale [zato] jsou všeteční. ¹² Takovým tedy prikazujeme a vyzýváme [je] skrze našeho Pána Ježíše Krista, aby pokojně pracovali a jedli svůj vlastní chléb. ¹³ Vy, bratři, pak nepolevujte ve správném jednání. ¹⁴ Jestliže však někdo neuposlechne naše slovo v tomto dopise, takového označte a nesměšujte se s ním, aby se zastyděl. ¹⁵ Nemějte [ho] však za nepřítele, ale napomínejte [ho] jako bratra. ¹⁶ Kéž vám tedy sám Pán pokoje daruje pokoj v každý [čas a] v každém ohledu. Pán s vámi všemi. ¹⁷ Pozdrav mou, Pavlovou rukou, což je znamením v každém dopisu. Takto píšu. ¹⁸ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi všemi. Amen.

1.list Timoteovi

¹ Pavel, apoštol Ježíše Krista, podle přikázání Boha, našeho Spasitele, a Pána Ježíše Krista, naší naděje, ² Timoteovi, [svému] vlastnímu synu ve víře: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Ježíše Krista, našeho Pána. ³ Jako jsem tě [už] prosil, když jsem šel do Makedonie, zůstaň v Efezu a přikaz některým [lidem], aby neučili jiná učení ⁴ a nezabývali se bájemí a nekonečným vykládáním rodokmenů, neboť to dává vznik hádkám spíše než Božímu budování, které je ve víře. ⁵ Vždyť cílem přikázání je láska z čistého srdce, dobrého svědomí a nepředstírané víry, ⁶ od čehož někteří zbloudili, když se uchýlili k prázdnému tlachání. ⁷ Chtějí být učiteli Zákona, přitom [však] nechápou ani to, co říkají, ani [to,] na čem trvají. ⁸ Víme ovšem, že Zákon [je] dobrý, užívá-li ho někdo náležitě ⁹ a s vědomím toho, že Zákon není uložen spravedlivému, ale nespravedlivým a nepoddaným, bezbožným a hříšníkům, nesvatým a světským [lidem], otcovrahům, matkovrahům a vrahům [vůbec], ¹⁰ smilníkům, homosexuálům, obchodníkům s lidmi, lhářům, křivopřísežníkům a čemukoliv jinému, co je v rozporu se zdravým učením ¹¹ podle slavného evangelia požehnaného Boha, které mi bylo svěřeno. ¹² Jsem tedy vděčný tomu, který mě zmocnil, našemu Pánu Ježíši Kristu, že mě považoval za věrného a postavil mě do [této] služby. ¹³ Předtím jsem byl rouhač, pronásledovatel a trýznitel, ale dostalo se mi milosrdenství, neboť jsem [to] činil nevědomě a v nevěře. ¹⁴ Milost našeho Pána se tedy nesmírně rozhojnila [spolu] s vírou a láskou, která je v Kristu Ježíši. ¹⁵ To slovo [je] spolehlivé a hodné úplného přijetí, [totiž] že Kristus Ježíš přišel na svět, aby spasil hříšníky, z nichž já jsem první. ¹⁶ Ale proto se mi dostalo milosrdenství, aby Kristus Ježíš na mně [jako] prvním ukázal veškerou trpělivost pro příklad těm, kdo v něho mají uvěřit k věčnému životu. ¹⁷ Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému moudrému Bohu [bud'] čest a sláva na věky věků! Amen. ¹⁸ Toto přikázání ti ukládám, [můj] synu Timoteji, podle předešlých proroctví o tobě, abys skrze ně bojoval dobrý boj, ¹⁹ maje víru a dobré svědomí, které někteří odvrhli a ztroskotali ve víře ²⁰ (z nichž je Hymeneus a Alexandr, které jsem vydal Satanovi, aby se odnaučili rouhat).

2

¹ Především pak žádám, aby se konaly prosby, modlitby, žádosti a díkůčinění za všechny lidi, ² za krále i [za] všechny, kdo jsou ve vysokém postavení, abychom mohli vést klidný a pokojný život ve vši zbožnosti a počestnosti; ³ neboť to [je] dobré a vzácné v očích našeho Spasitele Boha, ⁴ který chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli k poznání pravdy. ⁵ [Je] přece jediný Bůh a jediný prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, ⁶ který dal sám sebe jako výkupné za všechny na svědectví v patřičný čas, ⁷ k čemuž jsem byl já postaven za kazatele a apoštola (říkám pravdu v Kristu, nelžu), za učitele pohanů ve víře a pravdě. ⁸ Proto si přeji, aby se muži modlili na každém místě, zvedající svaté ruce bez hněvu a bez pochybování. ⁹ Podobně také, aby se ženy zdobily upraveným oděvem, s cudností a rozvahou, ne zaplétáním [vlasů], zlatem, perlami nebo drahým rouchem, ¹⁰ ale dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se hlásí ke zbožnosti. ¹¹ Ať se žena učí v tichosti a s veškerou poddaností. ¹² Ženě pak nedovoluji učit ani ovládat [jejího] muže, ale ať je v tichosti. ¹³ Vždyť nejdříve byl stvořen Adam, potom Eva. ¹⁴ A Adam nebyl oklamán, ale žena byla oklamána a upadla do přestoupení. ¹⁵ Bude však ochráněna během rození dětí, zůstanou-li ve víře, lásce a svatosti s rozvahou.

3

¹ Toto slovo [je] spolehlivé: Dychtí-li někdo po úřadu biskupa, touží po dobré práci. ² Biskup však musí být bezúhonný, manžel jedné ženy, střídmý, rozvážný, pořádný, pohostinný, schopný vyučovat, ³ ne pijan, ne ziskuchtivý [nebo] rváč, ale vlídný, ne svárlivý, ne lakomec. ⁴ [Ať] dobře vede svou rodinu a udržuje [své] děti v poddanosti se vši počestností ⁵ (vždyť neumí-li někdo vést svůj vlastní dům, jak se postará o Boží církev?); ⁶ ne čerstvě obrácený, aby nadut [pýchou] neupadl do ďáblova odsouzení. ⁷ Musí mít také dobré svědectví od těch venku, aby neupadl do potupy a [do] ďáblovy

pasti. ⁸ Podobně diakoni [ať jsou] počestní, ne dvojího jazyka, ne oddávající se příliš vínu, ne ziskuchtiví, ⁹ [ale] mající tajemství víry v čistém svědomí. ¹⁰ A ti ať jsou také nejdříve vyzkoušeni, a když budou bez úhony, ať potom slouží. ¹¹ Rovněž manželky [ať mají] počestné, ne pomlouvačné, [ale] střídme, ve všem věrné. ¹² Diakoni ať jsou manželé jedné ženy, kteří dobře vedou své děti i své domy. ¹³ Vždyť ti, kdo dobře sloužili jako diakoni, si získávají dobré postavení a velikou smélost ve víře, která je v Kristu Ježíši. ¹⁴ Toto ti piši v naději, že k tobě brzy přijdu. ¹⁵ Kdybych se však zdržel, [chci,] abys věděl, jak je třeba počínat si v Božím domě, jímž je církev živého Boha, pilíř a základna pravdy. ¹⁶ Tajemství zbožnosti je bezesporu veliké: Bůh byl zjeven v těle, ospravedlněn v Duchu, viděn anděly, kázán pohanům, uvěřilo se mu na světě a ve slávě byl vzat vzhůru.

4

¹ Duch však výslovně říká, že v posledních časech někteří odstoupí od víry, naslouchajíce bludným duchům a učením démonů. ² Pokrytecky mluví lež, mají cejchované svědomí, ³ brání [lidem] vstupovat do manželství, [přikazují] zdržovat se pokrmů, které Bůh stvořil, aby [je] ti, kdo věří a poznali pravdu, s vděčností užívali. ⁴ Vždyť veškeré Boží stvoření [je] dobré a nic, co se přijímá s důkůčněním, se nemá odmítat, ⁵ neboť se [to] posvěcuje Božím slovem a modlitbou. ⁶ Když budeš tyto věci připomínat bratrům, budeš dobrý služebník Ježíše Krista, vykrmený slovy víry a správného učení, jež jsi [až dosud] následoval. ⁷ Světské a babské báje však odmítej a cvič se ve zbožnosti. ⁸ Tělesné cvičení je totiž malého užitku, ale zbožnost je užitečná ke všemu, neboť má zaslíbení nynějšího života i toho budoucího. ⁹ To slovo [je] spolehlivé a hodné úplného přijetí. ¹⁰ Vždyť proto také pracujeme a snášíme pohanění, že máme naději v živém Bohu, který je ochráncem všech lidí, a zvláště věřících. ¹¹ Tyto věci prikazuj a uč. ¹² Nikdo ať nepohrdá tvým mládím, ale buď pro věřící příkladem v řeči, v chování, v lásce, v duchu, ve víře a v čistotě. ¹³ Dokud nepřijdu, zabývej se čtením, povzbuzováním a vyučováním. ¹⁴ Nezanedbávej dar, který je v tobě, který ti byl dán skrze proroctví s vkládáním rukou staršovstva. ¹⁵ O tom přemýšlej a v tom buď, aby tvůj pokrok byl zjevný všem. ¹⁶ Věnuj pozornost sobě a učení. V těch věcech zůstávej, neboť když to budeš dělat, zachrániš sám sebe i ty, kteří tě poslouchají.

5

¹ Staršího nekářej, ale domlouvej [mu] jako otci, mladšímu jako bratrům, ² staršímu ženám jako matkám, mladšímu jako sestrám, ve vši čistotě. ³ Cti vdovy, které jsou opravdovými vdovami. ⁴ Má-li však některá vdova děti nebo vnuky, ať se [oni] učí prokazovat zbožnost předně [vůči] vlastnímu domu a odplácet [svým] rodičům; neboť to je v Božích očích dobré a vzácné. ⁵ Ta, která je opravdová vdova (to jest osamělá), spoléhá na Boha a zůstává v prosbách a modlitbách dnem i nocí; ⁶ ale ta, která žije požitkářsky, je mrtvá zaživa. ⁷ Prikazuj [jim] tedy tyto věci, ať jsou bez úhony. ⁸ Jestliže se pak někdo nestará o své vlastní a zvláště o členy [své] rodiny, zapřel víru a je horší než nevěřící. ⁹ Za vdovu ať je počítána nejméně šedesátiletá, jež byla manželkou jednoho muže, ¹⁰ osvědčená v dobrých skutcích: jestliže vychovala děti, jestliže přijímala hosty, jestliže myla nohy svatým, jestliže pomáhala souzeným, jestliže se věnovala každému dobrému dílu. ¹¹ Ale odmítej [započítat] mladší vdovy, neboť když nedbají na Krista a začnou být rozpustilé, chtějí se vdávat. ¹² [Takové] nesou odsouzení, protože zavrhlý [svou] první víru. ¹³ Zároveň se také učí zahálet a chodit po domech; a nejen zahálet, ale také být klevetivé a všetečné a mluvit, co se nepatří. ¹⁴ Proto si přeji, aby se mladší [vdovy] vdávaly, rodily děti, vedly domácnost a nedávaly protivníkovi žádnou příležitost k pomlouvání. ¹⁵ Některé se už totiž uchýlily zpět k Satanovi. ¹⁶ Jestliže [tedy] některý věřící nebo žena má [v rodině] vdovy, ať jim pomáhá, aby nebyla zatěžována církev a mohla pomoci opravdovým vdovám. ¹⁷ Starší, kteří dobře vedou [sbor], ať jsou pokládáni za hodné dvojí cti, zvláště ti, kteří pracují ve slově a učení. ¹⁸ Písmo totiž říká: "Mlátičímu volu nezavážeš ústa" a "Dělník [je] hoden své mzdy." ¹⁹ Obvinění proti staršímu nepřijímej, jedině na základě [výpovědi] dvou nebo tří svědků. ²⁰ Ty, kteří hřeší, kářej přede všemi, aby i ostatní měli bázeň. ²¹ Zapřisahám [tě] před Bohem a Pánem Ježíšem Kristem a [před] vyvolenými anděly, abys tyto věci dodržoval bez předsudků a

nedělal nic předpojatě. ²² Na nikoho nevkládej ruce ukvapeně a neměj účast na cizích hříších; zachovávej sám sebe v čistotě. ²³ Nepij již [pouze] vodu, ale kvůli svému žaludku a svým častým nemocem užívej trošku vína. ²⁴ Hříchy některých lidí jsou zřejmé a předem vedou k odsouzení, [u] jiných však teprve následují. ²⁵ Právě tak jsou zřejmé i dobré skutky; a ty, [s nimiž] je tomu jinak, nemohou zůstat skryty.

6

¹ Všichni, kdo jsou pod otrockým jhem, ať považují své pány za hodné vši úcty, aby Boží jméno a učení nebylo tupeno. ² A ti, kdo mají za pány věřící, ať [jimi] nepohrdají, protože jsou bratři, ale ať slouží tím spíše, protože ti, kdo mají užitek [z jejich] dobré práce, jsou věřící a milovaní. Tyto věci uč a vybízej [k nim]. ³ Učí-li někdo jinak a nechce přistoupit na zdravá slova našeho Pána Ježíše Krista a učení, které odpovídá zbožnosti, ⁴ je nadutý, ničemu nerozumí, ale dychtí po hádkách a slovních potyčkách, z nichž vzniká závist, svár, urážky, zlé domněnky, ⁵ neustálé třenice lidí s porušenou myslí a zbavených pravdy, domnívající se, že zbožnost je zdrojem zisku. Od takových odstupuj. ⁶ [Opravdu] velkým ziskem je však zbožnost se spokojeností. ⁷ Nic jsme přece na svět nepřinesli [a] je zřejmé, že si také nemůžeme nic odnést. ⁸ Máme-li tedy jídlo a oděv, budeme s tím spokojeni. ⁹ Ti, kdo touží zbohatnout, však upadají do pokušení a pastí a [do] mnoha nerozumných a škodlivých žádostí, které ponořují lidi do záhuby a zkázy. ¹⁰ Neboť kořenem všeho zla je láska k penězům; když po nich někteří dychtili, zbloudili od víry a sami se naplnili mnoha bolestmi. ¹¹ Ty, Boží člověče, však od takových věcí utíkej. Následuj pak spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, krotkost. ¹² Bojuj ten dobrý boj víry, chop se věčného života, k němuž jsi také povolán, a vyznal jsi dobré vyznání před mnoha svědky. ¹³ Prikazuji ti před Bohem, který všechno obživuje, a [před] Kristem Ježíšem, který dosvědčil před Pontským Pilátem dobré vyznání, ¹⁴ abys zachovával toto přikázání bez poskvrny a bez úhony až do příchodu našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁵ který ve svůj čas ukáže ten požehnaný a jediný Vládce, Král kralujících a Pán panujících, ¹⁶ jenž jediný má nesmrtelnost a přebývá v nepřístupném světle, jehož nikdo z lidí neviděl ani vidět nemůže, a jemuž [patří] čest a věčná moc. Amen. ¹⁷ Těm, kdo jsou v tomto světě bohatí, prikazuji, ať nesmýšlí povýšeně a nespolehají na nejisté bohatství, ale na živého Boha, který nám dává k užívání hojnost všeho. ¹⁸ [Také] ať činí dobře, bohatnou v dobrých skutcích, jsou štědrí a dělí se [s ostatními]; ¹⁹ [ať] si ukládají dobrý základ pro budoucnost, aby se chopili věčného života. ²⁰ Ó, Timoteji! Zachovávej to, co [ti] bylo svěřeno a vyhýbej se světským prázdným řečem a rozporům toho falešně nazývaného "poznání", ²¹ k němuž se někteří začali hlásit a zbloudili ve víře. Milost s tebou. Amen.

2.list Timoteovi

¹ Pavel, podle Boží vůle apoštol Ježíše Krista, podle zaslíbení života, který je v Kristu Ježíši, ² Timoteovi, [svému] milovanému synu: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a [od] Krista Ježíše, našeho Pána. ³ Jsem vděčný Bohu, kterému sloužím jako [i naši] předkové s čistým svědomím, že na tebe neustále pamatuji ve svých modlitbách ve dne i v noci. ⁴ Když vzpomínám na tvé slzy, toužím tě vidět, abych byl naplněn radostí, ⁵ a připomínám si tu tvoji nepředstíranou víru, která nejdříve byla ve tvé babičce Loidě a ve tvé matce Eunice, a jsem si jist, že [je] i v tobě. ⁶ Proto ti připomínám, abys rozněcoval ten Boží dar, který je v tobě díky vkládání mých rukou. ⁷ Bůh nám přece nedal ducha bázlivosti, ale [ducha] moci, lásky a jasné mysli. ⁸ Proto se nestyď za svědectví našeho Pána, ani za mě, jeho vězně, ale snášej spolu [se mnou] útrapy pro evangelium podle Boží moci. ⁹ [Vždyť] on nás spasil a povolal svatým povoláním; ne podle našich skutků, ale podle vlastního předsevzetí a [podle] milosti, která nám byla dána v Kristu Ježíši před věčnými časy ¹⁰ a která se nyní ukázala skrze příchod našeho Spasitele Krista Ježíše, který zničil smrt a skrze evangelium vyvedl na světlo život a nesmrtelnost, ¹¹ k čemuž jsem byl já postaven za kazatele, apoštola a učitele pohanů. ¹² Proto také snáším tyto věci, ale nestydím se [za to], neboť vím, komu jsem uvěřil. A jsem si jist, že [on] je schopen zachovat to, co jsem mu svěřil, [až] do onoho dne. ¹³ Za příklad zdravých slov měj ta, která jsi slyšel ode mě ve víře a lásce, která je v Kristu Ježíši. ¹⁴ Ten nádherný poklad, jenž [ti] byl svěřen, zachovávej skrze Ducha Svatého, který v nás přebývá. ¹⁵ Víš o tom, že se ode mě odvrátili všichni, kdo jsou v Asii, mezi nimi [i] Fygelus a Hermogenes. ¹⁶ Kéž Pán prokáže milosrdenství Oneziforovu domu, neboť mě často osvěžoval a nestydl se za mě řetězy. ¹⁷ Naopak - když přišel do Říma, velmi usilovně mě hledal, až [mě] našel. ¹⁸ Kéž mu Pán dá v onen den najít milosrdenství u Pána. A jak hodně mi pomáhal v Efezu, víš sám velmi dobře.

2

¹ Proto se [i] ty, můj synu, posiluj v milosti, která je v Kristu Ježíši. ² A co jsi ode mě slyšel před mnoha svědky, to svěťuj věrným lidem, kteří budou schopni učít zase další. ³ Snášej tedy útrapy jako dobrý voják Ježíše Krista. ⁴ Nikdo, kdo bojuje, se nezaplétá do záležitostí běžného života, aby se líbil svému jevovůdci. ⁵ Také když někdo závodí, nezíská věnec, pokud nezávodil podle pravidel. ⁶ Rolník, který se namáhá, musí okusit úrodu jako první. ⁷ Mysli na to, co říkám, a kéž ti Pán dá ve všem porozumění. ⁸ Pamatuji, že Ježíš Kristus z Davidova semene byl podle mého evangelia vzkříšen z mrtvých. ⁹ Pro ne snáším útrapy, dokonce pousta jako zločinec; ale Boží slovo není v poutech. ¹⁰ A proto všechno snáším, kvůli vyvoleným, aby i oni došli spasení, které je v Kristu Ježíši, s věčnou slávou. ¹¹ Toto slovo [je] spolehlivé: Jestliže jsme s [ním] zemřeli, budeme s [ním] také žít. ¹² Jestliže vytrváme, budeme s [ním] také kralovat. Zapřeme-li [ho], zapře i [on] nás. ¹³ Jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe. ¹⁴ Tyto věci připomínej a zapísahej [bratry] před Pánovou tváří, aby se nehádal o slova, [což není] k žádnému užtku, [ale] ke zkáze posluchačů. ¹⁵ Usiluj, aby ses mohl představit jako osvědčený před Bohem, dělník, který se nemá za co stydět a který správně vykládá slovo pravdy. ¹⁶ Světským prázdným řečem se pak vyhýbej, neboť [ti, kdo je mluví,] budou postupovat k [ještě] větší bezbožnosti ¹⁷ a jejich řeč se bude šířit jako rakovina. Mezi nimi je [i] Hymeneus a Filétus, ¹⁸ kteří zbloudili od pravdy, když říkají, že již nastalo vzkříšení, a převracejí víru některých [lidí]. ¹⁹ Avšak Boží pevný základ zůstává stát a má [na sobě] tento nápis: "Pán zná ty, kdo jsou jeho" a "Ať odstoupí od nepravosti každý, kdo vyslovuje Kristovo jméno." ²⁰ Ve velikém domě totiž nejsou jen zlaté a stříbrné nádoby, ale také dřevěné a hliněné; a některé [jsou] jistě ke cti, ale některé k hanbě. ²¹ Kdo by se tedy od těchto věcí očistil, bude nádobou ke cti, posvěcenou a velmi užitečnou pro Pána, připravenou pro každé dobré dílo. ²² Utíkej tedy od mladických žádostí a následuj spravedlnost, víru, lásku a pokoj [spolu] s těmi, kdo vzývají Pána z čistého srdce. ²³ Pošetilé a nerozumné otázky pak odmítej, neboť víš, že plodí hádky. ²⁴ A Pánův služebník se nemá hádat, ale [má] být ke všem laskavý, schopný vyučovat, snášenlivý,

²⁵ s krotkostí napravující ty, kdo se stavějí na odpor. Snad jim Bůh dá pokání, aby poznali pravdu ²⁶ a probrali se z ďáblovy pasti, neboť jím byli chyceni, aby [činili] jeho vůli.

3

¹ Věz však, že v posledních dnech nastanou nebezpečné časy. ² Lidé totiž budou samolibí, milující peníze, vychloubační, pyšní, rouhaví, neposlouchající rodiče, nevďeční, bezbožní, ³ bezcitní, nesmiřitelní, pomlouvační, nezdrženliví, hrubí, nepřátelé dobra, ⁴ zrádci, ukvapení, nadutí, milující rozkoše více než Boha. ⁵ Budou mít vnější způsob zbožnosti, ale zřeknou se její moci. Od takových se odvracej. ⁶ Jsou mezi nimi [i] tací, kteří se vkrádají do domů a svádějí ženštiny obtížené hříchy, puzené různými žádostmi, ⁷ které se stále učí, ale nikdy nemohou dojít k poznání pravdy. ⁸ Stejně jako Jannes a Jambres odporovali Mojžíšovi, tak i tito lidé zkažené mysli a zvrácení ve víře [nyní] odporují pravdě. ⁹ Dále však [již] postupovat nebudou; neboť jejich nerozum bude všem zřejmý, tak jako byl i [nerozum] tamtěch. ¹⁰ Ty jsi ale [až dosud] následoval mé učení, [můj] způsob života, [mé] předsevzetí, víru, trpělivost, lásku, vytrvalost, ¹¹ pronásledování [i] utrpení, která na mě přišla v Antiochii, v Ikoniu a v Lystrě. Jaká pronásledování jsem přestál! Pán mě však ze všech vysvobodil. ¹² A všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, budou pronásledováni. ¹³ Zlí lidé a podvodníci však budou postupovat [stále] k horšímu - svůdci i svádění. ¹⁴ Ale ty zůstávej v tom, čemu ses naučil a [o čem] jsi přesvědčen. Věz, od koho ses [to] naučil, ¹⁵ a že od dětství znáš Svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení skrze víru, jež je v Kristu Ježíši. ¹⁶ Veškeré Písmo [je] vdechnuté Bohem a [je] užitečné k vyučování, k usvědčování, k napravování a k výchově ve spravedlnosti, ¹⁷ aby byl Boží člověk dokonalý a vybavený ke každému dobrému dílu.

4

¹ Proto [tě] před Bohem a [před] Pánem Ježíšem Kristem, který má soudit živé i mrtvé, zapřísahám při jeho příchodu a jeho království: ² Každé Slovo; buď připraven vhod [i] nevhod, usvědčuj, kárej a napomínej se vši trpělivostí a učením. ³ Neboť nastane čas, kdy nebudou snášet zdravé učení, ale budou si podle vlastních chutí shromažďovat učitele lechtající [jejich] sluch. ⁴ Odvrátí uši od pravdy a uchýlí se k bájm. ⁵ Ty však buď ve všem střízlivý, snášej útrapy, konej dílo kazatele evangelia, naplň svoji službu. ⁶ Já už totiž [začínám] být obětován a nastal čas mého odchodu. ⁷ Bojoval jsem dobrý boj; běh jsem dokončil, víru jsem zachoval. ⁸ Nakonec je pro mě připravena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce; a nejen mně, ale i všem, kdo si zamilovali jeho příchod. ⁹ Vynasnaž se ke mně brzy přijít; ¹⁰ Démas mě totiž opustil, protože si zamiloval tento svět, a odešel do Tesaloniky, Krescens do Galacie, Titus do Dalmácie. ¹¹ Jediný Lukáš je se mnou. Vyzvedni Marka a přiveď [ho] s sebou, neboť je mi velmi užitečný ke službě. ¹² Tychika jsem poslal do Efezu. ¹³ Až půjdeš, přines [mi] plášť, který jsem nechal v Troadě u Karpa, a knihy, zvláště pergameny. ¹⁴ Kovář Alexandr mi učinil mnoho zlého - ať mu Pán odplatí podle jeho skutků. ¹⁵ Chraň se ho i ty, neboť velice odporoval našim slovům. ¹⁶ Při mé první obhajobě se za mě nikdo nepostavil, ale všichni mě opustili. Kéž jim to není počítáno. ¹⁷ Pán však stál při mně a posílil mě, aby skrze mne bylo dovršeno kázání a slyšely [je] všechny národy. A [tak] jsem byl vysvobozen ze lví tlamy. ¹⁸ A Pán mě vysvobodí od každého zlého skutku a zachová [mě] pro své nebeské království. Jemu [buď] sláva na věky věků. Amen. ¹⁹ Pozdrav Prisku a Akvilu i Oneziforův dům. ²⁰ Erastus zůstal v Korintu a Trofima jsem zanechal v Milétu nemocného. ²¹ Vynasnaž se přijít [ještě] před zimou. Pozdravuje tě Eubulus, Pudens, Línus, Klaudia a všichni bratři. ²² Pán Ježíš Kristus [buď] s tvým duchem. Milost s vámi. Amen.

Titovi

¹ Pavel, Boží služebník a apoštol Ježíše Krista, podle víry Božích vyvolených a poznání pravdy, jež [vede] ke zbožnosti, ² v naději věčného života, který před věčnými časy zaslíbil Bůh, který [nikdy] nelže ³ a [který] v patřičný čas zjevil své slovo skrze kázání, jež mi bylo svěřeno podle nařízení našeho Spasitele Boha, ⁴ Titovi, [svému] vlastnímu synu v obecné víře: Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a [od] Pána Ježíše Krista, našeho Spasitele. ⁵ Zanechal jsem tě na Krétě z toho důvodu, abys dal do pořádku to, co [ještě] zbývá, a ustanovil po městech starší, jak jsem ti nařídil. ⁶ Někdo [může být starším,] je-li bezúhonný, manžel jedné ženy a má-li věřící děti, které nelze obvinít z bujnosti nebo nepoddajnosti. ⁷ Neboť biskup musí jakožto Boží správce být bezúhonný, ne samolibý, ne prchlivý, ne pijan, ne rváč, ne ziskuchtivý, ⁸ ale pohostinný, milovník dobra, rozvázný, spravedlivý, svatý, zdrženlivý, ⁹ držíci se spolehlivého slova podle toho, jak byl naučen, aby mohl nejen povzbuzovat zdravým učením, ale i přemáhat odpůrce. ¹⁰ Je totiž mnoho nepoddaných, prázdných mluvků a svůdců myslí, zvláště těch z obrázky, ¹¹ jimž musí být zacpána ústa. Ti rozvracejí celé domy, když pro mrzký zisk vyučují tomu, co se nesmí. ¹² Jeden z nich, jejich vlastní prorok, řekl: "Krétané [byli] vždycky lháři, zlá zvěř a líná břicha." ¹³ Toto svědectví je pravdivé. Proto je přísně kárej, aby byli zdraví ve víře ¹⁴ a nezabývali se židovskými bájem a příkazy lidí, kteří se odvracejí od pravdy. ¹⁵ Čistým [je] všechno čisté; poskvrněným a nevěřícím však [není] čisté nic, ale jejich [vlastní] mysl i svědomí jsou poskvrněné. ¹⁶ Vyznávají, že znají Boha, svými skutky [to] však popírají. Jsou ohavní, nepovolení a nezpůsobilí k jakémukoli dobrému dílu.

2

¹ Ty pak mluv, co se sluší na zdravé učení. ² Starší muži ať jsou střídmi, počestní, rozvázní, zdraví ve víře, v lásce a v trpělivosti. ³ Podobně starší ženy ať se chovají, jak se sluší na svaté, [ať] nejsou pomlouvačné ani ztročené množstvím vína, [ať] jsou učitelkami dobrého, ⁴ ať učí mladé ženy, aby milovaly manžely a děti, ⁵ [byly] rozvázné, cudné, pečující o domácnost, laskavé, poddané svým manželům, aby Boží slovo nebylo tupeno. ⁶ Podobně napomínej [i] mladíky, aby byli rozvázní. ⁷ Ty sám buď ve všem příkladem dobrých skutků; v učení [měj] celost, vážnost, stálost. ⁸ [Mluv] zdravé slovo, jež nelze odsoudit, aby protivník byl zahanben a neměl, co by o vás řekl zlého. ⁹ Služebníky [uč], ať jsou poddáni svým pánům, ať jsou ve všem příjemní, [ať] neodmlouvají, ¹⁰ neokrádají, ale prokazují veškerou správnou věrnost, aby ve všem byli ozdobou učení našeho Spasitele Boha. ¹¹ Boží zachraňující milost se zajisté zjevila všem lidem. ¹² [Ta] nás vyučuje, abychom se zrekli bezbožnosti a světských žádostí a žili v tomto světě rozvázně, spravedlivě a zbožně, ¹³ v očekávání té požehnané naděje, totiž slavného příchodu našeho velikého Boha a Spasitele Ježíše Krista, ¹⁴ který dal sám sebe za nás, aby nás vykoupil z veškeré nepravosti a očistil si pro sebe svůj zvláštní lid, horlivě milující dobré skutky. ¹⁵ Toto mluv; napomínej a kárej s veškerým důrazem. Ať tebou nikdo nepohrdá.

3

¹ Připomínej jim, ať jsou poddáni vládům a vrchnostem, ať [je] poslouchají, ať jsou připraveni ke každému dobrému skutku, ² ať o nikom nemluví zle, ať nejsou svárliví, [ale] vlídní a ať prokazují veškerou krotkost vůči všem lidem. ³ Vždyť i my jsme kdysi byli nerozumní, nepovolení, oklamání, otročili jsme různým žádostem a rozkoším, žili jsme ve zlobě a závisti, [byli jsme] odporní a vzájemně se nenávidící. ⁴ Když se však ukázala dobrota a lidumilnost našeho Spasitele Boha, ⁵ spasil nás - ne na základě skutků spravedlnosti, které jsme my vykonali, ale podle svého milosrdenství - skrze koupel znovuzrození a obnovení Ducha Svatého, ⁶ kterého na nás vylil v hojnosti skrze našeho Spasitele Ježíše Krista, ⁷ abychom se, ospravedlnění jeho milostí, stali dědici v naději věčného života. ⁸ To slovo [je] spolehlivé a chci, abys na těchto věcech trval, aby se ti, kteří uvěřili Bohu, snažili vynikat v dobrých skutcích. ⁹ Pošetilým hádkám, vykládání rodokmenů, svárům a zákonickým sporům se pak vyhýbej, neboť jsou neplodné a marné.

¹⁰ Sektáře po prvním a druhém napomenutí vyobcuj. ¹¹ Věť, že takový [člověk] je rozvrácený a hřeší, odsouzen sám sebou. ¹² Až k tobě pošlu Artema nebo Tychika, vynasnaž se přijít ke mně do Nikopole, neboť jsem se rozhodl strávit tam zimu. ¹³ Zénu, učeného v Zákoně, a Apolla důkladně vyprav na cestu, aby jim nic nescházelo. ¹⁴ A ať se i naši učí vynikat v dobrých skutcích k [naplňování] naléhavých potřeb, aby nebyli neužiteční. ¹⁵ Všichni, kdo jsou se mnou, tě pozdravují. Pozdrav ty, kteří nás milují ve víře. Milost s vámi všemi. Amen.

Filemonovi

¹ Pavel, vězeň Ježíše Krista, a bratr Timoteus našemu milovanému [příteli] a spolupracovníku Filemonovi, ² milované Apfii, našemu spolubojovníku Archippovi i církvi, která je ve tvém domě: ³ Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a [od] Pána Ježíše Krista. ⁴ Děkuji svému Bohu, když se o tobě neustále zmiňuji ve svých modlitbách ⁵ (neboť se doslýchám o tvé lásce a věrnosti, kterou máš k Pánu Ježíši i ke všem svatým), ⁶ aby se sdílení tvé víry stalo mocným skrze poznání všeho dobrého, co je ve vás díky Kristu Ježíši. ⁷ Máme totiž velikou radost a potěšení ze tvé lásky, neboť srdce svatých byla skrze tebe občerstvena, bratře. ⁸ Proto, ačkoli mám velikou smělost přikázat ti, co se patří, ⁹ kvůli lásce [však] raději prosím, neboť jsem [už] takový, totiž starý Pavel a nyní i vězeň Ježíše Krista. ¹⁰ Prosím tě [tedy] ohledně svého syna, jehož jsem zplodil ve svém vězení, Onezima, ¹¹ který ti byl kdysi neužitečný, ale nyní je tobě i mně velmi užitečný. Toho ti posílám zpět. ¹² Přijmi ho tedy jako mé [vlastní] srdce. ¹³ Zamýšlel jsem si ho ponechat u sebe, aby mi ve vězení pro evangelium sloužil místo tebe, ¹⁴ ale nechtěl jsem nic udělat bez tvého vědomí, aby tvůj dobrý [skutek] nebyl jako z povinnosti, ale [aby byl] dobrovolný. ¹⁵ Snad byl totiž na chvíli vzdálen proto, abys ho mohl dostat navždy - ¹⁶ ne již jako otroka, ale více než otroka, [totiž jako] milovaného bratra, zvláště pro mne, a čím spíše pro tebe, jak podle těla, tak v Pánu. ¹⁷ Máš-li mě tedy za společníka, přijmi ho jako mě. ¹⁸ Jestliže ti pak způsobil nějakou škodu nebo [něco] dluží, přičti to mně. ¹⁹ [Toto] píše já Pavel svou vlastní rukou: Já [to] zaplatím - ať ti [však] nemusím říci, že mi dlužíš i sám sebe! ²⁰ Nuže, bratře, ať z tebe mám v Pánu užitek [i] já; občerstvi mé srdce v Pánu! ²¹ Píše ti v jistotě o tvé poslušnosti a vím, že uděláš ještě více, než co říkám. ²² Zároveň mi však také připrav ubytování, neboť doufám, že vám budu díky vašim modlitbám darován. ²³ Pozdravuje tě Epafras, můj spoluvězeň v Kristu Ježíši, ²⁴ a moji spolupracovníci Marek, Aristarchos, Démas a Lukáš. ²⁵ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vaším duchem. Amen.

Židům

¹ Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil kdysi Bůh k otcům skrze proroky, ² [ale] v těchto posledních dnech mluvil k nám skrze [svého] Syna, jehož ustanovil za dědice všeho a skrze něhož také stvořil světy. ³ On je jasem [jeho] slávy a vyjádřením jeho podstaty; slovem svojí moci udržuje všechno, [co je]. Když sám skrze sebe vykonal očistění našich hříchů, posadil se po pravici Velebnosti na výsostech ⁴ a stal se o to vznešenějším, než [jsou] andělé, oč významnější jméno než oni přijal za dědictví. ⁵ Vždyť kterému z andělů kdy řekl: “Ty jsi můj Syn; dnešního dne jsem tě zplodil”? A znovu: “Já mu budu otcem a on mi bude Synem.” ⁶ A znovu, když přivádí Prvorozeného na svět, říká: “A klanějte se mu všichni Boží andělé!” ⁷ O andělech sice říká: “On činí své anděly větry a své služebníky plameny ohně.” ⁸ Ale o Synu říká: “Tvůj trůn, ó Bože, [je] na věky věků; žezlo spravedlnosti [je] žezlem tvého království. ⁹ Miloval jsi spravedlnost a nenáviděl jsi nepravost; proto tě, ó Bože, pomazal tvůj Bůh olejem veselí nad [všechny] tvé společníky.” ¹⁰ A [dále]: “Ty, Pane, jsi na počátku založil zemi a nebesa jsou dílem tvých rukou. ¹¹ Ona pominou, ty však zůstáváš; všechna zestárnou jako roucho. ¹² Svineš je jako plášť a budou změněna; ty však jsi tentýž a tvá léta [nikdy] nepřestanou.” ¹³ A kterému z andělů kdy řekl: “Seď po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou”? ¹⁴ Nejsou snad všichni služebníky duchy, posílanými ke službě těm, kdo se mají stát dědici spasení?

2

¹ Proto musíme věnovat tím větší pozornost tomu, co jsme slyšeli, abychom to snad neminuli. ² Jestliže totiž slovo řečené skrze anděly bylo pevné a každému přestoupení a neposlušnosti se dostalo spravedlivé odplaty, ³ jak [potom] unikneme my, zanedbáme-li takovéto spasení, jenž začalo být zvěstováno skrze [samotného] Pána a nám bylo potvrzeno těmi, kteří [ho] slyšali? ⁴ Také Bůh [je] podle své vůle dosvědčuje znameními i divy, rozličnými zázraky a udílením Ducha Svatého. ⁵ Ten budoucí svět, o němž mluvíme, přece nepoddal andělům. ⁶ Někdo však na jednom místě vydal svědectví: “Co je člověk, že na něj pamatuješ, a syn člověka, že ho navštěvuješ? ⁷ Učinil jsi jej o málo menším než anděly, korunoval jsi jej slávou a ctí a ustanovil jsi jej nad dílem svých rukou. ⁸ Všechno jsi poddal pod jeho nohy.” Když mu tedy poddal všechno, nenechal nic, co by mu nebylo poddáno. Nyní ovšem ještě nevidíme, [že] je mu všechno poddáno, ⁹ ale Ježíše, jenž se stal o málo menším než andělé, aby z Boží milosti okusil smrt za každého [člověka], toho vidíme pro utrpení smrti korunovaného slávou a ctí. ¹⁰ Na toho, pro něhož [je] všechno a skrze něhož [je] všechno, se totiž slušelo, aby přivedl mnoho synů do slávy, když skrze utrpení přivedl k cti vůdce jejich spasení. ¹¹ Neboť ten, který posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, [jsou] všichni z jednoho. Proto se nestydí nazývat je bratry, ¹² když říká: “Budu ohlašovat tvé jméno svým bratrům; uprostřed shromáždění ti budu zpívat chvály.” ¹³ A znovu: “Já na něj budu spoléhat.” A znovu: “Hle, já a děti, které mi dal Bůh.” ¹⁴ A jelikož děti mají účast na těle a krvi, i on se jich podobně stal účastným, aby skrze smrt zničil toho, kdo měl moc smrti, to jest ďábla, ¹⁵ a osvobodil ty, kdo byli po celý život drženi v otroctví strachem ze smrti. ¹⁶ Andělů se totiž opravdu neujímá, ale ujmá se Abrahamova semene. ¹⁷ Proto musel být v každém ohledu připodobněn [svým] bratrům, aby se v Božích věcech stal milosrdným a věrným nejvyšším knězem a mohl vykonat [oběť] usmíření za hříchy lidu. ¹⁸ Vždyť díky tomu, že sám trpěl, když byl pokoušen, může těm, kdo jsou pokoušeni, přispět na pomoc.

3

¹ A proto, svatí bratři, účastníci nebeského povolání, hleďte na apoštola a nejvyššího kněze našeho vyznání, Krista Ježíše, ² jenž byl věrný tomu, který ho ustanovil, jako [byl] i Mojžíš [věrný] v celém jeho domě. ³ Tento je ovšem hoden větší slávy než Mojžíš, tak jako má větší čest stavitel nežli sám dům. ⁴ Vždyť každý dům je někým postaven a ten, kdo postavil všechno, [je] Bůh. ⁵ Mojžíš byl vskutku věrný v celém jeho domě jako služebník, na svědectví o tom, co mělo být mluveno [potom], ⁶ ale Kristus [byl věrný] nad svým

domem jakožto Syn; a jeho dům jsme my, udržíme-li si tu smělou důvěru a tu chloubu naděje pevnou až do konce. ⁷ Proto, jak říká Duch Svatý: “Dnes, uslyšíte-li jeho hlas, ⁸ nezatvrzujte svá srdce, jako při tom roztrpčení v den pokušení na poušti, ⁹ kde mne pokoušeli vaši otcové. Vyzkoušeli mne, a viděli mé skutky po čtyřicet let. ¹⁰ Proto jsem se rozhněval na to pokolení a řekl jsem: Oni svým srdcem stále bloudí a mé cesty nepoznali. ¹¹ Proto jsem ve svém hněvu odpřisáhl: Nevejdou do mého odpočinku!” ¹² Dávejte pozor, bratři, aby snad v někom z vás nebylo zlé a nevěrné srdce, [jež] by se odvracelo od živého Boha, ¹³ ale den co den se vzájemně napomínejte, dokud se [ještě] říká “dnes”, aby někdo z vás nebyl zatvrzen oklamáním hříchu. ¹⁴ Stali jsme se přece účastníky Krista - udržíme-li si ovšem to počáteční ujištění pevně až do konce, ¹⁵ když se říká: “Dnes, uslyšíte-li jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce, jako při tom roztrpčení.” ¹⁶ Někteří [ho] totiž vyslechli a roztrpčili - ale ne všichni, kteří prostřednictvím Mojžíše vyšli z Egypta. ¹⁷ Na koho se pak hněval čtyřicet let? Zdali ne na ty, kteří hřešili a jejichž těla padla na poušti? ¹⁸ A komu odpřisáhl, že nevejdou do jeho odpočinku? Přece těm, kdo byli neposlušní. ¹⁹ Vidíme tedy, že nemohli vejít kvůli nevěře.

4

¹ Ulekňme se tedy, aby se snad neukázalo, že se někdo z vás opozdil, zatímco trvá zaslíbení o vstupu do jeho odpočinku. ² I nám přece byla kázána radostná zvěst, tak jako i jim; ale slovo, jež slyšeli, jim neprospělo, neboť nebylo spojeno s vírou těch, kdo [je] slyšeli. ³ [My,] kdo jsme uvěřili, tedy vcházíme do odpočinku, poněvadž [on] řekl: “Jak jsem odpřisáhl ve svém hněvu, nevejdou do mého odpočinku,” ačkoli jsou [jeho] díla dokonána od založení světa. ⁴ Na jednom místě totiž řekl o sedmém dni toto: “A Bůh sedmého dne odpočinul ode všech svých skutků,” ⁵ a jinde zase: “Nevejdou do mého odpočinku.” ⁶ Poněvadž tedy zůstává [pravdou], že někteří do něj [mají] vstoupit a ti, kterým byla dříve kázána radostná zvěst, [do něj] nevstoupili kvůli neposlušnosti, ⁷ označuje znovu nějaký den [jako] “dnes”, když v Davidovi po tak dlouhé době říká (jak [už] bylo řečeno): “Dnes, uslyšíte-li jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce.” ⁸ Kdyby je totiž Jozue uvedl do odpočinku, nemluvil by potom [Bůh] o jiném dni. ⁹ A tak Božímu lidu zůstal svátek. ¹⁰ Vždyť ten, kdo vstoupil do jeho odpočinku, odpočinul od svých skutků, tak jako i Bůh [odpočinul] od svých. ¹¹ Vynasnažme se tedy vstoupit do toho odpočinku, aby snad někdo neupadl do téhož příkladu neposlušnosti. ¹² Neboť Boží slovo je živé, mocné a ostřejší než každý dvojsečný meč; proniká až k rozdělení duše a ducha, [i] kloubů a morku [v kostech], a rozsuzuje myšlenky i záměry srdce. ¹³ Není stvoření, které by před ním bylo skryté, ale všechno [je] nahé a obnažené před očima toho, jemuž [musíme složit] účet. ¹⁴ Poněvadž tedy máme velkého nejvyššího kněze, který prošel nebesa - Ježíše, Božího Syna - držíme se toho vyznání. ¹⁵ Nemáme totiž nejvyššího kněze neschopného cítit s našimi slabostmi, ale [takového], který byl ve všem pokoušen podobně jako [my], [avšak zůstal] bez hříchu. ¹⁶ Přistupme tedy se smělou důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost k [přijetí] včasné pomoci.

5

¹ Každý nejvyšší kněz vybíráný z lidí bývá v Božích věcech postaven za lidi, aby obětoval dary a oběti za hříchy. ² Dovede mít ohled na nevědomé a bloudící, neboť i on sám je obklíčen slabostí ³ a kvůli ní musí obětovat jak za hříchy lidu, tak i za své vlastní. ⁴ Nikdo si také tuto čest nemůže sám přivlastnit, ale musí být povolán Bohem tak jako Áron. ⁵ Tak ani Kristus, když se stal nejvyšším knězem, neoslavil sám sebe, ale [udělal to] ten, který mu řekl: “Ty jsi můj Syn; dnešního dne jsem tě zplodil,” ⁶ jako říká i na jiném místě: “Ty [jsi] knězem na věky, podle Melchisedechova řádu.” ⁷ On za dnů svého těla s velikým křikem a slzami obětoval modlitby a prosby tomu, kdo ho byl schopen zachránit před smrtí, a pro svou zbožnost byl vyslyšen. ⁸ Ačkoliv byl [Boží] Syn, naučil se z toho, co vytrpěl, poslušnosti. ⁹ A když dosáhl cíle, stal se pro všechny, kdo ho poslouchají, původcem věčného spasení ¹⁰ a Bůh ho jmenoval nejvyšším knězem podle Melchisedechova řádu. ¹¹ O něm bychom měli říci mnoho věcí, a [to] těžko vysvětlitelných, poněvadž jste líní naslouchat. ¹² Ačkoli byste totiž po [takové] době [již] měli být učiteli, potřebujete, aby vás někdo znovu učil základním principům

Božích výroků. Stali jste se těmi, kdo potřebují mléko, a ne hutný pokrm. ¹³ Kdokoli totiž užívá mléko, není obeznámen se slovem spravedlnosti, neboť je nemluvně. ¹⁴ Pro dospělé je však hutný pokrm, [to jest] pro ty, kdo mají díky zkušenosti smysly vycvičené k rozeznání dobrého a zlého.

6

¹ Proto zanechme řeči o Kristových počátečních věcech a směřujme k dokonalosti. Nepokládáme znovu základ[y] pokání z mrtvých skutků a víry v Boha, ² učení o křtech, vkládání rukou, vzkršení z mrtvých a [o] věčném soudu. ³ (A to uděláme, jestliže Bůh dovolí.) ⁴ Neboť pro ty, kdo byli jednou osvíceni, okusili ten nebeský dar, stali se účastníky Ducha Svatého ⁵ a okusili dobré Boží slovo i zázraky budoucího věku, ⁶ [je] nemožné, aby když odpadnou, byli znovu obnoveni k pokání, poněvadž by pro sebe znovu křížovali Božího Syna a vystavovali [ho] potupě. ⁷ Vždyť země, která pije déšť, jež na ni často přichází, a plodí rostlinu užitečnou pro ty, kdo ji obdělávají, dochází požehnání od Boha; ⁸ ale ta, která vydává trní a bodláčí, je zavržená a blízká prokletí a její konec [je] spálení. ⁹ Ohledně vás, milovaní, však máme jistotu o lepších věcech, totiž o těch, jež náležejí ke spasení, přestože takto mluvíme. ¹⁰ Vždyť Bůh není nespravedlivý, aby zapomněl na vaše dílo a na pracovitou lásku, kterou jste prokazovali vůči jeho jménu tím, že jste sloužili a [dosud] sloužíte svatým. ¹¹ Toužíme pak, aby každý z vás až do konce projevoval tutéž píli vzhledem k plné jistotě naděje, ¹² abyste nebyli líní, ale následovali příklad těch, kdo se skrze víru a trpělivost stali dědici zaslíbení. ¹³ Když totiž Bůh dával zaslíbení Abrahamovi, neměl, při kom větším by přísahal, a tak přísahal sám při sobě: ¹⁴ "Jistě ti velmi požehnám a velice tě rozmnožím." ¹⁵ A tak, protože byl trpělivý, dosáhl zaslíbení. ¹⁶ Lidé přece přísahají při [někom] větším a přísaha [je] pro ně potvrzením, které končí každý spor. ¹⁷ Bůh tedy chtěl dědicům zaslíbení ukázat nezvratnost své vůle [ještě] přesvědčivěji, a tak [je] potvrdil přísahou, ¹⁸ abychom díky [těm] dvěma nezvratným věcem (v nichž [je] nemožné, aby Bůh lhal) měli pevné potěšení my, kdo jsme se utekli k uchopení předkládané naděje. ¹⁹ Tuto [naději] máme jako kotvu duše, bezpečnou a pevnou a vcházející [až] dovnitř za oponu, ²⁰ kam za nás vstoupil [náš] předchůdce Ježíš, jež se na věky stal nejvyšším knězem podle Melchisedechova řádu.

7

¹ Tento Melchisedech, král Sálemu a kněz Nejvyššího Boha, vyšel vstříc Abrahamovi, vracejícímu se od pobití králů, a požehnal mu. ² Jemu také Abraham oddělil desátek ze všech věcí. [Ten] je podle výkladu nejprve Král spravedlnosti, dále pak také král Sálemu, což znamená král pokoje. ³ Bez otce, bez matky, bez rodokmenu, nemaje počátek dní ani konec života, ale připodobněn Božímu Synu zůstává knězem navždycky. ⁴ Považte tedy, jak vznešený [je] ten, kterému i patriarcha Abraham dal desátek z kořisti! ⁵ Ti ze synů Léviho, kteří přijímají kněžství, přece mají příkázání, aby podle Zákona přijímali desátky od lidu, to jest od svých bratrů, ačkoli vyšli z Abrahamových beder. ⁶ Avšak ten, který nepochází z jejich rodokmenu, přijal desátek od Abrahama a požehnal toho, který měl zaslíbení. ⁷ Požehnání pak bezesporu přijímá menší od většího. ⁸ Zde tedy přijímají desátky smrtelní lidé, ale tam [někdo], o kom se svědčí, že žije. ⁹ Dalo by se dokonce říci, [že] skrze Abrahama dal desátek i Lévi, který desátky přijímá, ¹⁰ neboť byl ještě v otcových bedrech, když mu Melchisedech vyšel vstříc. ¹¹ Kdyby tedy dokonalost byla skrze levítské kněžství (neboť za něj byl lidu vydán Zákon), proč by ještě [bylo] potřeba, aby povstal jiný kněz podle Melchisedechova řádu, a nebyl jmenován podle Áronova řádu? ¹² Mění-li se totiž kněžství, nastává nutně i změna Zákona. ¹³ Neboť [ten], o kom se toto říká, patří k jinému pokolení, z něhož se nikdo oltáři nevěnoval. ¹⁴ Je přece zřejmé, že náš Pán povstal z Judy, a o tomto pokolení Mojžíš nic ohledně kněžství nemluvil. ¹⁵ A je [to] ještě mnohem zřejmější, když podobně jako Melchisedech povstává jiný kněz, ¹⁶ který přišel ne podle zákona tělesného nařízení, ale podle moci nepomíjejícího života. ¹⁷ [Písmo] totiž svědčí: "Ty jsi knězem navěky podle Melchisedechova řádu." ¹⁸ Dochází tedy jednak ke zrušení [toho] předchozího příkázání pro jeho slabost a neužitečnost ¹⁹ (neboť Zákon nepřivedl nic k dokonalosti) a jednak k zavedení lepší naděje, skrze niž se přibližujeme Bohu. ²⁰ A poněvadž není [knězem] bez přísahy ²¹ (neboť oni se stali kněžími bez přísahy, ale on s přísahou při tom, který mu řekl: "Pán odpřisáhl a nebude

[toho] litovat: Ty jsi knězem navěky podle Melchisedechova řádu”),²² tím lepší smlouvy se stal Ježíš ručitelem.²³ A jich se stalo kněžími mnoho, protože jim smrt bránila [jimi] zůstat,²⁴ ale on, protože zůstává na věky, má nepomíjějící kněžství.²⁵ Proto je také schopen dokonale spasit ty, kdo skrze něj přicházejí k Bohu, neboť je stále živ, aby za ně orodoval.²⁶ Slušelo se totiž, abychom měli takovéhoho nejvyššího kněze - svatého, nevinného, neposkvrněného, odděleného od hříšníků a vyvýšeného nad nebesa.²⁷ Ten nemusí jako tamti nejvyšší kněží každý den nejprve přinášet oběti za své vlastní hříchy a potom za [hříchy] lidu, neboť to udělal jednou provždy, když obětoval sám sebe.²⁸ Zákon totiž za nejvyšší kněží ustanovuje lidi, kteří mají slabosti, ale slovo přísahy, která [přišla] po Zákonu, [ustanovuje] na věky dokonalého Syna.

8

¹ Avšak to hlavní na tom, o čem se [tu] mluví, [je], [že] máme takového nejvyššího kněze, který se posadil po pravici trůnu Velebnosti v nebesích.² [On je] služebníkem svatyně a toho pravého stánku, který postavil Pán a ne člověk.³ Každý nejvyšší kněz je přece ustanoven, aby obětoval dary a oběti, a tak [bylo] potřeba, aby i tento měl co obětovat.⁴ Kdyby totiž byl na zemi, nebyl by ani knězem, neboť [zde] jsou kněží, kteří obětují dary podle Zákona.⁵ (Ti slouží obrazu a stínu nebeských věcí, jak bylo Mojžíši od Boha sděleno, když měl dokončit stánek. Řekl [mu] přece: “Hleď, abys všechno udělal podle vzoru, jenž ti byl ukázán na této hoře.”)⁶ Nyní pak obdržel [o tolik] významnější službu, nakolik je také prostředníkem lepší smlouvy, která je založena na lepších zaslíbeních.⁷ Kdyby totiž ta první [smlouva] byla bez vady, nehledalo by se místo pro druhou.⁸ Kára je přece a říká: “Hle, přicházejí dny, praví Pán, kdy uzavřu s domem Izraelovým a s domem Judovým novou smlouvu.”⁹ Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je vzal za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Vždyť oni v této mé smlouvě nezůstali a já jsem o ně přestal dbát, praví Pán.¹⁰ Toto [je] tedy smlouva, kterou po těchto dnech uzavřu s domem Izraelovým, praví Pán: Dám své zákony do jejich mysli a napíší je na jejich srdce; a budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.¹¹ A nebudou už učit každý svého bližního a každý svého bratra a říkat: ‘Poznej Pán!’, protože mne všichni budou znát - od nejmenšího až po největšího z nich.¹² Neboť se slitují nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy ani na jejich nezákonné činy si již nikdy nevzpomenou.”¹³ Když [tedy] mluví o nové, prohlašuje tu první [smlouvu] za starou; a to, co stárne a chátrá, je blízké zániku.

9

¹ Také ta první [smlouva] ovšem měla pravidla bohoslužby i svatyni, [ale] pozemskou.² Byl totiž zřízen první stánek, v němž [byl] svícen, stůl a chleby předložení, a ten se nazýval svatyně.³ Za druhou oponou pak [byl] stánek nazývaný nejsvětější svatyně.⁴ K ní patřil zlatý kadidlový oltář a truhla smlouvy, ze všech stran obložená zlatem, v níž byl zlatý džbán s manou, Áronova hůl, která rozkvetla, a desky smlouvy.⁵ Nad ní pak [byli] cherubové [Boží] slávy, kteří zastíňovali slitovnici. O těchto věcech [však] nyní nelze mluvit dopodrobna.⁶ Od doby, kdy to bylo takto zřízeno, vcházejí kněží neustále do prvního stánku a konají bohoslužbu.⁷ Do toho druhého však [jen] jednou za rok [vchází] samotný nejvyšší kněz, a [to] ne bez krve, kterou obětuje sám za sebe i za hříchy lidu, [spáchané] v nevědomosti.⁸ [Tím] Duch Svatý poukazuje na to, že dokud stál ten první stánek, nebyla ještě zjevena cesta [do] svatyně.⁹ [Byl] to [jen] náznak pro nynější čas: podle něj se obětují dary a oběti, jež tomu, kdo koná bohoslužbu, nemohou dát dokonale [čisté] svědomí.¹⁰ [Šlo] jen o pokrm, nápoje, různá omývání a tělesná nařízení, uložená [lidem] jen do času nápravy.¹¹ Kristus však, [jako] nejvyšší kněz budoucího dobra, přišel skrze větší a dokonalejší stánek, neudělaný rukama, to jest ne [rukama] tohoto stvoření.¹² Když [nám] získal věčné vykoupění, vstoupil jednou provždy do nejsvětější svatyně, a [to] ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví.¹³ Vždyť jestliže krev býků a kozlů a popel z jalovice, skrápějící poskvrněné, posvěcuje k čistotě těla,¹⁴ čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha obětoval sám sebe neposkvrněného Bohu, očistí vaše svědomí od mrtvých skutků ke službě živému Bohu?¹⁵ A proto je prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou povoláni, mohli přijmout zaslíbení věčného dědictví, neboť

[již] nastala smrt k vykoupení z přestupků [spáchaných] za první smlouvy. ¹⁶ K závěti se totiž musí připojit smrt toho, kdo ji ustanovil. ¹⁷ Platná je přece [jen] závěť těch, kdo zemřeli: dokud ten, kdo ji ustanovil, žije, nemá vůbec žádnou moc. ¹⁸ Proto ani ta první [smlouva] nebyla uzavřena bez krve. ¹⁹ Když totiž Mojžíš všemu lidu přednesl všechna přikázání podle Zákona, vzal krev telat a kozlů s vodou, rudou vlnou a yzopem a pokropil jak samotnou knihu, tak i všechen lid ²⁰ se slovy: "Toto [je] krev smlouvy, kterou vám Bůh přikázal." ²¹ Podobně tou krví také pokropil stánek i všechny nádoby k bohoslužbě. ²² A podle Zákona se téměř všechno očišťuje krví a bez prolití krve není odpuštění. ²³ Obrazy nebeských věcí tedy [bylo] potřeba očišťovat takto; samy nebeské věci však lepšími oběťmi, než [jsou] tyto. ²⁴ Kristus přece nevstoupil do svatyně udělané rukama (jež [je] zobrazením té pravé), ale do samotného nebe, aby se nyní objevil před Boží tváří za nás. ²⁵ Ne proto, aby obětoval sám sebe znovu a znovu, tak jako nejvyšší kněz každoročně vchází do nejsvětější svatyně s cizí krví ²⁶ (protože [tehdy] by musel od založení světa trpět mnohokrát), ale nyní na konci věků se ukázal, aby svou obětí odstranil hřích jednou [provždy]. ²⁷ A jako je lidem uloženo jednou zemřít, a potom [přijde] soud, ²⁸ tak byl i Kristus jednou obětován, aby vzal na sebe hříchy mnohých, a těm, kdo ho očekávají, se podruhé ukáže bez hříchu, aby [je] spasil.

10

¹ Zákon obsahuje [pouhý] stín budoucího dobra, ne samotný obraz skutečností. Proto nemůže týmitž neustále přinášenými každoročními oběťmi nikdy přivést k dokonalosti ty, kdo [s nimi] přicházejí. ² Cožpak by jinak nepřestaly být obětovány? Ti, kdo konají [tuto] bohoslužbu, by přece již neměli žádné vědomí hříchů, neboť [by] byli jednou [provždy] očištěni. ³ Těmi [oběťmi] se ale hříchy každoročně připomínají, ⁴ neboť je nemožné, aby krev býků a kozlů odstranila hříchy. ⁵ Proto, když přichází na svět, říká: "Oběť ani dar sis nepřál, ale připravils mi tělo; ⁶ zápaly ani [oběti] za hřích sis neoblíbil. ⁷ Tehdy jsem řekl: Hle, přišel jsem ([jak] je o mně napsáno ve svitku knihy), abych konal tvou vůli, ó Bože." ⁸ Nejprve řekl: "Oběť ani dar, zápaly ani [oběti] za hřích" (jež se obětují podle Zákona) "sis nepřál a neoblíbil," ⁹ a potom dodal: "Hle, přišel jsem, abych konal tvou vůli, ó Bože." [Tak] ruší to první, aby ustanovil druhé. ¹⁰ A v této vůli jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou provždy posvěceni. ¹¹ Každý kněz stojí a denně koná bohoslužbu, [při níž] znovu a znovu obětuje tytéž oběti, které nikdy nemohou odstranit hříchy. ¹² Kristus však za hříchy obětoval jedinou oběť a posadil se navždy po Boží pravici. ¹³ Od té doby čeká, až budou jeho nepřátelé položeni za podnož jeho nohou; ¹⁴ neboť jedinou obětí přivedl ty, kteří jsou posvěcováni, navždy k dokonalosti. ¹⁵ Svědčí nám [o tom] i Duch Svátý. Když totiž nejdříve řekl: ¹⁶ "Toto [je] smlouva, kterou s nimi po těchto dnech uzavřu, praví Pán: Dám své zákony do jejich srdce a napíši je na jejich mysl," ¹⁷ [dodává: "Na jejich hříchy a na jejich nepravosti již nikdy nevzpomenou." ¹⁸ Kde [je] tedy jejich odpuštění, [není] už žádná oběť za hříchy. ¹⁹ Máme tedy, bratři, smělou důvěru k vstoupení do nejsvětější svatyně skrze Ježíšovu krev, ²⁰ tou novou a živou cestou, kterou pro nás otevřel, skrze oponu, to jest jeho tělo. ²¹ [Máme] také velikého kněze nad Božím domem, ²² a [proto] přistupme s opravdovým srdcem, v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od špatného svědomí a s tělem omytým čistou vodou. ²³ Držme se neochvějně vyznání [naší] naděje, neboť ten, který dal zaslíbení, [je] věrný. ²⁴ Hleďme si jedni druhých, abychom se rozněcovali v lásce a dobrých skutcích, ²⁵ a neopouštějme naše společné shromáždění, jak mají někteří ve zvyku, ale napomínejme se, a [to] tím více, čím více vidíte, že se blíží ten den. ²⁶ Jestliže totiž poté, co jsme poznali pravdu, dobrovolně hřešíme, nezůstává již žádná oběť za hříchy, ²⁷ ale nějaké hrozné očekávání soudu a oheň [jeho] horlivosti, který má pohltit nepřátele. ²⁸ Kdokoli pohrdl Mojžíšovým zákonem, na základě [výpovědi] dvou nebo tří svědků bez milosti umírá. ²⁹ Čím přísnějšího trestu si myslíte, že bude hoden ten, kdo pošlapal Božího Syna, přestal si cenit krve smlouvy, kterou byl posvěcen, a potupil Ducha milosti? ³⁰ Známe přece toho, který řekl: "Má [je] pomsta, já odplatím," praví Pán, a znovu: "Pán bude soudit svůj lid." ³¹ [Je] hrozné upadnout do rukou živého Boha! ³² Připomínejte si tedy dřívejší dny, v nichž jste byli osvěceni a podstoupili jste mnohý zápas s utrpením, ³³ ať už jste byli veřejně vystavováni potupám a souzením, nebo jste se stali společníky těch, s nimiž

bylo takto nakládáno. ³⁴ Zakusili jste přece spolu se mnou i vězení a s radostí jste přijali uloupení svého majetku s vědomím, že máte pro sebe lepší a trvalé vlastnictví v nebesích. ³⁵ Proto nezhazujte svou smělou důvěru, která má velikou odplatu. ³⁶ Potřebujete totiž vytrvalost, abyste vykonali Boží vůli a dosáhli zaslíbení. ³⁷ “Neboť ještě velmi, velmi krátký čas a Ten, který přichází, přijde a neopozdí se. ³⁸ Spravedlivý pak bude žít z víry; kdyby však couvl, má duše v něm nemá zalíbení.” ³⁹ My však necouváme k záhubě, ale věříme k získání duše.

11

¹ Víra je podstata věcí, v něž doufáme, důkaz skutečností, jež nevidíme. ² Díky ní [naši] předkové obdrželi [dobré] svědectví. ³ Vírou rozumíme, že světy byly uspořádány Božím slovem, takže věci, které vidíme, nevznikly z viditelných. ⁴ Vírou Ábel přinesl Bohu lepší obět nežli Kain. Skrze ni obdržel svědectví, že je spravedlivý (neboť Bůh vydal svědectví o jeho darech), a skrze ni, ačkoli zemřel, dosud mluví. ⁵ Vírou byl Enoch přenesen, aby nespátl smrt, a “nebyl nalezen, protože ho Bůh přenesl.” Předtím, než byl přenesen, měl totiž svědectví, že se líbil Bohu. ⁶ Bez víry [je] však nemožné se [mu] zalíbit, neboť ten, kdo přichází k Bohu, musí věřit, že [Bůh] je a [že] těm, kteří ho pilně hledají, dává odplatu. ⁷ Vírou Noé, Bohem obeznámený o dosud neviditelných věcech, pečlivě připravil archu k záchraně svého domu. Skrze ni odsoudil svět a stal se dědicem spravedlnosti, jež [vyplývá] z víry. ⁸ Vírou Abraham uposlechl, když byl [Bohem] volán, aby odešel na místo, které měl přijmout za dědictví; a vyšel, ačkoli nevěděl, kam jde. ⁹ Vírou se stal přistěhovalcem v zaslíbené zemi, jako [by byla] cizí, a bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení. ¹⁰ Očekával totiž město, které má základy, [město], jehož stavitelem a tvůrcem [je] Bůh. ¹¹ Vírou také i Sára přijala moc k početí semene a mimo příměřený věk porodila, protože soudila toho, který dal zaslíbení, za věrného. ¹² Proto se také z [toho] jednoho, a to již umrtveného, narodilo bezpočet [potomků], jako [je] množství nebeských hvězd a jako [je] písku na mořském břehu. ¹³ Ti všichni zemřeli ve víře, aniž by dosáhli zaslíbení, ale [jen] je zdálky zahlédli, věřili [jim], vítali [je] a vyznávali, že jsou na [této] zemi cizinci a přistěhovanci. ¹⁴ Ti, kdo takto mluví, dávají najevo, že hledají vlast. ¹⁵ A kdyby měli na mysli tu, ze které odešli, měli by přece příležitost se [tam] vrátit. ¹⁶ Jenže [oni] touží po lepší [vlasti], totiž po nebeské. A proto se Bůh nestydí nazývat se jejich Bohem, neboť jim připravil město. ¹⁷ Vírou obětoval Abraham Izáka, když byl zkoušen; ten, který přijal zaslíbení, obětoval [svého] jediného [syna], ¹⁸ o němž bylo řečeno: “Tvé símě bude povoláno v Izákoví.” ¹⁹ Počítal totiž [s tím], že Bůh je schopen i křísit z mrtvých; a odtud ho také (obrazně [řečeno]) přijal. ²⁰ Vírou Izák požehnal Jákoba a Ezaua ohledně budoucích věcí. ²¹ Vírou požehnal umírající Jákob každého z Josefových synů a poklonil se nad koncem své hole. ²² Vírou se Josef, když dokonával, zmínil o vyjití synů Izraele a dal pokyn ohledně svých kostí. ²³ Vírou byl narozený Mojžíš po tři měsíce ukrýván svými rodiči, protože viděli to krásné dítě a nezalekli se králova rozkazu. ²⁴ Vírou Mojžíš, když dospěl, odmítl být nazýván synem faraonovy dcery ²⁵ a vybral si raději snášet utrpení s Božím lidem, než mít dočasný požitek z hříchu. ²⁶ Kristovu pohanu považoval za větší bohatství než egyptské poklady, neboť se díval k odplatě. ²⁷ Vírou opustil Egypt a nebal se králova hněvu, neboť nabyl síly, jako kdyby viděl Neviditelného. ²⁸ Vírou slavil Hod beránka a pokropení krví, aby se jich ten, který hubil prvorozené, nedotkl. ²⁹ Vírou přešli Rudé moře jako po suché zemi; když se [však] o to pokusili Egyptští, byli pohlčeni [mořem]. ³⁰ Vírou padly zdi Jericha, když je obcházeli po sedm dní. ³¹ Vírou nevěstka Rahab nezahynula s nepovolenými, neboť v pokoji přijala špehy. ³² A co mám ještě říkat? Vždyť mi nepostačí čas, abych vyprávěl o Gedeonovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftem, Davidovi a také o Samuelovi a prorocích, ³³ kteří skrze víru podmaňovali království, konali spravedlnost, docházeli zaslíbení, zavírali tlamy lvům, ³⁴ uhašovali moc ohně, unikali ostří meče, bývali posílnění v slabosti, stávali se silnými v boji a obraceli na útěk vojska cizinců. ³⁵ Ženy dostávaly své mrtvé vzkříšené, zatímco jiní byli mučeni a neočekávali vysvobození, aby [tak] dosáhli lepšího vzkříšení. ³⁶ Jiní pak zakoušeli výsměch a bičování a dokonce pouta a vězení. ³⁷ Bývali kamenováni, rozřezáváni, pokoušeni, umírali zabíjeni mečem, chodili v ovčích a kozlích kůžích – strádající, soužení a trápení. ³⁸ Svět jich nebyl hoden. Bloudili po

pustinách a horách, [po] jeskyních a rozsedlinách země ³⁹ a nikdo z nich (ačkoli skrze víru obdrželi [dobré] svědectví) nedosáhl zaslíbení; ⁴⁰ neboť Bůh zamýšlel něco lepšího pro nás, aby [oni] bez nás nedošli k cíli.

12

¹ Proto i my, obklopeni takovým oblakem svědků, odložme každou zátěž i hřích, jenž [nám tak] snadno bývá překážkou, a s vytrvalostí běžme závod, který leží před námi. ² Hleďme na původce a dokonavatele víry Ježíše, který pro radost, jež ležela před ním, podstoupil kříž nedbaje na hanbu a posadil se po pravici Božího trůnu. ³ Považte přece, [jaký je] ten, který vydržel takový odpor hříšníků proti sobě, abyste neochabli a neklešali na duši. ⁴ Ještě jste se v boji proti hříchu nevzepřeli až do krve ⁵ a zapomněli jste na povzbuzení, které k vám promlouvá jako k synům: "Synu můj, nepohrdej tím, když [tě] Pán vychovává, a neklesej [na mysl], když tě kárá. ⁶ Vždyť koho Pán miluje, [toho] vychovává a švihá každého, koho přijímá za syna." ⁷ Podstupujete-li výchovu, Bůh s vámi jedná jako se syny. Vždyť kterého syna otec nevychovává? ⁸ Jestliže jste však bez výchovy, již se dostává všem, pak jste levobočci, a ne synové. ⁹ A pak, míváli jsme přece za vychovatele své tělesné otce a vážili jsme si [jich]. Nemáme se [tedy] mnohem spíše poddat Otci duchů a žít? ¹⁰ Oni [nás] přece vychovávali po krátkou dobu a jak se jim zdálo [dobré], on však k [našemu] užitku, abychom získali podíl na jeho svatosti. ¹¹ Žádná výchova se sice v dané chvíli nezdá být radostná, ale krušná, avšak později těm, kdo skrze ni byli vycvičeni, přináší pokojné ovoce spravedlnosti. ¹² Proto napřimte svěšené ruce a ochablá kolena ¹³ a činite svýma nohama přímé kroky, aby se to, co kulhá, nevymklo, ale raději bylo uzdraveno. ¹⁴ Usilujte o pokoj se všemi [lidmi] a o svatost, bez níž nikdo nespátří Pána. ¹⁵ Dbejte na [to], aby někdo neminul Boží milost, aby [vás] netrápil nějaký pučící kořen hořkosti, skrze nějž by mnozí byli poskvrněni; ¹⁶ aby někdo nebyl smilník nebo bezbožník jako Ezau, který prodal své prvorozenství za jediný pokrm. ¹⁷ Víte přece, že když potom chtěl zdědit požehnání, byl odmítnut (ačkoli je se slzami usilovně hledal), neboť nenašel místo [pro] pokání. ¹⁸ Nepřistoupili jste přece k hmatatelné hoře, k hořícímu ohni, k mračnu, temnotě a vichřici, ¹⁹ ke zvuku polnice a k [takovému] hlasu slov, že ti, kdo [ho] slyšeli, prosili, aby k nim už nemluvil. ²⁰ (Nemohli totiž snést to, co se [jim] prikazovalo: "Kdyby se i [jen] zvíře dotklo té hory, bude ukamenováno nebo zastřeleno šípem." ²¹ A ta podívaná byla tak hrozná, [že] Mojžíš řekl: "Jsem vyděšen, až se třesu.") ²² Přistoupili jste ale k hoře Sion a k městu živého Boha, nebeskému Jeruzalému; k desetitisícům andělů, ²³ k slavnostnímu shromáždění, k církvi prvorozených, kteří jsou zapsáni v nebesích; k Bohu, soudci všech, k duchům spravedlivých, kteří došli cíle; ²⁴ k prostředníkovi nové smlouvy Ježíši a ke skroplení krví, která mluví lépe než Ábelova. ²⁵ Hleďte, abyste neodmítli toho, který [k vám] mluví. Jestliže totiž ti, kteří odmítli toho, kdo na zemi vydával Boží pokyny, neunikli, čím spíše [neunikneme] my, odvracíme-li se od toho, který [je] z nebe. ²⁶ Jeho hlas tehdy otřásl zemí, nyní však zaslíbil: "Ještě jednou otřesu nejen zemí, ale i nebem." ²⁷ A to, [že řekl] "ještě jednou", ukazuje na odstranění věcí, jež jsou otřesitelné (neboť jsou udělané), aby [tak] zůstaly ty věci, které jsou neotřesitelné. ²⁸ Poněvadž tedy přijímáme neotřesitelné království, budme vděční [a] tak služme Bohu přijatelným způsobem, s úctou a bázní. ²⁹ Neboť náš Bůh [je] stravující oheň.

13

¹ Bratrská láska ať trvá. ² Nezapomínejte na pohostinnost - vždyť díky ní někteří nevědomky hostili anděly! ³ Pamatujte na vězně jako [byste] byli uvězněni s [nimi], na trpící, jako ti, kdo jsou sami také v těle. ⁴ Manželství [ať je] všemi ceněno a [jeho] lože [ať je] neposkvrněné; smilníky a cizoložníky pak bude soudit Bůh. ⁵ [Veďte] nezištný život a buďte spokojeni s tím, co máte. Vždyť on řekl: "Nikdy tě nenechám a ani neopustím," ⁶ takže můžeme směle říkat: "Pán [je] můj pomocník, nebudu se bát. Co mi může udělat člověk?" ⁷ Pamatujte na své vůdce, kteří vám říkali Boží slovo; všimněte si výsledku jejich života a berte si příklad z jejich víry. ⁸ Ježíš Kristus [je] tentýž včera, dnes i na věky. ⁹ Nenechte se unášet rozličným a cizím učením. Je přece dobré, aby srdce bylo utvrzováno milostí, a ne pokrmy, jež nepřinesly užitek těm, kdo se [jimi] zabývali.

¹⁰ Máme oltář, z něhož nemají právo jíst ti, kdo slouží stánku. ¹¹ Těla zvířat, jejichž krev přináší nejvyšší kněz do svatyně [jako oběť] za hřích, přece bývají pálena venku za stany. ¹² Proto také Ježíš trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví. ¹³ Vyděme tedy k němu ven za stany a nesme jeho potupu, ¹⁴ neboť zde nemáme trvalé město, ale toužíme po tom budoucím. ¹⁵ Skrze něj tedy přinášíme Bohu neustále oběť chvály, to jest ovoce rtů, vyznávajících jeho jméno. ¹⁶ Nezapomínejte však na dobročinnost a sdílení se, neboť takové oběti jsou Bohu příjemné. ¹⁷ Poslouchejte ty, kdo vás vedou, a buďte poddajní, neboť oni bdí nad vašimi dušemi jako ti, kdo budou [muset] skládat účty. Ať to mohou dělat s radostí a ne se vzdycháním - to by vám přece nebylo prospěšné. ¹⁸ Modlete se za nás; spoléháme totiž na [to], že máme dobré svědomí, neboť se chceme za všech [okolností] chovat správně. ¹⁹ Velice [vás] tedy prosím, abyste to dělali, abych vám byl co nejdříve navrácen. ²⁰ A Bůh pokoje, který pro krev věčné smlouvy vyvedl z mrtvých našeho Pána Ježíše, toho velikého Pastýře ovcí, ²¹ ať vás přivede k dokonalosti v každém dobrém skutku, abyste konali jeho vůli, když ve vás [on] působí to, co je v jeho očích příjemné, skrze Ježíše Krista, jemuž [bud'] sláva na věky věků. Amen. ²² Prosím vás, bratři, sneste to slovo napomenutí; napsal jsem vám přece v krátkosti. ²³ Vězte, že [náš] bratr Timoteus je již propuštěn; přijde-li brzo, navštívím vás s ním. ²⁴ Pozdravte všechny, kteří vás vedou, i všechny svaté. Pozdravují vás [bratři] z Itálie. ²⁵ Milost s vámi všemi. Amen.

List Jakubův

¹ Jakub, služebník Boha a Pána Ježíše Krista, zdraví dvanáct pokolení [rozptýlených] v diaspoře. ² Považujte [to] jen za radost, bratři moji, když upadáte do různých zkoušek, ³ víte přece, že zkoušení vaší víry působí vytrvalost. ⁴ Nechte však vytrvalost plně působit, abyste byli dokonalí a úplní a neměli žádný nedostatek. ⁵ Jestliže se pak někomu z vás nedostává moudrosti, ať [ji] žádá od Boha, který štědře dává všem a [nic] nevyčítá, a bude mu dána. ⁶ Ať však žádá ve víře a nijak nepochybuje, neboť ten, kdo pochybuje, je podobný mořské vlně, hnané a zmítané větrem. ⁷ Ať se takový člověk nedomnívá, že od Pána něco dostane; ⁸ [takový] muž má rozdrovojenou mysl a [je] nestálý na všech svých cestách. ⁹ Ať se bratr nízkého postavení chlubí ve svém povýšení ¹⁰ a bohatý ve svém ponížení, protože pomine jako květ trávy. ¹¹ Když vyjde slunce, [svým] žářem trávu usuší, její květ opadá a jeho půvabný vzhled pomine. Tak také zvadne boháč při [všem] svém počínání. ¹² Blaze muži, který snáší zkoušku, neboť až bude vyzkoušen, dostane korunu života, kterou Pán zaslíbil těm, kdo ho milují. ¹³ Nikdo, kdo je pokoušen, ať neříká: "Jsem pokoušen od Boha." Bůh přece nemůže být pokoušen zlem a sám [také] nikoho nepokouší. ¹⁴ Každý, kdo je pokoušen, je vlečen a váben svou vlastní žádostivostí. ¹⁵ Potom, když žádostivost počne, porodí hřích a hřích, když dospěje, plodí smrt. ¹⁶ Nemylte se, moji milovaní bratři! ¹⁷ Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry a přichází od Otce světél, u něhož není [žádná] proměna a ani stín posunu. ¹⁸ [On] nás zplodil slovem pravdy, neboť se [tak] rozhodl, abychom byli jakousi prvotinou jeho stvoření. ¹⁹ Proto, moji milovaní bratři, ať je každý člověk pohotov k slyšení, [ale] pomalý k mluvení, pomalý k hněvu; ²⁰ neboť lidský hněv Boží spravedlnost nepůsobí. ²¹ Odložte tedy všechnu špínu i přemíru špatnosti a s krotkostí přijímejte zaseté slovo, které má moc spasit vaše duše. ²² Buďte však vykonavatelé slova a nejen [jeho] posluchači, kteří klamou sami sebe. ²³ Vždyť je-li někdo posluchačem slova a ne [jeho] vykonavatelem, podobá se muži, který se dívá na svůj přirozený obličej v zrcadle; ²⁴ podíval se totiž na sebe a odešel a hned zapomněl, jaký byl. ²⁵ Kdo však nahlédl do dokonalého zákona svobody a zůstává [v něm] - kdo není zapomnětlivý posluchač, ale vykonatel skutku - ten bude blažený v tom, co dělá. ²⁶ Má-li někdo z vás za to, že je zbožný, a [přitom] nedrží na uzdě svůj jazyk, ale klame své srdce, jeho náboženství [je] marné. ²⁷ Čisté a neposkvřené náboženství před Bohem a Otcem je toto: navštěvovat sirotky a vdovy v jejich soužení a zachovávat sám sebe neposkvřené od světa.

2

¹ Bratři moji, nespojujte víru našeho slavného Pána Ježíše Krista s předpojatostí. ² Kdyby totiž do vašeho shromáždění přišel muž se zlatým prstenem a v nádherném šatu a přišel by také chudák ve špinavých šatech ³ a vy byste věnovali pozornost tomu, který má nádherné šaty, a řekli byste mu: "Ty se posad pohodlně sem," ale tomu chudákovi byste řekli: "Ty se postav tamhle, nebo si sedni sem pod moji podnož," ⁴ neučinili jste pak mezi sebou rozdíl a nestali se z vás soudci se zlými úmysly? ⁵ Slyšte, moji milovaní bratři: Nevyyvolil Bůh chudáky tohoto světa, aby byli bohatí ve víře a [stali se] dědici království, které zaslíbil těm, kdo ho milují? ⁶ Vy jste však toho chudáka zneuctili. Cožpak vás bohatí neutiskují a nevlácejí vás [právě] oni k soudům? ⁷ Nerouhají se [právě] oni tomu vzácnému jménu, které bylo nad vámi vyhlášeno? ⁸ Jestliže vskutku plníte královský zákon podle Písma: "Budeš milovat svého bližního jako sám sebe," činíte dobře. ⁹ Jste-li však předpojatí, hřešíte a Zákon vás usvědčuje jako přestupníky. ¹⁰ Kdokoliv by totiž dodržoval celý Zákon, ale v jednom [bodě] klopýtl, bude vinen všemi. ¹¹ Vždyť ten, který řekl: "Necizoložíš," řekl také: "Nezabiješ." Jestliže tedy necizoložíš, ale zabiješ, stal ses přestupníkem Zákona. ¹² Takto [tedy] mluve a takto jedněte - jako ti, kdo mají být souzeni podle zákona svobody. ¹³ Neboť na toho, kdo neprokazuje milosrdenství, přijde nemilosrdný soud. Milosrdenství však nad soudem vítězí. ¹⁴ Co je platné, bratři moji, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? ¹⁵ Kdyby bratr nebo sestra byli nazí a postrádali by denní pokrm ¹⁶ a někdo z vás by jim řekl:

“Jděte v pokoji, zahřejte se a nasýťte!” ale nedali byste jim, co potřebují pro [své] tělo, co je [to] platné? ¹⁷ Tak také víra, nemá-li skutky, je sama o sobě mrtvá. ¹⁸ Někdo ale řekne: “Ty máš víru a já mám skutky.” Ukaž mi tu svou víru bez skutků a já ti ukážu svou víru na svých skutcích. ¹⁹ Ty věříš, že je jeden Bůh. Dobře činíš. I démoni [tomu] věří - a třesou se! ²⁰ Chceš však poznat, ó marný člověče, že víra bez skutků je mrtvá? ²¹ Nebyl snad náš otec Abraham ospravedlněn na základě skutků, když přinesl na oltář svého syna Izáka? ²² Vidíš, že víra působila spolu s jeho skutky a [že] díky těm skutkům došla víra k dokonalosti? ²³ Tak se naplnilo Písmo, které říká: “Abraham uvěřil Bohu a bylo mu [to] počteno za spravedlnost” a byl nazván Božím přítelem. ²⁴ Vidíte tedy, že člověk je ospravedlněn ze skutků a ne jen z víry. ²⁵ Nebyla podobně na základě skutků ospravedlněna také nevěstka Rahab, když přijala ty posly a propustila [je] jinou cestou? ²⁶ Jako je tedy tělo bez ducha mrtvé, tak je mrtvá i víra bez skutků.

3

¹ Nebuďte mnozí učitelé, bratři moji; víte, že budeme mít přísnější soud. ² Všichni přece v mnoha věcech selháváme. Jestliže někdo neselhává ve slově, [je] to dokonalý muž, schopný udržet na uzdě také celé tělo. ³ Hle, koním dáváme do huby udidlo, aby nás poslouchali, a řídíme celé jejich tělo. ⁴ Hle, i lodi, ačkoli jsou tak veliké a bývají hnány prudkými větry, jsou řízeny nepatrným kormidlem, kamkoli se kormidelníkovi zachce. ⁵ A tak i jazyk je malý úd, ale honosí se velikými věcmi. Hle, jak maličký oheň zapálí veliký les! ⁶ I jazyk [je] oheň, svět nepravosti. Jazyk má mezi našimi údy takové postavení, že znečišťuje celé tělo a zapaluje běh naší přirozenosti, [neboť] je rozpalován peklem. ⁷ Každý druh zvířat, ptáků, plazů i mořských živočichů bývá krocen a je zkrocen lidským rodem, ⁸ ale jazyk, to nezvládnutelné zlo plné smrtelného jedu, žádný člověk zkrotit nemůže. ⁹ Jím dobrořečíme Bohu a Otci, jím také zlořečíme lidem stvořeným k Boží podobě. ¹⁰ Ze stejných úst vychází žehnání i proklínání. Bratři moji, tak to nemá být! ¹¹ Chrlí snad pramen ze stejného ústí sladkou i hořkou [vodu]? ¹² Může snad, bratři moji, fíkovník nést olivy nebo vinná réva fíky? Tak [také] žádný pramen nevydává slanou i sladkou vodu. ¹³ Kdo [je] mezi vámi moudrý a rozumný? Ať své skutky prokáže dobrým životem v moudré krotkosti. ¹⁴ Máte-li však v srdcích hořkou závist a svárliвість, nechlubte se a nelžete proti pravdě. ¹⁵ To není moudrost přicházející shůry, ale pozemská, tělesná a ďábelská. ¹⁶ Kde [je] totiž závist a svárliвість, tam [je také] nepokoj a veškerá špatnost. ¹⁷ Ale ta moudrost, která [je] shůry, je především čistá, dále pokojná, vlídná, povolná, plná milosrdenství a dobrého ovoce, nestranná a nepokrytecká. ¹⁸ Ovoce spravedlnosti se pak v pokoji rozsívá těm, kdo působí pokoj.

4

¹ Odkud pocházejí války a boje mezi vámi? Není to snad právě z vašich rozkoší, jež svádějí boj ve vašich údech? ² Dychtíte, avšak nemáte, vraždíte a závidíte, avšak nemůžete dosáhnout, bojujete a válčíte, ale nemáte, protože neprosíte. ³ Prosíte, avšak nedostáváte, protože prosíte zle, abyste mohli utrácet na své rozkoše. ⁴ Cizoložníci a cizoložnice! Nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem? Kdokoli si tedy umíní být přítelem světa, stává se Božím nepřítelem. ⁵ Anebo si myslíte, že Písmo mluví naprázdno? Duch, jenž se v nás usídlil, dychtí [až] k žárlivosti. ⁶ Milost, [kterou] dává, [je] však [ještě] větší. Proto říká: “Bůh se staví proti pyšným, pokorným však dává milost.” ⁷ Poddejte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás, ⁸ přiblížte se Bohu a přiblíží se vám. Umyjte [své] ruce, hříšníci, a očistěte [svá] srdce, [vy,] kdo máte rozdvojenou mysl. ⁹ Dejte se do bédování, truchlete a plačte. Váš smích ať se obrátí v nářek a vaše radost v sklíčenost. ¹⁰ Pokořte se před Pánovou tváří a povýší vás. ¹¹ Nepomlouvejte jedni druhý, bratři. Kdo pomlouvá nebo soudí svého bratra, pomlouvá a soudí Zákon. Jestliže ovšem soudíš Zákon, nejsi [již] vykonavatel Zákona, ale [jeho] soudce. ¹² Je [jen] jeden Zákonodárce. Ten může zachránit i zahubit. Kdo jsi ty, že soudíš druhého? ¹³ A nyní vy, kdo říkáte: “Dnes nebo zítra se vypravíme do tamtoho města; strávíme tam jeden rok, budeme obchodovat a vyděláme” - ¹⁴ vy [přece] nevíte, co [bude] zítra! Vždyť jaký [je] váš život? Je [to] pára, která se na chvíli ukáže a potom mizí. ¹⁵ Místo toho máte říci: “Bude-li Pán chtít a budeme živí, uděláme to nebo ono.” ¹⁶ Vy se však chlubíte ve

své pyše. Všechno takové chlubení je zlé. ¹⁷ Kdo tedy umí činit dobře, avšak nečiní, má hřích.

5

¹ A nyní vy, boháči - plačte a kvílejte nad bídami, jež na vás přicházejí. ² Vaše bohatství shnilo a vaše roucha rozežrali moli. ³ Vaše zlato a stříbro zrezivělo a jejich rez bude na svědectví proti vám a bude stravovat vaše těla jako oheň. Nahromadili jste poklad pro poslední dny! ⁴ Hle, mzda, kterou jste odepřeli dělníkům, kteří sklízeli vaše pole, křičí a volání ženců došlo sluchu Pána zástupů. ⁵ Žili jste na zemi v rozkoši a požitcích; vykrmili jste svá srdce jako ke dni porážky. ⁶ Odsoudili jste a zavraždili spravedlivého; neodpíral vám. ⁷ Buďte tedy trpěliví, bratři, až do Pánova příchodu. Hle, rolník očekává drahou úrodu země, trpělivě na ni čeká, dokud nepřijme raný i pozdní déšť. ⁸ I vy [tedy] buďte trpěliví; posilněte svá srdce, neboť se přiblížil Pánův příchod. ⁹ Nestěžujte si, bratři, jeden na druhého, abyste nebyli odsouzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi! ¹⁰ Za příklad odolnosti a trpělivosti si, moji bratři, vezměte proroky, kteří mluvili v Pánově jménu. ¹¹ Hle, blahoslavíme ty, kdo vytrvali. Slyšeli jste o Jobově vytrvalosti a viděli jste výsledek [připravený od] Pána, protože Pán je velmi milosrdný a soucitný. ¹² Především však, bratři moji, nepřísahajte - ani při nebi, ani při zemi, ani žádnou jinou přísahou - ale ať vaše "Ano" znamená ano a "Ne" ne, abyste nepropadli soudu. ¹³ Snáší někdo z vás útrapy? Ať se modlí. Je někdo dobré mysli? Ať zpívá chvály. ¹⁴ Je někdo z vás nemocný? Ať zavolá starší sboru a ať se za něj modlí a pomazou ho olejem v Pánově jménu. ¹⁵ Modlitba víry uzdraví nemocného, Pán ho pozdvihne, a jestliže se dopustil hříchů, bude mu odpuštěno. ¹⁶ Vyznávejte jedni druhým [svá] provinění a modlete se jedni za druhé, abyste byli uzdraveni. Vroucí modlitba spravedlivého zmůže mnoho. ¹⁷ Eliáš byl člověk stejné přirozenosti jako my a horlivě se modlil, aby nepršelo, a na zemi nezapršelo po tři roky a šest měsíců. ¹⁸ Potom se modlil znovu a nebe vydalo déšť a země vydala svou úrodu. ¹⁹ Bratři, kdyby někdo z vás zbloudil od pravdy a někdo ho obrátil zpět, ²⁰ ať ví, že ten, kdo odvrátí hříšníka od jeho bludné cesty, zachrání duši před smrtí a přikryje množství hříchů.

1.list Petrův

¹ Petr, apoštol Ježíše Krista, přistěhovalcům rozptýleným v Pontu, Galacii, Kappadokii, Asii a Bitynii, vyvoleným ² podle předzvěděného Boha Otce v posvěcení Ducha k poslušnosti a skropení krví Ježíše Krista: Kéž je vám rozmnožena milost a pokoj. ³ Požehnaný [bud'] Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás podle svého velikého milosrdenství znovu zplodil k živé naději vzkříšením Ježíše Krista z mrtvých, ⁴ k nepomíjejícímu, neposkrvnělému a nevadnoucímu dědictví zachovanému v nebesích pro vás, ⁵ kdo jste Boží mocí střezeni skrze víru ke spasení připravenému, aby bylo zjeveno v posledním čase. ⁶ V tom se radujete, i když jste nyní, je-li [to] potřebné, maličko zarmoucení různými zkouškami, ⁷ aby se pravost vaší víry (mnohem dražší než zlato, které pomíjí, ačkoli se zkouší ohněm) ukázala k [vaší] chvále, cti a slávě při zjevení Ježíše Krista. ⁸ I když jste ho neviděli, milujete [ho]; a i když [ho] dosud nevidíte, přece v něj věříte a radujete se nevýslovnou radostí plnou slávy, ⁹ zatímco docházíte cíle své víry, [totiž] spasení duší. ¹⁰ Toto spasení se snažili vyhledat a objevit proroci, kteří prorokovali o té milosti, která [měla přijít] k vám. ¹¹ Zkoumali, co a pro kterou dobu [jim] ukazovali ten, který byl v nich, [totiž] Kristův Duch, předem svědčící o Kristových utrpeních a [o] veliké slávě, která [přijde] po nich. ¹² Jim bylo zjeveno, že ne sobě, ale nám zprostředkovávali to, co vám nyní bylo oznámeno skrze ty, kdo vám kázali evangelium v Duchu Svatém poslaném z nebe. Do těchto věcí touží nahlédnout andělé. ¹³ Proto přepásejte bedra svojí mysli, buďte strážliví a dokonale se spolehněte na milost, kterou vám přináší zjevení Ježíše Krista. ¹⁴ Jakožto poslušné děti se nepřizpůsobujte dřívějším žádostem [jako] v [době] své nevědomosti, ¹⁵ ale jako [je] svatý Ten, který vás povolal, buďte i vy ve všem svém chování svatí. ¹⁶ Je přece napsáno: "Buďte svatí, neboť já jsem svatý." ¹⁷ Nazýváte-li Otcem Toho, který bez ohledu na osobu soudí každého podle [jeho] díla, prožijte čas svého pobytu [zde] v bázni. ¹⁸ Víte přece, že jste ze svého marného životního způsobu předaného od otců nebyli vykoupeni pomíjejícími věcmi, [totiž] stříbrem nebo zlatem, ¹⁹ ale drahou krví Krista jakožto beránka bez úhony a poskvrny. ²⁰ Ten byl vybrán předem, před založením světa, ale zjeven byl [až] v těchto posledních časech pro vás, ²¹ kteří skrze něj věříte v Boha, jenž ho vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu, aby tak vaše víra a naděje směřovala k Bohu. ²² Když jste poslušností pravdě skrze Ducha očistili své duše k nepředstírané bratrské lásce, milujte vroucně jedni druhé z čistého srdce. ²³ Nejste přece znovuzrozeni z pomíjivého semene, ale [z] nepomíjivého, skrze živé a na věky zůstávající Boží slovo. ²⁴ Vždyť: "Veškeré tělo [je] jako tráva a všechna lidská sláva jako květ trávy. Tráva uschla a její květ opadal, ²⁵ ale Pánova řeč zůstává navěky." A to je to slovo, jímž vám bylo vyhlášeno evangelium.

2

¹ Odložte tedy všechnu zlobu, každou lest, pokrytectví, závist i všechno pomlouvání ² a jako čerství novorozenci se dožadujte neředěného mléka [Božího] slova, abyste jím rostli - ³ pokud jste ovšem okusili, jak laskavý [je] Pán. ⁴ Když přicházíte k němu, [k] živému kameni, zavrženému lidmi, ale vyvolenému a vzácnému před Bohem, ⁵ budujte se i vy jako živé kameny [v] duchovní dům, svatě kněžstvo k přinášení duchovních obětí vzácných Bohu skrze Ježíše Krista. ⁶ Proto také v Písmu stojí: "Hle, pokládám na Sionu úhelný kámen vyvolený a vzácný a ten, kdo v něj věří, nebude nijak zahanben." ⁷ Vám věřícím [je] tedy vzácností, ale nepovoleným [je to] "Kámen zavržený staviteli, jenž se stal hlavním [kamenem] klenby" ⁸ a "Kámen úrazu a skála pohoršení," [totiž] těm, kdo se slovem uráží a jsou nepovolení, k čemuž také byli určeni. ⁹ Vy [jste] však "vyvolený rod, královské kněžstvo, svatý národ, lid [získaný] k vlastnictví," abyste vyhlášovali ctnosti Toho, který vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. ¹⁰ Kdysi jste nebyli lidem, ale nyní [jste] lid Boží; nedocházeli jste milosrdenství, ale nyní jste milosrdenství došli. ¹¹ Milovaní, vyzývám [vás] jako cizince a přistěhovalce: zdržujte se tělesných žádostí, jež bojují proti duši. ¹² Veďte mezi pohany poctivý život, aby místo toho, že vás pomlouvají jako zločince, viděli [vaše] dobré skutky a díky nim vzdali chválu Bohu

v den navštívení. ¹³ Poddejte se tedy kvůli Pánu každému lidskému zřízení, ať už králi jakožto svrchovanému [vládcí] ¹⁴ nebo místodržícím jakožto těm, které on posílá, aby trestali ty, kdo jednají zle, a chválili ty, kdo jednají dobře. ¹⁵ Neboť toto je Boží vůle: abyste dobrým jednáním umlčovali nevědomost nerozumných lidí. ¹⁶ [Jednejte] jako svobodní, ne však jako ti, kdo mají svobodu za pláštík špatnosti, ale jako Boží služebníci. ¹⁷ Všechny ctěte, bratry milujte, Boha se bojte, krále mějte v úctě. ¹⁸ Služebníci, buďte ve vši bázni poddání svým pánům - nejen dobrým a vlídným, ale i zlým. ¹⁹ [Je] to přece chvályhodné, jestliže někdo pro zbožné svědomí snáší bolesti, když trpí nezaslouženě. ²⁰ Vždyť jaká [bude vaše] pověst, když budete snášet rány za své chyby? Jestliže ale snášíte utrpení, když jednáte dobře, [je] to u Boha chvályhodné. ²¹ Jste k tomu přece povoláni, protože i Kristus trpěl za nás a [tak] nám zanechal vzor, abyste následovali jeho šlépěje: ²² On "se nedopustil hříchu a v jeho ústech nebyla nalezena lest." ²³ On, když mu spílali, neoplácel spíláním; když trpěl, nehrozil, ale odevzdával [vše] Tomu, který soudí spravedlivě. ²⁴ On sám na svém těle vnesl naše hříchy na dřevu, abychom zemřeli hříchům a ožili spravedlnosti - jeho ranami jste byli uzdraveni. ²⁵ Byli jste přece jako bloudící ovce, ale nyní jste obráceni k pastýři a strážci svých duší.

3

¹ Podobně [vy] ženy, buďte poddány svým manželům, aby když někteří neposlouchají slovo, byli získáni beze slov jednáním [svých] žen, ² když uvidí váš čistý život v bázni. ³ Vaší ozdobou ať není to, co [je] vnější - zaplétání vlasů, ověšování zlatem nebo navlékání šatů - ⁴ ale ten skrytý člověk srdce [oděný] nepomíjivostí krotkého a pokojného ducha, jenž je velmi drahý před Bohem. ⁵ Vždyť takto se také kdysi zdobily ty svaté ženy dotoující v Boha, když byly poddány svým manželům, ⁶ jako Sára, [která] poslouchala Abrahama a nazývala ho pánem. [Vy] jste se staly jejími dcerami, činíte-li dobře a nebojíte se žádného zastrašení. ⁷ Podobně muži, žijte s [nimi] v porozumění a prokazujte ženskému [pohlaví] čest jakožto slabší nádobě a jako spoludědičkám milosti života, aby vaše modlitby neměly překážku. ⁸ Konečně, [buďte] všichni jednomyslní, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a přátelští. ⁹ Neodplácejte zlo zlem, ani zlořečení zlořečením, ale naopak žehnejte, neboť víte, že jste povoláni k tomu, abyste zdědili požehnání. ¹⁰ Vždyť: "Kdo chce milovat život a vidět dobré dny, ať zdržuje svůj jazyk od zlého a jeho rty ať nemluví lest. ¹¹ Ať se odvrátí od zlého a činí dobré; ať hledá pokoj a následuje jej. ¹² Neboť Pánovy oči [jsou] [obráceny] na spravedlivé a jeho uši k jejich prosbě, ale Pánova tvář [je] proti těm, kdo páchají zlo." ¹³ Kdo vám bude moci ublížit, stanete-li se následovníky dobra? ¹⁴ Ale i kdybyste měli pro spravedlnost trpět, blaze vám. Jejich strašení se tedy nebojte, ani se neznepokojujte. ¹⁵ Posvěcujte však ve svých srdcích Pána Boha a [buďte] vždy připraveni [dát] odpověď každému, kdo vás požádá o zdůvodnění naděje, která je ve vás, a [to] s krotkostí a úctou ¹⁶ a s dobrým svědomím, aby ti, kdo pomlouvají váš poctivý život v Kristu, byli zahanbeni, že vás pomlouvají jako zločince. ¹⁷ [Je] přece lepší, abyste - pokud by to byla Boží vůle - trpěli za dobré činy než za zlé. ¹⁸ Vždyť i Kristus jednou trpěl za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. Byl usmrcen v těle, ale obživen v Duchu, ¹⁹ v němž také přišel a kázal duchům ve vězení, ²⁰ kdysi neposlušným, když jednou za Noémových dnů Boží trpělivost vyčkávala, zatímco se stavěla archa, v níž bylo [jen] několik (to jest osm) duší zachráněno skrze vodu. ²¹ Podobným způsobem také nás nyní zachraňuje křest - nikoli odstranění tělesné špíny, ale odvolání dobrého svědomí k Bohu - skrze vzkříšení Ježíše Krista, ²² jenž odešel do nebe a je po Boží pravici, neboť mu byli poddáni andělé, vlády i moci.

4

¹ Když tedy Kristus trpěl v těle za nás, vyzbrojte se i vy tímtož smýšlením, protože ten, kdo trpěl v těle, skoncoval s hříchem, ² aby [tak] již po zbývajícím čase nežil v těle pro lidské žádosti, ale pro Boží vůli. ³ Stačí nám přece ten uplynulý čas života, kdy jsme dělali, co se líbí pohanům: chodili jsme v nestydatostech, žádostech, opilství, hodech, pitkách a [v] nechutné modloslužbě. ⁴ Proto je jim divné, když se s [nimi již] nevrháte do téhož proudu prostopášnosti, a spílají [vám]. ⁵ Ti budou skládat účet Tomu, jenž je připraven soudit živé i mrtvé. ⁶ Proto bylo také mrtvým kázáno evangelium, aby mohli být u Boha

živí v duchu, ačkoli byli u lidí odsouzeni v těle. ⁷ Všemu se pak přiblížil konec. Buďte tedy rozvázní a strážliví k modlitbám. ⁸ Především však mějte jedni k druhým horlivou lásku, neboť láska přikryje množství hříchů. ⁹ Buďte k sobě navzájem pohostinní beze [všeho] reptání. ¹⁰ Jak každý [z vás] přijal obdarování, tak si jím vzájemně služte, jako dobří správci rozličné Boží milosti. ¹¹ Mluví-li někdo, [ať mluví] jako Boží slova; slouží-li někdo, [ať slouží] jako z moci, kterou uděluje Bůh, aby byl Bůh ve všem slaven skrze Ježíše Krista, jemuž patří sláva a moc na věky věků. Amen. ¹² Milovaní, nedivte se tomu přepalování - jež se mezi vámi děje, abyste byli vyzkoušeni - jako by se vám přihodilo něco zvláštního, ¹³ ale radujte se [z toho], že jste účastníky Kristových utrpení, abyste se s jásotem radovali i při zjevení jeho slávy. ¹⁴ Jestliže jste hanobeni pro Kristovo jméno, blaze [vám], neboť na vás spočívá Duch slávy, totiž [Duch] Boží, [jenž] je z jejich strany potupován, ale z vaší strany oslavován. ¹⁵ Ať ovšem nikdo z vás netrpí jako vrah nebo zloděj nebo zločinec [vůbec], ani jako ten, kdo se plete do cizích věcí. ¹⁶ Jestliže však [trpí] jako křesťan, ať se nestydí, ale oslavuje za to Boha. ¹⁷ [Přišel] totiž čas, aby soud začal od Božího domu. A jestliže [začíná] nejdříve od nás, jaký [bude] konec těch, kdo nejsou povolní Božímu evangeliu? ¹⁸ Jestliže spravedlivý stěží dochází spasení, kde se ukáže bezbožný a hříšník? ¹⁹ A proto ať ti, kdo trpí podle Boží vůle, svěřují dobrým jednáním své duše [Bohu] jakožto věrnému Stvořiteli.

5

¹ Starší, kteří jsou mezi vámi, vyzývám [já váš] spolustarší, svědek Kristových utrpení a účastník té slávy, která má být zjevena: ² Paste Boží stádo, jež je mezi vámi, a buďte [jeho] strážci - ne z povinnosti, ale dobrovolně, ne ziskuchtivě, ale ochotně, ³ ne jako byste panovali nad tím, co [vám] bylo svěřeno, ale buďte stádu příkladem. ⁴ A až se ukáže ten nejvyšší pastýř, přijmete nevadnoucí korunu slávy. ⁵ Podobně [vy] mladší, poddejte se starším. Všichni pak buďte poddáni jedni druhým a oblečte se pokorou, neboť "Bůh se staví proti pyšným, pokorným však dává milost." ⁶ Pokořte se tedy pod mocnou Boží ruku, aby vás v patřičný čas povýšil. ⁷ Uvrhněte všechnu svou starost na něj, neboť on se stará o vás. ⁸ Buďte strážliví, bděte; neboť váš protivník ďábel chodí kolem jako řvoucí lev a hledá, koho by spolkl. ⁹ Vzepřete se mu [jakožto] silní ve víře a vězte, [že] tatáž utrpení se dějí vašim bratrům na [celém] světě. ¹⁰ A když maličko potrpíte, kéž vás Bůh veškeré milosti, jenž nás v Kristu Ježíši povolal do své věčné slávy, přivede k dokonalosti, upevní, posilní a ustanoví. ¹¹ Jemu [bud'] sláva a moc na věky věků. Amen. ¹² Prostřednictvím Silvana, jehož mám za věrného bratra, jsem vám krátce napsal, abych [vás] povzbudil a dosvědčil, [že] toto je pravá Boží milost a [že] v ní stojíte. ¹³ Pozdravuje vás spoluvyvolená [církev], která je v Babylónu, a Marek, můj syn. ¹⁴ Pozdravte se navzájem polibkem lásky. Pokoj vám všem, kdo jste v Kristu Ježíši. Amen.

2.list Petrův

¹ Šimon Petr, služebník a apoštol Ježíše Krista, těm, kteří s námi dosáhli stejně drahé víry skrze spravedlnost našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista: ² Kéž je vám v poznání Boha a Ježíše, našeho Pána, rozmnožena milost a pokoj, ³ [tak] jako nám jeho božská moc darovala všechno, co [patří] k životu a zbožnosti, skrze poznání Toho, který nás povolal [svou] slávou a ctností, ⁴ jejichž prostřednictvím nám byla darována veliká a drahá zaslíbení, abyste se díky nim stali účastníky božské přirozenosti, když jste unikli zkáze, která ve světě [panuje] skrze žádosti. ⁵ Právě proto tedy vynaložte všechno úsilí a připojte ke své víře ctnost, ke ctnosti poznání, ⁶ k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti vytrvalost, k vytrvalosti zbožnost, ⁷ k zbožnosti bratrskou náklonnost a k bratrské náklonnosti lásku. ⁸ Budou-li totiž tyto věci při vás a rozhojní se, způsobí, [že] díky poznání našeho Pána Ježíše Krista nebudete nečinní ani neplodní. ⁹ Kdo však tyto věci nemá, je slepý a krátkozraký, protože zapomněl na očistění svých starých hříchů. ¹⁰ Proto, bratři, se tím více snažte své povolání a vyvolení upevňovat, neboť když to budete dělat, rozhodně nikdy neselžete. ¹¹ Tak vám totiž bude v hojnosti udělen přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. ¹² Proto vám neopomeni tyto věci stále připomínat, ačkoli [je] znáte a jste ustanoveni v přítomné pravdě. ¹³ Považuji totiž za správné probouzet vás upomínáním, dokud jsem v tomto stánku, ¹⁴ neboť vím, že můj stan bude brzy složen, jak mi [to] také oznámil náš Pán Ježíš Kristus. ¹⁵ Vynasnažím se tedy, abyste si i po mém odchodu mohli tyto věci neustále připomínat. ¹⁶ Když jsme vám totiž oznámili moc a příchod našeho Pána Ježíše Krista, nenásledovali jsme smyšlené báje, ale [mluvili jsme jako] očití svědkové jeho velebnosti. ¹⁷ On přece přijal od Boha Otce čest a slávu, když k němu z velkolepé slávy zazněl takovýto hlas: "Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení." ¹⁸ A my, kdo jsme s ním byli na té svaté hoře, jsme ten hlas, který zazněl z nebe, slyšeli. ¹⁹ Máme také velmi pevně prorocké slovo a [vy] děláte dobře, že se ho držíte jako lampy zářící na temném místě, dokud se nerozbřeskné den a ve vašich srdcích nevzejde jitřenka. ²⁰ Vězte především to, že žádné proroctví Písma nespočívá v [něčím] vlastním výkladu. ²¹ Proroctví přece nikdy nepřišlo z lidské vůle, ale Boží svatí lidé mluvili, jak [byli] unášeni Duchem Svatým.

2

¹ Mezi lidem však bývali i falešní proroci, [tak] jako i mezi vámi budou falešní učitelé, kteří pokoutně zavedou zhoubné sekty. Budou zapírat dokonce i Panovníka, který je vykoupil, a [tak] na sebe přivádějí rychlou záhubu. ² Jejich zhoubné cesty budou následovat mnozí a cesta pravdy bude skrze ně vydávána potupě. ³ Budou s vámi lakomě kupčit vymyšlenými řečmi; jejich odsouzení již dávno nezahálí a jejich záhuba nespí. ⁴ Bůh přece neušetřil anděly, kteří zhřešili, ale svrhl [je] do nejhlubší propasti a vydal řetězům temnoty, aby byli strženi k soudu. ⁵ Neušetřil ani [ten] starý svět, ale [jako] jednoho z osmi zachoval Noéma, kazatele spravedlnosti, když uvedl potopu na svět bezbožných. ⁶ Města Sodomu a Gomoru obrátil v popel, když [je] odsoudil ke zkáze, aby dal výstrahu budoucím bezbožníkům, ⁷ a spravedlivého Lota ztrápeného nestydatým chováním těch zvrhlíků vysvobodil, ⁸ neboť když ten spravedlivý [muž] mezi nimi bydlel, trýznil den za dnem [svou] spravedlivou duši tím, co viděl a slyšel: [jejich] zločinnými skutky. ⁹ Pán [tedy] umí vysvobozovat zbožné z pokušení, nepravé pak trestat a zachovávat ke dni soudu, ¹⁰ a zvláště ty, kteří jdou za tělem v poskvňující žádosti, pohrdají vládou, [jsou] drzí, samolibí a neostýchají se tupit hodnostáře. ¹¹ Přitom [ani] andělé, kteří jsou větší v síle a moci, nevynášejí proti nim před Pánem potupný rozsudek. ¹² Tito se však jako nerozumná zvířata, z přirozenosti narozená k polapení a záhubě, rouhají tomu, co neznají. [Ti] zahynou svou vlastní zkažeností. ¹³ Ponesou odplatu nepravosti [jakožto ti,] kdo považují za rozkoš denní hýření. [Jsou to] poskvny a vady; když s vámi hodují, hýří ve svých klamech. ¹⁴ Oči mají plné cizoložstva a neschopné přestat hřešit, lákají nestálé duše, srdce mají vycvičené v lakomství. [Tito] synové prokletí ¹⁵ opustili přímou cestu a zabloudili, neboť následovali cestu Baláma, [syna]

Bosorova, který si zamiloval mzdu za nepravost. ¹⁶ (Za svůj přečin však dostal pokárání: němá oslice promluvila lidským hlasem a zabránila prorokovu bláznovství.) ¹⁷ Jsou to studny bez vody, mračna hnaná víchřicí, pro něž je na věčnost zachována černota tmy. ¹⁸ Když honosně řeční o marných věcech, lákají žádostmi těla a nestydatostmi ty, kdo právě utekli od těch, kteří žijí v bludu. ¹⁹ Slibují jim svobodu, sami jsou však otroky zkázy, neboť kým je kdo přemožen, tím je také zotročen. ²⁰ Jestliže se totiž ti, kdo skrze poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa, do nich znovu zapletou a jsou [jimi] přemoženi, jsou jejich poslední věci horší než první. ²¹ Bylo by pro ně lepší nepoznat cestu spravedlnosti, než se po [jejím] poznání odvrátit od svatého přikázání, jež jim bylo vydáno. ²² Stalo se jim však to, co [se říká] v tom pravdivém přísloví: “Pes se vrátil ke svým zvratkům” a vykoupaná svině k válení v bahně.

3

¹ Milovaní, toto [je] již druhý dopis, [který] vám píše. V nich skrze upomínání probouzím vaši upřímnou mysl, ² abyste pamatovali na slova předpověděná svatými proroky a na přikázání [vydaná] námi apoštoly Pána a Spasitele. ³ Vězte především to, že v posledních dnech přijdou posměvači chodící podle svých vlastních žádostí ⁴ a budou říkat: “Kde je ten slib o jeho příchodu? Co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, [jak to bylo] od počátku stvoření!” ⁵ Úmyslně totiž pomíjejí to, že nebesa byla [již] odedávna a země povstala Božím slovem z vody a skrze vodu; ⁶ a tou vodou byl tehdejší svět zatopen a zničen. ⁷ Ta nynější nebesa a země jsou pak tímtéž slovem zachována a střezena pro oheň, ke dni soudu a záhuby bezbožných lidí. ⁸ Tato jedna věc ať vám však není skryta, milovaní, že jeden den [je] u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den. ⁹ Pán neotálí s [naplněním svého] slibu, jak si někteří myslí, ale je k nám trpělivý, neboť nechce, aby někteří zahynuli, ale aby všichni došli k pokání. ¹⁰ Pánův den však přijde jako zloděj v noci. V ten [den] nebesa s hřmotem pomínou, živly se rozplynou žářem a země i [všechny] výtvary na ní budou spáleny. ¹¹ Když se tedy všechno [má] rozplynout, jací musíte být ve svatém chování a zbožnosti vy, ¹² kdo očekáváte a spěcháte k příchodu Božího dne, pro něž se nebesa rozplynou ohněm a živly roztaví žářem? ¹³ Podle jeho zaslíbení však očekáváme nová nebesa a novou zemi, v nichž přebývá spravedlnost. ¹⁴ Proto, milovaní, očekávejte tyto věci a snažte se, abyste jím byli shledáni v pokoji jako neposkvrnění a bezúhonní. ¹⁵ Trpělivost našeho Pána pak mějte za spásu, jak vám také podle moudrosti, jež mu byla dána, psal náš milovaný bratr Pavel, ¹⁶ jako [to činí] i ve všech [ostatních] epištolách, v nichž mluvím o těchto věcech. Jsou v nich některá nesnadno srozumitelná [místa], která nevědomí a nestálí [lidé] ke své vlastní záhubě překrucují, [tak] jako i ostatní Písma. ¹⁷ Ale vy, milovaní, protože [to] víte předem, chraňte se, abyste nebyli strženi bludem těch zvrhlíků a neodpadli od své stálosti. ¹⁸ Rozrůstajte se pak v milosti a poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, jemuž [bud] sláva nyní i na věčné časy. Amen.

1.list Janův

¹ Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme svýma očima viděli, co jsme spatřili a [čeho] se naše ruce dotýkaly: o Slovu života. ² Ten život byl zjeven a [my] jsme viděli a svědčíme a oznamujeme vám ten věčný život, který byl u Otce a byl nám zjeven. ³ Co jsme viděli a slyšeli, [to] vám oznamujeme, abyste i vy měli společenství s námi; a naše společenství [je] s Otcem i s jeho Synem Ježíšem Kristem. ⁴ A toto vám píšeme, aby vaše radost byla úplná. ⁵ To je pak to poselství, které jsme slyšeli od něho a oznamujeme vám, že Bůh je světlo a není v něm žádná tma. ⁶ Řekneme-li, že s ním máme společenství, a chodíme ve tmě, lžeme a nečiníme pravdu. ⁷ Chodíme-li však ve světle, jako on je ve světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše Krista, jeho Syna, nás očisťuje od veškerého hříchu. ⁸ Řekneme-li, že [žádný] hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda. ⁹ Jestliže [však] budeme své hříchy vyznávat, [Bůh] je věrný a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a očistil nás od veškeré nepravosti. ¹⁰ Řekneme-li, že jsme nehrěšili, děláme z něj lháře a jeho slovo v nás není.

2

¹ Synáckové moji, toto vám píši, abyste nezhřešili. A kdyby někdo zhřešil, máme u Otce přímluvce, Ježíše Krista, [toho] spravedlivého. ² A on je [oběť] slitování za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za celý svět. ³ A podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováme jeho přikázání. ⁴ Kdo říká: "Znám ho," a nezachovává jeho přikázání, je lhář a není v něm pravda. ⁵ Kdokoli však zachovává jeho slovo, v tom Boží láska opravdu došla k dokonalosti. Podle toho víme, že jsme v něm. ⁶ Kdo říká, že zůstává v něm, ten má také chodit tak, jak chodil on. ⁷ Bratři, nepíši vám nové přikázání, ale staré přikázání, které jste měli od počátku. To staré přikázání je to slovo, které jste slyšeli od počátku. ⁸ A píši vám zase nové přikázání, které je pravdivé v něm i ve vás; neboť tma pomíjí a to pravé světlo již svítí. ⁹ Kdo říká, že je ve světle, a nenávidí svého bratra, je až dosud v temnotě. ¹⁰ Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle a není v něm [žádné] pohoršení. ¹¹ Ale kdo svého bratra nenávidí, je v temnotě a v temnotě chodí a neví, kam jde, neboť jeho oči oslepila temnota. ¹² Píši vám, synáckové, že jsou vám odpuštěny hříchy pro jeho jméno. ¹³ Píši vám, otcové, že jste poznali toho, který [je] od počátku. Píši vám, mladíci, že jste zvítězili nad tím zlým. Píši vám, děti, že jste poznaly Otce. ¹⁴ Napsal jsem vám, otcové, že jste poznali toho, který [je] od počátku. Napsal jsem vám, mladíci, že jste silní a Boží slovo zůstává ve vás a zvítězili jste nad tím zlým. ¹⁵ Nemilujte svět ani ty věci, které [jsou] ve světě. Jestliže někdo miluje svět, Otcova láska v něm není. ¹⁶ Neboť všechno, co [je] ve světě - žádost těla, žádost očí a pýcha života - [to] není z Otce, ale ze světa. ¹⁷ A svět pomíjí, i jeho žádost, ale ten, kdo činí Boží vůli, trvá na věky. ¹⁸ Děti, je poslední hodina; a jak jste slyšeli, že přichází Antikrist, [tak] i nyní povstalo mnoho antikristů, z čehož poznáváme, že je poslední hodina. ¹⁹ Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby totiž byli z nás, zůstali by s námi, ale [vyšli z] nás, aby se ukázalo, že ne všichni jsou z nás. ²⁰ Vy však máte pomazání od Svatého a víte všechno. ²¹ Nenapsal jsem vám proto, že neznáte pravdu, ale protože ji znáte a protože žádná lež není z pravdy. ²² A kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? To je ten antikrist, který zapírá Otce i Syna. ²³ Nikdo, kdo zapírá Syna, nemá ani Otce. Kdo [však] vyznává Syna, [ten] má i Otce. ²⁴ Ať ve vás tedy zůstává to, co jste slyšeli od počátku. Jestliže ve vás zůstane to, co jste slyšeli od počátku, zůstanete i vy v Synu i v Otcu. ²⁵ A to je to zaslíbení, které nám on zaslíbil: ten věčný život. ²⁶ Tyto věci jsem vám napsal o těch, kteří vás svádějí. ²⁷ Ale ve vás zůstává to pomazání, které jste přijali od něho, a nepotřebujete, aby vás někdo učil, ale jak vás to pomazání učí o všech věcech (a je pravdivé a není lež) a jak vás naučilo, tak zůstávejte v něm. ²⁸ A nyní, synáckové, zůstávejte v něm, abychom až se ukáže, měli smělou důvěru a nebyli jím zahanbeni při jeho příchodu. ²⁹ Jestliže víte, že [on] je spravedlivý, vezte [také], že každý, kdo působí spravedlnost, je narozen z něho.

3

¹ Pohleďte, jakou lásku nám dal Otec: abychom byli nazváni Božími syny! Svět nás nezná proto, že nepoznal jeho. ² Milování, teď jsme Boží synové, ale ještě se neukázalo, co budeme. Víme však, že až se ukáže, budeme podobní jemu, neboť ho uvidíme tak, jak je. ³ A každý, kdo v něm má tuto naději, očisťuje se, jako je čistý on. ⁴ Každý, kdo páchá hřích, páchá i bezzákonost; a hřích je bezzákonost. ⁵ A víte, že on se ukázal, aby sňal naše hříchy, a [žádný] hřích v něm není. ⁶ A [tak] nikdo, kdo zůstává v něm, nehřeší, [ale] nikdo, kdo hřeší, ho neviděl ani ho nepoznal. ⁷ Synáčkové, ať vás nikdo nesvádí. Kdo působí spravedlnost, je spravedlivý, jako je spravedlivý on. ⁸ Kdo páchá hřích, je z ďábla, neboť ďábel od počátku hřeší. Na to je zjeven Boží Syn, aby zrušil skutky ďábla. ⁹ Nikdo, kdo se narodil z Boha, nepáchá hřích, neboť v něm zůstává jeho símě a nemůže hřešit, neboť je narozen z Boha. ¹⁰ Podle toho jsou zjevní synové Boží a synové ďábla. Nikdo, kdo nepůsobí spravedlnost a kdo nemiluje svého bratra, není z Boha. ¹¹ Neboť to je to poselství, které jste slyšeli od počátku, abychom milovali jedni druhé. ¹² Ne jako Kain, [který] byl z toho zlého a zavraždil svého bratra. A proč ho zavraždil? Protože jeho skutky byly zlé, kdežto [skutky] jeho bratra spravedlivé. ¹³ Nedivte se, moji bratři, jestliže vás svět nenávidí. ¹⁴ My víme, že jsme přešli ze smrti do života, neboť milujeme bratry. Kdo nemiluje bratra, zůstává ve smrti. ¹⁵ Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah; a víte, že žádný vrah nemá věčný život, který by v něm zůstal. ¹⁶ Podle toho jsme poznali lásku, že on za nás položil svůj život; i my [tedy] máme pokládat život za bratry. ¹⁷ Kdokoli však má jmění tohoto světa a vidí svého bratra, jak má nedostatek, a zavře před ním své srdce, jak v něm může zůstat Boží láska? ¹⁸ Synáčkové moji, nemilujme slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou. ¹⁹ A podle toho poznáváme, že jsme z pravdy, a ujistíme své srdce před jeho tváří. ²⁰ Kdyby [nás] totiž odsuzovalo naše srdce, Bůh je větší než naše srdce a ví všechno. ²¹ Milování, jestliže nás naše srdce neodsuzuje, máme k Bohu smělou důvěru. ²² A o cokoli prosíme, přijímáme od něho, neboť zachováváme jeho přikázání a děláme to, co [je] v jeho očích příjemné. ²³ A to je to jeho přikázání, abychom uvěřili jménu jeho Syna Ježíše Krista a milovali jedni druhé, jak nám dal přikázání. ²⁴ Kdo tedy zachovává jeho přikázání, zůstává v něm a on [také] v něm. A podle toho poznáváme, že zůstává v nás, [totiž] podle Ducha, kterého nám dal.

4

¹ Milování, nevěřte každému duchu, ale zkoušejte duchy, zda jsou z Boha, neboť do světa vyšlo mnoho falešných proroků. ² Podle tohoto poznávejte Božího Ducha: každý duch, který vyznává Ježíše Krista přišlého v těle, je z Boha. ³ Ale žádný duch, který nevyznává Ježíše Krista přišlého v těle, není z Boha a to je ten [duch] Antikrista, o kterém jste slyšeli, že přichází, a už teď je na světě. ⁴ Vy jste z Boha, synáčkové, a zvítězili jste nad nimi; neboť větší je Ten, který [je] ve vás, nežli ten, který [je] ve světě. ⁵ Oni jsou ze světa; proto mluví světsky a svět je poslouchá. ⁶ My jsme z Boha. Kdo zná Boha, poslouchá nás; kdo není z Boha, neposlouchá nás. Podle toho poznáváme ducha pravdy a ducha bludu. ⁷ Milování, milujme jedni druhé; neboť láska je z Boha a každý, kdo miluje, se narodil z Boha a zná Boha. ⁸ Kdo nemiluje, nepoznal Boha, neboť Bůh je láska. ⁹ V tom je zjevena Boží láska k nám, že svého Syna, toho jednorozeného, poslal Bůh na svět, abychom mohli žít skrze něho. ¹⁰ V tom je láska, ne že bychom my milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna, [oběť] slitování za naše hříchy. ¹¹ Milování, jestliže Bůh takto miloval nás, máme i my milovat jedni druhé. ¹² Boha nikdy nikdo nevidí, ale jestliže milujeme jedni druhé, Bůh v nás přebývá a jeho láska je v nás dovedena k dokonalosti. ¹³ Podle toho poznáváme, že zůstáváme v něm a on v nás, že nám dal ze svého Ducha. ¹⁴ A my jsme viděli a svědčíme, že Otec poslal Syna, Spasitele světa. ¹⁵ Kdokoli by vyznal, že Ježíš je Boží Syn, Bůh přebývá v něm a on v Bohu. ¹⁶ A my jsme poznali tu lásku, kterou má Bůh k nám, a uvěřili jsme jí. Bůh je láska, a kdo přebývá v lásce, přebývá v Bohu a Bůh v něm. ¹⁷ V tomto došla [Boží] láska s námi k dokonalosti: abychom měli smělou důvěru v soudný den, poněvadž jaký je on, [takoví] jsme i my na tomto světě. ¹⁸ V lásce není [žádný] strach, ale dokonalá láska vyhání strach ven, neboť strach má muka. Kdo se však bojí, nadošel k dokonalosti v lásce. ¹⁹ My milujeme jeho, neboť on [jako] první miloval nás. ²⁰ Řekne-li někdo: "Miluji Boha" a nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo totiž nemiluje

svého bratra, kterého viděl, jak může milovat Boha, kterého neviděl? ²¹ A toto přikázání máme od něho, aby ten, kdo miluje Boha, miloval i svého bratra.

5

¹ Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, se narodil z Boha; a každý, kdo miluje toho, který zplodil, miluje i toho, který je jím zplozen. ² Podle toho poznáváme, že milujeme Boží syny, když milujeme Boha a zachováváme jeho přikázání. ³ Neboť to je láska k Bohu, abychom zachovávali jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká. ⁴ Neboť všechno, co se narodilo z Boha, přemáhá svět. A to je to vítězství, které přemohlo svět: naše víra. ⁵ Kdo je ten, kdo přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? ⁶ Toto je ten, který přišel skrze vodu a krev, Ježíš Kristus; nejen skrze vodu, ale skrze vodu a krev. A Duch je ten, který vydává svědectví, protože Duch je pravda. ⁷ Neboť jsou tři, kteří vydávají svědectví na nebi: Otec, Slovo a Duch Svatý; a ti tři jsou jedno. ⁸ A jsou tři, kteří vydávají svědectví na zemi: Duch a voda a krev; a ti tři jsou zajedno. ⁹ Jestliže přijímáme svědectví lidí, Boží svědectví je větší. Neboť toto je Boží svědectví, které vydal o svém Synu. ¹⁰ Kdo věří v Božího Syna, má svědectví sám v sobě. Kdo Bohu nevěří, udělal z něj lháře; neboť neuvěřil tomu svědectví, které Bůh vydal o svém Synu. ¹¹ A to svědectví je toto: že Bůh nám dal věčný život a ten život je v jeho Synu. ¹² Kdo má Syna, má život, kdo nemá Syna Božího, nemá život. ¹³ Tyto věci píší vám věřícím ve jméno Božího Syna, abyste věděli, že máte věčný život, a abyste věřili ve jméno Božího Syna. ¹⁴ A toto je ta smělá důvěra, kterou máme k němu, že o cokoli bychom prosili podle jeho vůle, slyší nás. ¹⁵ A víme-li, že nás slyší, [když] o cokoli prosíme, víme, že prosby, které jsme mu předkládali, máme [naplněné]. ¹⁶ Kdyby někdo viděl svého bratra, jak hřeší hříchem, [který] není k smrti, [ať] se modlí a [Bůh] mu dá život, [totiž] těm, kdo nehřeší k smrti. Je hřích k smrti a neříkám, aby se modlil za ten. ¹⁷ Každá nepravost je hřích, ale je hřích, [který] není k smrti. ¹⁸ Víme, že každý, kdo se narodil z Boha, nehřeší; ale ten, kdo je narozen z Boha, zachovává sám sebe a ten zlý se ho nedotýká. ¹⁹ Víme, že [my] jsme z Boha, ale celý svět leží v tom zlém. ²⁰ A víme, že Boží Syn přišel a dal nám schopnost, abychom poznali toho pravého, a jsme v tom pravém, v jeho Synu Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život. ²¹ Synáčkové, vyvarujte se model! Amen.

2.list Janův

¹ Starší v Kristu vyvolené paní i jejím synům, které já miluji v pravdě, a nejen já, ale i všichni, kteří poznali pravdu, ² pro tu pravdu, která zůstává v nás a bude s námi na věky: ³ Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce i od Pána Ježíše Krista, Otcova Syna, bude s vámi v pravdě a lásce. ⁴ Velice jsem se zaradoval, že jsem našel [některé] z tvých synů, jak chodí v pravdě, jak jsme přijali přikázání od Otce. ⁵ A nyní tě prosím, paní, ne jako bych ti psal nové přikázání, ale to, které jsme měli od počátku, abychom milovali jedni druhé. ⁶ To je ta láska, abychom chodili podle jeho přikázání. A to přikázání je, abyste v ní chodili, jak jste slyšeli od počátku. ⁷ Do světa totiž vyšlo mnoho bludařů, kteří nevyznávají Ježíše Krista přišlého v těle. [Každý] takový je bludař a antikrist. ⁸ Dávejte na sebe pozor, abychom neztratili to, na čem jsme pracovali, ale abychom přijali plnou odplatu. ⁹ Nikdo, kdo odstupuje a nezůstává v Kristově učení, nemá Boha; kdo zůstává v Kristově učení, ten má Otce i Syna. ¹⁰ Přichází-li k vám někdo a nepřináší toto učení, nepřijímejte ho do domu, ani ho nezdavte. ¹¹ Kdo totiž takového zdraví, účastní se jeho zlých skutků. ¹² I když vám mám mnoho co psát, nechtěl jsem [se svěřit] papíru a inkoustu, ale mám naději, že k vám přijdu a budu [s vámi] mluvit tváří v tvář, aby naše radost byla úplná. ¹³ Pozdravuji tě synové tvé vyvolené sestry. Amen.

3.list Janův

¹ Starší milovanému Gaiovi, kterého já miluji v pravdě. ² Milovaný, především si přeji, abys ve všem prospíval a byl zdrav, tak jako prospívá tvá duše. ³ Velice jsem se totiž zaradoval, když přišli bratři a vydávali svědectví [o] tvé pravdě a [o tom,] jak chodíš v pravdě. ⁴ Nemám větší radost, než abych slyšel, že moji synové chodí v pravdě. ⁵ Milovaný, děláš věrně, cokoli činíš bratrům a hostům. ⁶ Ti vydali před církví svědectví [o] tvé lásce. Když je vypravíš na cestu, jak je důstojné Boha, učiníš dobře. ⁷ Vyšli totiž pro jeho jméno a od pohanů nic nedostávají. ⁸ My tedy máme takové přijímat, abychom byli spolupracovníci pravdy. ⁹ Napsal jsem [vašemu] sboru, ale Diotrefes, který stojí o prvenství mezi nimi, nás nepřijímá. ¹⁰ Proto jestliže přijdu, připomenu jeho skutky, které činí, když mluví zlá slova proti nám. A nemá dost na tom, ale sám bratry nepřijímá a těm, kteří by chtěli, brání a vylučuje [je] ze sboru. ¹¹ Milovaný, nenásleduj příklad zlého, ale dobrého. Kdo koná dobro, je z Boha; ale kdo koná zlo, Boha neviděl. ¹² Demetrius dostal svědectví ode všech, i od samotné pravdy; a i my [mu] vydáváme svědectví a víte, že naše svědectví je pravdivé. ¹³ Měl jsem ti mnoho co psát, ale nechci ti psát inkoustem a perem. ¹⁴ Mám však naději, že tě brzo uvidím a budeme [spolu] mluvit tvář v tvář. [(III John 1:15) Pokoj tobě. Pozdravuji tě přátelé. Pozdravuji [všechny] přátele jménem.]

List Judův

¹ Juda, služebník Ježíše Krista a bratr Jakubův, těm, kdo jsou povolání, posvěcení v Bohu Otci a zachování [pro] Krista Ježíše: ² Nechť se vám rozmnoží milosrdenství a pokoj i láska. ³ Milovaní, ačkoli jsem vynakládal všechnu snahu, abych vám psal o našem společném spasení, musel jsem vám napsat napomenutí, abyste statečně bojovali o víru, která byla jednou [provždy] dána svatým. ⁴ Vloudili se totiž někteří bezbožní lidé, dávno předem poznamenaní k tomuto odsouzení, kteří milost našeho Boha zaměňují za nestydatost a zapírají toho jediného Panovníka, našeho Boha a Pána Ježíše Krista. ⁵ Chci vám však připomenout, ačkoli to [již] jednou víte, že když Pán vysvobodil [svůj] lid z egyptské země, potom ty, kteří byli nevěřící, zahubil. ⁶ A ty anděly, kteří nezachovali svou prvotnost, ale opustili svůj příbytek, uchoval k soudu [toho] velikého dne ve věčných poutech pod temnotou. ⁷ Jako [i] Sodoma a Gomora a okolní města, která se oddala smilstvu podobným způsobem [jako] tito a odešla za jiným tělem, jsou vystavena za příklad, když nesou trest věčného ohně, ⁸ tak podobně i tito [jako] pohroužení do snu poskvřňují tělo, odmítají vlády a tupí hodnostáře. ⁹ Avšak [ani] archanděl Michael, když měl spor s ďáblem a přel se [s ním] o Mojžíšovo tělo, neodvážil se vynést potupný rozsudek, ale řekl: "Ztrestej tě Páni!" ¹⁰ Tito se však rouhají tomu, co neznají, a kazí se tím, co znají přirozeně jako nerozumná zvířata. ¹¹ Běda jim, neboť se vydali Kainovou cestou a propadli svodu Balámovy mzdy a zahynuli odporováním Chóreho. ¹² Ti jsou poskvrnami na vašich hodech lásky. Když s vámi hodují, bezostyšně pasou sami sebe; [jsou to] mračna bez vody unášená větry, podzimní stromy bez ovoce dvakrát zemřelé a vykořeněné, ¹³ divoké mořské vlny vypěňující své vlastní hanebnosti, bludné hvězdy, jimž je na věčnost zachována černota tmy. ¹⁴ A o nich také prorokoval sedmý od Adama, Enoch, když řekl: "Hle, Pán přichází s desetitisíci svých svatých, ¹⁵ aby vykonal soud nade všemi [lidmi] a usvědčil všechny, kteří mezi nimi [byli] bezbožní, za všechny skutky jejich bezbožnosti, které bezbožně napáchali, i za všechny hrubosti, které proti němu vyslovili bezbožní hříšníci." ¹⁶ To jsou [ti], kteří reptají, stěžují si, chodí podle svých žádostí, jejichž ústa mluví honosně a [kteří] pochlebují lidem pro [svůj] užitek. ¹⁷ Ale vy, milovaní, pamatujte na slova předpověděná apoštoly našeho Pána Ježíše Krista. ¹⁸ Řekli vám přece, že v posledním čase budou posměvači chodící podle svých bezbožných žádostí. ¹⁹ To jsou ti, kteří se sami oddělují, tělesní [lidé], kteří nemají Ducha. ²⁰ Ale vy, milovaní, se budujte na té své nejsvětější víře, modlete se v Duchu Svatém ²¹ a zachovávejte se v Boží lásce, zatímco očekáváte milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista k věčnému životu. ²² Mějte pak rozeznání a nad některými se slitovávajte. ²³ Ale jiné zachraňujte v bázni, vytrhnuje [je] z ohně a nenávidíce i tu skrze tělo poskvrněnou košili. ²⁴ Avšak tomu, který je schopen zachovat vás bez pádu a postavit [vás] bez úhony v přítomnosti své slávy s veselím, ²⁵ jedinému moudrému Bohu, našemu Spasiteli, [jemu buď] sláva a velebnost, vláda i moc, nyní i po všechny věky. Amen.

Zjevení Janovo

¹ Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby ukázal svým služebníkům, co se musí brzy stát. A [on je] skrze svého anděla poslal a ukázal svému služebníkovi Janovi, ² který dosvědčil Boží slovo a svědectví Ježíše Krista a všechno, co viděl. ³ Blaze tomu, kdo čte, i těm, kteří slyší slova tohoto proroctví a zachovávají to, co [je] v něm napsáno; neboť čas [je] blízko. ⁴ Jan sedmi sborům, které [jsou] v Asii: Milost vám a pokoj od Toho, který je a který byl a který přichází, a od sedmi duchů, kteří jsou před jeho trůnem, ⁵ a od Ježíše Krista, jenž [je] věrný svědek, ten Prvorozený z mrtvých a vládce králů země. Tomu, který si nás zamiloval a omyl nás od našich hříchů svou krví ⁶ a učinil nás králi a kněžími svému Bohu a Otcí - jemu [bud'] sláva a moc na věky věků. Amen. ⁷ Hle, přichází s oblaky a spatří ho každé oko, i ti, kdo ho probodli, a budou nad ním kvílet všechny národy země; jistě, amen. ⁸ "Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec," praví Pán, který je a který byl a který přichází, ten Všemohoucí. ⁹ Já Jan, váš bratr i spoluúčastník v soužení, v království a [v] trpělivosti Ježíše Krista, jsem byl pro Boží slovo a pro svědectví Ježíše Krista na ostrově zvaném Patmos. ¹⁰ A v den Páně jsem byl ve [vytržení] Duchu a uslyšel jsem za sebou mocný hlas, jako [zvuk] polnice, ¹¹ jak říká: "Já jsem Alfa i Omega, Ten první i poslední. Co vidíš, napiš do knihy a pošli sedmi sborům, které [jsou] v Asii: do Efezu, do Smyrny, do Pergamonu, do Thyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodikeje." ¹² Obrátil jsem se tedy, abych viděl ten hlas, který se mnou mluvil; a když jsem se obrátil, spatřil jsem sedm zlatých svíců ¹³ a uprostřed těch sedmi svíců jakoby Syna člověka, oděného dlouhým rouchem a přepásaného na prsou zlatým pásem. ¹⁴ Jeho hlava a vlasy [byly] bílé jako bílá vlna, jako sníh a jeho oči jako plamen ohně. ¹⁵ Jeho nohy [byly] podobné bronzu rozžhavenému v peci a jeho hlas jako zvuk mnohých vod. ¹⁶ V pravé ruce měl sedm hvězd a z jeho úst vycházel ostrý dvojsečný meč; jeho tvář [byla] jako slunce, [když] září ve své síle. ¹⁷ Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý. Ale [on] na mě položil svou pravou ruku a řekl mi: "Neboj se. Já jsem Ten první i poslední, ¹⁸ ten Živý. Byl jsem mrtvý, a hle, jsem živý na věky věků. Amen. A mám klíče pekla i smrti. ¹⁹ Zapiš věci, které jsi viděl, a ty, které jsou i které se mají dít potom. ²⁰ [Toto je] tajemství těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, a těch sedmi zlatých svíců: těch sedm hvězd jsou andělé sedmi sborů a sedm svíců, které jsi viděl, je sedm sborů."

2

¹ "Andělu církve v Efezu napiš: Toto praví Ten, který drží ve své pravici těch sedm hvězd, který se prochází uprostřed těch sedmi zlatých svíců: ² Znáš tvé skutky a tvou práci, i tvou vytrvalost, a [vím,] že nemůžeš snést zlé [lidi]; a vyzkoušel jsi ty, kteří si říkají apoštolové, ale nejsou, a shledal jsi, [že] jsou lháři. ³ Vydřel jsi, jsi vytrvalý a pro mé jméno jsi pracoval a nezemdlel. ⁴ Ale mám proti tobě, že jsi opustil tu svou první lásku. ⁵ Proto si vzpomeň, odkud jsi spadl a čiň pokání a první skutky. Jinak k tobě brzy přijdu a pohnu tvým svícem z jeho místa, nebudeš-li činit pokání. ⁶ Ale máš to, že nenávidíš skutky nikolaitů, které nenávidím i já. ⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: tomu, kdo vítězí, dám jíst ze stromu života, který je uprostřed Božího ráje." ⁸ "A andělu církve ve Smyrně napiš: Toto praví Ten první i poslední, který byl mrtvý a ožil: ⁹ Znáš tvé skutky, i soužení a chudobu (ale jsi bohatý), i rouhání těch, kteří si říkají Židé, a nejsou, ale [jsou] shromáždění Satanovo. ¹⁰ Nic se neboj toho, co máš vytrpět. Hle, ďábel uvrhne [některé] z vás do vězení, abyste byli vyzkoušeni, a budete mít soužení po deset dní. Buď věrný až do smrti a dám ti korunu života. ¹¹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: kdo vítězí, tomu druhá smrt neublíží." ¹² "A andělu církve v Pergamonu napiš: Toto praví Ten, který má ten ostrý dvojsečný meč: ¹³ Znáš tvé skutky i [to, že] bydlíš [tam,] kde [je] Satanův trůn, a [že] se držíš mého jména a nezapřel jsi mou víru ani v těch dnech, kdy byl Antipas, můj věrný svědek, zabit u vás, kde bydlí Satan. ¹⁴ Ale mám proti tobě [to] málo, že tam máš ty, kteří drží učení Balámovy, který učil Baláka klást pohoršení před syny Izraele, aby jedli to, co je obětované modlám a smilnili. ¹⁵ Tak i ty máš [lidi,] kteří drží učení nikolaitů, což nenávidím. ¹⁶ Čiň pokání. Jinak k tobě brzy přijdu a budu s nimi bojovat mečem svých úst. ¹⁷ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: tomu, kdo

vítězí, dám jíst tu skrytou manu a dám mu bílý kamének a na tom kaménku napsané nové jméno, které nezná nikdo než ten, kdo [je] přijímá.”¹⁸ “A andělu církve v Thyatirech napiš: Toto praví Syn Boží, který má oči jako plamen ohně a jehož nohy [jsou] podobné bronzu: ¹⁹ Znáš tvé skutky, lásku, službu, věrnost i tvou vytrvalost. A tvých posledních skutků [je] více nežli prvních. ²⁰ Ale mám proti tobě [to] málo, že necháváš ženu Jezabel, která si říká prorokyně, aby učila a sváděla mé služebníky, aby smilnili a jedli to, co je obětované modlám. ²¹ A dal jsem jí čas, aby činila pokání ze svého smilstva, ale [ona] pokání nečinila. ²² Hle, já ji uvrhnu na lůžko a ty, kteří s ní cizoloží, do velikého souzení, nebudou-li činit pokání ze svých skutků; ²³ a její syny zahubím smrtí. A všechny církve poznají, že já jsem Ten, který zkoumá mysl i srdce, a odplatím vám každému podle vašich skutků. ²⁴ Ale vám i ostatním Thyatirským, kteří nemají toto učení a kteří, jak říkají, nepoznali hlubokosti Satanovy, pravím: Nevložím na vás jiné břemeno. ²⁵ Toho, co máte, se však držte, dokud nepřijdu. ²⁶ Kdo vítězí a zachovává mé skutky až do konce, tomu dám moc nad národy. ²⁷ A bude je pást železným prutem a budou rozbíjeny jako hliněné nádoby – jak jsem [to] i já přijal od svého Otce – ²⁸ a dám mu jitrň hvězdu. ²⁹ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.”

3

¹ “A andělu církve v Sardách napiš: Toto praví Ten, který má sedm duchů Božích a těch sedm hvězd: Znáš tvé skutky, že máš jméno, že jsi živý, ale jsi mrtvý. ² Buď bdělý a posilni umírající zbytek; neboť jsem před Bohem nenalezl tvé skutky naplněné. ³ Pamatuji tedy, jak jsi přijal a slyšel [mé slovo]; zachovávej [je] a čiň pokání. Pokud však nebuděš bdít, přijdu na tebe jako zloděj a nebuděš vědět, ve kterou hodinu na tebe přijdu. ⁴ Ale máš v Sardách několik osob, které neposkvrnily svá roucha; a [ti] se budou se mnou procházet v bílém [rouchu], neboť jsou [toho] hodni. ⁵ Kdo vítězí, bude se oblékat bílým rouchem; a jeho jméno nikdy nevymažu z knihy života, ale vyznám jeho jméno před tváří svého Otce i před jeho anděly. ⁶ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.” ⁷ “A andělu církve ve Filadelfii piš: Toto říká ten Svatý a Pravý, který má klíč Davidův, který otvírá, a nikdo nezavře a zavírá, a nikdo neotevře: ⁸ Znáš tvé skutky. Hle, postavil jsem před tebou otevřené dveře a nikdo je nemůže zavřít. Neboť máš [sice] malou moc, ale zachoval jsi mé slovo a nezapřel jsi mé jméno. ⁹ Hle, dávám [ti] ze shromáždění Satanova ty, kteří si říkají Židé, a nejsou, ale lžou. Hle, způsobím, že přijdou a pokloní se u tvých nohou a poznají, že jsem si tě zamiloval. ¹⁰ Protože jsi zachoval slovo mé trpělivosti, i já tě zachovám od hodiny zkoušky, která má přijít na celý svět, aby byli vyzkoušeni ti, kdo bydlí na zemi. ¹¹ Hle, přijdu rychle. Drž se [toho], co máš, aby nikdo nevzal tvou korunu. ¹² Kdo vítězí, toho učiním sloupem v chrámu svého Boha a nevyjde již nikdy ven. A napíši na něj jméno svého Boha a jméno města svého Boha, Nového Jeruzaléma sestupujícího z nebe od mého Boha, i své nové jméno. ¹³ Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.” ¹⁴ “A andělu církve v Laodikeji napiš: Toto praví Amen, ten věrný a pravý svědek, prvopočátek Božího stvoření: ¹⁵ Znáš tvé skutky, že nejsi studený ani horký. Kéž bys byl studený nebo horký! ¹⁶ A tak, že jsi vlažný a ani studený ani horký, vyvrhnu tě ze svých úst. ¹⁷ Říkáš totiž: Jsem bohatý, zbohatl jsem a nic nepotřebuji; a nevíš, že jsi ubohý a politováníhodný, chudý, slepý a nahý. ¹⁸ Radím ti, aby sis ode mne koupil zlato přetavené v ohni, abys byl bohatý, a bílé roucha, abys byl oblečen a neukazovala se hanba tvé nahoty; a své oči pomaz mastí, abys viděl. ¹⁹ Já všechny, které miluji, kárám a vychovávám. Rozhorlí se tedy a čiň pokání. ²⁰ Hle, stojím u dveří a tluču. Kdokoli by uslyšel můj hlas a otevřel dveře, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou. ²¹ Kdo vítězí, tomu dám sedět se mnou na mém trůnu, jako jsem i já vítězil a sedím se svým Otcem na jeho trůnu. ²² Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.”

4

¹ Potom jsem viděl, a hle, v nebi [byly] otevřené dveře. A ten první hlas, který jsem slyšel, jak se mnou mluví, [zněl] jako polnice a říkal: “Vystup sem a ukážu ti, co se musí stát potom.” ² A hned jsem byl ve [vytržení] Ducha: a hle, v nebi stál trůn a na tom trůnu [někdo] seděl. ³ Ten, který seděl [na trůnu], byl na pohled podobný kameni jaspisu a karneolu; a kolem trůnu [byla] duha, na pohled podobná smaragdu. ⁴ Okolo

toho trůnu [bylo] čtyřiaadvacet trůnů a na těch trůnech jsem viděl sedět čtyřiaadvacet starců, oblečených do bílých rouch; a na hlavách měli zlaté koruny. ⁵ A z toho trůnu vycházelo blýskání a hromobití a hlasy. A před trůnem hořelo sedm ohnivých pochodní, což je sedm duchů Božích. ⁶ Před trůnem [bylo] také skleněné moře podobné křišťálu a uprostřed trůnu a kolem trůnu čtyři bytosti plné očí zepředu i zezadu. ⁷ A ta první bytost [byla] podobná lvu, druhá bytost podobná teleti, třetí bytost měla tvář jako člověk a čtvrtá bytost se podobala letícímu orlu. ⁸ A [ty] čtyři bytosti měly každá po šesti křídlech dokola a uvnitř [měly] plno očí; a bez přestání, dnem i nocí, říkaly: "Svatý, svatý, svatý, Pán Bůh Všemohoucí, Ten, který byl a který je a který přichází." ⁹ A kdykoli ty bytosti vzdají slávu, čest a díky Sedícímu na trůnu, Živému na věky věků, ¹⁰ padne těch čtyřiaadvacet starců před obličejem Sedícího na trůnu a klaní se Živému na věky věků a hodí své koruny před trůn se slovy: ¹¹ "Jsi hoden, Pane, přijmout slávu a čest i moc; neboť ty jsi stvořil všechny věci a pro tvou vůli jsou a byly stvořeny."

5

¹ A na pravici Sedícího na trůnu jsem viděl knihu popsanou zevnitř i zvenčí, zapečetěnou sedmi pečeti. ² A viděl jsem silného anděla, jak volá mocným hlasem: "Kdo je hoden otevřít tu knihu a rozlomit její pečeti?" ³ A nikdo na nebi, na zemi ani pod zemí nemohl tu knihu otevřít ani do ní nahlédnout. ⁴ A tak jsem velmi plakal, protože se nenašel nikdo, [kdo by byl] hoden otevřít a číst tu knihu nebo do ní nahlédnout. ⁵ Jeden z těch starců mi však řekl: "Neplač. Hle, zvítězil lev z pokolení Judova, kořen Davidův, aby tu knihu otevřel a rozlomil jejích sedm pečeti." ⁶ A hle, spatřil jsem, jak uprostřed trůnu a těch čtyř bytostí a uprostřed těch starců stojí Beránek jako zabítý a má sedm rohů a sedm očí, což je sedm duchů Božích poslaných na celou zem. ⁷ A přišel a vzal tu knihu z pravice Sedícího na trůnu. ⁸ A jakmile vzal tu knihu, padly ty čtyři bytosti a těch čtyřiaadvacet starců před Beránkem a každý měl loutnu a zlaté misky plné kadidel, což jsou modlitby svatých. ⁹ A zpívali novou píseň: "Jsi hoden vzít tu knihu a otevřít její pečeti; neboť jsi byl zabit a vykoupil jsi nás Bohu svou krví z každého pokolení a jazyka, lidu i národa. ¹⁰ A učinil jsi nás králi a kněžskými našemu Bohu a budeme kralovat nad zemí." ¹¹ A viděl jsem a slyšel hlas mnoha andělů okolo toho trůnu, těch bytostí a těch starců; a jejich počet byl desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců ¹² a volali mocným hlasem: "Hoden je ten zabítý Beránek přijmout moc a bohatství, moudrost a sílu, čest a slávu i chválu." ¹³ Také všechno stvoření, které je na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co [je] v nich, jsem slyšel říkat: "Sedícímu na trůnu a Beránkovi chvála a čest, sláva i vláda na věky věků!" ¹⁴ A ty čtyři bytosti řekly: "Amen!" A těch čtyřiaadvacet starců padlo a klanělo se Živému na věky věků.

6

¹ Dále jsem viděl, jak Beránek otevřel první z těch pečeti, a slyšel jsem jednu z těch čtyř bytostí, jak řekla hromovým hlasem: "Pojď a dívej se." ² A hle, spatřil jsem bílého koně a ten, který na něm seděl, měl luk. Byla mu dána koruna a [on] vyjel ve vítězství, a aby zvítězil. ³ A když otevřel druhou pečeť, slyšel jsem druhou bytost říci: "Pojď a dívej se." ⁴ A vyšel jiný kůň, ohnivě rudý. A tomu, kdo na něm seděl, bylo dáno, aby odňal mír ze země a aby se navzájem vraždili; a byl mu dán veliký meč. ⁵ A když otevřel třetí pečeť, slyšel jsem třetí bytost říci: "Pojď a dívej se." A hle, spatřil jsem černého koně a ten, který na něm seděl, měl v ruce váhy. ⁶ A zprostředka těch čtyř bytostí jsem uslyšel hlas, jak říká: "Mírka pšenice za denár a tři mírky ječmene za denár, avšak oleji a vínu neškodí!" ⁷ A když otevřel čtvrtou pečeť, slyšel jsem hlas čtvrté bytosti říci: "Pojď a dívej se." ⁸ A hle, spatřil jsem koně mrtvolně bledého a jméno toho, který na něm seděl, [bylo] Smrt a za ním šlo Peklo. A byla jim dána moc nad čtvrtinou země, aby zabíjeli mečem, hladem, morem a šelmami země. ⁹ A když otevřel pátou pečeť, viděl jsem pod oltářem duše zavražděných pro Boží slovo a pro svědectví, jehož se drželi. ¹⁰ A hlasitě volali: "Jak dlouho [ještě], Hospodine, [ty] svatý a pravý, nebudeš soudit a trestat obyvatele země za naši krev?" ¹¹ Každému [z nich] tedy bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, ať odpocívají ještě krátký čas, dokud se nenaplní také [počet] jejich spoluslužebníků a jejich bratrů, kteří mají být zabíjeni jako oni. ¹² A když otevřel šestou pečeť, hle, spatřil jsem,

[jak] nastalo veliké zemětřesení. Slunce zčernalo jako žíněný pytel, měsíc byl [celý] jako krev ¹³ a nebeské hvězdy padaly na zem, jako [když] fíkovník zmlítaný velkým větrem shazuje své pozdní fíky. ¹⁴ A nebe bylo odstraněno, jako když se zavírá kniha, a všechny hory i ostrovy se pohnuly ze svého místa. ¹⁵ A králové země a velmoži, boháčů, vojevůdců i mocní a každý otrok i každý svobodný se ukryli do jeskyní a do horských skal. ¹⁶ A říkali horám a skalám: “Padněte na nás a ukryjte nás před tváří Toho, který sedí na trůnu, a před hněvem toho Beránka! ¹⁷ Neboť přišel ten veliký den jeho hněvu, a kdo může obstát?”

7

¹ Potom jsem uviděl čtyři anděly, kteří stáli ve čtyřech koutech země a drželi čtyři zemské větry, aby vítr nevál na zem ani na moře ani na žádný strom. ² Spatřil jsem také jiného anděla, který vystupoval od východu slunce a měl pečeti dlo živého Boha. [Ten] zavolal mocným hlasem na ty čtyři anděly, jimž bylo dáno, aby škodili zemi a moři: ³ “Neškodte zemi ani moři ani stromům, dokud neoznačíme služebníky našeho Boha na jejich čelech!” ⁴ A slyšel jsem počet označených: sto čtyřicet čtyři tisíce jich [bylo] označeno ze všech pokolení synů Izraele: ⁵ z pokolení Juda dvanáct tisíc označených, z pokolení Rúben dvanáct tisíc označených, z pokolení Gád dvanáct tisíc označených, ⁶ z pokolení Ašer dvanáct tisíc označených, z pokolení Neftalí dvanáct tisíc označených, z pokolení Manases dvanáct tisíc označených, ⁷ z pokolení Šimeón dvanáct tisíc označených, z pokolení Lévi dvanáct tisíc označených, z pokolení Isachar dvanáct tisíc označených, ⁸ z pokolení Zabulón dvanáct tisíc označených, z pokolení Josef dvanáct tisíc označených, z pokolení Benjamín dvanáct tisíc označených. ⁹ A hle, potom jsem spatřil veliký zástup, který by nikdo nemohl sečíst, ze všech národů a pokolení a lidí i jazyků, jak stojí před trůnem a před obličejem Beránka, oblečení do bílých rouch, a v rukou [měli] palmové [ratolesti]. ¹⁰ A hlasitě volali: “Spasení náleží našemu Bohu sedícímu na trůnu a Beránkovi!” ¹¹ A všichni andělé stáli okolo trůnu, starců i těch čtyř bytostí a padli před trůnem na tváře a klaněli se Bohu ¹² se slovy: “Amen! Chvála a sláva, moudrost a díkůčinění, čest a moc i síla našemu Bohu na věky věků! Amen.” ¹³ Jeden z těch starců pak promluvil a řekl mi: “Kdo jsou ti oblečení do bílých rouch a odkud přišli?” ¹⁴ Řekl jsem mu: “Pane, ty víš.” A [on] mi řekl: “To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení. Vyprali svá roucha a vybělili je v krvi Beránka, ¹⁵ a proto jsou před Božím trůnem a slouží mu dnem i nocí v jeho chrámu; a Ten, který sedí na trůnu, bude přebývat mezi nimi. ¹⁶ Nebudou již nikdy hladovět ani žíznit a nebude je pálit slunce ani žádné horko, ¹⁷ protože je bude pást Beránek, který [je] uprostřed trůnu, a povede je k pramenům vod života. A Bůh setře z jejich očí každou slzu.”

8

¹ Když pak otevřel sedmou pečeti, nastalo v nebi ticho asi na půl hodiny. ² A viděl jsem těch sedm andělů, kteří stojí před Boží tváří; a bylo jim dáno sedm polnic. ³ Pak přišel jiný anděl se zlatou kadidelnicí a postavil se k oltáři. Bylo mu dáno množství kadidla, aby [je] s modlitbami všech svatých položil na zlatý oltář, který [je] před trůnem. ⁴ A dým kadidla s modlitbami svatých vystoupil z andělovy ruky před Boží tvář. ⁵ Anděl pak vzal tu kadidelnici, naplnil ji ohněm z oltáře a shodil [ji] na zem. Tehdy nastaly hlasy, hromobítí, blýskání a zemětřesení, ⁶ a těch sedm andělů, kteří měli sedm polnic, se připravilo, aby troubili. ⁷ Když zatroubil první anděl, nastalo krupobítí a oheň smíšený s krví a bylo [to] svrženo na zem. Shořela třetina stromů a všechna zelená tráva byla spálena. ⁸ Když zatroubil druhý anděl, jako by byla do moře vržena veliká ohnivá planoucí hora. Třetina moře se obrátila v krev ⁹ a v tom moři zemřela třetina stvoření majících duši a třetina lodí byla zničena. ¹⁰ Když zatroubil třetí anděl, spadla z nebe veliká hvězda hořící jako pochodně a padla na třetinu řek a na prameny vod. ¹¹ Jméno té hvězdy je Pelyněk. A třetina vod se obrátila v pelyněk a mnoho lidí kvůli těm vodám zemřelo, neboť zhořkly. ¹² Když zatroubil čtvrtý anděl, byla zasažena třetina slunce, třetina měsíce a třetina hvězd, aby se jich třetina zatměla a třetina dne neměla světlo a podobně [i] noc. ¹³ A viděl jsem a slyšel jednoho anděla, jak letí prostředkem nebe a volá mocným hlasem: “Běda, běda, běda těm, kteří bydlí na zemi, pro zbývající hlasy polnic těch tří andělů, kteří mají troubit!”

9

¹ Když zatroubil pátý anděl, uviděl jsem hvězdu spadlou z nebe na zem. Byl jí dán klíč od bezedné propasti, ² a když tu bezednou propast otevřela, vystoupil z propasti dým jako dým [z] veliké pece a dýmem té propasti se zatmělo slunce i ovzduší. ³ Z toho dýmu pak vyšly na zem kobylky, jimž byla dána moc - moc, jakou mají pozemští štíři. ⁴ Bylo jim řečeno, aby neškodily travě na zemi ani žádné zeleni ani žádnému stromu, jenom lidem, kteří nemají na čele Boží znamení. ⁵ A bylo jim dáno, ne aby je zabíjely, ale aby [je] trýznily po pět měsíců. A jejich trýznění [bylo] jako trýznění od štíra, když bodne člověka. ⁶ (V těch dnech budou lidé hledat smrt, ale nenaleznou ji; budou toužit umřít, ale smrt od nich uteče.) ⁷ Vzhledem byly ty kobylky podobné koním připraveným k boji. Na jejich hlavách [byly] jakoby koruny podobné zlatu a jejich tváře [byly] jako tváře lidí. ⁸ Měly vlasy jako vlasy žen a jejich zuby byly jako lví. ⁹ Také měly pancíře jako pancíře ze železa a zvuk jejich křídel [byl] jako zvuk vozů, když množství koní běží do boje. ¹⁰ Ocasy měly jako štíři a v těch ocasech byly ostny. A v jejich moci [bylo] ubližovat lidem po pět měsíců. ¹¹ A měly nad sebou krále, anděla propasti, který se hebrejsky jmenuje Abaddon a v řečtině má jméno Apollyon. ¹² První "běda" pominulo; hle, potom přichází ještě dvojce [další] "běda": ¹³ Když zatroubil šestý anděl, uslyšel jsem jakýsi hlas ze čtyř rohů zlatého oltáře, který [je] před Boží tváří, ¹⁴ jak řekl šestému andělu, který měl polnici: "Rozvaž ty čtyři anděly, kteří jsou svázáni u veliké řeky Eufrat!" ¹⁵ A [tak] byli rozvázáni ti čtyři andělé, připraveni na hodinu, den, měsíc a rok, aby pobili třetinu lidí. ¹⁶ Počet jezdců [jejich] vojska [byl] dvě stě miliónů - zaslechl jsem totiž jejich počet. ¹⁷ A tak jsem ve vidění spatřil koně a ty, kteří na nich seděli. Měli ohnivé [rudé], hyacintově [modré] a sírově [žluté] pancíře. Hlavy těch koní [byly] jako hlavy lvů a z jejich tlam vycházel oheň, dým a síra. ¹⁸ Těmito třemi [ranami], ohněm, dýmem a sírou, které vycházely z jejich tlam, byla pobita třetina lidí. ¹⁹ Neboť jejich moc je v jejich tlamách a ocasech. Jejich ocasy [jsou] totiž podobné hadům s hlavami, jimiž škodí. ²⁰ Ostatní lidé, kteří nebyli zabiti těmito ranami, však nečinili pokání ze skutků svých rukou, aby se přestali klanět démonům a modlám [ze] zlata, stříbra, mědi, [z] kamene i [ze] dřeva, které nemohou vidět ani slyšet ani chodit. ²¹ Nečinili také pokání ze svých vražd ani ze svého čarodějnictví, ze svého smilstva, ani ze svých krádeží.

10

¹ Uviděl jsem také jiného silného anděla, jak sestupuje z nebe, oblečen oblakem. Na hlavě [měl] duhu, jeho tvář [byla] jako slunce a jeho nohy jako ohnivé sloupky. ² V ruce měl otevřenou knížku a postavil se pravou nohou na moře a levou na zem. ³ Vykřikl mocným hlasem, jako když řve lev, a poté, co vykřikl, promluvalo svými hlasy sedm hromů. ⁴ A když těch sedm hromů promluvalo svými hlasy, chtěl jsem psát. Ale uslyšel jsem hlas z nebe, který mi říkal: "Zapečet [to], co řeklo těch sedm hromů, a nepiš to." ⁵ Tehdy ten anděl, kterého jsem viděl stát na moři a na zemi, pozvedl svou ruku k nebi ⁶ a přísahal při Živém na věky věků, který stvořil nebe i to, co [je] v něm, zemi i to, co [je] na ní, a moře i to, co [je] v něm, že už nebude [více] času, ⁷ ale [že] ve dnech hlasu sedmého anděla, až bude troubit, bude dokonáno Boží tajemství, jak [to] oznámil svým služebníkům prorokům. ⁸ A ten hlas, který jsem uslyšel z nebe, se mnou znovu mluvil a řekl: "Jdi, vezmi z ruky anděla stojícího na moři a na zemi tu otevřenou knížku." ⁹ Šel jsem tedy k tomu andělu a řekl jsem mu: "Dej mi tu knížku." A [on] mi řekl: "Vezmi ji a sněz; způsobí ti hořkost v břiše, ale ve tvých ústech bude sladká jako med." ¹⁰ Vzal jsem tedy z andělovy ruky tu knížku a snědl jsem ji. A byla v mých ústech sladká jako med, ale když jsem ji snědl, měl jsem hořko v břiše. ¹¹ Pak mi řekl: "Musíš znovu prorokovat mnoha lidem, národům, jazykům i králům."

11

¹ A byla mi dána třtina podobná [měřicí] holi a postavil se [tu] anděl se slovy: "Vstaň a změř Boží chrám i oltář i ty, kteří se v něm klanějí. ² Nádvoří, které [je] venku [před] chrámem, však vynech a neměř ho, neboť bylo dáno pohanům a [ti] budou šlapat [po] svatém městě čtyřicet dva měsíce. ³ Ale dám [moc] dvěma svým svědkům, kteří budou prorokovat tisíc dvě stě šedesát dní, oblečení pytlouinou." ⁴ Ti jsou ty dvě olivy a dva

svícny stojící před tváří Boha [vší] země. ⁵ A kdyby jim chtěl někdo ublížit, vyjde z jejich úst oheň a pohltí jejich nepřátele. Kdyby jim tedy chtěl někdo ublížit, musí být takto zabít. ⁶ Ti [dva] mají moc zavřít nebe, aby za dnů jejich prorokování nepršel déšť; a mají moc nad vodami, aby je obraceli v krev a aby zasáhli zemi jakoukoli ranou, kdykoli budou chtít. ⁷ Ale když dokončí své svědectví, povede proti nim ta šelma vystupující z propasti válku a zvítězí nad nimi a zabije je. ⁸ A jejich mrtvoly [budou ležet] na ulici toho velikého města, které se duchovně nazývá Sodoma a Egypt, kde byl také ukřižován náš Pán. ⁹ A [mnozí] z lidí, pokolení, jazyků a národů se budou dívat na jejich mrtvoly po tři a půl dne a nedovolí jejich mrtvoly pochovat do hrobů. ¹⁰ A ti, kteří bydlí na zemi, se budou nad nimi radovat a veselit a budou posílat dary jedni druhým; protože ti dva proroci trýznili obyvatele země. ¹¹ Ale po třech a půl dnech do nich vstoupil duch života od Boha a postavili se na nohy a na ty, kteří je pozorovali, padla veliká bázeň. ¹² Potom uslyšeli veliký hlas z nebe, který jim řekl: "Vystupte sem!" A [oni] vystoupili v oblaku do nebe a jejich nepřátelé je pozorovali. ¹³ A v tu hodinu nastalo veliké zemětřesení a desetina města padla a v tom zemětřesení bylo zabito sedm tisíc lidí. A ostatní dostali strach a vzdali slávu nebeskému Bohu. ¹⁴ Druhé "běda" pominulo; hle, třetí "běda" přichází rychle: ¹⁵ Tehdy zatroubil sedmý anděl a v nebi zazněly mocné hlasy říkající: "Království světa se stala [královstvím] našeho Pána a jeho Krista; a [on] bude kralovat na věky věků!" ¹⁶ Tehdy těch čtyřiaadvacet starců, kteří sedí na svých trůnech před Božím obličejem, padlo na tváře a klanělo se Bohu ¹⁷ se slovy: "Děkujeme tobě, Pane, Všemohoucí Bože, který jsi a který jsi byl a který přicházíš; neboť ses chopil své veliké moci a ujal ses kralování!" ¹⁸ Národy se rozhněvaly a přišel tvůj hněv a čas, aby byli souzeni mrtví a aby byla dána odplata tvým služebníkům prorokům a svatým a těm, kteří se bojí tvého jména, malým i velkým, a aby byli zničeni ti, kteří ničí zemi." ¹⁹ Tehdy se otevřel Boží chrám v nebi a v jeho chrámu byla vidět truhla jeho smlouvy. A nastalo veliké blyskání, hlasy a hromobití, zemětřesení a veliké krupobití.

12

¹ A na nebi se ukázalo veliké znamení: žena oděná sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna dvanácti hvězd. ² Byla těhotná a křičela v porodních bolestech a trpěla, aby porodila. ³ Tehdy se na nebi ukázalo jiné znamení: hle, veliký rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy, a na těch hlavách sedm korun. ⁴ Jeho ocas vlekl třetinu nebeských hvězd a svrhl je na zem. A ten drak se postavil před ženu, která měla porodit, aby její dítě sežral, jakmile [ho] porodí. ⁵ Ale [když] porodila Syna, muže, který má pást všechny národy železným prutem, byl její Syn vytržen k Bohu a jeho trůnu. ⁶ A ta žena utekla na poušť, kde měla od Boha připravené místo, aby ji tam živilí tisíc dvě stě šedesát dní. ⁷ Tehdy nastal v nebi boj: Michael a jeho andělé bojovali proti drakovi. A drak bojoval, i jeho andělé, ⁸ ale [nic] nezmohli. Na nebi už se pro ně nenašlo místo ⁹ a ten veliký drak - ten dávný had, zvaný ďábel a Satan, který svádí celý svět - byl svržen. Byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním. ¹⁰ A uslyšel jsem mocný hlas, jak v nebi říká: "Nyní nastalo spasení, moc i království našeho Boha a vláda jeho Krista; neboť byl svržen žalobce našich bratrů, který na ně dnem i nocí žaloval před obličejem našeho Boha. ¹¹ Ale oni nad ním zvítězili díky krvi Beránka a díky slovu svého svědectví, a nemilovali své duše až k smrti. ¹² Proto se veselte, nebesa i [vy,] kteří v nich přebýváte. Běda těm, kdo bydlí na zemi a na moři, neboť k vám sestoupil ďábel s velkým hněvem, protože ví, že má málo času." ¹³ A když drak spatřil, že byl svržen na zem, začal pronásledovat tu ženu, která porodila toho muže. ¹⁴ Ale té ženě byla dána dvě křídla veliké orlice, aby před tím hadem uletěla na poušť, ze své místo, kde byla živena čas a časy a půl času. ¹⁵ A had za tou ženou vychrлил ze své tlamy vodu jako řeku, aby byla stržena proudem. ¹⁶ Ale země té ženě pomohla. Země totiž otevřela svá ústa a pohltila tu řeku, kterou drak vychrлил ze své tlamy. ¹⁷ Drak se tedy na tu ženu rozhněval a odešel svést boj s ostatními [z] jejího semene, kteří zachovávají Boží přikázání a mají svědectví Ježíše Krista. [(Revelation of John 12:18) A stál jsem na mořském písku.]

13

¹ Tehdy jsem spatřil šelmu vystupující z moře, která měla sedm hlav a deset rohů. Na

jejích rozích [bylo] deset korun a na jejích hlavách rouhavé jméno. ² Ta šelma, kterou jsem spatřil, byla podobná pardálu, ale její nohy [byly] jako medvědí a její tlama jako tlama lva. A drak jí dal svou sílu, svůj trůn i velikou moc. ³ Spatřil jsem také jednu z jejích hlav jakoby zraněnou k smrti, ale její smrtelná rána se uzdravila. A celá země [šla] v úžasu za tou šelmou ⁴ a [lidé] se klaněli draku, který dal té šelmě moc; klaněli se i šelmě se slovy: “Kdo [je] podobný té šelmě? Kdo s ní může bojovat?” ⁵ A byla jí dána ústa mluvící veliké věci a rouhání a byla jí dána moc působit po čtyřicet dva měsíce. ⁶ Otevřela tedy svá ústa, aby se rouhala Bohu a urážela jeho jméno, jeho stánek i ty, kteří přebývají v nebi. ⁷ Bylo jí dáno, aby svedla boj se svatými a přemohla je; a byla jí dána moc nad každým kmenem, jazykem i národem. ⁸ Budou se jí klanět všichni kdo bydlí na zemi, [každý,] jehož jméno není od založení světa zapsáno v knize života zabitého Beránka. ⁹ Má-li někdo uši, ať slyší. ¹⁰ Kdokoli vodí do zajetí, do zajetí půjde. Kdokoli zabíjí mečem, musí být mečem zabit. Zde je vytrvalost a věrnost svatých. ¹¹ Potom jsem spatřil jinou šelmu, jak vystupuje ze země: měla dva rohy jako Beránek, ale mluvila jako drak. ¹² Ta vykonává všechnu moc té první šelmy před její tváří a působí, že se země i ti, kteří na ní bydlí, budou klanět té první šelmě, jejíž smrtelná rána se uzdravila. ¹³ A dělá veliké divy, takže působí i to, aby z nebe na zem sestupoval oheň před zraky lidí. ¹⁴ A svádí obyvatele země těmi divy, které jí bylo dáno dělat před tváří šelmy. Říká těm, kteří bydlí na zemi, aby udělali obraz té šelmě, která měla ránu od meče, ale ožila. ¹⁵ A bylo jí dáno, aby dala ducha tomu obrazu šelmy, aby obraz té šelmy mluvil a způsobil, aby byli zabiti všichni, kdo by se obrazu té šelmy neklaněli. ¹⁶ A působí, aby všem, malým i velkým, bohatým i chudým i svobodným i otrokům, bylo dáno znamení na pravou ruku nebo na čelo ¹⁷ a aby nikdo nemohl kupovat ani prodávat, jedině ten, kdo má znamení nebo jméno té šelmy nebo číslo jejího jména. ¹⁸ Zde je moudrost. Kdo má rozum, ať spočte číslo té šelmy; neboť je [to] číslo člověka. Jeho číslo [je] šest set šedesát šest.

14

¹ A hle, uviděl jsem Beránka stojícího na hoře Sion a s ním sto čtyřicet čtyři tisíc [těch], kteří měli na svých čelech napsané jméno jeho Otce. ² Uslyšel jsem také hlas z nebe, jako zvuk mnoha vod a jako zvuk velikého hromu. A ten zvuk, který jsem slyšel, [byl] jako když harfeníci hrají na své harfy. ³ A zpívali jakoby novou píseň před trůnem a před těmi čtyřmi bytostmi a [před] těmi starci; a nikdo se tu píseň nemohl naučit, jedině těch sto čtyřicet čtyři tisíce vykoupěných ze země. ⁴ To jsou [ti], kteří se neposkvrnili se ženami, neboť jsou panicové. To jsou ti, kteří následují Beránka, kamkoli jde; ti byli vykoupěni z lidí [jako] prvotiny Bohu a Beránkovi. ⁵ A v jejich ústech není nalezena lest, neboť jsou bez úhony před Božím trůnem. ⁶ Spatřil jsem také jiného anděla, letícího prostředkem nebe, který měl věčné evangelium, aby [je] kázal těm, kteří bydlí na zemi - každému národu, pokolení, jazyku i lidu - jak říká mocným hlasem: “Bojte se Boha a vzdejte mu chválu, neboť přišla hodina jeho soudu; klanějte se Tomu, který stvořil nebe, zemi, moře i prameny vod!” ⁸ A za [ním] letěl jiný anděl se slovy: “Padlo, padlo to veliké město Babylon, neboť napájelo všechny národy vínem svého vášnivého smilstva!” ⁹ A za nimi letěl třetí anděl a říkal mocným hlasem: “Klaní-li se někdo šelmě a jejímu obrazu a přijímá-li [její] znamení na své čelo nebo na svou ruku, ¹⁰ i ten bude pít neředěné víno Božího hněvu, které je vlito do kalichu jeho rozhorlení; a bude trýzněn ohněm a sírou před tváří svatých andělů a před tváří Beránka. ¹¹ A dým jejich muk bude vystupovat na věky věků. A ti, kteří se klanějí šelmě a jejímu obrazu, a kdokoli přijme znamení jejího jména, nebudou mít odpočinku dnem ani nocí.” ¹² Zde je vytrvalost svatých, zde [jsou] ti, kteří zachovávají Boží přikázání a Ježíšovu víru. ¹³ Potom jsem uslyšel hlas z nebe, který mi říkal: “Piš: Blaze mrtvým, kteří od této chvíle umírají v Pánu.” “Ano,” praví Duch, “ať si odpočinou od svých prací; a jejich skutky jdou s nimi.” ¹⁴ A hle, spatřil jsem bílý oblak a na tom oblaku seděl jakoby Syn člověka. Na hlavě měl zlatou korunu a v ruce ostrý srp. ¹⁵ A z chrámu vyšel jiný anděl a volal mocným hlasem na toho, který seděl na oblaku: “Přilož svůj srp a žni, neboť přišla tvá hodina sklizně, protože sklizeň země dozrála!” ¹⁶ Tehdy ten, který seděl na oblaku, vrhl svůj srp na zemi a země byla požata. ¹⁷ Z chrámu, který [je] v nebi, pak vyšel jiný anděl a také on měl ostrý srp. ¹⁸ A od oltáře vyšel [ještě] další anděl, který měl moc nad ohněm, a zavolal mocným hlasem

na toho, který měl ostrý srp: “Pošli svůj ostrý srp a sklidiť hrozny vinice země, neboť její hrozny dozrály!” ¹⁹ Tehdy ten anděl vrhl svůj srp na zem a sklídl víno země a vhodil [je] do velikého lisu Božího hněvu. ²⁰ A ten lis byl šlapán venku za městem a z lisu vyšla krev až po uzdy koní na šestnáct set honů [daleko].

15

¹ Potom jsem na nebi uviděl jiné znamení, veliké a předivné: sedm andělů, kteří mají sedm posledních ran; neboť skrze ně [má] být dokonán Boží hněv. ² A uviděl jsem jakoby skleněné moře, smíšené s ohněm, a ty, kteří zvítězili nad tou šelmou a nad jejím obrazem, nad jejím znamením a nad číslem jejího jména, jak stojí na tom skleněném moři a mají Boží harfy ³ a zpívají píseň Božího služebníka Mojžíše a píseň Beránkovu: “Veliké a předivné [jsou] tvé skutky, Pane, Všemohoucí Bože, spravedlivé a pravé [jsou] tvé cesty, Králi svatých! ⁴ Kdo by se nebál tebe, Pane, a neoslavoval tvé jméno? Vždyť [ty] jediný [jsi] svatý! Všechny národy přijdou a budou se klanět před tebou, neboť tvé spravedlivé soudy byly zjeveny!” ⁵ A hle, potom jsem spatřil, jak se v nebi otevřel chrám stánku svědectví. ⁶ A z chrámu vyšlo sedm andělů, kteří měli těch sedm ran, a byli oblečeni lněným rouchem, čistým a zářícím, a na prsou byli přepásáni zlatými pásy. ⁷ A jedna z těch čtyř bytostí dala těm sedmi andělům sedm zlatých koflíků plných hněvu Boha, toho Živého na věky věků. ⁸ A chrám byl naplněn dýmem od Boží slávy a od jeho moci; a nikdo nemohl vejít do chrámu, dokud se nevykoná sedm ran těch sedmi andělů.

16

¹ Tehdy jsem uslyšel z chrámu mocný hlas, jak říká těm sedmi andělům: “Jděte, vylijte těch sedm koflíků Božího hněvu na zem.” ² První tedy odešel a vylil svůj koflík na zem a na lidech, kteří měli znamení šelmy, a [na] těch, kteří se klaněli jejímu obrazu, vyvstaly zlé a zhoubné vředy. ³ Druhý anděl pak vylil svůj koflík do moře a obrátilo se jakoby v krev mrtvého a veškerá živá duše v moři zemřela. ⁴ Třetí anděl pak vylil svůj koflík na řeky a na prameny vod a obrátily se v krev. ⁵ A slyšel jsem anděla vod, jak říká: “Jsi spravedlivý, Pane, který jsi, který jsi byl a který budeš, že jsi to usoudil!” ⁶ Protože prolévají krev svatých a proroků, a [ty] jsi jim dal pít krev, neboť si [to] zaslouží.” ⁷ A uslyšel jsem, jak jiný od oltáře říká: “Ano, Pane Bože Všemohoucí, tvé soudy [jsou] pravdivé a spravedlivé.” ⁸ Čtvrtý anděl pak vylil svůj koflík na slunce a bylo mu dáno pálit lidi ohněm. ⁹ A lidé byli pálení velikým žárem a rouhali se jménu Boha, který má moc nad těmi ranami, avšak nečinili pokání, aby mu vzdali slávu. ¹⁰ Pátý anděl pak vylil svůj koflík na trůn té šelmy a její království bylo zatemněno. [Lidé] se bolestí kousali do jazyka ¹¹ a rouhali se nebeskému Bohu pro své bolesti a pro své vředy, avšak nečinili pokání ze svých skutků. ¹² Šestý anděl pak vylil svůj koflík na tu velikou řeku Eufrat a její voda vyschla, aby byla připravena cesta králům od východu slunce. ¹³ Tehdy jsem uviděl z úst draka, z úst šelmy a z úst falešného proroka vycházet tři nečisté duchy podobné žabám. ¹⁴ Jsou [to] duchové démonů, kteří konají divy a vycházejí ke králům země a celého světa, aby je shromáždili k bitvě toho velikého dne Všemohoucího Boha. ¹⁵ “Hle, přicházím jako zloděj. Blaze tomu, kdo bdí a střeží svá roucha, aby nechodil nahý a nebyla vidět jeho hanba.” ¹⁶ A shromáždil je na místo, které se hebrejsky jmenuje Armageddon. ¹⁷ Sedmý anděl pak vylil svůj koflík na ovzduší a z nebeského chrámu vyšel od trůnu mocný hlas: “Stalo se!” ¹⁸ A nastaly hlasy, hromobití a blýskání a bylo veliké zemětřesení - tak veliké zemětřesení, jaké nebylo, co jsou lidé na zemi. ¹⁹ A to veliké město se roztrhlo na tři díly a města národů padla. A veliký Babylón byl připomenut před Boží tváří a [Bůh] mu dal kalich s vínem svého vášnivého hněvu. ²⁰ Tehdy zmizely všechny ostrovy a hory se nedaly najít. ²¹ Z nebe padaly na lidi veliké kroupy, [těžké] jako cent. A kvůli ráně těch krup se lidé rouhali Bohu, neboť ta rána byla nesmírně veliká.

17

¹ Tehdy přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm koflíků, a promluvil se mnou. Řekl mi: “Pojď, ukážu ti odsouzení veliké nevěstky, která sedí na mnohých vodách, ² se kterou smilnili králové země a obyvatelé země se opili vínem jejího smilstva.” ³ A odnesl mě v Duchu na poušť. A uviděl jsem ženu sedící na rudé šelmě, [jež byla] plná jmen rouhání a měla sedm hlav a deset rohů. ⁴ Ta žena byla oblečena purpurem a šarlatem

a pokryta zlatem, drahým kamením a perlami. V ruce měla zlatý kalich plný ohavností a nečistoty svého smilstva ⁵ a na jejím čele bylo napsané jméno [skrývající] tajemství: "Veliký Babylon, Matka nevěstek a ohavností země." ⁶ Tehdy jsem uviděl tu ženu opilou krví svatých a krví Ježíšových mučedníků; a když jsem ji spatřil, strnul jsem ve velikém úžasu. ⁷ Tehdy mi anděl řekl: "Proč jsi užasl? Já ti povím tajemství té ženy i šelmy, která ji nese, jež má sedm hlav a deset rohů. ⁸ Šelma, kterou jsi viděl, byla a není a má vystoupit z propasti a jít do záhuby. A obyvatelé země, [ti,] jejichž jména nejsou zapsána v knize života od založení světa, užasnou, až uvidí tu šelmu, která byla a není, ale je. ⁹ Zde [je] mysl, která má moudrost: těch sedm hlav je sedm hor, na kterých ta žena sedí. ¹⁰ Je také sedm králů. Pět jich padlo, jeden je a další ještě nepřišel; a až přijde, musí zůstat na krátký [čas]. ¹¹ A šelma, která byla a není, ta je osmý [král]; je z těch sedmi a jde do záhuby. ¹² A deset rohů, které jsi viděl, je deset králů, kteří se ještě neujali kralování, ale mají přijmout moc jako králové v jednu hodinu [spolu] se šelmou. ¹³ Ti mají jedno mínění a svou sílu a moc dají šelmě. ¹⁴ Ti budou bojovat s Beránkem, a Beránek nad nimi zvítězí - neboť je Pán pánů a Král králů - a s ním [i jeho] povolání, vyvolení a věrni." ¹⁵ Tehdy mi řekl: "Vody, které jsi viděl a kde ta nevěstka sedí, jsou lidé a zástupy, národy a jazyky. ¹⁶ A těch deset rohů, které jsi viděl na šelmě, začne nenávidět tu nevěstku a způsobí, že bude zpustošená a nahá, a budou jíst její tělo a spálí ji ohněm. ¹⁷ Neboť Bůh dal do jejich srdcí, aby vykonali jeho záměr a aby byli jednoho mínění a dali své království šelmě, dokud se nenaplní Boží slova. ¹⁸ A žena, kterou jsi spatřil, je to veliké město, které kraluje nad králi země."

18

¹ Potom jsem spatřil jiného anděla, jak sestupuje z nebe: měl velikou moc a země byla ozářena jeho slávou. ² Ten vykřikl mocným hlasem: "Padla, padla ta veliká [říše] Babylon a stala se příbytkem démonů, vyhnanstvím každého nečistého ducha a vězením každého nečistého a ohavného ptáka! ³ Neboť z vína jejího vášnivého smilstva pily všechny národy a králové země s ní smilnili a kupci země zbohatli ze síly jejího hýření." ⁴ Tehdy jsem uslyšel jiný hlas z nebe, který říkal: "Vyděte z ní, můj lide, abyste se neúčastnili jejich hříchů a abyste nedostali z jejich ran! ⁵ Neboť její hříchy dosáhly až k nebi a Bůh se rozpomněl na její nepravosti. ⁶ Odplaťte jí tak, jak ona odplácela vám, a dejte jí dvojnásob podle jejích skutků; do kalichu, který namíchala, jí namíchejte dvojnásob. ⁷ Nakolik se chlubila a hýřila, tolik jí dejte muk a nářku. Neboť ve svém srdci říká: 'Sedím [jako] královna! Nejsem vdova a nářek nespátřím.'" ⁸ Proto její rány přijdou v jednom dni: smrt, nářek a hlad; a bude spálena ohněm. Neboť Pán Bůh, který ji soudí, [je] silný. ⁹ Králové země, kteří s ní smilnili a hýřili, ji budou oplakávat a budou nad ní kvílet, až uvidí dým jejího pálení. ¹⁰ Pro hrůzu jejích muk zůstanou stát dálky a budou říkat: "Běda, běda, ty veliké město Babylone, ty mocné město, že tvé odsouzení přišlo v jedné hodině!" ¹¹ I kupci země nad ní budou plakat a truchlit, neboť už nikdo nekoupí jejich zboží: ¹² náklady zlata, stříbra, drahého kamení a perel; kmentu, purpuru, hedvábí a šarlatu; veškeré vonné dříví, všechno zboží [ze] slonoviny a všechno zboží z nejvzácnějšího dřeva, mědi, železa i mramoru; ¹³ skořici, voňavky, mast i kadidlo; víno, olej, mouku i pšenici; dobytek, ovce, koně i vozy; a těla i duše lidí. ¹⁴ "Sklizeň žadostivá tvé duši od tebe odešla, i všechno tučné a zářící od tebe odešlo a už je nikdy nenajdeš!" ¹⁵ Obchodníci s těmito věcmi, kteří z ní zbohatli, se pro hrůzu z jejích muk zastaví zdaleka a budou plakat, truchlit ¹⁶ a naříkat: "Běda, běda, veliké město, které jsi bylo oblečeno kmentem, purpurem a šarlatem a pokryto zlatem, drahým kamením a perlami, neboť v jediné hodině bylo zpustošeno tak veliké bohatství!" ¹⁷ Každý kormidelník i veškeré množství těch, [kdo se plaví] na lodích, námořníci a všichni, kdo pracují na moři, zůstali stát zdaleka. ¹⁸ A když viděli dým jejího pálení, začali křičet: "Které [bylo] podobné tomuto velikému městu?" ¹⁹ Sykali si prach na hlavu a s pláčem a kvílením křičeli: "Běda, běda [pro] to veliké město, v němž všichni, kdo měli lodě na moři, zbohatli z jeho nákladnosti; neboť bylo zpustošeno v jediné hodině!" ²⁰ Vesel se nad ním, nebe i svatí apoštolové a proroci; neboť Bůh nad ním vynesl váš soud. ²¹ Tehdy jeden silný anděl zvedl balvan veliký jako mlýnský kámen a hodil [ho] do moře se slovy: "Tak prudce bude svržen Babylon, to veliké město, a už nikdy nebude nalezen. ²² Hlas hráčů na

harfu, zpěváků, pištců a trubačů už v tobě nikdo neuslyší a žádný řemeslník kteréhokoli řemesla se v tobě už nenajde a zvuk mlýnského kamene se v tobě už nikdy neozve. ²³ Světlo lampy se v tobě už nikdy nerozsvítí a hlas ženicha a nevěsty už v tobě nikdo neuslyší, neboť tví kupci byli velmoži země a tvým čarodějnictvím byly svedeny k bludu všechny národy.” ²⁴ V něm pak byla nalezena krev proroků a svatých i všech, kdo byli zavražděni na zemi.

19

¹ Potom jsem uslyšel mocný hlas velkého zástupu v nebi, který říkal: “Halelujah! Spasení a sláva, čest i moc Pánu, našemu Bohu, ² neboť [jsou] pravdivé a spravedlivé jeho soudy! Neboť odsoudil tu velkou nevěstku, která zkazila zem svým smilstvem a pomstil krev svých služebníků na jejích rukou.” ³ A řekli podruhé: “Halelujah! A její dým vystupuje na věky věků.” ⁴ A čtyřicet starců a ty čtyři bytosti padli a klaněli se Bohu sedícím na trůnu a říkali: “Amen! Halelujah!” ⁵ A z trůnu vyšel hlas, který říkal: “Chvalte našeho Boha, všichni jeho služebníci a kdo se ho bojíte, malí i velcí!” ⁶ A uslyšel jsem hlas jakoby velkého zástupu, jako zvuk mnohých vod a jako zvuk silných hromů, který říkal: “Halelujah! Pán, [náš] Všemohoucí Bůh, se ujal kralování! ⁷ Radujme se, jásejme a vzdejme mu slávu, neboť nadešla svatba Beránkova a jeho manželka se připravila.” ⁸ A bylo jí dáno, aby si oblékla zářivě čistý kment a ten kment jsou spravedlivé činy svatých. ⁹ A řekl mi: “Piš: Blaze těm, kteří jsou pozváni k Beránkově svatební večeři.” A řekl mi: “Toto jsou pravá Boží slova.” ¹⁰ Padl jsem tedy k jeho nohám, abych se mu klaněl. Ale řekl mi: “Hleď, abys [to] nedělal! Jsem spoluslužebník tvůj i tvých bratrů, kteří mají Ježíšovo svědectví. Klaněj se Bohu!” (A to Ježíšovo svědectví je duch proroctví). ¹¹ A uviděl jsem otevřené nebe, a hle, bílý kůň. A ten, který na něm seděl, se jmenoval Věrný a Pravý a [ten] spravedlivě soudí i bojuje. ¹² Jeho oči [byly] jako plamen ohně a na jeho hlavě [bylo] množství korun; a měl napsané jméno, které nezná nikdo kromě něj. ¹³ Byl oblečen rouchem nasáklým krví a jeho jméno je Slovo Boží. ¹⁴ A za ním jela nebeská vojska na bílých koních, oblečená bílým a čistým kmentem. ¹⁵ Z jeho úst vycházel ostrý meč, aby jím bil národy. On je bude pást železným prutem; on bude také šlapat vinný lis hněvu a rozhorlení Všemohoucího Boha. ¹⁶ A na svém rouchu a na boku má napsané jméno: “Král králů a Pán pánů.” ¹⁷ Potom jsem uviděl jednoho anděla, jak stojí ve slunci; a vykřikl mocným hlasem na všechny ptáky létající prostředkem nebe: “Pojdte, shromážděte se k hostině velkého Boha, ¹⁸ abyste jedli těla králů, těla vojevůdců, těla silných, těla koní i těch, kdo na nich sedí, a těla všech [lidí], svobodných i otroků, malých i velkých!” ¹⁹ A uviděl jsem šelmu a krále země i jejich vojska, jak se sjeli, aby svedli boj s Tím, který seděl na tom koni, a s jeho vojskem. ²⁰ A ta šelma byla zajata a s ní ten falešný prorok, který před ní dělal divy, jimiž svedl ty, kdo přijali znamení šelmy a kdo se klaněli jejímu obrazu. Ti dva byli zaživa uvrženi do ohnivého jezera, hořícího sírou, ²¹ a ostatní byli zabiti mečem vycházejícím z úst Toho, který seděl na koni. A všichni ptáci se nasýtili jejich těly.

20

¹ Potom jsem uviděl anděla sestupujícího z nebe, který měl v ruce klíč od propasti a veliký řetěz. ² [Ten] se zmocnil draka, toho dávného hada, jenž je ďábel a Satan, a svázal jej [na] tisíc let. ³ Uvrhl ho do propasti, zamkl ho a zapečetil [ji] nad ním, aby už nesváděl národy, dokud se nenaplní těch tisíc let; potom totiž musí být nakrátko propuštěn. ⁴ A spatřil jsem trůny a [ty, kdo] se na nich posadili, a byl jim svěřen soud. [Viděl jsem] také duše popravených pro Ježíšovo svědectví a pro Boží slovo a [těch], kteří se neklaněli šelmě ani jejímu obrazu a nepřijali [její] znamení na svá čela ani na své ruce. A ožili a kralovali s Kristem tisíc let. ⁵ Ostatní mrtví však neožili, dokud se nenaplnilo těch tisíc let. To [je] první vzkříšení. ⁶ Požehnaný a svatý, kdo má podíl na prvním vzkříšení. Nad těmi ta druhá smrt nemá moc, ale budou kněžími Boha a Krista a budou s ním kralovat tisíc let. ⁷ A až se těch tisíc let naplní, bude Satan propuštěn ze svého žaláře. ⁸ A vyjde, aby svedl národy, které [jsou] ve čtyřech koutech země, Goga a Magoga, aby je shromáždil k boji. A jejich množství [bude] jako písku v moři. ⁹ A když vystoupili na šířku země, obklíčili ležení svatých i to milované město, ale z nebe sestoupil oheň od Boha a pohltil je. ¹⁰ A ďábel, který je sváděl, byl uvržen do jezera ohně a síry, kde [je i] šelma a falešný

prorok; a budou trýznění dnem i nocí na věky věků. ¹¹ Tehdy jsem uviděl veliký bílý trůn a toho, kdo na něm seděl, před jehož tvář zmizela země i nebe a nebylo pro ně nalezeno místo. ¹² Potom jsem spatřil mrtvé, malé i velké, jak stojí před Boží tvář, a byly otevřeny knihy. A byla otevřena [ještě] jiná kniha, to jest [knih] života, a mrtví byli souzeni podle toho, [co] bylo zapsáno v těch knihách, [totiž] podle svých skutků. ¹³ Tehdy moře vydalo mrtvé, kteří [byli] v něm, také Smrt a Peklo vydaly mrtvé, kteří [byli] v nich; a každý byl souzen podle svých skutků. ¹⁴ A Smrt i Peklo byly uvrženy do ohnivého jezera. To je ta druhá smrt. ¹⁵ A kdo nebyl nalezen zapsán v knize života, byl uvržen do ohnivého jezera.

21

¹ Potom jsem uviděl nové nebe a novou zemi. Neboť první nebe a první země pominuly a moře již nebylo. ² A já Jan jsem uviděl to svaté město, Nový Jeruzalém, jak sestupuje od Boha z nebe, připravený jako nevěsta okrášlená pro svého muže. ³ A uslyšel jsem mocný hlas z nebe, který říkal: "Hle, Boží stánek s lidmi: bude bydlet s nimi a oni budou jeho lid a Bůh sám bude s nimi a bude jejich Bohem. ⁴ A Bůh setře každou slzu z jejich očí a smrt už nebude, ani nářek ani křik ani bolest už [nikdy] nebude; neboť první věci pominuly." ⁵ A Ten, který seděl na trůnu, řekl: "Hle, činím všechno nové." A řekl mi: "Napiš, že tato slova jsou věrná a pravdivá." ⁶ Pak mi řekl: "Stalo se. Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Já dám žíznicímu z pramene vody života zadarmo. ⁷ Kdo vítězí, bude dědicem všeho a [já] mu budu Bohem a on mi bude synem. ⁸ Ale bázlivi, nevěrní, ohavní, vrazi, smilníci, čarodějové, modláři i všichni lháři [mají] svůj díl v jezeře, které hoří ohněm a sírou; a to je druhá smrt." ⁹ Tehdy ke mně přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli těch sedm koflíků plných sedmi posledních ran, a promluvil se mnou. Řekl: "Pojď, ukážu ti Nevěstu, manželku Beránkovu." ¹⁰ Odnesl mě v Duchu na velikou a vysokou horu a ukázal mi veliké město, ten svatý Jeruzalém, sestupující od Boha z nebe ¹¹ a mající Boží slávu. Jeho jas byl podobný nejdrazšímu kameni, jako kameni jaspisu, jasnému jako křišťál. ¹² Měl velikou a vysokou hradbu, měl dvanáct bran a na těch branách dvanáct andělů a napsaná jména, která patří dvanácti pokolením synů Izraele. ¹³ Tři brány [byly] z východu, tři brány ze severu, tři brány z jihu a tři brány ze západu. ¹⁴ Městská hradba měla dvanáct základů a na nich jména dvanácti Beránkových apoštolů. ¹⁵ A Ten, který se mnou mluvil, měl zlatou třtinu, aby změřil město, jeho brány i jeho hradbu. ¹⁶ (To město je rozloženo do čtverce: jeho délka je stejná jako šířka.) Změřil tedy město tou třtinou - na dvanáct tisíc honů. Jeho délka, šířka i výška jsou stejné. ¹⁷ Potom změřil jeho hradbu: sto čtyřicet čtyři loket lidské míry, která je [mírou] anděla. ¹⁸ Jeho hradba byla postavena [z] jaspisu, ale město [bylo] čisté zlato podobné čistému sklu. ¹⁹ Základy městské hradby byly ozdobeny všemi drahokamy: první základ [byl] jaspis, druhý safír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, ²⁰ pátý sardonix, šestý karneol, sedmý chryzolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysopras, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst. ²¹ A těch dvanáct bran [bylo] dvanáct perel: každá z těch bran byla z jedné perly; a ulice toho města [byla ze] zlata čistého jako průhledné sklo. ²² Ale neviděl jsem v něm [žádný] chrám; neboť jeho chrámem je Pán Bůh Všemohoucí a Beránek. ²³ A to město nepotřebuje slunce ani měsíc, aby v něm svítily, neboť ho rozzářila Boží sláva a jeho lampou [je] Beránek. ²⁴ Národy spasených se budou procházet v jeho světle a králové země do něj přenesou svou slávu a čest. ²⁵ Jeho brány nebudou ve dne nikdy zavírány (nebude tam totiž noc). ²⁶ Přenesou do něj slávu a čest národů, ²⁷ avšak rozhodně do něj nevejde nic znečišťujícího ani působícího ohavnost a lež, [ale] jen ti, kteří jsou zapsáni v Beránkově knize života.

22

¹ Potom mi ukázal čistou řeku vody života, jasnou jako křišťál, vytékající z Božího a Beránkova trůnu. ² Uprostřed ulice toho [města] po obou stranách řeky [je] strom života, nesoucí dvanáctero ovoce. Vydává své ovoce každý měsíc a listí toho stromu [je] k uzdravení národů. ³ A nebude už nic prokletého. V tom [městě] bude Boží a Beránkův trůn a jeho služebníci mu budou sloužit. ⁴ Budou vidět jeho tvář a jeho jméno [bude] na jejich čelech. ⁵ A nebude tam noc, [takže] nebudou potřebovat lampu ani světlo slunce, neboť je osvětluje Pán Bůh; a budou kralovat na věky věků. ⁶ Tehdy mi řekl: "Tato slova [jsou] věrná a pravdivá." Pán, Bůh svatých proroků, poslal svého anděla, aby ukázal svým

služebníkům, co se musí brzy stát. ⁷ “Hle, přijdu rychle. Blaze tomu, kdo zachovává slova proroctví této knihy.” ⁸ A já Jan jsem tyto věci viděl a slyšel. A když jsem [je] uslyšel a uviděl, padl jsem, abych se klaněl u nohou toho anděla, který mi tyto věci ukazoval. ⁹ Ale [on] mi řekl: “Hleď, abys [to] nedělal! Neboť jsem spoluslužebník tvůj i tvých bratrů proroků a těch, kteří zachovávají slova této knihy. Klaněj se Bohu.” ¹⁰ Potom mi řekl: “Nezapečeťuj slova proroctví této knihy, neboť ten čas je blízko. ¹¹ Kdo škodí, ať škodí dál, a kdo je špinavý, ať se dál špiní; spravedlivý ať dál koná spravedlnost a svatý ať se dál posvěcuje. ¹² A hle, přijdu rychle a má odplata se mnou, abych odplatil každému [podle toho], jaké bude jeho dílo. ¹³ Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec, první i poslední.” ¹⁴ Blaze těm, kteří plní jeho přikázání, aby měli právo na strom života a mohli vstoupit branami do města. ¹⁵ Venku však [zůstanou] psi, čarodějové, smilníci, vrahové, modláři a každý, kdo miluje a provozuje lež. ¹⁶ “Já, Ježíš, jsem poslal svého anděla, aby vám v církvích svědčil o těchto věcech. Já jsem ten kořen a rod Davidův, jasná a jitrní hvězda.” ¹⁷ A Duch i Nevěsta říkají: “Přijď!” A ten, kdo slyší, ať řekne: “Přijď!” A kdo žízní, ať přijde, a kdo chce, ať zadarmo nabere vodu života. ¹⁸ Já dosvědčuji každému, kdo slyší slova proroctví této knihy: kdo by [něco] přidal k těmto věcem, tomu Bůh přidá ran zapsaných v této knize. ¹⁹ A kdyby někdo ubral ze slov knihy tohoto proroctví, Bůh odejme jeho díl z knihy života a ze svatého města a [z] těch věcí, které [jsou] zapsány v této knize. ²⁰ Ten, který vydává svědectví o těchto věcech, říká: “Jistě, přijdu rychle. Amen.” Ano, přijď, Pane Ježíši! ²¹ Milost našeho Pána Ježíše Krista s vámi všemi. Amen.